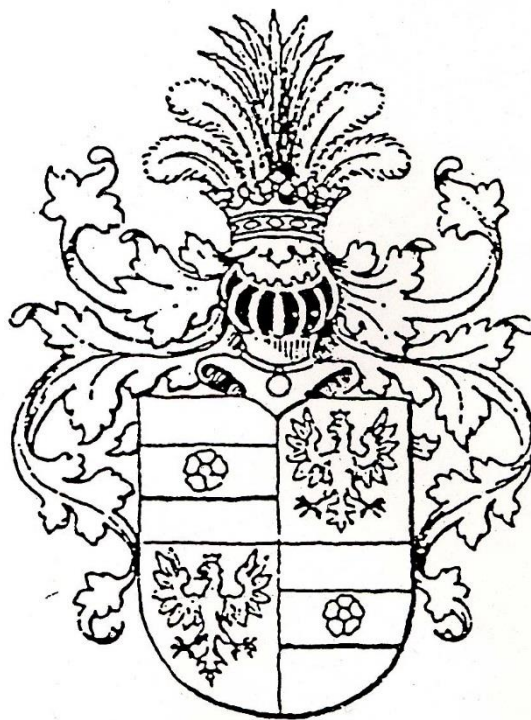

Slægtsbog
for
Gerda M. Elkjær, født Thomasen, født 1915,
Gennem kvindeled ætling af den adelige slægt Rosenørn.

Bind 1

Udarbejdet af sønnen Thomas Elkjær, Aars.
1995

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Indhold

Materialet til denne bog er indsamlet af Thomas Elkjær, dels på lokalarkiver og dels på Landsarkivet i Viborg. Under indsamlingen har han fået både inspiration og hjælp fra andre ivrige slægtsforskere, bl.a. fra Edith og Vagn Overgaard, Glerup. Hans Gjedsted, Støvring. Christian Sloth, Tove Nielsen, Frede Ørris, Henry Larsen, Axel Bach Nielsen, Billund, og Christen Nielsen, Gedsted.

Det indsamlede materiale er derpå skrevet og redigeret 1994-95 af Anne-Lise Ø. Kræmmer og Anton Blaabjerg, Viborg.

Indhold	3
Forord af Thomas Elkjær.	4
Slægtsforskning af Anton Blaabjerg.	6
Slægtens udforskning - din Danmarkshistorie	7
Rigsarkivar Johan Hvidtfeldt (1908-1979) har udtalt:	7
Arkivvæsen og slægtsforskning	7
Arkivbesøg	8
Kilderne	8
Udforskningen af denne forslægt	9
Proband: Ane 1:	13
Barndoms minder fra Rolsiggaard i Knudstrup	21
1. generation: Forældre: Ane 2-3:	31
2. generation: Bedsteforældre: Ane 4-7:	37
3. generation: Oldeforældre: Ane 8-15:	43
4. generation: Tipoldeforældre: Ane 16-31:	51
5. generation: Tip ² oldeforældre: Ane 32-63:	61
6. generation: Tip ³ oldeforældre: Ane 64-127:	89
7. Generation: Tip ⁴ oldeforældre: Ane 128-255:	123
Bind 2	167
8. generation: Tip ⁵ oldeforældre: Ane 256-511:	189
9. generation: Tip ⁶ oldeforældre: Ane 512-1.023:	249
Bind 3	297
10. generation: Tip ⁷ oldeforældre: Ane 1.024 - 2.047:	299
11. generation: Tip ⁸ oldeforældre: Ane 2.048-4.095:	339
12. generation: Tip ⁹ oldeforældre: Ane 4.096-8.191:	373
13. generation: Tip ¹⁰ oldeforældre: Ane 8.192-16.383:	395
14. generation: Tip ¹¹ oldeforældre: Ane 16.384-32.767:	413
Indholdsfortegnelse med alle aner.	429
Bemærkninger til denne OCR-kopi:	425
Anetavele for Gerda Margrethe Elkjær, født Thomsen.	427
Ane liste over Christensen og Thomasen sider	efter 442

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Forord af Thomas Elkjær.

Vi er kun et led i slægtens lange kæde,
kun et fnug at regne mod det store Alt,
paa Vor Herres væv dog bliver et lille sæde,
alle tråde på hans væv bli'r talt.

Jeg vil gerne prøve at fortælle lidt om mig selv fra min tidligste barndom og ungdom.

Jeg blev født i Nyrup i Gislum sogn 27. marts 1939 og er den ældste af os tre søskende. - Jeg havde mange interesser, især dværghøns, tamme vildænder og duer i mange racer, f.eks. trommere, skadeduer og tomlinger, som jeg handlede med. Dværghønsene rugede tit kyllinger ud. Jeg kan huske en især, hun lå på 16 æg, og der kom 16 kyllinger; det vidste jeg 8 dage før, fordi jeg havde æggene i et fad lunkent vand, og alle æggene vippede i det her vand.

Med tiden blev det mere arbejde i mark og have, som jeg skulle være med i. Der skulle luges roer, hakkes i kartofler og graves tørv. Vi havde en mand til at grave tørvene, far tog overjord af, og jeg slæbte tørvene ud på en slæber med hesten som trækraft; vi hjalp hinanden med at stikke, vende og stakke tørvene. Høet skulle slås og stakkes, det var et stort arbejde, og så skulle der kalkes både stuehus og udhuse.

Det varede til 16 års alderen, så fik jeg halvdelplads, hos naboen 3 dage og 3 dage hjemme. 1. november 1956 fik jeg heldagsplads hos min farbror Niels, som var vores nærmeste nabo; der tjente jeg i 2 år. - Vinteren 1958-59 tog jeg på Rønde højskole. - 1. april 1959 kom jeg til at tjene hos Poul Thomsen i Nyrup ca. 1 km fra mit hjem, her blev jeg i godt 1½ år, altså til 1. november 1960. Så kom jeg til at tjene hos Ingvard Dollerup i Knudstrup i Vesterbølle sogn og tjente her til 1. november 1961.

Min far blev syg i foråret 1961, ramt af en blodprop i hjertet; det bevirkede, at jeg flyttede hjem 1. november 1961. - I november 1965 syntes far, det blev ved tiden, at jeg skulle overtage ejendommen. Jeg var den eneste af mine søskende med landbrugsuddannelse.

20. november 1965 overtog jeg så mit hjem, far og mor blev boende hos mig; men far fik kun lov til at leve til 7. december 1965. Jeg havde ejendommen i 11 år indtil 1976.

Så flyttede mor og jeg herind til Aars på grund af mit syn, der blev aftagende. Men trods alt kunne jeg brodere stramaj og rejse til Viborg for på Landsarkivet at forske i slægtens historie. - Til at begynde med, vi var her i Aars, gjorde jeg haver i stand for folk. Men i de sidste tre år er synet taget så meget, at jeg har måttet holde op med det. Jeg kan stadig læse lidt endnu under en god belysning.

Folk er utrolig gode mod os. - Tak til jer alle.

Kærvej 83, Aars, august 1992

Thomas Elkjær

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsforskning af Anton Blaabjerg.

Som indledning til og motto for slægtshistorier bruges ofte dele af Jeppe Aakjærs Historiens Sang, skrevet 1916 til et historisk stævne i Skive. – Heri hedder det bl.a.:

Som dybest brønd gi'r altid klare vand,
og lifligst drik fra dunkle væld udrinder,
så styrkes slægtens marv hos barn og mand
ved folkets arv af dybe, stærke minder.
Din egen dag er kort, men slægtens lang;
læg øret ydmygt til dens rod forneden:
årtusind toner op i gråd og sang,
mens toppen suser imod evigheden!

Vi søger slægtens spor i stort og småt,
i flinteøksen efter harvens tænder,
i mosefundets smykke, plumpt og rå1,
i kirkens kvadre, lagt af brede hænder.
Hvert skimlet skrift, hver skjoldet alterbog
har gemt et gran af slægtens ve og våde;
nu skal de røbe mig, hvad vej jeg drog,
og løfte mig en flig af livets gåde.

Som motto for specielt denne slægtsbog kan med mindst lige så stor ret sættes dele af sangen Hvor smiler fager den danske kyst, som Johannes V. Jensen skrev i anledning af et besøg af dansk-amerikanere i juli 1925, idet både forfatteren, der jo var søn af dyrlægen i Farsø, og denne slægt stammer fra både *Jens Jensen (Knudsen) og hustru Anne Madsdatter i St. Binderup i Binderup sogn, ane 154-55, og Hans Pedersen og Pernelle Christensdatter i Stistrup i Fovlum sogn, ane 156-57.* - I sangen hedder det:

Alvorlig taler ved alfarvej
med grønsvær tækket de gamles grave.
Henfarne slægter - forglem dem ej!
- i arv de gav dig en ædel gave.
 Henfarne slægter
 i landets marv
 sig ej fornægter.
 Bevar din arv.

Hvad hånden former er åndenb spor.
Med flint har oldbonden tømret, kriget.
Hver spån, du finder i Danmarks jord,
er sjæl af dem, der har bygget riget.
 Vil selv du fatte
 dit væsens rod,
 skøn på de skatte,
 de efterlod!

Begge de foregående digterværker understreger betydningen af og samhørigheden med slægtens og hjemstavens - ja, hele landets historie.

Slægtens udforskning - din Danmarkshistorie

Siden Anden Verdenskrig er interessen for både slægtsforskning og lokalhistorie vokset frem alle vegne. Flere og flere er blevet interesseret i deres fortid, i slægtens historie - i "rødderne", altså i de enkeltes helt personlige Danmarkshistorie.

Rigsarkivar Johan Hvidtfeldt (1908-1979) har udtalt:

Vil mennesket forstå sig selv og prøve at få rede på forudsætningerne for de mange forskellige, og ofte modstridende evner og tilbøjeligheder, som findes hos den enkelte, må han søge tilbage i slægtens fortid for at finde forklaringen. - Slægtshistorisk studium er derfor ikke et pedantisk samleri, der kun egner sig for folk med god tid. - Det er i virkeligheden et udslag af menneskets trang til at prøve at finde indre sammenhæng i livets mangeartede foreteelser, den samme trang, som er forudsætningen for kunst og videnskab.

Den velkendte venstrepolitiker, konseilspræsident "I.C." eller rettere J.C. Christensen (1856-1930) har engang sagt:

Det er en ringe slægt, der ikke har slægtsminder, og det er en ringe slægt, der ikke efterlader sig sådanne. - Men den mand og den slægt er endnu ringere, som ikke vil værne om sine minder, så de kan gå videre til børn og børnebørn, slægt efter slægt.

Interesse for slægtsforskning har vel eksisteret altid. - 1500-tallets adelsdamer nedskrev deres "slægtebøger", - i 1700-tallet blev de førende slægters historie dyrket, - og i 1800-tallet fulgte borgerskabet efter.

Men først i vort århundrede er slægtshistoriske arbejder vedrørende jævne bonde- og håndværkerslægter blevet udarbejdet i større stil. - Og først i de seneste par årtier er slægtsforskning blevet en hobby for et bredt udsnit af befolkningen.

Arkivvæsen og slægtsforskning

De danske arkiver har til opgave at bevare de skrevne kilder til vor historie og ved ordning, registrering og på anden måde gøre dem tilgængelige for forskningen.

I Danmark omfatter Statens Arkiver foruden Rigsarkivet, Rigsdagsgården 9, 1218 København K, de 4 landsarkiver, der er centralarkiver for den lokale statsadministration for hver sit område:

- Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, Jagtvej 10, 2200 København N.
- Landsarkivet for Fyn og omliggende øer, Jernbanegade 36, 5000 Odense C.
- Landsarkivet for Nørrejylland, Lille Sct. Hansgade 4, 8800 Viborg (dækkende Jylland fra Skagen i nord til Kongeåen i syd).
- Landsarkivet for Sønderjylland, Haderslevvej 45, 6200 Aabenraa.

Hertil kommer tillige Erhvervsarkivet, Statens erhvervshistoriske Arkiv, Vester A116 12, 8000 Aarhus C, og Dansk Data Arkiv, Islandsgade 10, 5000 Odense C. - Et statsligt arkiv er tillige Kort- og Matrikelstyrelsen, Rentemestervej 8, 2400 København NV.

Mens **Rigsarkivet** opbevarer kongehusets og de centrale myndigheders arkivalier (kongebreve, aktstykker fra kancellier og ministerier, indsendte regnskaber og folketællinger mv., samt det tidligere Hærens eller Forsvarets Arkiv), er de lokale statslige embeders arkivalier afleveret til landsarkiverne, hvor således slægtsforskerens vigtigste kilder findes, bl.a. kirkebøger, skiftearkivalier, skøde- og panteprotokoller med tilhørende realregistre samt dertil de private godser/herregårdes arkivalier.

Erhvervsarkivet indeholder afleveringer fra private virksomheder og foreninger, f.eks. kreditforeninger. Kort- og Matrikelstyrelsens arkiv omfatter det tidligere Matrikelarkivet

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

(udskiftnings- og udstykningsforretninger med tilhørende kort og matrikler) og dels Geodætisk Instituts og Søkortdirektoratets samlinger.

På kommunal basis findes der over hele landet mange hundrede lokalarkiver, som indsamler arkivalier, billeder mv. - Her skal blot nævnes Københavns Stadsarkiv, Københavns Rådhus, 1599 København V, samt Det danske Udvandrerarkiv, Arkivstræde 1, 9100 Aalborg.

Slægtsforskning dyrkes overalt i Danmark, der er dækket af slægtshistoriske foreninger. - I 1995 findes der knap 40 sådanne foreninger, hvoraf de 32 (med ca. 4. 000 enkeltmedlemmer) samarbejder i S sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF).

Arkivbesøg

De offentlige arkivers samlinger er - med visse tidsmæssige begrænsninger til beskyttelse af privatlivets fred - tilgængelige på samme måde som bibliotekernes bøger. Forskellen er blot, at arkivalierne er håndskrevne og kun eksisterer i et eksemplar, - samt at alt kun kan benyttes på arkivernes læsesale.

For den, som for første gang besøger f.eks. Landsarkivet i Viborg, vil det måske undre, at bygningen rummer over 30 km bogreoler fyldt med protokoller og dokumentpakker, hvoraf alt fra før 1875 er skrevet med gotisk håndskrift, der kan forekomme nutidsmennesker ulæselig.

Landsarkivets læsesal i Viborg modtager i disse år årligt op mod 20 tusinde besøg, så dagen lang ses folk sidde bøjet over arkivalierne, ivrigt optaget af at grave stof frem om de hedengangne. - Side om side finder vi her forskere med akademisk baggrund og folk, der har brugt masser af tid på arkiver og har opnået et indgående kendskab til den gamle skrift og arkivaliernes mangfoldighed, samt mere uøvede amatører, der nøjes med at studere kirkefuger, folketællinger og enkelte skifteprotokoller.

Fælles for alle er imidlertid, at de i deres forskning konstant støder på problemer og vanskeligheder. Størstedelen af tiden går da også med undersøgelser med negative resultater; - men så meget større er forskerglæden, når løsningen på problemerne omsider foreligger.

Kilderne

Slægtsforskerens vigtigste kilde er kirkebøger, og udforskningen af slægten er afhængig af, om kirkebøgerne og de øvrige arkivalier er bevaret.

Præsternes pligt til i kongeriget Danmark at føre **kirkebøger** blev pålagt dem af den dansk-norske konge Christian IV i årene 1645-46. Enkelte præster havde dog allerede før den tid påbegyndt kirkebøger, der således kendes fra f.eks. både Aalborg og enkelte sogne i nærheden af Aarhus fra omkr. 1620. -

Og fra det nuværende Sønderjylland, dengang en del af hertugdømmet Slesvig, findes enkelte kirkebøger fra slutningen af 1500-tallet.

Dette betyder imidlertid ikke, at kirkebøger normalt findes fra midten af 1600-tallet og frem til vor tid. I de ældste tider førtes kirkebogen nemlig kun i et eksemplar; først fra 1813/14 er de blevet ført i to eksemplarer, nemlig både af præst og degn.

Fra årene 1646-1813, hvor præsterne alene skulle føre kirkebøger, mangler disse desværre fra en lang række sogne, hvor de for størstepartens vedkommende er gået tabt ved brande i præstegårdene; fra mange sogne findes der først kirkebøger for tiden efter 1814.

I kirkebøgerne har præsterne i tidens løb indført oplysninger om sognets beboere såsom fødsel, dåb, konfirmation, vielse, død og begravelse. - Men findes kirkebøgerne ikke mere, må andre kilder inddrages til belysning af slægtens historie.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

En god oversigt over familiens omfang fås af **folketællingerne**, der er bevaret fra følgende år: 1787, 1801, 1834 og fra 1840 hver 5. år. - Især tællingerne fra 1845 og fremover har betydning; da det af disse fremgår, hvor personerne var født, mens de øvrige tællinger kun oplyser om navn, alder, stilling, ægtefælle og hjemmeværende børn samt tjenestefolk.

Blandt **retskredsene**s afleveringer findes både **skøde- og panteprotokoller** - påbudt 1738 - samt skifteprotokoller fra omkring år 1800. Disse arkivalier fortæller om ejendomshandler, optagelse af lån og bo behandling efter dødsfald.

I 1700-tallet var næsten alle bønder fæstere under en af landets mange herregårde, hvorfor **godsarkivernes fæste- og skiftearkivalier** er af stor betydning for opklaringen af familierelationerne. - Førelse af egentlige fæste- og skifteprotokoller blev påbudt 1719; men også her gælder det, at mange protokoller er gået tabt i tidens løb.

Matrikler og jordebøger / hartkornsspecifikationer i f.eks. **gods- og amtstuearkiver** hjælper med til at kaste lys over landsbyernes ejendoms- og fæsteforhold.

Herredernes ting- og senere justitsprotokoller samt landstingets dombøger, der oftest begynder henholdsvis i 1600- og 1500-tallet, indeholder mange retssager vedrørende ejendoms- og arveforhold, der kaster lys over familieforhold tilbage i 1500-tallet.

Denne indledning skulle i korthed give et indblik i arkiververdenen og påpege, at udforskningen af slægten kan give problemer.

Udforskningen af denne forslægt

Denne er afhængig af, om kirkebøgerne og de øvrige arkivalier, bl.a. godsarkivernes fæste- og skiftearkivalier, er bevaret langt tilbage i tiden. - Og som nævnt er mange arkivalier gået tabt i tidens løb.

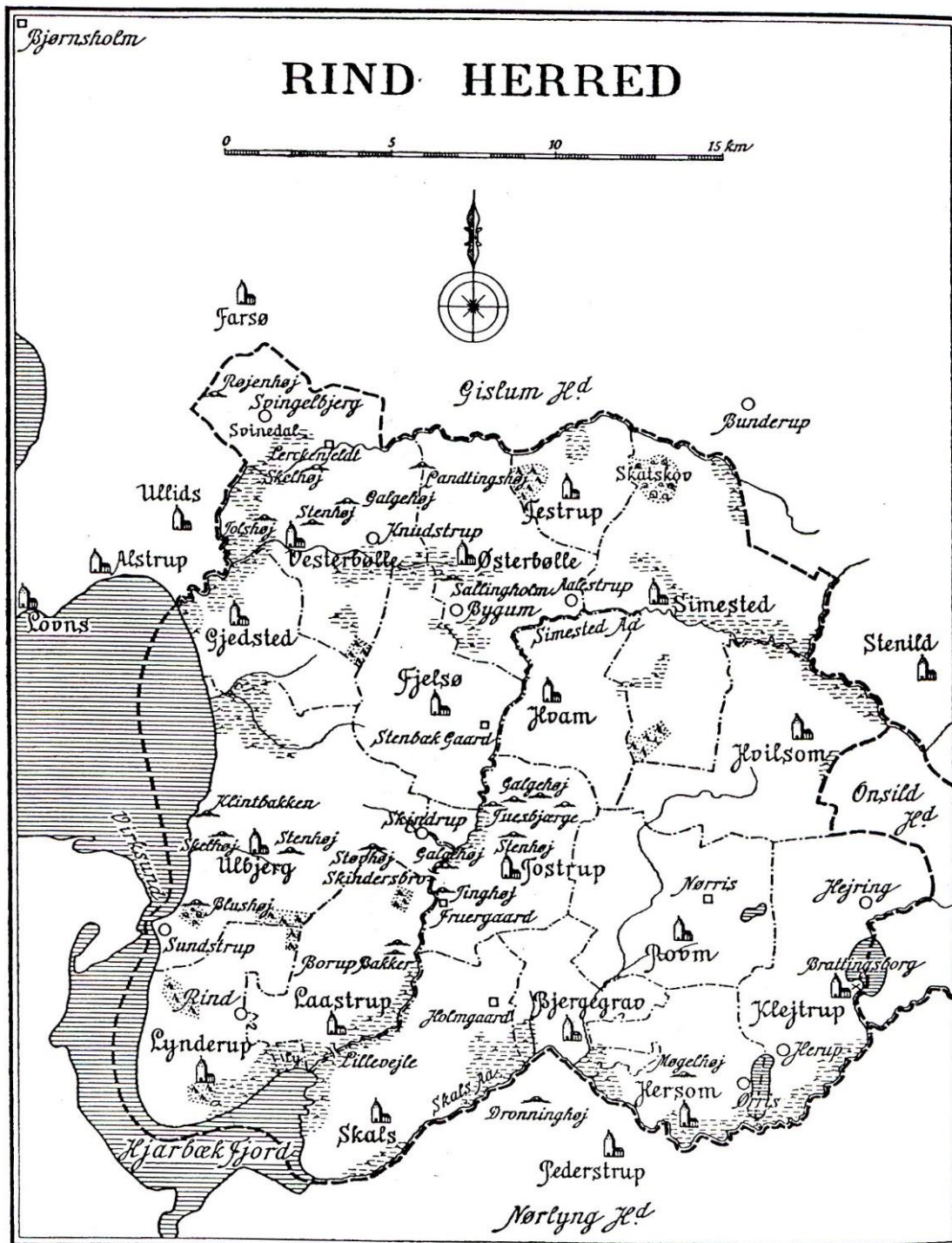
Blandt andet på baggrund af disse forhold skriver landsarkivaren i Aabenraa, cand.mag. Hans H. Worsøe i sin bog Slægtshistorie - en vejledning, 1977, at "man må indstille sig på, at det hører til sjældenhederne at komme bag om år 1700 med anetavler for bondeslægter."

Glædeligt er det derfor, at det er lykkedes at følge flere bondeslægter tilbage til personer, der er født i begyndelsen af 1600-tallet i Christian IV's yngre år.

Helt usædvanligt er det, at det gennem bondeslægten Bertelsen, officersslægten Busch og den adelige slægt Rosenørn er muligt at følge flere slægtsgrene tilbage til slutningen af middelalderen.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtens hjemstavn Rinds Herred – Efter Th. Gravlund's Herredsbogen, bd. 2, Jylland, 1930

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Proband: Ane 1:

Ane 1 Gerda Margrethe Thomasen, f. 1915, d. 1996

Aage Elkjær, f. 1911, d. 1965.

Fra giftermålet 1938 til 1965 ejede Gerda og Aage Elkjær ejendommen "Bakkely" i Nyrup i Gislum sogn; den ejedes 1965-76 af sønnen Thomas Elkjær. - 1976 flyttede Thomas Elkjær og moderen til parcelhuset Kærvej 83 i Aars.

Gerda Margrethe Thomasen blev født 5. oktober 1915 i Knudstrup i Vesterbølle sogn som datter af Thomas Andersen Thomasen og hustru Karen Margrethe Christensen.

Gerda Margrethe Thomasen blev gift 26. januar 1938 i Vesterbølle med Aage Elkjær, født 6. juni 1911 i Knudstrup i Vesterbølle sogn, død 7. december 1965 i Nyrup i Gislum sogn. Han var søn af Søren Elkjær Jensen og hustru Ane Kirstine Jensen.

Børn

Parret fik 3 børn, alle født i Nyrup i Gislum sogn:

1. Thomas Elkjær, født 27. marts 1939. Efter skolegang i Gislum tjente han forskellige steder som landbrugsmedhjælper, afbrudt af et ophold på Rønde Højskole vinteren 1958-59. 1961 kom han på grund af faderens sygdom hjem for at hjælpe til på ejendommen, som han overtog 1965 og drev til 1976, da han solgte på grund af svigtende syn og flyttede til Kærvej 83 i Aars.
2. Søren Elkjær, født 7. februar 1942. Efter realeksamen i Aalestrup blev han uddannet hos manufakturhandler Johanne Andersen i Aars. Efter at have arbejdet på kontor i Viborg var han ansat i Gedsted Sparekasse fra 1964 til 1983, da han måtte holde op på grund af dårligt syn; han bor nu Nylandsvej 8A i Aalborg.
3. Betty Margrethe Elkjær, født 24. juni 1945. Gift 6. oktober 1969 i Gislum med Egon Laustsen, født 29. september 1945 på Dalsgaard Mark i Simested sogn, søn af gårdejer Holger Theodor Laustsen og hustru Elvine Hansen.

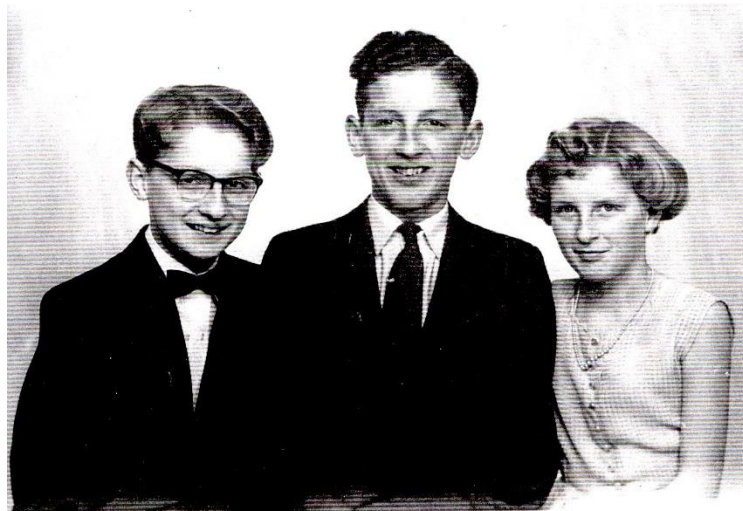
Betty M. Elkjær var efter skolegang i Gislum på Rønde Efterskole 1960. Efter at have arbejdet som husassistent forpraktikant i en børnehave i Aars ½ år og derpå atter husassistent. Efter et ophold på Hoptrup Højskole 1964-65 arbejdede hun 1½ år i en børnehave på Amager, hvorefter hun blev uddannet som børnehavelærer i Aalborg. Efter at have arbejdet i børnehaver i Hammerum, Herning og Aalestrup 1968-79 virkede hun som freelance fotograf i nogle år og driver nu Aalestrup Campingplads.

Egon Laustsen gik i skole i Korsø, arbejdede hjemme ½ år og blev derpå udlært som mekaniker i Aalestrup 1965. Sin værnepligt aftjente han 1965-66 ved Hærens Materielkommando i Varde og Aalborg, hvorefter han arbejdede som mekanikersvend i Aalborg, Brande og Herning til 1973. Derpå blev han ansat på Falcks Redningsstation i Aalestrup som redder og driver tillige forretning med bl.a. cykler. - Familien bor Aaparken 36 i Aalestrup.

3 børn:

- a) Carsten Elkjær Laustsen, født 6. april 1971 i Hammerum.
- b) Michael Elkjær Laustsen, født 16. januar 1974 Aalestrup.
- c) Morten Elkjær Laustsen, født 31. august 1978 Aalestrup.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Søren, Thomas og Betty Margrethe Elkjær

Gerda Margrethe Thomasen

Hun gik i Knudstrup Privatskole og arbejdede dels hjemme og dels ude indtil giftermålet, hvorpå hun blev medhjælpende hustru. Ind imellem har hun været beskæftiget ved rengøring.

Aage Elkjær

Han gik i Knudstrup Privatskole og tjente som landbrugsmedhjælper forskellige steder, bl.a. i Sønderjylland og på Fyn, afbrudt af et ophold på Hoptrup Højskole. Efter at have været bestyrer på en gård i Simested købte han 1938 en ejendommen "Bakkely" på 19 tdr. land i Nyrup, som han drev til 1965, da han solgte den til sønnen Thomas.

Ved Aage Elkjærs død skrev avisen følgende: Gårdejer Aage Elkjær, Nyrup, er død på Farsø sygehus i en alder af 54 år.

Ved sit giftermål for ca. 28 år siden overtog Aage Elkjær "Bakkely" i Nyrup, hvor familien siden har haft deres hjem. Han var kendt som en ordensmand med et pænt landbrug, dertil en hjælpsom nabo, og som en god familiefar medvirkende til at skabe et dejligt hjem. En hjertelidelse standsede til dels den virksomme mand i hans arbejde allerede i 1961, og nu i efteråret afstod Aage Elkjær hjemmet til sin ældste søn, Thomas Elkjær, der arbejdede hjemme i bedriften. - Afdøde var født i Knudstrup. Han efterlader hustru og tre voksne børn, to sønner og en datter.

Og efter begravelsen blev følgende skrevet: Ved Aage Elkjærs begravelse var Gislum kirke pyntet og smykke med et væld af kranse, heraf flere med signerede bånd. Til indledning blev holdt en højtidelighed i hjemmet på "Bakkely". I kirken talte sognepræst E. Nykjær i personlig prægede ord ved båren og henvendte trøstende ord til afdødes hustru og de tre børn, hvorefter den nærmeste familie bar kisten til graven. Her bragte sognepræsten familiens tak til det store følge med en særlig tak for kransene samt for pyntning af kirken og for den pengegave, der var skænket til et minde ved graven.

Senere samledes følget til en mindekomsammen i Nyrup forsamlingshus. Ved kaffebordet talte afdødes broder, Niels Elkjær, Nyrup, der som nærmeste nabo gennem 28 år sagde tak og fremdrog minder fra samværet i de mange år. Endvidere blev udtalt mindeord af broderen Holger Elkjær, Vestrup, og en svigerinde, fru Kristine Elkjær, Knudstrup. Pastor Nykjær sluttede samværet.

I familien har der været 2 dødsfald omtrent på samme tid. Aage Elkjær døde i tirsdags, og dagen efter døde hans søster, fru Kirstine Poulsen, gift med fhv. gårdejer Poul Poulsen, Vesterbølle. Hun blev 69 år gl.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Lejlighedssange

Til Gerda og Aage Elkjærs bryllup 26. januar 1938 blev følgende skrevet:

Mel. Langt højere Bjerge

Hvor Isbræen kælved i Tidernes Gry
nu Bjergkammen hæver sin kæde
som peger med skovklædte Tinder mod Sky
og favner i Sorg og i Glæde
det Hjem hvor i Dag vi er stævnet til Fest,
vi mindes dog Sorgen har nys været Gæst.

I Kirken vort Brudepar sluttet nu har
den Pagt skal gælde for Livet
og Takken opstiger til ham som dem bar
paa Vinger som Ørn, og hav givet
dem lykkeligt Hjem gennem Barndommens Aar
og sammen dem ledte i Ungdommens Vaar.

I Jylland det Søndre, paa Fynboens ø
der Aage har Kundskaber vundet
men her i vort Norden han fandt dog sin Mø
hvor Barndommens Aar er henrundet.
Og her vil han bygge og her vil han bo
med hende som gav ham sin Haand og sin Tro.

I Dag skal der lyde til Aage, vor Bror
en Tak for de Aar vi ej glemme,
da sygdom og Savn satte ind over Mor
og trange var Dagene hjemme.
Da gik du saa stille og røged tro
din Gerning, skønt Sorgen og Døden to Bo.

Og Gerda vi byde af Hjertet nu Her
"Velkommen iblandt os du være"
Det Navn, dit det nye i Dag som du bær
vi søge at holde i Ære,
at vandre med Troskab i Fædrenes Spor
mod Maalet, vort Hjem efter Rejsen paa Jord.

Saa vil vi nu ønske Guds Lykke og Fred
maa følge jer kommende Dage.
Og naar det bli'r Aften og Solen gaar ned
Gudsfreden maa blive tilbage.
At Røsten maa lyde i Kvælden saa tyst,
"Gaa ind til min glæde min Tjener med Lyst"

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

En anden sang fra Gerda og Aages bryllup 26. januar 1938 lyder:

Mell.: Nu tak for alt da vi var små

På Rolsiggaard er der fest i dag
og alle stuer er fyldt med gæster
for to i dag vajer højt vor, flag
for disse to her vi fester.

Ja, det er Aage, vor lille bror,
der med sin Gerda i dag sig gifter.
Han vil ha' ben under eget bord,
og eget hjem vil de stifte.

Om Aage ved vi, han dygtig er,
han sparer ikke på sine kræfter.
Det har han vist i sin færd,
det vil han vise herefter.

Om Gerda trofast ham hjælpe vil,
hun har jo været så go en pige,
et frisk humør har hun også til,
og det har meget at sige.

Hun vil nu glad hygge om sin mand,
og Aage ser vi så vel til måde,
den bedste hustru det har nu han,
som vil ham altid det gode.

Og så til lykke i kære to,
med løftet I har hinanden givet
i kærlighed I bli'r tro,
det bære kan gennem livet.

Så tror vi også, eders hjem
vil blive et af de allerbedste
og sikkert bliver et af dem,
som og er herligt at gæste.

Og så til slut vi det ønske har,
at Guds velsignelse alle dage
må være over vort brudepar,
så trygt de sammen kan drage.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Til parrets sølvbryllupsfest 26.1.1963 lød det:

Mel.: Der er et land.

De fem og tyve år er som en dråbe
i tidens uopfyldte, dybe hav,
men for et ægtepar en blomsterkåbe,
der dækker mange kære ønskers grav.
En mindekrans af fem og tyve perler
i sølverglans fra minders varme skær,
et sælsomt spejl hvor skikkelser fuldkære
nu træder frem af svundne dages hær.

I unge dage Aage gården købte
i Nyrup hist ved Kimbrerfolkets by.
I der et smukt og dejligt hjem jer skabte,
med læ omkranset ligger "Bakkely".
Med tiden kom der trende børn tilstede,
forhøjede kærlighedens dyre pant,
så godt i to om hjem og børn har værnet,
i pagt med ham, hvis hånd der styrer alt.

Et Sekel kvart er rundet over vange,
forsvundet hist i evighedens trav,
det vår har været fem og tyve gange,
brat efterfulgt af vinterens mørke grav.
Snart viben atter er til Danmark kommen,
og da vil grønnes skrænt og høj og dal,
der spirer liv i marken og i skoven,
og blomster myldrer frem i tusindtal.

For trofasthed så vel som vennesindet
i dag I tak og hilsen fra os får,
med ønske og med håb om sølverskinnet
må gyldnes næste fem og tyve år.
Og gid så glæde, lykke, fred og sundhed
jer altid gennem livet følge må,
og det er dog den allerstørste rigdom,
det er den største lykke I kan nå.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Til Thomas på konfirmationsdagen 22-3-1953

Melodi: Jeg en gård mig bygge vil.

1
Her er rigtig fest i dag,
og det har sin egen sag,
Thomas er nu konfirmeret,
dåbens pagt bekræftet blevet,
vi en flok er bænket her,
stævnet til fra tjern og nær.

3
Først han ikke drikke vil
modermælken, som skal til,
for at kinden rund kan blive
vi en flaske ham da give,
bossemælk han nu skal ha`,
siger farbror Aage da.

4
Og vi så til ham i løn,
nej, hvor drengen dog blev køn,
voksede, fik huld på kroppen,
fine krøller små i toppen,
og da han så kunne gå,
vi os glade på ham så.

5
Det så længe vared ej,
før du fandt det stykke vej,
der gik op til os på bakken,
vi i dag dig bringe takken
for besøgene, vi fik,
medens barndomstiden gik.

6
Første gang du på besøg
ene op ad vejen strøj,
var du kun så ganske lille,
men besøge os du ville,
prøve helt på egen hånd,
være fri for alle bånd.

7
Men hvad skal nu Thomas til?
Landbrug nok han drive vil,
alt, hvad der til faget høre,
gerne har han med at gøre,
læsse korn han kan som få,
sidste sommer nok vi så.

2
Her i dette vennelag
mindes vi den første dag,
gutten han kom her til verden,
bragte uro i vor færden,
thi en sådan lille fyr
rigtig lave kan postyr.

8
Og han alt så godt får gjort,
pusler glad om småt og stor,
gæs og ænder, høns og duer,
fine racer vi beskuer,
og har vi dig ret bedømt,
blir' for fjerkræ du berømt.

9
Her du fra dit gode hjem
trofast hjælp fik vejen frem,
thi din far og mor, de kære,
dig det bedste ville lære,
alt hvad stort og godt de ved,
gav de dig i kærlighed.

10
Lystig blink i øjet har
du jo efter bedstefar,
og vi synes, at du bære
navnet efter ham med ære,
og vi derfor alle tror,
tit du glæder bedstemor.

11
Før vi slutte må vor sang,
føler vi af hjertet trang
til at takke jer hernede,
altid er med hjælp I rede,
gerne tar' for os en tårn,
mor og far og alle børn.

12
Vor lykønskning har vi bragt,
må til sidst kun have sagt;
Thomas ønsker vi det bedste,
stedse rod i dig må fæste,
lykke til din ungdomsfærd
og alt godt fra hjemmet her.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Bakkely i Nyrup

Dette brev fik Thomas fra sin far, da han var på Rønde højskole:

Nyrup Onsdag Aften

Kære Thomas

Ja, vi synes lige, du skal have en lille Hilsen igen. Mor og jeg har lige været en lille tur nede ved Niels Nyrups i Aften, vi skulle hilse dig fra dem. Søren var vældig glad for turen i Søndags, han syntes du boede saa dejligt, og du lærer jo en masse, du blir jo nok saa klog til det er forskrækkelig. Vi har faaet vores Mødning kørt ud, det tog godt 3 Timer, saa det var dejlig nem, saa kunde jeg begynde og pløje med det samme, han tog 48 Kr. for det. Du kan tro, den nye Hest er dygtig, den gaar næsten lige saa haardt til som Farbror Nielses den skimlet, jeg pløjede møj ned paa 2 Tdr. Land, paa godt halvanden Dag. Vi har osaa faaet det sidste Kaalrabitop hjem, og de sidste roer kørt op, saa nu begynder det og hjælpe. Du kan tro hønsene gør Æg nu, i gaar fik vi 100 og i dag 101, synes du ikke de er dygtige. Frits har købt den ene af Henry Mosbæks Plage, det er Hoppeplagen, han skal give 1150 Kr. for den. Farbror Nielses havde en Ko der fik Kalv i Aftes, det var den de fik den parteret fra sidste Aar, og den her gang var den saa baglæns til fødsel, men den fik jo fat i Robert, og saa var Martins i Tisted deroppe, saa kunde de godt selv ordne det, jeg var ikke deroppe. Hvis du vil have din Cykel derned, saa kan vi sagtens sende den, det var da rart at kunne cykle en tur om Søndagen. Nu har jeg vist ikke mere at fortælle, Mor vil ogsaa skrive lidt til slut en Kærlig Hilsen

fra os alle

Far

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Indledningen af brevet ser således ud:

Nyruge, Onsdag d. 14. juli.

Kære Thomas!

Ja vi synes lige du skal have en lille
Hilsen igen. Mor og jeg har lige været en
lille tur inde ved Niels Nyruge i aften, vi
skulle hils dig for dig. Form var virkelig
glad for turen i søndags, men syntes du
boede saa dejligt, og du har jo en men
du bliver jo nok saa klog til det er
forstærket. Vi har faaet vores Hødding
kørs ud, det tog godt 3 timer saa det var
dejligt men, saa kunde jeg begynde og
fløje med det samme, man tog 48 kr.
for det. Du kan tro den nye Fløje er
dyrt, men ganske næsten lige saa
til som Farbror Niels den skindte, jeg
fløjede mig ned paa 2 Far. Land, paa
godt Natvanden dag. Vi har ogsaa faaet
det sidste Kontraktbryt hjem, og de sidste
rør kørs og saa nu begynder det og hjælp.
Du kan tro Hansene gøre og nu, ijaar
fik vi 100 og i dag 101, synes du ikke

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Gerda Elkjær har til Årsskrift 1993, udgivet af Lokalhistorisk Arkiv, Aalestrup, skrevet følgende erindringer:

Barndoms minder fra Rolsiggaard i Knudstrup

Rolsiggaard har været i vor slægts besiddelse 1850-1939. 1850 købte min oldefar, Thomas Nielsen, en bid jord fra sit hjem i Knudstrup. Det var fra mat.nr. 4a, det er den gård, Arne Jensen nu har. Min oldefar byggede et landbrug på jorden, og igennem de mange år voksede min slægt op her. – På det stykke jord, som oldefar købte, lå der en dam, som blev kaldt Rolsig, og derfor var det jo naturligt, at gården blev kaldt Rolsig-gaard.

Thomas Nielsen var gift med Zidsel Sørensdatter, og de fik bl.a. en søn, der blev kaldt Niels Thomasen. Han overtog gården efter faderen. Sammen med hustruen Karen Margrethe Andersen fik han een søn og 3 døtre. Sønnen Thomas A. Thomasen blev sammen med hustruen Karen Margrethe Christensen næste slægtled i gården, og de fødte 2 piger op, nemlig mig og min søster Jenny.

Det er naturligvis mange minder fra Rolsiggaard. Noget af det, jeg husker tydeligst, er julen i Rolsiggaard. Sammen med far gik vi i skoven for at hente juletræet, og vi gik da i sne op over knæene.

Vi boede 3 generationer sammen, idet min bedstemor, der blev gift anden gang i 1900 med Jens Christian Jensen, boede hos mine forældre. Så når det var jul hjalp alle hinanden, når alt det arbejde, der hører julen til, skulle gøres. Vi slagtede gris, lavede flyvepølse, medisterpølse og blodpølse, som blev kogt i den store gruekedel. Den dag, grisen blev slagtet, spiste vi kogt lever og flæsk med hjemmebakket rugbrød, som bedstemor bagte i den store ovn. Når rugbrødet kom ud af ovnen, kom fransbrødet, som var lavet i kavringer, ind bagefter. Vi slagtede også lam til jul, og vi lavede finker af hovedet. Fårelåret blev slagtet og røget i skorstenen. Både gris og lam blev lagt i saltkarret, for at kødet kunne holde sig.

Nogle dage før jul slagtede vi ænder. Deraf var den ene juleanden, som vi spiste juleaften. De øvrige solgtes i Aalestrup, og mor købte julegaver for pengene. Juleaften fik vi også risengrød med kanel og sukker på. Dette spiste vi først, og bagefter kom juleanden ind på bordet med rødkål, kartofler, sovs og tyttebærsyltetøj. Alt var hjemmelavet. Vi bryggede også hjemmelavet øl.

Mor bagte brune sirupskager, jøde kager, vaniljekranse, pebernøder, lagkage, sandkager og kaffebrød. Når alt dette var gjort, blev det juleaften, og min søster og jeg glædede os meget til denne aften. Vi var gerne 8 personer sammen denne aften. Vore naboer, Gregers og German kom nemlig og holdt juleaften sammen med os. I 1923 blev det et frygteligt uvejr med storm og sne, så de 2 mænd kunne ikke komme hjem på grund af vejret før langt hen på natten, da stormen lagde sig en lille smule.

Hele julen gik med at gå i byen hos naboerne til spisning, og vi havde også selv naboer til spisning. Nytårsaften blev juletræet tændt igen, og vi sang på ny salmer, hvorefter bedstemor læste juleevangeliet. Sjette nytårsdag var vi til juletræ inde i Knudstrup Privatskole ved frøken Frederiksen. Det var jo hellig tre kongers dag. Så kom lærer Laursen fra Vesterbølle og læste julehistorier og juleevangeliet, og vi gik omkring juletræet og sang julesalmer. Vore forældre var med os derinde, og vi fik æbler, appelsiner, pebernødder og julegodter, og forældrene fik kaffe. Dagen efter begyndte vi så skolegangen igen efter julen.

Den 25. maj 1925, da jeg var 10 år gl., havde bedstemor og bedstefar sølvbryllup, og jeg kan tydeligt huske, at naboerne kom med musik om morgenen kl. 9 og sang for dem. Naboerne havde pyntet så smukt natten i forvejen med bølgegrene og pinseliljer i laden.

Når far og mor kørte i charabanc med to heste for til Vesterbølle kirke, var bedstemor og bedstefar også med, og imens de var i kirke, var hestene opstaldet i Poul Poulsens gård. (Det er der, hvor Carl Nielsen nu har museum).

Jeg gik i Knudstrup Privatskole til frk. Frederiksen alle syv år og til præst i Vesterbølle hos pastor Vriborg, og jeg blev konfirmeret 1919 i Svingelbjerg, hvortil vi blev kørt i hestevogn.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Knudstrup Privatskole blev bygget i 1917 og nedlagt i 1939. Det var ingen stor skole, foruden skolestuen var der en lille lejlighed til lærerinden, og så var der et tørvehus, hvor der også var gammeldags WC. Jeg husker, når vi slagtede gris, skulle vi børn have en lille steg og et stykke medisterpølse med til frk. Frederiksen. Det var nok et godt tilskud til hendes løn, som på den tid jeg gik i skole, var 150 kr. om måneden.

Vi var gerne en udflugt med skolen hvert år. Vi kørte da i hestevogn til holdepladsen i Østerbølle, og vi råbte hurra, både når vi tog afsted, og når vi kom hjem. Jeg fik 2 kr. med på udflugten. Når vi så kom ind i toget, begyndte vi at spise vore medbragte mellemadder. Engang havde jeg brugt alle mine penge, og jeg husker da, at jeg lånte 10 ører af Karla Hansen til en flødebolle.

Skolerne blev også brugt til andre ting. Således husker jeg, at jeg engang var med min bedstemor til møde på Hedeskolen i Knudstrup ved lærer Jens Jensen, hvor der også var basar til fordel for Sudanmissionen.

Høsten var en travl tid. Den foregik med le, hvor far slog skår, og mor bandt neg op efter ham. Bagefter kom bedstefar og bedstemor på samme måde. Når negene var et par dage gamle, blev de sat sammen to og to i kjærsæt og i lige rækker. Når vi skulle køre korn hjem, var far og mor hjemme i laden. Vi kørte med to vogne. Jeg var også hjemme i laden og tog imod negene, som mor stak op. Jeg kastede så negene hen til far, der lagde på plads.

Bedstefar og bedstemor hentede kornet hjem fra marken. Når vi var færdige med at køre korn hjem fra marken, fik vi korn i husgrød (risengrød) med saftvand til. Det var en gammel skik.

I det daglige når vi tærskede, trak far og mor tærskemaskinen. Jeg lagde neg på brættet. Bedstemor lagde i maskinen, og bedstefar tog halmen og avner fra. Det var en hård dag, og vi var glade, når det blev aften. Roerne blev om efteråret kørt hjem bag ved laden i en roekule. Så kørte vi dem ind på trillebør om vinteren. Så var vi jo fri for at få hestene for. De kunne jo godt være lidt overstadige, når de kun sjældent kom for vognen.

Vi havde syv køer samt tilsvarende ungkreaturer og kalve. Vi købte grisene og fodrede dem op til slagting. Desuden havde vi 50 høns og ca. 20 ænder.

I 1931 døde begge mine bedsteforældre med 3 måneders mellemrum, og de ligger begravet på Vesterbølle kirkegård. Da de var borte, måtte jeg hjælpe mere i arbejdet. Far tilsåede marken med hånden med havre og rug. Når vi skulle så roer, trak jeg den énrækkede roesåmaskine, og far styrede den. Uha, som jeg svedte. Kartofflerne bar vi i en spand og lagde dem i jorden efter ploven. Når disse skulle tages op til høns og grise, gravede jeg dem op med en greb, een kurv om dagen. Vi havde så en lille trækvogn, som jeg trak dem hjem i.

Huset og haven passede min mor, og hun havde mange slags blomster som stedmoder, levkøjer og mange slags stauder.

En aften, vi var på besøg hos en nabo, var vores hund gået bag efter os. Konen havde bagt vafler, som vi skulle have til kaffen, og hun havde sat dem under bordet i køkkenet. Da hun skulle til at tage dem ud, havde hunden taget dem alle sammen, så der blev jo et værre postyr ud af det.

Jeg husker, at mine fastre fortalte om en ko, der var gået fast i dynd, så kun hoved og horn var over vande. Det var i en mose, som blev kaldet Knurremose. Ved fælles hjælp fik de koen trukket op, og den kom godt fra sit uheld.

En sommeraften var det i øvrigt meget hyggeligt at høre frøerne kvække rundt omkring i moserne.

Da jeg blev konfirmeret, kom jeg ud at tjene den halve tid. Når det kun var den halve tid så var det for at jeg stadigvæk kunne hjælpe far og mor hjemme. Først tjente jeg hos Stine og Søren Elkjær, som senere blev mine svigerforældre. Derpå kom jeg over til Poulina og Konrad Dollerup, og senere op til Stinne og Poul Poulsen i Vesterbølle. Her tjente jeg to gange med et års mellemrum.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Som omtalt boede bedstefar og bedstemor hos min far og mor, og de var meget med i arbejdet på gården. Men bedstemor strikkede også til uldspinderiet i Aalestrup. Hun kunne strikke et par strømper (herresokker) på en dag, og for det arbejde fik hun een krone. Vi spiste alle ved samme bord, og min bedstefar bad bordbøn hver dag. Mine bedsteforældre boede på aftægt fra 1911 til de døde i 1931, altså 20 år.

Mine fastre Else og Cecilie har fortalt, at da min bedstemor, Karen Margrethe, skulle giftes med Jens Christian i 1900, var denne ungkarl og træskomand i Farsø. Den gamle mand i Studstrup (Niels Chr. Jensen) kom da med bejleren til min bedstemor og ordnede de forskellige formaliteter. Det var jo ikke så let. Bedstemor havde 3 børn, mine fastre på 6 og 10 år samt min far på 12 år, som var lidt vrangvillige over for Jens Christian. De havde således bestemt, at de ville i hvert fald ikke sige far til ham. Han satte da en fjælslynge op til dem i laden. Den faldt imidlertid ned for dem, og de bestemte da, at hvis han ville sætte slyngen op igen, så ville de sige far til ham, og det blev de ved med resten af livet. Jeg mindes Jens Christian som en god og kærlig bedstefar for os alle sammen.

Bedstefars og bedstemors stue kom ikke til at stå tom, efter at de var døde. Min moder var nemlig på sygebesøg hos Trine og Anders Østrup, da Trine lå for døden. Trine spurgte da mor, om Anders måtte bo hos mor og far, når hun var død. Det blev far og mor enige om, at det måtte han godt, og han kom da til at bo i bedstefar og bedstemors stue i 4-5 år. Trine og Anders Østrup boede i den gård, hvor Ruth og Ove Christensen bor.

Far blev syg i 1935. I 1936 havde far og mor sølvbryllup. Naboerne pyntede for dem i laden samt kom med musik og sang for dem om morgenen. Det var en god dag. Året efter døde far på Rigshospitalet i København, hvorfra han kom hjem og blev begravet på Vesterbølle kirkegård. Nu kom der en streng tid for os.

Min mand og jeg blev gift i 1938 i Vesterbølle kirke, og vi flyttede til Nyrup. Mor blev husbestyrerinde hos Peder Dollerup til 1939, hvor hun flyttede til Vesterbølle central, hvor hun blev husbestyrerinde for Niels Kynæb og var det, indtil han døde i 1951. Derpå overtog hun centralen efter ham og passede den, indtil den blev nedlagt i 1962. Det var nogle gode år for mor.

Hun døde så i 1964 og blev begravet på Vesterbølle kirkegård. Mor solgte gården foråret 1938 til Peder Eller Dollerup, som ejede den til 1943, da han solgte til Aage Christensen fra Hvilsom.

Rolsiggaards videre historie slutter 1948, idet gården nedbrændte, og Aage Christensen sælger september 1948 til Aage Lambertsen fra Fjelsø jorden og brandtomten. Aage Lambertsen flyttede gården fra dalen til bakken og byggede her en helt ny gård. Nuværende adresse Møllevejen 48.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

DEN 18. OKTOBER 1996

Det blev den sidste dag, min mor var herhjemme på Kærvej.

Vi havde inviteret Inge og Aage Mortensen samt Gudrun og Karlo Kjærgård til en kop kaffe.

Derefter blev vi alle taget til alters. Mor foreslog den første salme, Nr. 28 "Han, som har hjulpet hidindtil", hvorefter pastor Ole Larsen tog os til alters, og derefter sang vi Nr. 31 "Befal du dine veje".

En time senere kom mor på sygehuset. Det blev en svær tid, inden hun sov ind i troen på sin frelser, mens vi stod hos hende alle 4, Betty, Egon, Søren og jeg. Søren og jeg fik lov til at holde mor i hånden til hun sov ind, Det var den 21. oktober 1996.

DEN 25. OKTOBER 1996

Den dag blev mor begravet.

Udsyngningen fra kapellet på Farsø Sygehus blev forestået af pastor Hans-Aase Mink. Her sang vi først Nr. 520 "Vær du mig nær!", og derefter sagde pastor Mink:

Vi vil lytte til nogle ord, som Gud, vor Far i himlen, har givet os gennem sine profeter - nogle ord om hans kærlighed og trofasthed:

Lige fra fødslen blev I løftet op,
I blev båret fra moders liv.
Tit I bliver gamle, er jeg den samme,
til I bliver grå, bærer jeg på jer.
Det har jeg gjort, og jeg vil stadig løfte jer,
bære på jer og bringe jer i sikkerhed. [Es 46,3-4]

For bjergene kan rokkes
og højene vakle,
men min troskab mod dis rokkes ikke,
og min fredspagt vakler ikke,
siger Herren, der viser dig barmhjertighed. [Es 54, 10]

Før jeg dannede dig i moders liv, kendte jeg dig,
før du kom ud af moders skød, helligede jeg dig. [Jer 1,5]

Frygt ikke, for jeg er med dig,
fortvivl ikke, for jeg er din Gud.
Jeg styrker dig og hjælper dig,
min sejrige hånd holder dig fast [Es 41, 10]

Glemmer en kvinde sit diende barn?
Glemmer en mor det barn, hun fødte?
Selv om de skulle slemme,
glemmer jeg ikke dig. [Es 49,15]

Rejs dig, bliv lys, for dit lys er kommet,
Herrens herlighed er brudt frem over dig.
For se, mørket dækker jorden,
mulmet dækker folkene;
men over dig bryder Herren frem,
hans herlighed viser sig over dig. [Es 60, 1-2]

Solen er ikke længere dit lys om dagen,
det er ikke månen, der lyser for dig om natten;
men Herren skal være dit evige lys,
og din Gud er din herlighed.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Din sol går ikke ned,
og din måne tager ikke af,
for Herren er dit evige lys,
og dine sørgedage er forbi. [Es 60,19-20]

Jeg bor i det høje og hellige
og hos den, der er knust, hvis ånd er nedbøjet,
for at oplive den nedbøjede ånd
og oplive det knuste hjerte. [Es 57,15]

Herren venter på at vise jer nåde;
han vil rejse sig for at forbarme sig over jer. [E30, 18]

Græd ikke! [Es 30,19]

Som en mor trøster sit barn,
trøster jeg jer. [Es 66,13]
Amen.

Lad os alle bede:

Almægtige evige Gud,
du har skabt os, vi er dit værk.

Du kender os, som vi ikke kender os selv.
Vor viljes vej kender du, før vi ved, hvor den fører hen,
du ser vor nød, før den føles,
vor anger og sorg, før vi fortvivler,
vor angst tager du til dit hjerte.

Din himmel er uden grænser,
dog er du os nær, når vi beder til dig og kalder dig Fader.

Derfor taber vi ikke modet, uanset hvordan det går os,
men holder os til dig, mens vi lever her,
indtil vi bliver til evig tid salige hos dig,

Vor Far i himlen, vi takker dig for din kærlighed og
trofasthed i din Søn, Jesus Kristus.

Vi takker dig for livet, du har givet os med al dets rigdom
og velsignelse. Vi takker dig for vore kære og for alt, hvad
du har givet os igennem hende, som vi nu har mistet.
vi beder dig, tag Gerda Elkjær i dine hænder og bevar
hende hos dig.

Trøst os i sorgen og hold os fast hos dig. Mind os om din
egen søn, der døde og stod op af graven for at vi skal have
et levende håb. Mind os om vor dåb, hvori du har antaget
os som dine børn og givet os dit tilsagn om syndernes
forladelse og det evige liv. Hjælp os til at sætte alt vort
håb til dig, barmhjertige Far, i troen på, at du engang vil
samle os alle i dit kommende, evige rige. Der vil vi takke
og prise dig til evig tid for vor frelse. Amen.

Og så sang vi Nr. 21 "Nærmere, Gud, til dig".

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Båren førtes derefter til Gislum Kirke. Jeg var med den sidste tur i rustvognen sammen med mor. Ved højtideligheden i Gislum Kirke, som blev forestået af pastor Ole Larsen, sang vi først Nr. 677 "Nu falmer skoven trindt om land", derefter Nr. 609 "At sige verden ret farvel", og pastor Ole Larsen holdt denne tale:

Nåde være med Jer og fred fra Gud vor Fader og vor Herre
Jesus Kristus.
Amen.

Vi er i dag samlede her i Gislum Kirke for at tage afsked med Gerda Elkjær, som lige nåede at fylde 81 år. Det var den 5. oktober. Hun blev født i 1915 og stammede oprindeligt fra "Rolsiggaard" i Knudstrup i Vesterbølle sogn. Her har hun haft sin barndom og tidlige ungdom. På et tidspunkt blev hun kendt med Aage, og den 26. januar 1938 lovede de hinanden foran alteret i Vesterbølle kirke at ville leve sammen i medgang og modgang indtil døden ville skille dem.

Det blev til næsten 28 gode års ægteskab i Nyrup, indtil Aage alt for tidligt den 7. december 1965 lukkede sine øjne for sidste gang på denne jord og Gerda blev alene.

I dag er det så Gerda, vi tager afsked med, og vi tænker på jer 3 børn, Betty, Søren og Thomas, som har haft en utrolig opofrende og kærlig mor, for hvem I betød alt. Vi tænker på dig, Egon, der som svigersøn blev betragtet som søn af huset, og på jer 3 drenge, Carsten, Michael og Morten, der i dag må sige farvel til en dejlig mormor. I var hendes et og alt, og det gælder også Jonas, det lille oldebarn. Vi tænker også i dag på dig, Jenny, du må i dag tage afsked med en god og kærlig søster.

Gerda var landhusmor i ordets bedste betydning, med alt, hvad det indebærer af arbejde både ude og inde, hun har altid været meget arbejdsom og flittig, Gerda var utrolig gæstfri og meget imødekommende over for alle. Hun havde et positivt syn på tilværelsen, og tog tingene i den rækkefølge, de nu kom i.

Hun var meget udadvendt og kunne tale med alle. Hun elskede at have gæster, og kunne også godt lide at komme i byen. Den 1. august 1976 flyttede du, Thomas, sammen med din mor ind på Kærvej, hvor I har boet indtil jeres mors død. Gerda har haft mange forskellige gøremål, hun har lavet mad og bagt og strikket og gjort rent, og har endda også haft tid til at skrive erindringer fra sin barndom og ungdom, noget, som I, der nu er tilbage, kan gøre brug af og have stor glæde af. For det er minder om jeres mor, som er dejlige nu, hvor hun ikke længere er iblandt os.

Jeg har selv haft den store glæde at kende Gerda, og har mødt hende i mange sammenhænge, i kirken, i missionshuset, og hjemme privat. Hun var altid så hjertelig, og man følte sig med det samme meget velkommen, og der var altid sådan en hyggelig og dejlig atmosfære. Det vil blive tomt for jer, der er tilbage, for Gerda fylder meget i jeres bevidsthed og erindring, og hendes plads er ikke nem at tage op. Men der skal vi glæde os over de gode minder, vi har om hende. Min kone og jeg havde også den glæde at være med til Gerdas 80 års fødselsdag, og det er en af de fester, vi ser tilbage på med stor glæde, for det var så trykkelig og dejlig en dag.

Her til sidst, mens Gerda var syg, fik hun mange besøg, for Gerda var dejlig at besøge, og hun blev så glad, når der kom nogen og så til hende. Og jeg ved, at alle de små besøg og opringninger og hjælpende hænder fra naboer og venner har været og er af uvurderlig værdi.

Her ved Gerdas bære vil vi tage vort udgangspunkt i nogle ord fra 2. Timotheusbrev, kap. I vers 12, Der står følgende:

"Derfor må jeg også lide dette; men jeg skammer mig ikke, for jeg ved, hvem jeg tror på, og Jeg er vis på, at det står i hans magt at tage vare på den skat, der er betroet mig, til den dag kommer".

Brevet her har Paulus skrevet i fangenskab i Rom, og det er et af hans mest personlige breve til hans nære ven og medarbejder, Timotheus. Paulus har oplevet, hvordan Guds Ånd virkede i ham og gav ham den kraft, som han havde brug for i evangeliets tjeneste. Fordi Paulus havde Guds Ånd skammede han sig ikke ved evangeliet, som han også siger et andet sted, nemlig i Romerbrevet, kap. I vers 16.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Her giver han netop udtryk for, at evangeliet er en Guds kraft til frelse for enhver, som tror, og derfor skammer han sig ikke over det.

Vi har intet at skamme os over. Vi kan med frimodighed og glæde aflægge vort vidnesbyrd om vor Herre Jesus Kristus og alt det, som han har gjort for os. Guds frelse og kald til mennesker er ikke baseret på vore gerninger, men frelsen skyldes alene Guds vilje og nåde. Ingen kan gøre sig fortjent til det, som Gud giver kvit og frit. Kaldet er helligt, fordi det udgår fra Gud selv og tager sigte på et liv, som er indviet til ham. Det understreger yderligere, at Paulus ikke skammer sig ved evangeliet. Paulus forkyndte evangeliet og skammede sig ikke ved det, men vi ved, at det kostede ham lidelse og forfølgelse, at han i den grad engagerede sig i sit kald og sin tjeneste.

Alligevel var han ikke bange for at forkynde til tro og frelse. Han kendte nemlig ham, Kristus, som han havde sat sin lid til, og han vidste, at Jesus, som havde begyndt sin gode gerning i Paulus, også ville fortsætte og fuldføre den indtil vor Herres Jesu Kristi store dag. Paulus var vis på, at hverken død eller liv eller engle eller åndemagter eller noget nuværende eller noget tilkommende eller kræfter eller det høje eller det dybe eller nogen anden skabning ville kunne skille ham eller os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus, vor Herre. Jeg! kender ham, som jeg har sat min lid til. De ord kan i høj grad siges om Gerda Elkjær.

Hun kendte og bekendte sig til Gud og til vor Herre Jesus. Selv om hun specielt her på det sidste var meget nedtrykt og ked af det, nok mest, fordi hun bekymrede sig om, hvordan det skulle så jer, mere end hun tænkte på sig selv, for sådan var Gerda, ja, så vidste hun, hvor hun skulle gå hen for at få hjælp.

Hun kendte kraften i de foldede hænder. Gerda Elkjær fik 81 år at leve i, os vi kan godt sige, at et langt og godt liv nu er levet til ende, men det er et liv, som har haft og altid vil have afgørende betydning for jer, der nu er tilbage. I skal i dag og i kommende dage mindes Gerda med stor glæde og taknemlighed, og minde hinanden om, at det, hun har givet jer, aldrig kan tages fra jer. I er forbundet med så stærke bånd, at selv døden må give op, hvis den vil forsøge at vriste minderne fra jer.

I vil nok alle opleve den kommende tid som svær, for det første, fordi det er en ny situation, og for det andet, fordi specielt du, Thomas, har boet sammen med din mor i så mange år.

Man bliver jo så afhængige af hinanden. Og det, at Gerda ikke længere er der, vil efterlade et tomrum, en tom plads, som bliver svær at fylde ud lise nu. Men jeg ved, at alle her vil hjælpe dig og I andre, så godt de kan, til at komme videre gennem opringninger og besøg.

Som det blev læst fra alteret før fra Davids Salme 31, så er Gud vor tilflugts klippe, den borg, hvor vi finder redning.

Gud kender os. Han ved, om vi sidder, eller om vi står. Han kender vore tanker, selv dem, vi ikke deler med andre. Han kender os, og vi er kendt af ham. Og han ved også, hvordan vi hver især har det. Han ved, hvordan vi alle vil savne Gerda, men han vil også hjælpe os til at komme videre. Vi kender ham, som vi har sat vor lid til. Derfor kan vi nu fortrøstningsfuldt lægge Gerda Elkjær til hvile i visheden om, at Gud aldrig slipper hverken hende eller os af syne.

Jeg vil slutte med at læse et vers af en salme, som Gerda holdt så uendelig meget af. Vi skal synge den på Kimbrerkroen bagefter. Det er Nr. 22 i salmebogen: "Man siger, livet har bange kår", og sidste vers lyder:

"Han slipper ikke, hvem han har kær
på jord så lidt som i dødens dale,
før sejrskransen engang vi bær'
med ham i Himmerigs sale".

Må Guds fred, som overgår al forstand, bevare jeres hjerter og jeres tanker i Kristus Jesus, vor Herre. Amen.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Til sidst sang vi Nr. 367 "Den signede dag med fryd vi ser".

Derefter blev vor mor båret til graven af Egon, Carsten, Betty, Karen, Michael og Morten. Ved graven sang vi Nr. 226 "Mægtigste Kriste, menighedens Herre".

130 fulgte mor til hendes sidste hvilested.

Efter begravelsen fik vi kaffe på Kimbrerkroen efter mors ønske.

Her sang vi først Nr. 26 "Til himlene rækker din miskundhed, Gud". Efter kaffen blev flere salmer foreslået og sunget: Nr. 58 "Jeg så ham som barn med det solrige Øje", og Nr. 28 "Han, som har hjulpet hidindtil". Pastor Hans-Aage Mink holdt denne smukke mindetale om mor:

Det var en stor sorg for os, da vi kom hjem fra ferie og fik meddelelse om Gerdas død. Og vore tanker gik selvfølgelig til jer, hendes kære børn, som dermed mistede en utroligt kærlig og opofrende mor. For os, som kendte Jeres mor, stod hun som et sjældent fint og elskeligt menneske. Vi var sidst sammen med hende på hendes fødselsdag den 5. oktober. Og selv om vi godt kunne se, at hun ikke havde det godt, kunne vi ikke drømme om, at det var sidste gang, vi så Gerda. Hun følte sig i bedring, var optimistisk og fuld af livsmod og håb. Ingen havde vel troet, at det skulle gå så hurtigt.

I, hendes kære børn, kan mildne jeres sorg og savn med det væld af gode og kærlige minder om jeres mor, I kan tage frem. Og I kan glæde jer over og være taknemlige for, at I kunne være hos hende og holde hende i hånden, da hun drog sit sidste suk. Sådant fik hun en smuk død uden smerter, og omgivet af sine kære. Det glæder os, at det gik sådan, for det har hun fortjent, og det har I også.

Taknemlighed og elskelighed, dybt forankret i ægte tro, i tro, håb og kærlighed - det er nøgleordene, når vi med glæde mindes vort samvær med Gerda, i Gislum kirke og præstegård og i hendes hjem. Og det er også den gave, I efterlodte har fået gennem hende: taknemlighed og elskelighed.

Vi har altid været meget glade for at se dig, Thomas, og din mor i Gislum kirke og i præstegården. Og du skal vide, Thomas, at den tilknytning vil vi gerne bevare. Vore døre i Gislum præstegård er altid åbne, og både du og dine søskende er velkomne ude hos os. Og især du, Thomas, skal vide: Vi vil også fremover stadig komme på Kærvej og besøge dig. Og vil du gerne i kirken eller præstegården, må du endelig ringe, hvis du mangler kørelejlighed, så vil vi med glæde hente dig.

Det er svært at miste en, man holder af. Allersværest er det at miste en mor, man har været særligt stærkt knyttet til. Der kommer så mange tanker, som det er svært at samle og give udtryk for. Et menneske, som Jeg personligt kendte, og som selv havde oplevet det, prøvede at nedfælde sådanne tanker, og efterlod dem ved sin død til sine egne børn, skrevet til i margenen på et par flittigt læste andagtsbøger. De linjer kan jeg ikke lade være med at tage frem her i dag, for jeg synes de på en meget smuk måde både tolker tankerne og giver trøst i en situation som jeres. Linjerne lyder:

Mor, lille mor, hvem er vel som du?
Ingen i hele verden.
Du er mig nær, i bøn, i drøm,
hvorend jeg styrer min færden.
Ja, jeg kan høre, mens årene flyr,
hastige skridt, som vandrer
flidens og arbejdets offervej'
altid til hjælp for andre.
Ja, jeg kan høre din stemme varm
tale så venlige ord.
Mor, lille mor, hvem er vel som du?
Ingen på hele vor jord.
Ingen kan elske mig, tilgive mig, som mor.
Ingen kan sådan forsage.
Kunne jeg, kunne jeg blot en gang
give dig det tilbage.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

For mig synes den største kærlighed at være det øjeblik, hvor jeg lægger en blomst på den lille plet jord, som gemmer resterne af mine elskede forældre - min dyrebare skat - og dermed ligesom føler, at kærligheden samhørigheden vælder op, og det giver fred i sindet lange - og til tider lidt svære - stunder.

Gerda Elkjær er stille sovet ind i troen på sin frelser, nøjagtigt som det hedder i salmeverset:

Til min Fader hjem jeg går,
der er hvilen sød og rolig,
og jeg ved det vist, der står
også mig beredt en bolig;
hør mit suk, og gem min ånd,
Herre Jesus, i din hånd!

Lad os rejse os og ære hendes minde.

Pastor Mink foreslog Nr. 189 "Min Jesus, lad mit hjerte få".

Robert takkede på vore vegne for deltagelse, kranse og blomster, samt pyntning af kirken, og rettede en tak til gode naboer os venner.

Til sidst sang vi en af mors gode salmers Nr. 22 "Man siger, livet har bange kår".

Vi var hjemme hos Betty og Egon og spise til aften, Karen, Ester, Robert, Søren og jeg.

I "Aalborg Stiftstidende" stod følgende mindeord at læse om mor:

MINDEORD

i anledning af Gerda Elkjærs død

på vegne af menighederne i Aars og Gislum.

Gerda Elkjær, Kærvej 83, Aars, er død, 81 år gammel, og hendes bortgang efterlader et stort tomrum såvel i familien som i en meget stor kreds af venner og bekendte.

Gerda Elkjær var født og opvokset i Knudstrup i Vesterbølle sogn. I 1938 blev hun gift med gårdejer Aage Elkjær, os parret erhvervede og bosatte sig på en gård i Nyrup i Gislum sogn, som de i fællesskab med flid og dygtighed drev igennem 27 år og gjorde til en tryk og kærlig ramme om 3 børns opvækst, 2 sønner og 1 datter, og et hjem, der var åbent og gæstfrit for en stor kreds af venner og bekendte.

Gerda Elkjær mistede sin mand i 1965, kun 1 måned efter at sønnen Thomas havde overtaget gården. Hun blev boende os fortsatte sit virke i hjemmet og; var en god hjælp og støtte for sønnen Thomas igennem 11 år. I 1976 blev gården solgt, og begge flyttede til Kærvej 83 i Aars. Gerda Elkjær faldt hurtigt til i de nye omgivelser, fandt nye venner, og kunne glæde sig over en stor omgangskreds, der gennem 20 år jævnlige og trofast besøgte hende os Thomas i det gæstfrie hjem på Kærvej.

Gerda Elkjær vil blive husket som en udadvendt personlighed, utrolig gæstfri, hjælpsom af natur, og et særdeles varmt, hjerteligt og elskeligt menneske. Hun var kendt for sin store dygtighed som husmor, og hun var en særdeles kærlig og opofrende mor for sine 3 børn. Fra sin ungdom var hun nært knyttet til Indre Mission, og både i Gislum og i Aars mirides man med taknemlighed Gerda Elkjær for hendes mangeårige trofaste deltagelse i menighedslivet, både i kirke, missionshus, præstegård og kirkecenter.

Gerda Elkjær vil blive savnet af mange. I medfølelse og forbøn er vore tanker hos hendes nærmeste, især børnene, for hvem savnet er særligt stort: Betty i Aalestrup, Søren i Aalborg og Thomas i Aars.

Med taknemlighed mindes vi Gerda Elkjær for art, hvad hun har givet de mange, der gennem årene fik tilknytning til hende. Og vi udtaler et:

Ære være hendes minde!

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Hans-Aage Mink
sognepræst
Gislum præstegård,
9600 Aars.

Jeg vil slutte denne beretning om vort sidste farvel til mor med følgende vers fra "Hjemlandstoner" Nr. 584, vers 1 og 4:

I Himlen er en gylden stad,
hvor Herren Jesus bor;
der skal engang jeg mødes glad
af engles jubelkor.

Velkommen hjem! de vil synge glad,
velkommen hjem! de vil synge glad,
ja, engle vil stå på den himmelske strand
og synge velkomstsang.

Hjælp os af nåde, kære Gud,
at vi må samles der,
hvor velkomstsangen toner ud
fra Himlens englehær!

Velkommen hjem! de vil synge glad,
velkommen hjem! de vil synge glad,
ja, engle vil stå på den himmelske strand
og synge velkomstsang.

Fader vor, du som er i himlene!
Helliget worde dit navn,
komme dit rige,
ske din vilje
som i himlen således også på Jorden;
giv os i dag vort daglige brød,
os forlad os vor skyld, som også vi forlader vore
skyldnere,
og led os ikke ind i fristelse,
men fri os fra det onde.
Thi dit er riget og magten og æren i evighed!
Amen.

Thomas Elkjær.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1. generation: Forældre: Ane 2-3:

Ane 2 Thomas Andersen Thomasen, f. 1888, d. 1937.

Ane 3 Karen Margrethe Christensen, f. 1889, d. 1964.

Thomas Andersen Thomasen overtog 1916-17 ejendommen Rolsiggaard i Knudstrup i Vesterbølle sogn efter stedfaderen Jens Christian Jensen. Vedr. Rolsiggaard se datteren Gerdas erindringer under ane 1. - Enken Karen Margrethe Christensen solgte den 1938 og blev senere bestyrer af telefoncentralen i Vesterbølle.

Thomas Andersen Thomasen blev født 27. august 1888 i Knudstrup i Vesterbølle sogn og døde 10. november 1937 på Rigshospitalet i København, 49 år gl. Han var søn af gårdmand Niels Thomasen og hustru Karen Margrethe Andersen.

Thomas Andersen Thomasen blev gift 10. november 1911 i Aalestrup med Karen Margrethe Christensen, født 8. februar 1889 i Ulbjerg, død 21. september 1964 i Vesterbølle sogn, 75 år gl. Hun var datter af Jørgen Christensen og hustru Gertrud Marie Jensen.

Børn

Parret fik 2 børn, begge født i Knudstrup i Vesterbølle sogn:

1. Jenny Nielsine Thomasen, født 25. september 1912. Gift 26. november 1935 i Vesterbølle med husmand og murer i Hvam Alfred Christian Maltesen Jensen, født 9. december 1909 i Østerbølle, død 6. juni 1964 på kommunehospitalet i Århus. Han var søn af gårdmand Anders Maltesen Jensen og hustru Karen Christensen.

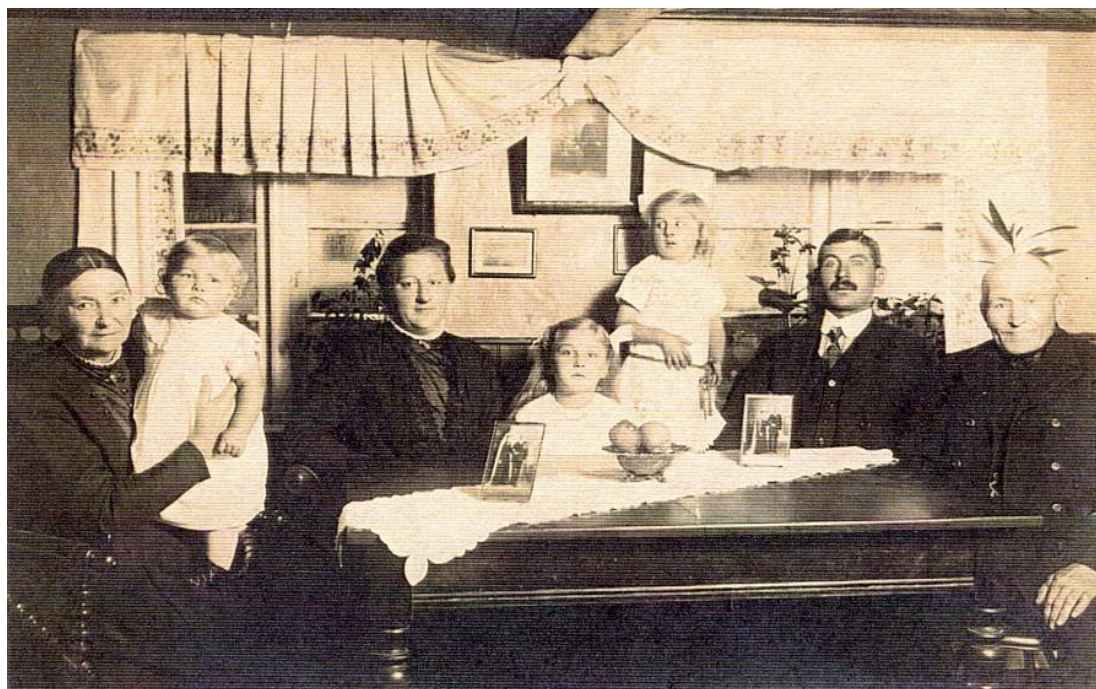
3 børn, født i Hvam:

- a. Ivan Maltesen, f. 3.4.1936, bosat i Viborg, chauffør ved DSB. Gift 24.11.1962 i Hvam med lærer Dora Østergaard, f. 30.7.1935 i Bigum.
 - i. En datter Anne M., f. 30.4.1963 i Viborg.
- b. Karen Margrethe Maltesen Jensen, f. 17.10.1942, hjemmehjælper. Gift 25.9.1965 med lagerarbejder Anton Sørensen, Hvam, f. 29.7.1929 i Spentrup.

3 børn, født i Hvam:

- i. Helle S., f. 2.11.1966.
 - ii. Jens S., f. 23.4.1969.
 - iii. Henrik S. f. 22.4.1971.
 - c. Carsten Thomas Maltesen, f. 17.7.1944, tømrer og snedker i Aalestrup. Gift 17. 10. 1967 i Snæbum med ekspeditrice Inge-Lis Dalum Kristensen, f. 21.5.1946 i Snæbum.
2. Gerda Margrethe Thomasen, født 5. oktober 1915, se ane 1.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Fra venstre: Karen Margrethe Andersen, ane 5, Jenny Margrethe Thomsen, Margrethe Christensen, Jenny Nielsine Thomasen, Gerda Margrethe Thomasen, ane 1, Thomas A. Thomasen, ane 2, og Jens Chr. Jensen, ane 5s 2. mand

Thomas Andersen Thomasen

Han gik i skole i Østerbølle, tjente som landbrugsmedhjælper og var indkaldt til militærtjeneste under 1. Verdenskrig på Sølvgades Kaserne i København.

Ved købekontrakt af 21. oktober og aftægtskontrakt af 6. oktober 1916 samt skøde af 21. august 1917, alt tinglæst 30. august 1917¹, solgte gårdmand Jens Christian Jensen gården matr. nr. 4b af Knudstrup i Vesterbølle sogn med 1 rd. 3 skpr. 1 fjdk. 1¼ alb. og 4d med 1 fjdk. ¼ alb. Hartkorn og andel i fælleslodden Knormose matr. nr. 13 til stedsønnen Thomas Andersen Thomasen for 6.900 kr. - Gården Rolsiggaard, som var på 45 tdr. land, drev han som animalsk landbrug til sin død.

Th. A. Thomasen var i en årrække medlem af bestyrelsen for Aalestrup Brugsforening.

Ved Thomas og Margrethes Sølvbryllup 10. november 1936

Melodi: Vort Modersmaal.

Til Festlighed vi samlet er i dag paa Rolsiggaard,
derude mellem Bakkerne de mange Gæster faar.
For Thomas og Margrethe har Sølvbrudfest,
:og Flaget Dagen pryder, til Sol gaar ned i Vest.:

I Østerbølle fandtes en Pige ung og kær,
om hende mange sværmed', og det var ej saa sær.
Margrethe tit i Dansen saa gladelig sig svang.
:dog Thomas trolig ventet', skønt Tiden den var lang.:

Det er nu længe siden, ja, fem og tyve Aar,
men Thomas og Margrethe saa glade blandt os gaar.

¹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol Z, 1917-19, B.48.C-SP.56, fol.253.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

De trofast daglig hjælpes i det gamle Hjem,
:og mange gode Minder i Dag nu kommer frem.:

Den første Tid var lys og skøn i deres Ægtestand;
med Bud der kom fra Kongen, han manglede en Mand.
Saa maatte Thomas rejse fra Kone og fra Hjem,
:og da han kom tilbage, var Jenny iblandt dem.:

Men Aarene de skrider og svinder hastig fort,
og Jenny med sin Alfred til Hvam drager bort;
men Thomas og Margrethe en Datter mere har,
:der er saa god og kærlig imod sin Mor og Far.:

Saa trofast Gerda hjælper dem i den gamle Gaard,
men ingen ved hvor længe, før hun en Mand sig faar;
dog Jenny og Gerda vil altid haste hjem.
:for Far og Mor at takke, hvad de har gjort for dem.:

Margrethe gerne sysler blandt Dyrene en Stund,
med Omsorg alt hun passer og siger "vakker Hund".
Hun elsker højt det hjemlige, sin Thomas ligesaa,
:og han til hende smiler og tager sig en Skraa.:

Om dem vi nu er samlet til Fest og munter Lag
og ønsker dem til Lykke paa deres Højtidsdag.
Gid Lykkens Sol maa skinne for jer i mange Aar,
:og lad saa Takken gaa til Gud, han giver gode Kaar.:

Efter Thomas A. Thomasens død 1937 solgte enken 1938 gården til sin af døde mands fætter Peter Eller Dollerup, sønnesøn af ane 10-11.

Karen Margrethe Christensen, kaldet Margrethe

Hun kom ud at tjene allerede som 9-årig og var beskæftiget ved husgerning indtil giftermålet. Derpå var hun medhjælpende hustru på gården, som hun efter ægtefællens død solgte til Peter Eller Dollerup, for hvem hun var husbestyrerinde 1½ år til 1940. - Derefter kom hun til Vesterbølle Central som husbestyrerinde for Niels Kynæb, og da han døde 1951 overtog hun hvervet som centralbestyrer og virkede som sådan til 1962, da centralen blev nedlagt.

At hun var usædvanlig til at klare dette job fremgår af en avisartikel, der blev bragt i forbindelse med nedlæggelsen 1962, og hvorfra bringes følgende uddrag:

Telefonabonnenterne i Vesterbølle skal til at forlange numre, når den 73-årige uforlignelige centralbestyrerinde går.

Så du vil ha' Marie i Aarhus, ja, nu skal a hjælp dig. Lad mig se, det er da din svigerinde, ikke Stinne? Lige et øjeblik.

Den aldrende kvinde ved den lille telefoncentral ringer op og forlanger uden betænkning nummeret i Aarhus. Hun har skrevet det op fra sidste gang. -

Værsgo' Stinne, her er Marie.

Margrethe i Vesterbølle kan ikke erstattes. Det er måske årsagen til, at Jydsk Telefon fra på tirsdag nedlægger centralen og flytter abonnenterne ind under Gedsted.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Men det vil blive en svær overgang for abonnenterne, som pludselig skal til at lede i en telefonbog, hvad mange af dem endnu aldrig har prøvet. Margrethe klarer alt for de 58 abonnenter, hvad enten de vil snakke med et kolonialfirma i Aalborg, biografen i Aalestrup eller med Marthinus' Pernille i Gedsted. Ja, Margrethe ville nok tage det fortrydeligt op, om de hjemlige abonnenter begyndte at spille "fine" på det og forlangte et nummer.

Så ville hun da tro, at vedkommende var blevet fornærmet. – Margrethe kunne aldrig finde på at fornærme noget menneske. Hun holder af at være hjælpsom over for alle.

For et par år siden ville en abonnent prøve centralbestyrerindens hukommelse og viden. Han havde netop gratuleret postbuddet, som fyldte 50, og komi tanker om, at en gammel skolekammerat, som han ikke havde set i 30 år, kunne fejre samme fødselsdag.

Ta' lige og be' Margrethe ringe Holger til Ottos op, sagde han til sin kone. - Hvem er det? spurgte hun. - Det er min skolekammerat, og nu vil vi sætte Margrethe på prøve. Hun finder aldrig ud af det, for manden bor nede ved Vejle.

Må jeg få Holger til Ottos? bad abonnentens kone, da hun ringede centralen op. - Hvem er det? spurgte bestyrerinden. - Det ved jeg ikke, jeg har aldrig set ham, men han fylder 50 år i dag, og Søren har gået i skole med ham.

Margrethe grublede og ringede et par abonnenter op. - Ja, så må det vel være ham, tænkte hun og bad om Vejle Central og derefter om et nummer i Jelling.

Er det Holger Nielsen? spurgte hun. - Ja, det kunne han ikke benægte. – I løbet af mindre end fem minutter var forbindelsen etableret - til stor overraskelse for abonnenten i Vesterbølle.

Sådan er Margrethe, altid parat til at hjælpe og med et følsomt sind.

Ved Margrethes død stod der bl.a. at læse i Viborg Stifts Folkeblad:

Fhv. centralbestyrer fru Margrethe Thomasen, Vesterbølle, er pludselig død 75 år gl.

Margrethe, som hun til daglig blev kaldt, var født i Ulbjerg. Nogle år senere flyttede familien til Aalestrup. Efter konfirmationen havde Margrethe forskellige pladser, bl.a. i Vesterbølle præstegård. I 1911 blev hun gift med Thomas Thomasen fra Knudstrup, der samtidig overtog sit fødehjem.

Her boede ægteparret i 26 år. I 1936 holdt de sølvbryllup ved en fest, som Margrethe Thomasen senere mindedes med glæde, og som viste at ægteparret havde vundet mange venner i sognet.

Der skulle gå knap et år før sorgen bankede på, døren, idet Margrethe i 1937 måtte følge sin mand til graven. Det blev en svær tid, der nu kom for hende. Nogle måneder senere solgte hun ejendommen og flyttede til Vesterbølle, hvor hun blev husbestyrerinde for daværende centralbestyrer Niels Kynæb. -

Ved siden af det huslige arbejde kom Margrethe hurtigt ind i arbejdet ved omstillingsbordet.

I 1951 døde Kynæb, og da var Margrethe så velanskreven hos sine overordnede, at Jydsk Telefon bad hende overtage bestyrerpladsen på Centralen.

Margrethe købte derfor huset samt de 3 tønder land, der hørte til. Hun forpagtede jorden ud.

For to år siden blev centralen nedlagt, og i den anledning blev Margrethe hyldet ved en fest, som beboerne lod afholde for at vise deres taknemlighed.

Margrethe savnede omstillingsbordet og dette savn kom hun aldrig over. En trøst var dog, at hun kunne komme i kirke hver søndag, og det benyttede hun sig flittig af. Hun havde sin faste plads i kirken.

Margrethe havde i de senere aar mærket helbredet svigte, men hun var dog så rask, at hun så sent som i lørdags kunne deltage i en bryllupsfest og dagen efter i en sølvbryllupsfest. Hun kom hjem fra festen klokken halvtolv, og en times tid senere måtte hun ringe til lægen, formentlig ramt af et hjerteanfald.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Da lægen ankom, havde hun mistet bevidstheden og kort efter døde hun.

I ægteskabet var der to døtre: den ene, der bor i Hvam ved Ålestrup, havde i sommer den sorg at miste sin mand, hvilket også var en dyb sorg for Margrethe. Den anden datter er gift og bor i Nyrup i nærheden af Aars.

I går eftermiddag blev Margrethe Thomasens bære ført til kapellet ved Vesterbølle kirke. I hjemmet holdt førstelærer Christiansen en mindeandagt og fremhævede Margrethes hjælpsomhed og trofasthed. Vi vil savne Margrethe og ære hendes minde, sagde lærer Christiansen.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

2. generation: Bedsteforældre: Ane 4-7:

Ane 4 Niels (Knudsen) Thomasen, f. 1848, d. 1899.

Ane 5 Karen Margrethe Andersen, f. 1858, d. 1931.

Niels Thomasen, også kaldet Niels Knudsen efter far faderen, overtog 1878 - faderens gård Rolsiggaard i Knudstrup i Vesterbølle sogn, som han havde til sin død 1899. Enkens anden mand Jens Christian Jensen havde derpå ejendommen til 1916-17, da den blev overtaget af stedsønnen Thomas Andersen Thomasen, ane 2.

Niels Thomasen (Niels Knudsen) blev født 2. juni 1848 i Knudstrup i Vesterbølle sogn og døde sst. 20. marts 1899, 50 år gl. Han var søn af Thomas Nielsen og hustru Sidsel Sørensdatter.

Niels Thomasen blev gift første gang 5. juli 1873 i Vesterbølle med Christiane Byrialsen, født 25. februar 1851 i Alstrup sogn, død 13. september 1877 i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 26 år gl. Hun var datter af husmand Byrial Byrialsen og hustru Ane Catrine Poulsdatter.

Niels Thomsen blev gift anden gang med 11. januar 1878 i Vesterbølle med Karen Margrethe Andersen, født 28. marts 1858 i Dollerup i Fovlum sogn, død 26. november 1931 i Rolsiggaard i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 73 år gl. Hun var datter af gårdmand Anders Mortensen, senere gårdmand i Knudstrup, og hustru Else Nielsdatter (Dalsgaard).

Karen Margrethe Andersen blev gift anden gang 25. maj 1900 i Vesterbølle med Jens Christian Jensen, født 22. oktober 1846 i Ullits by og sogn, død 9. juli 1931 i Rolsiggaard i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 84 år gl. Han var søn af indsidder Jens Christian Pedersen og hustru Karen Madsdatter.

Børn

Niels Thomsen fik i sine to ægteskaber 6 børn, 2 i første og 4 i andet, alle født i Knudstrup i Vesterbølle sogn:

1. Thomas Nielsen Thomasen, født 27. marts 1874, død 9. marts 1880 af skarlagensfeber, 5 år gl.
2. Ane Katrine Thomasen, født 10. januar 1876, død 2. marts 1880 af skarlagensfeber, 4 år gl.
3. Kristjane Sidsel Marie Thomasen, født 27. august 1878. Gift med Søren Chr. Mortensen.
4. Thomas Andersen Thomasen, født 21. august 1888, **ane 2**.
5. Cecilie Katrine Thomasen, født 13. oktober 1890, død 1969. Gift 1910 med Anders Jensen Andersen, 1882-19..., købmand i Skringstrup og Fjelsø, bestyrer af en købmandshandel i Gedsted, senere arbejdsmand.
6. Else Andrea Thomasen, født 3. juni 1894, død 1968. Gift 1920 med Kristian Frank, 1890-1981, arbejdsmand, sidst i Overlund ved Viborg.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Niels (Knudsen) Thomasen

Han var ved sit første giftermålet 1873 mergelkaster og nævnes derpå som indsidder, altså lejehusmand i Knudstrup. - Ved skøde og aftægtskontrakt af 22. april 1878, tinglæst 23. januar 1879², overtog Niels [Knudsen] Thomasen faderens Thomas Niensens gård [Rolsiggaard] matr. nr. 4b af Knudstrup i Vesterbølle sogn med 1 td. 4 skpr. 1¾ alb. Hartkorn for 2.000 kr. – Gården blev 1916-17 overtaget af sønnen Thomas Andersen Thomasen, ane 2.

Rolsiggaard i Knudstrup.

En sang fra Karen Margrethe og Jens Kr. Jensens sølvbryllup 25. maj 1925 lyder:

Mel.: Klokke ring Fred

Sølvbryllupsfest her vi holder i Dag,
og Rolsiggaard smykket er for den Sag.
Venner er samlet fra fjern og nær,
:om disse to, som vi alle har kær:

Festen i Dag kalder Minderne frem,
om svundne Tider fra Barndommens Hjem.
Kære forældre, vi ønsker nu vil
:Dagen maa bringe jer Lykke og Held:

Kald alle Minderne om Kærlighed frem,
kald paa de Længsler vi har til vort Hjem.
Mind om en tak for den Tid vi var smaa,
: da Mor alene om os maatte staa:

² Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol Æ, 1877-79, B.48. C-SP.31, fol.642.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Tak kære Mor, for den Mand, du har valgt,
han er en Far for os, i et og alt.
Sammen med os vil du bringe ham Tak.
:Tak, kære Far, for din Kærlighed Tak:

Vi vil dig mindes med Glæde saa stolt,
fordi af os alle, du kærlig har holdt.
Og du har lært os, at komme dig nær,
: nu vi alle af Hjertet dig kær:

Tak I to kære al eders Flid,
som I har vist os i den svundne Tid.
Og fra os alle i derfor ska ha,
:et klingende, højlydt og velment Hurra:

Til Værten og Værtinden

Mel.: Hils fra os derhjemme.

Tak vi bringe Hjemmet her,
som os altid er saa kær,
her vi mødes Gang paa Gang,
med Humør og Sang.
Her vi bydes altid saa,
vær Velkommen store, smaa
derfor takker vi de to,
som her har slaaet Bo.
Tak for Gæstfriheden i det gamle Hjem,
altid vil vi Mindes Børnene og dem.
for Dagen vi er samlet bringer vi dem Tak,
derfor skal de ha' et rungende Hurra.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 6 Jørgen Christensen, f. 1858, d. 1937.

Ane 7 Gjertrud Marie Jensen, f. 1859. d. 1931.

Jørgen Christensen var gårdmand i Ulbjerg 1884-99 og fra senest 1903 arbejdsmand i Aalestrup i Østerbølle sogn.

Jørgen Christensen blev født 4. april 1858 i Ulbjerg og døde 18. marts 1937 i Aalestrup i Østerbølle sogn, 79 år gl. Han var søn af Christen Jensen og hustru Karen Jørgensdatter.

Jørgen Christensen blev gift 5. august 1884 i Ulbjerg med sit næstsøskendebarn (ane 52/53 = ane 58/59) Gjertrud Marie Jensen, født 28. august 1859 i Gørup i Ulbjerg sogn, død 22. marts 1931 i Aalestrup, 79 år gl. Hun var datter af Jens Laustsen og hustru Karen Christensdatter. (Gjertrud Maries mor var tillige næstsøskendebarn til Jørgen, idet ane 54 = ane 120).

Børn

Parret havde 9 børn, de 8 ældste blev født i Ulbjerg by og sogn og det yngste i Aalestrup i Østerbølle sogn:

1. Jens Laustsen Christensen, født 1. juni 1885.
2. Christen Christensen, født 9. april 1887.
3. Karen Margrethe Christensen, født 8. februar 1889, **ane 3**.
4. Jensine Christensen, født 21. oktober 1891.
5. Christian Bak Christensen, født 12. november 1893.
6. Jørgen Georg Christensen, født 13. juni 1896.
7. Karen Christensen, født 13. juni 1896.
8. Christine Christensen, født 27. april 1899.
9. Kristiane Kristensen, født 26. februar 1903.

Jørgen Christensen

Ved skøde af 8.august, tinglæst 21. august 1884³, købte ungkarl Jørgen Christensen i Ulbjerg af Andreas Andersen af Kastrupgaarden matr. nr. 7b på hartkorn 1-1-0-1½ og 8b 0-4-0-2½ af Ulbjerg by og sogn for 6.900 kr.

Ved tvangsauktion 8. november 1899, tinglæst 26. april 1900⁴, overtog Kreditforeningen gården og overdrog den ved transport 7. april, tinglæst 26. april, til Christen Christensen i Sundstrup i Ulbjerg sogn, tidligere forpagter af Ulbjerg Præstegaard for 3.800 kr.

Note:

3 Rinds og Gislum herreds skøde- og panteprotokol, Rinds herred, 1884-1885, 8.48.C-SP.35, fol.74.

4 Rinds og Gislum herreds skøde. og panteprotokol, Rinds herred, 1899-1900, B.48.C-SP.46, fol.607.

³ Rinds og Gislum herreds skøde- og panteprotokol, Rinds herred, 1884-1885, 8.48.C-SP.35, fol.74.

⁴ Rinds og Gislum herreds skøde. og panteprotokol, Rinds herred, 1899-1900, B.48.C-SP.46, fol.607.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 6 og 7. Gjertrud Marie og Jørgen Christensen, med børnene.
Bagerst fra venstre: (Karen) Margrethe, ane 3, Christen, Christian Bak, Jensine, Jens og Jørgen -
Forrest fra venstre Karen, Gjertrud Marie Jensen, ane 7, Kristiane, Jørgen Christensen, ane 6, og
Christine.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

3. generation: Oldeforældre: Ane 8-15:

Ane 8 Thomas Nielsen, f. 1811, d. 1882.

Ane 9 Sidsel Sørensdatter, f. 1824, d. 1895.

Thomas Nielsen var 1850-78 ejer af Rolsiggaard i Knudstrup i Vesterbølle sogn, der blev overtaget af sønnen Niels Thomasen, ane 4.

Thomas Nielsen blev født 1811 i Knudstrup i Vesterbølle sogn, døbt 10. november, og døde sst. 6. december 1882, 71 år gl. Han var søn af Niels Knudsen og hustru Mette Kirstine Thomasdatter.

Thomas Nielsen blev gift 30. oktober 1847 i Vesterbølle med sit næstsøskendebarns datter (ane 66 = 150) Sidsel (egl. døbt Zidsel) Sørensdatter, født 10. marts 1824 i Østerbølle by og sogn, død 25. marts 1895 [i Rolsiggaard] i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 71 år gl. Hun var datter af indsidder Søren Christensen, senere husmand i Klotrup, og hustru Maren Nielsdatter. – Ved Sidsels død 1895 siges hun fejlagtigt at være født i Gedsted, og hendes mor kaldes fejlagtigt Poulsdatter.

Børn

Parret fik 9 børn, det ældste i Klotrup i Fjelsø sogn, de øvrige på Knudstrup Hede eller Mark i Vesterbølle:

1. Mette Marie Thomasen, født 25. februar 1845. Var 1914 gift med husejer Jensen (Klotrup) i Aars.
2. Niels Thomasen, født 2. juni 1848, **ane 4**.
3. Maren Thomasen, født 12. marts 1850, synes død barnløs før 1914.
4. Søren Thomasen, født 16. januar 1852. Var 1914 bolsmand i Knudstrup.
5. Frederik Thomasen, født 30. juli 1854, død 15. maj 1858 af strubehoste, 3¾ år gl.
6. Else Cathrine Thomasen, født 14. august 1858. Var 1914 enke efter Niels Christian Laustsen i Svoldrup.
7. Frederik Thomassen, født 23.1.1861, synes død barnløs før 1914.
8. Mette Cathrine Kirstine Thomasen, født 16. marts 1863. Var 1914 enke efter købmand Søren Christensen (Pranger) i Aars.
9. Karen Thomassen, født 1. november 1867. Var 1914 enke efter Niels Jensen (Roum) i Gedsted.

Thomas Nielsen

Ved skøde af 2. oktober 1850, tinglæst 19. december⁵, købte Thomas Nielsen af Simon Pedersen i Knudstrup i Vesterbølle sogn parcellen [senere kaldt Rolsiggaard] matr. nr. 4b af Knudstrup udstykket 20. september 1850 med 1 td. 5 skpr. ¾ alb. Hartkorn og en andel af matr. nr. 13 for 100 Rdlr.

Ved skøde og aftægtskontrakt af 22. april 1878, tinglæst 23. januar 1879⁶, solgte Thomas Nielsen gården 4b med 1 td. 4 skpr. 1¾ alb. Hartkorn til sin søn Niels Thomasen for 2.000 kr.

Udskrift af Rinds herreds skifteprotokol meddeler arvingerne:

1. Mette Marie Thomassen med ægtefælle, husejer Jens Jensen (Klotrup) af Aars.
2. Enke Mette Kathrine Thomassen (enke efter købmand Søren Christensen (Pranger)) af Aars,
3. Enke Else Kathrine Thomassen (enke efter Niels Christian Laustsen) af Svoldrup.
4. Enke Karen Thomassen (enke efter Niels Jensen (Roum)) af Gedsted,

⁵ Rinds og Gislum herreds skøde- og panteprotokol M, 1846-1851, B.48.C-SP. 18, fol.686b.

⁶ Samme Æ, 1877-1879, B.48.C-SP.31, fol. 642.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomassen, født 1915

5. Afdøde husejer Niels Thomassen af Knudstrups børn:
- a. Christiane Sidsel Marie Thomassen med ægtefælle konduktør S. C. Mortensen af Aalestrup,
 - b. Arbejdsmand Thomas Andersen Thomassen af Knudstrup.
 - c. Cecilie Kathrine Thomassen med ægtefælle og kurator købmand Anders Jensen Andersen af Skringstrup,
 - d. Else Andrea Thomassen af Lerkenfeld med kurator gårdejer Jens Christian Jensen af Knudstrup, meddeler at det ikke passer at deres forældre Thomas Andersen og hustru Sidsel Sørensdatter ikke ejede noget, han ejede parcellen matr. nr. 4d i Knudstrup i Vesterbølle sogn, senere udstykket i **4d**, hartkorn 1 fjdk. $\frac{1}{4}$ alb. og **4g**, hartkorn 2 alb., hvilken parcel var forglemt medtaget i skøde fra aftægtsmand Thomas Nielsen til hans søn Niels Thomassen på 4b.

Ovennævnte arvinger solgte 31. marts 1914 til medarvingen bolsmand Søren Thomassen af Knudstrup deres andel i den i skifteudskrift, tinglæst 2. april 1914, nævnte parcel matr. nr. 49 med 2 alb. Hartkorn i Knudstrup i Vesterbølle sogn for 500 kr.

Ovennævnte arvinger samt Søren Thomassen solgte 24. februar 1914 til gårdejer Jens Christian Jensen af Knudstrup i Vesterbølle sogn deres andel i den i skifteudskrift, tinglæst 2. april 1914⁷, nævnte parcel, matr. nr. 4d med 1 fjdk. $\frac{1}{4}$ alb. Hartkorn i Knudstrup i Vesterbølle sogn for 900 kr.

⁷ Samme X, 1912-1914, B.48C-SP.54, fol 740.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 10 Anders Mortensen (Dollerup), f. 1825, d. 1890.

Ane 11 Else Nielsdatter, f. 1822, d. 1910.

Anders Mortensen, senere kaldet Dollerup, var 1855-59 ejer af faderens tidligere gård i Dollerup i Fovlum sogn. Fra 1859 var han ejer af en gård i Knudstrup i Vesterbølle sogn, hvoraf en del 1883 blev overtaget af sønnen Peder Dollerup.

Anders Mortensen blev født 2. marts 1825 i Ulbjerg sogn og døde 26. januar 1890 i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 64 år gl. Han var søn af Morten Nielsen (Østergaard) og hustru Karen Marie Nielsdatter.

Anders Mortensen blev gift 25. maj 1855 i Gedsted med Else Nielsdatter, født 9. august 1822 i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn, død 19. december 1910 i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 88 år gl. Hun var datter af Niels Christensen Dalsgaard og hustru Johanne Marie Sørensdatter.

Børn

Parret fik flg. 2 børn, begge født Dollerup i Fovlum sogn:

1. Peder Dollerup (navneændring til D. fra Andersen 1906), født 11. 1. 1856, død 1931, bolsmand i Knudstrup i Vesterbølle sogn, tækkemand og træskomager. Gift 1882 med Else Cathrine Iversen, 1862-1905.
2. Karen Margrethe Andersen, født 28.3.1858, **ane 5**.

Anders Mortensen (Dollerup)

Ved skøde af 24. juni 1855, tinglæst 2. december 1858⁸, købte Anders Mortensen faderen Morten Niensens gård i Dollerup i Fovlum sogn, parcellerne mat.nr. 3b af Dollerup med 1 td. 3 skpr. 2 fjdk. ½ alb. og 10a af Risgård i Strandby sogn med 1 skpr. 1fdk 1 alb., i alt 1td. 4skpr. 3 fjdk. 1½ alb. Hartkorn for 500 Rdlr. og aftægt til enken Else Marie Jensdatter efter kontrakt ved sælgers skøde.

Ved skøde af 15. juni 1859, tinglæst 21. juni 1860⁹, solgte gårdejer Anders Mortensen i Dollerup i Fovlum sogn parcel nr. 3b af Dollerup mark i Fovlum sogn af hartkorn 1 td. 3 skpr. 2 fjdk. ½ alb. til husmand Nicolai Laurits Hansen i Alstrup for 500 Rdlr. Aftægtskontrakt oprettet imellem Else Marie Jensdatter og sælgers fader Morten Østergaard nævnes.

Ved transport af 17. juni 1859, tinglæst 7. juni 1860¹⁰, overdrog gårdmand Jens Simonsen i Testrup sin ret som højstbydende på auktionen 13. marts 1858 over Morten Simonsens tidligere ejendom til Anders Mortensen i Knudstrup matr. nr. 3b og 3c af hartkorn 1 td. 1¼ alb. og 1 skp. 1 alb. på Knudstrup mark i Vesterbølle sogn. Aftægtskontrakt blev oprettet 17. juni 1859, tinglæst 15. november 1860¹¹, mellem Anders Mortensen og gårdens tidligere besiddere Simon Christensen og hustru Mette Kirstine Hansdatter. Ved skøde af 30. juni 1883, tinglæst 27. september¹², solgte Anders Mortensen (Dollerup) matr. nr. 3b med 1 skpr. 2 alb. Hartkorn på Knudstrup mark i Vesterbølle sogn til sønnen Peder Andersen for 500 kr. og aftægt til Anders Mortensen og hustru.

⁸ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol P, 1856-59, B.48.C-SP.21, fol.591.

⁹ Samme Q, 1859-61, 8.48.C.-SP.22, fol.459.

¹⁰ Samme, fol.448b

¹¹ Samme, fol.584.

¹² Samme 1883-84, 8.48.C-SP.34, fol.240 og 241.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 12 Christen Jensen, f. 1827, d. 1895.

Ane 13 Karen Jørgensdatter, f. 1839, d. 1903.

Christen Jensen overtog 1864 slægtsgården Vasegaard på Ulbjerg bys mark i Ulbjerg sogn, og i 1891 solgte han den til sønnen Jens.

Christen Jensen blev født 10. februar 1827 i Ulbjerg sogn og døde 28. juni 1895 sst., 68 år gl. Han var søn af Jens Christensen og hustru Madsine Pedersdatter.

Christen Jensen blev gift 7. november 1854 i Ulbjerg med Karen Jørgensdatter født 22. maj 1830 i Ulbjerg sogn og døde 2. august 1903 sst., 72 år gl. Hun var datter af Jørgen Christensen og hustru Dorthe Christensdatter.

Børn

Parret fik flg. 6 børn:

1. Jens Christensen, født 2. april 1855. Han overtog slægtsgården Vasegaard 1891.
2. Dorte Marie Christensen, født 22. august 1856.
3. Jørgen Christensen, født 4. april 1858, **ane 6**.
4. Peder Christensen Vasegaard (tilføjet 1905), født 14. september 1860.
5. Jens Christian Christensen, født 13. august 1864.
6. Christen Christensen Vasegaard (tilføjet 1905), født 7. juli 1868.

Christen Jensen

Ved skøde og aftægtskontrakt af 2. september 1864, tinglæst 8. september¹³, købte Christen Jensen af faderen Jens Christensen af Vasegård dennes ejendomme, matr. nr. 12 af hartkorn 1 td. 2 skpr. 2 fjdk. 2¼ alb. på Ulbjerg bys mark og matr. nr. 11 af hartkorn 4 skpr. 2 fjdk. ¾ alb. på Tolstrup bys mark i Ulbjerg sogn.

Ved mageskiftebrev af 23. juli, tinglæst 6. august 1868¹⁴, solgte Christen Jensen af Vasegård til husmand Lars Pedersen et særskilt beliggende stykke eng af areal 10.400 kvadratalen af matr. nr.12 i Ulbjerg by og sogn, som skulle henlægges under køberens ejendom matr. nr.14a.

Ved mageskiftebrev af 23. juli 1868, tinglæst 6. august¹⁵, solgte Lars Pedersen af Ulbjerg et under hans gård matr. nr. 12a beliggende stykke agerjord af areal 17.720 kvadratalen, nemlig parcellen matr. nr. 14b af Ulbjerg by af hartkorn 2 skpr. 1¼ alb., udstykket fra sælgers gård og lagt under købers matr. nr. 12b til Christen Jensen af Vasegård, værdi 250 rdlr.

Ved skøde af 16. oktober 1891, tinglæst 29. oktober¹⁶, solgte Christen Jensen af Vasegård matr. nr. 12 af Ulbjerg af hartkorn 1 td. 2 skpr, 2 fjdk. 2¼ alb., matr. nr.11 af Tolstrup med 4 skpr. 2 fjdk. ¾ alb. og matr. nr. 14b af Ulbjerg med 2 skpr. ¼ alb. Hartkorn til sønnen Jens Christensen for 8.700 kr.

Aftægtskontrakten af 25. september 1891, tinglæst 29. oktober¹⁷, mellem Christen Jensen og sønnen Jens Christensen nævner bl.a., at datteren Dorthe Marie skulle have moderens klæder, sønnesønnen Christen i Ulbjerg klædeskabet, sønnedatteren Karen i Sundstrup dragkisten, og sengeklæderne skulle deles mellem alle børnene.

Ved skøde og aftægtskontrakt af 16. april 1869, tinglæst 22. april¹⁸, solgte Iver Nielsen, husmand i Fjelsø, sit hus på Fjelsø mark matr. nr. 3b af hartkorn 4 skpr. 1 fjdk. ½ alb. til gårdmand Christen

¹³ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol S, 1863-66, 8.48.C-5P.24, fol.113a.

¹⁴ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol T, 1866-68, B. 48.C-SP.25, fol. 682b.

¹⁵ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol T, 1866-68, B. 48.C-SP.25, fol. 682b.

¹⁶ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol H, 1891-83, B.48.C-SP.40, fol.86.

¹⁷ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol H, 1891-83, 8.48.C-SP.40, fol.86.

¹⁸ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol U, 1868-70, B.48.C-SP.26, fol.245.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Jensen Vasegaard i Ulbjerg sogn for 200 Rdlr. - Ved købekontrakt af 25. april 1869, solgte gårdmand Christen Jensen i Vasegaard dette hus til Niels Christian Pedersen af Vesterbølle, men ved kontrakt af 10. juli 1869 overdrog denne sin ret til at få skøde herpå til Anders Nielsen, som fik udstedt endeligt skøde herpå 30. maj 1870, tinglæst 16. juni¹⁹.

¹⁹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol U, 1868-70, B.48.C-SP.26, fol.245.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 14 **Jens Laustsen, f. 1825, d. 1871.**

Ane 15 **Karen Christensdatter, f. 1837, d. 1894.**

Jens Laustsen overtog 1859 fødegården, slægtsgården Højgaard i Gørup i Ulbjerg sogn, matr. nr. 3a med knap 5 tdr. hartkorn, som han havde til sin død 1871. Gården blev derefter overtaget af enkens anden mand Jens Laustsen.

Jens Laustsen blev født 26. januar 1825 i Gørup i Ulbjerg sogn og døde 11. oktober 1871 sst., 46 år gl. Han var søn af Laust Jensen (Hansen) og hustru Gertrud Marie Christensdatter.

Jens Laustsen blev gift første 12. november 1858 i Ulbjerg med Karen Christensdatter, født 4. april 1837 i St. Torup i Ulbjerg sogn, død 10. juni 1894 i Gørup i Ulbjerg sogn, 57 år gl. Hun var datter af Christen Andersen Bak og hustru Margrethe Nielsdatter.

Karen Christensdatter blev gift anden gang 15. september 1872 i Ulbjerg med ungarl Jens Laustsen, født 23. november 1838 i Skals sogn. Han var søn af Laust Andersen.

Børn

Parret fik flg. 4 børn:

1. Gertrud Marie Jensen, født 28. august 1859, **ane 7**.
2. Margrethe Jensen, født 27. juni 1863.
3. Christine Jensen, født 13. juni 1867, død 16. marts 1872.
4. Laust Jensen, født den 14. april 1871.

Jens Laustsen

Skøde af 25. januar 1859, tinglæst 31. marts²⁰, lyder således:

Underskrevne gårdmand Laust Jensen i Gørup erkende herved og vitterliggør, at jeg har solgt og afhændet, ligesom jeg til fuldbyrdelse deraf og i medfør af Indenrigsministeriets skrivelse af 17. maj 1856, der approberer udparcelleringen af min gårds jorder, herved skøder og aldeles afhænder fra mig og arvinger til min søn Jens Laustsen hovedparcellen af førnævnte min gårds jorder, betegnet matr. nr. 3a af hartkorn 4 tdr. 6 skpr. 3 fjdk. 1¼ alb., gl. skat 31 rdl. 31 sk., med derpå værende bygninger, avl og afgrøder, ildebrændsel og gødning samt besætning af kreaturer, gården og avlsredskaber, ind- og udbo og endelig andel af matr. nr. 8 i Gørup, alt på følgende vilkår:

a.

Købesummen er akkorderet til 1.200 Rdlr., der betales mig i juni termin dette år i god betalingstid.

b.

Køberen eller gårdens (hovedparcellens) efterkommende ejere skal på anfordring udbetale min datter Ane Laustdatter 50 Rdlr., skriver halvtredsindstyve rigsdaler, samt give mig og min nulevende hustru årlig i gode og sunde varer hver 1. november 1 td. rug og 1 td. byg. Hvilken forpligtelse skal gælde for vor levetid, men tager først sin begyndelse, når jeg eller min kone skal nyde vor øvrige aftægt af den gård jeg endnu ejer og som jeg agtes solgt min søn Christen Laustsen bemeldte rug og byg - der uden afkortning skal ydes den længstlevende af os, min kone eller mig, leveres os i vor aftægtsbolig, for det stemplede papirs skyld anmærkes, at rug og byg 5 gange fordoblet får værdi 56 Rdlr. 3 mk. 9 sk.

c.

Køberen og hans hustru skal for deres besiddelses sted have græsningsret i et stk. kær henhørende under min gård, matr. nr. 3a i Gørup fra den tid af høsten deraf er indbjærget og indtil kreaturerne om

²⁰ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol Q, 1859-61, B.48.C.-SP .22, fol. 133b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

efteråret indbindes og brugsret af til et stykke hede ved bemeldte kær og under førnævnte matr. nr. 3a dog kun for så vidt græsning og ret til deraf at hjembjærge ildebrændsel angående.

Jeg og efterkommere ejere af min gård matr. nr. 3a skal til enhver tid have fri og uhindret fart og færdsel over førnævnte stykke hede. Jeg sælger forbeholde mig nærmere efter mit eget skøn at afsætte skellene for det ommeldte stykke kær og det ligeledes ommeldte stykke hede for de 50 Rdlr. mig og kone skal den solgte ejendom hæfte med 1. prioritets hvis årsag dette begæres tinglyst som pantebrev. Da jeg nu for købesummen 1.200 Rdlr. er tilfredsstillet, ved at min søn dels ved sit navn herpå forpligter sig til at betale mig summen, som foran betinget, og hans sviger fader, gårdejer Chresten Andersen Bach i St. Torup, desuden har påtaget sig at være selvskyldnerkautionist for ham med hensyn til den kapital, hvilket Chresten A. Bach ved sin underskrift herpå vedkender sig, så skal anmeldte hovedparcel med alt hvad der til denne rettelig hører på førnævnte vilkår fra nu af tilhører køberen min søn Jens Laustsen med fuldkommen ejendomsret, således som jeg sammen ejet haver efter skøde af 26. maj 1828, tinglyst 7. august samme år, og ellers imod at han fra nu af svarer skatter og afgifter deraf. Kort over ejendommen er leveret køberen til hans efterretning. Endelig bemærkes, at den solgte hovedparcel er beliggende i Gørup, Ulbjerg sogn, Rinds herred, Viborg amt. For vanhjemmel er jeg ansvarlig, hvilket således bekræftes med vor underskrift i overværelse af vidner.

Skrevet i Hobro den 25. januar 1859.

*Laust Jensen m.f.p. J. B. Carstensen
Jens Laustsen m.f.p. J. B. Carstensen
Christen Andersen Bak N. Sørensen.*

Efter Jens Laustsens død blev skifte afholdt²¹ 15. november og 20. december 1871, hvor enken opgav at være ejer af gården matr. nr. 3a af Gørup af hartkorn 4 tdr. 6 skpr. 3 fjdk. 1 $\frac{3}{4}$ alb.; gl. skat 31 Rdlr. 31 sk., samt andel i matr. nr. 8 i Gørup - alt ansat til værdi 5000 rdl. - Efter at passiver var fratrukket blev der følgende beløb til arvingerne:

1. Enken Karen Christensdatter 1/5 del 389 Rdlr. 3 mk. 10 2/5 sk.
2. Datteren Gertrud Marie Jensen 1/5 del 389 Rdlr. 3 mk. 10 2/5 sk.
3. Datter Margrethe Jensen 1/5 del 389 Rdlr. 3 mk. 10 2/5 sk.
4. Datter Kirstine Jensen 1/5 del 389 Rdlr. 3 mk. 10 2/5 sk.
5. Sønnen Laust Jensen 1/5 del 389 Rdlr. 3 mk. 10 2/5 sk.

"Da så vidt var passeret erklærede enken af kærlighed til børnene at ville forhøje deres arvelod til 1600 Rdlr. således at de hver erholder 400 Rdlr. Enken erklærede ikke straks at være i stand til at udbetale arveloddet, men anholdt om, at de måtte forblive indestående hos hende, idet hun herved forpligtede sig til at udbetale dem i en 11. juni eller 11. december termin, hvortil de med et halv års opsigelse fra en af siderne bliver opsagt til udbetaling samt at forrente arvelodderne 4% fra børnenes 18 års fylde eller fra den tid de måtte forlade fædre hjemmet."

**Gravskrift
over
Jens Laustsen**

Gaardmand Jens Laustsen fødtes i Gjørup, Ulbjerg sogn, den 27. Januar 1824, opnaede en alder af 47 Aar og døde samme Steds i sin Fødegaard den 11. Oktober 1871, efterladende sig Hustru med 4 smaa. Hans Forældre og en eneste Broder ere gangne forud for ham til Evigheden, hvorimod 2d" Søstre, en Deel andre Slægtninge Staa tilbage og begræde Tabet af en kjærlig Broder og Ven. Den afdøde var i sit Liv stedse glad, tilfreds, saavel i sit Hjem, naar man mødte ham der, som ved Dagens travle Gjerning og i Selskab med andre, blandt Livets mange sande Glæder. Ved Spøg og Sang forstod han at opmuntre andre tilligemed sig selv, og ved disse Hjælpemidler, selv under Svagheds Byrde, her gled

²¹ Rinds og Gislum herreders skifteprotokol 1862-72, B.48.C-188, fol. 407b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Tiden for ham til det Sidste. Som Hjælper var han den tjenestegørende Mand, da han aldrig sagde nej til, hvad han formaaede at udrette; derfor var han ogsaa agtet og afholdt, Ja, Mangens Ven, især deres, hvem han altid gav et aabent og hjerteligt Ja, naar hans Bistand blev søgt. Det var med ham som med alle: han bar paa sine Svagheder som paa sine Dyder, og men det er dog vort Haab, at han maa have brugt sin Besøgelsestid til Frelse og Fred, og at han før Timeglasset udrandt, maa have sluttet sig til Jesus, sin Herre, ved hvem al Brøde, ja, selv den største Synd udslettes.

Dit Haar blev og krum blev ej din Ryg,
Ej kjendtes Du til Alderdom og ej til Tryk,
Hvoraf saa mange lider til føie Alders Tid;
Thi tidlig laa Du Staven: din Id, din Kraft, din Flid.
Ja hurtig omslynget Du med det kolde Baand -
Og hurtig Gud dig kalder fra Kone og de smaa,
Vi haabe nu Du trone hinsides Himlens Blaa!
Fred være med dit Støv i Gravens tavse Gjemme,
Gud glæde din Sjæl, hvor du nu har hjemme!

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

4. generation: Tipoldeforældre: Ane 16-31:

Ane 16 Niels Knudsen, f. 1772, d. 1852.

Ane 17 Mette Kirstine Thomasdatter, f. 1769, d. 1821.

Mette Kirstine Thomasdatter og hendes to mænd, Jens Sørensen og Niels Knudsen, boede fra år 1800 i Knudstrup i Vesterbølle sogn; Niels Knudsen var fra 1812 fæster under Gunderupgaard af den gård i Knudstrup, der 1844 fik matr. nr. 4 med knap 4 tdr. hartkorn. - Gården blev købt til selveje 1848 af Simon Pedersen.

Niels Knudsen blev født 1772 i Skedshale i Simested sogn, døbt 12. april, og døde 8. april 1852 i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 80 aar gl. Han var søn af ugift Gertrud Jepsdatter og udlagt barnefar Knud Nielsen af Vestrup i Vognsild sogn.

Niels Knudsen blev gift 17. juni 1810 i Vesterbølle med enken Mette Kirstine Thomasdatter, født 1769 i Glerup i Vesterbølle sogn, døbt 7. april, død 31. januar 1821 i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 52 aar gl. Hun var datter af Thomas Andersen Søkbæk og hustru Mette Nielsdatter.

Mette Kirstine Thomasdatter var blevet gift første gang 7. februar 1800 i Vesterbølle med Jens Sørensen, født ca. 1747, død 4. februar 1810 i Knudstrup i Vesterbølle sogn, 63 aar gl.

Børn

Mette Kirstine Thomasdatter fik i første ægteskab 3 børn og i andet 1 barn, alle født i Knudstrup:

1. Gertrud Marie Jensdatter, født 1800.
2. Søren Jensen, født 1804.
3. Mette Kirstine Jensdatter, født 1809.
4. Thomas Nielsen, født 1811, **ane 8**.

Gården i Knudstrup

Mette Kirstine Thomasdatters første mand, Jens Sørensen, død 1810, må antages at have været fæster af den samme gård i Knudstrup, som hendes anden mand, Niels Knudsen, var fæster af siden 31. oktober 1812, se herom i nedennævnte skøde fra 1848.

Gunderupgårds ejer afholdt skifte 7. februar 1821²² efter gårdfæster Niels Knudsens af Knudstrup hustru Mette Kirstine Thomasdatter. Som arvinger nævnes hendes 4 børn, 3 af første ægteskab med Jens Sørensen og 1 barn af andet ægteskab med Niels Knudsen: Søren, 17 år gl., Gertrud, 20 år gl., Mette Kierstine, 12 år gl., og Thomas, 9 år gl.

Ved skøde af 24. juni 1848, tinglæst 21. december²³, solgte Frederik Wilhelm Weinschenck, ejer af Gunderupgaard, den gård i Knudstrup by i Vesterbølle sogn, som Niels Knudsen sidst havde haft i fæste og frasagt sig, matr. nr. 4 med hartkorn 3 tdr. 6 skpr. 2 fjdk. samt andel i matr. nr. 13 i forening med brugerne af matr. nr. 1-11 af hartkorn 1¼ alb., alt for 2.000 rdlr. sølv til Simon Pedersen af Troelstrup. Efter købekontrakt af 6. marts 1848, ligeledes tinglæst 21. december²⁴, havde det været tanken at gården skulle have været overtaget af sønnen Thomas Nielsen (ane 8). - I skødet nævnes Niels Knudsens fæstebrev af 31. oktober 1812.

Den nævnte søn Thomas Nielsen fik senere, nemlig i 1850, skøde på en del af matr. nr. 4, nemlig parcellen matr. nr. 4b, den senere Rolsiggaard, se herom under ane 8-9.

²² Gunderupgård skifteprotokol 1797-1847, G.174-3, fol.18.

²³ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol M, 1846-51, B.48.C-SP.18, fol. 410 og fol. 411.

²⁴ Gunderupgård skifteprotokol 1797-1847, G.174-3, fol.18.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 18 Søren Christensen, f. 1796, d. 1877.

Ane 19 Maren Nielsdatter, f. 1802, d. 1874.

Efter giftermålet 1823 nævnes Søren Christensen 1824 som indsidder i Østerbølle by og sogn og 1826-27 som husmand i Gedsted by og sogn; han nævnes 1829 med tilnavnet Skrædder, så han har vel arbejdet som sådan. Fra 1829 var han husmand i Klotrup i Fjelsø sogn, hvor han 1863 blev aftægtsmand.

Søren Christensen blev født 1796 i Bygum i Østerbølle sogn, døbt 26. december, og døde 2. marts 1877 i Knudstrup i Vesterbølle sogn [hos datteren Sidsel og svigersønnen Thomas Nielsen på Rolsiggaard], 80 år gl. Han var søn af Christen Christensen (Bertelsen) og hustru Maren Christensdatter.

Søren Christensen blev gift 2. november 1823 i Østerbølle sogn med Maren Nielsdatter, født 1802 i Klotrup i Fjelsø sogn, hjemmedøbt 1. januar 1803 og fremstillet i kirken 13. februar, død 2. maj 1874 i Klotrup i Fjelsø sogn, 71 aar gl. Hun var datter af Niels Pedersen (Grøn) og hustru Kirsten Christensdatter.

Børn

Parret fik flg. 9 børn:

1. Sidsel (egl. Zidsel) Sørensdatter, født 10. marts 1824 i Østerbølle by og sogn, **ane 9**.
2. Mette Sørensdatter, født 15. februar 1826 i Gedsted by og sogn.
3. Kirsten Sørensdatter, født 18. december 1827 i Gedsted by og sogn.
4. Niels Christian Sørensen, født 2. marts 1830 Klotrup i Fjelsø sogn.
5. Maren Sørensdatter, født 3. februar 1833 i Klotrup i Fjelsø sogn.
6. Mathias Sørensen, født 9. juni 1835 i Klotrup i Fjelsø sogn.
7. Christen Sørensen, født 26. februar 1838 i Klotrup i Fjelsø sogn.
8. Jens Sørensen, født 4. november 1840 i Klotrup i Fjelsø sogn, død 22. februar 1841.
9. Jens Sørensen, født 21. januar 1842 i Klotrup i Fjelsø sogn.

Søren Christensen

Ved skøde af 29. marts 1829, tinglæst 1. oktober²⁵, købte Søren Christensen Skrædder i Gedsted et sted bestående af tl fag hus og 6 skpr. hartkorn i Klotrup by i Fjelsø sogn for 315 rdlr. sedler af Christen Lauritsen. - Ved matrikuleringen 1844²⁶ fik Søren Christensens ejendom matr. nr. 12c af Klotrup by i Fjelsø sogn og sit hartkorn ændret fra de 6 skpr. til 7 skpr. 2 fjdk. 2¼ alb.

Ved skøde af 6. december 1862 og aftægtskontrakt af 31. december 1862, tinglæst 8. januar 1863²⁷, solgte Søren Christensen, husmand i Klotrup, matr. nr. 12c af Klotrup i Fjelsø sogn af hartkorn 7 skpr. 2 fjdk. 2¼ alb. til svigersønnen Niels Christian Poulsen for 600 Rdlr.

Kilde: Slægtsarkivet Viborg: Bertelsen familien 1982.

²⁵ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol F, 1826-30, B.48. C-SP. 12, fol. 426b.

²⁶ Rinds og Gislum herreders, matrikel 1844 Rinds herred, B.48.C-100, fol.64.

²⁷ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol R, 1861-63, B.48.C-SP.23, fol. 435 og 444b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 20 Morten Nielsen (Østergaard), f. 1802, d. 1877.

Alne 21 Karen Marie Nielsdatter, f. 1797, d. 1874.

Morten Nielsen var gårdmand i Østergaard i Ulbjerg by og sogn fra 1832 til 1848, og i Dollerup by i Fovlum sogn fra 1848 til 1855/56/65, da den blev delt mellem sønnerne Anders (ane 10) og Niels Mortensen.

Morten Nielsen blev født 1802 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, døbt 31. februar og døde 3. december 1877 i Fovlum sogn, 75 aar gl. Han var søn af Niels Mortensen og Else Christensdatter.

Morten Nielsen blev gift 27. februar 1824 i Ulbjerg med Karen Marie Nielsdatter, født 1797 i Ulbjerg by og sogn, døbt 26. december, død 7. november 1874 i Fovlum sogn. Hun var datter af Niels Sørensen Schoue og hustru Else Johanne Christensdatter.

Børn: Parret fik flg. 7 børn, alle født i Ulbjerg sogn:

1. Anders Mortensen, født 2. marts 1825, **ane 10**.
2. Niels Mortensen, født 5. september 1826.
3. Niels Mortensen, født 2. februar 1829.
4. Søn, 17. maj 1831, død samme dag.
5. Johan Peter Mortensen, født 28. juni 1832, død 27. maj 1833, 1 år gl.
6. Peder Mortensen, født 10. oktober 1835.
7. Margrethe Mortensdatter, født 5. januar 1839.

Morten Nielsen (Østergaard)

Morten Nielsen overtog ved testamente af 1. april 1820, tinglæst 20. september 1832²⁸, Østergård i Ulbjerg, når Anders Pedersen og Margrethe Mortensdatter døde; Morten var hendes brodersøn.

Ved skøde af 21. juni 1848, tinglæst 7. september²⁹, solgte Morten Nielsen Østergaard, gårdmand i Dollerup, ejendommen matr. nr. 6c af hartkorn 7 skpr. 2 fdk 1¾ alb. af Ulbjerg by og sogn til ungkarl Christen Mortensen i Ulbjerg for 1.000 Rdlr.

Ved skøde af 9. december 1848, tinglæst 22. januar 1852³⁰, købte Morten Nielsen af Frederik Wilhelm Weinschench, ejer af Gunderupgaard, den gård i Dollerup i Fovlum sogn, matr. nr. 3 med 3 tdr. 4 skpr. 2 fjdk. 2½ alb. hartkorn, som afgangne Niels Laursen sidst havde haft i fæste og fået købekontrakt på - men fradøde, for 2.000 rigsbankdaler sølv. Aftægtskontrakt blev oprettet 12. januar 1849, tinglæst 22. januar 1852³¹, mellem Morten Nielsen og Niels Laursens enke Else Marie Jensdatter.

Ved skøde af 24. juni 1855, tinglæst 2. december 1858³², solgte Morten Nielsen parcellen matr. nr. 3b med 1 td. 3 skpr. 2 fjdk. ½ alb. hartkorn af Dollerup by i Fovlum sogn og 10a 1 skp.1 fjdk. 1 alb. Risgaard by i Strandby sogn, i alt 1 td. 4 skpr. 3 fjdk. 1½ alb., til sønnen Anders Mortensen (ane 10).

Ved skøde af 27. september 1856, tinglæst 26. november 1863³³, solgte Morten Nielsen hovedparcellen, matr. nr. 3a af hartkorn 2 tdr. 2 alb. til sønnen Niels Mortensen af Dollerup i Fovlum sogn for 600 rigsdaler rigsmønt.

Og ved skøde af 22. juni 1865, tinglæst 3. august 1865³⁴, solgte Morten Nielsen parcellen, matr. nr. 3c af hartkorn 1 skpr. af Dollerup i Fovlum sogn til nævnte søn Niels Mortensen for 100 Rdlr. rigsmønt.

²⁸ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol G, 1830-33, B.48.C.-SP. 13, fol. 322.

²⁹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol M, 1846-51, B.48.C.-SP.18, fol.365.

³⁰ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol N, 1851-53, B.48.C.-SP.19, fol.177b.

³¹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol N, 1851-53, B.48.C.-SP.19, fol.177b.

³² Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol P, 1856-59, B.48C.-SP.21, fol. 591.

³³ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol R, 1861-63, B.48C.-SP.23, fol.685b.

³⁴ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol S, 1863-66, B.48C.-SP.24, fol.306b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 22 Niels Christensen Dalsgaard, f. 1797, d. 1889.

Ane 23 Johanne Marie Sørensdatter, f. 1796, d. 1859.

1822-26 var Niels Christensen Dalsgaard indsidder hos faderen i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn. Fru 1826 ejede han den senere matr. nr. 5 i Bystrup med 2 tdr. hartkorn. - Hovedparcellen solgte han 1852 til fremmede, og 1858 solgte han den sidste del til svigersønnen Søren Jensen.

Niels Christensen Dalsgaard blev født 1797 i Vognsild sogn, døbt 21. maj, og døde 1. april 1889 i Bystrup i Gedsted sogn, 92 aar gl. Han var søn af Christen Nielsen, senere ejer af Dalsgaard i Bystrup, og hustru Gertrud Laursdatter.

Niels Christensen Dalsgaard blev gift 22. juni 1822 i Gedsted med Johanne Marie Sørensdatter, født 1796 i Bystrup i Gedsted sogn, døbt 9. september, død 14. juni 1859 sst., 62 aar gl. Hun var datter af Søren Nielsen (Olesen) og hustru Else Christensdatter.

Børn

Parret fik flg. 8 børn, alle født i Bystrup i Gedsted sogn:

1. Else Nielsdatter, født 9. august 1822, **ane 11**.
2. Gertrud Nielsdatter, født 11. januar 1824, død 1910 i Testrup. Gift 1. gang 1857 i Ulbjerg med Hans Christian Mathiesen, 1816-1873, husmand i Vognsild. Gift 2. gang 1873 med Jens Christian Nielsen, 1841-1894, ligeledes husmand i Vognsild.
3. Ane Nielsdatter, født 17. september 1825, levede ved folketællingen 1834.
4. Søren Nielsen, født 1. juli 1827, død sst. 1894, husmand i Bystrup. Gift 1856 i Gedsted med enken Maren Pedersdatter, 1806-1876.
5. Christine Nielsdatter, født 2. oktober 1829, død efter 1889. Gift 1. gang 1858 med Søren Jensen, 1804-1861, overtog konens fødehjem i Bystrup. Gift 2. gang 1861 med Jens Nielsen, f. 1829, d. efter 1868, husmand i Bystrup til 1865, derpå bosat i V. Tostrup.
6. Christen Nielsen, født 2. april 1832, død 1913, gårdmand i Svenstrup i Hyllebjerg sogn. Gift 1863 i Hyllebjerg med enken Mette Marie Pedersdatter, 1828-1903.
7. Ane Marie Nielsdatter, født 28. april 1834, død samme år.
8. Laust Nielsen, født 30. september 1836, død 1901 i Knudstrup i Vesterbølle sogn. Gift 1. gang 1861 med Kirsten Marie Poulsdatter, 1829-1868. Gift 2. gang 1868 med Nielsine Cathrine Marie Schmidt, 1834-1908.

Niels Christensen Dalsgaard

Han var fra giftermålet 1822 indsidder hos faderen i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn, hvorefter han 1826 købte en gård på 2 tdr. hartkorn i Bystrup.

Ved skøde af 23. juni 1826, tinglæst 13. september 1827³⁵, købte Niels Christensen Dalsgaard for 300 rdl. sedler af Peder Jensen Dalsgaard 2 tdr. 2 skpr. 1 fjdk. 1¼ alb. hartkorn, nemlig hovedparcellen af den gård, som sælgeren havde købt 4. september 1808 undtagen det hus, som beboedes af sælgerens moder. - Ved matrikuleringen 1844 fik gården matr. nr. 5 af Bystrup.

1. august 1832³⁶ blev gårdens bygninger takseret til brandforsikring, hvoraf det fremgår, at gården bestod af stuehus på 9 fag, 8 alen dybt, indrettet med bilæggekakkelovn, indmuret kobbergruekedel på ¾ td. rum, bagerovn og skorsten, en østre længe på 8 fag, 7½ alen dyb, indrettet til lade, og en søndre længe på 7 fag, 7½ alen dyb, indrettet til stald og fæhus. Alle tre længer var med klinede vægge og stråtag, stuehuset blev takseret til 140 rbd. sølv, laden til 80 rbd. og staldbygningen til 70 rbd.

³⁵ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol F, 1826-30, B.48.C-SP.12, fol.127.

³⁶ Rinds herreds taksationsprotokol til brandforsikring 1800-39, Br.D.8-29, fol.429

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ved skøde af 13. juli 1833 solgte Niels Christensen Dalsgaard en parcel på 7 skpr. 1 fdk 2½ alb. for 250 rd. til Christen Nielsen, der overtog aftægtsforpligtelserne til enken Anne Pedersdatter, mor til den tidligere ejer Peder Jensen Dalsgaard.

Ved skøde af 6. februar 1852, tinglæst 12. februar 1852³⁷, solgte Niels Christensen Dalsgaard hovedparcellen af gården, matr. nr. 5a med 1 td. 1 fjdk 1¼ alb. hartkorn, til Jens Ambrosiussen.

Ved skøde og aftægtskontrakt af 24. juli 1858, tinglæst 23. december³⁸, solgte Niels Christensen Dalsgaard den resterende parcel, matr. nr. 5b med 7 skpr. hartkorn på Bystrup Mark i Gedsted sogn til svigersønnen Søren Jensen af Glerup i Vesterbølle sogn for 500 rd. rigsmønt. Samtidig oprettes aftægtskontrakt mellem sælger og køber.

Eftermælet

Ved Niels Christensen Dalsgaards død skrev lærer Kjellerup i Gedsted følgende gravskrift:

Niels Christensen Dalsgaard

Er født i Vognsild 20. Marts 1797. Han Søn af Grmd. Christen Nielsen Dalsgaard og Hustru Gjertrud Laustdatter. Da de var i gode Kaar og havde Brug for ham i Hjemmet, forblev han der, indtil han kom i Kongens Tjeneste.

I sit 26de Aar blev han 22. Juni 1822 gift med Søren Olesens Datter af Bystrup, Johanne Marie Sørens datter. Med hende levede han i 37 Aar, og de blev velsignede med 8 Børn, hvoraf et døde som Barn, et som voxen; de øvrige 6 overlever ham.

Gaarden, som han havde kjøbt i Bystrup, beboede de, indtil han i 1858 overdrog den til en Datter, og siden har han nydt Aftægt af den. Hans Kone døde i sit 62de Aar 14. Juni 1859, og han sad derefter Enke til sin Død 1. April 1889, altsaa i 30 Aar. Han naaede lang over de 7 gange 10, og han blev den ældste af alle nulevende i Sognet, idet han naaede den høje Alder af over 92 Aar.

Havde han i sine yngre Aar ført et bevægeligt Liv, og havde han da tumlet sig i Verden, saa blev hans Alderdom rolig og stille. Han kom da sjældnere og sjældnere ud, og han fandt mere sin Glæde i Hjemmet og da navnlig blandt Børnene, som derfor ogsaa hængte ved han igjen. Han var som et Barn blandt Børnene. Da Legemskræfterne tog af, talte han stadig om, at Gud kunde hjælpe ham. De mange Aar, der bleve ham tilmaalte, vare en Naadetid, i hvilken han skulde evne at ydmyge sig og blive villig til at tage mod Guds Naade i Vorherre Jesus Christus, Gud give saa, at han end ogsaa har nemmet det, og at hans Tale om Gud som Hjælperen har været et Udtryk for hans Hjertes Gud og Længsel efter Forløsning fra Syndens Trældom. Hans Bøn er da heller ikke svunden uhørt hen.

Alderdom paa denne Jord
er det gamle Sorgens Ord;
thi med den i allen Stad
Frygt og Svaghed følges ad.

Gud Vor Fader god og from,
aldrig dog i Æderdom
vil slaa Haanden af de smaa,
som har ham at stole paa.

Deres trygt og deres Skræk
han som Røgen puster væk,
og i deres Afmagt Gud
just sin Almagt folder ud.

³⁷ Rinds herreds taksationsprotokol til brandforsikring N, 1851-53, B.48.C-SP.19, fol. ...

³⁸ Rinds herreds taksationsprotokol til brandforsikring P, 1856-56, B.48C-SP.21, fol.635 og 640b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Vore Aar i Skokketal
raaber højt, at dø vi skal;
men Guds Aand med Herrens Bord
trøster os med Livets Ord.

Er vi gamle da og graa,
dobbelte visse vi er paa:
Snart os Gud i Jesu Navn
samler til sin Fader-Favn.

Døden alt fra Vuggen af
Støvet følger til sin Grav;
men Guds Aand fra Graven ud
Støvet fører hjem til Gud

Fred over Niels Dalsgaards Støv!

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 24 Jens Christensen, f. 1795, d. 1865.

Ane 25 Madsine Pedersdatter, d. 1802, d. 1868.

Jens Christensen overtog 1824 faderens gård Vasegaard i Ulbjerg sogn, fra 1844 matr. nr. 12 med godt 1 td. hartkorn. Han solgte 1864 gården til sønnen Christen Jensen, ane 12.

Jens Christensen blev født 1795 i Ulbjerg sogn, hjemmedøbt og derpå fremstillet i kirken døbt 3. januar 1796, og døde 9. april 1865 i Vasegaard i Ulbjerg sogn, 69 aar gl. Han var søn Christen Jensen Schoue og hustru Birgitte Kirstine Jørgensdatter.

Jens Christensen blev gift 15. oktober 1824 i Ulbjerg med sine kusine, farbrors datter, Madsine (egl. døbt Madsen) Pedersdatter, født 1802 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, hjemmedøbt 31. marts og fremstillet i kirken 16. maj, død 18. april 1868 i Vasegaard i Ulbjerg sogn, 66 år gl. Hun var datter af Peder Jensen Schoue og hustru Anne Marie Christensdatter.

Børn

Parret fik et barn:

1. Christen Jensen, født 11. februar 1827, **ane 12**.

Jens Christensen i Vasegaard

Ved skøde og aftægtskontrakt af 20. november 1824, tinglæst 16. december³⁹, købte Jens Christensen af moderen Birgitte Jørgensdatter, enke efter Christen Jensen Schoue, hendes iboende gård Vasegaard (egl. Waasgaard) i Ulbjerg med 1 td. 6 skpr. 3 fjkr. 2½ alb. hartkorn for 200 rbdlr. sølv; sælgerens afdøde mand havde skøder på gården af 26. juli 1798, 10. juni 1801 og 2. december 1811. - Ved matrikuleringen 1844⁴⁰ fik gården matr. nr. 12 og sit hartkorn ændret til 1 td. 2 skp. 2 fjkr. 2¼ alb.

Jens Christensen solgte 1864 slægtsgården Vasegaard til sin eneste søn og arving Christen Jensen, ane 12.

³⁹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol E, 1822-26, B.48.C-SP.11, fol.231 og 233b.

⁴⁰ Rinds herreds matrikel 1844, B.48.C-100, fol.188.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 26 Jørgen Christensen, f. 1790, d. 1857.

Ane 27 Dorthe Christensdatter, f. 1795, d. 1863.

Jørgen Christensen fik 1822 fæstebrev på faderens Christen Pedersens gård i Sundstrup og sønnen Christen Jørgensen købte gården i 1865.

Jørgen Christensen blev født 1790 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, døbt 18. maj og døde 2. juli 1857 sst., 67 aar gl. Han var søn af Christen Pedersen og hustru Karen Jørgensdatter.

Jørgen Christensen blev gift 5. juli 1822 i Ulbjerg med Dorthe Christensdatter, født 1795 i St. Torup i Ulbjerg sogn, døbt 15. november, død 18. april 1863 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, 67 aar gl. Hun var datter af Christen Andersen og hustru Gertrud Larsdatter.

Børn

Parret fik flg. 5 børn:

1. Christen Jørgensen, født 4. juli 1823.
2. Gertrud Jørgensdatter, født 25. juli 1827.
3. Karen Jørgensdatter, født 22. maj 1830, **ane 13**.
4. Christiane Jørgensdatter, født 24. august 1832.
5. Jens Christian Jørgensen, født 10. juli 1834.

Jørgen Christensen

Lynderupgaards ejer udstedte 27. juni 1822 fæstebrev⁴¹ til Jørgen Christensen på den gård i Sundstrup i Ulbjerg sogn på hartkorn 3 tdr.1 skpr., som hans fader Christen Pedersen havde haft. I matriklen 1844⁴² nævnes Jørgen Christensen som bruger og Lynderupgaard som ejer af matr. nr. 3, hvis hartkorn da blev ændret fra 3 tdr. 1 skp. til 3 tdr. 1 skp. 3 fjk. 1 alb.

Ved skøde 12. december 1865, tinglæst 8. januar 1866⁴³, af solgte Ane Margrethe Kjeldsen til Lynderupgaard gården matr. nr. 3 af hartkorn 3 tdr. 1 skp. 3 fjk. 1 alb. af Sundstrup i Ulbjerg sogn til Christen Jørgensen for 4.400 rdl. rigsmønt; det nævnes, at køberens afdøde fader Jørgen Christensen havde haft gården i fæste.

⁴¹ Lynderupgaard fæsteprotokol (1729) 1761-1869, G.207-10, fol.149.

⁴² Rinds herreds matrikel 1844, B.48. C-100, fol.195

⁴³ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol 1863-66, B.48. C-5P.24, fol.518b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 28 Laust Jensen (Hansen), f. 1795, 1867.

Ane 29 Gertrud Marie Christensdatter, f. 1794, d. 1867.

Laust Jensen (Hansen) overtog 1828 fødegården i Gørup i Ulbjerg sogn med 8 tdr. hartkorn. Hovedparcellen, nuværende Højgaard, matr. nr. 3, med knap 5 tdr. hartkorn blev 1859 overtaget af sønnen Jens Laustsen, **ane 14**.

Laust Jensen Hansen blev født 1795 i Gørup i Ulbjerg sogn, døbt 26. december, og døde 7. 11. 1867 sst., 71 aar gl. Han var søn af Jens Hansen og hustru Anna Laustdatter.

Laust Jensen (Hansen) blev gift 7. november 1823 i Ulbjerg med Gertrud Marie Christensdatter, født 1794 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, døbt 27. juli, død 15. maj 1867 i Gørup i Ulbjerg sogn, 72 år gl. Hun var datter af Christen Pedersen og hustru Karen Jørgensdatter.

Børn

Pæret fik flg. 4 børn, alle født i Gørup:

1. Jens Laustsen, født 26. januar 1825, **ane 14**.
2. Ane Laustsen, født 11. februar 1828.
3. Karen Laustsen, født 4. maj 1831.
4. Christen Laustsen, født 3. maj 1834.

Laust Jensen (Hansen)

Ved skøde og aftægtskontrakt af 26. maj 1828, tinglæst 7. august⁴⁴, købte Laust Jensen (Hansen) faderen Jens Hansens gård i Gørup by i Ulbjerg sogn af hartkorn 8 tdr. 1 skp. 3 fjk. for 500 rdl. sedler.

Ved matrikuleringen 1844⁴⁵ fik gården matr. nr. 3 og var da delt; Laust Jensen nævnes som ejer af matr. nr. 3a med, hvis hartkorn blev ændret fra 8 tdr. 1 skp. 1¼ alb. til 8 tdr. 5 skpr. 1alb., mens Christen Mortensen ejede matr. nr. 3b, hvis hartkorn blev ændret fra 2 fjk. 1¾ alb. til 3 fjk. 2¾ alb.

Laust Jensen Hansen solgte 1859 hovedparcellen med knap 5 tdr. hartkorn til sønnen Jens Laustsen, ane 14. - Sønnen Christen Laustsen fik 1865 parcellen matr. nr. 3c med 3 tdr. hartkorn.

⁴⁴ Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol F, 1826-30, B.48.C- SP.12, fol. 210b og 214b.

⁴⁵ Rinds herreds matrikel 1844, B.48.C-100, fol.201.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 30 Christen Andersen Bak, f. 1811, d. 1900.

Ane 31 Margrethe Nielsdatter, f. 1808, d. 1874.

Christen Andersen Bak var fra 1832 ejer af fødegården Bakgaarden i St. Torup i Ulbjerg sogn med 12 tdr. hartkorn. - Gården, nuværende matr. nr. 1, blev med knap 9 tdr. hartkorn overtaget af sønnen Anders Christensen i 1874.

Christen Andersen Bak blev født 1811 i St. Torup i Ulbjerg sogn, døbt 3. november, og døde 21. maj 1900 sst., 88 aar gl. Han var søn af Anders Christensen Bak og hustru Mette Marie Mortensdatter.

Christen Andersen Bak blev gift 1. november 1834 i Tostrup med Margrethe Nielsdatter, født 1808 i Tostrup sogn, døbt 16. marts, død 25. september 1874 i St. Torup i Ulbjerg sogn, 66 aar gl. Hun var datter af Niels Jensen (Vestergaard) og hustru Karen Sørens datter (Ørris).

Børn

Parret fik flg. 6 børn, alle født i Bakgaarden:

1. Karen Christensen, født 4. april 1837, **ane 15**.
2. Mette Marie Christensen, født 21. marts 1840.
3. Anders Christensen, født 19. november 1841.
4. Nielsine Christensen, født 17. april 1843.
5. Maren Christensen, født 15. maj 1846.
6. Ane Kirstine Christensen, født 17. januar 1848.

Christen Andersen Bak

Ved selvejerdisposition overdrog Anders Christensen Bak i St. Torup i Ulbjerg sogn 10. marts 1832, tinglæst 11. oktober⁴⁶, sønnen Christen Andersen efter sin død sin iboende gård af hartkorn 12 tdr. 3 skpr. 1 fjk. 2 alb. for 1.300 rbdlr. sedler, hvoraf køberens søstre skulle have en del. - Ved matrikuleringen 1844⁴⁷ fik gården matr.nr. 1 af St. Torup og sit hartkorn ændret til 8 tdr. 6 skpr. 2¾ alb.

Ved skøde af 23. september og aftægtskontrakt af 4. oktober 1874, tinglæst 15. oktober⁴⁸, solgte Christen Andersen Bak af St. Torup i Ulbjerg sogn gården matr.nr 1 af hartkorn 8 tdr. 6 skpr. 1 alb. og matr.nr. 14a med 1½ alb. hartkorn af St. Torup i Ulbjerg sogn til sønnen Anders Christensen for 2.000 rdl.

⁴⁶ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol 1830-33, B.48.C-SP.13, fol.331

⁴⁷ Rinds herreds matrikel 1844, B.48.C-100, fol.198.

⁴⁸ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol Y, 1874-1875, B.48.C-SP.29, fol.522b.

5. generation: Tip²-oldeforældre: Ane 32-63:

Ane 32 Knud Nielsen, f. 1744, d. 1827.

Ane 33 Gertrud Jepsdatter, f. 1743, d. 1812.

Dette ane par, der ikke var eller blev gift med hinanden, fik 1772 sønnen Niels, ane 16.

Knud Nielsen overtog 1775 fæstet af føde gården i Vestrup i Vognsild sogn. - Gården hørte under Lerkenfeld.

Knud Nielsen blev født 1744 i Vestrup i Vognsild sogn, døbt 12. april, og døde 23. juli 1827 sst., 83 år gl. Han var søn af Niels Knudsen og hustru Anne Poulsdatter.

Knud Nielsen blev gift første 22. januar 1775 i Vognsild med Inger Nielsdatter, født ca. 1750, død 1783 i Vestrup i Vognsild sogn, 33 år gl., begr. 26. januar.

Knud Nielsen blev gift anden gang 22. juni 1783 i Vognsild med Dorethe Nielsdatter, født ca. 1757, død 16. oktober 1825 i Vestrup i Vognsild sogn, 68 år gl.

Gertrud Jepsdatter blev født 1743 i Skedshale i Simested sogn, døbt 6. oktober, død 1812 i Morum i Vognsild sogn, 68 år gl., begr. 9. august. Hun var datter af Jeppe Madsen og hustru Maren Christensdatter.

Gertrud Jepsdatter blev gift 1. november 1778 i Vesterbølle med Jens Nielsen (egl. Christoffersen fra Testrup); parret boede senere i Morum i Vognsild sogn.

Børn

Knud Nielsen og Gertrud Jepsdatter fik sammen den uægte fødte søn:

1. Niels Knudsen, født 1772 i Skedshale i Simested sogn, **ane 16**.

Knud Nielsen fik i sine to ægteskaber flg. 10 børn, 6 i første og 4 i andet, alle født i Vestrup:

2. Niels Knudsen, født 1775, død før moderens skifte 1783.
3. Anna Knudsdatter, født. 1776, levede ved moderens skifte 1783.
4. Niels Knudsen, født 1778, død 1779, 1½ år gl.
5. Kirsten Knudsdatter, født 1779, død før moderens skifte.
6. Dødfødt barn 1780.
7. Else Knudsdatter, født 1782, levede ved moderens skifte 1783 og ved folketællingen 1787.
8. Inger Knudsdatter, født 1783, levede ved folketællingen 1801.
9. Niels Knudsen, født 1786, levede ved folketællingen 1801.
10. Ane Knudsdatter, født 1787, døde måske før folketællingen 1801.
11. Karen Knudsdatter, født 1791, levede ved folketællingen 1801.

Knud Nielsen

Lerkenfelds ejer udstedte 14. januar 1775⁴⁹ fæstebrev til ham på den gård i Vestrup i Vognsild sogn af hartkorn 3 tdr. 4 skpr. 2 fjk., som hans fader Niels Knudsen havde haft.

Og godsejeren lod 19. februar 1783 afholde skifte⁵⁰ efter Knud Nielsens hustru Inger Nielsdatter i Vestrup; hendes arvinger var enkemanden og børnene Anne Knudsdatter, 6 år, og Else Knudsdatter, noget over 1 år gl.

⁴⁹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.351.

⁵⁰ Godsets skifteprotokol 1752-87, G.206-59, fol.686.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Hovedbygningen på Lerkenfeld, hvorunder mange af forfædrene var fæstere under.

J. Th. Hansens tegning 1901 til Trap: Danmark, 3. udg.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 34 **Thomas Andersen Søkbæk, f. 1739, d. 1809.**

Ane 35 **Mette Nielsdatter, f. 1742, d. 1810.**

Thomas Andersen Søkbæk overtog 1768 fæstet af fødegården i Glerup i Vesterbølle sogn på 5 tdr. hartkorn under Lerkenfeld. Gården blev 1809-10 overtaget af datteren Karen og svigersønnen Rasmus Christensen.

Thomas Andersen Søkbæk (Søchbech) blev født 1739 i Glerup i Vesterbølle, døbt 19. juli, og døde 1809 i Glerup i Vesterbølle sogn, 69 år gl., begr. 17. februar. Han var søn af Anders Jensen (Søkbæk) og hustru Maren Laursdatter.

Thomas Andersen Søkbæk blev gift 10. marts 1769 i Gedsted med Mette Nielsdatter, født. 1742 i Bystrup i Gedsted sogn, døbt 7. oktober, død 1810 i Glerup i Vesterbølle sogn, 68 år gl., begr. 29. april. Hun var datter af Niels Christensen (Nørgaard) og hustru Mette Christensdatter.

Børn

Parret fik 5 børn, se også skiftet 1809:

1. Mette Kirstine Thomasdatter, født 1769, **ane 17**.
2. Anna Maria Thomasdatter, født 1770, gift før 1808 med Christen Jacobsen i Klotrup.
3. Kirstine Maria Thomasdatter, født 1774, gift før 1809 med Peder Christensen i Boldrup.
4. Karen Thomasdatter, født 1779, ugift 1810.
5. Else Cathrine Thomasdatter, født 1781, gift 1809-10 med Rasmus Christensen, der overtog hendes fødegård.

Thomas Andersen Søkbæk

Han boede i den nuværende matr.nr. 1a i Glerup i Vesterbølle sogn som fæster under Lerkenfeld. - Godsejeren udstedte 30. december 1768 følgende fæstebrev⁵¹ til Thomas Andersen (Søchbech) på fødegården sålydende:

Lucia Magdalene Oksen, salig generalmajor von Lüttichaus efterleverske til Lerkenfeld, Hessel og Mølgaard, haver stæd og fæst, ligesom jeg og herved stæder og fæster til Thomas Andersen, barnefødt på mit gods i Glerup, den gård i bemeldte Glerup, som hans fader, Anders Søchbech, hidtil har beboet og nu formedelst alderdom for denne sin søn godvillig har opladt. Gården som består af hartkorn 5 tdr. 1 skp. 3 fjk. ½ alb., bortfæstes på følgende vilkår:

1

Gården tiltræder han straks i udskikket fæste og nyder med den, al den besætning og indbo som hans fader efterlader i gården og på vedhæftede specifikation findes anført, samt gårdens avling i god og fuldkommen brug.

2

Den fæstende betaler årligen i rette tider alle påbudne og herefter påbydende skatter og påbud af gården og udi årlig landgilde efter jordebogen rug 2 tdr. 5 skpr. 1fjk., byg 2 tdr. 2 skpr. 1fjk. og penge 5 rdlr. 10 sk. Alt til hvert års Mortensdag uden nogen restance.

3

Da gårdens bygning befindes at være i ringe stand, bepligtes den fæstende med sammes istandsættelse straks og i næste sommer at gøre begyndelse og siden årlig gøre nogen tilstrækkelig reparation, som jeg årlig vil lade efterse, indtil samme kommer i god og forsvarlig stand. Da han siden bestandig skal

⁵¹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12. fol.302

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

holde samme ved lige, så det stedse kan stå for fuldt syn. Gårdens jorder skal han forsvarlig drive og dyrke og intet af gårdens tilliggende i nogen måde til upligt bruge eller bruge lade.

4

Gården beholder han hovfri, så længe jeg det godt finder, men ellers dependerer af mig selv, hvad forandring jeg der udi måtte finde for godt at gøre. Og rejser og forretter han af een hel gård samt andet, hvad ham befales lige med sine naboer.

5

Det hus, som ligger på gårdens grund, beholder Anders Søchbech og hustru til frie beboelse deres livstid og nyder desuden af gårdens avling 2 skpr. bygsædeland i hvert års gøde, hvilket nu alt leveres dem med fuld sæd og siden bestandig drives og dyrkes af den fæstende. Af gården medtager Anders Søchbech een ko og 8te får samt så meget af indboet, som de med den fæstende kan blive enige om, hvilket alt efter Anders Søbcheks og kones død tillige med hus og avlingen igen hjemfalder til gården, undtagen deres seng og konens kiste og klæder, som efter deres død alene skal tilhøre deres yngste datter Anne Andersdatter, såfremt hun da er på godset boendes eller i tjeneste.

Når den fæstende holder sig hans kongelige majestæts lov og forordning og dette fæste i alle måder efterrettelig, og i øvrigt sin hosbonde og beskikke hørig og lydig, beholder han gården som meldt sin livstid, men overtrædes eller forsømmes noget deraf, er dette fæste forbrudt og den fæstende lovlig tiltale underkastet. - Udi indfæstning betaler han 30 rdlr., siger tredive rigsdaler, halvdelen straks og den halve del til Michaeli, alt under fæstets forbyrdelse.

Det til bekræftelse under min hånd og signet.

Lerkenfeld den 30te december 1768 L. M. Ooksen, salig Lütichaus

Ligelydende fæstebrev haver jeg underskrevne til mig annammet og reverserer mig herved til at holde mig i alle måder efterrettelig, ligesom til næste

Michaeli dag at betale min faders landgilde-rug for dette år, som så længe af herskabet er krediteret.

Datum ut supra, *Thomas Andersen*

Til vitterlighed underskriver:

J. Aarup

P. Holm

Lerkenfelds ejer afholdt 17. februar 1809 skifte⁵² efter Thomas Andersen Søkbæk i Glerup; han havde følgende børn med enken Mette Nielsdatter:

1. Mette Kirstine Thomasdatter, 40 år gl., gift med Jens Sørensen i Knudstrup.
2. Ane Marie Thomasdatter, 38 år gl., gift med Christen Jacobsen i Klotrup.
3. Kirsten Marie Thomasdatter, 35 år gl., gift med Peder Christensen i Boldrup.
4. Karen Thomasdatter, 29 år, hjemme i stervboet.
5. Else Cathrine Thomasdatter, 24 år, hjemme i stervboet.

Lerkenfelds ejer afholdt 21. maj 1810⁵³ skifte efter Mette Nielsdatter. - Arvingerne var de samme. Karen Thomasdatter var blevet gift med Rasmus Christensen her i stervboet.

Den afdøde efterlod følgende værdier, ansat i rdlr., mk. og sk. med bindestreg imellem:

Et egebord med fod 2-0-0, et egeskrin 1-4-0, et fyrre malet skab 2-4-0, en jernkakkellovn, hvilken vedkommende angav, at den afdøde havde givet sin yngste datter.

I et sengested i sengekammeret:

⁵². Lerkenfeld skifteprotokol 1790-1845, G.206-60, fol.116.

⁵³ Samme, fol.122.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

En blåstribet olmerdugs overdyne 5-0-0, et blåstribet vår 1-2-0, en hovedpude 1-0-0. Et dejnkar 0-4-0, et do. 1-2-0, en øltønne 2-0-0, en do., mindre 0-4-0, en flatte 0-1-0, en timse 1-0-0, et løb 0-0-6, en timse 0-1-0, sengeklæder for 6-0-0.

I køkkenet:

En kobber bryggerkedel 10-0-0, en balje 0-2-0, et bryggerkar 0-4-0, en større do. 1-0-0, to stripper 0-2-0.

Gårdens udvendige inventarium:

Fire køer 40-0-0, tre studenød 30-0-0, tre kalve åringer 15-0-0, to spæde kalve 2-0-0, 20 stk. gamle får 20-0-0, 10 åringsfår 5-0-0, to svin 10-0-0, tre stålgrebe 1-0-0, en slibesten 0-2-0, to plejle, fire river 0-2-0, en økse, hammer og knibtang 1-0-0, en hakkelsesboks og kniv 0-2-0, to høleer 2-0-0, to gl. lyngleer 0-1-8, tilsammen 178 rdlr. 2 mk. 8 sk.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 36 Christen Christensen (Bertelsen), f. 1766, d. 1846.

Ane 37 Maren Christensdatter (Nørgaard), f. 1760, d. 1832.

Efter giftermålet 1784 overtog Christen Christensen (Bertelsen) fæstet af faderens gård - den nuværende Engvang, matr.nr. 5 - i Bygum i Østerbølle sogn på knap 4 tdr. hartkorn. - Han købte 1809 gården til selveje fra Lerkenfeld. - Derpå lagde han i 1810 endnu 1 td. hartkorn til gården, som han i 1832 overdrog sønnen Jens Christensen (Bertelsen). - Som aftægtsmand flyttede Christen Christensen (Bertelsen) 1844-45 sammen med sønnen til Østerbølle by.

Christen Christensen (Bertelsen) blev født 1766 (i Skravad Mølle eller Skravadgaard) i Roum sogn, hjemmedøbt 12. juni og i kirke 29. juni, og døde 10. januar 1846 i Østerbølle by og sogn, 79½ år gammel. Han var søn af Christen Bertelsen og hustru (Sidsel eller Cecilie Busch). Christen Christensen (Bertelsen) blev gift 1784 i Simested, trolovet 15. oktober og viet 3. december, med Maren Christensdatter (Nørgaard), født 1760 i Skedshale i Simested sogn, døbt 29. september, død 23. april 1832 i Bygum i Østerbølle sogn, 73 år gammel. Hun var datter af Christen (Nielsen) Nørgaard og hustru (Mette Jepsdatter).

Børn

Maren og Christen Christensen (Bertelsen) fik 12 børn:

1. Christen Christensen, født 1785. Han nævnes hjemme i folketællingerne 1787 og 1801; måske identisk med Christen Christensen af Bygum, 28 år, der blev gift 1814 med (enken?) Anne Laursdatter, huskone i Østerbølle, født ca. 1759-61, død 1820 i Østerbølle.
2. Christen Christensen (Bertelsen), 1787-1846. - Han var fra senest 1824 gårdmand i Knudstrup i Vesterbølle sogn. Gift 1819 i Testrup med Mette Marie Thomasdatter, født 1793 i Vesterris i Testrup sogn, datter af gårdmand Thomas Pedersen og hustru Maren Jensdatter. - Mette Marie døde 1874 hos sønnen Thomas på Østerbølle Hede.
3. Frederich Christensen, født 1789, død samme år, 4 dage gammel.
4. Sidsel Christensdatter, 1790-1824. Gift 1812 med Jens Christensen Skinderup, 1782-1844, gårdmand i Østerbølle, søn af gårdmand Christen Jensen Skinderup og hustru Anne Jensdatter i Østerbølle.
5. Frederich Christensen, 1792-1841. - Han giftede sig til en gård i Røjdrup i Stenild sogn, men frøs ihjel i snefog mellem Hobro og Røjdrup. Gift 1829 med enken Kirsten Thomasdatter, ca. 1789-1841, enke efter gårdmand Svend Sørensen i Røjdrup, død 1828, 68 år gammel.
6. Mette Christensdatter, 1794-1797.
7. Søren Christensen, født 1797, **ane 18**.
8. Jens Christensen (Bertelsen), 1798-1886, overtog 1832 fødegården, den nuværende Engvang i Bygum, men mageskiftede sig 1844-45 til den nuværende Helenesminde i Østerbølle by og sogn. - Gift 1832 med Mette Marie Christensdatter, 1810-1895, datter af gårdmand Christen Maltesen og hustru Mariane Christensdatter i Østerbølle. - Jens Christensen (Bertelsen) og hans efterslægt er behandlet i Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen familien, 1982.
9. Peder Christensen, 1800-1801.
10. Peder Christensen, 1802-1806.
11. Mette Marie Christensdatter, 1805-1883. Gift 1837 med enkemand Anders Nielsen, ca. 1792-93-1871, gårdmand i Bradsted i Veggerby sogn, søn af Niels Jacobsen.
12. Karen Christensdatter, 1808-1871. Gift 1833 med Jens Christensen (Maltesen), 1806-1889, gårdejer i Østerbølle, søn af gårdmand Christen Maltesen og hustru Mariane Christensdatter.

Christen Christensen (Bertelsen)

Mellem giftermålet 1784 og folketællingen 1787 overtog Christen Christensen (Bertelsen) fæstet af faderen Christen Bertelsens gård i Bygum på 3 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 1 alb. hartkorn. - Af gårdens hartkorn hørte bondeskylden på 2 tdr. 1 skp. 2 5/6 alb. hartkorn under Lerkenfeld, mens herligheden på 1 td. 6

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

skpr. 116 alb. hartkorn ejedes af Bagge Glerups enke til Sebberkloster og Kyø og senere svigersønnen Peder Lund⁵⁴.

Christen Christensen nævnes 1788, 91 og 93 som fæster under Kyø⁵⁵, hvortil den mindste del - herligheden - jo hørte. Senere synes både herligheden og bondeskylden af gården at være kommet under Lerkenfeld, hvis ejer Mikkel Kjeldsen på egne og broderen Peder Kjeldsen til Mølgaards vegne ved skøde af 24. juni 1809, læst 24. september 1812⁵⁶, solgte Christen Christensen Bertelsen hans iboende gård i Bygum på 3 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 1 alb. hartkorn for 500 rdlr.

Året efter fik velagte Christen Christensen Berthelsen i Bygum skøde 16.december 1810, læst 7. januar 1813⁵⁷, af Jacob Pedersen Østergaard i Bygum på 1 td. hartkorn af Mikkel Pedersens tidligere gård for 300 rdlr.

Christen Christensen (Bertelsen) var således ejer af en gård på i alt 4 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 1 alb. hartkorn i Bygum, hvis hovedparcel er den nuværende gård Engvang vestligst i byen. – Ved skøde og aftægtskontrakt af 21. april 1832, læst 27. september⁵⁸, solgte Christen Christensen Bertelsen gården for 535 rbdlr. sedler til sønnen Jens Christensen.

Aftægtskontrakten har følgende ordlyd:

Idet jeg Christen Christensen Bertelsen ved skøde af dags dato har overdraget min søn Jens Christensen mine forhen tilhørende ejendomme i Bygum, har jeg endvidere forbeholdt mig følgende aftægt:

1.

Skal min søn Jens Christensen, så længe jeg og hustru leve, give os fornøden husværelse i sit eget hus, så længe vi vil bo der, samt give os god og forsvarlig kost ved hans eget bord og i det hele taget pleje os således, som vi dermed kan være tjent. - Blive vi derimod til sinds at flytte fra vor søn, må sådant ikke nægtes os, og han skal da være forpligtet ved gården at bygge et hus på 5 fag og indrette dette således, som jeg da måtte bestemme, samt forsyne det med fornødne døre, vinduer etc.

2.

Skal min søn, når jeg og kone vil bo for os selv, levere os årlig 5 tdr. rug, 2 tdr. byg, 2 lispd. fersk flæsk, 3 ol æg, 2 skpr. salt, 2 ol høstsild, 4 ol vårsild og 2 lispd. røget ål.

Kornet skal være godt og forsvarligt og leveres os i terminer hvert års 1. maj og 1. november, hver gang med det halve. - De øvrige dele leveres os tid efter anden, som vi derfor måtte have brug, dog bestemmes det, at hvis sild ikke er at erholde i enen bortfalder, hvad jeg deraf har betinget mig.

3.

Skal min søn årlig fodre og græsse for mig - lige med sine egne kreaturer en ko og 8 får og disses yngel om sommeren, hvilke kreaturer jeg forbeholder mig til brug at udtage af gårdens besætning. I den tid koen ej giver mælk, og indtil den kælver, skal min søn give mig daglig 1 pot sødmælk. - Når koen bliver 14 år, leveres mig en anden ung og god malkeko.

⁵⁴ Hartkornsspecifikationer 1773 og 83 blandt hartkornsspecifikationer og jordebøger for godserne N-S (Restrup, egl. strøgods) 1758-1843 Viborg amtstuearkiv, B.13-33, samt specifikationer 1783, 84 og 88 blandt hartkornsspecifikationer og jordebøger for godserne K-L (Lerkenfeld) 1758-1843 i samme arkiv, B.13-32.

⁵⁵ Hartkornsspecifikationer 1788 og 93 for strøgods i Rinds herred blandt hartkornsspecifikationer for strøgods og præstegårde 1758-1808 i Viborg amtstuearkiv, B.13-29, samt hartkornsspecifikation 1791 for Hald amt blandt hartkornsspecifikationer for hoved- og sædegårde 1680-1795 i Viborg amtstuearkiv, B.13-27.

⁵⁶ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol B, 1803-13, B.48. C-SP.8, fol.416b.

⁵⁷ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol B, 1803-13, B.48. C-SP.8, fol. 430.

⁵⁸ Samme G, 1830-33, B.48.C-SP.13, fol.324b og 326b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

4.

Skal min søn årlig give mig og kone 5 rbdlr. sedler, men skulle de, tilfælde indtræffe, at min søn dør før jeg eller kone, skal den efterkommende ejer af gården give mig årlig 10 rbdlr. sedler.

5.

Så skal min søn også årlig levere os frit og uden udgift eller ulejlighed for os ved vores bopæl 40 læs hedetørv, 2 læs skudtørv og 1 læs lyng, der alt skal være tørt og godt.

6.

Når jeg flytter fra min søn, skal han levere mig til brug, så længe jeg og kone lever, 1 bilægger kakkelovn, 1 kobber gruekedel, en sengs klæder, fornødent indbo med hvad videre løsøre, jeg da måtte behøve, og hvilke dele igen tilfalde min søn eller anden ejer af gården, når jeg og kone ved døden er afgået.

7.

Skal min søn besørge vort korn til og fra mølle, så ofte vi behøver dette.

8.

Når jeg og kone ved døden afgår, skal min søn eller hvem anden, der da måtte være ejer af den ham solgte gård, lade os hæderlig og anstændig begrave.

9.

Skal min søn udbetale til sine søskende, som herefter nævnes, købesummen 535 rbdlr. sedler for de ham solgte ejendomme, nemlig:

- A. Til min søn Frederik Christensen, boende i Røjdrup, 100 rbdlr. sedler.
- B. Til min søn Søren Christensen, boende i Klotrup, 100 rbdlr. sedler.
- C. Til min søn Christen Christensen, boende i Knudstrup, 50 rbdlr. sedler.
- D. Til min datter Mette Marie Christensdatter, 50 rbdlr. sedler og desforuden en god plag af værdi 30 rbdlr. sedler., en god ko af værdi, 15 rbdlr. sedler., 5 får af værdi 10 rbdlr. sedler., og fri bryllup af værdi 12 rbdlr. 3 mk. Sedler. Ialt 117 rbdk. 3 mk. sedler.
- E. Til min datter Karen Christensdatter 50 rbdlr. sedler og naturalier ligesom hendes søster 67 rdlr. 3 mk. Ialt 117 rbdlr. 3 mk. sedler.
- F. Til min datter Sidsel Christensdatter, der har været gift med Jens Skinderup af Østerbølle, men er død, hendes børn til deling 50 rbdlr. sedler.

Dog ere disse kapitaler ej forfaldne til udbetaling før jeg og kone begge er døde, og kan altså ikke fraffordres min søn Jens Christensen eller anden daværende ejer af gården, men vil han udbetale hver enkelt andel forinden, står dette ham frit for. - Af disse summer svares ingen rente, sålænge jeg og kone lever, og de mine 2de døtre tillagte naturalier skal leveres dem in natura, men kan sådant ej på forfaldstiden ske, skal disse dele betales med penge efter den værdi, de til forfaldstiden måtte have.

10.

Sålænge jeg og kone lever, skal denne aftægt udredes af min søn eller hvem andensomhelst, der måtte blive ejer af min forhen ejende gård.

Jeg Jens Christensen forbinder mig herved til i enhver henseende punktlig at opfylde denne kontrakt, og giver jeg herved til sikkerhed, såvel for den aftægt, jeg skal yde mine forældre, som hvad jeg skal udrede til mine søskende, første prioritets panteret i samtlige de mig af min fader tilskødede ejendomme, og bliver derfor dette dokument at tinglæse både som aftægtskontrakt og panteforskrivning.

Endnu må jeg Christen Christensen Bertelsen bemærke, at jeg til min søn Frederik har udstedt obligation for 100 rbdlr. sedler, der skulle være den arv, han i tiden kunne tilfalde efter sine forældre,

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

men hvilket dokument nu ej gælder, men bliver at kassere, da det er samme sum, hvorfor han ved nærværende dokument er givet sikkerhed.

For det stemplede papirs skyld anslåes de heri betingede naturalier således:

	rbdl.	mk.	sk.
Sedler og tegn			
5 tdr. rug:	33	3	13
2 tdr. byg:	6	5	0
2 lispd. Flæsk	2	0	0
3ol æg	1	0	0
2 skpr. salt	1	1	0
6 ol sild	1	0	0
2 lispd. røget ål	2	0	0
Kreaturerne græsning og fodring	6	0	0
Mælken	0	2	0
Penge	10	0	0
Ildebrændsel	4	0	0
Husværelse	4	0	0
Brugen af indbo og kornets transport til og fra mølle	1	0	0
I alt	72	3	12
Der fem gange beregnet udgør:	364	4	12
Begravelsen	24	0	0
Pengesummerne	535	0	0
Summa	923	4	12

Til bekræftelse under vore hænder og signeter i overværelse af undertegnede til vitterlighed. - Skrevet i Hobro den 21. april 1832.

Christen Christensen Bertelsen
med ført pen

Jens Christensen

Til vitterlighed: *Kehlet*

Jens Andersen

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Allerede 3 dage efter aftægtskontraktens oprettelse blev det 24. april 1832⁵⁹ for skifteretten anmeldt, at aftægtskone Maren Christensdatter af Bygum ved døden var afgået dagen forud. - Enkemanden hensidder i uskiftet bo efter Forordningen af 21. juni 1799.

Efter 12-13 års forløb mageskiftede sønnen Jens Christensen (Bertelsen) gården i Bygum for en i Østerbølle, hvortil både Jens og faderen flyttede 1844-45. Men faderen levede kun kort tid i Østerbølle.

10. januar 1846⁶⁰ anmeldtes for skifteretten, at aftægtsmand Christen Christensen af Østerbølle ved døden var afgået. - Boet blev tiltrådt af en myndig arving (sønnen), efter hvis anmeldelse under eds tilbud intet var at arve.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen-familien fra Østerbølle sogn, 1982.

⁵⁹ Rinds og Gislum herreders skifteprotokol 1830-36, B.48. C-184, fol.170.

⁶⁰ Rinds og Gislum herreders skifteprotokol 1840-52, B.48. C-186, fol. 275.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 38 Niels Pedersen (Grøn), f. 1770, d. 1805.

Ane 39 Kirsten Christensdatter, f. 1763, d. 1846.

Niels Pedersen (Grøn) var fra vel fra giftermålet 1801 fæster af den nuværende matr. nr. 1 i Klotrup i Fjelsø sogn på 5 og senere knap 4 tdr. hartkorn, gård som han i 1803 købte til selveje fra Lerkenfeld. - Gården blev overtaget af enkens sidste mand Mathias Sørensen Serup, der 1829 solgte den til svigersønnen Poul Emanuelsen.

Niels Pedersen (Grøn) blev født 1770 i Nyrup i Gislum sogn, døbt 14. oktober, og døde 1805 i Klotrup i Fjelsø sogn, begr. 10. maj, 34 år gl. Han var søn af Peder Jensen Grøn og hustru Maren Jensdatter.

Niels Pedersen (Grøn) blev gift 19. oktober 1801 i Fjelsø med Kirsten Christensdatter, født 1763 i Lundgaard i Alstrup sogn, døbt 19. juni, død 21. marts 1846 i Klotrup i Fjelsø sogn, 85 år gl. Hun var datter af Christen Hansen og hustru Johanne Mortensdatter.

Kirsten Christensdatter af Lundgaard var blevet gift første gang 29. april 1787 i Alstrup med Jens Christensen Alstrup, født ca. 1749, død 1801 i Klotrup i Fjelsø sogn, begr. 3. maj, 52 år gl.

Efter Niels Pedersen (Grøn)s død blev Kirsten Christensdatter gift tredje gang 16. juni 1805 i Fjelsø med Mathias Sørensen Serup, død 31. august 1841 i Klotrup i Fjelsø sogn, 79 år gl. - født i Løvelbrohus.

Børn

Kirsten Christensdatter fik i sine tre ægteskaber 7 børn, 5 i første, 1 i andet og 1 i tredje ægteskab:

1. Christen Jensen, født 1788.
2. Mette Marie Jensdatter, født 1793.
3. Mette Jensdatter, født 1794.
4. Marie Jensdatter, født 1796.
5. Johanne Jensdatter, født 1797.
6. Maren Nielsdatter, født 1803, **ane 19**.
7. Maren Mathiasdatter, født 1806, gift med Poul Emanuelsen, der overtog gården i Klotrup.

Niels Pedersen (Grøn)

Lerkenfelds ejer lod afholde skifte 11. maj 1805⁶¹ efter Niels Pedersen i Klotrup i Fjelsø sogn. Her nævnes enken Kirsten Christensdatter, hvis antagne lavværge var Peder Christensen i Tandrup, samt mærkeligt nok hendes børn af første ægteskab med Jens Christensen (Alstrup) i Klotrup: Christen, 16 år, Mette, 11 år, Johanne 7 år, hvis formynder var deres farbror Christen Madsen i Klotrup. Hertil kom den afdødes barn med enken: Maren, 2 år, hvis formynder var far broderen, selvejer Jens Pedersen i Nyrup.

I skiftet nævnes, at Mikkel og Peder Kjeldsen til Lerkenfeld havde solgt til Niels Pedersen Grøn i Klotrup i Fjelsø sogn hans iboende gård af hartkorn 5 tdr. for 598 rdlr.

Kirsten Christensdatter tredje mand, Mathias Sørensen Serup, ved skøde og aftægtskontrakt af 16. januar 1829, læst 13. marts 1830⁶², solgte sin iboende gård i Klotrup, hvis hartkorn af Rentekammeret var blevet reguleret 9. august 1817 til 3 tdr. 7 skpr. 3 fjk. ½ alb., til sin svigersøn Poul Emanuelsen; i skødet nævnes skødet af 28. december 1803 fra Lerkenfelds ejere, Mikkel og Peder Kjeldsen, til Niels Pedersen Grøn.

Ved matrikuleringen 1844⁶³ fik Poul Emanuelsens gård matr.nr. 1 af Klotrup og sit hartkorn ændret til 3 tdr. 5 skpr. 2 alb.

⁶¹ Lerkenfeld skifteprotokol 1790-1845, G.206-60, fol.103.

⁶² Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol F, 1826-30, B.48. C-SP.12, fol.487.

⁶³ Rinds herreds matrikel 1844, B.48. C-100, fol.62.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 40 Niels Mortensen, f. ca. 1764, d. 1840.

Ane 41 Else Christensdatter, f. 1775, d. 1857.

Niels Mortensen var fra 1797 ejer af forældrenes tidligere gadehus i Sundstrup by i Ulbjerg sogn; her var han fra 1833 til sin død 1840 ejer af et husmandssted på 1 skp. hartkorn, som enken 1840 solgte til sin datter Anne Nielsdatter.

Niels Mortensen blev født ca. 1764 i Sundstrup i Ulbjerg sogn og døde 10. marts 1840 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, 76 år gl. Han var søn af Morten Christensen (Kallestrup) og hustru Anne Jensdatter.

Niels Mortensen blev gift 11. januar 1801 i Ulbjerg med Else Christensdatter, født 1775 i Rind i Laastrup sogn, døbt 17. april, død 28.11.1857 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, 79 år gl. Hun var datter af Christen Rasmussen og hustru Maren Thomasdatter.

Børn

Parret fik flg. 6 børn, alle født i Sundstrup:

1. Morten Nielsen (Østergaard), født 1802, **ane 20**.
2. Anne Nielsdatter, født 1803, fik 1840 skøde på forældrenes husmandssted i Sundstrup.
3. Anders Nielsen, født 1809.
4. Mette Marie Nielsdatter, født 1810.
5. Maren Nielsdatter, født 1813.
6. Christen Nielsen, født 1816.

Niels Mortensen

Ved skøde af 26. marts 1797, tinglæst 3. august⁶⁴, købte Niels Mortensen moderen Anne Jensdatter, boende i Sundstrup i Ulbjerg sogn, enke efter Morten Christensen Kallestrup, hendes iboende gadehus med tilhørende kålhave i Sundstrup for 30 rdlr.

Ved skøde af 4. juni 1833, tinglæst 28. november⁶⁵, købte Niels Mortensen i Sundstrup af Maren Poulsdatter (Andersdatter?), enke efter husmand Poul Jensen af Sundstrup, et hus i Sundstrup af hartkorn 1 skp. 2 fjk. 1 alb. for 200 rbdrl. sedler.

- Denne ejendom solgte Else Christensdatter, enke efter husmand Niels Mortensen i Sundstrup, ved skøde af 13. maj 1840, tinglæst 25. januar 1849⁶⁶, til datteren Anne Nielsdatter for 200 rbdrl. sedler samt aftægt.

⁶⁴ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48. C-SP.7, fol.333.

⁶⁵ Samme H, 1833-37, B.48. C-SP.14, fol. 11.

⁶⁶ Samme M, 1846-51, B.48. C-SP.18, fol.431b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 42 Niels Sørensen Schoue, f. ca. 1749, d. 1805.

Ane 43 Else Johanne Christensdatter, f. ca. 1762, d.1811.

Niels Sørensen Schoue boede fra giftermålet 1789 i Ulbjerg by og sogn, hvor han var fæster under Holmgaard af en gård på 5 tdr. hartkorn, som han 1798 købte til selveje. - Efter Niels' død blev gården overtaget af enkens anden mand Peder Mortensen (Thomasen).

Niels Sørensen Schoue, Skoue eller Skove blev - ifølge både folketællingen 1801 og dødsalderen - født ca. 1749 og døde 1805 i Ulbjerg by og sogn, begr. 17. november, 56 år gl. Han var af ukendt herkomst.

Han var måske yngre halvbror til Niels Sørensen, født ca. 1747, der 1786 giftede sig til Lienggaard i Lovns sogn med enken Mette Sørensdatter; idet denne Niels Sørensen ifølge nedennævnte skifte 1811 efter Else Johanne Christensdatter var "halvmorbroder" til Niels Sørensen Schoues børn, og halvbror til Else Johanne kan Niels Sørensen i Lienggaard umulig have været.

Det har været foreslået, at Niels Sørensen Schoue skal have været identisk med den Niels, der blev født 1754 i Skove i Lovns sogn som søn af Søren Thomsen og hustru Maren Hansdatter; men det kan ikke passe, idet [ane 50 i denne anetavle] Peder Jensen Schoue, gårdmand i Sundstrup, ifølge nedennævnte skifte 1805 efter Niels Sørensen Schoue var født værge for Niels børn.

Niels Sørensen [Schoue] blev gift 1789 i Ulbjerg, trolovet 17. april og viet 5. juni, med Else Johanne Christensdatter, født ca. 1762 i Tolstrup i Ulbjerg sogn, død 1811 i Ulbjerg sogn, begr. 3. februar, 50 år gl. Hun var datter af Christen Christensen Damsborg og hustru Kirsten Jacobsdatter.

Else Johanne Christensdatter blev gift anden gang 1806 i Ulbjerg, anmeldt 3. maj og viet 30. maj, med Peder Mortensen, kaldet Thomasen, født ca. 1759, død 22. april 1836 i Ulbjerg sogn, 77 år gl. - Peder Mortensen blev gift anden gang 12. juli 1811 i Ulbjerg med Johanne Marie Nielsdatter, født ca. 1788-90, død 15. maj 1869 i Ulbjerg by og sogn, 81 år gl.

Børn

Parret fik flg. 9 børn, alle født i Ulbjerg:

1. Karen Marie Nielsdatter, født 1790, død 1796, 6 år gl.
2. Peder Nielsen, født 1791, levede ved moderens skifte 1811.
3. Søren Nielsen, født 1793, død 1794, 18 uger gl.
4. Anne Kirstine (egl. Chirstine) Nielsdatter, født 1795, levede 1811.
5. Karen Marie Nielsdatter, født 1797, **ane 21**.
6. Dorthe Nielsdatter, født 1799, levede 1811.
7. Søren Nielsen, født 1801, levede 1811.
8. Christen Nielsen, født 1803, død samme år, 8 dage gl.
9. Anne Nielsdatter, født 1804, død samme år, 14 dage gl.

Niels Sørensen Schoue

Han boede som nævnt fra giftermålet 1789 i Ulbjerg by og sogn, hvor han, Niels Sørensen Schoue, efter købekontrakt af 8. juli 1798 og skøde af 21. juli 1798, tinglæst 30. august⁶⁷, købte sin fæstegård på 5 tdr. hartkorn til selveje af godset Holmgaards ejere, P.S. Fønss til grevskabet Løvenholm, justitsråd og landsdommer i Nørrejylland, S. Gierulff, kancelliråd, landsdommer i Nør-Jylland og borgmester mv. i Viborg, samt Th. Wissing, rådmænd og by foged i Viborg, for 830 rdlr.

Skifte efter Niels Sørensen Schov blev afholdt 18. november 1805⁶⁸ mellem enken Johanne Christensdatter og børnene: Peder Nielsen, 14 år. Ane Kirstine Nielsdatter, 10 år, Karen Marie

⁶⁷ Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48C- SP.7, fol.358.

⁶⁸ Viborg amtsarkivs skifteforretninger 1805-06, B.4-948, nr.1805/43.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Nielsdatter, 8 år, Dorthe Nielsdatter, 7 år og Søren Nielsen, 5 år; som født værge for børnene nævnes Peder Jensen Schoue, gårdmand i Sundstrup [ane 50].

Skifte efter Else Johanne Christensdatter i Ulbjerg blev afholdt 21. februar 1811⁶⁹ mellem enkemanden, gårdmand Peder Thomasen, der underskrev sig Peder Thomasen Mortensen, og den afdødes børn: Peder Nielsen, 19 år, Søren Nielsen, 10 år, Anne Kirstine Nielsdatter, 14 år, Karen Marie Nielsdatter, 12 år, og Dorthe Nielsdatter, 11 år. - Som formynder nævnes den afdødes broder Jacob Christensen i Tolstrup og deres "halvmorbroder" Niels Sørensen i Lienggaard.

⁶⁹ Rinds og Gislum herreders skifteprotokol 1810-16, B.48. C-181, fol.89.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 44 Christen Nielsen (Dalsgaard), f. 1768, d. 1839.

Ane 45 Gertrud Laursdatter, f. 1773, d. 1868.

Efter giftermålet 1796 nævnes Christen Nielsen fra 1797 i Vognsild by op sogn, hvorefter han 1802 købte Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn med 5½ td. hartkorn. Hans enke solgte den 1839 til sønnen Frederik Christensen Dalsgaard, hvis efterkommere har ejet den til vore dage.

Christen Nielsen blev født 1768 på Aastrupgaard i Roum sogn, døbt 20. november, og døde 10. marts 1839 i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn, 70 år gl. Han var søn af Niels Christensen og hustru Ane Kirstine Johansdatter.

Christen Nielsen blev gift 1796 i Ulbjerg, trolovet 15. januar og viet 12. februar, med Gertrud Laursdatter, født 1773 i St. Torup i Ulbjerg sogn, hjemmedøbt og derpå fremstillet i kirken 4. juli, død 7. marts 1858 i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn, 84 år gl. Hun var datter af Laurits [Christensen] Hovgaard og hustru [Anne Andersdatter Storgaard].

Børn

Parret fik flg. 7 børn, de 3 ældste født i Vognsild by og sogn, de 4 yngste i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn. Hele efterslægten er behandlet i Slægten Dalsgaard fra Bystrup, Gedsted sogn (Rinds herred), om Christen Nielsen (Dalsgaard), født 1768, og hustru, deres forfædre og efterkommere. Udg. af Nordisk Slægtsforskning, Skals, 1985. - **Børnene var:**

1. Niels Christensen Dalsgaard, født 1797, **ane 22**.
2. Laust Christensen, født 1800, død straks.
3. Laust Christensen Dalsgaard, 1801-1878, overtog Gedsted Kro med landbrug efter sin første svigerfar, drev fra 1850 tillige købmandshandel, men opgav disse erhverv 1862, var sognefoged 1841-56, medlem af sogneforstanderskabet 1842-47 og 1856-61 (formand 1846-47 og 1856-57) samt medlem af Folketinget 1853. Gift 1. gang 1826 med Pernille Jensdatter, 1806-1838. Gift 2. gang 1839 i Vesterbølle med Ane Marie Rasmusdatter, 1816-1847.
4. Maren Kirstine Christensdatter Dalsgaard, 1805-1884 (død i Tandrup i Strandby sogn). Gift 1828 med Laust Jensen Styggesen, 1806-1865, gårdejer i Gedsted.
5. Frederik Christensen Dalsgaard, 1808-1881, overtog 1839 fødegården Dalsgaard i Bystrup, som efterslægten har ejet til for få år siden. Gift 1. gang 1839 med Inger Sørensdatter Møller, 1819-1845. Gift 2. gang 1846 i Fjelsø med Kirstine Jensdatter, 1819-1858. Gift 3. gang 1860 i Bjerregrav med Johanne Nielsdatter, 1829-1917.
6. Christen Christensen Dalsgaard, 1812-1837.
7. Abelone Christensdatter Dalsgaard, 1815-1894. Gift 1835 med Christen Nielsen Smed, 1787-1865, gårdejer i Ulbjerg.

Christen Nielsen

Efter giftermålet 1796 nævnes Christen Nielsen fru 1797 i Vognsild by og sogn, hvor han ved folketællingen 1801 nævnes som gårdmand. - Han nævnes i de yngre år med flere tilnavne. Således nævnes han de første år i Vognsild med tilnavnet Fruergaard; han kunne tænkes at have været fæster af Fruergaard i Vognsild med 6 tdr. 3 skpr. hartkorn under Lerkenfeld, hvis fæsteprotokol mangler for disse år. - I nedennævnte skøde fra 1802 nævnes han med tilnavnet Aastrup efter fødegården. - Blandt andet i årene 1805, 1808, 1812 og 1820 nævnes han med tilnavnet Ritz, Redtzen eller Retz, men oprindelsen til dette navn kendes ikke.

Ved skøde af 20. juni 1802, tinglæst 19. marts 1819⁷⁰, købte Christen Nielsen Aastrup gården Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn af hartkorn 5 tdr. 5 skpr. 2 fjk. for 899 rdlr. af Poul Christensen [Degn] i Glerup i Vesterbølle sogn. - Den 21. juni 1820 fik han af tjenestekarl Christen Laustsen i Gedsted skøde. på engstykket Bækkjær for 38 rbdlr. sølv.

⁷⁰ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol D, 1819-22, B.48. C-SP.10, fol.12.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Umiddelbart før sin død besluttede Christen Nielsen (Dalsgaard) at afhænde gården til sønnen Frederik, og øjensynlig var alle aftaler omkring handelen i orden, da han afgik ved døden. Så det blev enken, der godt 14 dage senere udstedte følgende skøde 27. marts 1839, tinglæst 8. august⁷¹:

Underskrevne Gertrud Lauritsdatter, enke efter gårdmand Christen Nielsen af Dalsgaard, tilstår herved med min lavværges samtykke - og ellers til fuldbyrdelse af min mands før sin død afsluttede handel - at have solgt og afhændet, ligesom jeg og herved fra mig og mine arvinger sælger, skøder og aldeles afhænder til min søn Frederik Christensen min og afdøde mands hidtil ejende og iboende gård, Dalsgaard kaldet [i Bystrup] i Gedsted sogn, Rinds herred, med dens påstående bygninger og tilliggende ejendomme af hartkorn 5 tdr. 5 skpr. 2 fjk., et engstykke i det såkaldte Bækkjær på Gedsted ejendom såvel som min besætning, ind- og udbo af alle slags for købesumme 500 rbdlr. - Og da køberen har berigtiget 150 rbdlr. og har givet forsikring for, at resten bliver udbetalt i 11. december termin dette år, således 150 rdlr. til mig, 100 rdlr. til min søn Niels Christensen og 50 rdlr. til hver af mine svigersønner Christen Nielsen Smed i Ulbjerg og Laurs Styggesen i Gedsted, så bliver bemeldte Frederik Christensen og arvinger herved tilskødet bemeldte gård med ejendomme samt englod uden hartkorn, således som samme efter tinglæste skøder af 20. juni 1802 og 20. juni 1820 har tilhørt mig og min afdøde mand til fuldkommen ejendom, imod at han fra nu af svarer alle skatter og afgifter deraf.

Den samtidigt oprettede aftægtskontrakt indeholder følgende bestemmelser:

1.

Forbeholder jeg mig, så længe jeg vil forblive hos min søn, fri beboelse i en stue i gården, i hvilken jeg også forbeholder mig fri kost og pleje hos ham, således at jeg erholder kosten ved hans eget bord ligeså godt, som han og familien selv nyder det.

Når jeg ikke hermed måtte finde mig tilfreds, men hellere måtte attrå at bo for mig selv, da skal min søn på anfordring være pligtig til, så hurtig ske kan, enten at opføre 5 fag nyt hus ved gården eller også af dennes bygninger indrette et lignende antal fag til min beboelse, ligesom han også bekoster den årlige vedligeholdelse af denne bopæl, hvori jeg skal bo frit min øvrige levetid.

2.

Når jeg således tager bopæl for mig selv, skal min søn give mig 3, er tre tønder rug, 2, er to tønder byg, 2, er to lispund røget flæsk, 2, er to ol hønseæg, gode og sunde varer i enhver henseende og således, som jeg dermed kan være tjent, der med undtagelse af æggene leveres mig een gang årlig ved juletid, hvorimod æggene leveres mig til een maj- og Mikkelsdag, hver gang med det halve, så skal min søn også årlig uden betaling græsse og fodre mig 1 ko, 6 får og fårenes yngel om sommeren, ligeså godt som hans egne kreaturer; og skal han tildele disse kreaturer al den røgt og pasning de behøver.

På den tid af året koen måtte stå sen, skal min søn daglig give 1 potte ny malket mælk.

3.

Forbeholde jeg mig af min søns tørre- og lyngstakke at tage al den ildebrændsel, jeg måtte behøve; men når jeg ikke dermed måtte finde mig tjent, skal min søn årlig levere mig frit sat i stak ved min bopæl 40, er fyrretyve læs hedetørv, 8, er otte læs skudtørv, 3 læs lyng af forsvarlig størrelse og godhed, vel tørret og i passende tid hjembjærget.

4.

Af gårdens besætning udtager jeg mig forlods 1 ko, 6 får samt af løsoret en seng med 3 dyner, 3 puder og 2 par lagner, en kakkelovn, min kiste med klæder, samt ellers hvad indbo jeg måtte behøve, og

⁷¹ Samme J, 1837-40, B.48.C-SP.15, fol.428.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

hvilke dele jeg forbeholder mig til brug, så længe jeg lever, men ved min død tilfalder samme gårdens ejer på den tid med undtagelse af kakkellovnen, min kiste med gangklæder, min seng med sengeklæder, ko og 6 får, hvilke dele derimod skal tilhøre mine arvinger.

5.

Skal min søn besørge mit korn til og fra mølle så ofte jeg måtte behøve samt tillade mig fri og uhindret afbenyttelse af hans bageovn og bryggerredskaber, så ofte jeg måtte behøve samme.

Når jeg af alderdom og svaghed måtte blive sat ud af stand til at passe mig selv, skal min søn være pligtig til i enhver henseende at yde mig al den hjælp og pleje, jeg måtte behøve, således som jeg med billighed kan gøre krav på, og således som han som en god og kærlig søn kan forsvare.

6.

Forbeholder jeg mig endnu fri afbenyttelse af den halve del af den ved gården værende kålhø, ligesom jeg også forbeholder mig ret til at fraflytte gården og tage bopæl andetsteds, men i så tilfælde bortfalder det betingede ildebrændsel samt foder og græsning til kreaturer, ligesom jeg da også selv sørger for huslejlighed.

7.

Hvis min søn efterlader at yde mig, hvad han efter denne kontrakt vedpligter sig at yde mig, og ikke straks efter tilsigelse leverer mig, hvad der måtte stå til rest, er jeg berettiget til på hans regning at forskaffe mig hos andre; og hvad jeg derfor bevisligen måtte have udlagt, skal min søn være pligtig til at erstatte mig.

8.

Når jeg ved døden er afgået, skal min søn være pligtig til på egen regning at lade mig hæderlig og anstændig begrave efter egnens skik og brug.

Den her betingede aftægt skal, så længe jeg lever, svares af den min søn af mig solgte gård, eller hvem der i samme tid måtte blive ejer deraf.

At jeg Frederik Christensen med min moder Gertrud Laustdatter har indgået denne kontrakt, tilstår jeg derved, ligesom jeg også forbinder mig samme i enhver henseende at opfylde fra min side, og giver jeg sikkerhed for aftægten med anden prioritets panteret i den mig tilskødte gård Dalsgaard i Gedsted sogn af hartkorn 5 tdr. 5 skpr. med bygninger og afgrøde

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup, Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 46 Søren Nielsen (Olesen), f. 1768, d. 1851.

Ane 47 Else Christensdatter, f. 1771, d. 1819.

Søren Nielsen var gårdmand i Bystrup by i Gedsted sogn fra 1791 til 1825 og flyttede før 1834 til datteren Maren i Havgaard/Haugaard i Bjerregrav sogn.

Søren Nielsen (Olesen) blev født 1768 i Ullits sogn, døbt 10. april og døde 28. oktober 1851 i Havegaard i Bjerregrav sogn, 83 år gl. Han var søn af Niels Olufsen og hustru Johanne Sørensdatter.

Søren Nielsen blev gift 12. oktober 1794 i Vognsild med sin kusine, morbrors datter, Else Christensdatter, født 1771 i Morum i Vognsild sogn, døbt 26. maj, død 13. september 1819 i Bystrup i Gedsted sogn, 49 år gl. Hun var datter af Christen Sørensen Torsgaard og hustru Maren Jepsdatter.

Børn

Parret fik flg. 4 børn:

1. Johanne Marie Sørensdatter, født 1796, **ane 23**.
2. Anne Sørensdatter, født 1801, død før moderens skifte 1825.
3. Christen Sørensen, født 1803, død før 1825.
4. Maren Sørensdatter, født 1805, gift i Havgaard/Haugaard i Bjerregrav sogn.

Søren Nielsen (Olesen)

Ved skøde af 1. maj 1791 købte Søren Nielsen den gård i Bystrup i Gedsted sogn af hartkorn 3 tdr. 6 skpr. 1 fjk. 2 alb., som Anders Jacobsen sidst havde beboet, for 190 rdlr. af Christen Poulsen i Knudstrup i Vesterbølle sogn; skødet nævnes i skiftet efter Else Christensdatter 12. oktober 1819⁷². - Ved skøde og aftægt af 2. juli 1792, tinglæst 12. juli⁷³, købte Søren Nielsen tillige faderen Niels Olesens gård i Bystrup 3 tdr. 7 skpr. 1½ alb. hartkorn for 190 rdlr.; faderens fæstebrev og revers af 23. december 1787 nævnes i dette skøde.

Endelig fik selvejer Søren Nielsen af Bystrup skøde af 10. juni 1810, læst 22. oktober 1818⁷⁴, på parcellen nr. 4 med 1 skp. ¼ alb. hartkorn til for 46 rdlr. af Hans Axelsen, gårdmand i Fjelsø. Og ved skøde af 1. juli 1800, læst 1. april 1828⁷⁵, købte Søren Nielsen i Bystrup af Jens Pedersen Tolstrup, boende i Svendsgaard i Gedsted sogn, et stykke af denne gårds tillæggende Søekjær, beliggende imellem Peder Andersens agerlod og Bystrup Kær, for 49 rdlr.

Skifte efter Søren Olesens hustru Else Christensdatter blev afholdt 12. oktober 1819⁷⁶ mellem enkemanden og deres fælles børn: Johanne Marie, ugift, og Maren, ligeledes ugift, hjemme hos faderen. Gården var da på 5 tdr. 1 skp. 1 fjk. 1/6 alb. hartkorn.

Ved skøde og aftægtskontra kt af 25. juni 1825, læst 8. september⁷⁷, solgte Søren Nielsen af Bystrup sin gård med 3 tdr. 7 skpr. 1 alb. hartkorn i Bystrup i Gedsted sogn til Peder Nielsen fra Ullits for 300 rdlr.

⁷² Rinds og Gislum herreders skifteprotokol 1816-26, B.48. C-182, fol.136b.

⁷³ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48. C-SP .7, fol.259b.

⁷⁴ Samme C, 1813-19, B.48. C-SP.9, fol.344b.

⁷⁵ Samme F, 1826-30, B.48. C-SP.12, fol.181.

⁷⁶ Note 1, fol.136b.

⁷⁷ Samme E, 1822-26, B.48.C-SP.11, fol.298.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 48 Christen Jensen Schoue, f. ca. 1750, d. 1817.

Ane 49 Birgithe Kirstine Jørgensdatter, f. 1762, d. 1838.

Christen Jensen Schoue boede fra giftermålet 1793 i Ulbjerg by og sogn, hvor han 1801 købte sit fæstehus til selveje fra Holmgaard. 1801 og 1811 købte han dertil en gård og et engstykke, så han blev ejer af en gård på knap 2 tdr. hartkorn, den nuværende Vasegaard i Ulbjerg, som sønnen Jens Christensen overtog 1824.

Christen Jensen Schoue blev født ca.1750 i Skovgaard i Ulbjerg sogn og døde 7. november 1817 i Ulbjerg by og sogn, 67 år gl. Han var søn af Jens Nielsen og hustru Maren Nielsdatter.

Christen Jensen [Schoue] blev gift 1793 i Ulbjerg, trolovet 2. august og viet 13. september, med Birthe, egl. døbt Birgithe Kirstine Jørgensdatter, født 1762 i Skringstrup i Skals sogn, døbt 21. marts, død 17. oktober 1838 i Vasegaard i Ulbjerg sogn, 78 år gl. Hun var datter af Jørgen Jørgensen og hustru Mette Kirstine Jensdatter.

Børn

Parret fik blot to 2 børn:

1. Jens Christensen, født 1795, **ane 24**.
2. Mette Marie Christensdatter, født 1800.

Christen Jensen Schoue

Han boede som anført fra giftermålet 1793 i Ulbjerg by og sogn; og ved skøde af 26. juli 1798, tinglæst 20. september⁷⁸, købte han - husfæster Christen Jensen Schoue i Ulbjerg by og sogn - sit i fæste havende hus af hartkorn 7 skpr. 1 alb. hartkorn for 255 rdlr. til selveje af Holmgaards ejere, P.S. Føns til grevskabet Løvenholm, justitsråd og landsdommer i Nørrejylland, S. Gierulff, kancelliråd, landsdommer i Nørjylland og borgmester mv. i Viborg, samt Th. Wissing, rådmand og byfoged i Viborg.

Ved skøde af 10. juni 1801, læst 30. maj 1816⁷⁹, købte Christen Jensen Schoue i Ulbjerg dertil en gård på 1 td. hartkorn i Ulbjerg for 199 rdlr. af Jørgen Andersen Løvel i Ulbjerg. - Og lagde ved skøde af 2. december 1811, læst 14. maj 1812⁸⁰, dertil en eng, kaldet Ulstrup Mølleeng, med 3 skpr. 3 fjk. 1/8 alb. hartkorn, købt for 1200 rdlr. af Laurits Høg Blich, sognepræst for Ulbjerg og Lynderup menigheder.

Ved skøde og aftægtskontrakt af 20. november 1824, tinglæst 16. december⁸¹, solgte Birgitte Jørgensdatter, enke efter Christen Jensen Schoue, sin iboende gård, Vasegaard (egl. Waasgaard) i Ulbjerg, med 1 td. 6 skpr. 3 fjk. 2 1/8 alb. hartkorn for 200 rbdlr. sølv; sælgerens afdøde mand havde skøder herpå dateret 26. juli 1798, 10. juni 1801 og 2. december 1811.

⁷⁸ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.359.

⁷⁹ Samme C, 1813-19, B.48.C-SP.9, fol.192b.

⁸⁰ Samme B, 1803-1813, B.48.C-SP.8, fol.383b.

⁸¹ Samme E, 1822-26, B.48.C-SP.11, fol.231 og 233b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 50 Peder Jensen Schoue, f. ca. 1756, d. 1815.

Ane 51 Anne Marie Christensdatter, f. ca. 1760, d. 1819.

Peder Jensen Schoue boede fra giftermålet 1784 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, hvor han 1787 nævnes som husmand og fisker, men 1801 som gårdmand. - Fra 1810 var han fæster under Lynderupgaard af en gård i Sundstrup på 3 tdr. hartkorn, som allerede 1814 blev overtaget af sønnen Jens Pedersen; gården er nuværende matr. nr. 1.

Peder Jensen Schoue blev født ca. 1756 i Skovgaard i Ulbjerg sogn og døde 15. maj 1815 i Sundstrup i Ulbjerg og sogn, 59 år gl. Han var søn af Jens Nielsen og Maren Nielsdatter.

Som Peder Jensen af Schoue blev han gift 1784 i Ulbjerg, trolovet 22. oktober og viet 19. november, med Anne Marie Christensdatter af Sundstrup, født ca. 1760 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, død sst. 14. marts 1839, 79 år gl. Hun var datter af Christen Svenningsen og hustru Maren Baltzersdatter.

Børn

Parret fik 6 børn, alle født i Sundstrup:

1. Jens Pedersen, født 1785, levede ved folketællingen 1801.
2. Christen Pedersen, født 1789, levede 1801.
3. Marie Pedersdatter, født 1791, levede 1801.
4. Maren Pedersdatter, født 1793, levede 1801.
5. Madsine (egl. døbt Madsen) Pedersdatter, født 1802, **ane 25**.
6. Mette Marie Pedersdatter, født 1804, død samme år, 5 uger gl.

Peder Jensen Schoue

Han boede fra giftermålet 1784 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, hvor han 1787 nævnes som husmand og fisker, men 1801 som gårdmand.

Lynderupgaards ejer udstedte 21. december 1810 fæstebrev⁸² til Peder Jensen Schoue på den gård i Sundstrup med 3 tdr. 1 skp. hartkorn, som Christen Laursen Bruus havde beboet; vedr. gårdens ældre forhold, se under ane 114-15, Laurs Christensen (Bruus) og Karen Christensdatter. - Efter blot 4 års forløb udstedte Lynderupgaards ejer fæstebrev 1814⁸³ til sønnen Jens Pedersen på faderens gård i Sundstrup med 3 tdr. 1 skp. hartkorn. - Ved matrikuleringen 1844⁸⁴ fik gården matr. nr. 1 og nævnte hartkorn ændret til 2 tdr. 7 skpr. 2 fjk. ¼ alb.

⁸² Lynderupgaard fæsteprotokol (1729) 1761-1869, G.207-10, fol.123b og 133.

⁸³ Lynderupgaard fæsteprotokol (1729) 1761-1869, G.207-10, fol.123b og 133.

⁸⁴ Rinds herreds matrikel 1844, B.48. C-100, fol.195.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 52/58 Christen Pedersen, f. ca. 1750, d. 1820.

Ane 53/59 Karen Jørgensdatter, f. 1755, d. 1820.

Christen Pedersen giftede sig 1781 til fæstet under Lynderupgaard af den gård i Sundstrup i Ulbjerg sogn, som 1822 blev overtaget af sønnen Jørgen Christensen, ane 26. Gården er identisk med nuværende matr. nr. 3.

Christen Pedersen blev født ca. 1750 i Sundstrup i Ulbjerg sogn og døde sst. 12. oktober 1820, 70 år gl. Han var søn af Peder Christensen Skræder og hustru Gertrud Lauridsdatter.

Christen Pedersen var gift første gang 1781 i Ulbjerg, trolovet 2. oktober og viet 2. november, med enken Mette Jensdatter, født ca. 1719, død 1789, begr. 11. januar, 70 år gl. Hendes første mand, Niels Lassen, døde 1781 i Sundstrup, begr. 25. februar, 68 år gl.

Christen Pedersen blev gift anden gang 30. juli 1789 i Ulbjerg med Karen Jørgensdatter, født 1755 i Skringstrup i Skals sogn, døbt 21. marts, død 10. september 1820 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, 65 år gl. Hun var datter af Jørgen Jørgensen og hustru Mette Jensdatter.

Børn

Christen Pedersen fik ingen børn i første ægteskab, men i andet ægteskab flg. 5 børn, hvoraf 2 indgår på anetavlen; børnene - alle født i Sundstrup - var:

1. Jørgen Christensen, født 1790, ane 26.
2. Mette Marie Christensdatter, født 1792, gift før skiftet efter forældrene 1820 med Christen Jensen Brask i Rind.
3. Gertrud Marie Christensdatter, født 1794, **ane 29**.
4. Maren Christensdatter, født 1796, levede ved skifter 1820.
5. Mette Christensdatter, født 1799, levede 1820.

Christen Pedersen

Han fik af Lynderupgaards ejer fæstebrev 14. juli 1781⁸⁵ på en gård i Sundstrup på 1 td. 3 skpr. 1 fjk. 1 alb. og en parcel på 7 skpr. 1 fjk. 2 alb. hartkorn samt 18. maj 1790 yderligere på et engstykke i Sundstrup.

Lynderupgaards ejer afholdt skifte⁸⁶, 1789 efter Mette Jensdatter og 21. november 1820 efter både Christen Pedersen og hustru Karen Jørgensdatter. Arvingerne var 1820 parrets børn: Jørgen Christensen, 30 år, Mette Marie Christensdatter, gift med Christen Jensen Brask i Rind, Gertrud Christensdatter, 25 år, ugift, tjenende Ambrosius Pedersen i Gørup, Maren Christensdatter, 23 år, ugift, hjemme, og Mette Christensdatter, 21, år, hjemme.

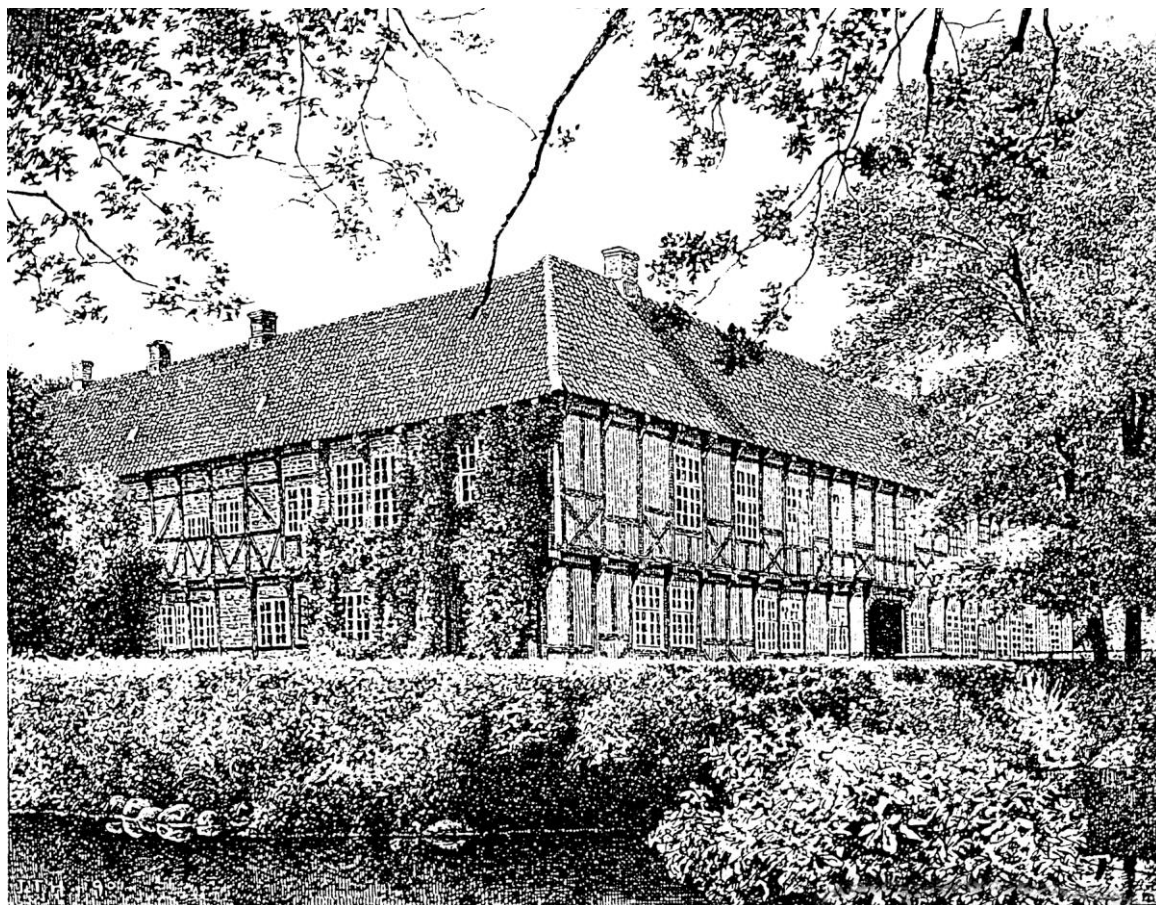
Lynderupgaards ejer udstedte 27. juni 1822 fæstebrev⁸⁷ til Jørgen Christensen på den gård i Sundstrup i Ulbjerg sogn på hartkorn 3 tdr.1 skpr. som hans fader Christen Pedersen havde haft.

⁸⁵ Lynderupgaard fæsteprotokol, (1729) 1761-1869, G.207-10, fol.51b og 92.

⁸⁶ Lynderupgaard skifteprotokol 1777-1851, G.207-20, fol. 78b og 423b.

⁸⁷ Lynderupgaard fæsteprotokol, (1729) 1761-1869, G.207-10, fol.149.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Hovedbygningen på godset Lynderupgaard.
Hvorunder mange af denne anetavles forfædre var fæstere, bl.a. ane 52.
J. Th. Hansens tegning 1901 til Trap: Danmark, 3. udg.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 54/120 Christen Andersen, f. ca. 1738, d. 1823.

Ane 55 Gertrud Larsdatter, f. 1755, d. 1806.

Christen Andersen var fra giftermålet 1769 gårdmand i fødegården på 8 tdr. hartkorn i St. Torup i Ulbjerg sogn; 1807 overtog sønnen Jørgen Christensen gården.

Christen Andersen blev født ca. 1738 i St. Torup i Ulbjerg sogn og døde 29. oktober 1823 i St. Torup i Ulbjerg sogn, 85 år gl. Han var søn af Anders Sørensen og hustru Mette Christensdatter.

Christen Andersen var gift første gang 1769 i Ulbjerg, trolovet 24. september og viet 31. oktober, med Dorthe Sørensdatter i St. Torup, ane 121, født ca. 1739, død 1779 i St. Torup i Ulbjerg sogn, begr. 11. juli, 40 år gl. Hun var af ukendt herkomst, men måske søster til Mette Sørensdatter i Liengaard i Lovns sogn, der 1775 var fadder hos Dorthe og Christen Andersen; Mette var gift første gang fra 1777 i Lovns med Lars Jensen og anden gang fra 1786 med Niels Sørensen. - Faderen kunne måske være den Søren Kræmer af St. Torup, der 1770 var fadder hos Dorthe og Christen Andersen.

Christen Andersen blev gift 1780 i Ulbjerg, trolovet 21. januar og viet 11. februar, med Gertrud Larsdatter, født 1755 i Fjelsø by og sogn, døbt 3. august, død 1806 i St. Torup i Ulbjerg sogn, begr. 21. september, 52 år gl. Hun var datter af Lars Villumsen og hustru Inger Christensdatter.

Børn

Christen Andersen fik i sine to ægteskaber 14 børn, 3 i første og 11 i andet, alle født i St. Torup. Af børnene indgår 10 på denne anetavle; børnene var:

1. Anders Christensen, født 1770, død 1771.
2. Anders Christensen, født 1772, **ane 60**.
3. Søren Christensen, født 1775.

Med Gertrud Larsdatter:

4. Christen Christensen, født 1780, død 1787, 6½ år gl.
5. Lars Christensen, født 1781.
6. Christopher Christensen, født 1783.
7. Jørgen Christensen, født 1784, overtog fødegården i St. Torup.
8. Laurs Christensen, født 1786.
9. Christen Christensen, født 1788.
10. Dorthe Christensdatter, født 1789, død 1794, 4½ år gl.
11. Baltzar Christensen, født 1792.
12. Søren Christensen, født 1794.
13. Dorthe Christensdatter, født 1795, ane 27.
14. Jens Christensen, født 1798.

Christen Andersen

Christen Andersen nævnes 1791⁸⁸ som selvejer af fødegården på 8 tdr. 3 fjk. 1 alb. hartkorn i St. Torup i Ulbjerg sogn. - Senere må gårdens hartkorn være vokset til godt 10 tdr.

Ved skøde af 26. marts og aftægtskontrakt af 26. maj 1807, tinglæst 6. august⁸⁹, solgte Christen Andersen i St. Torup nemlig sin gård af hartkorn 10 tdr. 2 skpr. 3 fjk. 2 alb. til sønnen Jørgen Christensen for 2.000 rdlr.

⁸⁸ Viborg amtstuearkivs hartkornsspecifikationer for hoved- og sædegårde 1680-1795, Hald amt 1791, B.13-27.

⁸⁹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol B, 1803-13, B.48.C-SP.8, fol.331.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 56 Jens Hansen, f. ca. 1758, d. 1842.

Ane 57 Anne Laursdatter, f. ca. 1767, d. 1809.

Jens Hansen var gårdmand var fra 1793 ejer af sin fødegård på 8 tdr. hartkorn i Gørup i Ulbjerg sogn; 1828 solgte han gården - nuværende Højgaard, matr. nr. 3 - til sønnen Laust Jensen (Hansen), ane 28.

Jens Hansen blev født ca. 1758 i Gørup i Ulbjerg sogn og døde sst. 27. august 1842, 83½ år gl. Han var søn af Hans Baltzersen og hustru Elisabeth Jacobsdatter.

Jens Hansen blev gift 1794 i Ulbjerg, trolovet 28. juli og viet 3. oktober, med Anne Laursdatter, født ca. 1767 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, død 1809 i Gørup i Ulbjerg sogn, begr. 3. december, 42 år gl. Hun var datter af Laurs Christensen (Bruus) og hustru Karen Christensdatter.

Børn

Parret fik flg. 8 børn, alle født i Gørup:

1. Laust (egl. Laus) Jensen (Hansen), født 1795, **ane 28**.
2. Karen Jensdatter, født 1797.
3. Hans Jensen, født 1799.
4. Baltzar Jensen, født 1800.
5. Lisbeth Jensdatter, født 1802.
6. Hans Jensen, født 1804.
7. Karen Jensdatter, født 1806.
8. Abelone Jensdatter, født 1809.

Jens Hansen

Han var fra 1793 ejer af sin fødegård i Gørup i Ulbjerg sogn. - Ved skøde af 20. december 1793, tinglæst 9. januar 1794⁹⁰, solgte Maren Baltzersdatter i Sundstrup (ane 103) til brorsønnen Jens Hansen i Gørup den gård i Gørup i Ulbjerg sogn af hartkorn 8 tdr. 1 skp. 3 fjk. som havde været beboet af sælgerens broder Hans Baltzersen (ane 102), samt et gadehus, beboet af Anders Hovgaard, for 299 rdlr. Det nævnes, at det solgte 1764 af køberens fader Hans Baltzersen var overdraget sælgerens mand Christen Svenningsen (ane 102).

Jens Hansen solgte 1828 gården til sønnen Laust Jensen (Hansen), se herom under ane 28-29.

⁹⁰ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48. C-SP.7, fol. 275.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 58/52 Christen Pedersen, f. 1750, d. 1820.

Ane 59/53 Karen Jørgensdatter, f. 1789, d. 1820.

Christen Pedersen var gårdmand i Sundstrup i Ulbjerg sogn og indgår 2 gange på denne anetavle, se herom under **ane 52-53**.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 60 Anders Christensen (Bak), f. 1772, d. 1832.

Ane 61 Mette Marie Mortensdatter, f. 1781, d. 1814.

Anders Christensen (Bak) købte 1803 Bakgaarden i St. Torup i Ulbjerg sogn på 12 tdr. hartkorn af sviger faderen og ejede gården til 1832, da han solgte den til sønnen Christen Andersen Bak, ane 30.

Anders Christensen (Bak) blev født 1772 i St. Torup i Ulbjerg sogn, døbt 2. februar, og døde sst. 10. marts 1832, 60 år gl. Han var søn af Christen Andersen og hustru Dorthe Sørensdatter.

Anders Christensen (Bak) blev gift 13. februar 1802 i Ulbjerg med Mette Marie Mortensdatter, født 1781 i Gørup i Ulbjerg sogn, døbt 2. februar, død 25. august 1814 i St. Torup i Ulbjerg sogn, 33 år gl. Hun var datter af Morten Mortensen (Mikkelsen) og hustru Mette Jensdatter.

Børn

Parret fik flg. 4 børn, alle født i St. Torup:

1. Dorthe Andersdatter, født 1803, gift før 1832 med Christian Albretsen i Bygum i Østerbølle sogn.
2. Mette Andersdatter, født 1806.
3. Gertrud Andersdatter, født 1808.
4. Christen Andersen, født 1811, **ane 30**.

Anders Christensen Bak

Hans skøde på Bakgaarden af 26. juni 1803, tinglæst 7. juli⁹¹, lyder:

Jeg underskrevne Morten Mortensen i Gørup tilstår og herved vitterligt gør at have solgt og afhændet, ligesom jeg og herved sælger, skøder og aldeles afhænder fra mig og mine arvinger til min kære svigersøn Anders Christensen i Store Torup en mig tilhørende gård, Bachgaarden kaldet, beliggende i Viborg amt, Rinds herred, Ulbjerg sogn, Store Torup by, hvis jorder er udskiftede af fællesskabet og matrikulerede til ager og engs hartkorn 12 tdr. 3 skpr. 1 fjk. 2 alb. siger tolv tønder, tre skæpper, en fjerdingkar og to album.

- I lige måde det nordvest for i bemeldte Store Torup beliggende hus med sin tilhørende toft eller eng-have samt et vesten Bachgaarden beliggende gadehus.

Hvilken min hidindtil ejede gård og 2de huse i Store Torup med sammes bygninger, grund og jorder, samt tilhørende tofter, kålhaver, herligheder og rettigheder, intet i nogen måde undtagen, skal være og forblive velbemeldte Anders Christensen og hans arvingers fuldkomne ejendom med al den ret, jeg samme have ejet, da han derfor haver betalt mig den akkorderede sum 1.200 rdlr. skriver tolv hundrede rigsdaler.

Og altså deklarerer jeg hermed, for mig og mine arvinger fra nu af aldeles ingen lod, del eller rettighed at have til eller udi oven benævnte hermed solgte bondegård og 2de huse i Store Torup by eller noget af sammes tilliggende, men dette alt sammen at tilhører merbemeldte Anders Christensen og hans arvinger med fuld ejendomsret, da jeg forpligter mig at hjemle for hver mands tiltale, som derpå kunne tale med rette, og til sådan hensigt hermed tillige overleverer køberen det på bemeldte ejendomme leverede skøde af dato 13. november 1787.

⁹¹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol B, 1803-13, B.48.C-SP.8, fol.2.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Til bekræftelse haver jeg dette mig udgivne skøde mit navn underskrevet, og forseglet i overværelse af Laurids Pedersen og Lars Nielsen, begge af Sundstrup, som med mig til vitterlighed underskriver.

Gørup den 26de juni 1803.

Morten Mortensen

med påholden pen

Til vitterlighed underskriver: *Laurits Pedersen*

Lars Nielsen

- At ingen købekontrakt eller skriftlige konditioner om dette køb er oprettet bevidnes hermed af sælger og køber.

Morten Mortensen

Anders Christensen

med påholden pen.

10. marts 1832, tinglæst 11. oktober⁹², bestemte Anders Christensen Bak i St. Torup ifølge forordningen af 13. maj 1769, at gården af hartkorn 12 tdr. 3 skpr. 1 fjk. 2 alb. efter hans død skulle overtages af sønnen Christen Andersen for 1.300 rbdlr. sedler, hvoraf døtrene Gertrud og Mette hver skulle have 200 rbdlr., mens datteren Dorthé, gift med Christian Albretchtsen i Bygum, havde fået sin arv; den øvrige del af købesummen (med undtagelse af køberens egen mødrene arv på 400 rbdlr.) skulle fordeles efter loven.

⁹² Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol, 1830-33, B.48. C-SP.13, fol.331.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 62 Niels Jensen (Vestergaard), f. 1779, d. 1842.

Ane 63 Karen Sørensdatter (Ørris), f. 1783, d. 1863.

Niels Jensen, kaldet Vestergaard, ejede fra 1804 gården Vestergaard i Troelstrup i Tostrup sogn med 4 tdr. hartkorn, nuværende matr. nr. 5, som enken solgte 1851 til sønnen Andreas Nielsen.

Niels Jensen blev født 1779 i Troelstrup i Tostrup sogn, døbt 14. november, og døde sst. 24. juni 1842, 63 år gl. Han var søn af Jens Christensen Hylke og hustru Ane Cathrine Nielsdatter.

Niels Jensen blev gift 7. juni 1804 i Tostrup med Karen Sørensdatter (Ørris), født 1783 i Troelstrup i Tostrup sogn, døbt 3. august, død sst. 9. december 1863, 80 år gl. Hun var datter Søren Pedersen (Ørris) og hustru Anne Jensdatter.

Børn

Parret fik flg. 12 børn, alle født i Troelstrup, jfr. skiftet 30. juli 1842⁹³ efter Niels Jensen Vestergaard:

1. Søren Nielsen, født 1805, var 1842 gårdejer i V. Tørslev ved Randers.
2. Margrethe Nielsdatter, født 1808, **ane 31**.
3. Ane Nielsdatter, født 1809, gift før 1842 med Christen Mogensen, gårdmand i Fjelsø.
4. Jens Nielsen, født 1810, var 1842 gårdmand i Vognsild.
5. Niels Nielsen, født 1812, var 1842 skolelærer og kirkesanger i Falslev ved Mariager.
6. Peder Nielsen, født 1813, var 1842 gårdmand i Ettrup i Fjelsø sogn.
7. Inger Kirstine Nielsdatter, født 1818, var 1842 ugift hjemme.
8. Ane Kirstine Nielsdatter, født 1819, tjente 1842 søsteren 2.
9. Maren Nielsdatter, født 1821, var 1842 ugift hjemme.
10. Andreas Nielsen, født 1823, overtog fødegården 1851.
11. Karen Nielsdatter, født 1825, død som barn.
12. Niels Nielsen, født 1828, levede 1842.

Niels Jensen (Vestergaard)

Ved skøde af 21. juli 1804, tinglæst 24. december 1807⁹⁴, købte Niels Jensen gården i Troelstrup [Vestergaard] med 4 tdr. 2 skpr. 2 fjk. 1 alb. hartkorn af Mikkel Pedersens enke Margrethe Jensdatter for 298 rdk. Samtidigt oprettedes opholdskontrakt, tinglæst 11. februar 1808, mellem selvejergårdmand Niels Jensen i Vestergaard i Troelstrup og gårdens tidligere ejer, der nævnes som plejemor til den nye ejer. - Ved matrikuleringen 1844⁹⁵ fik gården matr. nr. 5, hvis ejer da nævnes som Niels Vestergaard; gårdens hartkorn ændredes fra 4tdr. 2 skpr. 2 fjk. 1 alb. til 4 tdr. 2skpr. 3 fjk. 2 alb.

Han ejede gården til sin død 1841, og først ved skøde og aftægtskontrakt af 22. januar 1851, tinglæst 27. marts⁹⁶, solgte Niels Jensen Vestergaards enke Karen Sørensdatter gården, matr.nr. 5 af hartkorn 4 tdr. 2 skpr. 3 fjk. 2 alb. til sønnen Andreas Nielsen for 700 rbdlr. sedler.

⁹³ Rinds og Gislum herreders skifteprotokol 1840-52, B.48.C-186, fol.129.

⁹⁴ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol B, 1803-1813, B.48.C-SP.8, fol.159b og 163.

⁹⁵ Rinds herreds matrikel 1844, B.48.C-100, fol.179.

⁹⁶ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol N, 1851-53, B.48.C-SP.19, fol. 2b.

6. generation: Tip³ oldeforældre: Ane 64-127:

Ane 64 Niels Knudsen, f. 1719, d. 1796.

Ane 65 Anne Poulsdatter, f. 1711, d. 1767.

Niels Knudsen efterfulgte ved giftermålet 1743 broderen Jens som fæster under Lerkenfeld af fødegården i Vestrup i Vognsild sogn med 3½ tdr. hankorn, som sønnen Knud Nielsen, ane 32, overtog 1775.

Niels Knudsen blev født 1719 i Vestrup i Vognsild sogn, døbt 23. april, og døde sst. 1796, begr. 2. april, 77 år gl. Han var søn af Knud Jensen.

Niels Knudsen blev gift 1743 i Aars, trolovet 23. maj og viet 22. oktober, med Anne Poulsdatter af Pisselhøj, født. ca. 1711, død 1767 i Vestrup i Vognsild sogn, begr. 20. september, 56 år gl. Hun var af ukendt herkomst. - Parrets trolovelse fandt sted hos brudens mor (uden navns nævnelse), åbenbart i Pisselhøj. Det er blevet foreslået, at Anne skulle være født 1711 i Pisselhøj som datter af Poul Laursen (1674-1739) og hustru Anne Laursdatter (1673-1756), men det kan ikke passe. Parrets barn fra 1711 blev døbt Elle efter farmoderen (rettere mormor) i Sjøstrup, og parret synes ikke at kunne have fået nogen anden datter, der kunne være identisk med ane 65.

Anne Poulsdatter, der ifølge dødsalderen 1767 skulle være født ca. 1771, må imidlertid være født et andet år som datter af nævne ægtepar. Det har vist sig, at Anne Poulsdatters datters ældste barn, sønnen Knud i 1744 blev båret til dåben af Karen Jensdatter i Pisselhøj, og denne Karen havde fra senest 1735 været gift med Lars Poulsen, 1713-1756, der var søn af nævnte Poul Laursen og Anne Laursdatter i Pisselhøj. - Anne Poulsdatters afstamning kan måske også hævdes at være bekræftet af den kendsgerning, at hun 1747 lod sin ældste datter døbe Anne, altså opkalde efter mormoderen i Pisselhøj.

Anne Poulsdatter - efter dødsalderen født ca. 1711 - kan måske være identisk med det barn, som Poul Laursen og Anne Laursdatter fik 1706. Selve dåbsindførslen for dette barn mangler i kirkebogen, hvor alle fødsler mangler for sidste halvdel af 1706 og det meste af 1707; men Poul Laursens kone nævnes som kirkegangskone 12. september 1706, hvor hun altså højtideligt blev indledt i kirken efter barsel.

Børn: Niels Knudsen og hustru fik flg. 4 børn:

1. Knud Nielsen, født 1744, **ane 32**.
2. Anne Nielsdatter, født 1747.
3. Mette Nielsdatter, født 1749.
4. Maren Nielsdatter, født 1756.

Niels Knudsen

Lerkenfelds ejer udstedte fæstebrev 19. marts 1743⁹⁷ til Niels Knudsen på gård nr. 2 i Vestrup i Vognsild med 3 tdr. 4 skpr. 2 alb., som hans broder Jens Knudsen havde afstået.

Lerkenfelds ejer afholdt skifte 26. oktober 1767⁹⁸ efter Anne Poulsdatter; på de beskadigede sider kan navnene på de 3 ugifte døtre Anne, Mette og Maren skimtes.

Sønnen Knud Nielsen, ane 32, overtog gården 1775, idet Lerkenfelds ejer 14. januar 1775⁹⁹ udstedte fæstebrev til ham på faderen Niels Knudsens gård i Vestrup med 3 tdr. 4 skpr. 2 fjk. hartkorn.

⁹⁷ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-1794, G.206-12, fol. 126b.

⁹⁸ Lerkenfeld skifteprotokol 1752-87, G.206-59, fol.275.

⁹⁹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-1794, G.206-12, fol. 351.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 66/150 Jeppe Madsen, f. ca. 1705, d. 1760.

Ane 67 Maren Christensdatter, f. 1712, d. 1760.

Fra omkr. 1735 var Jeppe Madsen fæster af en gård på 3 tdr. hartkorn i Skedshale i Simested sogn under Hersom- og Korsøgaarde.

Jeppe Madsen blev født omkr. 1700 i Skedshale i Simested sogn og døde sst. 1760, begr. 7. september (uden aldersangivelse). Han var søn Mads Jepsen og hustru, hvis navn ikke kendes.

Jeppe Madsen blev gift første gang senest 1737 - uvist hvor - med N.N., født ca. 1703, død 1737 i Skedshale i Simested sogn, begr. 3. marts, 34 år gl. Hun var af ukendt herkomst, men må have heddet Bodil. Hendes navn er ikke set nævnt nogetsteds; men ældste datter af mandens nye ægteskab blev døbt Bodil, ligesom datteren af første ægteskab lod sin ældste datter kalde Bodil.

Jeppe Madsen blev gift anden gang 1737 i Vognsild, trolover 10. maj og viet 18. september (fejlagtigt indført under februar 1738), med Maren Christensdatter, født 1710 i Morum i Vognsild sogn, døbt 16. februar, død 1760 i Skedshale i Simested sogn, begr. 24. august (uden aldersangivelse). Hun var datter af Christen Sørensen (Torsgaard) og hustru Maren Christensdatter.

Børn

Jeppe Madsen fik i sine to ægteskaber mindst 7 børn, mindst 1 af første og 6 af andet ægteskab; heraf indgår en datter af hvert ægteskab på denne anetavle. Børnene var:

1. Mette Jepsdatter, født 1737, **ane 75**.
2. Bodil Jepsdatter, 1738-1820. Gift 1760 med Mads Christensen død før 1806, gårdmand i Skedshale.
3. Maren Jepsdatter, 1740-1805/06¹⁰⁰. Gift 1. gang 1781 i Østerbølle med Christen Andersen, ca. 1753-1783, gårdmand i Aalestrup i Østerbølle sogn. Gift 2. gang 1783 med Christen Christensen, kaldet Bach, død efter 1806. Han var fra Gedsted og overtog gården i Aalestrup.
4. Gertrud Jepsdatter, født 1743, ane 33.
5. Mads Jepsen, født 1746, død efter 1820, selvejergårdmand, udflyttet fra Bjerregrav by i V. Bjerregrav sogn.
6. Christen Jepsen, født 1750, død efter 1820, husmand i Simested.
7. Peder Jepsen, 1756-1784, ugift.

Jeppe Madsen

Han overtog - vel ved giftermålet senest 1737 - fæstet af sin fødegård, der var en af de to halvdele, hver på 3 tdr. 1 fjk. hartkorn, af gård nr. 1 i Skedshale¹⁰¹. - De to halvdele var i 1724 fæstet af Mads Jepsen (faderen) og Christen Christensen, mens de i 1773 var fæstet af Christen Nielsen (Nørgaard) og Mads Christensen (begge svigersønner af Jeppe Madsen). Jeppe halvdel var snarest identisk med den halvdel, som svigersønnen Christen Nielsen Nørgaard, ane 74, overtog.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen-familien, 1982.

¹⁰⁰ Restrup skifteprotokol 1779-1825, G.208-2, fol.111. Maren var barnløs så hendes søskende arvede.

¹⁰¹ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.23, samt hartkornsspecifikation 1773 for Hersomgaard blandt hartkornsspecifikationer og jordebøger for godserne H-J, 1758-1843 i Viborg amtstuearkiv, B.13-31.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Hovedbygningen på godset Hersomgaard, nedbrudt 1798.
J. Th. Hansens tegning 1901 til Trap: Danmark, 3. udg.,
efter et gammelt maleri fra 1796.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 68 Anders Jensen (Søkbæk), f. ca. 1706, d. 1769.

Ane 69 Maren Laursdatter, f. ca. 1701, d. 1785.

Anders Jensen (Søkbæk eller Söchbech) var fra 1732 fæster under Lerkenfeld af den gård på 5 tdr. hartkorn i Glerup i Vesterbølle sogn, som sønnen Thomas Andersen, ane 34, overtog 1768.

Anders Jensen blev født ca. 1706 i V. Søkbæk i Ullits sogn og døde 1769 i Glerup i Vesterbølle sogn, begr. 27. august, 63 år gl. Han var søn af Jens Nielsen Søkbæk og hustru Anne Nielsdatter.

Anders Jensen blev gift 1732 i Fovlum, trolovet 15. april (3. påskedag) og viet 17. august (Dom. 10. post. Trinit.) med Maren Laurids- eller Laursdatter, født ca. 1701, død 1785 i Østerbølle by og sogn, begr. 3. juli, 84 år gl. Hun skal være datter den Laust Andersen i Fovlum by og sogn, død 1715, 41 år gl., hvis enke senere samme år fik sønnen Laust. Og som fasteren i Glerup, Maren Laustdatter, stod hun fadder 1744 hos Laust Laustsen i Fovlum. – Blot som Maren Laustdatter hos Ole Hosum nævnes hun 1725 og - 27 som fadder i Fovlum kirkebog. - Søsteren Mette Laursdatter blev som Ole Hosums stiftatter gift 1727 med Christen Pedersen Grøn i V. Falde.

Børn

Parret fik flg. 8 børn, alle født i Glerup:

1. Laust Andersen, født ca. 1732(?).
2. Anne Kirstine Andersdatter, født 1737.
3. Thomas Andersdatter, født 1739, **ane 34**.
4. Niels Andersen, født 1743.
5. Ole Andersen, født 1745. Åbenbart opkaldt efter moderens stedfar Ole eller Oluf Jensen Haa- eller Hosum i Fovlum.
6. Christen Andersen, født 1748.
7. Anne Marie Andersdatter, født 1751.
8. Anne Andersdatter, født 1753.

Anders Jensen (Søkbæk)

Lerkenfelds ejer udstedte fæstebrev¹⁰². april 1732 til Anders Jensen, født i Søkbæk, på den gård i Glerup i Vesterbølle sogn, som Peder Nielsen Søkbæk (ane 354 i denne anetavle) sidst havde haft i fæste.

Lerkenfelds ejer afholdt skifte¹⁰³ 1769 efter Anders Søkbæk; protokollen er beskadiget, så arvingerne kan kun læses delvist: Thomas, 31 år, ... 36 år, Niels, 27 år, Anne Kirstine, gift med ... Skringstrup, Anne 15 år.

Lerkenfelds ejer udstedte 30. december 1768¹⁰⁴ fæstebrev til Thomas Andersen på faderen Anders Söchbechs tidligere gård i Glerup med 5 tdr. 1 skp. 3 fjk.. ½ alb. hartkorn.

¹⁰² Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-1794, G.206-12, fol.97.

¹⁰³ Lerkenfelds skifteprotokol 1752-87, G.206-59, fol.324.

¹⁰⁴ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-1794, G.206-12, fol.324.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 70 Niels Christensen (Nørgaard), f. ca. 1692, d. 1767.

Ane 71 Mette Christensdatter f. ca. 1698, d. 1775.

Niels Christensen (Nørgaard) var - vel fra før 1730 - gårdmand i Bystrup i Gedsted sogn.

Niels Christensen (Nørgaard) blev født ca. 1692 og døde 1767 i Bystrup i Gedsted sogn, begr. 15. maj (Alm. Bededag), 75 år gl. Han var af ukendt herkomst.

Niels Christensen blev gift 1716-30 med Mette Christensdatter, født ca. 1698, død 1775 i Bystrup i Gedsted sogn, begr. 13. april, 77 år gl. Hun var datter af Christen Christensen Øboel Bodtsen og NN Jensdatter Skoning.

Børn

Deres børn var ifølge skiftet efter Mette Christensdatter 6. maj 1775¹⁰⁵ flg.:

1. Christen Nielsen, var 1775 gårdmand i Bystrup.
2. Jens Nielsen, var 1775 gårdmand i Bystrup under Hersomgaard.
3. Kirsten Nielsdatter, født senest 1730, gift 1747-48 med Peder Jensen Dalsgaard i Bystrup.
4. Else Cathrine Nielsdatter, tjente 1775 i Viborg.
5. Karen Nielsdatter, gift før 1775 med Peder Studstrup.
6. Cathrine Nielsdatter, gift før 1775 med Jens Brønnum af Knudstrup.
7. Inger Nielsdatter, født før 1732, gift 1749 med Jacob Christensen/Ertebølle i Bystrup.
8. Mette Nielsdatter, født 1742, **ane 35**.

¹⁰⁵ Lerkenfeld skifteprotokol 1752-87, G.206-59, fol.537

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 72 Christen Bertelsen, f. 1719, d. 1797.

Ane 73 Sidsel eller Cecilie Busch, f. ca. 1723-30, d. 1779.

Efter giftermålet senest 1750 bosatte Christen Bertelsen sig senest 1754 på Rørbæk Hovgaard i Rørbæk sogn, hvorfra han 1763 flyttede til Simested by og sogn. Fra 1764 boede Christen Bertelsen i Skravad Mølle i Roum sogn, som han solgte 1778 og flyttede til Troelstrup i Tostrup sogn. I 1780 giftede han sig til fæstet af en gård i Bygum i Østerbølle sogn, den nuværende Engvang, som sønnen Christen overtog sidst i 1780'erne.

Christen Bertelsen blev født 1719 i Aalestrup i Østerbølle sogn, døbt 4. juni, og død 1797 i Bygum i Østerbøllesogn, begr. 30. juli, 78 år gl. Han var søn af Bertel Christensen¹⁰⁶ og hustru Kirsten Jensdatter.

Christen Berthelsen blev gift første gang 1746-50¹⁰⁷ - uvist hvor - med Sidsel/Cecilie Busch, født 1723-30 - vel på Korsøgaard i Simested sogn, død 1779 i Troelstrup i Tostrup sogn, begr. 23. oktober (uden aldersangivelse, 49-56 år gl.). Hun var datter af officeren Friderich Busch og hustru Anne Rosenørn. - Christen Bertelsen lod i 1754 en søn døbe Friderich Busch i Rørbæk kirke båret "af sin højadelige mormoder, fru Anne Rosenørn, majorinde, salig Busches til Korsøgaard".

Christen Berthelsen blev gift anden gang 1780 i Østerbølle, trolovet 31. marts og viet 8. oktober, med Kirsten Mogensdatter, født ca. 1730, død 1783 i Bygum i Østerbølle sogn, begr. 2. juli, 53 år gl. Hun var blevet gift 1. gang ca. 1755 med Christen Nielsen Alstrup, gårdmand i Bygum, født 1726-31 (konfirm. 1746), død 1779 af blodgang, begr. 17. oktober, 55 (rettere 47-53) år gl.; han var søn af gårdmand Niels Christensen Alstrup i Bygum.

Børn

Christen Bertelsen fik ingen børn med sin anden kone, men med den halvadelige Sidsel eller Cecilie Busch havde han 9 børn:

1. Anne Christensdatter, født ca. 1749-50, død 1813, 64 år gl. Gift 1. gang 1767 i Roum med enkemand Jens Jensen Kallestrup, gårdmand i Troelstrup i Tostrup sogn, død 1779. Hans første kone Bende (Bendit) Jensdatter døde 1767, 41 år gammel. Gift anden gang 1780 med Christen Jensen, kaldet Thomsen, ca. 1746-1806, der overtog gården i Troelstrup.
2. Kirsten Christensdatter, ca. 1752-1825. Gift 1. gang senest 1775 med Jens Nielsen, ca. 1735-1776, gårdmand i Skedshale i Simested sogn. Gift 2. gang 1776 med Anders Mikkelsen, ca. 1736/42-1826, ladefoged på Korsøgaard, overtog gården i Skedshale.
3. Friderich Busch Christensen, 1754-1755.
4. Maren Christensdatter, 1756-1803. Gift 1784 i Hunstrup/Østerild med Christen Madsen, kaldet Smed, 1752-1812, nævnes 1784-88 i Sønderby i Østerild sogn og fra 1791 i Kløv i Hunstrup sogn, søn af Mads Christensen Smed og hustru Maren Andersdatter i Kløv.
5. Ell (Ellen) Christensdatter, 1758-1828. Gift 1784 i Østerbølle med Peder Nielsen Møldrups, 1754-1829, gårdmand i Bygum i Østerbølle sogn, søn af gårdmand Niels Pedersen Møldrups og hustru Helvig Thomasdatter (Bach) i Bygum.
6. Friderich Christensen, født 1760, død samme år.
7. Friderica Christensdatter, 1761-1779.
8. Christen Christensen, født 1764 i Simested, død samme i år i Skravad Mølle.

¹⁰⁶ Beviset for, at han var søn af Bertel Christensen i Aalestrup, fremgår af, at han i 1758 lod en datter døbe Ell (Ellen) efter sin egen søster Elle Bertelsdatter, født 1717; Christen Bertelsens dødsalder passer og han lod sin 2. datter døbe Kirsten efter sin mor. Desuden nævnes Christen Bertelsen 1761 og 62 som fadder hos Jens Jensen Dalsgaard i Dalsgaard i Bystrup, Gedsted sogn, (gift med Else Bertelsdatter), ligesom Jens Dalsgaard i 1760 og 61 stod fadder hos Christen Bertelsen.

¹⁰⁷ Ældste barns fødselsår sammenholdt med, at jomfru Cecilie Busch på Korsøgaard i 1746 stod fadder hos Søren Ladefoged i Hverrestrup i Simested sogn, der da lod en datter døbe Karen de Hemmer efter Cecilies mormor.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

9. Christen Christensen, født 1766, **ane 36.**

Christen Bertelsen

Hans bopæl fra giftermålet 1750 til 1754, da han og konen fik deres tredje barn på Rørbæk Hovgaard i Rørbæk sogn, kendes ikke. - Parrets vielse er forgæves søgt i Simested og Hersom sognes kirkebøger, hvor deres to ældste børns fødsel ligeledes forgæves er søgt.

Rørbæk Hovgaard, der var på 8¼ tdr. hartkorn¹⁰⁸, fik Christen Bertelsen skøde på, 9. maj 1754 af svigermoderen majorinde Busch¹⁰⁹. - Her på gården boede familien i ni år, men Christen Bertelsens økonomi var vist ikke god.

Christen Bertelsen, boende i Rørbæk Hovgaard, udstedte 8. maj 1758, læst 15. februar 1759¹¹⁰, skøde til Christen Sørensen Testrup i Vesterris, herredsfoged i Rinds og Gislum herreder, på herligheden i Rørbæk Hovgaard, nemlig 4 skpr. hartkorn, "som jeg og min hustru samme har arvet efter min salig svigerfader og svigermoder, velbyrdig major Busk og frue". - Og i 1763 måtte familien forlade Rørbæk Hovgaard.

På auktionen 11. maj 1763 blev gården mv. købt af Dines Christensen fra Handest for 500 rdlr. - Rinds og Gislum herreders auktionsret udstedte 23. juni 1763, læst 14. juli¹¹¹, auktionsskøde til ham på Rørbæk Hovgaard med 1 td. hartkorn på Rørbæk Mark, i alt 8 tdr. 2 skpr. ¼ alb. hartkorn, samt 2 gadehuse i Rørbæk; men Christen Bertelsen beholdt selv et tredje hus i Rørbæk.

Fra Rørbæk flyttede Christen Bertelsen til Simested by og sogn, hvor han i 1763 nævnes som forlover for Thomas Christensen af Vesterris og Mette Pedersdatter af Simested. Endnu i 1764 boede han i Simested ved sønnen Christens fødsel, men samme år flyttede familien til Skravad i Roum sogn, hvor den nævnte søn døde samme år.

Også efter salget af Rørbæk Hovgaard var Christen Bertelsen ejer af flere ejendomme, som han vel alle havde fået med konen. - Foruden Skravad Mølle og Skravadgaard ejede han gården Tulstrup i Grynderup sogn på 3 tdr. 5 skpr. 3 fjk. 2 alb. hartkorn, der var fæstet af Laurs Nielsen og Jens Laursen; denne gård solgte Christen Bertelsen i Skravad Mølle ved skøde af 14. april 1773, læst 17. juni¹¹², for 400 rdlr. til Hans Nielsen Rosborg, sognepræst for Rørbæk og Grynderup menigheder.

Desuden solgte han ved skøde af 1. maj 1773, læst 17. juni¹¹³ et gadehus med toft i St. Rørbæk i Rørbæk sogn for 100 rdlr. til Hans Christian Schmidt.

Tilbage havde Christen Bertelsen endnu Skravadgaard og Skravad Mølle i Roum sogn, hvor han boede fra 1764 til 1778-79, da familien flyttede til Troelstrup i Tostrup sogn.

12. juni 1778, læst 9. juli¹¹⁴, oprettedes købekontrakt mellem Christen Bertelsen i Skravad Mølle og Anders Pedersen i Kvortrup Mølle (Kvotrup Mølle) om sidstnævntes overtagelse af Skravad Mølle og Skravadgaard med i alt 7 tdr. 4 skpr. ager og engs hartkorn samt 5 tdr. 6 skpr. 3 fjk. hartkorn mølleskyld for 895 rdlr. og kontant 250 rdk., ialt 1150 rdlr.

¹⁰⁸ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.56.

¹⁰⁹ Citeres i auktionsskødet 23. juni 1763, læst 14. juli Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 110.

¹¹⁰ Citeres i auktionsskødet 23. juni 1763, læst 14. juli Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 92b

¹¹¹ Citeres i auktionsskødet 23. juni 1763, læst 14. juli Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 110.

¹¹² Citeres i auktionsskødet 23. juni 1763, læst 14. juli Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 129.

¹¹³ Citeres i auktionsskødet 23. juni 1763, læst 14. juli Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 129b.

¹¹⁴ Citeres i auktionsskødet 23. juni 1763, læst 14. juli Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 166.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

I 1779 boede Christen Bertelsen i Troelstrup, hvor både datteren Friderica og konen Zidsel døde.

Men 1780 giftede han sig til fæstet af den nuværende gård Engvang i Bygum i Østerbølle sogn, der dengang var på 3 tdr. 7 skpr. 1 fjk.. 1 alb. hartkorn. - Af dette hartkorn hørte bondeskylden på 2 tdr. 1 skp. 2 5/6 alb. under Lerkenfeld, mens resten - herligheden - hørte under Sebberkloster og Kyø¹¹⁵.

Sidst i 1780'erne blev gården i Bygum overtaget af sønnen Christen Christensen, kaldet Bertelsen, ane 36.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen-familien fra Østerbølle, 1982.

¹¹⁵ Hartkornsspecifikationer 1773 og 83 blandt hartkornsspecifikationer og jordebøger for godserne N-S (Restrup, egl. strøgods) 1758-1843 Viborg amtstuearkiv, B.13-33, samt specifikationer 1783, 84 og 88 for Lerkenfeld blandt hartkornsspecifikationer og jordebøger for godserne K-L 1758 – 1843 i Viborg amtstuearkiv, B.13-32.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 74 Christen Nielsen Nørgaard, f. ca. 1730, d. 1784.

Ane 75 Mette Jepsdatter, f. 1737, d. 1820.

Senest fra giftermålet 1756 boede Christen Nielsen Nørgaard i en gård på 3 tdr. hartkorn i Skedshale i Simested sogn, nemlig den nuværende matr. nr. 5. -

Sønnen Jeppe Christensen (Nørgaard) overtog senere gården.

Christen Nielsen Nørgaard blev født ca.1730 - antagelig i Skedshale, men Simested sogns kirkebog går desværre ikke så langt tilbage - og døde 1784, begr. 14. januar, 53 år 5 mdr. gl. Han var af ukendt herkomst. - Til hans børn optrådte som faddere både Peder og Søren Nørgaard i Skedshale, samt Jens Nørgaard i Hvilsom. Peder Nørgaard i Skedshale døde 1781, 87-88 år gl., mens konen var død allerede 1762. Søren Nørgaard og hustru døde begge 1782, henholdsvis 86 og 82 år gl. - Christen Nielsen Nørgaard kunne tænkes at have været stedsøn af enten Peder eller Søren Nørgaard.

Christen Nielsen (Nørgaard) blev gift 1756 i Simested, trolovet 25. oktober og viet 11. december, med Mette Jepsdatter, født 1737 i Skedshale i Simested sogn, døbt 3. marts, død 23. januar 1820, 85 år gl. Hun var datter af Jeppe Madsen og hustru, der må have heddet Bodil, se under ane 66-67.

Børn

Christen Nørgaard og Mette fik 12 børn:

1. Bodil Christensdatter, 1757-1840. Gift 1779 med Anders Nielsen, ca. 1745-1814, fæster af nabogården i Skedshale, som sønnen Søren Andersen overtog.
2. Anne Christensdatter, født 1758, død før 1820. Hendes eneste barn, datteren Anne Mikkelsdatter var i 1820 gift med Søren Jensen i Bystrup, Gedsted sogn.
3. Maren Christensdatter, født 1760, **ane 37**.
4. Christen Christensen, 1762-1831, ugift, boede hos broderen Jeppe i fødegården.
5. Karen Christensdatter, 1764-1773.
6. Sophie Christensdatter, 1766-1839. Gift 1811 med enkemand Willum Christensen, 1751-1831, fæster af Meldgaard i Skedshale, søn af gårdmand Christen Willumsen og hustru Anne Sørens datter i Østerbølle by og sogn. - Willums første kone Karen Jensdatter var død 1811.
7. Jeppe Christensen (Nørgaard), 1767-1847, overtog fødegården i Skedshale. Gift 1. gang med Kirsten Nielsdatter, død 1817,25 år gammel. Gift 2. gang med Kirsten Hansdatter fra Hvilsom, født ca. 1787, død efter 1845.
8. Birgitte Christensdatter, født 1769, nævnt 1798 som fadder hos søsteren Bodil, men døde før 1820, barnløs.
9. Kirsten Christensdatter, født 1772, død samme år, 28 uger gammel.
10. Søren Christensen, født 1773, boede 1820 i Vesterris i Testrup sogn.
11. Jens Christensen, født 1776, nævnes 1800 som fadder hos søsteren Bodil, boede 1820 i Hvam by og sogn.
12. Niels Christensen, født 1780, døde vist før 1787.

Christen Nielsen Nørgaard

1773 og 1774¹¹⁶ nævnes Christen Nielsen som fæster af en gård på 3 tdr. 1 fjk. 1 alb. hartkorn i Skedshale, nemlig halvdelen af gård nr. 1, der som hele byen indtil 1775 hørte under godskomplekset Hersom- og Korsøgaard.

1775 og 83 nævnes Christen Nielsen som fæster under Korsøgaard, men 1788 og 1794 nævnes Christen Nørgaards enke som fæster af gården¹¹⁷. mellem 1794 og 1802 - vel ved byens udskiftning

¹¹⁶ Hartkornsspecifikationer 1773 og 74 for Hersomgaard blandt hartkornsspecifikationer og jordebøger for godserne H-J 1758-1843 i Viborg amtstuearkiv, B.13-31.

¹¹⁷ Hartkornsspecifikationer 1775,83, 88 og 94 for Korsøgaard blandt hartkornsspecifikationer og jordebøger for godserne K-L 1758-1843 i Viborg amtstuearkiv, B.13-32.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

fra fællesskabet 1801 – forandredes gårdens hartkorn til 2 tdr. 6 skpr. 1 fjk. 1½ alb.; Christen Nørgaards enke nævnes 1802 og 04 som fæster af gården, der i 1809 og 33 var fæstet af sønnen Jeppe Christensen¹¹⁸.

De seks gårde i Skedshale var alle lige store indtil matrikuleringen 1844¹¹⁹; Jeppe Christensen var i 1844 selvejer i gården, der da fik matr.nr. 5 og hartkornet forandret til 2 tdr. 6 skpr. 1½ alb. Jeppe Christensen (Nørgaard) ejede gården til 1845, da sønnen Christen Jepsen overtog den¹²⁰. Han ejede den til 1868, derpå ejedes den 1868-98 af Christen Nielsen, 1898-1900 af Niels Christian Andersen, 1900-1931 af Christen Jensen, kaldet Jørgensen, og sidst enken Ane Kirstine, født Olesen. Derpå fra 1931 af svigersønnen Anders Sørensen (Smed) og nu af Egon Nielsen.

Ved Mette Jepsdatters død 1820 blev følgende indført i Korsøgaard skifteprotokol¹²¹: Vi underskrevne myndige arvinger efter vores i Skedshale på Korsøgaards gods den 21. januar dette år afdøde moder Mette Jeppesdatter, enke efter forhen afdøde Christen Nørgaard af berørte Skedshale, nemlig: Jeppe Christensen, Christen Christensen, Sophie Christensdatter, Bodil Christensdatter af merberørte Skedshale, Søren Christensen af Vesterris, Jens Christensen af Hvam, Maren Christensdatter af Bygum, Anne Mikkelsdatter af Bystrup, datter af afgangne Anne Christensdatter af bemeldte Bystrup, anmelder herved på grund af Forordningen 8. februar 1810, at den os efter berørte vores afdøde moder og mormoder tilfaldne arv af alle navnlige slags, varerne ansat til sand værdi, efter fradrag af begravelsesomkostninger etc., ej kan beløbe sig til mere eller højere sum end 20 rbdlr., siger tyve rigsbankdaler sedler, og at ikke mere i denne arv er os tilfalden, det bekræfter vi herved under tilbud af ed med hænders underskrift. – Datum Skedshale, Vesterris, Hvam, Bygum og Bystrup den 30. januar 1820.

Jeppe Christensen, Christen Christensen med påholdt pen, på min hustru Sophie Christensdatters vegne Willum Christensen, Bodil Christensdatter med ført pen som lavværg Jens Christensen, Søren Christensen, Jens Christensen, på min hustru Maren Christensdatters vegne Christen Christensen, på min hustru Anne Mikkelsdatters vegne Søren Jensen.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen-familien fra Østerbølle, 1982.

¹¹⁸ Hartkornsspecifikationer 1802, 04, 09 og 33 i kilde 2.

¹¹⁹ Matriklen 1844 for Rinds herred, B.48. C-100, fol.105

¹²⁰ Realregister for Simsted sogn ca. 1860-ca. 1955, B.48.C-SP.112, fol.310.

¹²¹ Korsøgaard skifteprotokol 1809-34, G.205-1, fol.42 og 42b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 76 Peder Jensen Grøn, f. 1730, d. 1787.

Ane 77 Maren Jensdatter, f. ca. 1740, d. 1816.

Peder Jensen Grøn boede fra giftermålet 1759 i Nyrup i Gislum sogn, hvor han 1765 købte sin fæstegård på ½ tdr. hartkorn til selveje fra Lille Restrup.

- 1787 solgte han gården til sønnen Jens Pedersen Grøn.

Niels Pedersen Grøn blev født 1730 i Aars by og sogn, døbt 7. april, og døde 1787 i Nyrup i Gislum sogn, begr. 22. september, 57 år gl. Han var søn af Jens Pedersen Grøn og hustru Karen Christensdatter.

Peder Jensen Grøn blev gift 1759 i Gislum, trolovet 21. oktober og viet 26. december, med Maren Jensdatter (der fejlagtig kaldes Gravle ved trolovelsen), født ca. 1740 i St. Binderup i Binderup sogn, død 11. april 1816 i Nyrup i Gislum sogn, 76 år gl. Hun var datter af Jens Jensen (Knudsen) og hustru Anne Madsdatter.

Børn

Parret fik flg. 4 børn:

1. Karen, født 1763.
2. Jens, født 1766.
3. Niels, født 1770, **ane 38**.
4. Anne, født 1782.

Peder Jensen Grøn

Han boede som anført i Nyrup, og ved skøde af 16. december 1765, tinglæst 11. januar 1787¹²², solgte Christen Testrup til Restrup gård nr. 3 i Nyrup i Gislum sogn med 1 td. 4 skpr. hartkorn til fæsteren Peder Jensen Grøn for 20 sldlr.

Ved skøde af 6. januar 1787, tinglæst 11. januar¹²³, solgte Peder Jensen Grøn gården til sønnen Jens Pedersen Grøn for 90 rdlr.

¹²² Rinds og Gislum herreds skøde- og panteprotokol A,1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.227

¹²³ Rinds og Gislum herreds skøde- og panteprotokol A,1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.227b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 78 Christen Hansen, f. 1721, d. 1795.

Ane 79 Johanne Mortensdatter, f. 1733, d. 1816.

Christen Hansen var fra 1756 fæster under Lerkenfeld af den 5 tdr. hartkorn store gård, Lundgaard i Alstrup by og sogn.

Christen Hansen blev født 1721 Stistrup i Fovlum sogn, døbt 13. april, og døde 1795 i Lundgaard i Alstrup sogn, begravet 6. september, 75 år gl. Han var søn af Hans Pedersen og hustru Pernelle/Petronella Christensdatter.

Christen Hansen blev gift 1757 i Aars, trolovet 30. december 1756 og viet 11. april 1757, med Johanne Mortensdatter, født 1733 i Gundestrup i Aars sogn, døbt 29. november, død 6. marts 1816 i Klotrup i Fjelsø sogn. Hun var datter af Morten Ægidiusen og hustru Kirsten Pedersdatter.

Børn

Parret fik mindst flg. 6 børn:

1. Bodil Christensdatter, født 1757, gift 1778 med Søren Christensen af Skove.
2. En søn, født 1759, død 5 dage gl.
3. Peder Christensen, født 1761.
4. Kirsten Christensdatter, født 1763, **ane 39**.
5. Hans Christensen, født 1765.
6. Morten Christensen, født 1768, gift 1798 i Lovns-Alstrup med Else Knudsdatter af Hessel.

Christen Hansen

Lerkenfelds ejer udstedte fæstebrev 6. marts 1756¹²⁴ til Christen Hansen, født i Stistrup, på gården Lundgaard i Alstrup by og sogn med 5 tdt. 2 skpr. 2 fjk. hartkorn, som Peder Kiildsen havde haft; den tidligere fæster beholdt 2 fjk. 2 alb. hartkorn, som først efter Peder Kiildsens død skulle overgå til Christen Hansen.

¹²⁴ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.199b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 80 Morten Christensen (Kallestrup), f. 1725, d. 1795.

Ane 81 Anne Jensdatter, f. ca. 1723, d. 1801.

Morten Christensen boede - vel fra giftermålet 1756 - i Sundstrup i Ulbjerg sogn, hvor han fra 1782 ejede det gadehus, som sønnen Niels Mortensen, ane 40, overtog 1797.

Morten Christensen blev født 1725 i Østerbølle by og sogn, døbt 1. januar 1726 (Ipsis Calend. Januar) og døde 1795 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 6. april, 72 [rettere 69] år gl. Han var søn af Christen Nielsen Kallestrup og hustru Margrethe Jensdatter.

Morten Christensen blev gift 1756 i Østerbølle, trolovet 5. februar og viet 21. marts, med Anne Jensdatter, født ca. 1723, død 1801 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 10. maj, 78 år gl. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Parret havde mindst 3 børn:

1. Maren Mortensdatter, født 1756-60, gift 1778 med Thomas Laursen.
2. Niels Mortensen, født ca. 1764, **ane 40**.
3. Margrethe Mortensdatter, født 1756-69, død efter 1820, da hun og manden Anders Pedersen testamenterede deres gård, Østergaard i Ulbjerg, til hendes brorsøn Morten Nielsen (Østergaard), ane 20.

Morten Christensen (Kallestrup)

Han boede i Sundstrup, hvor han fik skøde 4. februar 1782 (ikke fundet) på et gadehus. - Dette hus med tilhørende kålhavet solgte Anne Jensdatter, boende i Sundstrup i Ulbjerg sogn, enke efter Morten Christensen Kallestrup, ved skøde af 26. marts 1797, tinglæst 3. august¹²⁵, for 30 rdlr. til sønnen Niels Mortensen (ane 40).

¹²⁵ Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.333.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 82 Christen Rasmussen, f. ca. 1719, d. 1792.

Ane 83 Maren Thomasdatter, f. ca. 1731, d. 1815.

Christen Rasmussen var - vel fra giftermålet 1749-53 - fæster af den gård på 5½ tdr. hartkorn i Rind by i Laastrup sogn, som han 1776 fik fæstebrev af Lynderupgaards ejer.

Christen Rasmussen blev født ca. 1719 og døde 1792 i Rind i Laastrup sogn, begr. 15. april, 73 år gl. Han var af delvis ukendt herkomst. - Han skal have været søn af den Rasmus Jensen i Rind, der 1753 stod fadder hos Christen, hos hvem søsteren Karen Rasmusdatter nævnes som fadder 1765, -68 og -71 (1768 og -71 i Skinderup Mølle). Faderen Rasmus Jensen skal være identisk med manden af samme navn, der døde 1756 i Rind i Laastrup sogn, begr. 20. juni, 70 år gl.; men det er tvivlsomt, om faderen er identisk med den Rasmus Tversted, der 1726 og -30 fik børn i Rind i Laastrup sogn.

Christen Rasmussen blev gift 1749-53 med Maren Thomasdatter, født ca. 1731 - måske i Rind i Lynderup sogn, død 29. marts 1815 i Rind i Laastrup sogn, 84 år gl. Hun var at dømme efter fadderlisterne ved børnenes dåb af Løvel-familien og datter af den Thomas Løvel i Rind, der stod fadder hos hende 1755 og -58, samt søster til Jens Thomsen Løvel i Rind, der i 1760 og -71 stod fadder hos hende. - Faderen Thomas Løvel må have boet i Rind i Lynderup sogn, hvor han døde 1774, begr. 23. maj (uden aldersangivelse); han kan ikke være identisk med den Thomas Jensen i Rind i Laastrup sogn, der blev 1723 med Anne Nielsdatter, idet Thomas Løvel i Rind (Lynderup sogn) nævnes 1727 som fadder hos Thomas Jensen i Rind i Laastrup sogn.

Børn

Parret fik 10 børn, se skiftet 17. april 1792¹²⁶ efter Christen Rasmussen:

1. Christen Christensen, født 1753, boende 1792 i Fjelsø.
2. Karen Christensdatter, født 1755, tjente 1792 i Hobro.
3. Mette Christensdatter, født 1756, gift før 1792 med Niels Jensen Snedker i Laastrup Østerby.
4. Rasmus Christensen, født 1758, hjemme 1792.
5. Maren Christensdatter, født 1760, tjente 1792 madame Mandrup i Hobro.
6. Anne Cathrine Christensdatter, født 1763, tjente 1792 Christen Jensen i Sdr. Borup.
7. Thomas Christensen, født 1765, død spæd.
8. Thomas Christensen, født 1768, hjemme 1792.
9. Inger Christensdatter, født 1771, hjemme 1792.
10. Else Christensdatter, født 1775, **ane 41**.

Christen Rasmussen

Lynderupgaards ejer udstedte fæstebrev 2. maj 1776¹²⁷ til Christen Rasmussen, født i Rind i Laastrup sogn, på hans iboende gård i Rind med 5 tdr. 4 skpr. hartkorn.

¹²⁶ Lynderupgaard skifteprotokol, 1777-1851, G.207-20, fol. 136.

¹²⁷ Lynderupgaard fæsteprotokol, (1729) 1761-1869, G.207-10, fol. 9b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 86 Christen Christensen Damsborg, f. ca. 1718, d. 1776.

Ane 87 Kirsten Jacobsdatter, f. ca. 1731-37, d. 1814.

Christen Christensen Damsborg boede i Tolstrup i Ulbjerg sogn, hvor han ved sin første kones død 1761 var fæster under Holmgaard af en gård på 5 tdr. hartkorn. - 1791 nævnes Christen Damsborgs enke som fæster af et hus i Tolstrup by, ligeledes under Holmgaard gods.

Christen Christensen Damsborg blev født ca. 1718 og døde 1776 i Tolstrup i Ulbjerg sogn, begr. 13. oktober, 58 år gl. (ved begravelsen fejlagtigt anført som død i Ulbjerg). Han var af ukendt herkomst, hans mellemnavn Christensen kendes blot fra nedennævnte skifte efter hans første kone, og det er uklart, om det var manden eller gården i Tolstrup, der hed Damsborg. - En søster var måske den Karen Damsborg i Ulbjerg, der døde 1776, 68 år gl.

Christen Christensen Damsborg blev gift første gang med den Johanne Nielsdatter, der døde barnløs i Tolstrup 16. oktober 1761, og efter hvem Holmgaards ejer lod afholde skifte 25. september samme år¹²⁸.

Derefter blev han gift anden gang 1761-62 med Kirsten Jacobsdatter, født ca. 1731-37 i Ulbjerg by og sogn, død 3. august 1814 i Tolstrup i Ulbjerg sogn, 83 år gl. Hun var datter af Jacob Jensen og hustru Else Catrine, jfr. skiftet 1765 efter Kirstens barnløse bror Jens Jacobsen samt efter faderen¹²⁹.

Kirsten Jacobsdatter skal senere være blevet gift et par gange, idet hun ved folketællingen 1787 nævnes som 36 (rettere 56) årig enke efter 2. ægteskab i et hus i Tolstrup, hvor hun ligeledes anføres i nedennævnte jordebog 1791. Men samme år blev hun - af St. Torup - gift 1791 i Ulbjerg, trolovet 2. september og viet 21. oktober, med (enkemand) Jens Knudsen af Ulbjerg, født ca. 1719, død 29. november 1814 i Tolstrup i Ulbjerg sogn, 95 år gl. - Ifølge folketællingen 1801 i Ulbjerg var dette par, 71 henholdsvis 65 år gl., gift 4. henholdsvis 3. gang.

Børn: Christen Damsborg og Kirsten Jacobsdatter fik mindst 5 børn:

1. Else Johanne Christensdatter, født ca. 1762, **ane 43**.
2. Inger Christensdatter, født ca. 1765, død 1773, 8 år i 81.
3. Anne Christensdatter, født ca. 1766, død 1773, 7 år gl.
4. Anne Marie Christensdatter, født ca. 1768, død 1791, 23 år gl.
5. Anne Christensdatter, født ca. 1769 (måske identisk med 4), nævnt hos moderen ved folketællingen 1787.
6. Jacob Christensen, født 1774.

Christen Christensen Damsborg

Af ovennævnte skifte 25. september 1761 efter Johanne Nielsdatter i Tolstrup fremgår det, at Christen Christensen, som han underskrev sig, var fæster af en gård på 5 tdr. 2 skpr. hartkorn, og enten hed manden eller gården Damsborg.

Christen Damsborgs enke nævnes¹³⁰ 1791 i et jordløst hus i Tolstrup by under Holmgaard gods.

Ane 88 Niels Christensen, f. 1721, d. 1807(?).

Ane 89 Ane Kirstine Johansdatter, f. 1733, d. 1776.

Niels Christensen var fra 1765-69 forpagter under Lynderupgaard af den ene halvdel af Aastrupgaard i Roum sogn, hvis anden halvdel var bortforpagtet til hans fætter Niels Mortensen, som havde overtaget den efter sin far i 1756.

¹²⁸ Holmgaard skifteprotokol (1737) 1756-1803, G.203-2, fol.59.

¹²⁹ Samme, fol. 123 og fol. 36.

¹³⁰ Viborg amtstuearkivs hartkornsspecifikationer for hoved- og sædegårde 1680-1795, Hald amt 1791, B.13-27.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

De to fætre sad som forpagtere af Aastrupgaard indtil foråret 1777, da kontrakten udløb og af en eller anden årsag ikke blev fornyet. Niels Christensen Aastrup købte i 1777 gården Tulstrup i Grynderup sogn, som han havde til 1789, hvor de syntes at have forladt sognet.

Niels Christensen blev født 1721 på Aastrupgaard i Roum sogn, døbt 19. august; han døde måske 1807 i Gedsted sogn, begr. 29. november, 85 år gl. Han var søn af Christen Nielsen og hustru Apolonie Pedersdatter.

Niels Christensen blev gift første gang 10. oktober 1767 i Asmild med Ane Kirstine Johansdatter, født 1733 i St. Arden by og sogn, døbt 21. juni, død 1776 i Aastrupgaard i Roum sogn, begr. 18. december, 44 år gl. Hun var datter af Johan Anboe og hustru.

Niels Christensen blev gift anden gang 5. juli 1777 i Døstrup med Inger Cathrine Miltersdatter.

Børn

Niels Christensen fik 6 børn, 5 i første og 1 i andet ægteskab:

1. Christen Nielsen, født 1768, **ane 44**.
2. Johannes Nielsen (Snabe), 1770-1837, fra 1800 avlsmænd i Viborg Domsogn¹³¹. Gift 1. gang 1798 i Viborg Gråbrødre Kirke med Mads Snabes enke Dorthea Sophie Amalie Pedersdatter, død 1818 i Viborg Domsogn, 50 år gl. Gift 2. gang 1819 i Viborg Domkirke med Kirsten Pedersdatter, død 1832 i Viborg Domsogn, 45 år gl.
3. Frederik Nielsen, 1773-1781.
4. Peder Nielsen, 1774-1806, død ugift i Viborg.
5. Apollone Nielsdatter, født 1775. Gift 1804 med tømrer og snedker, senere skoleholder i Roum Poul Pedersen.
6. Jens Nielsen, født ca. 1778.

Niels Christensen

Han var som anført forpagter af halvdelen af Aastrupgaard i Roum sogn. Den 7. januar 1777¹³² blev der afholdt skifte efter Ane Kirstine Johansdatter (Anboe). Hendes arvinger var foruden enkemanden flg. børn: Christen, 8 år, Johannes, 6 år, Frederik, 4 år, Peder, 3 år, og Abelone, 1 år.

I den forreste stue fandtes bl.a. et fyrebord, to gamle stole, et bænkefjæl, en jernkakkellovn, sat til 4 sldr., et stort messingfad, et gammelt hængeskab og et stueur, sat til 3 rdlr., samt et gammelt fyrretræssengested med egestolper og omhæng, et alkovesengested og et indlukket sengested. Alle tre sengesteder var rigeligt forsynet med olmerdugsoverdwyner, vadmelsunderdwyner, bolsterpuder og blågarnslagner, og herudover nævnes i samme stue et tinkrus med låg, et ølglas, et tobaksbræt, to tinlysestager, en messingmorte med støder, et messingstrygejern, et gammelt jagtgevær og seksten gamle bøger.

I den anden stue nævnes bl.a. et lille slagbord, et fyrretræssenge sted med tilhørende sengetøj, et lille bord, et par gamle stole, to gamle små malede hængeskabe, en spinderok, et fyrebækken, et lille egetræsskrin, et syskrin med nogle klude i, et vognskrin, et grønmalet fyrretræshængeskab, som bl.a. indeholdt to gamle sølvskeer, et lille sølvbæger og en tinpotte, samt et gammelt brunmalet skab, hvori der var fem bouteiller, fire hollandske tallerkener, tre par tekopper, to glas og to saltkar, en lille amagerhylde, hvorpå der stod fem glas, samt endvidere en kobberkedel, en te kedel af blik og på væggen fem papirskilderier. Herudover nævnes et stort og et lille spejl, en klædebørste og til sidst en stor dragkiste med fire skuffer i og indeholdende afdødes garderobe. Her nævnes først og fremmest en kattunskåbe med sølvhager, vurderet til 1 rdlr. 2 mk. to sribede hjemmegjorte skørter, en grøn ulden damask klokke til 1 rdlr. , et grønt "tosellet" skørt med trøje til, 1 rdlr., en sort silkekåbe, et sort stofskørt, en brun kattunstrøje, et korset med "forsmæk", et blå og et hvidt forklæde, et sort fløjls hue,

¹³¹ Viborg Bys borgerbog 1713-1860, ved Otto von Spreckelsen, 1955, s.205.

¹³² Skifteprotokol Hald amt 1765-82, B.3.b-68, fol.696.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

to røde uldne damaskhuer, et sort fløjlskyse, fire hørlærredsklæder, fire snipper, tre par halværmer, otte kapper, et par handsker, syv lin, yderligere fire halsklæder, et blå forklæde og et hvidt kramlærredsforklæde, fire blårlærredssærke, to hørgarnssærke, et kattunsforklæde, en ryesklokke til 1 rdlr. 2 mk. og blå og hvidt linnedskørt, en hvid lærredstrøje, en sort kattunstrøje, en gammel blå silketrøje, en sort kjole, et grønt og hvidt hjemmegjort skørt, to par sorte strømper, et par uldne blå strømper, to røde strikkede trøjer og et par sko med metalspænder.

Af effekter i køkken og bryggers samt i et par små kamre nævnes bl.a. to øl tønder, et lille trug, et øl anker, en otting, tre sildefjerdinger, en lille øl fjerding, en tragt, fire bouteiller, en glasflaske, en kobbertragt, atten pund gammelt tin, en jernbismer, to kobberkedler i grue på henholdsvis 1 fjerding og 3 fjerdingers rum, et gammelt madskab, som indeholdt tre tinfade og nogle sorte gryder, et fyrretræsslagbord, et dejne kar, et blåmalet fyrretræsskab, som indeholdt enkemandens og børnenes tøj, et bærekar, et svalekar, en balje, tre stripper, en rist, en gammel stob, to messingkedler, et fyrretræs saltkar, to kerner, en gammel gangvogn, to forke, en trillebør, en bærebør, to hugjern, to gamle tønder, en lille halvtønede, fire river, fire navere, en huggeblok, to save, to økser, en båndkniv, en "akselstok", og en "kæpstok" samt to knipper gjorder.

Af redskaber på gårdspladsen nævnes en beslagen vogn med tilbehør, sat til 10 rdlr., en trævogn med mogfjæl, lejrer og skrav, læssetræer, for- og bagreb samt drættetøj, sat til 5 rdlr., endnu en trævogn med samme udstyr til 5 rdlr., en harve med jerntænder og tilbehør, en bagplov, to harver, en gammel slæde, en hakkelses kiste med kniv, en gammel stand tønede, tre jerngrebe, tre høleer med drag, to spader, to lingleer og to plejle.

På stuehusets loft nævnes tre stole, en amagerhylde, to tønder, en ostehæk, en strippe, et gammelt skrin, seks kurve, en sold, 10 skpr. rug, en madkurv og 4 skpr. malt, medens der i laden fandtes 14 travet rug til 14 rdlr. og 28 travet rug til 31 rdlr., idet en trave for byggens vedkommende var lig en tønede, medens en trave rug var lig 6 skpr.

Endelig kan nævnes gårdens besætning, som bestod af to brune hopper til i alt 16 rdlr., to heste på henholdsvis 6 og 9 årtil i alt 24 rdlr., to ungstude til 10 rdlr. 4 mk. fem køer til 18 rdlr., fire kvier til 6 rdlr. 4 mk. to åringes ungnød til 2 rdlr., tre åringespolte til 1 rdlr., to spædkalve og toogfyre får, alene sat til 19 rdlr. Aktiverne var ialt 258 rdlr.

5. marts var der atter møde angående skiftet, der mødte børnenes formynder, deres morbroder Frederik Anboe, snedker i Aalestrup i han fik den første registrerings- og vurderingsforretning oplæst, da han ikke var tilstede på grund af hårdt vejr og andre omstændigheder. Af gældsposter blev meddelt, at Niels Christensen Aastrup skyldte forpagtningsafgift for årene 1776-78 med 20 rdlr., som han skulle betale i løbet af få måneder.

Endvidere havde en tjenestekarl for ½ års arbejde 1 rdlr. 3 mk. til gode i løn, en tjenestedreng havde for ½ år 1 rdlr. 3 mk. til gode og en tjenestepige for tilsvarende periode en løn på 2 rdlr. 2 mk. Herudover skyldtes der familieskat for et helt år med 1 rdlr. 4 mk.

De på gården værende tre tjenestefolk var det hensigten at beholde indtil majdag, og da de foruden den nævnte løn endvidere skulle have kosten blev det opgjort, at hver af dem pr. måned til kost skulle have 2 skpr. rug og 2 skpr. byg samt for 3 mk. sul. Endelig nævnes afdødes begravelse, som havde kostet 10 rdlr., hvilket beløb Niels fordrede sat til side til sin begravelse, når den tid kom.

Niels Christensen Aastrup gav drengene hver 30 rdlr. i arv, og datteren 15 rdlr., ialt 135 rdlr. Til gengæld forventede Niels Christensen Aastrup at få boet overdraget uden auktion og at få lov til at nyde renterne af de 135 rdlr. til hjælp til børnenes opvækst, indtil de enten blev myndige eller selv kunne tjene det daglige brød. Børnenes morbror Frederik Anboe fra Aalestrup erklærede sig helt tilfreds med svogersens forslag, hvorefter Niels Christensen Aastrup over for skifteretten oplyste, at han enten kunne udbetale skifteretten pengene til næst følgende snapsting eller også stille en rimelig kaution for beløbet over for skifteforvalteren. Hertil meddelte skifteforvalteren imidlertid, at "i hvor billig og børnene fordelagtig det af enkemanden dem gjorde tilbud er, så kunde det samme dog ej i dag antages helst (idet) ingen kaution for de givne forpligtelser er produceret og man ej kan vide, hvor

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

meget den debit enkemanden angiver for nogle få skillinge beløber, hvortil endnu kommer, at han med sin familie agter at flytte fra denne egn ind udi et andet amt", hvorefter skifteretten fandt, at man måtte udsætte skiftet indtil den 8. april og så til den tid håbe på en rimelig kaution fra Niels Christensen Aastrup.

På mødet 8. april fremtrådte Niels Christensen Aastrup og gentog sit til bud angående børnenes arvelodder, ligesom han forviste et fra sognepræsten, velærværdige og højlærde hr. Astrup i Viborg, ham bevis for, at sognepræsten ville indestå for børnenes arv, så længe Niels Christensen Aastrup levede, hvilket altså vil sige, at sognepræsten havde tilbudt at kautionere. Skifteretten erklærede sig tilfreds, såfremt Niels Christensen Aastrup ville udstede en obligation på 135 rdlr. og lade denne forsyne med sognepræstens kaution. Ved skøde af 1. maj 1777, tinglæst 30. oktober¹³³, købte Niels Christensen Aastrup enstegården Tulstrup i Grynderup sogn af hartkorn 3 tdr. 5 skpr. 2 fjk. 2 alb. hartkorn for 600 rdlr. af Jens Lauritsen Kierkegaard.- Han solgte gården 1789 til sognepræsten for Kgs. Tisted og Binderup menigheder, hr. Laurits Halkiær.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

¹³³ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.160.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 90 Laurits Christensen Hougaard, f. ca. 1732, d. 1816.

Ane 91 Maren Andersdatter, f. ca. 1731, d. 1800.

Laurits Christensen Hougaard var gårdfæster i St. Torup i Ulbjerg sogn under Restrup gods.

Laurits Christensen Hougaard blev født ca. 1732 i St. Torup i Ulbjerg sogn og døde sst. 28. juni 1816, 84 år gl. Han var søn af Christen Lauritsen Schaltz og hustru Anne Andersdatter (Storgaard).

Laurits Christensen Hougaard blev gift ca. 1765 i Ulbjerg med Maren Andersdatter, født ca. 1731 i St. Torup i Ulbjerg sogn, død 1800 sst., 69 år gl., begr. 27. juli. Hun var datter af Anders Sørensen og hustru Mette Christensdatter.

Børn

1. Anne Lauritsdatter, født ca. 1767, tjente 1800 i Nyrup.
2. Christen Lauritsen, født ca. 1768-70, død 1787-1800, ugift.
3. Maren Lauritsdatter, født 1769, gift før 1800 med Peder Andersen Bach, der overtog hendes fødehjem.
4. Gertrud Lauritsdatter, født 1773, **ane 45**.
5. Karen Lauritsdatter, født 1776, gift 1804 med Søren Christensen.
6. Kirsten Lauritsdatter, født 1780, tjente 1800 i Gedsted.
7. Ane Marie Lauritsdatter, født 1782, død før 1787.

Laurits Christensen

Han var fæster af en stor gård i St. Torup i Ulbjerg sogn tilhørende Ll. Restrup gods, nemlig nr.2 på 9 tdr. hartkorn¹³⁴. 1799-1800 afstod han fæstet til svigersønnen Peder Andersen (Bach), som nævnes som medfæster i 1799¹³⁵; gården havde da et hartkorn på 8 tdr., og den årlige landgildeydelse var på 6 skpr. rug, 6 skpr. byg og 6 rdlr. 2 mk. i kontanter. I jordebogen er gjort den tilføjelse, at når Laurits Christensen Hovgaard besluttede sig til at afgive fæstet af gården til svigersønnen Peder Andersen, skulle denne yde sine svigerforældre frit ophold og ildebrændsel samt ret til at dyrke 2 skpr. land. Når de gamle afgik ved døden, skulle Peder Andersen derefter foruden de nævnte landgildeydelser endvidere svare 8 rdlr. i kontanter. En yderligere tilføjelse i jordebogen fortæller, at 12 skpr. bondeskylds hartkorn nu tilhørte hr. Christian Testrup på Viffertsholm, hvoraf fæsterne skulle svare 6 skpr. rug og 6 skpr. byg. Endelig oplyses det, at der ved udskiftningen fra Laurits Christensen Hovgaards gård og fra Vestergaardens eng, kær og hede var udskilt 2 tdr. 2 skpr. 2 fjk.. 2 7/8 alb. hartkorn, som var blevet lagt til Hverrehus.

Restrups ejer afholdt 12. august 1800¹³⁶ skifte efter Laurits Christensen Hovgaards hustru Maren Andersdatter, hvis arvinger var enkemanden og børnene:

Anne, 34 år, i tjeneste i Nyrup, Maren, gift med Peder Andersen Bach i St. Torup, Gertrud, gift med Christen Nielsen (Dalsgaard) i Vognsild, Karen, 26 år, hjemme, og Kirsten, 23 år, tjenende i Gedsted.

På det tidspunkt var fæstet imidlertid overgået til svigersønnen, og de eneste værdier i boet efter Maren Andersdatter bestod derfor af: En ko til 6 rdlr., otte får til 5 rdlr. 2 mk. fire lam til 1 rdlr., en dragkiste til 2 rdlr., og afdødes garderobe samt et bord, to stole, en rok, et par karter, og seng med tilhørende sengetøj, hvilket var alt, hvad de gamle havde med på aftægten.

Værdierne sattes til i alt 31 rdlr., og overskuddet blev på godt 17 rdlr., som fordeltes med hovedparten til enkemanden og resten til de fem døtre, som hver arvede 1½ rdlr. efter deres mor.

¹³⁴ Viborg Amtstuearkivs hartkornsspecifikationer for hoved- og sædegårde 1680-1795, Hald amt 1791, B.13-27.

¹³⁵ Restrups jordebog læst på Viborg landsting i juni 1799, Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1799-1804, fol.100.

¹³⁶ Restrup skifteprotokol 1779-1825, G.208-2, fol.96.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Folketællingen 1801 betegner Laurits Christensen Hovgaard som jordløs husmand i St. Torup, men der må menes aftægtsmand, således at han da har boet i et mindre aftægtshus ved gården. Han boede der sammen med sin 31-årige ugifte datter Karen.

I Restrup skifteprotokol er indført arveafkald 27. juli 1816¹³⁷ efter Laust Christensen Hougaard i St. Torup; arvingerne Peder Andersen i St. Torup, Christen Nielsen i Dalsgaard, Jens Christensen i (Holegaard?), Søren Christensen i St. Torup og Søren Andersen i Pisselhøj i Aars sogn havde modtaget 55 rdlr. i arv på hustruernes vegne.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

¹³⁷ Restrup skifteprotokol 1779-1825, G.208-2, fol.166b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 92 Niels Olufsen, f. ca. 1715, d. 1792.

Ane 93 Johanne Sørensdatter, f. 1736, d. 1807.

Niels Olufsen/Olesen boede fra giftermålet 1746 i Ullits by og sogn. Men fra 1783 til sin død 1792 ejede han en gård i Bystrup i Gedsted sogn på knap 4 tdr. hartkorn, som sønnen Søren Nielsen, ane 46, overtog 1792. – Desuden ejede Niels Olufsen en gård på 4 tdr. hartkorn i Fovlum by og sogn, som sønnen Knud overtog 1792.

Niels Olufsen blev født ca. 1715 og døde 1792 i Bystrup i Gedsted sogn, begr. 9. september, 77 år gl. Iflg. Ejner Jensen, Århus - var Niels Olufsen antagelig søn af Ole Nielsen i Ullits, men navnet på hans mor kendes ikke.

Han gift første gang 1746 i Ullits, trolovet 22. april i Fovlum og viet 21. august (Dom. 11. post Trinit.), med Inger Jensdatter, død 1756-67.

Niels Olufsen blev gift 1767 i Vognsild, trolovet 22. april og viet 9. juni, med Johanne Sørensdatter, født 1736 i Morum i Vognsild sogn, døbt 11. november, død 1807 i Bystrup i Gedsted sogn, 78 år gl., begr. 6. juli Hun var datter af Søren Jensen (Torsgaard) og hustru Else Knudsdatter.

Børn

Niels Olufsen fik 9 børn, 6 i første og 3 i andet ægteskab, alle født i Ullits:

1. Karen Nielsdatter, født 1747, død straks.
2. Maren Nielsdatter, født 1748, død samme år.
3. Oluf Nielsen, født 1749.
4. Maren Nielsdatter, født 1752.
5. Anne Nielsdatter, født 1754.
6. Jens Nielsen, født 1756.

Med Johanne Sørensdatter:

7. Søren Nielsen (Olesen), født 1768, **ane 46**.
8. Inger Nielsdatter, født 1771.
9. Knud Nielsen, født 1773, overtog 1792 faderens gård i Fovlum.

Niels Olufsen

Han boede som anført fra sit første giftermål 1746 i Ullits by og sogn – vel som fæstebonde. - Men ved skøde af 18. juni 1783, tinglæst 8. januar 1784¹³⁸, købte Niels Olesen, førhen boende i Ullits, en gård i Bystrup i Gedsted sogn med 3 tdr.7 skpr. 1½ alb. hartkorn, som sidst havde været beboet af Jens Nielsen, der var kommet derfra af armod, for 160 rdlr. af Christen Jensen Hvilsom i Bjerregaard i Simested sogn.

Ved skøde af 2. juli 1792, tinglæst 12. juli¹³⁹, solgte Niels Olesen af Bystrup sin iboende gård i Bystrup med de knap 4 tdr. hartkorn til sønnen Søren, ane 46. - Og samtidigt solgte han en bondegård i Fovlum by og sogn 4 tdr. 3 skpr. 3 fjk. 1 alb. hartkorn til sønnen Knud Nielsen for 190 rdlr.

¹³⁸ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 211

¹³⁹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.259b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 94 Christen Sørensen Torsgaard, f. 1744, d. 1814.

Ane 95 Maren Jepsdatter, f. 1745, d. 1786.

Christen Sørensen Torsgaard var fra 1770 til sin død 1814 ejer af fødegården med knap 7 tdr. hartkorn i Morum i Vognsild sogn.

Christen Sørensen Torsgaard blev født 1744 i Morum i Vognsild, døbt 14. juni, og døde sst. 25. juli 1814, 70 år gl. Han var søn af Søren Jensen Torsgaard og hustru Else Knudsdatter.

Christen Sørensen Torsgaard blev gift første gang 6. august 1769 i Vognsild med Maren Jepsdatter, født 1745 i Østrup i Vognsild sogn, døbt 16. maj, død 1786 i Morum i Vognsild sogn, begr. 8. december, 41 år gl. Hun var datter af Jeppe Nielsen og hustru Johanne Christensdatter.

Christen Sørensen Torsgaard blev gift anden gang 11. februar 1796 i Vognsild med Johanne Nielsdatter født ca. 1771, død 1796 i Morum i Vognsild sogn, begr. 16. juli, 25 år gl.

Christen Sørensen Torsgaard blev gift tredje gang før 1801 med Anne Nielsdatter, født ca. 1774. - Hun blev gift anden gang 2. oktober 1814 i Vognsild med Jens Christensen.

Børn

Christen Sørensen Torsgaard fik 7 børn, 4 i første, 1 i andet 2 i tredje ægteskab:

Med Maren Jepsdatter:

1. Søren Christensen, født 1769, levede ved skiftet efter moderen 1796, var husmand i Frøsang i Havbro sogn ved skiftet efter faderen 1814.
2. Else Christensdatter, født 1771, **ane 47**.
3. Knud Christensen, født 1775, levede 1796, men døde senest 1801.
4. Maren Christensdatter, født 1778, nævnes som ugift hjemme ved faderens skifte 1814.

Med Johanne Nielsdatter:

5. Johanne Marie Christensdatter, født 1796, levede ved faderens skifte 1814.

Med Anne Nielsdatter:

6. Knud Christensen, født 1801, levede 1814.
7. Else Marie Christensdatter, født ca. 1808, levede 1814.

Christen Sørensen Torsgaard

Ved skøde af 24. februar 1770, tinglæst 5. april¹⁴⁰, købte Christen Sørensen (Torsgaard) moderen Else Knudsdatters iboende gård i Morum i Vognsild sogn med 6 tdr.6 skpr. 3 fjk. 1 5/8 alb. hartkorn.

Ved samfrændeskiftet 27. oktober 1786, 12. januar 1796¹⁴¹ efter Christen Sørensen i Morums hustru Maren Jepsdatter nævnes følgende børn: Søren, 26 år, Knud, 20 år, Else, gift med Søren Nielsen i Bystrup, og Maren, 17 år. Børnenes værge var deres morbroder Niels Jepsen i Østrup.

Ved skiftet 3. august 1796¹⁴² efter Christen Sørensen i Morums hustru Johanne Nielsdatter nævnes som arving datteren Johanne Marie, 5 uger gl.

Ved skiftet 26. juli 1814¹⁴³ efter Christen Sørensen i Morum var arvingerne:

¹⁴⁰ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 120b.

¹⁴¹ Gislum herreds skifteprotokol 1794-1820, B. 48.C-201, fol. 3b.

¹⁴² Gislum herreds skifteprotokol 1794-1820, B. 48.C-201, fol.4b

¹⁴³ Gislum herreds skifteprotokol 1794-1820, B. 48.C-201, fol.446.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Af ægteskabet med Maren Jepsdatter børnene:

Søren, 43 år husmand i Frøsang i Havbro sogn, Else, gift med gårdmand Søren Nielsen i Bystrup, og Maren, 34 år, ugift hjemme.

Af ægteskabet med Johanne Nielsdatter

Datteren: Johanne Marie, 18 år hjemme.

Af ægteskabet med enken Anne

Nielsdatter børnene: Knud, 13 år, og Else Marie, 6 år, begge hjemme.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 96/100 Jens Nielsen, f. ca. 1723, d. 1795.

Ane 97/101 Maren Nielsdatter, f. ca. 1715, d. 1793.

Jens Nielsen var - vel fra giftermålet omkr. 1745 - fæster under Lynderupgaard af den 6½ tdr. hartkorn store Skovgaard i Ulbjerg sogn, som sønnen Niels Jensen overtog 1776.

Jens Nielsen blev født ca. 1723 og døde 1795 i Ulbjerg by og sogn, begr. 6. april, 72 år gl. Han var af ukendt herkomst.

Jens Nielsen blev gift ca. 1745 med Maren Nielsdatter, født ca. 1715, død 1793 i Ulbjerg by og sogn, begr. 14. april, 78 år gl. Hun var ligeledes af ukendt herkomst.

Børn

Parret fik flg. 4 levedygtige børn, hvoraf 2 indgår på denne anetavle:

1. Niels Jensen, ca. 1747-1830, overtog Skovgaard, gift med Anne Andersdatter.
2. Christen Jensen Schoue, født ca. 1750, **ane 48**.
3. Maren Jensdatter, ca. 1754, gift før 1795 med Jens Andersen Møller i Tolstrup.
4. Peder Jensen Schoue, født ca. 1756, ane 50.

Jens Nielsen

Han boede som anført sikkert fra giftermålet omkr. 1745 i Skovgaard i Ulbjerg sogn.

Onsdagen den 8. oktober 1767¹⁴⁴ mødte Jens Nielsen Schoue af "Schoue" i Ulbjerg sogn og gav i retten til kende, hvorledes hans lade - bestående af god bygning - med indavlet korn ved ulykke forårsaget af lynild blev lagt i aske ved september måneds begyndelse, hvorved han nu befinder sig stedt i så fattige omstændigheder, at han allentid må begære hjælp af sin øvrighed til denne ulykkelige ildsvåde.

At bevise fremstillede Jens Nielsen Schoue 2de vidners personer, navnl. Chr. Bjergbye af Ulbjerg og Anders Nielsen af St. Torup. Hvilke tvende vidners personer aflagde deres ed efter loven at sige, hvad de om denne ildsvåde var bevist; og da forklarede vidnerne, at de begge var tilstede ved den ildsvåde, som af lynild opkom i "Schoue" i Ulbjerg sogn hos beboende Jens Nielsen, hvor opbrændte hans lade, hvori han havde allerede hans korn indbjærget, hvilket såvel lade som korn alt blev lagt i aske. Videre forklarede vidnerne, at fornævnte enestegård er matrikuleret for 6 tdr. 3 skpr. hartkorn. Og som ingen havde videre vidnerne at tilspørge, blev de fra retten dimitteret, og tingsvidnet efter begæring blev bevilget tilskrevet.

Lynderupgaards ejer udstedte fæstebrev 10.5. 1776¹⁴⁵ til Niels Jensen på Skovgaard i Ulbjerg sogn af hartkorn 6 tdr. 3 skpr., som faderen Jens Nielsen havde haft.

Endelig afholdt Lynderupgaards ejer skifte 6. maj 1795¹⁴⁶ efter Jens Nielsen, død 2. april 1795, og hustru Maren Nielsdatter, død 7. april 1793, i Skove, hvis arvinger var: Niels Jensen i Skove, Peder Jensen i Sundstrup, Christen Jensen i Ulbjerg og Jens Andersen Møller i Tolstrup på sin kones vegne.

¹⁴⁴ Rinds og Gislum herreders justitsprotokol 1756-76, B.48.C-1.

¹⁴⁵ Lynderupgaard fæsteprotokol (1729) 1761-1869, G.207-10, fol.29b.

¹⁴⁶ Lynderupgaard skifteprotokol 1777-1851, G.207-20, fol.166b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 98/106/118 Jørgen Jørgensen, f. 1720, d. 1779.

Ane 99/107/119 Mette Jensdatter, f. ca. 1730, d. 1792.

Jørgen Jørgensen boede fra senest 1756 i Skringstrup i Skals sogn, hvor han var gårdfæster under Holmgaard.

Jørgen Jørgensen blev født 1720 Skals by og sogn, døbt 26. maj (Dom. Trinit.), og døde 1779 i Skringstrup i Skals sogn, begr. 25. april, 59 år gl. Han var søn af Jørgen Jørgensen og hustru.

Jørgen Jørgensen blev gift ca. 1755 (ikke i Skals) med Mette Jensdatter, født ca. 1730, død 1792 i Skringstrup i Skals sogn, begr. 22. februar, 62 år gl. Hun skal have været datter af Jens Pedersen i Skringstrup, f. ca. 1681, d. 1748, og hustru Mette Jacobsdatter, f. ca. 1686, d. 1750, der i årene 1712-24 fik 5 børn. Men datteren Mettes fødsel ca. 1730 og giftermål ca. 1755 er forgæves søgt i kirkebogen.

Mette Jensdatter blev gift anden gang 28. november 1779 i Skals med Søren Andersen Løvel, død efter 1792.

Børn

Parret fik flg. 9 børn, hvoraf 2 døtre indgår på denne anetavle - den ene endog 2 gange:

1. Karen Jørgensdatter, født 1756, ane 53/59.
2. Mette Jørgensdatter, født 1758, tjente 1792 i København.
3. Inger Jørgensdatter, født 1760, gift 1779/92 med Niels Jensen i Lille Torup.
4. Birgithe Kirstine Jørgensdatter, født 1762, **ane 49**.
5. Bodil Jørgensdatter, født 1766, levede 1792.
6. Anne Jørgensdatter, født 1768, død før 1779.
7. Jørgen Jørgensen, født 1770, levede 1792, da han opholdt sig hjemme.
8. Jens Jørgensen, født 1772, død før 1779.
9. Anne Jørgensdatter, født 1775, 1792.

Jørgen Jørgensen

Han var som anført gårdfæster i Skringstrup under Holmgaard gods, hvis skifteprotokol indeholder skifte 21. maj 1779¹⁴⁷ efter Jørgen Jørgensen i Skringstrup. Foruden enken arvedes han af flg. børn: 1 søn Jørgen og 6 pigebørn: Karen, 23 år, Mette, 21 år, Inger, 19 år, Birgitte, 16 år, Bodil 13 år og Anne, (4) år; som formynder nævnes børnenes farbror Peder Jørgensen af Hørup.

17. februar, 17. marts og 14. april 1792¹⁴⁸ lod Holmgaards ejer afholde skifte efter Mette Jensdatter, da gift anden gang med Søren Andersen. Arvingerne var: Jørgen Jørgensen, 22 år, hjemme, Karen Jørgensdatter, gift med Christen Pedersen i Sundstrup på Lynderupgaards gods, Inger Jørgensdatter, gift med Niels Jensen i Lille Torup på Lynderupgaards gods, Mette Jørgens datter, tjenende i København, Birthe Jørgensdatter, 30 år, Bodil Jørgensdatter, 25 år, (Anne), 17 år, evt. yderligere arvinger kan ikke læses; som formynder nævnes børnenes farbror Niels Jørgensen i Skals.

Ane 100/96 Jens Nielsen, f. ca. 1718, d. 1795.

Ane 101/97 Maren Nielsdatter, f. ca. 1715, d. 1793.

Jens Nielsen var fæster af Skovgaard i Ulbjerg sogn og er omtalt foran som ane 96-97.

¹⁴⁷ Holmgaard skifteprotokol 1737-1803, G.203-2, fol.272.

¹⁴⁸ Holmgaard skifteprotokol 1737-1803, G.203-2, fol. 476, 478 og 481

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 102 Christen Svenningsen, f. ca. 1719, d. 1782.

Ane 103 Maren Baltzersdatter, f. ca. 1728-29, d. 1801.

Christen Svenningsen boede i Sundstrup i Ulbjerg sogn, hvor han ved sin død 1782 var fæster under Lille Restrup. - Hans enke var fra før 1791 var fæster af et jordløst hus i Sundstrup. - I årene fra 1764 til sin død ejede han konens fødegård i Gørup i Ulbjerg sogn på ikke mindre end 8 tdr. hartkorn, som enken solgte 1793 til beboeren, hendes brorsøn Jens Hansen, ane 56.

Christen Svenningsen blev født ca. 1719 og døde 1782 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 13. januar, 63 år gl. Han var måske søn af den Svenning Christensen, der 1724 var fæster af en lille gård på 1 td. 4 skpr. 3 fjk. Hartkorn i Lille Torup i Ulbjerg sogn under Lynderupgaard¹⁴⁹.

Christen Svenningsen blev gift første gang senest 1752 med Gertrud Nielsdatter, død ca. 1754-57.

Christen Svenningsen blev gift ca. 1755-57 med Maren Baltzersdatter, født ca. 1728-29 i Gørup i Ulbjerg sogn, død ved årsskiftet 1800-01 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 4. januar 1801, 72 år gl. Hun var datter af Baltzar Mortensen og hustru Maren Hansdatter.

Børn: Christen Svenningsen havde ifølge skiftet 1782 i Restrup skifteprotokol¹⁵⁰ 3 levedygtige børn, 3 børn i første og 2 i andet ægteskab:

Med Gertrud Nielsdatter:

1. Peder Christensen, født ca. 1752, var 1782 fæstegårdmand i Sundstrup.
2. Christen Christensen, født ca. 1754.
3. Maren Christensdatter, boede 1782 som enke i et gadehus i Sundstrup (vist gift med Laust Thomsen i Sundstrup).

Med Maren Baltzersdatter:

4. Gertrud Christensdatter, født ca. 1757.
5. (Anne) Marie Christensdatter, født ca. 1760, **ane 51**.

Christen Svenningsen

Han boede i Sundstrup, hvor han må have haft en gård i fæste under Lille Restrup gods. - I 1791¹⁵¹ nævnes Christen Svenningsen, åbenbart rettere hans enke, som fæster under Restrup af et jordløst hus i Sundstrup.

Han må have været en velstillet mand, for han ejede sin kones fødehjem fra 1764. - Ved skøde af 1. august 1764, tinglæst 6. august 1767¹⁵², solgte Hans Baltzersen, ane 112, sin iboende gård i Gørup med 8 tdr. 1 skp. 3 fjk. hartkorn til sin "kære svoger" Christen Svenningsen i Sundstrup for 300 rdlr. Og ved skøde af 20. december 1793, tinglæst 9. januar 1794¹⁵³, solgte Maren Baltzersdatter i Sundstrup til brorsønnen Jens Hansen i Gørup den nævnte gård, tidligere beboet af sælgerens bror Hans Baltzersen, samt et gadehus beboet af Anders Hovgaard, alt for 299 rdlr.

¹⁴⁹ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.3.

¹⁵⁰ Restrup skifteprotokol 1779-1815, G.207-2, fol. 7.

¹⁵¹ Viborg amtstuearkivs hartkornsspecifikationer for hoved- og sædegårde 1680-1795, Hald amt 1791, B.1.3-27.

¹⁵² Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 115.

¹⁵³ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.275.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 104/116 Peder Christensen Skræder/Ambrusen, f. ca. 1720, d. 1784.

Ane 105/117 Gertrud Lauridsdatter, f. ca. 1722, d. 1797.

Peder Christensen Skræder eller Ambrusen boede i Sundstrup i Ulbjerg sogn, hvor han fra senest 1758 var fæster under Lynderupgaard af en gård på 2½ tdr. hartkorn.

Peder Christensen Skræder, der nævnes med tilnavnet Ambrusen 1775, da hans datter stod fadder hos Laurits Ambrusen i Sundstrup (farbroderen, ane 144), og 1781, da Peder var forlover for sønnen Christen, blev født ca. 1720 i Sundstrup i Ulbjerg sogn og døde sst. 1784 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 12. april, 64 år gl. Han var søn af Christen Ambrusen og hustru.

Peder Christensen Ambrusen/Skræder blev gift 1740-50 med Gertrud Lauridsdatter, født ca. 1722 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, død 1798 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 13. april, 76 år gl. Hun var datter af Laurits Christensen Sloth og hustru.

Børn

Parret havde flg. 5 levedygtige børn:

1. Christen Pedersen, født ca. 1750, **ane 52/58**.
2. Laurits Pedersen, ca. 1759. Med ved FT 1787 og FT1801, Lars Pedersen.
3. Ambrus Pedersen, 1762-1827, nævnt 1790 i Gørup, stamfar til slægten Ambrosius, bl.a. købmandsfamilien i Møltrup og de succesrige farmer-brødre Niels og Laust Ambrosius i Argentina ved sidste århundredskifte.
4. Jeppe (Esper?) Pedersen, ca. 1761. FT 1787 og FT 1801 som Esper hos broderen Laurits.
5. Anne Pedersdatter. Nævnt i nedenstående skifte 1784.

Peder Christensen Skræder/Ambrusen

Han boede som anført i Sundstrup, hvor han fra senest 1758 var fæster af en mindre gård. - Lynderupgaards ejer udstedte fæste-revers 12. februar 1758¹⁵⁴ til Peder Christensen Skræder i Sundstrup, født der, på en gård i Sundstrup med 2 tdr. 4 skpr. 2 fjk. 2 alb. hartkorn, nemlig det sted, som Peder Nielsen Thye sidst havde haft i fæste.

Lynderupgaards ejer afholdt 7. april 1784 skifte¹⁵⁵ efter Peder Christensen Skræder i Sundstrup, der var afgået ved døden "kl. ongefær 9 slet".

Arvingerne var: Enken Gertrud Lauridsdatter samt børnene Christen, Laurits, Ambrosius (Ambrus), Jeppe og Anne.

Ane 106/118/98 Jørgen Jørgensen, f. 1720, d. 1779

Ane 107/119/99 Mette Jensdatter, f. ca. 1730, d. 1792.

Jørgen Jørgensen boede i Skringstrup i Skals sogn og er omtalt foran som ane 98-99.

¹⁵⁴ Lynderupgaard fæsteprotokol (1729) 1761-1869, G.207-10, fol. 31.

¹⁵⁵ Lynderupgaard skifteprotokol 1777-1851, G.207-20, fol. 60b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 108/182/240 Anders Sørensen, f. senest 1710, d. senest 1762.

Ane 109/183/241 Mette Christensdatter, f. ca. 1714, d. 1779.

Anders Sørensen overtog omkr. 1730 fødegården på 8 tdr. hartkorn i St. Torup i Ulbjerg sogn. - Gården blev omkr. 1769 overtaget af sønnen Christen Andersen, ane 54/120.

Anders Sørensen blev født senest 1710 i St. Torup i Ulbjerg sogn og døde sst. senest 1762. Han var søn af Søren Christoffersen og hustru.

Anders Sørensen blev gift ca. 1731 med Mette Christensdatter, født ca. 1714, død 1779 i St. Torup i Ulbjerg sogn, begr. 24. oktober, 65 år gl. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Parret havde mindst 3 børn:

1. Maren Andersdatter, født ca. 1731, **ane 91**.
2. Inger Andersdatter, født ca. 1737, gift 1770-71 med enkemand Anders Nielsen, født ca. 1697, død 1787, bosat i St. Torup som fattig husmand.
3. Christen Andersen, født ca. 1738, **ane 54/120**.

Anders Sørensen

Han overtog som anført omkr. 1730 fødegården i St. Torup med 8 tdr. 3 fjk. 1 alb. hartkorn. - Af en formue- og kopskattefortegnelse 1743 fremgår det, at Anders Sørensen var fæster af en gård i St. Torup af hartkorn 8 tdr. 6 skpr., der ejedes af Baltzer Mortensen i Gørup i Ulbjerg sogn, ane 206 i denne anetavle.

Anders Sørensens enke Mette Christensdatter var fæster af denne gård 1762, da Morten og Hans Baltzersen, ane 112, begge boende i Gørup, ved skøde af 28. juli 1762, tinglæst 6. august 1767¹⁵⁶, solgte deres arveparter efter faderen Baltzer Mortensen til deres svoger Christen Svenningsen i Sundstrup, ane 102.

Gården i St. Torup blev senere overtaget af sønnen Christen Andersen, der før 1782 købte den til selveje. - 2. februar 1782 blev der nemlig afholdt skifte efter Christen Svenningsen i Sundstrup, og her fremviste enken Maren Baltzersdatter en panteobligation udstedt af Christen Andersen i St. Torup lydende på 450 sldr med pant i Christen Andersens selvejergård af hartkorn 8 tdr. 3 fjk. 1 alb.

Identiteten af Anders Sørensens børn fremgår af skiftet 18. juli 1787¹⁵⁷ efter svigersønnen Anders Nielsen i St. Torup. Som lavværge antog enken Inger Andersdatter sin bror selvejergårdmand Christen Andersen i St. Torup, og da han ikke kunne være tilstede ved en fornyet skiftebehandling 6. august 1787, valgte hun i stedet for denne bror sin svoger Laurits Christensen Hovgaard.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1983.

¹⁵⁶ Rinds Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.115.

¹⁵⁷ Restrup skifteprotokol 1779-1825, G.208-2, fol. 40.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 110 Lars Villumsen, f. 1715, d. 1792.

Ane 111 Inger Christensdatter, f. ca. 1728, d. 1793.

Lars Villumsen boede fra giftermålet 1750 til sin død 1792 i Fjelsø by og sogn.

Lars Villumsen blev født 1715 Østerbølle by og sogn, døbt 1. september, og døde 1792 i Fjelsø by og sogn, begr. 4. december, 78 år gl. Han var søn af Villum Christensen og hustru Gertrud Jensdatter.

Lars Villumsen blev gift 1750 i Fjelsø, trolovet 24. juni og viet 25. september, med Inger Christensdatter, født ca. 1728 i Fjelsø by og sogn, død 1793 i (St.) Torup i Ulbjerg sogn, begr. 8. september, 66 år gl. Hun var datter af Christen Christensen Vejrhøj og hustru Karen Christensdatter.

Børn

Parret havde flg. 4 børn, alle født i Fjelsø:

1. Maren Larsdatter, født 1751.
2. Karen Larsdatter, født 1753.
3. Gertrud Larsdatter, født 1755, **ane 55**.
4. Villum Larsen, født 1759.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 112 Hans Baltzersen, f. ca. 1727, d. 1804.

Ane 113 Elisabeth Jacobsdatter, f. ca. 1729-30, d. 1806.

Hans Baltzersen overtog - vel ved giftermålet 1747-58 - den nuværende Højgaard i Gørup i Ulbjerg sogn med 8 tdr. hartkorn, som faderen også havde haft i fæste eller selveje. Hans Baltzersen blev i al fald ejer af gården, som han solgte 1764 til svogeren Christen Svenningsen i Sundstrup, ane 102 i denne anetavle. Sidstnævntes enke Maren Baltzersdatter solgte 1793 gården til sin brorsøn, Hans Baltzersens søn Jens Hansen, ane 56.

Hans Baltzersen blev født ca. 1727 i Gørup i Ulbjerg sogn og døde sst. 1804, begr. 2. februar, 77 år gl. Han var søn af Baltzer Mortensen og hustru Maren Hansdatter.

Hans Baltzersen blev gift 1747-58 med Elisabeth Jacobsdatter, født ca. 1729-30 i Ulbjerg by og sogn, død 1806 i Gørup i Ulbjerg sogn, begr. 31. maj, 77 år gl. Hun var datter af Jacob Jensen og hustru Else Cathrine.

Børn

Parret fik mindst flg. 6 børn:

1. Jens Hansen, født ca. 1758, **ane 56**.
2. Baltzer Hansen, født ca. 1755, død 1776, 21 år gl.
3. Nicolai Hansen, født ca. 1760.
4. Else Cathrine Hansdatter, født 1761-68(?), død 1772.
5. Ane Hansdatter, født 1769.
6. Dødfødt barn 1776.

Hans Baltzersen

Han boede fra giftermålet 1747-58 i fødegården i Gørup på 8 tdr. hartkorn, som han købte til selveje. - Men ved skøde af 1. august 1764, tinglæst 6. august 1767¹⁵⁸, solgte Hans Baltzersen sin tilhørende og iboende gård i Gørup med 8 tdr. 1 skp. 3 fjk. hartkorn for 300 rdlr. til sin svoger Christen Svenningsen i Sundstrup, ane 102.

Ved skøde af 20. december 1793, tinglæst 9. januar 1794¹⁵⁹, solgte Maren Baltzersdatter i Sundstrup, ane 101, til brorsønnen Jens Hansen i Gørup den gård i Gørup med ovennævnte hartkorn, som havde været beboet af sælgerens bror Hans Baltzersen, samt et gadehus beboet af Anders Hovgaard, alt for 299 rdlr.

¹⁵⁸ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.115.

¹⁵⁹ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.275.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 114 Laurs Christensen (Ambrusen/Bruus), f. ca. 1733, d. 1790.

Ane 115 Karen Christensdatter, f. ca. 1730, d. 1804.

Laurs Christensen (Ambrusen/Bruus) overtog 1761 under Lynderupgaard fæstet af sin fødegård i Sundstrup i Ulbjerg sogn med knap 3 tdr., siden godt 3 tdr. hartkorn, som enken drev til 1803. - Sønnen Christen Laursen Bruus overtog 1803 gården, som 1810 blev fæstet af Peder Jensen Schoue, ane 50 i denne anetavle; gården er den nuværende matr. nr. 1.

Laurs Christensen, kaldet Ambrusen og senere blot Bruus, blev født ca. 1733 i Sundstrup og døde 1790 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 22. august, 57 år gl. Han var søn af Christen Ambrusen og hustru.

Laurs Christensen (Ambrusen/Bruus) blev gift 1763 i Gedsted, trolovet 13. marts (Dominic. Lætare) og viet 19. oktober, med Karen Christensdatter, født ca. 1730, død 1804 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 8. januar, 74 år gl. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Parret fik mindst flg. 4 børn:

1. Christen Laursen (Bruus), født ca. 1765, fæster af føde gården 1803-10.
2. Anne Laursdatter, født ca. 1767, **ane 57**.
3. Gertrud Laursdatter, født 1772, død samme år.
4. Maren Laursdatter, født 1775, levede ved skiftet efter faderen 1790.

Laurs Christensen (Ambrusen/Bruus)

Lynderupgaards ejer¹⁶⁰ udstedte fæstebrev 14. august 1761 til Laurids Christensen, født i Sundstrup, på det sted i Sundstrup, som hans fader Christen Ambrusen hidtil havde beboet med 2 tdr. 6 skpr. 3 fjk. 1 alb.

Lynderupgaards ejer afholdt skifte 17. september 1790¹⁶¹ efter Laurs Christensen Bruus, hvis arvingerne - foruden enken Karen Christensdatter - var sønnen Christen Laursen, 25 år, og de 2 umyndige døtre Anna og Maren; som deres formynder nævnes Christen Pedersen af Sundstrup (åbenbart deres fætter ane 52/58).

5. april 1803 udstedte Lynderupgaards ejer fæstebrev¹⁶² til Christen Laursen Bruus på den gård med 3 tdr. 1 skp. hartkorn i Sundstrup, som hans moder Karen Christensdatter, afgangne Laurs Bruus' enke sidst havde beboet.

Ane 120/54 Christen Andersen, f. ca. 1738, g. 1769, d. 1823

Ane 121 Dorthe Sørensdatter, f. ca. 1739, d. 1779.

Christen Andersen var gårdmand i St. Torup i Ulbjerg sogn og indgår 2 gange på denne anetavle, een gang med hver kone. - Se herom under omtalen af ane 54-55.

¹⁶⁰ Lynderupgaard fæsteprotokol (1729) 1761-1869, G.207-10, fol. 31.

¹⁶¹ Lynderupgaard skifteprotokol 1777-1851, G.207-20, fol.113b.

¹⁶² Lynderupgaard fæsteprotokol (1729) 1761-1869, G.207-10, fol.101b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 122 Morten Mortensen (Mikkelsen), f. ca. 1747, d. 1829.

Ane 123 Mette Jensdatter, f. 1754, d. 1808.

Efter giftermålet 1780 boede Morten Mortensen, kaldet Mikkelsen, i Gørup i Ulbjerg sogn 1781, men 1787 i St. Torup, ligeledes i Ulbjerg sogn. Han ejede 1787-1803 12 tdr. hartkorn i St. Torup i Ulbjerg sogn, nemlig Bakgaarden og et hus, som blev overtaget af svigersønnen Anders Christensen (Bak), ane 60. - 1787 overtog Morten Mortensen (Mikkelsen) sin morbrors gård i Gørup, Gørupgaard på 8 tdr. hartkorn. Denne gård blev senere overtaget af enkens anden mand Søren Bisgaard og derpå af sidstnævntes stedsøn Christen Mortensen.

Morten Mortensen (Mikkelsen) blev født ca. 1747 i Ulbjerg by og sogn og døde 20. oktober 1829 i Gørup i Ulbjerg sogn, 82 år gl. Han var søn af Morten Christensen og Mette Mikkelsdatter.

Morten Mortensen (Mikkelsen) blev gift første gang 8. oktober 1780 Velling ved Ringkøbing med Mette Jensdatter, født 1754 i Strandbygaarde i Strandby sogn, døbt 28. april, død 1808 i Gørup i Ulbjerg sogn, begr. 31. august, 54 år gl. Hun var datter af Jens Nielsen (Strandbygaard), sidst ejer af Tranmose i Velling sogn, og hustru Karen Christensdatter.

Morten Mortensen (Mikkelsen) blev gift anden gang 1809 i Vesterbølle, anmeldt 30. juli og viet 28. oktober, med Bende Christensdatter. Hun blev gift anden gang med Søren Bisgaard.

Børn: Morten Mortensen fik mindst 5 børn, 3 i første og mindst 2 i andet ægteskab:

Med Mette Jensdatter:

1. Mette Marie Mortensdatter, født 1781, **ane 61**.
2. Christen Mortensen, født 1787, overtog fødegården.
3. Jens Christian Mortensen, født 1793.

Med Bende Christensdatter:

4. Mette Mortensdatter, født 1810.
5. Christen Mortensen, født 1812.

Morten Mortensen (Mikkelsen)

Han blev forældreløs som barn og kom til sin morbror Christen Mikkelsen i Gørup - på Gørupgaard, og 1757¹⁶³ kvitterede denne for Mortens arv, der hidtil havde stået hos stedfaderen Christen Nielsen i Ulbjerg. - Morten Mortensen nævnes 1777 og -78 som karl hos Christen Mikkelsen, da han nævnte år stod fadder til børn af Lars Christensen i Gørup.

Som anført boede Morten Mortensen (Mikkelsen) i Gørup 1781 ved det ældste barns fødsel, men ved folketællingen 1787 i St. Torup, vel i Bakgaarden, som han købte samme år. - 13. november 1787, tinglæst 15. november¹⁶⁴, fik han auktionsskøde på to ejendomme i St. Torup, nemlig Bakgaarden på 11 tdr. 2 fjk. 2 alb. hartkorn, hvortil kom de jorder, som forhen havde tilhørt Vestergaard, 1 td. 2 skpr. 3 fjk. hartkorn, samt et hus beboet af Laurs Knudsen. - Bakgaarden havde tidligere været beboet af Mortens bror Christen

Mortensen (Bak), død 1786, 42 år gl. - Bakgaarden og det tilhørende hus blev solgt 1803 til svigersønnen Anders Christensen (Bak), se herom under ane 60-61.

Allerede 1787 flyttede Morten Mortensen fra St. Torup til Gørup, hvor sønnen Christen blev født 1787. I Gørup overtog han morbroderen Christen Mikkelsens gård Gørupgaard; 1791 nævnes som ejer af denne gård med 8 tdr. 2 fjk. 1 alb. hartkorn¹⁶⁵.

¹⁶³ Holmgaard skifteprotokol (1737) 1756-1803, G.203-2, fol.159.

¹⁶⁴ Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 231.

¹⁶⁵ Viborg amtstuearkivs hankornsspecifikationer for hoved- og sædegårde 1680-1795, Hald amt 1791, B.13-27.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 124 Jens Christensen Hylke, f. 1745, d. 1818.

Ane 125 Ane Cathrine Nielsdatter, f. 1754, d. 1831.

Jens Christensen Hylke (Hølki) boede fra giftermålet 1777 i Troelstrup i Tostrup sogn, hvor han nævnes 1791 som fæster af en gård - måske fødegården - med 4 tdr. hartkorn under godset Lille Restrup. - Før folketællingen 1801 blev gården udflyttet og kaldt Torsgaard (Tuersgaard). - Gården blev siden overtaget af svigersønnen Peder Sørensen (Snedker).

Jens Christensen Hylke blev født 1745 i Troelstrup i Tostrup sogn, døbt 10. januar, og døde 5. oktober 1818 i Torsgaard på Troelstrup Mark i Tostrup sogn. Han var søn af Christen Nielsen Hylke og Anne Jensdatter.

Jens Christensen Hylke blev gift 1777 i Roum, trolovet 22. marts og viet 22. april, med Ane Cathrine Nielsdatter, født 1754 på Aastrupgaard i Roum sogn, døbt 7. juli, død 11. marts 1831 i Torsgaard på Troelstrup mark i Tostrup sogn, 77 år gl. Hun var datter af Niels Mortensen og hustru Kirsten Sørensdatter.

Børn

Parret fik flg. 7 børn:

1. Kirsten Jensdatter, 1778-1810, gift 1802 med Peder Sørensen (Snedker), ca. 1760/64-1844, der overtog konens fødegård Torsgaard.
2. Niels Jensen (Vestergaard), født 1779, **ane 62**.
3. Christen Jensen, født 1781, sikkert død senest 1785.
4. Anne Jensdatter, født 1783, levede 1787.
5. Christen Jensen, født 1785, hjemme 1801.
6. Morten Jensen, født 1787.
7. Peder Jensen, født 1788.
8. Ane Marie Jensdatter, født 1792, hjemme 1801.

Jens Christensen Hylke

Han boede som anført fra giftermålet 1777 i Troelstrup, hvor han nævnes 1791¹⁶⁶ som fæster af en gård med 4 tdr. 2 skpr. 2 fjk. ½ alb. hartkorn under Restrup gods.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten fra Krogaarden, 1977.

¹⁶⁶ Viborg amtstuearkiv, hartkornsspecifikationer for hoved- og sædegårde 1680-1795, Hald amt 1791, B.13-27.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 126 Søren Pedersen Ørris, f. 1746, d. 1829.

Ane 127 Anne Jensdatter, f. 1753. d. 1834.

Søren Pedersen Ørris boede fra giftermålet 1777 i Troelstrup i Tostrup sogn, hvor han sidst var gårdfæster under Korsøgaard. Sønnen Peder Sørensen Ørris overtog senest 1829 fæstet.

Søren Pedersen Ørris blev født 1746 i Troelstrup i Tostrup sogn, døbt 7. august, og sst. døde 29. januar 1829, 82 år gl. Han var søn af Peder Sørensen Ørris og hustru Gertrud Nielsdatter.

Søren Pedersen Ørris blev gift første gang 11. april 1777 i Tostrup med Karen Østergaard, der blot fødte ham en søn, hvorefter begge døde 21. november 1778 i Troelstrup i Tostrup sogn.

Søren Pedersen Ørris blev gift anden 17. september 1779 i Tostrup med Anne Jensdatter, født 1753 i Ettrup i Fjelsø sogn, døbt 2. september, død 5. juli 1834 i Troelstrup i Tostrup sogn, 81 år gl. Hun var datter af Jens Christensen Thybo og hustru Maren Mortensdatter.

Børn

Søren Pedersen Ørris fik i sit andet ægteskab flg. 7 børn:

1. Jens Sørensen, født 1780.
2. Peder Sørensen Ørris, født 1781, overtog fødegården i Troelstrup.
3. Karen Sørensdatter (Ørris), født 1783, **ane 63**.
4. Niels Sørensen, født 1785.
5. Gertrud Sørensdatter, født 1787.
6. Anders Sørensen, født 1789.
7. Maren Sørensdatter, født 1791.

Søren Pedersen Ørris

Han boede som anført fra giftermålet 1777 i Troelstrup i Tostrup sogn, hvor han - Søren Pedersen - 1791¹⁶⁷ nævnes som fæster af en gård på 4 tdr. 6 skpr. 2 fjk. 2½ alb. hartkorn under Korsøgaard.

1. februar 1829¹⁶⁸ anmeldte Peder Sørensen Ørris, fæstegårdmand under Korsøgaard gods, at hans far var død, og han havde overtaget fæstet.

¹⁶⁷ Viborg amtstuearkivs hartkornsspecifikationer for hoved- og sædegårde 1680-1795, Hald amt 1791, B.13-27.

¹⁶⁸ Rinds og Gislum herreders skifteprotokol 1826-30, B.48.C-183, fol. 274.

7. Generation: Tip⁴ oldeforældre: Ane 128-255:

Ane 128 Knud Jensen, f. senest 1680, d. efter 1728-54.

Ane 129 Mette Eriksdatter, f. senest 1685, d. efter 1754.

Knud Jensen var fra 1703 fæster af en gård i Vestrup i Vognsild sogn under Lerkenfeld på 3½ tdr. hartkorn, som blev overtaget 1728 af sønnen Jens Knudsen og 1743 af sønnen Niels Knudsen, ane 64. - Knud Jensen fæstede 1728 en gård i Alstrup by og sogn på knap 3 tdr. hartkorn, ligeledes under Lerkenfeld. [*Efterfølgende tekst er en rettelse fra Bind 3*].

Knud Jensen blev født senest 1680 - ifølge fæstebrevet i Ullits by og sogn og døde 1728-54 - vel i Alstrup by og sogn, hvor han dog forgæves er søgt død; han levede vel 1741, da datteren Anne blev gift i Alstrup.

Han var af ukendt herkomst. - Dog vides det, at 1709 døde "Knuds Moder udi Veistrup", begr. 16. juni (uden aldersangivelse). Hans ukendte forældre - eller i al fald hans mor - synes altså at være flyttet fra Ullits sogn til Vestrup i Vognsild sogn.

Han blev gift senest 1705 - vel i Simested, hvor kirkebogen ikke går så langt tilbage - med Mette Eriksdatter, født 1678-87 i Guldager i Simested sogn (siges i nedennævnte retsag 1754 at være 80 år, altså født ca. 1674, men det kan ikke passe, da hun fik en søn 1728), død tidligst 1754, da hun i retssagen blev idømt livsvarigt tugtshusstraf. I retssagen siges hun at være datter af Erik Laursen og hustru i Guldager og søster til Laurs Eriksen i Guldager.

Børn

Parret fik flg. 9 børn, hvis senere skæbne bl.a. fremgår af Lerkenfeldskiftet 1780 efter den yngste, barnløse søn Jens:

1. Jens Knudsen, født 1705, død efter 1754, da han rømte. Han overtog 1728 fødegården i Vestrup, hvor han 1743, blev afløst af broderen Niels, ane 64, og fæstede gård i Østrup (efter Søren Nielsen), ligeledes i Vognsild sogn; under retssagen rømte han fra gården 1754. - Gift 1.g. 1729 i Vognsild med Mette Pedersdatter, ca. 1697-1730, gift 2.g. 1730 i Ullits med Kirsten Christensdatter (Bak), født 1705 i Ullits by og sogn, død efter 1754. Hun var datter af Christen Sørensen (Bak) og hustru. - Jens Knudsen fik 6 børn, 1 i første og 5 i andet ægteskab: Knud 1730 (død samme år), Christen 1731 (besvangrede 1753 Gisle Nielsdatter og rømte med forældre og søskende 1754), Knud 1734, Mette 1738 (død samme år), Peder 1747 og Lisbeth 1748; de 3 yngre søskende rømte også 1754.
2. Anders Knudsen, født 1708, død efter 1780, var 1735-58 gårdfæster efter svigerforældrene i Alstrup by og sogn, derpå fra 1760 husfæster i Lovns by og sogn, men synes atter 1780 at bo i Alstrup. - Gift 1735-36 i Alstrup [ikke indført i kirkebogen] med Birgitte Jensdatter, født 1703-04, død efter 1738, datter af Jens Byrialsen og hustru Anne Eriksdatter i Alstrup, ane 68-69 (242-43) i Slægtsbog for Aage Elkjær.
3. Else Knudsdatter, født 1711, død før 1780. Gift 1727-28 i Vestrup med Gunde Thomsen, ca. 1693-1762, bosat i Vestrup.
4. Søren Knudsen (Skrædder), født 1713, død efter 1764, nævnt 1737-47 i Morum i Vognsild sogn, fra 1748 gårdfæster i Gislum by og sogn, men flyttede 1764-80 til Farsø by og sogn. - Gift 1736 i Vognsild med Maren Dalsdatter af Morum, død 1764 i Gislum.
5. Ane Knudsdatter, født 1716. - Gift 1741 i Alstrup med Peder Lassen/Larsen, bosat i Alstrup by og sogn, senere i Bygum i Østerbølle sogn, rømt før 1780.
6. Niels Knudsen, født 1719, **ane 64**.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

7. Christen Knudsen, født 1722, død efter 1780, nævnt 1743 i Østrup i Vognsild sogn, fra 1744 gårdfæster i Hole i Lovns sogn, boede 1780 i Østerbølle sogn. - Gift 1743 i Vognsild med Maren Nielsdatter af Østrup, der samme år fødte ham en søn i Østrup.
8. Erik Knudsen, født 1725, død efter 1780, skytte på Lerkenfeld 1753 og 1773, da han fæstede hus i Vognsild. - Gift 1753 i Ullits med Maren Christensdatter Hyrde.
9. Jens Knudsen, født 1728, død 1780 i Svoldrup i Vognsild sogn, først gårdfæster i Vestrup 1752-63, derefter husmand i Morum, sidst i Svoldrup, alt i Vognsild sogn. Gift med Maren Poulsdatter, der overlevede ham.

Knud Jensen

Lerkenfelds ejer udstedte 14. september 1703¹⁶⁹ fæstebrev til Knud Jensen, barnefødt i Ullits, på den gård i Vestrup, som Jens Andersen Ganbore sidst iboede og fradøde, - på følgende vilkår at nyde sin livs tid:

1. Nyder han hvad korn samt kvæg og bæster tillige med, hvad bo og boskab der findes, og som 30^e dagen efter Jens Ganborris død skal holdes skifte udi, og da overleveredes Knud Jensen, imidlertid kan han have opsyn dertil og antage sig rugsæden.
2. Nyder han tre års frihed for skyld og landgilde og for rejser og for hoveri et år, samt fri for kongl. skatter, som til dato er forfalden.
3. Giver jeg ham til samme gård at opbygge 8 stk. 16 alen a` 4 mk. 15 sk., 15 stk. 72 alen a` 26 sk., 18 stk. 10 alen a` 10 sk., 9 stk. 7 alen a` 5 sk., 3 tylvt brædder a` 4 mk. 6 tylvt strålægter a` 24 sk. og 4 læs træ i skoven til vogn- og plovredskab at forbedre. Efter friheden svarer han landgilde ligesom af Gravers Nielsens gård udi bemeldte Vestrup, kongelige skatter vedtager han først næstkommende oktober kvartal at svare og siden fremdeles. Gården, så straks forskrevne bygningstømmer ham forskaffes og årsens tid tillader, forsvarlig at opbygge, dens jorder at føre i sin fuldkomne brug, og ej til nogen upligt den at bruge eller lade bruge, og i det øvrige holder sig kgl. Maj` s. lov og nådigste udgangne forordninger efterrettelig. Fornævnte gård er ham uden indfæstning forundt.

Lerkenfeld 14. september 1703.

V. Lerche

Efter hans kongl. Maj's. allernådigste forordning af 23. januar 1719 er dette fæstebrev fornyet og på denne sort papir omskrevet.

Lerkenfeld 12. juli 1719

Thomas Sørensen Bregenholm

Ligelydende fæstebrev med dette er mig underskrevne Knud Jensen i Vestrup meddelt, som jeg i kraftigste måder lover og mig hermed reverserer fast og uryggeligt at efterleve. Til bekræftelse under min egen hånd.

Lerkenfeld ut supra

Knud Jensen

¹⁶⁹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.71.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Knud Jensen nævnes 1724¹⁷⁰ som fæster af gården i Vestrup med 3 tdr. 4 skpr. 2 alb. hartkorn under Lerkenfeld. - 11. juni 1728 udstedte Lerkenfelds ejer fæstebrev til Jens Knudsen på faderen Knud Jensens gård i Vestrup¹⁷¹, som 1743 blev overtaget af den anden søn Niels Knudsen, ane 64.

Til Knud Jensen fra Vestrup udstedte Lerkenfelds ejer 17. juni 1728¹⁷² fæstebrev på en ½ gård i Alstrup med 2 tdr. 7 skpr. hartkorn, som Jens Jensen var fradød.

Gisle Nielsdatter

Hendes historie gengives her efter Beth Grothe Nielsens bog:

Letfærdige Qvindfolk - om Gisle Nielsdatter og andre barnemordersker, 1982.

Idet dog diverse fejltagelser er søgt rettet i [skarpe parenteser].

Hun blev født i Vognsild i Himmerland engang i 1726. Hun kendte ikke selv den nøjagtige dato. Da Morten Bording på vegne af oberst von Lüttichau til Lerkenfeld anmodede sognepræsten hr. Søren Uttrup om at oplyse den, svarede præsten tilbage, at kirkebogen var brændt [misforstået, idet den kirkebog, der var brændt var Simsted sogns kirkebog, brændt 1734], så Mette Eriksdatters fødsel ca. 1674 - rettere 1678-87 - ikke kunne fastslås. Gisle eller rettere Gidsel blev født 1726 i Vognsild by og sogn, døbt 18. august som Anne Christensdatter uægte datter; da moderen 6. november samme år blev publice absolveret "for horeri", udlagde hun for barnefar Christen Nielsen af Hørby. Gidsel/Gisles efternavn Nielsdatter [savner forklaring].

Gisle fik sit første uægte barn i 1749. For denne forbrydelse (lejemål) stod såvel hun som barnefaderen skrifte i Vognsild kirke. Han var søn af hendes daværende husbond. Barnet døde 7½ år gammelt. [Giidse], besvangret hos Christen Furbo i Vestrup af dennes søn Jens, udstod hun og barnefaderen offentlig skrifte i Vognsild Kirke 11. og 18. maj 1749, barnet er forgæves søgt født i Farsø-Vognsild pastorat; barnet blev døbt Niels og døde 1751 i Vestrup, begr. 7. marts, 7½ år gl.].

I sommeren 1753 tjente Gisle Nielsdatter hos bonden Jens Knudsen i Østrup ikke langt fra Vognsild. Han var fæster under godset Lerkenfeld.

På gården boede Jens' anden kone Kirsten Christensdatter, hans 22-årige søn af første ægteskab Christen Jensen [Christen var født 1731 i Vestrup i Vognsild sogn som ældste barn i faderens 2. ægteskab], flere yngre børn og hans 80-årige mor Mette Eriksdatter, der var på aftægt. Gisle Nielsdatter var blevet omkring 27 år.

Engang i høstens tid lod Gisle sig beligge af husbonds søn Christen, som hun var blevet glad for. Da hun en måneds tid senere fortalte ham om resultatet af deres forhold, lovede han hende to får, hvis hun ville tie stille med det. Han advarede hende også mod at gå til alters og forbød hende at drikke mjød og spise honning. Christens stedmor [fejl for mor] forklarede senere, at mjød og honning styrkede et foster. At Gisle ikke måtte gå til alters, skyldtes formentlig en folkelig tro på, at intet middel kunne afbryde et svangerskab efter indtagelse af den hellige nadver.

Gisle og Christen fik vist nok ikke snakket mere om sagen, inden hun forlod tjenesten hos hans far Mikkelssdag, 29. september.

¹⁷⁰ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.47.

¹⁷¹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol. 90 og 126.

¹⁷² Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.86.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Gisle flyttede til Aarup en mils vej derfra [afstanden mellem Østrup og gården V. Aarup, ligeledes i Vognsild sogn, er ikke nær lang]. Hun havde fået plads hos Niels Christensen, der også var fæstebonde under Lerkenfeld. Kort efter flytningen trodsede hun Christens forbud og gik til alters. Da Christen erfarede det, passede han hende op den følgende søndag efter kirkegangen og fik snakket med hende på kirkegården.

Han gav hende nogle metalspånere, som han forklarede var fra et skospænde, og som skulle kunne fordrive fosteret. Det kom senere frem, at det formentlig havde været afskrab fra en kirkeklokke. Det blev taget som et indicium herfor, at klokken i Vognsild havde været faldet ned i nogen tid. Christen ville dog ikke indrømme noget.

Senere viste det sig, at klokkemalmen - eller hvad det nu var – ikke havde haft den tilsigtede virkning, og Christen skaffede så Gisle for 2 sk. laurbær. Selv om hun indtog det efter forskriften sammen med varmt øl, var det også virkningsløst.

Efterhånden var vinteren gået, uden at hun havde turdet indrømme sin tilstand for andre end Christen. Både hendes nye madmor Bodil Andersdatter og præsten havde ellers udspurgt hende. Anden påskedag 1754 så hun ingen anden udvej end at gå til Østrup for at tale med Christens familie om, hvad hun skulle gøre. Christens far havde intet imod, at hun giftede sig med hans søn og fødte barnet. Så kunne de blive på gården, indtil der blev et fæste ledigt. Han sagde, at hvis de derimod ikke ville have hinanden, »så skal hver stå sin ret«, hvortil Gisle svarede, at hun en gang havde stået skrifte på Vognsild kirkegulv, og der skulle hun aldrig stå mere. Men Kirsten Christensdatter, der var hårdnakket modstander af et ægteskab mellem Gisle og Christen, bemærkede, at Gisle ikke skulle forsværge også at komme til at stå på Farsø kirkegulv. Gisle sluttede af med at sige, at hun hellere ville drukne sig end endnu engang aflægge offentligt skriftemål.

Christen Jensen synes ikke at have turdet udtrykke nogen selvstændig mening om sagen på dette tidspunkt. Men hans far havde åbenbart medlidenhed med Gisle. I hvert fald lovede han at hjælpe hende, og aftalen blev, at hun skulle komme til Østrup og føde sit barn. Der var senere stor uenighed om, hvad aftalen i øvrigt gik ud på. Men det ser ud til, at Gisle havde opfattet den således, at Kirsten Christensdatter og den gamle Mette Eriksdatter havde accepteret at tage sig af barnet indtil videre. Det står fast, at de havde lovet hende en pot brændevin at styrke sig på efter fødslen. Formentlig har Kirsten Christensdatter dog allerede på dette tidspunkt planlagt at skaffe barnet af vejen.

27. maj 1754 gik Gisle ude i heden og slog lyng. Da hun mærkede, at fødslen nærmede sig, begav hun sig en lang omvej til Østrup. For at ingen skulle genkende hende, slog hun sit forklæde op om hovedet. Undervejs mødte hun Peder Nielsen i Mejlstrup og hans tjenestekarl. De var senere ikke sikre på? om det var Gisle, de havde set.

Da hun kom til Østrup, gik hun ud i Jens Knudsens lade, hvor Kirsten Christensdatter og barnefaderen Christen Jensen opholdt sig.

Christen synes hurtigt at have fortrukket. Men Kirsten fik den gamle Mette Eriksdatter, der var syg og sengeliggende, til at stå op for at hjælpe med fødslen. Mette havde vist nok af og til ladet sig bruge som jordemoder. Men et vidne forklarede senere, at det kun havde været i hendes egen familie. Den gamle kone ville lade Gisle komme ind i stuehuset og føde i en seng, men Kirsten forbød det af hensyn til de mindre børn, der ville opdage, hvad der gik for sig. På ganske kort tid fødte Gisle et levende pigebarn i lade.

Der var dyb uenighed blandt de implicerede, da de skulle forklare, hvad der herefter skete. Gisle selv vidnede, at Mette Eriksdatter havde fortalt hende, hvordan hun skulle kvæle barnet, hvis det var levende født. Det havde hun så gjort, hvorpå de i fællesskab havde syet barnet ind i et stykke klæde og

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

gemt det i halmen. Det var hurtigt gået op for Gisle, at hun havde gjort noget galt. Men de to kvinder havde sagt, at hun blot skulle stoppe sig ud med klude, indtil der ikke længere var mælk i brysterne. Så ville ingen opdage noget. Mette havde derefter sagt nogle ord over Gisle. Da retten senere interesserede sig for, hvad det var for ord, forklarede Mette, at det kun var en god bøn. Derpå havde Gisle rejst sig og var gået tilbage til sit arbejde. Hendes husbond vidnede, at hun havde været borte i tre timer.

Mette Eriksdatter havde en anden opfattelse af det passerede. Hun havde rigtignok været syg, men var gået ud i laden for at hjælpe Gisle. Mens hun igen var inde for at hente saks og tråd, havde Gisle imidlertid født, og da hun kom tilbage til laden, lå barnet dødt ved Gisles fødder. Efter hendes mening var det hele foregået på Gisles initiativ.

Kirsten Christensdatter påstod også, at hun ikke havde været i laden, da barnet blev født og dræbt. Det havde derimod Mette været. Hun var dog enig med Mette i, hvem der havde været den aktive.

Senere ændrede Mette forklaring til, at Kirsten havde syet barnet ind i klædet, mens hun selv sad med ryggen til og ordnede Gisle. Det var også Kirsten, der havde gemt barnet i halmen.

Dagen efter fødslen gik Gisle på hoveriarbejde på Lerkenfeld, som om intet var hændt. Hun tilskrev det senere Mettes gode bøn, at hun så hurtigt var blevet frisk igen.

Men hos Jens Knudsens var man i vildrede med, hvad man skulle gøre. Da det var gået op for Jens, hvad der var sket, havde han skældt sin kone og mor grundigt ud. Det synes klart, at han aldrig ville være gået med til drabet, hvis han havde været impliceret på forhånd. Han havde lagt halm over, »siden det ikke skulle ligge i vejen for mandspersoner, som ikke burde se sådan noget«. Synsmændene måtte selv finde barnelaget, der var bundet ind i en »halmbrynge« (knippe halm) med tre halmbånd og lagt ind i noget langhalm. De fire synsmænd kunne ikke finde tegn på vold og mente, at barnet var fuldbåret. De to kvinder, som tidligere havde malket Gisle, blev også tilkaldt. De var af samme opfattelse.

Kirurgen Sebastian Stabel fra Viborg blev hentet 8. juni og udfærdigede en attest, hvori han fastslog, at barnet havde været fuldbåret og levende født. Det sidste sluttede han af den foretagne lungeprøve, der viste luft i lungerne, idet disse flød oven på vandet. Stabels undersøgelse blev overværet af to vidner, der bekræftede hans attest. Dagen efter blev barnelaget begravet på kirkegården.

14. juni 1754 blev retten sat på Lerkenfeld birketing med birkedommer Steilberg og otte meddomsmænd. | løbet af sommeren blev sagen oprullet i det ene retsmøde efter det andet. Først 13. september var retten klar til at afsige dom.

Gisle blev dømt for barnedrab efter Danske Lov 6-6-7 og skulle desuden betale lejemålsbøder efter Danske Lov 6-13-1. Endvidere skulle hun have forbrudt sin hovedlod (sine ejendele) til herskabet (godsejeren på Lerkenfeld) efter Danske Lov 1-24-7 og 6-6-3.

Barnefaderen Christen Jensen skulle ligeledes betale lejemålsbøder, men blev for sin medvirken til forsøg på fosterfordrivelse og viden om fødslen også dømt til at miste sin hud (piskes) og derefter rømme kongens riger og lande.

Mette Eriksdatter blev dømt for som jordemoder at have handlet så uforsvarligt ved fødslen, at barnet under alle omstændigheder kunne være omkommet. Desuden lagde retten til grund, at det var hende, der havde rådet Gisle til at kvæle barnet. Hun skulle derfor straffes efter Danske Lov 6-6-11 om råd og tilskyndelse til manddrab. Det blev tilføjet, at da hun ikke havde formue til at betale bøden på 3 x 18 lod sølv (27 rdlr.), skulle hun i stedet miste sin hud på Gisles rettersted og derefter hensættes til arbejde i Viborg Tugthus på livstid.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Om Kirsten Christensdatter blev det fastslået, at hun havde tilskyndet Gisle til at føde i dølgsmål, været behjælpelig med at dræbe barnet, selv indsvøbt det i klude og halm, gravet efterbyrden ned, belært Gisle om, hvordan hun skulle skjule det hele og endelig undladt at underrette vedkommende myndighed. Hendes straf blev også kagstrygning (pisk), hvorefter hun skulle landsforvises.

For så vidt angår Jens Knudsen, fandt retten det bevist, at han ikke havde været vidende om drabet, endsige bifaldet det. Men fordi han efterfølgende havde skjult begivenhederne, blev han dømt til at bøde 10 rdlr. til sit herskab.

Kirsten Christensdatter, Christen Jensen og Jens Knudsen blev alle dømt in absentia. Natten mellem 24. og 25. august 1754 var Jens Knudsen nemlig rømt med hele sin familie undtagen sin gamle mor. Da de ved efterlysning ikke havde indfundet sig og ikke havde været til at finde, blev Jens desuden dømt til at miste sin fæstegård. Ved den afholdte registrerings- og vurderingsforretning blev hans gæld til herskabet opgjort til 78 rdlr., 2 mk. 7 sk. Dommen sluttede med at konstatere, at ingen af de dømte havde midler af nogen art, hvorfor samtlige udgifter i sagen skulle udredes af amtet.

Da den obligatoriske prøvelse af Lerkenfeld birketings dødsdom over Gisle Nielsdatter sammen med de øvrige domme blev indledt med et retsmøde 4. december 1754, blev Nørrejylland landsting i Viborg administreret af tre dommere. Det var etatsråd Peder Marsvin, ejer til Trudsholm, kammerherre Frederik Schinkel, ejer til Hald, og kammerherre Frants M. Thestrup, ejer til Mariager Kloster. I domhuset mødtes desuden tre af tidens kendte prokuratorer. Især anklageren, prokurator Jørgen Rasch Bergen, var en omstridt person, der havde været impliceret i mange store retssager. Som forsvarer for Gisle var Hans Severin Rafn blevet beskikket. Han var den prokurator, der oftest optrådte i barnedrabssager for landstinget i perioden 1742-80, enten som anklager eller som forsvarer. Da han var en meget velhavende mand, har han haft råd til at tage imod disse ulønnede beskikkelser. Mette Eriksdatter og de øvrige anklagede havde fået beskikket prokurator Niels Foersom, der tillige var byfoged i Hobro og herredsfoged i Onsild herred.

Jens Knudsen og hans familie var stadig ikke kommet til stede, så anklager kunne kun fremstille Gisle og Mette. De første tre retsdage gik med, at anklager citerede forhørene over de anklagede og i alt tolv vidner fra birketingets retsprotokol.

Herefter påstod han dommen over Gisle stadfæstet, mens han krævede skærpelse af dommene over Mette og Kirsten. Efter hans mening burde de to kvinder dømmes efter Danske Lov 6-6-72 om dødsstraf for den, som befaler eller køber nogen til at dræbe en anden. Den unge Christen skulle efter anklagers opfattelse også straffes på livet. Det skulle være efter Danske Lov 6-6-22 om den, som har villet ombringe nogen med forgift. Begrundelsen var, at han havde haft »mordiske tanker til at ville dræbe fosteret i moders liv«. Endelig påstod anklager, at Jens Knudsens dom burde skærpes til, at han skulle »lide på kroppen efter de høje herrers egen skønsomhed«.

Forsvareren for Gisle fik derefter ordet. Rafn fremførte for det første, at man ikke kunne beskyldte Gisle for at have født i dølgsmål, eftersom både Mette og Kirsten ifølge deres egne forklaringer havde været til stede. Hun kunne heller ikke siges ikke at have brugt de ordentlige beskikkede midler, som loven krævede, idet Mette var jordemoder. For det andet satte forsvareren spørgsmålstegn ved, om Gisle havde dræbt sit foster, eller om dets død ikke snarere var en følge af, at dets navlestreng - som det fremgik af Sebastian Stabels attest ikke var bundet efter fødslen. I øvrigt mente Rafn, at anklagers citater fra birketingsdommen i sig selv vidnede om, »hvor uforsvarlig og allerhøjest strafværdig delinkventinden er blevet omgået« af samtlige medlemmer af Jens Knudsens familie. Hun havde aldrig selv haft til hensigt at gøre sit barn fortræd, men var med løfter om gaver og gode råd om fremgangsmåden tilskyndet til at skjule svangerskabet, komme til Østrup for at føde, lægge hånd på barnet, stoppe sig ud med klude og senere rømme sammen med familien.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Forsvarerens påstand gik ud på, at om Gisle ikke helt kunne frifindes, så »dels i betragtning af hendes enfoldighed, ... dels i konsideration af hendes bodfærdighed og hendes her for retten med grædende tåre visende fortrydelse over hendes begangne forseelse, at hendes dom dog på det Aller mildeste vorder givet«.

Forsvareren for de øvrige anklagede prokurator Foersom var af en anden mening om Gisle, idet han lagde megen vægt på hendes tilståelse om selv, at have lagt hånd på barnet. For Mettes og Kirstens vedkommende kunne der efter hans mening kun være tale om at straffe dem for at have lagt dølgsmål på, hvad Gisle havde foretaget sig. Han indstillede dem til en arbitrær (skønsmæssigt fastsat) straf efter den høje rets forgodtbefindende, eftersom der hverken i loven eller forordningerne fandtes nogen bestemt straf fastsat for slig forseelse. Foersom mente, at Jens Knudsen og Christen endnu mindre kunne straffes for meddelagtighed.

Den klokkemalm og det laurbær, som Christen havde givet Gisle, kunne efter hans mening ikke betragtes som gift, idet hun ikke var blevet dårlig af det, men tværtimod i fødselssmerter havde kunnet løbe en lang vej, let og hurtigt havde født et levende pigebarn, straks efter var løbet tilbage og havde fortsat sit strenge og tunge arbejde. Også de to mænd blev af deres forsvarer indstillet til en arbitrær straf. For alle fires vedkommende procederede han på rettens mildeste dom.

Dommen over Gisle Nielsdatter kom til at lyde på, at hun skulle miste sin hals med økse, hendes hoved sættes på en stage og hendes legeme nedgraves på retterstedet af natmanden. For fuldstændighedens skyld indeholdt den også en bestemmelse om, at hendes hovedlod skulle være forbrudt til herskabet og hendes jord til kongen.

Mette Eriksdatter, Kirsten Christensdatter og barnefaderen Christen Jensen blev alle idømt fuld mandebod, 3 x 18 lod sølv eller 27 rdlr., efter Danske Lov 6-6-11 med påfølgende indsættelse i Viborg Tugthus på livstid. Landstinget fulgte ikke forsvareren, men tog heller ikke hensyn til anklagers påstand om skærpelse af birketingsdommen. Blot blev selve strafudmålingen ændret lidt.

Endelig blev Jens Knudsen dømt til at arbejde i tugthuset et år, hvilket nærmest var en skærpelse i forhold til den bøde på 10 rdlr., som birketinget havde idømt ham.

De to tilstedeværende delinkventer, Gisle Nielsdatter og Mette Eriksdatter, erklærede sig på dommernes forespørgsel »fornøjet« med landstingets dom. Det vides ikke, om de øvrige nogensinde fik deres domme forkyndt.

Efter reglerne skulle Gisles dødsdom have været indbragt for kongen.

Den findes imidlertid ikke i Danske Kancellis arkiver. Da Viborg Tugthus begyndte at føre fangeprotokoller i 1763, var Gisle ikke blandt tugthuslemmerne. En udgift til skarpretteren for hendes henrettelse, som i givet fald vil le figurere i amtsregnskaberne, er ikke fundet. Gisles endeligt er derfor ukendt. Måske er det lykkedes hende at gøre alvor af sin trussel om at drukne sig.

Det fremgår af Lerkenfeld fæsteprotokol, at den gård i Østrup, som Jens Knudsen »sidst beboede og frarømte«, blev bortfæstet til Niels Jensen [fejl for Jepsen] 13. oktober 1755.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 130 Poul Laursen, f. 1674, d. 1739.

Ane 131 Anne Laursdatter, f. 1673, d. 1756.

Poul Laursen nævnes fra 1703 til sin død 1739 som boende i Pisselhøj i Aars sogn.

Poul Laursen blev født 1674 i Tandrup (da stavet Tamdrup) i Aars sogn, døbt 29. september, og døde 1739 i Pisselhøj i Aars sogn, 65 år gl., begr. 29. november. Han var søn af Laurids Poulsen og hustru Anne Nielsdatter.

Poul Laursen blev gift senest 1702 (sikkert før den nye kirkebogs begyndelse 1701) med Anne Laursdatter, født 1673 i Sjøstrup i Aars sogn, døbt 11. maj, død 1756 i Pisselhøj i Aars sogn, 83 år gl., begr. 16. maj. Hun var datter af Laurs Andersen og hustru Elle Dalsdatter.

Anne Laursdatter havde måske været gift tidligere, idet Poul og hendes ældst kendte barn blev døbt Søren 1703. Men sognets gamle kirkebog er meget mangelfuld i 1690erne, således mangler de viede 1694-1701.

Børn

Parret fik flg. 8 børn, alle født i Pisselhøj:

1. Søren, født 1703.
2. Anders, født 1704, død 1718, 14 år gl.
3. Et barn [måske Anne, **ane 65**], født 1706, moderen indledt 12.9.
4. Jens, født 1709, død 1710.
5. Elle, født 1711. Gift 1741 med Jens Nielsen fra Skarp Salling.
6. Lars, født 1713, død 1756 i Pisselhøj, 45 år gl. Gift senest 1735 med Karen Jensdatter (der åbenbart 1744 var svigerinden Anne Poulsdatters ældste barn til dåben i Vognsild Kirke); Karen Jensdatter blev gift 2. gang 1757 med Niels Nielsen fra Valsted.
7. Anders, født 1714.
8. Ingeborg, født 1717.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 132/300 Mads Jepsen, f. ca. 1666, d. 1740.

Ane 133/301 N. N., f. senest 1680, d. efter 1743.

Omkr. 1700 efterfulgte Mads Jepsen faderen som fæster af en gård på 3 tdr. hartkorn i Skedshale i Simested sogn, hvor han omkr. 1735 blev afløst af sønnen Jeppe Madsen, ane 66/150.

Mads Jepsen blev født ca. 1666 i Skedshale i Simested sogn og døde sst. 1740, begr. 6. november, 74 år gl. Han var søn af Jep Madsen og hustru. Mads Jepsen blev gift omkr. 1700 eller før, men konens navn og herkomst kendes ikke. Hun må være født senest 1680; Mads Jepsens hustru nævnes 1738 som fadder hos sønnen Jeppe Madsen, hvor hun som Mads Jepsens enke nævnes som fadder 1743. Hun kunne måske være identisk med Anne Pedersdatter i Skedshale, der døde 1743, 84 år gl. eller måske snarere med Mette Madsdatter, der døde 1755 i Skedshale, 82 år gl. - altså født ca. 1673.

Børn

Af Mads Jepsens børn kendes kun sønnen:

1. Jeppe Madsen, født omkr. 1700, **ane 66/150**.

Mads Jepsen

Han fæstede - antagelig omkr. 1700 - halvdelen af gård nr. 1 i Skedshale, hvis hartkorn 1688¹⁷³ var blevet ansat til 6 tdr. 2 fjk. 2 alb., som da var delt mellem (faderen) Jep Madsen og Christen Christensen med 3 tdr. 1 fjk. 1 alb. hartkorn til hver. - Mads Jepsen selv nævnes som fæster af gården i 1724¹⁷⁴, da gården hørte under Korsøgaard.

Mads Jepsen blev afløst af sønnen Jeppe Madsen - vel ved dennes giftermål omkr. 1735, ane 66/150.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen-familien fra Østerbølle sogn, 1982.

¹⁷³ Hald amts matrikel 1688, Z.9-6, fol.104.

¹⁷⁴ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.23.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 134/382 Christen Sørensen Torsgaard, f. før 1680, d. efter 1736.

Ane 135/383 Maren Christensdatter, f. ca. 1679, d. 1736.

Christen Sørensen var vel fra giftermålet 1702 til efter 1736 fæster af en gård under Lerkenfeld i Morum i Vognsild sogn, som sønnen Christen overtog.

Christen Sørensen Torsgaard var født før 1680 (vel 1670-80) - antagelig i Morum i Vognsild sogn - og døde efter 1736. Han må have været søn af Søren Christensen Torsgaard og Johanne Jensdatter.

Christen Sørensen blev gift 1702 i Vognsild, trolovet 22. januar og viet 28. maj, med Maren (ved trolovelsen fejlagtig kaldet Anne) Christensdatter, født ca. 1679 i Morum i Vognsild sogn, død sst. 1736 i Morum i Vognsild sogn, begr. 2. december, 57 år 6 måneder 14 dage gl. Hun var datter af Christen Jensen og Anne Henriksdatter, der senere blev gift med Jens Sørensen Torsgaard; Christen Torsgaard blev altså gift med sin brors steddatter.

Børn

Parret fik flg. 6 børn, hvoraf 2 indgår på denne anetavle:

1. Anne Christensdatter, 1703-1785. Gift 1. gang 1728 med Peder Mortensen, ca. 1689-1738, og 2. gang 1739 med Peder Christensen, 1713-1777, begge gårdmænd i Morum, Peder Christensen dog fra 1742 fæster af Kaldal i Alstrup sogn.
2. Johanne Christensdatter, født 1704, **ane 191**.
3. Christen Christensen, født 1708, overtog fødegården.
4. Maren Christensdatter, født 1710, vist død samme år.
5. Maren Christensdatter, født 1712, ane 67.
6. Karen Christensdatter, 1717-1718.

Christen Sørensen Torsgaard

Ifølge et skattemandtal 1699¹⁷⁵ var ungkarl Christen Sørensen Torsgaard allerede da fæster af en gård i Morum, formentlig halvdelen af gård nr. 4, der ved matrikuleringen 1688 fik sit hartkorn ansat til 6 tdr. 2 skpr. 1 fjk. 1 alb. og da tilhørte "Johan Sylling" (i København), men senere kom under Lerkenfeld. - Christen Sørensen Torsgaard og broderen Søren fik 15. maj og 16. juli 1719¹⁷⁶ fæstebrev af Lerkenfelds ejer på hver sin halvdel af gården med 3 tdr. 1 skp. 2 alb. hartkorn til hver. Ved sammenligning af matriklerne 1688 og 1724 ses, at Christen Sørensen (Torsgaard) før 1724 tillige var blevet fæster af yderligere 1 td. 4 skpr. 3 fjk. hartkorn, nemlig halvdelen af gård nr. 6, som ikke hørte under Lerkenfeld.

Da Lerkenfelds ejer udstedte fæstebrev 6. juni 1735 til Christen Christensen i Morum på "halvparten af den part gård, hans fader Christen Sørensen iboer, som han formedelst alderdom og svaghed ej ene længere kunne bruge og derfor opladt den part til Christen Christensen," blev gården kun anført med 3 tdr. 1 skp. 1 alb. i hartkorn; i indfæstning blev der betalt 10 sldr., og så skulle Christen Christensen uden videre tiltræde den anden part af gården, "når hans fader ved døden afgår".

¹⁷⁵ Rentekammerets reviderede amtsregnskaber for Dronningborg, Silkeborg og Mariager Kloster amter, ekstraskattemandtal 1699, afskrift ved Hans Gjedsted.

¹⁷⁶ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.68b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Skiftet 1736

Lerkenfelds ejer afholdt skifte 20. november 1734¹⁷⁷ efter Maren Christensdatter i Morum, hvis arvinger var enkemanden Christen Sørensen og børnene:

1. Christen Christensen, 25 år, som har sin faders halve gård i fæste.
2. Anne Christensdatter, 32 år, gift med Peder Mortensen i Morum.
3. Johanne Christensdatter, 30 år, gift med Jeppe Nielsen i Østrup.
4. Maren Christensdatter, 23 år, hjemme.

Gården var almindelig udstyret med indbo, i dagligstuen var et sengested og i den inderste stue 2 stolpesenge. Den afdøde kones gangklæder bestod af en rød "saxes" trøje, en gl. sort trøje, en gl. vadmels do., et blå vadmels skørt, et gl. sort klædes skørt, et gl. skørt af hjemmegjort tøj, en gl. sort hue, en sort plydses pandepude, to gl. blågarns særke og en gl. blå bul med grønne ærmer. - Gårdens besætning var på 4 køer, 2 kvienød, 2 studenød, 5 kalve, 4 heste, 9 får, 2 lam, 2 sopolte, 7 høns og 1 hane.

Men da aktiverne og passiverne blev sammenlignet, blev der intet at arve.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

¹⁷⁷ Lerkenfeld skifteprotokol 1719-37, G.206-58, fol.358.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 136 Jens Nielsen (Søkbæk), f. 1681, d. 1752.

Ane 137 Anne Nielsdatter, f. ca. 1684, d. 1747.

Jens Nielsen (Søkbæk) var fra 1705 fæster af gården Vester Søkbæk i Ullits sogn med 5 tdr. hartkorn under Lerkenfeld. Gården blev overtaget af svigersønnen Niels Christensen.

Jens Nielsen (Søkbæk) blev født 1681 i Vesterbølle by og sogn, døbt 20. november (Dom. 25. Trin.), og døde 1752 i V. Søkbæk i Ullits sogn, begr. 29. januar, 72 år gl. Han var søn af Niels Mogensen og hustru Mette Andersdatter.

Jens Nielsen blev gift ca. 1705 med Anne Nielsdatter, født ca. 1684, død 1747 i Søkbæk i Ullits sogn, begr. 7. maj, 63 år gl. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Parret fik flg. 5 levedygtige børn, jfr. skiftet 29. februar 1752¹⁷⁸.

1. Anders Jensen, født ca. 1706, **ane 68**.
2. Niels Jensen, bosat i Ø. Søkbæk, gift 1749 med Karen Sørensdatter af Ø. Søkbæk.
3. Maren Jensdatter, gift 1737 med Peder Andersen (Skove) i Ullits.
4. Karen Jensdatter, gift 1749 med Niels Christensen fra Ullits, der overtog hendes fødegård V. Søkbæk.
5. Mette Jensdatter, født 1713, gift 1. gang 1739-40 med Christen Troelsen i Vestergaard i Strandby sogn og 2. gang med Laurits Madsen i Vestergaard.

Jens Nielsen (Søkbæk)

Lerkenfelds ejer udstedte fæstebrev 16. februar 1705 og 25. maj 1719¹⁷⁹ til Jens Nielsen, født i Vesterbølle, på gård V. Søkbæk, som Søren Nielsen sidst beboede og blev fradømt, stående for hartkorn 5 tdr. 2 skpr. 1 fjk. - I matriklen 1724¹⁸⁰ blev gårdens hartkorn anført med 5 tdr. 2 skpr. 1 fjk. 1½ alb.

¹⁷⁸ Lerkenfeld skifteprotokol 1752-1787, G.206-59, fol.11.

¹⁷⁹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.38b.

¹⁸⁰ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.40.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 138 Laust Andersen, f. ca. 1674, d. 1715.

Ane 139 Kirsten Poulsdatter, f. før 1685, d. efter 1716.

Laust Andersen og hans enkes anden mand Oluf/Ole Jensen Hosum var gårdmænd i Fovlum by og sogn, hvor sidstnævnte 1724¹⁸¹ var fæster af en gård på 2 tdr. 2 skpr. 3 fjk. hartkorn ejet af "Tomes i Hestbech", altså førstnævntes bror Thomas Andersen.

Laust Andersen blev født ca. 1674 i Hestbæk i Alstrup sogn og døde 1715 i Fovlum by og sogn, begr. 7. april, 41 år gl. Han var søn af Anders Jensen og hustru Anne Christensdatter.

Laust Andersen blev gift 1696-1701 med Kirsten Poulsdatter, gift anden gang 1716 i Fovlum, trolovet 2. søndag efter påske [26. april] og viet Dom. 6 post Trin. [19. juli], med Oluf/Ole Jensen Haasom/Hosum, hvis -sen-navn blot kendes fra matriklen 1724. Han var født ca. 1674 og døde 1741, begr. 4. december, 67 år gl.

Børn

Kirsten Poulsdatter fik

1. Maren Laustdatter, f. ca. 1701, **ane 69**.
2. Mette Laustdatter, f. 1696-1710, gift 1727 med Christen Pedersen Grøn i V. Falde i Bjørnsholm sogn, søn af ane 312-13, Peder Mortensen og hustru Karen Christensdatter Grøn. Gift 2. g. med Christen Møller.
3. Laust Laustsen, f. 1715 efter faderens død, gift 1740 i Havbro med Else Jensdatter fra Jelstrup.

¹⁸¹ Rind og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.41

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 142 Christen Christensen Øboel / Botsen f. ca. 1673, d. 1741

Ane 143 nn Jensdatter Skoning

Christen Christensen Øboel (Bodtsen) iflg. Ejner Jensen født ca. 1673, var søn af Christen Christensen Øboel og NN. Jensdatter Skoning. Christen blev begr. i Gedsted 11.06. 1741. Der er iflg. Ejner Jensen, Århus, kun fundet datteren Mette, som blev gift med Niels Christensen Nørgård (se ane 70 og 71). Sidstnævnte overtog Mettes farfars' gård i Bystrup, der indtil 1747 var ejet af Christopher Rosenørn, Hersomgård. Christen fæstede gården i Bystrup sammen med sin (formodede) svigerfar Jens Andersen Skoning, hvilket ses af et skatte mandtallet 1705.

I 1724 Matriklen registreres 7 gårde i Bystrup, 2 af disse var ejet af Juncher Rosenørn, (på hver 3 tdr.7 skp.) Her ses benævnelsen Chr Bodtsen – men hvorfra han har navnet vides ikke. Her figurerer ligeledes hans svigersøn: Niels Nørgaard.

Børn:

1. Mette Christensdatter, f. 1698, **ane 71**.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 144 Bertel Christensen, f. i 1670'erne, d. 1730'erne.

Ane 145 Kirsten Jensdatter, f. ca. 1695, d. 1730.

Fra 1713 til 30 nævnes Bertel Christensen som boende i Aalestrup i Østerbølle sogn, hvor han var fæster af en af byens tre gårde på 5 tdr. hartkorn.

Bertel Christensen blev født - vel i 1670'erne - i Østerbølle by og sogn, og døde - vel 1730-35 - i Aalestrup i Østerbøllesogn. Han levede endnu 1730, da sønnen Hans blev født og konen døde i Aalestrup, men hans død og begravelse er forgæves søgt i Østerbølle sogns kirkebog. Han døde vel 1730-35, hvor kirkebogen mangler oplysninger om døde. Han var søn af Christen Nielsen og hustru Margrethe Graversdatter; han blev sikkert opkaldt efter Bertel Sørensen Kjerulf, død 1676, sognepræst for Vester og Østerbølle menigheder fra 1669-71¹⁸².

Bertel Christensen blev gift første gang senest 1713 med Elle Lauridsdatter, der 1715 nævnes som fadder hos Christen Jensen Smed i Aalestrup. Men hendes død nævnes ikke i kirkebogen.

Bertel Christensen blev gift anden gang senest 1717 - antagelig i Fjelsø, hvor kirkebogen ikke går så langt tilbage - med Kirsten Jensdatter, født ca. 1675 i Ettrup i Fjelsø sogn, død 1730, begr. 19. april, 35 år gl. Hun var af delvis ukendt herkomst. - Hun var søster eller rettere halvsøster til Anne Byrialsdatter, gift senest 1717 med Morten Jensen i Ettrup i Fjelsø sogn, der i 1717 og måske også 1725 nævnes som fadder hos Kirsten og Bertel Christensen. En bror til Anne var vel Niels Byrialsen i Ettrup, ca. 1675-1759, der i 1717 blev gift med Bertels søster Johanne Christensdatter.

Børn

Bertel Christensen havde mindst 8 børn: 1 af første og 7 af andet ægteskab:

1. Margrethe Bertelsdatter, født 1713 i Aalestrup. Hun var måske identisk med Christen Jensens kone af samme navn, der døde 1775 i Østerbølle by og sogn, 65 år gl.
2. Elle Bertelsdatter, født 1717.
3. Christen Bertelsen, født 1719, **ane 72**.
4. Birgitte Bertelsdatter, født 1721.
5. Else Bertelsdatter, 1723-1803. Gift første gang 1760-61 - uvist hvor - med enkemand Jens Jensen (Dalsgaard), ca. 1717-1776, søn af Jens Vognsen og hustru Bendit Christensdatter i Dalsgaard i Bystrup, Gedsted sogn. - Jens Jensen, hvis første kone Anne Marie Sørensdatter døde 1760 i Dalsgaard, 52 år gl., drev fødehjemmet Dalsgaard til efter 1762 som fæstegård under Gunderupgaard, hvorpå han flyttede til gården Ø. Elkjær i Alstrup sogn. Gift anden gang 1776 i Alstrup med Peder Sørensen, født ca. 1743, død efter 1803, overtog gården Ø. Elkjær.
6. Niels Bertelsen, født 1725.
7. Peder Bertelsen, 1727 - 1750.
8. Hans Bertelsen, født 1730.
9. Måske tillige: Anne Bertelsdatter, der nævnes 1762 som fadder hos Else Bertelsdatter.

Bertel Christensen

Han, der nævnes fra 1713 i Aalestrup, overtog vel fæstet af den gård, som hans bror Niels Christensen havde haft fra senest 1695, indtil han 1711-13 flyttede til Spanggaard i Tostrup sogn.

Aalestrup bestod dengang af tre lige store gårde på 5 tdr. 5 skpr. 1 alb. hartkorn samt et jordløst hus. - Bertel Christensen nævnes 1724¹⁸³ som fæster af den ene af disse tre gårde, der alle ejedes af justitsråd Møinichen. - Ejeren, oversekretær Christian Møinichen i København, erhvervede sig 1726-27

¹⁸² S. V. Wiberg: Alm. dansk Præstehistorie, bd. 3, 1871, s. 536.

¹⁸³ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48. C-99, fol.26.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

herregården Restrup i Hvam sogn, hvorunder gårdene i Aalestrup derpå blev lagt. - Bertel Christensen nævnes som fæster af den ene af gårdene, da Møinichen efter købekontrakt af 10. marts 1728 solgte Restrup med bøndergods ved skøde af 30. maj 1729, læst 16. juni¹⁸⁴, til Iver Jørgensen Abel.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen-familien fra Østerbølle sogn, 1982.

¹⁸⁴ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1727-31, B.24-680, fol. 404b-06b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 146 Friderich Busch, f. 1686, d. 1746.

Ane 147 Anne Rosenørn, f. 1701, d. 1758.

Kaptajn Busch og hustru boede 1722 på Hersomgaard i Hersom sogn, men flyttede senest 1723 til Korsøgaard i Simested sogn. - Han blev senere major og boede på Korsøgaard ved sin død 1746.

Friderich eller Friederich Damianus (Damiani?) Busch blev født 1686¹⁸⁵ i København eller andet steds på Sjælland og døde 30. september 1746¹⁸⁶ på Korsøgaard i Simested sogn, begr. 8. oktober (alderen angives ikke, men han må jo have været 60 år gammel). Han var søn af officeren Damianus Busch¹⁸⁷ og hustru Sidsel eller Cecilie.

Friderich Busch blev gift 20. september 1721 på Hersomgaard med den adelige Anne Rosenørn, født 1. juni 1701 på Hersomgaard i Hersom sogn, død - uvist hvor - 30. marts 1758¹⁸⁸. Hun var datter af Christopher Rosenørn og hustru Karen de Hemmer.

Børn

Friderich Busch og Anne Rosenørn fik mindst 3 børn:

1. Christopher Busch, født 1722 på Hersomgaard, død samme år, 1 dag gl.
2. Sidsel eller Cecilie Busch, født 1723-30, **ane 73**.
3. Karen Busch, født 1727-29, død 1791 på Hersomgaard, hvor hun opholdt sig fra omkr. 1770 eller før. - Hun var ugift.

Friderich Busch

Han - Friederich Damianus Busch - var fra senest 1704 ansat ved Aarhus Stifts nationale Infanteriregiment, hvor han 18. maj 1705 udnævntes til fænrik eller fanebærer¹⁸⁹, 2. september 1709 til løjtnant og 19. juni 1716 til kaptajnløjtnant. Fra 8. maj 1719-31 var han kaptajn og chef for Sønderlyng og Gislum herreders kompagni under nævnte regiment, hvor hans senere kones bror Christopher Rosenørn, 1700-1727, fra 1718 var fænrik og fra 1719 sekondløjtnant¹⁹⁰. - Christopher og Anne Rosenørns farbror Poul Rosenørn, 1670-1737, var ligeledes ansat ved regimentet, hvor han 1701-08 var kaptajn, 1708-13 major, 1713-20 oberstløjtnant og 1720-32 oberst og chef for regimentet¹⁹¹.

Sammen med Poul Rosenørn må Friderich Busch have deltaget i Store Nordiske Krig 1709-20, hvor Rosenørn til lands og til vands tog del i krigen under Reedtz og Ulrich Christian Gyldenløve i forberedelserne til erobringen af Stralsund i det nordlige Tyskland, men 1717 kommanderet til Norge og 1719 med ved erobringen af Marstrand.

I 1731 blev Friderich Busch ansat i Drabantgarden, men 11. februar 1733 forflyttet til Sydjyske nationale Infanteriregiment. - Men samme år lykkedes det for Busch at blive udnævnt til kaptajn for Fjends og Rinds herreders kompagni under Nordjyske nationale Infanteriregiment 2. april 1730 (1733?). -

¹⁸⁵ Fødselsåret kendes kun fra stamtavlen over slægten Rosenørn i Danmarks Adels Aarbog 1932, II, s. 149.

¹⁸⁶ Dødsdagen kendes kun fra stamtavlen over slægten Rosenørn i Danmarks Adels Aarbog 1932, II, s. 149.

¹⁸⁷ J.C.W. og K. Hirsch: Fortegnelse over danske og norske Officerer 1648-1814, 1888-1907, bd. 2, s. 341-42; Friderichs mellemnavn Damianus, der måske kunne være fejl for Damiani, altså Damianussen, kendes kun fra Hirsch.

¹⁸⁸ Hendes fødsels- og dødsdata kendes kun fra kilde 1, men hun stod fadder 1754 hos datteren Sidsel/Cecilie, se ane 72-73.

¹⁸⁹ C.W. og K. Hirsch: Fortegnelse over danske og norske Officerer 1648-1814, 1888-1907, bd. 2, s. 341-42; Friderichs mellemnavn Damianus, der måske kunne være fejl for Damiani, altså Damianussen, kendes kun fra Hirsch.

¹⁹⁰ Fra stamtavlen over slægten Rosenørn i Danmarks Adels Aarbog 1932, II, s. 149.

¹⁹¹ Fra stamtavlen over slægten Rosenørn i Danmarks Adels Aarbog 1932, II, s. 146.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ved dette regiment blev han 3. december 1736 sekondmajor og 21. april 1738 premiermajor. - 22. februar 1745 tog han sin afsked fra regimentet.

Friderich Busch' segl findes i Rigsarkivets seglsamling og viser et lodret delt skjold, hvis 1. felt indeholder en harniskklædt arm med et sværd og 2. felt tre træer.

- Hjelmen prydes af et par vinger.

Ægteskabet

Efter giftermålet 1721 boede Friderich Busch og Anne Rosenørn i 1722 hos hendes forældre på Hersomgaard i Hersom sogn, hvor parrets første barn blev født i november 1722. - I 1722 nævnes kaptajn Busch blandt køberne ved auktionen i Hvam kro¹⁹².

Senest 1723 flyttede Busch til herregården Korsøgaard i Simsted sogn. - 4. november 1723, læst 16. februar 1724¹⁹³, udstedte Christian Soelberg, herredsfoged i Rinds og Gislum herreder, en panteobligation til "velædle og velbårne Friderich Busch, kaptajn ved Det aarhusiske nationale Regiment og residerende på Korsøgaard" på 100 rdlr. med pant i Hvam kro på 1½ td. hartkorn og en halv bondegård i Hvam by og sogn på godt 2½ td. hartkorn med tilhørende gadehus. Desuden ses velædle og velbårne kaptajn Friderich Busch at være vitterlighedsvidne ved skødet 21. april 1730, læst 28. juni¹⁹⁴, fra Mette Cathrine Winter, salig assessor Bent Jespersens til Holmgaard, hvis lavværge var Busch' svigerfar Christopher Rosenørn til Hersom- og Korsøgaarde, på en gård i Hvornum by i Onsild herred til Friderich v. Muderspach, kaptajn ved Aarhus Stifts nationale Regiment.

Friderich Busch var vel forpagter af Korsøgaard, som svigerfaderen havde købt 1721. - Måske blev Busch eller Anne Rosenørn ejer af lidt bøndergods i omegnen, for datteren Sidsel/Cecilie Busch' mand Christen Bertelsen, ane 72-73, skal have overtaget omkr. 20 tdr. hartkorn efter svigerforældrene.

Den adelige, 20-årige Anne Rosenørns ægteskab 1721 med den noget ældre kaptajn Busch har sikkert ikke været velset. - Værre blev det sikkert for de adelige Rosenørn'er på Hersomgaard, da hendes og Busch' datter Sidsel eller Cecilie Busch senest 1750 giftede sig med bondekarlen Christen Bertelsen fra Aalestrup.

Da Anne Rosenørns bror, den barnløse oberstløjtnant Peder Rosenørn til Hersom- og Korsøgaarde oprettede testamente 1764, forbigik han fuldstændig niecen Sidsel/Cecilie Busch, mens dennes ugifte søster Karen skulle have 1000 rdlr. Langt den største del af formuen skulle gå til adelige slægninge¹⁹⁵.

¹⁹² Skifte efter Sophie Pedersdatter Guldager, Hald amts skifteprotokol 1698-1725, B.3. B-67, fol.331b.

¹⁹³ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1720-24, B.24-676, fol. 619b

¹⁹⁴ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1727-31, B.24-680, fol. 578b.

¹⁹⁵ Kopi af eksekutorskifte efter oberstløjtnant Peder Rosenørn til Hersom- og Korsøgaarde 1775 i Hald amts arkiv, B.3.B-55a, original i Oreby og Berritsgaarde godsarkiv i Landsarkivet for Sjælland.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Karen Busch ønskede ifølge en tilføjelse 1767 til Rosenørns testamente at testamentere sin formue til sin slægtning provst Damianus Dalls børn.

Oberstløjtnantens ugifte søster Anne Elisabeth Rosenørn, død 1767, havde i 1757 testamenteret 1000 rdlr. til Karen Busch, men intet til Sidsel/Cecilie¹⁹⁶.

Ifølge Karen Busch' testamente af 10. maj 1785¹⁹⁷ skulle af hendes rentepenge 5.050 rdlr. forlods udtages 2.700 rdlr. til Damianus Dalls seks børn, men kun 250 rdlr. til hendes retmæssige arvinger, søsteren Sidsel/Cecilie og Christen Bertelsens fem børn, der hver kun skulle have 50 rdlr. - Da hele boet var gjort op 1791, blev der dog ialt 383 rdlr. 2 mk. til Karen Busch' søstersøn Christen Christensen (Bertelsen), ane 36, og 166 rdlr. 4 mk. til hver af de fire søsterdøtre, Anne, Kirsten, Maren og Ellen.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen-familien fra Østerbølle sogn, 1982.

Ane 150/66 Jeppe Madsen, f. omkr. 1700, d. 1760.

Ane 151 N.N. (Bodil N.N.), f. ca. 1701, d. 1737.

Jeppe Madsen var gårdmand i Skedshale i Simested sogn og indgår 2 gange på denne anetavle, se foran under ane 66-67.

¹⁹⁶ Hald amts skifteprotokol 1765-82, B.3.B-68, fol. 112b.

¹⁹⁷ Hald amts skifteprotokol 1788-98, B.3.B-70, fol.78b, men mere udførligt i Viborg amts arkivs skifteforretninger 1791-93, B.4-939, nr. 2.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 152 Jens Pedersen Grøn, f. 1691(?), d. 1770.

Ane 153 Karen Christensdatter, f. ca. 1699, d. 1762.

Jens Pedersen Grøn, der ved sin første kones død 1722 og ved det ældste barns dåb blev kaldt Lille Jens Grøn, boede fra giftermålet 1723 til sin død 1770 i Aars by og sogn.

Jens Pedersen Grøn blev måske født 1691 i Aars sogn, døbt 5. april, og døde 1770 i Aars by og sogn, begr. 7. januar, 67(?) år gl. På trods af dødsalderen måske identisk med den Jens, der blev født 1691 som søn af Peder Jensen Grøn i Aars og hustru (gift 1690) Inger Christensdatter (af V. Oustrup).

Jens Pedersen Grøn blev gift første gang 1721 i Aars, trolovet 22. juni og viet 16. november, med Kirsten Simonsdatter af V. Oustrup, født ca. 1681, død 1722 i Aars by og sogn, begr. 5. juli, 41 år mindre end 4 mdr. 14 dage.

Jens Pedersen Grøn blev gift anden gang 1723 i Aars, trolovet 29. december 1722 og viet 17. maj (Feria 2de Pentecost.), med Karen Christensdatter, født ca. 1699 i Stenild i Aars sogn, ca. 1762 i Aars by og sogn, begr. 27. december (Fer. 2de Nativ. Christi), 63 år gl. Hun var datter af Christen Nielsen (Bonde) og hustru Karen Nielsdatter.

Børn

Parret fik flg. 7 børn, alle født i Aars:

1. Kirsten Jensdatter, 1723-1727.
2. Peder Jensen, 1725-1727.
3. Kirsten Jensdatter, født 1727.
4. Peder Jensen Grøn, født 1730, **ane 76**.
5. Jørgen Jensen Grøn eller Smed, 1733-1784, nævnt i Morum i Vognsild sogn 1771-76 og fra 1779 i St. Binderup, gift senest 1771 med Kirsten Jensdatter, født ca. 1746-47, død efter 1801, datter af ane 154-55.
6. Birgitte, født 1739.
7. ~~Christen, født 1740~~. [Han er måske ikke deres barn: Aars KB 1740 opslag K03-16, Forældre: Jens Pedersen Grøn og **Maren** Christensdatter].

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 154 Jens Jensen (Knudsen), f. omkr. 1700, d. 1771.

Ane 155 Anne Madsdatter, f. 1712-16 (?), d. 1771-78.

Jens Jensen (Knudsen), var - vel fra giftermålet 1734 - fæster af fødegården, præstens anneksgård i St. Binderup i Binderup sogn på knap 5 tdr. hartkorn; bondeskylden - den største part af gården, godt 3 tdr. hartkorn - tilhørte præsteembedet Tisted-Binderup, mens herligheden hørte under godset Nørlund.

1765 blev han som fæster af slægtsgården afløst af sønnen Niels Jensen (Knudsen), der 1799 blev afløst af sin svigersøn Christian Poulsen.

Jens Jensen (Knudsen), blev født omkring 1700 i St. Binderup i Binderup sogn og døde 1771 i St. Binderup, da skiftet efter ham blev afholdt 27. december 1771, se nedenfor. Han var søn af Jens Christensen, kaldet Knudsen, og hustruen, hvis navn er ukendt; hans herkomst fremgår dels af skiftet 1781 efter hans barnløse søster Kirsten¹⁹⁸ og dels af gårdhistorien.

Jens Jensen (Knudsen) blev gift 1734 i Aars, trolovet 8. juli og viet 3. oktober, med Anne Madsdatter, født - antagelig 1712-16 - i Sjøstrup i Aars sogn, død 1771-78 i St. Binderup; hun overlevede manden, men døde før kirkebogens begyndelse 1778. Hun var datter af Mads Laursen og hustru Maren Nielsdatter, men hendes fødsel og dåb er ikke indført i kirkebogen. - 1750, 56 og 58 nævnes hun og hendes døtre som faddere hos hendes brødre Hans og Laurs Madsen i Sjøstrup.

Børn

Jens Jensen (Knudsen) og Anne Madsdatter fik 7 levedygtige børn:

1. Karen Jensdatter, født ca. 1735-36, død 1811 i Skedshale i Simested sogn, 77 år gl. Gift 1. gang ca. 1756-57 med enkemand Thomas Christensen, født ca. 1701 i Hvam by og sogn, død 1782 i Aalestrup i Østerbøllesogn (gift 1. gang 1735-36 i Østerbølle med Kirsten Christensdatter, død 1756). Karen Jensdatter blev gift 2. gang 1783 med Willum Christensen, 1751-1831, gårdmand i Aalestrup og sidst i Skedshale. Karen Jensdatters datter Johanne Thomasdatter, 1761-1846, blev gift 1795 i Restrup med Jens Pedersen Støttrup, født ca. 1765-69, død 1845, fra 1808 gårdmand i den senere Langagergaard i Hvam sogn. Parrets søn Jens Jensen (Væver), 1803-1882, væver og bolsmand i Guldager, blev gift 1841 med Kirsten Marie Jensdatter, 1816-1857 (efterkommer af ane 156-57); deres søn var Hans Jensen, 1848-1923, dyrlæge i Farsø og far til bl. a. forfatteren Johannes V. Jensen, 1873-1950, og søsteren Thit (Marie Kirstine Dorthea) Jensen, 1876-1957.
2. Jens Jensen (Knudsen), født ca. 1736-38, død efter 1801, fra 1762 gårdmand i Ll. Binderup i Binderup sogn under Nørlund¹⁹⁹. Gift 1. gang 1762-63 med Karen Andersdatter (Dalum), død 1764²⁰⁰. Gift 2. gang ca. 1764-65 med Maren Hansdatter, født ca. 1744-45, død 1798, 54 år gl.²⁰¹
3. Anne Jensdatter, født 1737-43, død efter 1779, gift senest 1761 med Niels Jensen (Vestergaard) i Morum i Vognsild sogn; parret fik 6 børn i Morum 1762-79.
4. Maren Jensdatter, født ca. 1740, **ane 77**.
5. Niels Jensen (Knudsen), født ca. 1743, død 1812, 69 år gl., overtog 1765 fødegården i St. Binderup. Gift 1768-74 med Mette Jensdatter, født ca. 1746-47, død 1797, 50 år gl.²⁰² - Datteren Anne Nielsdatter, født 1779, blev gift 1799 med den følgende fæster i gården Christian Poulsen.
6. Mads Jensen (Knudsen), født ca. 1744-45, død efter 1801, fra 1772 gårdfæster i Ll. Binderup. Gift 1. gang ca. 1772 med forgængeren Christen Andersens enke Maren Christensdatter, død

¹⁹⁸Gunderupgaard skifteprotokol 1722-83, G.174-1, fol.184.

¹⁹⁹Nørlund fæsteprotokol 1719-1833, G.172-15, fol.298.

²⁰⁰Nørlund skifteprotokol 1738-98, G.172-97, fol.614.

²⁰¹Nørlund skifteprotokol 1738-98, G.172-97, fol.975.

²⁰²Nørlund skifteprotokol 1738-98, G.172-97, fol.961.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1777.²⁰³ Gift 2. gang ca. 1778 med Kirsten Jørgensdatter, død 1779²⁰⁴. Gift 3. gang ca. 1779-80 med Karen Sørensdatter, født ca. 1751-52, død efter 1801.

7. Kirsten Jensdatter, født ca. 1746-47, død efter 1801. Gift senest 1771 med søsteren Marens svoger Jørgen Jensen Grøn eller Smed, født 1733 i Aars by og sogn, død 1784 i St. Binderup, 48 år gl.²⁰⁵; parret nævnes 1771-76 i Morum i Vognsild sogn, men flyttede før 1779 til St. Binderup. Han var altså søn af **ane 152-53**.

Jens Jensen, kaldet Knudsen

Vel fra giftermålet 1734 var han fæster af fødegården, præstens anneksgård i St. Binderup i Binderup sogn, nemlig gård nr. 5 med et samlet hartkornstilliggende på 4 tdr. 7 skpr. 2 fjk. - Heraf hørte herligheden under godset Nørlund, der altså hermed var indehaver af rettigheden til at afholde skifte i gården og udstede fæstebreve herpå; bondeskylden tilhørte derimod sognepræsteembedet i Kgs. Tisted og Binderup. - Generationsskifterne i gården ses af matriklen 1724 sammenholdt med hartkornsspecifikationerne 1764, 1770 og 1778²⁰⁶.

Han - eller måske faderen - var identisk med den Jens Knudsen, der nævnes som fæster af anneksgården i St. Binderup, 20. december 1737, læst 22. januar 1738²⁰⁷, da Peter Jessen, sognepræst for Tisted og Binderup, provst over Gislum Herred, solgte 7 skpr. hartkorn af anneksgårdens herlighed til kancelliråd og borgmester i Aalborg Henrich Grotum (fra hvem rettigheden senere overgik til Nørlund); i skødet henvises til baron Jens Juels skøde på herligheden af 30. oktober 1695.

Jens Knudsen var i 1740erne sammen med Christen Melgaard kirkeværg for Binderup kirke, og ved skiftemødet 13. maj 1748²⁰⁸ i stervboet efter nævnte provst Peiter Peitersen Jessen i Kgs. Tisted fordrede de begge væрге-penge forfaldne til 1. maj 1748, nemlig 1 rdlr. 2 mk.

²⁰³ Nørlund skifteprotokol 1738-98, G.172-97, fol.791.

²⁰⁴ Nørlund skifteprotokol 1738-98, G.172-97, fol.813.

²⁰⁵ Nørlund skifteprotokol 1738-98, G.172-97, fol.844.

²⁰⁶ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.50, samt Randers amtsstuearkivs hartkornsspecifikationer og jordebøger for godserne L-O 1731-1845, B.14-81 (Nørlund).

²⁰⁷ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 41, 1737-45, B.24-684, fol.29.

²⁰⁸ Gislum herreds gejstlige skifteprotokol 1706-81, C.17. C-2, fol.241.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Fæstebrevet 1765

Da Jens Jensen, kaldet Knudsen, nævnte år afstod gården udstedte Nørlunds ejer følgende meget oplysende fæstebrev²⁰⁹ til sønnen:

Margrete Grotum Bergh, salig Jørgen Mørckes til Nørlund kendes og hermed tilstår at have stedet og fæstet (stæd og fæst), ligesom jeg ved dette steder og bortfæster til reserve-soldat Niels Jensen, barnefødt på mit gods i St. Binderup og samme tilhørende, en mig efter ihændehavende skøder af dato 30. oktober 1695, 20. december 1737 og 10. maj 1757 berettiget anneksgård i Binderup sogn, St. Binderup by, som faderen Jens Knudsen beboer og til hannem formedelst alderdom og skrøbelighed har opladt, ansat i nye landmålingens matrikel under nr. 5 ager og engs hartkorn 4 tdr. 7 skpr. 2 fjk., hvoraf herligheden, 1 td. 6 skpr. tilhører mig og bondeskylden 3 tdr. 1 skp. 2 fjk. til sognepræsten for Kgs. Tisted og Binderup sogne; hvilken anneksgård bemeldte Niels Jensen sin livstid må have, nyde, bruge og i fæste beholde med de vilkår, at han deraf i rette tider betaler alle påbudne eller påbydende kgl. skatter og kontributioner samt årlig til hver Martini erlægger til mig som herlighedsejer for $\frac{1}{4}$ af 1 ko, 1 brændsvin, $\frac{1}{2}$ dlr. gæsteri og for ægt og arbejde, alt med penge 7 rdlr. siger syv rigsdaler, derforuden leverer fæsteren årlig til sædvanlige tider sin landgilde til Tisted præstekald, der er 12 pd. smør, 1 td. $\frac{1}{2}$ skp. rug, 1 td. 6 skpr. byg og 2 tdr. 4 skpr. havre, ialt ligesom faderen før hannem med rette svaret og givet haver; så kører han mig og årlig rejser til Aalborg eller dessen vejs længde lige ved andre mine hovfri gårdmænd i Binderup sogn.

Gårdens bygninger og besætning haver han at forbedre og i lovforsvarlig stand vedligeholde, jorden lovlig gøder og dyrker (dørcker) og ej noget deraf bortlejer eller til upligt lader bruge.

Indfæstningen er mig fornøjelig betalt. - Og er det ellers en kondition, at sønnen forsyner sine forældre med kost, værelse og ildebrand til fornødenhed, ligesom han det selv nyder; skulle forældrene ikke finde sig fornøjet med at søge dug og disk hos sønnen, forskaffer han dennem fri husværelse i gården samt fornøden ildebrand, så og årlig 2 skpr. udsæd i grønland og foder og græs til 1 ko og 6 fåre-kreaturer, som udtages af gårdens besætning, dog efter deres dødelige afgang igen at komme til gården.

For øvrigt haver fæsteren at holde mig deres kgl. majestæts allernådigste lov og forordninger efterrettelig, være mig og mine udskikkede hørig og lydlig udi hvis, som til mit bedste beordres, alt under dette sit fæstes forbrydelse og anden vedbørlig straf.

Til bekræftelse haver jeg dette mit udstedte fæstebrev underskrevet og forseget, og fæsteren Niels Jensen på en ligelydende genpart reverseret sig samme i alle måder at holde efterrettelig.

Nørlund den 31. december 1765

Sal. Jørgen Mørckes Margrete Grotum Bergh (L.S.)

Ligelydende original-fæstebrev på forordnet stemplet papir har jeg annammet, og herved tilforpligter mig samme i alle måder at efterkomme.

Nørlund ut supra *Niels N.I.S. Jensen*

Til vitterlighed: *N. Mejling Laurs Pedersen*

Skiftet 1771

Efter 6 år som aftægsmænd døde Jens Jensen Knudsen, efter hvem skifte blev afholdt 27. december 1771²¹⁰ mellem enken Anne Madsdatter på den ene og deres udi fælles ægteskab sammen avlede børn: Niels Jensen, boende i St. Binderup, Jens Jensen, boende i Ll. Binderup, Mads Jensen, 27 år, tjenende på Nørlund, Karen Jensdatter, gift med Thomas Jensen (fejl for Christensen) i Aalestrup, Anne Jensdatter, gift med Niels Jensen i Morum, Maren Jensdatter, gift med Peder Jensen fra Nyrup, Kirsten Jensdatter, gift med Jørgen Jensen i Morum, alle på den anden side.

²⁰⁹ Nørlund fæsteprotokol 1719-1833, G.172-15, fol.326.

²¹⁰ Nørlund skifteprotokol 1738-98, G.172-97, fol.713.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Men før videre blev foretaget, fremstod enken Anne Madsdatter med tiltagne lavværge Jens Pedersen Foulum her af byen, som tilkendegav, at hun var (rettere havde) akkorderet med hendes ældste (rettere næstældste) søn om en årlig aftægt, som udi hans fæstebrev af 31. december 1765 var mentioneret, slikt af han Niels Jensen eller efterkommende gårdens beboere vorder opfyldt, havde hun ikke videre at fordre...

Derefter fremlagde Niels Jensen et afkald dateret 19. oktober 1771 og udstedt af svogrene Thomas Jensen (fejl for Christensen), boende i Aalestrup, på sin hustru Karen Jensdatters vegne og af Niels Jensen, boende i Morum, på sin hustru Anne Jensdatters vegne. - Ligeledes et afkald af 19. oktober 1771, udstedt af Peder Jensen fra Nystrup på sin hustru Maren Jensdatters vegne. Og endelig et afkald af 8. december 1771, udstedt af svogeren Jørgen Jensen, boende i Morum, på sin hustru Kirsten Jensdatters vegne.

På skiftemødet erklærede tillige sønnen Jens Jensen, at han ikke havde videre krav i boet. - Og sluttelig lovede Niels Jensen, at når hans broder Mads kom til brød, ville han give ham en plag eller 13 rdlr. i penge samt en ko eller 7 rdlr. i penge, hvorefter skiftet blev sluttet.

Af gårdens senere historie

Niels Jensen, kaldet Knudsen, blev 1799²¹¹ afløst af datteren Anne Nielsdatter, 1779-1824, og svigersønnen Christian Poulsen, født ca. 1758, død 1823, 65 år gl. - Deres efterfølger blev sønnen Niels Christiansen, 1802-1863, der købte gården til selveje 1848, efter at den ved matrikuleringen 1844 havde fået matr.nr. 1 af St. Binderup og sit hartkorn forandret fra 4 tdr. 7 skpr. 2 fjk. til 5 tdr. 1 skp. 1 fjk. 2¼ alb.²¹².

Niels Christiansen og hustru Kirsten Jacobsdatter fra Kgs. Tisted, død 1865, 65 år gl., blev efterfulgt af sønnen Andreas Nielsen, 1842-1917, gift første gang med sin slægtning (næst-næstsøskendebarn) Johanne Andersen, 1837-1896, datter af Anders Jensen Støttrup på Langagergaard i Hvam.

Andreas Nielsen, der blev gift anden gang 1899 med sin husholderske Mariane Andersen fra Gislum, blev derpå husmand og overdrog slægtsgården 1899 til sønnen Anders Kristian Andreasen, 1872-1913, hvis enke, Karen Elisabeth Nielsen fra Vognsild giftede sig anden gang 1914 med Jens Peter Madsen, der så overtog slægtsgården; denne havde da været i samme slægts besiddelse i mindst 9 generationer siden midten af 1600 tallet. -

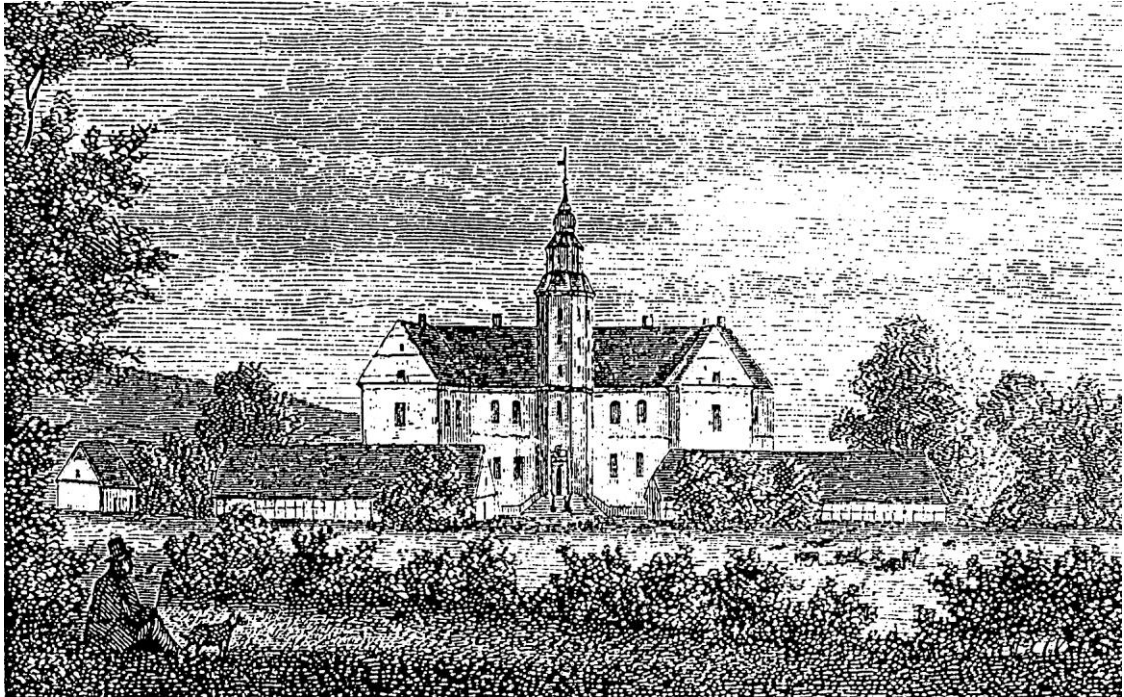
Anneksgården i St. Binderup ejes nu af sidstnævnte søn Aage Hejlskov Madsen.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: En slægt Støttrup fra Hvilsom sogn, 1990.

²¹¹ Nørlund fæsteprotokol 1719-1833, G.172-15, fol.479

²¹² Gislum herreds matrikel 1844, B.48. C-103, fol.107, samt Durup og Binderup sognes realregister ca.1860-ca.1955, B.48. C-SP.94, fol. 148.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Godset Nørlund efter gammelt stik.
Gengivet efter Trap: Danmark, 2. udg. 1875.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 156 Hans Pedersen, f. ca. 1683, d. 1767.

Ane 157 Pernelle/Petronella Christensdatter, f. 1681/85, d. 1781.

Hans Pedersen var fra giftermålet 1711 fæster af en gård på 7 tdr. hartkorn i Stistrup i Fovlum sogn under Gunderupgaard.

Hans Pedersen blev født ca. 1683 på Livø i Bjørnsholm (nu Ranum) sogn og døde 9. februar 1767 i Stistrup i Fovlum sogn, 84 år gl. Han var søn af Peder Mortensen og hustru Karen Christensdatter Grøn.

Hans Pedersen blev gift 7. juni 1711 (Dom. 1. p. Trin.) i Farstrup med Pernelle/Petronella Christensdatter, født 1681-85 i Stavn i Farstrup sogn, død 17. april 1781 i Stistrup i Fovlum sogn, begr. 22. april i Stistrup i Fovlum sogn, næsten 100 år gl. Hun var datter af Christen Mortensen og hustru Mette Christensdatter.

Børn

Parret fik flg. 10 børn:

1. Jørgen Hansen, født 1712.
2. Morten Hansen, 1714-1775, overtog fødegården i Stistrup. Gift 1742 i Strandby med Johanne Jensdatter, 1707-1785, datter af Jens Poulsen i Strandbygaard og hustru Bodil Andersdatter. - Fra Morten stammer forfatteren Johs. V. Jensen således: Sønnen var Christen Mortensen, 1748-1794, bosat i Dollerup, gift 1774 i Fovlum med Anne Nielsdatter, ca. 1745-1791. Deres datter var Dorthe Christensdatter, 1776-1852, gift ca. 1815 med enkemand Jens Nielsen Elkjær, 1761-1845, bolsmand i Guldager i Simsted sogn. Deres datter var Kirsten Marie Jensdatter, 1816-1857, gift 1841 med Jens Jensen (Væver), 1803-1882, væver og bolsmand i Guldager. Deres søn var Hans Jensen, 1848-1923, dyrlæge i Farsø og far til bl.a. forfatteren Johannes V. Jensen, 1873-1950, og søsteren Thit (Marie Kirstine Dorthea) Jensen, 1876-1957.
3. Karen Hansdatter (ved trolovelsen kaldet Grøn), 1716-1798. Gift 1742 med enkemand Jacob Vognsen, ca. 1706-1786, gårdmand i Stistrupgaard.
4. Peder Hansen, født 1718.
5. Christen Hansen, født 1721, **ane 78**.
6. Mette Hansdatter, født 1723, død efter 1770. Gift 1. gang 1754 med enkemand Niels Christensen, ca. 1729-1766, bosat i Ullits by og sogn. Gift 2. gang 1767 med Niels Jacobsen fra Aars, boede endnu 1770 i Ullits.
7. Hans Hansen, 1725-1766, bosat i Stistrup. Gift senest 1765 med Karen Pedersdatter fra Tolstrup i Næsborg sogn, ca. 1745-1775. Hun blev gift 2. gang 1767 med Bertel Jensen fra Klejtrup, ca. 1736-1795, gift 2. gang med Dorthe Andersdatter, ca. 1741-1805.
8. Søren Hansen, født 1727, død efter 1780, bosat i Fovlum by og sogn. Gift 1. gang 1759 med enken Maren Poulsdatter, ca. 1718-1762, enke efter Peder Jensen i Fovlum, ca. 1716-1759. Søren blev gift 2. gang 1763 i Farsø med Maren Knudsdatter fra Støttrupgaard, død efter 1780.
9. Thøger Hansen, 1729-1786²¹³, student 1751 fra Viborg Katedralskole, cand. theol. 1756, sognepræst på Bogø fra 1765, i Gundslev på Falster fra 1779 og i Skelby-Gedesby på Falster fra 1781. Gift 1. gang 1765 med Christine Busch, 1730-1782, præstedatter fra Kalvehave på Sjælland. Gift 2. gang 1783 med Karen Krog Holmsted, 1753-1828, apotekerdatter fra Svendborg.
10. Anne Hansdatter, født 1734. Gift 1762 med Peder Mortensen af Hedegaarde i Bislev sogn.

²¹³ Alm. Dansk Præstehistorie, v. S.V. Wiberg, bd. 3, 1871, s.78.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Hans Pedersen

Han boede fra giftermålet 1711 i Stistrup i Fovlum sogn, hvor han 1724²¹⁴ nævnes som fæster af en ret stor gård på 7 tdr. 3 skpr. 2 fjk. hartkorn under Gunderupgaard. - Dette gods ejes lod 5. februar 1767²¹⁵ afholde skifte efter Hans Pedersen, der - vel en del år før - havde opladt fæstet for sønnen Morten Hansen, var aftægtsmand og efterlod sig kun få efterladenskaber. 4. april 1767 overtog enken boet imod at afholde begravelsesomkostningerne og betale gælden. Af arvingerne nævnes blot Jacob Vognsen, Søren Hansen, Morten Hansen, Jørgen Hansen og Christen Hansen.

²¹⁴ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.41.

²¹⁵ Gunderupgaard skifteprotokol 1722-89, G.174-1, fol. 154b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 158 Morten Ægidiusen, f. ca. 1704, d. 1779.

Ane 159 Kirsten Pedersdatter, f. 1707, d. 1782/83.

Morten Ægidiusen var fra giftermålet 1730 bosat i Gundestrup i Aars sogn, sikkert som gårdmand.

Morten Ægidiusen blev født 1704 i Vandsted i Malle sogn og døde 1779 i Gundestrup i Aars sogn, begr. 5. september, 75 år gl. Han var søn af Ægidius Andersen og hustru Anne Poulsdatter.

Morten Ægidiusen blev gift 19. november 1730 i Hyllebjerg med Kirsten Pedersdatter, født 1707 i Holmgaard i Hyllebjerg sogn, døbt 13. februar, død ved årsskiftet 1782-83 i Gundestrup i Aars sogn, begr. 3. januar 1783, 78 år gl. Hun var datter af Peder Gregersen og hustru Johanne Pedersdatter.

Børn

Parret fik flg. 5 børn, alle født i Gundestrup:

1. Anna Mortensdatter, født 1731.
2. Johanne Mortensdatter, født 1733, **ane 79**.
3. Peder Mortensen, født 1736.
4. Mette Mortensdatter, født 1740.
5. Hans Mortensen, født 1745.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bernhard (Siemsen), 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 160 Christen Nielsen (Kallestrup), f. ca. 1647, d.1727.

Ane 161 Margrethe Jensdatter (Bruun), f. ca. 1692, d. 1741.

Christen Nielsen (Kallestrup) var fæster af en gård i Østerbølle by og sogn.

Christen Nielsen (Kallestrup) blev født ca. 1647 - måske på gården Kallestrup i Hvam sogn - og døde 1727 i Østerbølle by og sogn, begr. 21. december, (Dom. 4. Adv.), 80 år gl. Han var af ukendt herkomst.

Han var gift første gang med Gertrud Nielsdatter, født ca. 1640, død 1716 i Østerbølle by og sogn, begr. 9. februar, 76 år gl.

Christen Nielsen (Kallestrup) blev gift anden gang 1716 i Østerbølle, trolovet 19. april og viet 5. juli, med Margrethe Jensdatter (Bruun), født ca. 1692 - uvist hvor, død 1741 i Østerbølle sogn, begr. 25. december (Feria II Nat. Christi), 49 år gl. Hun var datter af Jens Nielsen Bruun, senere gårdmand i Østerbølle, og hustru Birgitte Eriksdatter.

Børn

Christen Nielsen (Kallestrup) fik i sine to ægteskaber mindst 5 børn, 1 i første og 4 i andet ægteskab:

1. Anne Christensdatter, født senest 1680, gift 1698-99 i Østerbølle med Niels Nielsen (Hasseris) af Bygum.
2. Niels Christensen, født 1717.
3. Gertrud Christensdatter, 1719.
4. Jens Christensen, født 1722.
5. Morten (egl. døbt Maarten) Christensen (Kallestrup), født 1725, **ane 80**.

Christen Nielsen (Kallestrup)

Chr. Nielsen (Kallestrup) og Margrete Jensdatter Bruun. I skattelisten 1687 den 11/6 (film 19771) var han gårdfæster under Viborg Hospital, og skulle svare skat af 1 hest, 1 ungnød og 2 får.

1715²¹⁶ nævnes Niels Andersen og Christen Nielsen som fæstere af en gård med gl. hartkorn 6 tdr. 4 skpr. 3 fjk. 315 alb. og nyt hartkorn 7 tdr.1 skp. 3 fjk. 2 alb. under Viborg Hospital. - I matriklen 1724²¹⁷ nævnes Christen Kallestrup som fæster af en gård med 3 tdr. 3 fjk. 2½ alb. hartkorn i Østerbølle by og sogn, stadig under Viborg Hospital.

²¹⁶ Viborg hospital fæsteprotokol 1703-87, C.650-27.

²¹⁷ Rinds Herred, Gislum, matrikel 1724, B.48. C-99, fol.25.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 174/226 Jacob Jensen, f. omkr. 1690-1700(?), d. 1758.

Ane 175/227 Else Cathrine N.N, f. senest 1708, d. 1758-65.

Jacob Jensen boede - vel fra giftermålet omkr. 1725 i Ulbjerg by og sogn.

Jacob Jensen blev vel født omkr. 1690-1700 og døde 1758 i Ulbjerg by og sogn, jfr. nedennævnte skifte. Han var af ukendt herkomst.

Han blev gift omkr. 1725 med Else Cathrine, født senest 1708, død tidligst 1758, men senest 1765, da hun ikke nævnes i skiftet efter sønnen. Hun var ligeledes af ukendt herkomst.

Børn

Parret fik flg. 6 levedygtige børn, jfr. skiftene 30. maj 1758 efter Jacob Jensen og 14. september 1765 efter den barnløse søn Jens²¹⁸; af børnene indgår 2 på denne anetavle. Børnene var:

1. Ane (Ma)rie Jacobsdatter, født ca. 1726, gift før 1758 med Peder Pallesen Møller, der 1758 boede i Rosborg gård, men 1765 i Krogs....
2. Elisabet Jacobsdatter, født. ca. 1729-30, **ane 113**.
3. Jens Jacobsen, født ca. 1732, død 1765 som barnløs husmand i Ulbjerg, gift med Karen Christensdatter.
4. Kirsten Jacobsdatter, født ca. 1731-37, 21 år, ane 87.
5. Jacob Jacobsen, født ca. 1740-41, levede 1765.

²¹⁸ Holmgaard skifteprotokol (1737) 1756-1803, G.203-2, fol.36 og 123.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 176 Christen Nielsen, f. ca. 1688, d. 1765.

Ane 177 Apolonie Pedersdatter, f. 1691-92, d. 1769.

Christen Nielsen blev - sikkert 1714 - forpagter i moderens sted af halvparten af Aastrupgaard i Roum sogn under Lynderupgaard; heraf havde storebroderen Morten Nielsen allerede forpagtet den anden halvpart. - Christen Niensens forpagtning blev 1765-69 overtaget af sønnen Niels Christensen, ane 88.

Christen Nielsen blev født ca. 1688 på Aastrupgaard i Roum sogn og døde sst. 22. juli 1765, 77 år og 7 mdr. gl. Han var søn af Niels Mortensen og hustru Karen Madsdatter.

Christen Nielsen blev gift 15. november 1716 i Vesterbølle med Apolonie Pedersdatter, født 1691-92 i Glerup i Vesterbølle, døbt 3. januar 1692, død 1769 på Aastrupgaard i Roum sogn, begr. 16. maj, 78 år gl. Hun var datter af Peder Nielsen (Søkbæk) og hustru Maren Nielsdatter.

Børn

1. Niels Christensen, født 1718, død samme år.
2. Anne Christensdatter, født 1718, død før 1765, gift 1. gang med Laurits Wegner, degn i Tostrup, og 2. gang med Jens Snedker i Borg, nævnt 1765.
3. Niels Christensen, født 1721, **ane 88**.
4. Peder Christensen, født 1724, nævnt 1765 i Nørre Mølle ved Viborg.

Christen Nielsen

Han indtrådte 1714 som forpagter i moderens sted af Aastrupgaard, idet storebroderen Morten allerede da sad på den anden halvpart. Når det formodes at være sket 1714, skyldes det, at forpagtningskontrakterne med ejeren på Lynderupgaard strakte sig over 21 år, og den først kendte forpagtningskontrakt tog nemlig sin begyndelse i 1735.

Lynderupgaards ejer udstedte 18. oktober 1734 forpagtningskontrakt, som fortæller, at Christen Nielsen og storebroderen Morten var fælles om forpagtningen, som strakte sig fra 1735 til 1756. I denne periode var de berettiget til at anvende bygningerne samt "Ager, eng, mark og hede, som der hidindtil haver brugt, og de selv ved deres egne folk og arbejde haver bruge og drive.

Og må de ej bruge jorden til upligt, heller flere kærve deraf end sædvanlig haver været og ejendommen tilbørlig kan tåle". Med til gården hørte i øvrigt fiskeri rettigheder i åen samt den ålegård, som var opstillet ved Løvelbro.

De to forpagtere havde ret til at opsigte forpagtningskontrakten med $\frac{3}{4}$ års varsel, medens Lynderupgaards ejer på sin side ikke kunne opsigte forpagtningen i perioden på de 21 år, så længe forpagterne betalte den årlige forpagtningskontrakt på 40 rdlr., som skulle erlægges på Viborg omslagstermin. Med hensyn til skatterne indeholder forpagtningskontrakten den bestemmelse, at Lynderupgaards ejer skulle svare de kongelige skatter samt halvparten af konsumtionen (indlands told) og familieskatten, medens forpagterne skulle svare den anden halvdel samt alle kop-, kvæg- og andre personelle skatter.

Som noget særligt hedder det sidst i kontrakten, at de to forpagtere havde opsyn med Aastrup hede, "at den ikke bliver ruineret af fremmede, som derud haver gravet tørv og slået lyng". Dette opsyn med heden indebar, at forpagterne, såfremt det alligevel skete, at der var folk som bjærgede tørv eller slog lyng på heden. Til gengæld gav Lynderupgaards ejer de to forpagtere myndighed til at inddrage heste og vogne fra eventuelle skyldige, som de traf på heden, samt at idømme dem erstatningsbeløb og udpantning for disse beløb.

Man kan herefter i protokollen år for år følge de to brødre indbetaling af forpagtningsafgiften, der altid fandt sted i april måned. Indbetalingsdatoen var imidlertid afhængig af, hvornår, Viborg Omslagstermin faldt, noget der igen var afhængig af tidspunktet for første fuldmåned efter forårsjævndøgn.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Af en formue- og kopskatteprotokol fra 1743 vedrørende Rinds herred fremgår følgende vedrørende Aastrupgaard i Roum sogn: "Efter Fogeden Christen Olesens angivelse på Lynderupgaard er der under gården Lynderup to afbyggere, nemlig Morten Nielsen på Aastrup og Christen Nielsen, samme sted, disse haver ingen tjenestefolk, men skal ifølge Forordningens post 12 angående kop-, heste- og karosseskat svare 2 rdlr."

I 1755 afgik Christen Niensens bror og medforpagter Morten Nielsen veddøden, hvorefter dennes søn Niels Mortensen indtrådte i faderens sted. Året efter var forpagtningskontrakten fra 1735 udløbet, idet de 21 år var gået, og der blev derpå af Maria Cathrina Poulson, salig Juulsons (enke) udfærdiget en ny forpagtningskontrakt på Aastrupgaard for Christen Nielsen og nevøen Niels Mortensen gældende for 21 år til 1. maj 1777. Betingelserne var de samme som ved foregående kontrakt, blot var der her som noget specielt tale om, at Lynderupgaards ejer i forbindelse med forpagtningens påbegyndelse skulle levere forpagterne 6 stykker 16 alens tømmer til hjælp til vedligeholdelse af gårdens bygninger. Heller ikke forpagtningsafgiften var ændret, men bestod fortsat af 40 rdlr. om året.

Ved skiftet efter Christen Nielsen, som døde 22. juli 1765²¹⁹, var arvingerne og enken og følgende børn: Niels, der hjalp hjemme på Aastrupgaard, Peder i Nørre Mølle ved Viborg og Anne, der var død, men havde været gift 2 gange og efterladt sig en søn af første ægteskab og to døtre af andet ægteskab.

Sønnen Niels havde udfærdiget en skrivelse til skifteretten, som blev indført i skifteprotokollen samme dag, den 23. juli. Det hedder bl.a. heri:

Da det har behaget Gud i går morgens klokken 3 slet ved døden at bortkalde min fader Christen Nielsen forpagter her på gården så haver jeg slig deres excellence som skifteforvalter i Hald amt hermed underdanigst skullet indberette med lige underdanigst begæring, på min mor Appollone Pedersdatter samt min bror Peder Christensen i Nørre Mølle ved Viborg og egne vegne at anmode deres excellence at siden der foruden os indmeldte tvende arvinger, har der været en min søster Anne Christensdatter, forhen gift med degnen Laurits Wegner i Tostrup med hvem hun avlede et i live værende barn, navnlig Peter Wegner, tjenende hos højædle og velbårne hr. justitsråd H. H. de Lichtenberg til Bidstrup og siden gift med i live værende velagte Jens Snedker, boende i Viborg, med hvem hun avlede 4 i live værende umyndige børn, (Jens, Christen, Mette Marie og Apollone), som (søsteren Anne) ved døden er afgået og derforuden bestandig har været noget dispute (diskussion) imellem min salig fader og bemeldte Jens Snedker m.m.

Af boets registrering og vurdering fremgår det, at der stort set var tale om de samme effekter som nævnt 12 år senere på skiftet efter sønnen Niels' hustru. Således nævnes i storstuen et alkovesengested, et indelukket sengested og et stolpesengested med tilhørende sengetøj, en stor egetræskiste og en fyrretræsskænk, som indeholdt de to sølvskeer og sølvbægeret samt to tinfade, fire tin tallerkener og to tinlysestager. I denne var endvidere et lille rundt bord, fire træstole og en bænk samt en kuffert, som indeholdt enkens garderobe, og en amagerhylde med fire par brune og hvide tekopper samt en anden amagerhylde, hvorpå der stod et ølglas, to studsglas og en gammel glasflaske.

Endelig nævnes i denne stue en "jernvindovns"-kakkellovn, som afdøde havde lejet af sin bror Carsten Nielsen i Gl. Almind. I denne dagligstue nævnes et stort gammelt fyrretræsskab, et egetræsskab, et langt fyrretræsbord med fyrretræsfod, en egetræsbænk, en fyrretræsbænk, et stueur, to træstole, et lille fyrretræsbord og en jernbilæggekakkellovn samt et sengested med tilhørende sengetøj.

I køkken og bryggers samt i et kammer ved bryggerset nævnes det sædvanlige husgeråd, og på loftet fandtes 6 tdr. rug og 1 tdr. byg.

Herudover nævnes i en udbygning et pigekammer med en gammel fjælseng og et lille slagbord samt et karle kammer med en fjælseng.

Af redskaber nævnes bl.a. en beslagen vogn med haver samt tilhørende redskaber, to ubeslagne arbejdsvogne med tilbehør, to træharver, en plov, tre jerngrebe, to skovle og en hakkelses kiste med

²¹⁹ Skifteprotokol for Hald amt 1765-82, B.3.8-68, fol.13.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

kniv, to høforke, seks river, to spader, to lyngleer, tre plejle, en trillebør, en høbøre og to agestole. Af besætningen nævnes en sort 10-års og en brun 12-års hest, en gammel sort 18-års hest, to hopper på henholdsvis 4 og 5 år, en søn 1-års plag og en brun 4-8rs hest, som i øvrigt angaves at tilhøre sønnen Niels, der selv havde købt den. Herudover nævnes fire køer, to ungstude, en kvie, to spædekalve, tredive får og lam, to åringgalte og en so med fire grise samt ti ænder og fire høns.

En måned senere, nemlig 21. august 1765, fortsatte man skiftebehandlingen, og her vurderede man nu de registrerede effekter. Af indboets løsøre kan nævnes, at jernbilægger kakkellovnen sattes højest i værdi med 8 rdlr., medens de to sølvskeer sattes til 3 rdlr. 2 mk. og det lille sølvbæger til 2 rdlr. 4 mk.

Blandt redskaber var den beslagne vogn med tilbehør dyrest ti 8 rdlr., medens de to ubeslagne vogne kostede hver 4 rdlr. og ploven med tilbehør 1 rdlr. 4 mk. Af besætningen kan nævnes, at de to unge hopper sattes til henholdsvis 10 og 12 rdlr., medens den gamle 18-årige hest blot vurderes til 1 rdlr. De fire køer lå på fra 4 til 6 rdlr., de fire ungstude sattes til 4 rdlr. og kvien og de to kalve til blot 3 rdlr.

Af gældsposter i boet nævnes først og fremmest afdøde Christen Nielsens gæld til sønnen Niels på 98 rdlr., som sønnen tid efter anden havde lånt faderen. For beløbet var udstedt en behørig obligation underskrevet af faderen og Niels' bror Peder på Nørre Mølle. Til beløbet på de 98 rdlr. kom renter for en årrække med ialt 24 rdlr., således at sønnen Niels ialt havde et tilgodehavende på 122 rdlr. Endvidere skyldte boet hr. Christen Wassard i Hobro 6 rdlr. i henhold til en regning fra denne af 5. august 1765. Det drejede sig om indkøbte varer fra julen 1764 og frem til dødsfaldet i form af hør, malt, salt og tobak.

Afdødes begravelse havde kostet 12 rdlr., hvorfor enken reserverede sig et tilsvarende beløb til sin begravelse, og tjenestefolkene havde tilgodehavende lønninger til førstkommande Mikkelssdag på 6 rdlr. Hertil kom 2 rdlr., som boet skyldte i ekstraskat, og herefter udspandt der sig en diskussion i skifteretten om, hvorvidt forpagterne var pligtige til at holde gårdens bygninger vedlige. Forpagtningskontrakten blev derfor fremlagt, og da deres pligt til at holde gården i forsvarlig stand var præciseret her, besluttede det at indkalde sr. Friis fra Lynderupgaard for at lade foretage et syn over bygningerne, såfremt han ønskede det. Et sådant syn blev herefter foretaget, og her skønnede man, at stuehusets 10 fag skulle istandsættes for 3 rdlr. 2 mk.

En kvist på stuehuset på 3 fag skønnedes ikke at behøve nogen form for reparation. Staldbygningen mod nord i gården på 7 fag var i "skikkelig brugbar stand og behøver ingen reparation", medens ladebygningen på 12 fag mod vest skulle repareres for 3 rdlr. og fårestien mod syd på 7 fag for 2 rdlr. 2 mk. Endelig oplyses at staldbygningen mod øst på 8 fag var nyopført 2 år tidligere, hvorfor den ingen reparation behøvede.

Til passiverne kom nu udgifter i forbindelse med skiftets afholdelse, og der blev herefter samlede passiver på ialt 193 rdlr., medens aktiverne blot androg 177 rdlr., hvorfor der intet kunne blive til arv og deling.

Ved skifte efter Apollonie Pedersdatter 8. juni 1769²²⁰ efterlod afdøde sig, hvad der kunne være i en kuffert og i et skrin, der fremlagdes imidlertid også en kontrakt indgået mellem på den ene side enken og sønnen Peder og på den anden side sønnen Niels vedrørende sidstnævntes overtagelse af forpagtningen. -Det hedder heri bl.a.: "Afstår jeg Apollone Pedersdatter tillige med min kære søn Peder Møller al den del, vi kan have i forpagtningen over Aastrup halve gårds forpagtning ifølge forpagtningskontrakten af 8. januar 1756 til Niels Christensen i Aastrup, at samme for eftertiden ene og alene skal tilhøre ham, siden jeg Apollone Pedersdatter ikke samme længere for alderdom og svaghed kan forestå, men herved som oven er meldt ganske og aldeles tillige med min søn Peder Møller afstår til min kære søn Niels Christensen. Ligesom vi og herved som oven er meldt afstår al den del, vi ifølge skiftet sluttet den 24. september 1765 kan have i den her i Aastrupgaard værende besætning af bæster (heste), vogne, plovredskaber, kreaturer, ind- og udbo, intet undtaget i nogen måder af hvad navn nævnes kan, til bemeldte Niels Christensen og arvinger, og samme Apollone

²²⁰ Skifteprotokol for Hald amt 1765-82, B.3.8-68, fol.280.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Pedersdatters død skal og alene at tilhøre. Såvel som efter min, Apollone Pedersdatters død skal tilhøre merbemeldte min kære søn Niels Christensen hvad gangklæder og andet, af hvad navn nævnes kan, som mig kunne tilhøre, siden jeg nu hos hannem på min høje alderdom nyder min forsvarlige underholdning.

Hvorimod jeg Niels Christensen lover og forpligter mig og arvinger at friholde min kære moder Apollone Pedersdatter og broder Peder Christensen Møller og arvinger i alle tænkelige måder for hvad af forpagtningskontrakten over Aastrup halve gårds forpagtning kan flyde og følge, men jeg ene og alene for hannem at indestå og være ansvarlig.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1983.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 178 Johan Anboe, f. ca. 1700, d. 1781.

Ane 179 N.N., f. ca. 1700, d. 1751.

Johan Anboe var fra senest 1728 til sin død 1781 snedker i St. Arden i Arden sogn. Johan Anboe blev født ca. 1700 og døde 1781 i St. Arden, begr. 1. juli. Han var af ukendt herkomst og blev i kirkebøgerne også kaldt Jean Amboe, som måske kunne være identisk med det franske Ambois, således at han har været af indvandrerslægt.

Han blev gift første gang 1720-28 med ~~N.N.~~, Else Justdatter født ~~ca.~~ 1703 i Store Arden, døbt den 18. februar, død 1751 i St. Arden i Arden sogn, begr. 8. april, 51 år gl. ~~Hun var ligeledes af ukendt herkomst.~~ *Hun var datter af Just Andersen f. ca. 1675 og hustru Anne Andersdatter f. ca. 1780. Gift i Rostrup kirke den 17. oktober 1700.*

Han må derpå være blevet gift igen, før 1777 døde Johan Anboes hustru af St. Arden, begr. 8. maj, 70 år gl.

Børn

Johan Anboe fik flg. 5 levedygtige børn, hvis senere skæbne kendes fra skiftet 1790 efter den barnløse søn Frederik.²²¹

1. Frederik Johansen Anboe, 1728-29/1789-90, snedker i Aalestrup/Simested, barnløs.
2. Ane Kirstine Johansdatter, født 1733, **ane 89**.
3. Anne Kathrine Johansdatter, født 1735, gift med Ole Mikkelsen, tømrer i Nørager.
4. (Anne) Marie Johansdatter, født 1739, gift med Jens Sørensen Skrædder i V. Grønnerup i Strandby sogn.
5. Grethe Johansdatter, død før 1790 i København, havde måske efterladt sig børn.

Johan Anboe

Øjensynlig har Johan Anboe og første hustru boet et andet sted, før de senest 1728 flyttede til St. Arden, men herom vides intet. Parret kunne måske være kommet en købstad, måske fra Hobro, hvor kirkebøgerne først eksisterer fra 1814. - At Johan Anboe var tilknyttet godset Willestrup i Astrup sogn er helt indlysende således at forstå, at han sikkert har tjent her, og at han har været fæster af et hus eller en ejendom under dette gods i St. Arden. Desværre findes ingen yderligere oplysninger i de få godsarkivalier, der fra Willestrup er afleveret til landsarkivet i Viborg.

Omstændighederne i forbindelse med skiftet 1777 efter Johan Anboes datter Ane Kirstine Johansdatter, **ane 89**, viser nære forbindelser til den ansete Viborg-præst, stiftsprovst og sidst titulær biskop Frederik Astrup, 1727-1817, der ved skiftet stillede som kautionist for den betragtelige sum på 135 rdlr., som Niels Christensen i Aastrup da lovede sine børn i mødrene arv. - Frederik Astrup var degnesøn fra Astrup-St. Arden, så både han og snedkeren Johan Anboes jævnaldrende søn var vel opkaldt Willestrup ejer Frederik Sehested, død 1726.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1983.

²²¹ Restrup skifteprotokol 1779-1825, G.208-2, fol.60.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 180 Christen Lauritsen Schaltz, f. ca. 1692, d. 1772.

Ane 181 Anne Andersdatter (Storgaard), f. 1702, d. før 1769.

Christen Lauritsen Schaltz nævnes som forpagter af Tostrup Præstegaard i Vester Tostrup sogn fra giftermålet 1722 til 1730. Han flyttede derpå 1730-32 til St. Torup i Ulbjerg sogn som fæster af Hov- eller Hougaard på 9 tdr. hartkorn, som senere blev overtaget af sønnen Laurits, ane 90.

Christen Lauritsen Schaltz født ca. 1692 Skals by og sogn og døde 1772 i St. Torup i Ulbjerg sogn, begr. 17. april, 80 år gl. Han var søn af Laurits Pedersen og hustru Anne Christensdatter.

Christen Lauritsen Schaltz blev gift 29. september 1722 i Tostrup med Anne Andersdatter, født 1702 Troelstrup i Tostrup sogn, døbt 26. februar, død før kirkebogens begyndelse 1769. Hun var datter af Anders Christensen Storgaard og hustru Maren Eriksdatter.

Christen Lauritsen Schaltz blev måske gift anden gang med den Gertrud Andersdatter, født ca. 1695, der døde 1775 i St. Torup i Ulbjerg sogn, 80 år gl.

Børn

Christen Lauritsen Schaltz fik i sit første ægteskab mindst flg. 9 børn, hvoraf de 5 ældste blev født i Tostrup og de yngste i St. Torup, jfr. skiftet 22. oktober 1778²²² efter Laurids Madsen i Skals, yngre halvbror til Christen Lauritsen Schaltz:

1. Anne Christensdatter, født 1723, død før 1778, havde efterladt sig en søn Jens, født ca. 1753, tjente i Havris.
2. Maren Christensdatter, født 1725, død samme år.
3. Peder Christensen, født 1727, død samme år.
4. Maren Christensdatter, 1728-1729.
5. Anders Christensen, født 1730, boede 1778 - og 1787 - i Gørup i Ulbjerg sogn, gift med Anne Pedersdatter.
6. Laurits Christensen Hougaard, født ca. 1732, **ane 90**.
7. Niels Christensen, boede 1778 i Gedsted.
8. Erik Christensen, boede 1778 ligeledes i Gedsted.
9. Morten Christensen, vist født ca. 1745, boede 1778 i St. Torup og 1787 vist i Gørup som husmand og væver.

Christen Lauritsen Schaltz

Han vides i hvert fald fra 1723 til 1730 at have været forpagter af Tostrup Præstegaard.

Derefter flyttede han med familien til St. Torup i Ulbjerg sogn, hvor han blev fæster af den såkaldte Hovgaard, som han må antages at have været fæster af indtil sin død. Denne gård ses nævnt i Viborg landstings skøde- og panteprotokol 2. april 1728, da sr. Jens Lunøe i St. Torup Hovgaard ses at have udstedt et pantebrev til Herman Collerup i Randers på 299 rdlr. mod pant, dels i en gård i St. Torup, som var bortfæstet til en Morten Larsen, og dels i bondeskylden i Jens Lunøes påboende gård Hovgaarden i St. Torup.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1983.

²²² Asmildkloster skifteprotokol 1778-1808, G.211-15, fol.21.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 182/108/240 Anders Sørensen, f. senest 1710, d. senest 1762.

Ane 183/109/241 Mette Christensdatter, f. ea. 1714, d. 1779.

Anders Sørensen var gårdfæster i St. Torup i Ulbjerg sogn, forekommer 3 steder på denne anetavle og er omtalt foran under ane 108-109.

Ane 184 Oluf Nielsen, f. 1667, d. 1747

Ole eller Oluf Nielsen, bosat i Rytterhuset, Ullits, var jfr. begravelsesnotatet født ca. 1667, han døde 06.06.1747 og blev begravet 11.06.1747 illlits - hustruen blev antagelig begravet 25.01.1749 i Ullits.

Børn

1. Niels Olufsen, f. 1715, **ane 92**.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 186/188 Søren Jensen Thorsgaard, f. ca. 1699, d.1760.

Ane 187/189 Else Knudsdatter, f. 1713, d. 1779.

Søren Jensen Thorsgaard (Torsgaard), der oftest blev kaldt unge Søren Thorsgaard til forskel fra farbroderen Søren Sørensen Thorsgaard, men siden blot unge Søren Jensen, boede fra giftermålet 1726 i fødegården i Morum i Vognsild sogn på knap 7 tdr. hartkorn, der ejedes af broderen Henrik Jensen i Jelstrup. - Men 1762 købte enken Else Knudsdatter gården til selveje og overdrog den 1770 til sønnen Christen Sørensen Torsgaard, ane 94.

Søren Jensen (Thorsgaard) blev født ca. 1699 i Morum i Vognsild sogn og døde 1760 i Morum i Vognsild sogn, begr. 19. november, 61 år gl. Han var søn af Jens Sørensen Thorsgaard og hustru Anne Henriksdatter.

Søren Jensen Thorsgaard blev gift første gang 1726 i Durup, trolovet 10. november (Dom. 21 post Trinit.) og viet (ikke indført) med Anne Christensdatter i Torsdals Mølle, født ca. 1702, død 1728 i barselseng i Morum i Vognsild sogn, begr. 4. juli, 26 år gl.

Søren Jensen blev gift anden gang 1729 i Giver, trolovet 20. marts (Dom. Oculi) og viet 26. juni (Dom. 2 p. Trinit.) med Else Knudsdatter, født 1713 i Giver by og sogn, hjemmedøbt og derpå fremstillet i kirken 7. maj (Dom. 3 post Pascha), død 1779 i Morum i Vognsild sogn, begr. 31. oktober, 66 år gl. Hun var datter af Knud Jensen og hustru Anne Christensdatter.

Børn

Søren Jensen Thorsgaard fik flg. 12 børn, alle af andet ægteskab; de levedygtige nævnes ved skiftet efter deres morbror Christen Knudsen i Giver²²³. Af flokken indgår 2 på denne anetavle; børnene var:

1. Jens Sørensen, født 1730, nævnt 1763, 78 og 1787 i gården Helming i Ulstrup sogn.
2. Anne Sørensdatter, født 1731, gift 1751 med Jens Jensen fra Pisselhøj i Aars sogn, bosatte sig Morum på en del af hendes fødegård.
3. Lisbet (Elisabeth) Sørensdatter, 1733-1807, gift med Niels Christensen (Kirkegaard), 1736-1785, anneksbonde i Vognsild by og sogn.
4. Mette Sørensdatter, født 1735, død efter 1801, gift 1. gang 1765-66 med enkemand Søren Andersen, 1724-1778, gårdmand i V. Elkær i Alstrup sogn, og 2. gang 1780 med enkemand Jens Henriksen, født ca. 1734-35, død efter 1801, gårdmand i Holme i Farsø sogn.
5. Johanne Sørensdatter, født 1736, **ane 93**.
6. Knud Sørensen, 1737-1760, ugift.
7. Maren Sørensdatter, 1740-1750.
8. Anne Sørensdatter, 1742-1743.
9. Christen Sørensen Torsgaard, født 1744, ane 94.
10. Anne Sørensdatter, 1746-1800. Gift 1769-70 med enkemand Claus Christensen (Møller), 1735-1797, fæster af fødehjemmet, Lerkenfeld Mølle i Vesterbølle sogn.
11. Else Sørensdatter, født 1750, død samme år.
12. Søren Sørensen, født 1752, fik 1770 fripas af moderen, se nedenfor.

²²³ Torstedlund skifteprotokol 1719-77, G.142-11, fol.142.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Søren Jensen Thorsgaard

Han boede fra giftermålet 1726 i Morum i Vognsild sogn, hvor han overtog den gård på 7 tdr. 5 skpr. 2 fjk. 2½ alb. hartkorn, som faderen i 1724²²⁴ nævnes som ejer af, men som i Sørenns tid ejedes af broderen Henrik Jensen i Jelstrup i Havbro sogn.

Ved skøde af 7. november 1762, læst 23. december²²⁵, overdrog Henrik Jensen i Jelstrup til salig Søren Thorsgaards enke i Morum, navnlig Else Knudsdatter, hendes iboende gård på 6 tdr. 6 skpr. 3 fjk. 1 5/6 alb. (altså egentlig blot hovedparcellen). I skødet indføres følgende bestemmelse:

Dog er imellem mig (sælgeren) og bemeldte enke (svigerinde) gjort sådan akkord, at hendes 2de nu hos hende hjemmeværende sønner, Christen og Søren Sørensen, skal efter hendes død være denne gårds nærmeste, imod en billig betaling til deres medarvinger.

Den resterende, mindstepart af gården, nemlig 6 skpr. 3 fjk. 2/3 alb. hartkorn, solgte Henrik Jensen først ved skøde af 10. marts 1763, læst 28. april²²⁶, til (broderen Sørenns svigersøn) Jens Pisselhøj som "et halvt bols jord", som Jens allerede havde i brug; hermed fulgte et hus, der da var ledig, men hvoraf enken Else Knudsdatter ejede de fire nordligste bindinger, sammen med endnu et hus, som beboes af Laust Smed og hvoraf Else ejede halvdelen.

20. januar 1770, læst 25. april²²⁷, ses Else Knudsdatter med sin lavværge C. Testrup (herredsfoged Chr. Testrup) at have udstedt et fripas til (sønnen) Søren Sørensen, født i Morum; denne kunne derefter rejse hvorhen han ville - på trods af det da gældende stavnsbånd.

Endelig overdrog Else Knudsdatter ved skøde af 24. februar 1770, læst 5. april²²⁸, gården i Morum på 6 tdr. 6 skpr. 3 fjk. 1 5/6 alb. hartkorn til sønnen Christen Sørensen mod aftægt.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten fra Hole, 1985.

Ane 188/186 Søren Jensen Thorsgaard, f. ca. 1669, d. 1760.

Ane 189/187 Else Knudsdatter, f. 1713, d. 1779.

Søren Jensen Thorsgaard (Torsgaard) var gårdmand i Morum i Vognsild sogn, indgår 2 gange på anetavlen og er omtalt foran under ane 186-87.

²²⁴ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.48.

²²⁵ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.108b.

²²⁶ Samme, fol.109b.

²²⁷ Dokumenter til justitsprotokollen for Rinds og Gislum herreder 1746-71, B.48.C-13.

²²⁸ Kilde 3, fol.120b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 190 Jeppe Nielsen, f. 1704, d. 1782.

Ane 191 Johanne Christensdatter, f. 1704, d. 1778.

Jeppe Nielsen var fra 1733 fæster af fødegården i Østrup i Vognsild sogn med 3½ tdr. hartkorn under Lerkenfeld.

Jeppe Nielsen blev født 1704 i Østrup i Vognsild sogn, døbt 28. december, og døde sst. 1782, begr. 24. december, 78 år gl. Han var søn af Niels Mikkelsen og hustru Kirsten Jepsdatter.

Jeppe Nielsen blev gift 28. december 1732 i Vognsild med Johanne Christensdatter, født 1704 i Morum i Vognsild sogn, døbt 26. september, død 1778 i Østrup i Vognsild sogn, begr. 8. februar, 75 år gl. Hun var datter af Christen Sørensen Thorsgaard og hustru Maren Christensdatter.

Børn

Parret fik flg. 6 børn:

1. Niels Jepsen, født 1733.
2. Christen Jepsen, født 1735.
3. ~~Christen~~ Jens Jepsen, født 1737. (*Fra kirkebogen*).
4. Kirsten Jepsdatter, født 1740.
5. Jens Jepsen, født 1743.
6. Maren Jepsdatter, født 1745, **ane 95**.

Jeppe Nielsen

Lerkenfelds ejer udstedte 22. december 1733²²⁹ fæstebrev til Jep Nielsen, barnefødt i Østrup, på den ½ gård i Østrup i Vognsild sogn, som hans fader Niels Mikkelsen havde haft. - Han Jep/Jeppe Nielsen må have misligholdt fæstet, for 3. januar 1756²³⁰ fik han atter fæstebrev på gården, som han hidtil havde beboet, men var fradømt. Den nye fæsteakkord indebar øgede hoveriydelser af gården, der var på 3 tdr. 4 skpr. 3 fjk. 2½ alb. hartkorn; landgilden skulle ydes til Mortensdag med penge 1 rdlr. 2 mk.

²²⁹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.105b

²³⁰ Samme, fol.180.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 196/212/236 Jørgen Jørgensen, f. ca. 1682, d. 1762.

Ane 197/213/237 N.N., f. senest 1700, d. efter 1736 (?).

Jørgen Jørgensen boede fra giftermålet 1719 i Skals by og sogn, hvor han 1724 var fæster af en gård på 5½ tdr. hartkorn.

Jørgen Jørgensen blev født ca. 1682 og døde 1762 i Skals by og sogn, begr. 1. januar 1763, 80 år gl. Han var af ukendt herkomst. Hans forældre kunne måske have været den Jørgen Jørgensen, der døde 1723, begr. 1. januar 1724 (Festo Circumst.), 60 år gl., og hustru Ane Pedersdatter, død 1719, begr. 18. juni, 63 år gl.

Jørgen Jørgensen blev gift 3. december 1719 (1. Adventus) i Skals, men hans kones navn og herkomst kendes ikke. Hun må have været født senest 1700 og være død efter 1736, hvis han da ikke var gift flere gange.

Børn

Af Jørgen Jørgensens børn kendes flg. 5:

1. Jørgen Jørgensen, født 1720, **ane 98/106/118**.
2. Kirsten Jørgensdatter, født 1722, gift 1749 med Jokum Pedersen i Skals.
3. Jens Jørgensen, født 1724.
4. Niels Jørgensen, født 1728, boede i Skals og nævnes ved skiftet 1792 efter broderens Jørgens enke.
5. Peder Jørgensen, født 1736, gift 1763 i Bjerregrav, bosat i Hørup, nævnt 1779 i skiftet efter broderen Jørgen.

Jørgen Jørgensen

Han boede som anført i Skals by og sogn fra giftermålet 1719 og var 1724²³¹ fæster af en gård på 5 tdr. 3 skpr. 1 alb. hartkorn under Holmgaard.

²³¹ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.8.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 206/224 Baltzer Mortensen, f. senest 1700, d. senest 1762.

Ane 207/225 N.N. f. senest 1707, d. før 1769.

Baltzer Mortensen boede i Gørup i Ulbjerg sogn, hvor han senest 1724 efterfulgte faderen som fæster af en gård på 4 tdr. hartkorn under Willestrup/Taarupgaard; denne gård blev overtaget af sønnen Morten Baltzersen og er identisk med den nuværende Stigsgaard, matr.nr. 4. - Før 1744 fæstede han tillige en anden gård i Gøntp på 8 tdr. hartkorn, den nuværende Høigaard, matr.nr. 3, som blev overtaget af sønnen Hans Baltzersen, ane 112. - Desuden ejede han til 1748 en gård på 3½ tdr. hartkorn i Bystrup i Gedsted sogn, hvortil kom, at han ved sin død ejede en gård i St. Torup på 8 tdr. hartkorn.

Baltzer Mortensen blev født senest 1700 og døde senest 1762 i Gørup i Ulbjerg sogn. Han må have været søn af den Morten Jensen, der tidligere havde den ene af Baltzer Mortensens gårde i Gørup i fæste.

Baltzer Mortensen blev gift senest 1725 med N.N., der måske kan have heddet Maren Hansdatter, født senest 1707, sikkert død før kirkebogens begyndelse 1769.

Børn:

1. Morten Baltzersen, født ca. 1725, død 1764, gårdmand i Gørup.
2. Hans Baltzersen, født ca. 1727, **ane 112**.
3. Maren Baltzersdatter, født ca. 1728-29, **ane 103**.

Baltzer Mortensen

Han boede som anført i Gørup i Ulbjerg sogn og var fra senest 1724²³² fæster af den gård, som hans formentlige far Morten Jensen tidligere havde været medfæster af, nemlig en halvgård på 4 tdr. 1½ alb. hartkorn, der tilhørte etatsråd Juul til Willestrup, vist rettere Taarupgaard.

Baltzer Mortensen blev før 1744 tillige fæster af en gård 8 tdr. hartkorn i Gørup; dette fremgår af skødet 20. marts 1744, tinglæst 16. april²³³, fra Erik Baggesen Gørup til Kollerup til fru Christenze Horneman på den gård i Gørup, som Baltzer Mortensen havde i fæste sammen med et tilhørende hus, for hvilket han ialt gav 16 sldr. årlig; gårdens hartkorn angives at være 8 tdr. 1 skp. 3 fjk. og den årlige landgilde androg 1 ørte rug, 1 ørte byg 20 skp. havre 1 fjd. smør, 1 brændevin og 2 mark gæsteri penge.

8. juni 1748, tinglæst 22. oktober 1750²³⁴, udstedte Baltzer Mortensen skøde til Anders Nielsen Stenild i Glerup på en bondegård i Bystrup i Gedsted sogn af hartkorn 3 tdr. 4 skp. 3 fjk. 2 alb.; skødet fortæller intet om, hvorledes Baltzer Mortensen var kommet i besiddelse af denne ejendom, og der nævnes heller ingen købesum.

Ved skøde af 28. juli 1762, tinglæst 6. august 1767²³⁵, overdrog Morten Baltzersen og Hans Baltzersen, begge i Gørup, til deres svoger Christen Svenningsen i Sundstrup den del, som kunne tilfalde dem efter deres salig fader Baltzer Mortensen i den gård i St. Torup by med 8 tdr. 3 fjk. 1 alb. hartkorn, beboet af Anders Sørensens enke Mette Christensdatter, ane 108-09, med 2 tilhørende huse.

Baltzer Mortensens²³⁶ søster Anne Mortensdatter havde ophold i Gørup Hospital, ligeledes hendes datter, Barbara Jensdatter med sin søn Christen Christensen; Morten Baltzersens datter Maren døde også der. Det var fortrinsvis slægtninge af familien på Gørupgaard, der kunne komme i betragtning.

²³² Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.2.

²³³ Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol A, 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.17.

²³⁴ Samme, fol.37.

²³⁵ Samme, fol.115.

²³⁶ Regnskab over indtægt og udgift ved Gørup Hospital og Skolehus fra 1. maj 1765 - 1. maj 1766.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 208/228/232 Christen Ambrusen, f. ca. 1694, d. 1773.

Ane 209/229/233 Anne Pedersdatter, f. 1695-1700, d. senest 1769.

Christen Ambrusen var fra omkr. 1720 fæster under Lynderupgaard af en gård i Sundstrup i Ulbjerg sogn på knap 3 tdr. hartkorn, som 1761 blev overtaget af sønnen Laurs, **ane 114**.

Christen Ambrusen blev født ca. 1694 i Sundstrup i Ulbjerg sogn og døde sst. 1773, begr. 31. januar, 79 år gl. Han var søn af Ambrus Pedersen og hustru.

Christen Ambrusen blev gift 1715-20 med Anne Pedersdatter, født senest 1700, død før kirkebogens begyndelse 1769.

Børn:

Parret havde mindst to børn:

1. Peder Christensen Skræder/Ambrusen, født ca. 1720, **ane 104/116**.
2. Laurs Christensen (Ambrusen/Bruus), født ca. 1733, **ane 114**.

Christen Ambrusen

Lynderupgaards ejer udstedte 14. august 1761²³⁷ fæstebrev til Laurids Christensen, født i Sundstrup, på det sted i Sundstrup, som hans fader Christen Ambrusen hidtil havde beboet af hartkorn 2 tdr. 6 skpr. 3 fjk. 1 alb. - Senere var gården på godt 3 tdr. hartkorn og er identisk med nuværende matr. nr. 1.

Christen Ambrusen står fadder i Bjerregrav kirke Dom. 18. p. Trin, 1723.

Hersom/Bjerregrav/Kleitrup KB 1723 opslag 11:

Dom: 18 p. Trinit blev Terkel Smeds barn i Hørup, som tilforn den 24. august var inddøbt og kaldet **Jens**, baaren i kirke af ... Else Cathrine Antonii Christensd? ...

De andre faddere var: Christen Amdros.. Baltzar Mickelsen. Moust Pedersen. Christen Jensen? Peder Jensen Hørup? Kirsten Knudsd:? Johanne Jensd:

Dom 19. p. Trinit: blef Terkel Smeds hustru i Bierregrav kirke introduceret.

²³⁷ Mangler oplysninger.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 210/234 Laurits Christensen Sloth, f. ca. 1692, d. 1772.

Ane 211/235 N.N., f. senest 1700, d. senest 1769.

Laurits Christensen Sloth var gårdmand i Sundstrup i Ulbjerg sogn fra giftermålet omkr. 1720.

Laurits Christensen Sloth blev født ca. 1692 og døde 1772 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, begr. 1. marts, 80 år gl. Han var af ukendt herkomst.

Han blev gift 1712-21, men hans kone, født senest 1700, død før kirkebogens begyndelse 1769, er ganske ukendt.

Børn

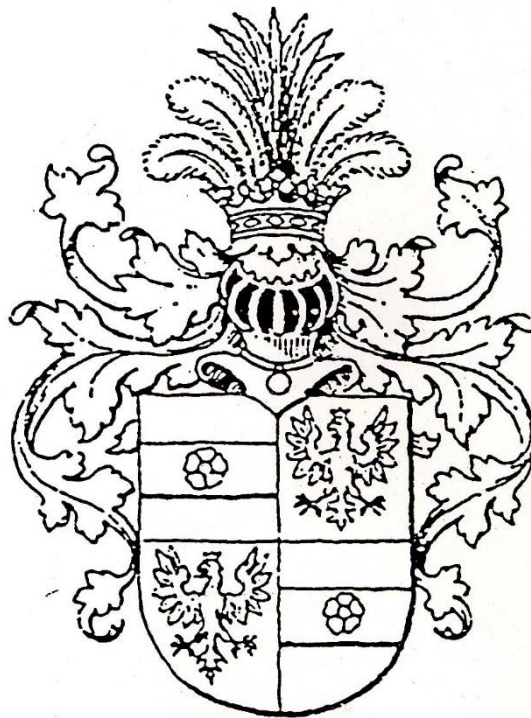
Parret havde mindst flg. 5 børn:

1. Christen Lauritsen Sloth, født ca. 1721, død 1783 i Laastrup, 62 år gl. Gift med Kirsten Christensdatter fra Lille Torup, ca. 1727-1801.
2. Gertrud Lauridsdatter, født ca. 1722, **ane 105/117**.
3. Karen Lauridsdatter, født ca. 1723, død 1799 i Lynderup sogn, gift med Christen Jepsen.
4. Jens Lauridsen, født ca. 1727, gift 1.gang 1752 i Laastrup med Ane Catrine Christensdatter og 2. gang med Maren Nielsdatter i Rind.
5. Kirsten Lauridsdatter, født ca. 1725, død 1822 i Sundstrup i Ulbjerg sogn, 97 år gl. Gift med Niels Thomasen, husmand og fisker i Sundstrup.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda M. Elkjær, født Thomasen, født 1915,
Gennem kvindeled ætling af den adelige slægt Rosenørn.

Bind 2

Udarbejdet af sønnen Thomas Elkjær, Aars.
1996

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 216/364/480 Søren Christoffersen, f. ca. 1660, d. 1740.

Ane 217/365/481 N.N.

Søren Christoffersen nævnes 1724 som fæster af en gård i St. Torup i Ulbjerg sogn.

Søren Christoffersen blev født ca. 1660 i Østerbølle by og sogn og døde 1740 i St. Torup i Ulbjerg sogn, 80 år gl. Han var søn af Christoffer Jacobsen og hustru Maren Nielsdatter.

Søren Christoffersen var gift mindst to gange, idet han 1700 betegnes som enkemand. Derpå blev gift 1700-04, men konens navn kendes ikke.

Sidst var han måske gift med Gertrud Andersdatter, født ca. 1695, død, 1775 i St. Torup i Ulbjerg sogn, begr. 30. maj, 80 år gl.

Børn

Af Søren Christoffersens børn kendes blot sønnen:

1. Anders Sørensen, født ca. 1705, **ane 108/182/240**. - Han fik 1734 sønnen Niels med Kirsten Hovgaards i Hole i Lovns sogn.

Søren Christoffersen

Han blev omkring 1694 fæster af en gård i St. Torup i Ulbjerg sogn på 8 tdr. 3 fjk. 1 alb. hartkorn, der før matrikuleringen 1688 var på 6 tdr. og 1688 ejedes af Jens Andersen i Glerup samt af Christoffer Jacobsen i Østerbølle, Søren Christoffersens far.

I kopskattemandtallet fra 1700 for St. Torup opføres Søren Christoffersen som enkemand, og han må således umiddelbart herefter have indgået et nyt ægteskab. I øvrigt figurerer han i et stolestaderegister fra 1716, som besidder af gården i St. Torup, og ligeledes i matriklen 1724²³⁸ nævnes Søren Christoffersen som fæster af gården på 8 tdr. 3 fjk. 1 alb. hartkorn, som ejedes af Jørgen Jensen til Sebberkloster.

25. april 1727 ses sr. Jens Pedersen Lunø i St. Torup at have udstedt et pantebrev på 200 rdl. til forpagteren på Strandet Mads Jensen Brøndum med sikkerhed i den Jens Pedersen Lunø tilhørende gård i St. Torup på 8 tdr. 3 fjk. 1 alb., bortfæstet til Søren Christoffersen og dennes søn Anders Sørensen, ane 108.

Kilde:

Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

²³⁸ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724. B.48.C-99, fol.1.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 220 Villum Christensen, f. ca. 1671, d. 1729.

Ane 221 Gertrud Jensdatter, f. ca. 1672, d. 1756.

Villum Christensen var 1715 fæster af en gård i Østerbølle by og sogn under Viborg hospital.

Villum Christensen blev født ca. 1671 og døde 1729 i Østerbølle by og sogn, 58 år gl., begr. 6. februar.

Villum Christensen blev gift 27. december 1706 i Østerbølle med Gertrud Jensdatter, født ca. 1672 i Østerbølle sogn, død 1756 sst., 84 år gl., begr. 31. oktober. Hun var datter af Jens Lauritsen og hustru Gertrud Mogensdatter.

Børn

Parret fik flg. 4 børn:

1. Christen Villumsen, født 1709.
2. Jens Villumsen, født 1712.
3. Lars Villumsen, født 1714.
4. Lars Villumsen, født 1715, **ane 110**.

Villum Christensen

Han var 1715²³⁹ fæster af en gård i Østerbølle by og sogn, hvis gamle hartkorn var på godt 8 tdr. og det nye hartkorn 7 tdr. 3 skpr. 2 fjk. 2 alb.; her nævnes han også som fæster 1724²⁴⁰ med samme hartkorn under Viborg Hospital.

²³⁹ Viborg hospital fæsteprotokol 1703-87, C.650-27.

²⁴⁰ Rinds Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.25.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 222 Christen Christensen Vejrhøj, f. ca. 1689, d. 1770.

Ane 223 Karen Christensdatter, f. ca. 1692, d. 1773.

Christen Vejrhøj var 1724 fæster af en gård i Fjelsø by og sogn.

Christen Christensen Vejrhøj blev født ca. 1689 og døde 1770 i Fjelsø by og sogn, begr. 4. november, 81 år gl.

Christen Christensen Vejrhøj blev gift med Karen Christensdatter, født ca. 1692, død 1773 i Fjelsø by og sogn, begr. 7. februar, 81 år gl.

Børn

Parret fik mindst flg. 4 børn:

1. Christen Christensen, gift med Anne Jacobsdatter.
2. Thomas Christensen, gift med Inger Jensdatter (Beg).
3. Anne Kirstine Christensdatter, gift med Christen Mortensen.
4. Inger Christensdatter, født ca. 1728, ane 111.

Christen Christensen Vejrhøj

I matriklen 1724²⁴¹ nævnes Christen Vejrhøj som fæster af en gård i Fjelsø by og sogn på 3 tdr. I fjk. 2 alb. hartkorn ejet af Iver Jørgensen Abel.

Ane 224/206 Baltzer Mortensen, f. 1690-95, d. 1762 (?).

Ane 225/207 Maren Hansdatter, f., d. før 1269.

Baltzer Mortensen var gårdmand i Gørup i Ulbjerg sogn, forekommer 2 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 206-07.

Ane 226/174 Jacob Jensen, f. ca. 1690-1700, d. 1758.

Ane 227/175 Else Catrine N.N., f. ..., d. efter 1758.

Jacob Jensen boede i Ulbjerg by og sogn. forekommer 2 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 174-75.

Ane 228/232/208 Christen Ambrusen, f. ca. 1694, d. 1773.

Ane 229/233/209 N.N.

Christen Ambrusen var gårdmand i Sundstrup i Ulbjerg sogn, forekommer 3 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 209-09.

²⁴¹ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 244 Morten Christensen, f. ca. 1710, d. 1757.

Ane 245 Mette Mikkelsdatter, f. ca. 1715, d. 1757.

Morten Christensen boede i Ulbjerg sogn.

Morten Christensen blev født ca. 1710 og døde 1757 i Ulbjerg sogn.

Morten Christensen blev gift med Mette Mikkelsdatter, født ca. 1715 i Gørup i Ulbjerg sogn, død 1757 sst. Hun var datter af Mikkel Christensen Bak og hustru Maren Sørens datter.

Børn

Parret havde mindst et barn:

1. Morten Mortensen, født ca. 1747, **ane 722**.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 246 Jens Nielsen, kaldet Strandbygaard, f. 1722, d. 1801.

Ane 247 Karen Christensdatter, f. 1721, d. 1766.

Jens Nielsen, sidst kaldet Strandbygaard, fæstede omtrent samtidig med giftermålet 1748 den ene af de 4 Strandbygaarde i Strandby sogn, men flyttede omkring 1757 til Vestjylland som forpagter af hovedgårdene Ryberg, Lundenæs, Slumstrup og Sdr. Vosborg, sidst ejer af gården Tranmose i Velling sogn ved Ringkøbing.

Jens Nielsen, kaldet Strandbygaard, blev født 1722 Munksjørup i Bjørnsholm sogn - ifølge nedennævnte gravsten 24. maj - og døde 7. april 1801 på Tranmose i Velling sogn, begr. 16. april, 79 år gl. Han var søn af Niels Justesen og hustru Maren Thomasdatter.

Jens Nielsen, senere kaldet Strandbygaard, blev gift første gang 8. december 1748 i Strandby med Karen Christensdatter, født 12. maj - ifølge gravstenen - 1721 i Strandbygaard i Strandby sogn, døbt 12. april, død 13. januar -ifølge gravstenen - 1766 på Ryberg i Velling sogn, 45 år gl. Hun var datter af Christen Knudsen og hustru Mette Christensdatter.

Jens Nielsen Strandbygaard blev gift anden gang 26. juni 1766 på Ryberg med Mariane Jensdatter, født 1739 i Stavning, døbt 29. september, død 31. maj 1831 i Velling sogn. Hun var datter af Jens Nielsen og hustru i Sønderby i Stavning.

Børn

Han fik flg. 7 børn, 6 i første og 1 i andet ægteskab, de 4 ældste blev født på Strandbygaard i Strandby sogn, de 3 yngste på Rybjerg i Velling sogn:

1. Christen Jensen Strandbygaard, 1749-1812, købmand i Ringkøbing, ejer af Pallisbjerg. Gift 1. gang 1776 i Ringkøbing med Anne Arentsdatter, 1744-1778. Gift 2. gang 1788 i Ringkøbing med Christiane Dorthea Rindom, 1769-1813.
 - a. En søn af 2. ægteskab var: Bertel Rindom Strandbygaard, 1808- 1876, ejer af Borgensgaard i Vedersø sogn m.m.
 - i. Søn: Sophus Frederik Strandbygaard, 1843-1905, Borgensgaard i Vedersø.
 1. - Datter: Birthe Kirstine Strandbygaard, 1876-19..., gift 1902 med Niels Øster Jørgensen, 1869-19..., gårdejer i Kær i Vedersø sogn.
 - a. Datter: Elise Marie Jørgensen, f. 1909, gift 1929 med forfatteren Kaj (Harald Leininger) Munk, 1898-1944, sognepræst i Vedersø 1924-44.
2. Niels Jensen Strandbygaard, 1751-1831, ejer af St. Skindbjerg i Dejbjerg sogn og Nr. Holmgaard i Sdr. Lem sogn. Gift 1791 i Raasted med Sophia Dorthea Bang, 1763-1821.
3. Mette Jensdatter, født 1754, **ane 123**.
4. Maren Jensdatter Strandbygaard, 1756-1828. Gift 1778 i Skjern med Jeppe Lauridsen, 1748-1815, ejer af Søndergaard i Sædding.
5. Anne Jensdatter Strandbygaard, 1758-1791. Gift 1784 med Jens Nielsen Nyboe, 1752-1820, købmand i Holstebro.
6. Kirsten Jensdatter Strandbygaard, 1761-18... Gift 1799 i Velling med Anders Jensen (Gammelgaard), 1756-18..., ejer af Sø i Husby sogn.
7. Karen Jensdatter Strandbygaard, 1769-1848. Gift 1801 i Velling med Gjøde Eskesen, 1767-1836, ejer af Tranmose i Velling sogn.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Jens Nielsen, sidst kaldet Strandbygaard

Han fæstede omtrent samtidig med giftermålet 1748 den ene af de 4 Strandbygaarde, men flyttede omkring 1757 til Vestjylland som forpagter af herregården Ryberg i Velling sogn; senere forpagtede han herregårdene Lundenæs, Slumstrup og Sdr. Vosborg. Og sidst købte han gården Tranmose i Velling sogn.

Jens Nielsen Strandbygaard blev en del år på Rybjerg, her blev hans 3 yngste børn født, her mistede han sin første kone 1766, og her blev han gift senere samme år med sin anden kone Mariane Jensdatter.

I 1770 24. oktober købte Jens Strandbygaard ved auktion Tranmose i Velling for 920 rdlr. af Niels Rindom til Holmgaard.

Et par år efter forlod Jens Strandbygaard Rybjerg, hvorefter han forpagtede hovedgårdene Lundenæs i Skjern sogn (nævnes her 1775-81), Slumstrup i Sædding sogn og Sønder Vosborg i Ulfborg sogn, hvor han var 1787. Sidstnævnte år ses datteren Kirsten at have bestyret Tranmose for ham²⁴², men kort tid efter har han vistnok selv taget bolig her.

Tranmose, der 1770 havde et hartkorn på 7 tdr.1 skp. 1 fjk., afrundede han ved mindre jordkøb, og da han 1801 afstod den til svigersønnen Gjøde Eskesen, stod den til 9 tdr. 5 skpr. 1 fjk. 2½ alb. hartkorn.

Til gården hørte da desuden en fæstegård i Karsbæk i Lem på 2 tdr.2 skpr. 2 fjk. og kongetiender af tre gårde af hartkorn 8 tdr. 7 skpr. 2 fjk. 1 alb.²⁴³ - Tranmose er nu en smuk, gammel gård med store, anselige bygninger, hvoraf stuehuset er fra tiden før 1800.

Jens Strandbygaard var kendt som en stor studehandler, og det er nok til minde herom, at der på hans gravsten findes en udhugget okse. – Han opkøbte stude blandt andet i Himmerland og drev dem i flokke sydpå, hvor han så igen solgte dem²⁴⁴.

Han blev en efter sin tid velhavende mand, og forinden han afstod gården til Gjøde Eskesen og datteren Karen, modtog de øvrige børn, der alle var af første ægteskab, en ikke ubetydelig arv. De to sønner fik hver 200 rdlr. i mødrene arv og 1000 rdlr. i fædrene arv, medens de fire døtre hver fik halvt så meget.

Den 17. marts 1801 skødede Jens Strandbygaard gården Tranmose med tilliggende til svigersønnen for 980 rdlr., og i en samtidig oprettet aftægtskontrakt betingede han sig ophold for sig selv og sin kone så længe de levede.

Skønt han da var en gammel mand, har han ikke helt kunnet opgive sit virksomme liv, og i aftægtskontrakten forbeholdt han sig ret til at "at gå om i gårdens huse, se til kreaturerne og være min svigersøn behjælpelig med råd og dåd."

Kort efter døde Jens Strandbygaard næsten 80 år gl. Han efterlod sig en flok af efterkommere, af hvilke de fleste kom til at bo i Vestjylland, der blev slægtens hjemegn. Den 16 april blev han begravet på Velling Kirkegård, hvor også hans første hustru lå begravet. På deres grave blev lagt en stor, flad granitsten, der bærer følgende indskrift:

²⁴² Folketællingen 1787.

²⁴³ Mange af de her anførte oplysninger er hentet fra en fra Tranmose stammende samling af dokumenter, der endnu er i slægtens besiddelse.

²⁴⁴ Jens Strandbygaard omtales i Povl Pedersen (Bjerge): En tids- og familieskildring fra Vester-Jylland, 1883, s.14, hvor der anføres at han en tid var forpagter på hovedgården Skrumsager.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Herunder giemmes det jordiske af
Sal. Jens Nielsen Strandbyegaard
Fød i Munch Sørup i Biørnsholm Sogn
den 24. May 1722
Død paa Tranmose i Welling Sogn
den 7. April 1801
og hans første Hustrue
Sal. Karen Christensdatter
Fød i Strandbyegaard i Strandbye Sogn
den 12. May 1721
Død paa Ryberg i Welling Sogn
den 13. Januar 1766
Gud give Dem og os alle i glædelig Opstandelse.

Vor Strid er fuldendt
Nu har vi os vendt
Til Kronen som Jesus os haver tilkendt
Den skienkes af Naade for Frelserens Saar
Derfor vi med Glæde til Himmelen gaar
Der findes vor Skat
Hav Verden god nat

Stenen er senere flyttet til Tranmose, hvor den nu findes i haven.

Kilde: Strandbygaardslægten udarbejdet af J.B. Strandbygaard, 1951.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 248 Christen Nielsen (Hylke), f. sen. 1720, d. 1777.

Ane 249 Anne Jensdatter, f. ca. 1723, d. 1782.

Christen Nielsen var gårdmand i Troelstrup i Tostrup sogn.

Christen Nielsen blev født senest 1720 og døde 1777 i Troelstrup i Tostrup sogn, begr. 10. juni.

Christen Nielsen blev gift 10. juni 1744 i Gedsted med Anne Jensdatter, født ca. 1723 i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn, død 1782 i Roum by og sogn, begr. 8. september, 60 år gl. Hun var datter af Jens Vognsen og hustru Bendit Christensdatter.

Børn

Parret fik flg. 9 børn:

1. Jens Christensen, født 1745, ane 124.
2. Niels Christensen, født 1746, vel død senest 1750.
3. Christen Christensen, født 1747, rømte ca. 1779, opholdt sig 1782 i Horsens.
4. Niels Christensen, født 1750, levede 1782.
5. Karen Christensdatter, født 1751, tjente 1782 i Aarhus.
6. Peder Christensen, født 1754, tjente 1782 i København.
7. Bendi Christensdatter, født 1755, tjente 1782 i Kaldal.
8. Kirsten Christensdatter, født 1759, død før 1782.
9. Vogn Christensen, født 1762, bortrømt før 1782.

Christen Nielsen (Hylke)

Restrups ejer afholdt skifte 3. september 1782²⁴⁵ efter Ane Jensdatter i Troelstrup i Tostrup sogn, arvingerne var børnene: Jens, Niels, Peder, tjenende i København, Christen, som for 3 år siden bortrømte og vides opholdende sig i Horsens, Vogn, bortrømt skal opholde sig i Hinge(?) ved Randers. Karen, tjenende i Århus. Bendi, tjenende i Kaldal.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klotrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klotrup Mark, 1977.

²⁴⁵ Restrup skifteprotokol 1779-1825, G.208-2, fol.16.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 250 Niels Mortensen, f. 1712, d. 1772.

Ane 251 Kirsten Sørensdatter, f. 1721, d. 1749.

Niels Mortensen var sammen med farbroderen Christen Nielsen, ane 176, forpagter af Aastrupgaard i Roum sogn fra 1756 til sin død 1772.

Niels' enke fortsatte vist forpagtningen til 1777, da gården blev overtaget af fremmede.

Niels Mortensen blev født 1712 på Aastrupgaard i Roum sogn, døbt 5. juli, og døde 1772 på Aastrupgaard i Roum sogn, begr. 18. marts, 60 år gl. Han var søn af Morten Nielsen og hustru Karen Eriksdatter.

Niels Mortensen blev gift første gang 1748 med Kirsten Christensdatter fra Hedehuset i Roum, død 1749, 32 år gl.

Niels Mortensen blev gift anden gang 1751 i Asmild, trolovet 17. juni og viet 15. august, med Kirsten Sørensdatter, født 1721 i Skyttehuset i Asmild sogn, døbt 21. september, død 1779 i Rørbæk sogn, begr. 9. december i Roum, 59 år gl. Hun var datter af Søren Olufsen og Anne Pedersdatter.

Børn

Niels Mortensen fik i sit andet ægteskab flg. 7 børn:

1. Karen Nielsdatter, født 1751, død før 1772.
2. Søren Nielsen, født 1752, levede 1772.
3. Ane Cathrine Nielsdatter, født 1754, ane 725.
4. Marie Kirstine Nielsdatter, født 1756, død før 1772.
5. Morten Nielsen, født 1759, levede 1772.
6. Maren Nielsdatter, født 1761, død før 1772.
7. Hans Nielsen, født 1763, nævnt i folketællingen 1787 som ugift skrædder hos søsteren Ane Cathrine i Troelstrup.

Niels Mortensen

Lynderupgaard's ejer udstedte 8. januar 1756 kontrakt²⁴⁶ til Niels Mortensen og farbroderen Christen Nielsen, ane 176, på forpagtningen af Aastrupgaard fra 1. maj 1756 til 1. maj 1777. - Dokumentet lyder:

Jeg underskrevne Maria Catharina Poulson, salig Juulsons [enke], til Lynderupgaard kendes at have bortforpagtet, ligesom jeg og hermed bortforpagter til velagte Christen Nielsen og Niels Mortensen Aastrupgaard i Roum sogn, så at de den skal beholde i forpagtning i 21 år, nemlig fra 1. maj 1756 til 1. maj 1777, og skal de imidlertid bruge og beholde al den til bemeldte gård beliggende ejendom, være sig ager, eng, mark og hede, som dertil hidindtil været brugt og de selv ved deres egne folk og arbejde haver at drive og bruge, og når de ej brugerjorden til "hølligt" (?) eller flere kærve end sædvanligt haver været deraf taget og ejendommen tilbørlig kan tåle, ej heller må de noget af gårdens tilliggende ejendom eller herlighed bortleje eller af andre lade bruge eller fra gården komme dem til skade. - Avlingen skal de drive som forsvarlig er, og de på gården værende huse og værelser forsvarligen vedligeholde, hvortil jeg giver dennem næstkommende år 6 stk. 16 alens [tømmer].

Der indføres en bestemmelse om, at ejeren ikke vil fordre rug, byg, havre og boghvede til sæd ved afståelsen, da forpagterne selv havde forskaffet sig den fulde sæd af alle slags ved tiltrædelsen. - Derefter fortsætter kontrakten:

I særdeleshed må de ej bortleje eller af andre lade bruge eller sælge høet af den ved Løvel Bro liggende eng, men de selv skal den indhegne, høet deraf hjemføre og på gården lade udtære samt have

²⁴⁶ Lynderupgaard godsarkivs forskellige sager 1716-1882, G.207-23.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

vedbørlig indseende, at samme eng ikke nedtrædes og holde diget og "Graaben" [grøften] derom vedlige.

Til gården skal de beholde det sædvanlige fiskeri i den derved liggende å, samt den ålegård ved Løvel Bro. Hvorimod de årligen herfor i Viborg omslagstermin skal betale her på Lynderupgaard til forpagtning 40 rdlr., siger fyrretyve rigsdaler udi grov kurant danskklingende mønt og udi en samlet summa, og om de ved bemeldte forpagtning at udgive finder dem brøsthølden, da må de have magt forpagtningen i lovlig tid at opsiges, som eragtes 3 tjerding år før den Voldborgdag [1. maj], de vil kvittere, men mig eller dem, som da gården ejendes vorder, ingen magt haver, så længe de i rette tid svarer den akkorderede afgift 40 rldr. og efterlever kontrakten, dennem gården at opsiges eller forpagtningen forhøje, førend bemeldte 21 år er "expireret".

Herimod skal jeg dennem friholde for alle kongelige påbud, som påbudne ere eller vorder af gårdens hartkorn og ejendom; køp-, kvæg- og andre personelskatter betaler de selv, dog angående konsumtion-, familie- og folkeskatten skal jeg svare dem den halve del, men skulle ved nogen påbud sig hænde, at de formedelst denne gårds brug og forpagtning skulle bebyrdes med andre kontributioner, som nu ikke kan vides, da haver jeg derudi lovet at bruge billig moderation.

Om de og for indfaldende fejde i landet ej kunne bruge gården, da skal jeg med dem billig handle, som på andre steder brugeligt er. Skulle bemeldte Christen Nielsen eller Niels Mortensen eller deres arvinger, når førnævnte een og tyve år er udløben, forlange gården på ny, da skal den dennem frem for andre overlades, når deres omgang i denne forpagtningstid har været upåklagelig, og skal da derom slutes inden oktober måneds udgang 1776.

Og når gården kvitteres eller ledig vorder, skal lades i gården et års gøde til markens konservation. Og om denne forpagtning på så mange år er givet, fornemmeligen for at de skal have indseende med Aastrup Hede og ejendom, at den ikke bliver ruineret af fremmede, som derudi haver gravet tørv og slået lyng, så er i særdeleshed dennem hermed forbuden, at de eller deres folk aldeles ingen må tillade derudi at have nogen brug, hvo det endog måtte være, med mindre de leverer dem min skriftlige tilladelse straks på stedet, og skal de derfor have sådan opsyn, at om ved eftersyn nogen tid befindes derudi at være enten slaget lyng eller bjærget tørv af andre, end dem jeg giver tilladelse, skal de selv svare til sådan ulovlig medfart, ligesom de selv sligt havde tilladt, og derforuden denne forpagtningskontrakt virkelig at være forbrudt, hvorfor de må have magt at pante alle dem, som herudi antræffes med sådan ulovlig brug. Om nogen antræffes med tørv eller lynglæs udi heden, da må de efter loven opbringe samme læs med heste og vogn, til de af de skyldige bliver fornøjet.

At således som forskrevet står er sluttet, som på begge sider ubrydelig skal holdes og efterleves, bekræfter vi med vores hænder underskrift og hostrykte signeter.

Lynderupgaard den 8. januar 1756

M.C.P., salig Juulsons

Christen Nielsen

Niels Mortensen

Skiftet 1772

Som forpagter og ikke fæstebonde var det ikke godsejeren på Lynderupgaard, men amtmanden, der 9. april 1772²⁴⁷ lod afholde skifte efter Niels Mortensen på Aastrupgaard, død 10. marts; arvingerne var enken Kirsten Sørensdatter samt børnene, Søren, født 2. november 1752, Morten, født 8. september 1759, Hans, født 16. juli 1763, samt datteren Anna (Ane) Cathrine, født 6. juli 1754: den nævnes, at børnenes alder således var anført i den salig mands tegnebog, som blev fremlagt i skifteretten, og det fortælles, at både enken og den ældste og yngste søn lå syge på den første skiftedag 9. april. - Enkens lavværge var hendes søster [Mette Marie Sørensdatter]s mand Jens Lassen, møller i Aale Mølle i Asmild sogn, på de umyndiges vegne mødte deres afdøde fars bror Erik Mortensen af Bjerregrav på

²⁴⁷ Hald amts skifteprotokol 1765-82, B.3.b-68, fol. 383.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Taarupgaards stavn som formynder og til stede var tillige faderens søskendebarn Niels Christensen, forpagter på den anden [halve] Aastrupgaard, ane 88.

Af de registrerede og vurderede værdier, der vidner om solid velstand, kan følgende nævnes:

Rede penge og sølv	rldr	mk.	sk
Rede penge i enkens forvaring	9	0	0
4 stk. sølvskeer	6	0	0
1 lidet sølvbæger med initialerne V.M.S.A . 1764	2	0	0
Tin			
9 umage tintallerkener	1	0	0
1 dybt tinfad	0	2	0
1 do.	0	2	0
1 flad do.	0	1	8
1 tin tepotte	0	0	8
1 par tinlysestager	0	1	0
Messing og kobber			
1 par messingstager og 2 do., umage	0	4	0
1 morter med støder	0	3	0
1 strygejern	0	4	0
2 store og 2 små messingplader	0	2	0
1 kobber tekedel	0	3	0
1 liden messingkedel	0	1	0
1 kobberkedel i grue med tilbehør	16	0	0
1 tragt af kobber	1	0	8
I storstuen			
1 rundt bord med drejede fødder	0	4	0
1 gl. bæk	0	0	4
1 stor brunmalet kiste	2	0	0
Deri fandtes den salig mands klæder:			
1 grå klædeskjole	2	4	0

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1 gl. sort kjole med vest	1	0	0
1 par sorte skindbukser med 6 sølvknapper og 1 par fastsyede knæspænder af sølv	2	0	0
1 gl. skindtrøje med 12 sølvknapper	1	4	0
1 kallemanches brystdug med 12 sølvknapper	1	4	0
1 par brune vadmelsbukser	0	1	0
1 hjemmegjort strikket undertrøje med metalknapper	0	3	0
1 brun vadmelsstrøje med do. knapper	0	3	0
1 hat	0	2	0

8 beredte fåreskind å 16 sk.

1 grønmalet kiste med bogstaverne K.S.D.H. og årstal 1752; heri befandtes enkens gangklæder. Enken lod ved sin lavværge forlange at beholde samme sin kiste og gangklæderne uden om registreringen og skiftet, hvilket de umyndiges farbror billigede.

1 himmelseng med hjemmegjort omhæng	2	2	0
1 blå- og rødtribet olmerdugsoverdyne	2	0	0
1 par hørgarnslagner	0	4	0
1 blåtribet bolsterunderdyne	2	0	0
1 hovedpude af blå- og hvidtribet olmerdug	1	2	0
1 do. af blåtribet bolster	2	0	0

Om denne seng og klæder lod enken anmelde, at hun havde ført den ind i boet, og at hun ønskede ligesom med hendes egen kiste at beholde denne for sig selv uden for skiftet; også heri erklærede Erik Mortensen sig enig.

1 himmelseng med grønt hjemmegjort omhæng	2	2	0
1 blåtribet olmerdugs overdyne	0	4	0
1 par blågarnslagner	0	2	0
1 gul og hvid bolsters underdyne	3	0	0
1 blåtribet olmerdugs hovedpude	0	2	0

På et sengested lå der 4 gamle høller, 1 bedre do., 1 gl. skærekniv m.m. Desuden nævnes 1 tækkeskovl med nål, 2 gl. fisketøjrer, 1 gl. kandbænk, 2 hollandske stenfade, 2 stentallerkener, 7 rødt krus med tinlåg, 1 blå do., 1 sten tepotte, 1 blikdåse, 3 par tekopper, 1 hesteklokke med bjørre, der var noget gammelt jernfang på kandbænken og noget do. i et rum i kandbænken og endvidere i klædeskabet. - Klædeskabet, der var grønmalet, vurderedes til 2 rdlr., og heri befandtes enkens ganglinned.

Desuden nævnes 1 gl. brunt hængeskab, 1 lidet bord, 1 knippe gamle hjulringe, 1 stk. stangjern på 12½ pd., 1 pyramide, hvorpå fandtes 1 ølglas, 1 studsglas, 2 spidsglas og 1 halvpotflaske. Der nævnes

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

et spejl med brun ramme, 1 skrivetavle og 4 papirsskilderier samt Rostocks huspostil, 2 Bedendes Kæde, 1 psalmebog og 2 andre bøger. Jernbilægger kakkellovnen vurderedes til 8 rdlr.

I øster kammeret var der bl.a. 7 øltønde, 1 fjerding, 1 grynbøtte og noget skrammel.

I vesterkammeret fandt man således 2 øl tønder, 1 gl. selde, 2 gl.løb, 1 dejnkar, 1 gl. kærne med stav, 2 gl. spinderokke, 2 stole med læderbetræk og 2 træstole.

I dagligstuen stod der bl.a. 1 bord med skab og skuffer, 2 bænke, 1 brunmalet hængeskab, og der var 5 skilderier, 1 lidet spejl, 1 viseur, 1 brunmalet fyrreskab med døre samt 3 skuffer "med stålrage"; og endvidere nævnes 1 drejls- og 2 blågarnsduge samt 1 gl. mælkeskab. –

I alkovesengen var der 1 bolsters overdyne, 2 gl. puder og 1 gl. vadmelsunderdyne. - I endnu et indelukket sengested fandtes 1 rødtribet olmerdugsoverdyne, 7 grøn vadmelsunderdyne, 1 par blågarnslagner og 2 gl. hovedpuder. - Derefter nævnes 2 træstole, 1 halmstol, 1 gl. egekiste med byg til forårssæden. - Endelig omtales 1 bilægger kakkellovn til 4 rdlr.

I køkkenet var der 1 stort kar, 3 andre gl. do., 1 balje, 2 stripper, 2 ankre, 2 lyngleer, 5 øgtøjr, 1 ildfork, 1 ildklemme, 1 spade, høforke, 1 trefod, 1 gl. rist og 1 jernstang.

Gårdens besætning bestod af:	rdlr.	mk.	sk.
1 brun hoppe - ifolet, 10 år	10	0	0
1 sort-brun hoppe, 6 år	10	0	0
1 sort hoppe, 14 år	10	0	0
1 sort-brun hoppe, 7 år	6	0	0
1 sort plag, 3 år	10	0	0
1 sort kringelhornet ko, 8 år	5	0	0
1 sorthjelmet do., 4 år	5	0	0
1 grå do., 7 år	4	0	0
1 sortgrimet do., 6 år	4	0	0
1 sortbroget 3 års stud	10	0	0
2 andre stude	8	0	0
2 årings studenød	5	0	0
2 to-årige kvienød	6	0	0
2 fjorstudekalve	1	2	0
1 spædekalv	0	1	0
34 gl. får og væddere	17	0	0
1 søpolt	1	2	0
1 galtpolt	1	2	0
4 bistader	2	0	0

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Gårdsredskaber

1 helbeslagen vogn med tilbehør	12	0	0
1 trævogn med beslagne hjul og tilbehør	4	0	0
1 gl. træ møgvogn med tilbehør	1	4	0
1 gl. do.	0	5	0
1 vogn med 2 hjul	0	4	0
2 træharver	0	4	0
1 plov med jern og tilbehør	2	0	0
1 bagplov med jern	0	3	0
1 hakkelses kiste med kniv	0	3	0
1 spade	0	1	0
3 jerngrebe	0	3	0
1 lyngkrog	0	0	4
1 høfork	0	0	8
1 gl. økse	0	0	8
Lejrer, skrav og andet tilbehør til 2 vogne	1	2	0
2 plejle	0	0	8
4 river	0	0	12
1 slibesten med jernaksel	0	1	0
2 navere	0	1	0
2 hugjern og 1 tællestol	0	1	0
1 spigerbor med skaft	0	1	0
1 hovtang og t hammer	1	0	0
1 sav	0	0	10

Herefter sluttedes registrerings- og vurderingsforretningen, hvorefter bo ets øvrige aktiver blev gennemgået. Enken fremlagde en panteobligation udstedt af 15. december 1757, tinglæst 9. januar 1758, af den kgl. Post Jacob Rasmussen Hvass i Viborg på et lån på 26 rdlr. 4 mk. med pant i debtors ibeonde hus på 18 fag i Sct. Mogensgade. Men renterne heraf var betalt med 5%, men der resterede renter for 3 år. - Derefter blev der fremlagt et skadesløshedsbrev fra Hylleborg Hansdatter, salig Peder Aastrups enke i Nørre Mølle ved Viborg [Peder Aastrup var fætter til den afdøde, se under ane 176]: brevet var dateret 2. april forrige år og bekræftede, at nævnte enke skyldte boet 127 rdlr. 2mk. - Desuden nævnes en række små tilgodehavender hos forskellige, hvorefter boets aktiver blev sammentalt til 420 rdlr. 4 mk. 15 sk.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Blandt boets passiver, der samlet beløb sig til 74 rdlr. 3 mk. 11 sk., nævnes det sidste års forpagtningsafgift på 40 rdlr. og flere småbeløb.

Til arv og deling mellem enken og børnene blev der 334 rdlr. 5 mk. 4 sk., hvoraf enken ifølge loven tilkom halvparten med 167 rdlr. 2mk. 10sk., hver af sønnerne en broderlod på 37 rdlr. 1mk. 4sk. Og datteren en søsterlod på 18 rdlr. 3 mk. 10 sk.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klotrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klotrup Mark, 1927.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 252 Peder Sørensen (Ørris), f. ca. 1708, d. 1788.

Ane 253 Gertrud Nielsdatter, f. 1714, d. 1786.

Peder Sørensen, kaldet Ørris eller Ørrits, var gårdmand i Troelstrup i Tostrup sogn, hvor han ved folketællingen 1787 var aftægtsmand hos sønnen Søren, ane 726.

Peder Sørensen (Ørris) blev født ca. 1708 i Ørris i Hersom sogn og døde 1788 i Troelstrup i Tostrup sogn, 80 år gl., begr. 16. november. Han var søn af Søren Pedersen (Ørris) og hustru Kiersten Knudsdatter.

Peder Sørensen Ørris blev gift 5. december 1741 i Tostrup med Gertrud Nielsdatter, født 1714 i Tostrup by og sogn, døbt 5. august, død 1786 i Troelstrup i Tostrup sogn, 72 år gl., begr. 30. april. Hun var datter af Niels Jensen og hustru Maren Nielsdatter.

Børn

Parret fik flg. 4 børn:

1. Søren Pedersen, født 1746, **ane 126**.
2. Maren Pedersdatter, 1750-1824. Gift med Christen Jensen Tyboe, ca. 1747-1827, gårdmand i fødegården i Ettrup i Fjelsø sogn, først som fæster under Holmgaard, senere som selvejer; han var søn af Jens Christensen Tyboe og hustru Maren Mortensdatter, ane 254-55.
3. Jens Pedersen, født 1752.
4. Kirsten Pedersdatter, født 1754.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klostrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klostrup Mark, 1977.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 254 **Jens Christensen Thybo, f. ca. 1710, d. 1773.**

Ane 255 **Maren Mortensdatter, f. ca. 1718, d. 1766.**

Jens Christensen Thybo boede fra giftermålet 1743 til sin død 1773 i Ettrup i Fjelsø sogn. Han var fæstegårdmand under Holmgaard og afløste sikkert svigerfaderen i gården.

Jens Christensen Thybo blev født ca. 1710 - antagelig i Hørup i Bjerregrav sogn - og døde 1773 i Ettrup i Fjelsø sogn, begr. 17. februar, 63 år gl. Han var søn af Christen Madsen Tyboe og hustru Kirsten Andersdatter.

Jens Christensen Thybo blev gift 23. oktober 1743 i Fjelsø med Maren Mortensdatter, født ca. 1718, død 1766 i Ettrup i Fjelsø sogn, begr. 11. april, 48 år gl. Hun var datter af Morten Jensen og hustru Anne Byrialsdatter.

Børn

Parret fik flg. 12 børn:

1. Jens Jensen, født 1744, levede 1773.
2. Kirsten Jensdatter, født 1745, gift 1766-73 med Laurs Beeg i Klotrup.
3. Christen Jensen Tyboe, 1748-1827, gårdmand i fødegården i Ettrup, først fæster under Holmgaard, senere selvejer. Gift med Maren Pedersdatter, 1750-1824, datter af Peder Sørensen (Ørris) og hustru Gertrud Nielsdatter i Troelstrup i Tostrup sogn, **ane 252-53**.
4. Niels Jensen, født 1749, død før 1766, senest 1751.
5. Niels Jensen, født 1757, død før 1766.
6. Peder Jensen, født ca. 1751, levede 1773.
7. Anne Jensdatter, født 1753, **ane 127**.
8. Maren Jensdatter, født 1755, levede 1773.
9. Inger Jensdatter, født 1757, levede 1773.
10. Kirsten Marie Jensdatter, født 1759, levede 1773.
11. Morten Jensen, født 1767, levede 1773.
12. Mette Marie Jensdatter, født 1763, død før 1766.

Jens Christensen Tyboe

Holmgaards ejer holdt skifte 12. maj 1766²⁴⁸ efter Maren Mortensdatter, død 11. april, hvis arvinger var enkemanden Jens Christensen Tyboe og børnene Jens, Christen, Peder, Morten, Kirsten, Maren, Anne, Inger og Kirsten Marie.

Af boets værdier kan nævnes 1 egetræs halvkiste med lås, 6 hollandske fade, 10 hollandske tallerkener, 3 spidsglas, 2 studsglas, 1 karaffel, 1 hollandsk krus med tinlås, 9 trætallerkener samt 1 jern billæggekakkelovn. - Gårdens besætning bestod af 5 heste, 4 køer, 3 stude, 16 får og 2 væddere. - Aktiver og passiver beløb sig til henholdsvis 184 rdlr. 1 mk. 9 sk. og 164 rdlr. 1 mk. 4 sk.

17. februar 1773²⁴⁹ blev der afholdt skifte efter Jens Christensen i Ettrup, hvis arvinger var børnene Jens, 28 år, Christen, 26 år, Peder, 22 år, Morten, 11 år, Kirsten, 28 år, gift med Laurs Begh i Klotrup, Anne, 20 år, Maren, 77 år, Inger, 15 år, og Kirsten Marie, 13 år. - Som formynder for de umyndige blev Anders Christensen i Ulstrupgaard i Ulbjerg sogn antaget.

Gårdens besætning bestod af 5 heste, 4 køer, 4 stude, 2 kalve, 15 får med 5 lam samt 2 væddere og 1 sosvin. - Boets aktiver beløb sig til 253 rdlr. 3mk. 5 sk.

²⁴⁸ Holmgaard skifteprotokol 1737-1803, G.203-2, fol. ...

²⁴⁹ Samme, fol.172.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Det oplystes, at det for længe siden var blevet bestemt, at sønnen Christen skulle overtage gården imod at udrede nogen arv til hans søstre, nemlig de 3 af dem, idet den 4. sammen med sin mand Laurs Beeg havde givet afkald på videre arv efter hendes forældre. De 3 søstre skulle hver have 4 rdlr. 3 mk. 14 sk. og broderen Morten skulle have 9 rdlr. 1 mk. 13 sk. - Endelig skulle datteren Anne have en dragkiste til 3 mk. 14 sk., mens sønnerne Jens og Peder skulle dele deres fars gangklæder.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klotrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klotrup Mark, 1977.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 258 Erik Laursen, f. før 1660, d. 1688/1724.

Ane 259 N.N., f. før 1670, d. 1708/35.

Erik Laursen boede - vel fra giftermålet før 1687 - Guldager i Simested sogn; han var fra før 1680 sammen med sin formentlige bror Anders Laursen fæster af en gård - en tidligere selvejergård - under Rydhave på knap 5 tdr. hartkorn, der mellem 1701 og -24 kom under Korsøgaard, men før 1751 under Nøragergaard. - Erik Laursens halvgård på knap 2½ td. hartkorn blev før 1724 overtaget af sønnen Laurs Eriksen.

Erik Laursen blev født før 1660 og døde mellem matriklerne 1688 og 1724. Han var af ukendt herkomst.

Han blev gift før 1687. Men om hans kone, født før 1670, død 1708-35, vides blot, at hun 1708 som "Knuds gode Moder", som betyder svigermor, bar datteren Mette og svigersønnen Knud Jensen i Vestrups søn Anders til dåben i Vognsild Kirke.

Børn

Af parrets børn kendes flg. 2:

1. Mette Eriksdatter, født 1678-87, **ane 129**.
2. Lars/Laurs Eriksen, født senest 1690, død 1764 i Guldager i Simested sogn, fæster af fødegården. - Gift 1712 i Gislum med Anne/Maren (ved vielse og skifte Anne, men ved død Maren) Thomasdatter, ca. 1686-1750, steddatter af Jens Aagesen i Gislum.

Erik Laursen

Han nævnes samstemmende i matrikelekstrakten 1680 og i matriklen 1688²⁵⁰ sammen med Anders Laursen (formentlig en bror) som fæster af gård nr. 4 i Guldager, hvis hartkorn da blev ændret fra 5 tdr. 7 skpr. til 4 tdr. 6 skpr. 3 fjk. 2 alb., og som da tilhørte fru Margrethe Reedtz [til Rydhave]. De 2 formentlige brødre nævnes som fæstere af gården i det skøde, som [Margrethe Reedtz' søn] Jens Maltesen Sehested udstedte 22. marts 1701, tinglæst 26. august²⁵¹, til sin bror Frederik Maltesen Sehested til Rydhave på bl.a. denne gård i Guldager, hvoraf den årlige landgilde da blev anført med 1 Ørte rug, 7 ørtebyg, 2½ pd. 9 mk. smør, 5 1/6 kande honning, 1 svin, 1 gås, 2 høns, 6 sk. 2 alb. leding, 6 hestes gæsteri; af ledings-afgiften ses, at der var tale om en tidligere selvejergård.

I matriklen 1724²⁵² tilhørte gården ritmester Benzons til Korsøgaard og var delt i to halvdele, hver med 2 tdr. 3 skpr. 1 fjk. 2½ alb. hartkorn, hvoraf Anders Christensen og Laurs Eriksen var fæstere af hver sin halvdel. - I al fald Laurs Eriksens halvgård kom senere under Nøragergaard, hvis ejer 1751 afholdt skiftet efter hans kone Anne Thomasdatter.

²⁵⁰ Rigsarkivets matrikelekstrakt for Hald og Skivehus amter 1680, Rentekammeret 311.174, fol. 65b og landsarkivets Hald amts matrikel 1688, Z.9-6, fol.104.

²⁵¹ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1699-1701, B.24-666, fol. 421.

²⁵² Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.22.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

8. generation: Tip⁵ oldeforældre: Ane 256-511:

Ane 260 Laurits Poulsen, f. 1648, d. 1689.

Ane 261 Anne Nielsdatter, f. ca. 1648, d. 1716.

Laurits Poulsen boede fra giftermålet 1673 til sin død 1689 i Tandrup i Aars sogn.

Laurits Poulsen blev født 1648 i Pisselhøj i Aars sogn og døde 1689 i Tandrup i Aars sogn, begr. 16. januar, 41 år 4 mdr. 1 uge 2 dage gl. Han var søn af Poul Nielsen og Ingeborg Jensdatter.

Laurits Poulsen blev gift 15. december 1673 i Aars med Anne Nielsdatter, født ca.1648, død 1716 i Pisselhøj i Aars sogn, 68 år gl., begr. 2. juni. Hun var måske datter af en Niels Mortensen i Tandrup.

Børn

Parret fik flg. 4 børn:

1. Poul Laursen, født 1674, **ane 130**.
2. Anne Laursdatter, født 1676.
3. Ingeborg Laursdatter, født 1679.
4. Niels Laursen, født 1681.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 262 Laurids Andersen, f. ca. 1643, d. 1710.

Ane 263 Elle Dalsdatter, f. ca. 1637, d. 1724.

Laurids Andersen boede fra giftermålet 1669 til sin død 1710 i Sjøstrup i Aars sogn, hvor han i matriklen 1688 nævnes i gård nr. 1, hvis hartkorn da blev ændret fra 5 tdr. 6 skpr. 1 alb. fjk. 1 4/7 alb. til 4 tdr. 5 skpr. 1 alb.

Laurids Andersen blev født ca. 1643 - vel i Gundestrup i Aars sogn og døde 1710 i Sjøstrup i Aars sogn, begr. 27. april, 67 år gl. Han var sikkert søn af den Anders Sørensen i Gundestrup, der nævnes ved barnedåb hos Laurids 1670 -77 og 1675. Men ellers vides intet med sikkerhed om Laurids Andersens afstamning.

Laurids Andersen af Gundestrup blev gift 1669 i Aars, trolovet 26. september og viet 14. november, med Elle Dalsdatter, født ca. 1637 - vel i Sjøstrup i Aars sogn, død 1724 i Pisselhøj i Aars sogn (vel på aftægt hos datteren Anne), 87 år nogle måneder gl. Hun må have været datter af den Dal Jensen i Sjøstrup, hvis kone bar et barn til dåben i Aars Kirke 1653.

Børn

Parret fik mindst 4 børn:

1. Dal Laursen, født 1670.
2. Karen Laursdatter, født 1671.
3. Anne Laursdatter, født 1673, **ane 131**.
4. Dal Laursen, født 1675.
5. Maren Laursdatter, født 1677.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 264/600 Jep Madsen, f. senest 1640, d. efter 1688.

Ane 265/601 N.N.

Fra før 1664 var Jep Madsen fæster af en halvgård i Skedshale i Simested sogn, som sønnen Mads Jepsen, ane 132/300, overtog omkr. 1700 eller før.

Jep Madsen, der var født senest 1640, var af ukendt herkomst. – Han nævnes endnu i 1688²⁵³, men hans dødsår kendes ikke.

Han blev gift senest 1666, men hans kones navn og herkomst kendes ikke.

Hans kone døde 1746, 70-71 år gl.

Børn

Af børn kendes med sikkerhed kun sønnen:

1. Mads Jepsen, født ca. 1666, **ane 132/300**.

Måske var en anden søn:

2. Jens Jepsen, ca. 1676-1756, fæster af en af de andre halvgårde i Skedshale.

Jep Madsen

Han nævnes 1664²⁵⁴ sammen med Christen Christensen som fæster af en halvgård i Skedshale, hvoraf de tilsammen svarede en landgilde, som blev omregnet til 6 tdr.4 skpr. 1 fjk. 1415 alb. hartkorn. - I 1680²⁵⁵ nævnes Jep Madsen sammen med Christen Nielsen (måske fejl for Christen sen) som fæster af gården, der både i 1664 og 1680 tilhørte Jens Lauritsen til Nysø.

Ved matrikuleringen 1688, da gården stadig tilhørte Jens Lauritsen til Nysø på Sjælland, nævnes Jep Madsen og Christen Christensen som fæstere af gården, der fik nr. 1 og sit hartkorn ansat til 6 tdr. 2 fjk. 2 alb., altså 3 tdr. 1 fjk. 1 alb. hartkorn til hver.

I 1724²⁵⁶, da gården var kommet under Korsøgaard, var Jep Madsen blevet afløst af sønnen Mads Jepsen som fæster af gården på de 3 tdr. 1 fjk. 1 alb. hartkorn.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

²⁵³ Hald amts matrikel 1688, Z.9-6, fol. 103b.

²⁵⁴ Rigsarkivets martikel 1664 for Hald amr, 1831-32, fol.203b.

²⁵⁵ Rigsarkiveta matrikelekstrakt 1680 af Hald og Skivehus amter i Rentekammeret 311.174, fol.63b.

²⁵⁶ Rinds og Gislum herreders marrikel 1724, B.48.C-99, fol.23.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 268/744/752/764 Søren Christensen Thorsgaard, f. sen. 1645, d. 1699-1701.

Ane 269/745/753/765 N. N., f. 1630/50.

Søren Christensen Thorsgaard var - vel fra giftermålet senest 1670 - gårdmand i Morum i Vognsild sogn af halvdelen af gårdene 6 og 7, der blev overtaget af sønnerne Christen, ane 134/382, og Søren.

Søren Christensen Thorsgaard blev født senest 1645 - vel i Thorsgaard i Havbro sogn - og døde 1699-1701 i Morum²⁵⁷.

Søren Christensen blev gift senest 1670 med N.N., født 1630-50.

Børn: Parret må efter fadderlisterne have haft mindst 4 sønner:

1. Jens Sørensen Thorsgaard, ca. 1670-1730, **ane 372/376**.
2. Søren Sørensen Thorsgaard, ca. 1670-1750, fæster af halvdelen af gårdene 4 og 7, se nedenfor. Gift 1. gang 1702 i Vesterbølle med Anne Nielsdatter, ca. 1665-1708, datter af Niels Clausen i Vesterbølle, og 2. gang 1709 i Vognsild med Maren Sørensdatter, datter af Søren Pedersen i Østrup.
3. Christen Sørensen Thorsgaard, født 1670-80(?), fæster af halvdelen af gårdene 4 og 6 i Morum, ane 134/382.
4. Søren Sørensen Thorsgaard, ca. 1680-1706, gårdmand i Svoldrup i Vognsild sogn. Gift 1703 med Kirsten Hansdatter, datter af Hans Eriksen i Svoldrup.

En datter var vist:

5. Karen Sørensdatter, ca. 1682-1737. Gift 1685 195 med Jens Jensen i Morum, ca. 1661-1728. Ved skiftet 1728 efter Jens Jensen var Christen Sørensen Thorsgaard lavværge for Karen²⁵⁸.

Søren Christensen Thorsgard

Ved sammenligning af matriklerne 1688 og 1224 ses, at han 1688 som Søren Christensen sammen med Christen Christensen var fæster af gårdene 6 og 7. At gård nr.6, hvis nye hartkorn blev ansat til 3 tdr. 1 skp. 2 fjk., ejede Klíngenberg herligheden og kirken i Ravnkilde bondeskylden; nr. 7 fik sit hartkorn forandret fra 5 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 2 2/5 alb. til 3 tdr. 3 skpr. 1 fjk. og ejedes 1688 af Anders Schønning (ejer af Havbrogaard og Mølgaard i Havbro sogn).

Halvdelen af gård nr.6, nemlig 1 tdr. 4 skpr. 3 fjk., blev overtaget af sønnen Christen, ane 134/382 der sammenlagde det med halvdelen af gård nr. 4. Efter 1688 blev Søren Christensen Thorsgaard fæster af hele gård nr. 7, som senere blev delt mellem sønnerne Søren og Jens Thorsgaard med 1 tdr. 5 skpr. 2 fjk. 1½ alb. til hver; Søren sammenlagde sin halvdel med halvdelen af gård nr. 4, medens Jens sammenlagde sin halvdel med gård nr. 5. I begyndelsen af 1700-årene må brødrene Søren og Jens Thorsgaard have købt gård nr.7 til selveje, for 13. september 1723²⁵⁹ fik Jens Sørensen og Søren Sørensen i fælleskab for 5 rdlr. 90 sk. skøde af Kronen (Kongen, staten) på tilbagekøbs- eller "relutionsretten" på gården.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

²⁵⁷ Levede ved ekstraskattemandtallet 1699 i Rentekammerets reviderede amtsregnskaber for Dronningborg, Silkeborg og Mariager Kloster amter, men døde før kirkebogens begyndelse 1701.

²⁵⁸ Lerkenfeld skifteprotokol 1719-37, G.206-58, fol.227.

²⁵⁹ Kronens Skøder, bd.4, 1720-30, 1950, s.496.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 270/766 Christen Jensen, f. før 1655, d. 1685/91.

Ane 271/373/377/767 Anne Henriksdatter, f. ca. 1658, d. 1736.

Fra giftermålet 1675-79 boede Christen Jensen i Morum i Vognsild sogn, hvor han sammen med svigerfaderen var fæster af gård nr. 5, der var ryttegods. Enkens anden mand Jens Sørensen Thorsgaard, ane 372/376, købte omkring 1720 gården til selveje og lagde halvdelen af sin fødegård nr. 7 herunder. - Mens sønnen Søren Jensen Thorsgaard, ane 186/188, overtog fæstet af gården, var det sønnen Henrik Jensen, der blev ejer deraf.

Christen Jensen blev født før 1755, og døde 1685-91 i Morum (jf. børnenes alder).

Christen Jensen blev gift 1675-79 med Anne Henriksdatter, født ca. 1658 i Morum, død 1736 sst., 78 år gl., begr. 10. maj. Hun var datter af Henrik Jensen og hustru (Anne Lauridsdatter?).

Anne Henriksdatter blev gift 1685-91 med Jens Sørensen Thorsgaard, ane 373/376, blev født ca. 1670 i Morum og døde 1730 sst., 60 år gl., begr. 21. maj. Han var søn af Søren Christensen Thorsgaard og hustru.

Børn

Anne Henriksdatter fik i sine to ægteskaber mindst 6 børn:

1. Maren Christensdatter, født ca. 1679, **ane 135/383**.
2. Anne Christensdatter, ca. 1685-1708.
3. Henrik Jensen, ca. 1691-1761, gårdmand i Jelstrup i Havbro sogn fra 1727.
4. Søren Jensen Thorsgaard, ca. 1699-1761, overtog fødegården, **ane 186/188**.
5. Anne Jensdatter Thorsgaard, født 1701 (?), gift 1725-26 med Jens Andersen i Morum. (*Hun er datter af Jens Jensen Thorsgaard i Morum Westergaard, født 1794 og dør 1774 i Katbygaard. Vognsild KB 1725, opslag K05-50: Den 16. december troløvet Jens Andersen til Jens Thorsgaards datter Ane af Norum. Opslag K05-52: Den 10. juni 1726: Copuleret Jens Andersen og Anne Jensdatter af Morum*).
6. Kirsten (*Christensdatter*) af første eller andet ægteskab. (1787-1744. *Hun bliver i 1710 gift med Niels Sørensen, Vognsild KB opslag K05-04 og i1723 med Hans Pedersen, opslag K05-42/43*).

Gården i Morum

Den hørte ved matrikuleringen 1688 til det krongods, der var udlagt til underhold for rytterhæren, og var fæstet af Henrik Jensen og Christen Jensen; gården fik da nr. 5 og sit hartkorn forandret fra 9 tdr. 3 skpr. 3 fjk. 3/5 alb. til 6 tdr. 1 alb.

Anne Henriksdatter anden mand Jens Sørensen Thorsgaard var senere fæster af hele gården, som han omkring 1720 købte til selveje af forpagteren på Lerkenfeld, Albret Sørensen, der 3. oktober 1777 havde købt gården på auktion over ryttegodsset²⁶⁰.

Jens Sørensen Thorsgaard og broderen Søren må have købt deres fødegård til selveje af Kronen, for 13. december 1723²⁶¹ fik (brødrene) Jens Sørensen og Søren Sørensen (Thorsgaard) i fællesskab for 5 rdlr. 90 sk. skøde på relutionsrettigheden (tilbagekøbsret/genindløsning af pant) i den dem tilhørende gård nr.7 i Morum, der efter tidligere skøder var på 5 tdr.7 skpr. 1 fjk. 2 3/5 alb. hartkorn.

²⁶⁰ Kronens skøder, bd.3,1689-1719. 1941, s.619.

²⁶¹ Samme, bd. 4, 1720-30, 1950, s. 496.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Under gården matr. nr. 5 lagde Jens Thorsgaard halvdelen af sin fødegård nr.7 i Morum, nemlig 1 tdr. 5 skpr. 1½ alb., hvorefter gården 1724²⁶² var på 7 tdr.5 skpr. 2 fjk.2 ½ alb., byens største.

Af Jens Sørensen Thorsgaards gård på ialt 7½ td. hartkorn fik sønnen Søren, ane 186/88, fæstet og sønnen Henrik ejendomsretten.

Kilder:

Slægtsarkivet, Viborg: Slægten fra Hole i Lovns sogn, 1985.

Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

²⁶² Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48C-99, fol.44.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 272 Niels Mogensen, f. ca. 1646, d. 1728.

Ane 273 Mette Andersdatter, f. før 1647, d. efter 1720.

Niels Mogensen var vel fra giftermålet senest 1675 - gårdmand i Vesterbølle by og sogn i en gård på 4-6 rdr. hartkorn.

Niels Mogensen blev født ca. 1646 - antagelig i Vesterbølle - og døde sst. 1728, begr. 7. 3., 82 år gl. ved hans søn Mogens, dåb 1685 nævnes han som Niels Mogensen den ældre, og som faddere nævnes bl.a. Christen Mogensen og Claus Mogensen, der vel var Niels' brødre. Den nævnte Claus Mogensen var født ca. 1644 og døde 1752 i Vesterbølle.

De formodede brødre Niels, Christen og Claus Mogens sønner var sikkert sønner af den Mogens Clausen, der i 1664, sammen med Niels Espersen var fæster af en gård i Vesterbølle, hvoraf herligheden hørte under Bonderup (nu Lerkenfeld) og bondeskylden til Vestebølle Kirke²⁶³.

Niels Mogensen blev gift senest 1667, og hans kone hed Mette Andersdatter ~~var måske den Anna Sørensdatter, der døde 1728 i Vesterbølle og blev begravet samme dag som Niels Mogensen, 75 år gl., -altså født ca. 1653.~~ De var ikke gift med hinanden - blot begravet samme dag.

Fra Vesterbølle KB 1697, opslag 23/16.jpg/fol. 11:

EOD: 12. Trin, 22. august. Var jeg i unge Niels Mogensens (Svingelbjerg) huis her i Westerbølle og døbte hans nyfødte liden søn, kaldet Mogens. Jacob Smieds kone her i B(yen). Kirsten? Nielsdatter fulgte barnet til dåben.

Dom 13 Trin. i.e. d. 29. august var Niels Mogensens barn i W:Bølle kirke frembaaren af **gl. Niels Mogensens** kone ibid, nafn. **Mette Andersdatter**.

Faddere: Christen Mogensen i S: Bierg. Matz Nielsen oc Lars Nielsen i W:Bølle og Giertrud Jensdatter.

Mette Andersdatter er meget flittig ved barnedåb i Westerbølle helt op til 1712.

Børn

Parret fik mindst 4 børn:

1. Else Nielsdatter, ca. 1675-1742, kaldes ved vielsen N. M.s ældste datter. Gift 1. gang 1699 med Jens Pedersen Juul, død 1700, gårdmand i Svingelbjerg i Vesterbølle sogn, yngste søn af Peder Christensen (Juul) i Svingelbjerg. *Gift 2. gang 1701 med Christen Nielsen Stær, Svingelbjerg.*
2. Karen Nielsdatter, født 1675-80(?9), kaldes ved vielsen N. M.s yngste datter. Gift 1713 med Jens Nielsen af Fovlum.
3. Jens Nielsen, født 1681, **ane 136**.
4. Mogens Nielsen, født 1685,

Niels Mogensen

Ved matrikuleringen 1688 nævnes Niels Mogensen som fæster sammen med Jens Jensen af gård nr. 9 og sammen med Christen Madsen af gård nr. 9 i Vesterbølle, begge under Lerkenfeld²⁶⁴. Begge gårde var indtil 1688 på 6 tdr. 4 skpr. 3 fjk. 1 2/5 alb. hartkorn; ved matrikuleringen blev nr. 8 ansat til 6 tdr.2 skpr. 1 fjk., og nr. 9 til 6 rdr. 1 skp. 2 fjk.

Det må altså antages, at Niels Mogensen var fæster af halvdelen af to gårde - vel med 6 tdr. hartkorn. Udelukkes kan det dog ikke, at deri Vesterbølle har været to mænd af samme navn, idet "vor" Niels Mogensen ved sønnens fødsel 1685 benævnes Niels Mogensen den ældre.

²⁶³ Hald amts matrikel 1664, Rentekammeret 311-138, matr.nr. 1832, fol.223b.

²⁶⁴ Hald amters matrikel 1688, Z.9-6, fol.105.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 276 Anders Jensen, f. før 1655, d. i 1690erne.

Ane 277 Anne Christensdatter, f. senest 1657, d. 1720.

Anders Jensen fæstede under Lerkenfeld - vel 1688-90 - den halve Hestbæk i Alstrup sogn. Han blev efterfulgt af enkens anden mand Niels Pedersen Møller, som 1715 oplod fæstet for stedsønnen Søren Andersen.

Anders Jensen blev født før 1655 og døde i 1690erne. Han var af ukendt herkomst.

Anders Jensen blev gift før 1675 med Anne Christensdatter, født senest 1657, død 1720 i Hestbæk i Alstrup sogn, begr. 9. eller 2. juni "udi fyrrekiste" (uden aldersangivelse). Hun var af ukendt herkomst.

-

Anne Christensdatter blev gift anden gang med Niels Pedersen Møller.

Børn

Parret fik mindst 6 børn - vel alle født i Hestbæk. 3, 5 og 6 nævnes 1732 som arvinger efter 4, 1773 nævnes 2 som fadder hos 3, mens 2 og 4 i 1715 var fadder hos 1:

1. Laust Andersen, født ca. 1674, **ane 138**.
2. Dorthe Andersdatter, ca. 1684-1764. Gift 1713 i Alstrup med Niels Jensen/Nielsen, ca. 1678-1747, nævnt 1713-29 i Kaldal og derpå i Hestbæk.
3. Maren Andersdatter, født ca. 1685, død 1758 i Stistrup Mølle i Fovlum sogn, 73 år gl. Gift 1. gang 1702 i Alstrup (indført blandt fødte) med Peder Nielsen, død 1728 i Stistrup Mølle, og 2. gang 1730 i Fovlum med Christen Lauridsen af Viborg, født ca. 1693, død 1755 i Stistrup Mølle.
4. Thomas Andersen, født senest 1690, død 1732 i Hestbæk (uden aldersangivelse). Gift 1713 i Alstrup med Anne Andersdatter, født ca. 1667, død 1752 i Hestbæk, 85 år gl.
5. Søren Andersen, født før 1695, død 1734 i Hestbæk i Alstrup sogn, ane 94 i Slægtsbog for Aage Elkjær. Gift 1. gang 1716 i Vognsild med Anne Sørensdatter, ca. 1695-1728, datter af Søren Andersen, gårdmand i Østrup, og hustru Kirsten Jepsdatter, se ane 380-81. Gift 2. gang 1729 med Margrethe Elisabeth Clausdatter Borch, ca. 1703-1778, der blev gift 2. gang 1735 med Mikkel Mogensen.
6. Gertrud Andersdatter, født før 1697. Gift 1714 i Alstrup med Anders Andersen, nævnt 1714-23 i Hole og fra 1730 i Hestbæk.

Anders Jensen

Under 31. maj 1720 nævnes i Lerkenfeld skifteprotokol²⁶⁵, at Niels Pedersens Møllers hustru Anne Christensdatter i Hestbæk var død, og at alt i gården var overdraget Søren Andersen. Af arvingerne nævnes blot sønnerne Søren og Thomas Andersen.

Thomas Andersen, der overtog den anden halvdel af Hestbæk, døde barnløs 1732; og i skiftet efter ham²⁶⁶ nævnes foruden broderen Søren søstre Maren Andersdatter, gift med Christen Lauridsen i Stistrup Mølle, og Gertrud Andersdatter, gift med Anders Andersen i Hestbæk.

Den halve Hestbæk på omkring 3 tdr. 5 skpr. hartkorn havde i 1688 et dyrket tilliggende på 50 tdr. land²⁶⁷.

²⁶⁵ Lerkenfeld skifteprotokol 1779-37, G.206-58, fol.20b.

²⁶⁶ Lerkenfeld skifteprotokol 1779-37, G.206-58, fol.272b.

²⁶⁷ Henrik Pedersen: De danske landbrug 1688, 1927, s.240.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Lerkenfelds ejer udstedte 12. februar 1719²⁶⁸ fæstebrev (indført 30. maj 1719) til Søren Andersen, barnefødt i Hestbæk, på den halve gård i Hestbæk af hartkorn 3 tdr. 5 skpr. 3 fjk. 1 alb., som stedfaderen Niels Pedersen Møller iboede, og som (broderen) Thomas Andersen havde fæste på. - Den nævnte bror Thomas Andersen havde allerede 20. juli 1713 fået fæstebrev på den anden halve gård i Hestbæk af samme hartkorn, som Niels Christensen da var fradød²⁶⁹.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Skamris, 1978.

²⁶⁸ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.47.

²⁶⁹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.46b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 284 **Christen Christensen Øboel**

Christen Christensen Øboel - konens navn kendes ikke, og bortset fra at han er registreret i skattelisterne, ved vi ikke meget om ham.

Børn:

1. Christen Christensen Øboel (Bodtsen), **ane 142.**

Christen Christensen Øboel

1687 i mandtallet til Kop - & Kvægskat ses han i Bystrup på Jochum Pens Gods, (skrives til Aastrup) og her skattes Christen Øboel af: 1 plag, 2 får - på samme gård boede Therkild Tommesen og hustru: Kirsten Nielsdatter.

I 1688 blev hartkornet ændret til: 3 tdr.7 skp. 2 fik. 1 alb. - og fæsterne angives som Christen Christensen (Øboel) og Jens Andersen Skoning. På den anden af godsets gårde boede Terkild Thommesen som blev sat i hartkorn til: 3 tdr. 6 skp. 2 fjk. 2 alb.

Efter Terkild Tommesens død overtog Christen Christensen Øboel denne gård, og sønnen - af samme navn Unge Chr. Christensen fik faderens gård i fæste. Den anden halvgaard, var stadig fæstet af (hans formodede svigerfar) Jens Andersen Skoning.

Ved mandtallet 1699 til Kopskatten, var gården overgået til ny ejer, nemlig Christian Friderick Bilde, og Christen Øboel registreret med hustru og een datter.

I 1705 ved regulering til Kopskatten opgives: Jens Andersen Skoning, Gl. Christen Øboel og Unge Christen Øboel - en halvgårdsmand.

Christen Øboels part overtages af hans sønnedatters mand: Niels Nørregaard omkring ved 1716.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 286 Jens Andersen Skoning

Ane 287 Mette Pedersdatter

Jens Andersen Skoning & Mette Pedersdatter, bosat i Bystrup - vedr. gården se under medfæster: Christen Christensen Øboel (**ane 284**) Men hans halvpart af gården havde i en periode været under Nøragergård.

Ejner Jensen, Århus begrundet slægtskabet med følgende:

- a) Unge Chr. Christensen Bodtsens datter fik navnet Mette – ligesom mormoderen: Jens Skonings hustru.
- b) Christen Christensen Bodtsen overtog fæstet af Jens Skonings gård før matr.1724.
- c) Men navnet på Jens Skonings datter kendes desværre ikke.

Navnet Skoning eller Skåning, føres af flere i Gedsted: I Hans Gjedsteds forslægt findes bl.a. Peder Andersen Skåning, (1699 - 1753 gm. Kirsten Jensdatter). Han var antagelig søn af Anders Skoning, der nævnes 1724, og døde i perioden 1724 og 1741.

Børn:

1. NN Jensdatter Skoning, **ane 143**.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 288 Christen Nielsen, f. ca. 1624, d. 1687.

Ane 289 Margrethe Graversdatter, f. ca. 1638, d. 1705.

Fra senest 1664 var Christen Nielsen fæster af "den vesterste og sønderste gård" i Østerbølle by og sogn, nemlig gård nr. 1, der var byens største. - Enkens anden mand Willum Christensen overtog ved giftermålet 1696 fæstet af gården, som senere blev delt mellem hans sønner Christen og Jens Willumsen.

Christen Nielsen, der blev født ca. 1624, var af ukendt herkomst. Han var måske født i gården i Østerbølle. - Han døde 1687 i Østerbølle, hvor præsten Laurits Axelsen skrev:

Den 3. februar, som var en torsdag, er Christen Nielsen i Østerbølle begravet ibidem i kirkegården, anno ætatis 63. - En god, ærlig og trofast dannemand.

Han blev gift senest 1664 - vel i Vognsild - med Margrethe Graversdatter, født ca. 1638 i gården Mejlstrup i Vognsild sogn, datter af Gravers Jensen og hustru. - Hun døde 1705 i Østerbølle, hvorom provsten Laurits Axelsen skrev:

Dom. 3. Trin, i.e. 28. juni, begravet ibidem (Østerbølle) Margrethe Graversdatter af Østerbølle ao. ætat. 67. - Hun var født i Mejlstrup i Vognsild sogn, havde først været gift med Christen Nielsen i Østerbølle og siden med Willum Christensen ibidem, boede og døde i den vesterste og sønderste gård i Østerbølle.

Efter 10 år som enke blev hun gift anden gang 1696 i Østerbølle, hvorom kirkebogen beretter:

Dom. 1. Epiph., i.e. den 12. januar, er Willum Christensen og Margrete Graversdatter (salig Christen Nielsens enke i Østerbølle) trolovede ibidem udi min (præstens) fraværelse af hr. Christopher i Gislum. - Dom. 1. Trin., i.e. den 14. juni, er Willum Christensen i Østerbølle og Margrete Graversdatter ibidem viede i Østerbølle Kirke.

Willum, der var født ca. 1671, synes at have været fra Østerbølle.

Der giftede hans yngre halvbror Niels Christensen, ca. 1674-1743, sig i 1709-10 til fæstet af en halvgård med Sophie Jensdatter, ca. 1671-1723, der tidligere havde været gift med Jens Nielsen, død 1704. - I gårdens anden halvdel boede Willums senere svigerfar Jens Laursen.

Willum og Niels havde søstre Maren Christensdatter, der i 1712 og 14 tjente i Glerup, og Kirsten Christensdatter, der i 1708 blev Jens Andersens tredje kone. - Jens Andersen, hvis første kone Kirsten Nielsdatter døde 1700, 73 år gl., blev samme år gift anden gang med Karen Jensdatter, ca. 1671-1707, der var ældste datter af Willums svigerfar Jens Laursen.

Willum Christensen af Østerbølle døde 1729, begr. 6. februar (Dom. 5. post Epiph.), 58 år gl.

Efter Margrethe Graversdatters død blev Willum gift anden gang ved årsskiftet 1705-06 - uvist hvor - med Anne Christensdatter, der døde allerede 1706.

Willum Christensens hustru i Østerbølle, navnlig Anne Christensdatter døde 1706, begr. 8. august, 31 år gl. - De havde ikke været sammen længere end siden Nytårsdag, og hun havde ligget ved sengen siden Kyndelmisse (2. februar).

Derpå blev Willum Christensen gift tredje gang 1706 i Østerbølle, trolovet 17. oktober og viet 27. december, med Gertrud, Jens Laursens yngste datter i Østerbølle.

Hun - Gertrud Jensdatter af Østerbølle - døde 1756, begr. 31. oktober (Dom. 20. f. T.), 84 år gl.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Børn

Margrethe Graversdatter havde selvfølgelig ingen børn med sin anden mand Willum Christensen, men med Christen Nielsen havde hun mindst 8 børn:

1. Niels Christensen, ca. 1664-1747. Han nævnes 1695-1711 som fæste, af en gård i Aalestrup i Østerbølle sogn, hvor broderen Bertel Christensen efterfulgte ham senest 1713; Niels Christensen overtog senest 1713 fæstet af Spanggaard i Tostrup sogn. - Spanggaard var da én gård, der 1735-40 blev delt mellem to af Niels Christensens børn. Gift 1. gang senest 1695 med Anne Jensdatter, ca. 1666-1700, datter af Jens Ovesen (Agisen) i Fjelsø by og sogn. Gift 2. gang 1701 med Anne Hansdatter, ca. 1676-1740, datter af Hans Eriksen og hustru Anne Christensdatter i Svoldrup i Vognsild sogn.
2. Johanne Christensdatter (ældste datter), ca. 1667-1683.
3. Anne Christensdatter, ca. 1669-1718. Gift 1701 med Laurs Jensen (Borup), ca. 1655-1735, der først boede i Borup i Laastrup sogn, men fra senest 1713, da de fik en søn Jens, i Willum Christensens hus i Østerbølle. Lars Borup blev gift anden gang 1718 med Dorthe Iversdatter fra Bygum.
4. Christen Christensen, ca. 1674-1696-
5. Bertel Christensen, født i 1670'erne, **ane 144**. Han blev antagelig opkaldt efter præsten i Vesterbølle Bertel Kjerulf, død 1776.
6. Jens Christensen, kaldet Skrædder, ca. 1680-1723, skrædder i Østerbølle by og sogn. Gift 1704 med Karen Simonsdatter, datter af Simon Sørensen.
7. Else Christensdatter, født 1682.
8. Johanne Christensdatter, født 1683-95. Gift 1717 med Niels Byrialsen, ca. 1675-1759, gårdmand i Ettrup i Fielsø sogn.

Willum Christensen fik kun børn med sin tredje og sidste kone Gertrud Jensdatter:

1. Christen Willumsen, kaldet Smed, 1709-1783/84, overtog halvdelen af fødegården i Østerbølle, men døde som husmand sst. Gift 1747 med Anne Sørensdatter, født 1719, datter af Søren Dahlsen og hustru Mette Byrialsdatter i Bygum.
2. Jens Willumsen, født 1712, overtog den anden halvdel af fødegården i Østerbølle. Gift 1738 med Mette Alstrup, født 1720, datter af Niels Christensen Alstrup og hustru i Bygum.
3. Lars Willumsen, født 1714.
4. Lars Willumsen, født 1715.

Christen Nielsen

Han var fra senest 1664²⁷⁰ fæster under Viborg Hospital (Graabrødre Kloster i Sct. Mogensgade) af en gård i Østerbølle by og sogn, hvoraf han i årlig landgilde skulle yde 3 ørte rug, 1 fjerding smør, 1 svin, 1 fødenød, 1 gås, 2 høns og 3 mk. gæsteri, alt omregnet til 8 tdr. 1 skp. 1 fjk. 1 alb. hartkorn.

Iflg. Ejner Jensen, Århus, kan der tilføjes følgende:

I 1674 skattelisten for Kopskat, er Christen Nielsen registreret for, 8 td. 1skp. 1fjk. 1 alb.

I 1678 nævnes følgende: Wiborgs Hospitalsgoods Ao 1678, " Christen Nielsen: af den gaard hand iboer, som Hr. Rigens Marsk: Anders Bille gaf i stedet for Hov Kiergaard og den gaard i Høeberg, skylder aarligt: 3 ørte Rug, 1 Fjerding Smør, 1 Skovsvin, 2 Høns, 1 fødenød, 1 rdl. 1 Gaas, 3 Kk Gæsteri, 4 rdl. aarligt i Arbejdspenge (i stedet for Hoveri).

²⁷⁰ Rigsarkivets matrikel 1664 for Hald og Skivehus amter i Rentekammeret 311.138 (spec. 1831-32), fol.212b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1)

Som halfueparten af denne gaard ikun hørte Rigens Marsk ald til, oc blef hannem mageskiftet till Hospitalet i stedet for Hov Kildegaard i Mammen Sogn etc: saa hafuer Christen Nielsen allermest fæst den halfue Gaard af Christen Andersen, Knud Ulfeldts Fuldmægtig til Karlsholt i Vensyssel, den 12 Martii 1652, oc efter Fæstebrefuet formelding daa gifuet til Fæste 20 Rdlr. og till Fogetpenge - efter beretning 4 rdlr.. Af den anden halfue part, som tilforn var Hospitalets, fæstede han ¼ part af Jens Andersens den 20. febr. 1662. Oc findes i Fæstebreuet ingen Særconditioner eller Lovmelding om Fæste, blef efter beretning som det da stod ganske øde, gaf hand heller intet til Fæste. Dend øfnge ¼ part fæstede han i lige måde af Jens Andersen den 21. Martii 1663 (hvilket er skrevet nederst på fæstebrevet dateret 20 febr. 63) oc mældes der klarlig, at det er hannem forundt uden nogen Fæste, tilmed skal oc heller være gifuet Fogedpenge af disse tuende parter.

2)

Huuslengerne: 1 Rollingen: 10 fag lang - 9 Al brede inden Vægge med udskud paa dend ene Side langs Hau. 2: laden, 10 Bindinger lang, 10 Alen bred, oc med udskud paa dend ene side, huor udi laa korrr ofuer alt i de 8 fag. 3: Fæhuuset: 16 fag lang - 6 Alen bred. 4: Stalden oc Vognhuuset biugt udi eet - 7 fag lang - 6 Alen bred. Oc ere alle disse Huuse temmelig ved Magt.

3)

Aul: Rug - 36 traver. Biug - 30 traver gandske vægt: Arr (haure) 21 traver. Høe 10 læs.

4)

Quæg: Heste - 2, Hopper 2, Plag - 1, Køer - 4, Stødingsnød - 4, Kalve - 3, Faar - 10, Suin - 2.

5)

Restancer. Producerede Quitancer fra Jens paa al Landgilde i hans Tid, saa til hannem skal intet restere i ringeste maade. Fra Christen Kal. hafde han 2 Quitancer, saa til hannem ocsaa skal intet restere indtil denne Dag.

6) & 7)

Skatten oc Soldaterlæg er her ligesom hos Niels Oggesen supra ".

Skattelisten til Kop - og Kvægskatten 1687 registrerer i Østerbølle:

Margrethe Graffuersdatter, Enche. Hendes søn, Niels. Kvæghold: 1 hest, 1 hoppe, 1 koe, 1 ungnød, 4 faar, 1 svin, - besætningen var således halveret på 9 år.

I Matriklen 1688, registreres i Østerbølle Bye 11 gårde, 1 husmandssted. På den største af gårdene registreres Chr. Nielsen (men han var død) Gl. Hartkorn: 8 tdr. 1 skp. 1 fik. 1 alb.. Ny't hartkorn: 7 tdr. 3 skp. 2 f1k. 2 alb.

Skattelisterne efter 1688 registreres med Margrete Graversdatters navn.

Ved matrikuleringen 1688²⁷¹, hvor han endnu nævnes som fæster, fik gården nr. 1 og hartkornet blev sat til 7 tdr. 3 skpr. 2 fjk. 2 alb. - Gården, der var byens største, og som ved Margrethe Graversdatters død betegnes som "den vesterste og sønderste gård" i Østerbølle, blev i 1696 overtaget af Willum Christensen, som Margrethe giftede sig med efter 10 års enkestand.

Blandt de mange stedbørn, som Willum Christensen fik med Margrethe Graversdatter, var Jens Christensen. - Han kunne åbenbart ikke enes med stedfaderen, idet kirkebogen meddeler: 11. november 1703 stod Jens Christensen Skræder, Willum Christensens stiftsøn i Østerbølle, åbenbar

²⁷¹ Rigsarkivets matrikel 1688 for Hald amt i Rentekammeret (spec.183-2A), fol. 121b, samt landsarkivets Z.9-6. fol.120.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

skrifte, fordi han lørdagen den 15. september næst tilforn havde slaget sin stiftfader, bemeldte Willum Christensen både blå og blodig og rykket håret af hannem. Da de dog om anden dagen, nemlig søndag den 16. september skulle gå til alters sammen.

I 1724²⁷² nævnes Willum Christensen som fæster af gården, der stadig tilhørte Viborg Hospital. - Men snart efter kom den under Restrup, hvorunder han nævnes som fæster, da oversekretær Christian Møinichen i København fik auktionsskøde 29. april 1727, læst 30. april²⁷³, på Restrup med gods, der hidtil havde tilhørt Margrethe Horn, enke efter ritmester Michel Sour (Suhr) til Buderupholm.

Willum Christensen nævnes endnu som fæster af gården, da Møinichen efter købekontrakt af 10. marts 1728 solgte Restrup ved skøde af 30. maj 1729, læst 16. juni²⁷⁴, til Iver Jørgensen Abel.

1730'erne blev herredsfoged Christen Sørensen Testrup ejer af Restrup, men da han 6. april 1744, læst 15. april²⁷⁵, udstedte en obligation til frøken Andrea Kirstine Kjærulf til Holmgaard og Mølgaard med pant i Restrup var gården i Østerbølle delt mellem Willum Christensens sønner Christen og Jens Willumsen med 3 tdr. 5 skpr. 3 fjk. 1 alb. hartkorn til hver.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien 1982.

²⁷² Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48. C-99, fol.25.

²⁷³ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1724-27, B.24-678, fol.679-80.

²⁷⁴ Samme 1727-31, B.24-680, fol .404b-06b (inkl. pantebrev).

²⁷⁵ Samme 1737-45, B.25-684, fol.666b-68.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 290 Jens Nielsen, d. ca. 1695.

Ane 291 Birgitte Nielsdatter

Jens Nielsen & Birgitte Nielsdatter, bosat i Etrup, Fjeldsø sogn.

a) Birgitte var først gm. Børral Jensen, som iflg. (Ejner Jensen) der har fulgt Skattelisterne, var på fæster på gården før 1673. Børral Jensen nævnes i Kop- & Kvægskatten 1687. Og i Kop - & Ildstedsskatten 1688. Men i 1689 nævnes Birgitte Nielsdatter som fæster af gården, hvilket indikerer at hun da var enke.

I ægteskabet med Børral Jensen, fik de følgende børn:

1. Anne Byrialsdatter født 1673 - gift 1' med Jens Nielsen og 2' med Morten Jensen Søkbæk, der begge var gårdmænd i Etrup, Fjeldsø sogn.
2. Niels Byrialsen, født ca. 1675, Han døde i Etrup 14.10.1675, var gm. Johanne Chrdt.
3. Jens Byrialsen, født 1681 - begr. 1761 i Fjeldsø.
4. Christen Byrialsen - uvist hvornår, men han døde efter 1727 - var gift med enken Maren Jepsdatter, og fæstede gård i Foulum under godset Lerkenfeld.

b) Efter Byrial Jensens død, blev Birgitte Nielsdatter ca. 1691/92, gift med Jens Nielsen. Dette ægteskab var ikke af længere varighed, han døde ca. 1694.

I dette ægteskab var der sandsynligvis kun datteren:

5. Kirsten Jensdatter, der blev født ca. 1695, **ane 87 & 145**. Hun blev gift med Bertel Christensen, Aalestrup - Østerbølle sogn, **ane 86 & 144**.

c) Birgitte Nielsdatter 3' ægteskab, var med Peder Svenningsen, viet ca. 1695. Hendes begravelse er ikke anført - kirkebogen starter 1741.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 292 Damianus Busch, f. ca. 1652, d. efter 1702.

Ane 293 Sidsel eller Cecilie N. N., f. sen. 1666, d. 1736.

Fra senest 1675 var Damianus Busch ansat i den danske hær, hvor han først var underofficer og der på officer til 1702. - Fra 1680'erne var han sikkert bosat i København.

Damianus var født ca. 1652 på Sjælland²⁷⁶, men hans forældre kendes ikke. Fornavnet kunne tyde på en gejstlig oprindelse, idet der på Sjælland var flere præstefamilier, der brugte navnet Damianus. - Sønnen Friderichs fornavn kunne tyde på, at Damianus måske var søn af Frederik Hansen Busk/Busch, født ca. 1602 - antagelig i Ringkøbing, student 1627 fra Roskilde Katedralskole, hører eller lærer ved sin gamle skole fra 1629-30 og fra 1633 tillige degn ved Roskilde Domkirke, men fra 1640 til sin død 1659 sognepræst for Haraldsted og Allindemagle menigheder ved Ringsted²⁷⁷.

Damianus Busch døde efter 1702 - antagelig i København.

Han blev gift - antagelig senest 1686 i København - med Sidsel eller Cecilie N.N., der må antages at være født senest 1666.

Senest 1735 tog hun ophold hos sønnens svigerforældre på Hersomgaard i Hersom sogn. - 29. januar 1736 (Dom. Septuagesima) blev velædle Zidsel Busches med Herrens nadvere betjent på sin sygeseng.

Den 22. marts 1736 blev velædle og nu salige madam Zidsel Busches efterladte levninger hensat i Hersom Kirke (uden aldersangivelse, men mindst 70 år gl.).

Børn

Af børn kendes med sikkerhed kun sønnen:

1. Friderich Damianus (Damiani?) Busch, født 1686, **ane 402 146**. Men da Friderichs datter Karen testamenterede penge til børn af provsten Damianus Dall i Dalbynder, må Damianus Busch have haft en datter:
2. N.N. Busch, født senest 1690, død efter 1716. Gift senest 1610 med Thomas Dahl eller Dall, ridefoged på Antvorskov Kloster ved Slagelse. -Han eller konen døde måske 1726²⁷⁸. De havde 4 sønner, hvoraf de 3 ældste blev immatrikulerede ved Københavns Universitet 1737, som i 1723 blev indskrevet til de Friisers legater²⁷⁹, nemlig Friderich Nicolaj, født 1710, Damianus, født 1712, Nicolaj, født 1714, og Thomas, født 1716.

En datter må tillige have været:

3. Anna Damiansdatter Busch, født senest 1695. Gift senest 1715 med Niels Westphal, kgl. majestæts sejl-, flag- og kompasmager ved søetaten på Holmen i København. De havde bl.a. to sønner Oluf eller Ole, født 1715, og Frederik Christian, født 1716-17, der ligesom fætrene Dahl/Dall blev indskrevet til de Friisers legater i henholdsvis 1724 og 26²⁸⁰; begge tog teologisk embedseksamen.

Damianus Busch

²⁷⁶ J. C. W. og K. Hirsch: Fortegnelse over danske og norske Officerer 1648-1814, 1888-1907, bd. 2, s. 341.

²⁷⁷ S. V. Wiberg: Alm. dansk Præstehistorie, bd. 1, 1870, s. 532, samt Ny kirkehistoriske Samlinger, bd. 1, 1857-59, s. 503 og Personalhistorisk Tidsskrift, 1-2, 1881, s. 112.

²⁷⁸ Nu forsvunden gravsten i Slagelse - Sct. Peders Kirke, Nationalmuseets Danmarks Kirker, Sorø Amt, bd. 1, 1936, s.234.

²⁷⁹ Personalhistorisk Tidsskrift, 8-3, 1924, s. 86.

²⁸⁰ Samme, s. 87 og 89, S. v. Wiberg: Alm. danske Præstehistorie, bd. 2, 1870, s.235, og bd. 3,1871, s. 334, samt Ehrencron Müllers Forfatterlexikon, 9, 1932, s. 50.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Han - fejlagtigt også kaldet Dominicus - begyndte sin militære karriere som underofficer i Fynske nationale Infanteriregiment og deltog med dette i belejringen af den nordtyske by Wismer 1675, idet den danske hær under Skaanske Krig 1675-79 besatte Svensk-Pommern, hvor fæstningsbyen Wismer blev taget med storm 13. december. Året efter var han blandt de 14.000 mand, som sammen med kong Christian V i sommeren 1676 gik i land syd for Helsingborg. Busch var med, da slottet i Landskrona erobrede 2. august og senere med i toget mod Halmstad, hvor den svenske konge Karl XI besejrede Busch' hærkorps ved Fylle Bro syd for Halmstad, vist 17. august. Busch var ligeledes med i slaget ved Lund 4. december samme år, da den danske hær for alvor led nederlag. - Under felttoget i Skåne blev Busch taget til fange af svenskerne to gange.

Fra senest 1684 var Damianus Busch fanebærer eller fænrik i Drabantgarden, hvor han 1685-91 var stykjunker. - 29.juni 1691 blev han ansat som archedant i Prins Frederiks Regiment, hvorefter han fra 4. juni 1692 til 1702 var garnisonsarchedant i København.

Noter:

Efter redigeringens afslutning tilføjes:

Damianus Busch, hvis titel archedant vist må være en fejllæsning hos Hirsch for adjutant, var efter oplysning fra forlagsdirektør Henning Jensen, Kgs. Lyngby, broder til Gertrud Frederiksdatter Busch, gift med præsten Elias Sørensen Holbech i Urlev ved Horsens, idet Dam. Busch, stadsadjutant eller garnisonsadjutant i København, efter kongebrev af 8. juni 1702 (Sjæll. Reg., fol. 557, D.18, Danske Kancelli) fik lov at modtage 2 af sin nævnte søsters døtres fædrene arv. Hos præsten i Urlev opholdt Dam. Busch' hustru Sidsel sig 1684 og 85, da hun - Sidse, Damiani Friderichsens fødte 2 døtre, begge døbt Gertrud.

Der er herefter ingen tvivl om, at Dam. (Frederiksen) Busch var søn af præsten i Haraldsted på Sjælland Frederik Busch eller Busk, hvis kone - iflg. Quistgaards præstehustruer, s.51 - netop hed Gertrud; efter hende lod både Dam. Busch og søsteren i Urlev døtre opkalde. Henning Jensen har desuden venligst meddelt, at Dam. (egl. Domianus) Busch ifølge indkvarteringsmandtallet 1694 dette år boede i Peder Hvidtfeldts Stræde i Klædebo kvarter, matr. nr. 157.

Kilde: Slægtsarkivet: Viborg: Bertelsen Familien 1982.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 294 Christopher Rosenørn, f. 1672. d. 1745.

Ane 295 Karen de Hemmer, f. 1673, d. 1746.

1698 var Christopher Rosenørn officer, men fra 1699 helligede han sig sine jordegodser i Himmerland, hvor han fra 1699 var ejer af Hersomgaard i Hersom sogn, hvor familien boede, fra 1705 tillige ejer af Hvolris i Bjerregrav sogn og fra 1721 ejer af Korsøgaard i Simested sogn.

Sønnen Peder Rosenørn overtog godserne Hersom- og Korsøgaarde.

Christopher var født 18. juli 1672²⁸¹ på Tvilumgaard i Tvilum sogn, søn af Peder Mathiesen (Madsen), senere adlet Rosenørn, og hustru Anne de Hemmer.

Han døde 27. april 1745 på Hersomgaard, hvorom Hersom sogns kirkebog meddeler:

Fredagen den 7. maj blev velbyrdige Christopher Rosenørns afsjælede legeme nedsat i Hersom Kirke i sit alders 73. år.

Efter kgl. dispensation af 15. juni 1697 blev Christopher Rosenørn gift 16. maj 1699 på Klarupgaard i Klarup sogn med sin kusine Karen de Hemmer.

Karen var født 23. april 1673 i Aalborg, døbt 30. april i Budolfi Kirke, datter af Christopher de Hemmer og hustru Magdalene van Ginchel.

- Faddere ved hendes dåb var Thøger Lassen (hendes senere stedfar), Thomas Knudsen, Johanne Christophersdatter (de Hemmer) af Randers og Bente Thomasdatter.

Hun døde 27. juni 1746 på Hersomgaard, hvorom kirkebogen meddeler: Tirsdagen den 5. juli blev salig hr. Christopher Rosenørns frue, Karen de Hemmer, begravet i Hersom Kirke i sit alders 74. år.

Børn

Christopher Rosenørn og Karen de Hemmer fik 7 børn²⁸²:

1. Christopher Rosenørn, 1700-1727, officer, ugift.
2. Anne Rosenørn, født 1701, **ane 147**.
3. Helene Rosenørn, 1703-1748, ugift.
4. Sidsel Cathrine Rosenørn, 1704-1742, ugift.
5. Anne Elisabeth Rosenørn, 1704-1767, tvilling med, 4, ugift.
6. Peder Rosenørn, 1706-1708.
7. Peder Rosenørn, 1708- 1775. Han var officer - major og sidst oberstløjtnant, overtog 1746 Hersom- og Korsøgaarde, som han ejede til sin død. Gift 1755 med Gertrud Marie de Juulson, 1735-1756, datter af Johannes Friedenreich de Juulson, hospitalsforstander i Aalborg og ejer af Lynderupgaard, og hustru Marie Cathrine Poulson.

Af disse 7 børn lever nu kun efterkommerne efter datteren Annes datter Sidsel eller Cecilie Busch og hendes mand Christen Bertelsen, ane 72-73. - Peder Rosenørns eneste barn, en datter, døde 1 år gl.

²⁸¹ Hans og konens fødsels- og dødsdatoer kendes kun fra stamtavlen over slægten Rosenørn i Danmarks Adels Årbog 1932, 11, s. 147.

²⁸² Hans og konens fødsels- og dødsdatoer kendes kun fra stamtavlen over slægten Rosenørn i Danmarks Adels Årbog 1932, 11, s. 149.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Christopher Rosenørn

Ved et møde i Danske Kancelli allerede 12. maj 1697²⁸³ bevilgedes, at Christopher Rosenørn måtte gifte sig med Karen de Hemmer, som han var beslægtet med i 2. led - fætter og kusine, mod at erlægge 200 rdlr. til Vor Frelsers Kirke i København. - 15. juni samme år udstedtes den kgl. dispensation, men først to år senere i maj 1699 blev parret gift.

Christopher Rosenørn var i sin ungdom tilknyttet Hans Schacks gevorbne Infanteriregiment, hvor hans to år ældre bror Poul i 1696 var blevet udnævnt til sekondløjtnant og i 98 til kaptajn²⁸⁴. - Christopher tjente som menig og senere som underofficer i det nævnte regiment, hvor han i 1698 blev sekondløjtnant. Og samme år blev han adjutant ved Det norske gevorbne Regiment, men allerede samme år afskediget.

Umiddelbart efter giftermålet fik velædle og velbyrdige Christopher Rosenørn skøde 20. juli 1699, læst 23. august²⁸⁵, af kancelliråd Herluf Trolle til Eriksholm på hovedgården Hersomgaard med knap 22 tdr. hartkorn hovedgårdstakst og knap 110 tdr. hartkorn bøndergods for 41 rdlr. pr. td. hartkorn. Hersomgaard, som Christopher Rosenørn ejede til sin død, og som i hans ejertid brændte 1731, var kun den første af flere større og mindre erhvervelser, som Rosenørn efterhånden samlede sig i Rinds herred.

Af Christian Frederik Bille fik han skøde 17. december 1705, læst 25. januar 1706²⁸⁶, på hovedgården Hvolris (Neder Hvolris), dengang hørende til Bjerregrav sogn, og Havegaard med henholdsvis 10 og 4½ td. hartkorn (Havegaard var øde - fæsteledig - og blev dyrket under Hvolris), samt dertil 33 tdr. hartkorn bøndergods.

Dengang hørte både over Hvolris og den gamle adelige sædegård (Neder) Hvolris til Bjerregrav sogn, men Christopher Rosenørn fik sidstnævnte underlagt Hersomgaards hovedgårdstakst. Da Hersomgaard inkl. Hvolris blev udstykket 1810²⁸⁷ og Hvolris genskabtes som selvstændigt brug, forblev den under Hersom sogn.

I april 1721, læst 22. april 1722²⁸⁸, fik Christopher Rosenørn skøde af sit næstsøskendebarn ritmester Hans Benzon på hovedgården Korsøgaard i Simsted sogn med 13½ td. hartkorn hovedgårdstakst samt mængder af bøndergods.

Fra 1720'erne var han således ejer af to hoved- eller herregårde, der begge var komplette med mere end 200 tdr. hartkorn bøndergods. - Hele godskomplekset Hersom- og Korsøgaard blev efter Christopher Rosenørn død overtaget af hans eneste søn, officeren Peder Rosenørn, 1708-1775.

På auktionen 1775 efter hans død blev Korsøgaard med 45 tdr. hartkorn kirketiender og 270 tdr. hartkorn bøndergods købt af Conrad Jørgen Friis for 22.500 rdlr.,²⁸⁹ mens Hersomgaard for 25.200 rdlr. blev købt af en af arvingerne, major Christian Rosenørn (Teilmann), der i 1797 solgte den for 40.000 rdlr. til Christian Ditlev Lüttichau til stamhuset Tjele²⁹⁰.

²⁸³ Danske Kancellis protokol, møde 17.5.1697, nr. 35, Danmarks Adels Årbog 1941, 11, s. 115.

²⁸⁴ Hans og konens fødsels- og dødsdatoer kendes kun fra stamtavlen over slægten Rosenørn i Danmarks Adels Årbog 1932, 11, s. 1 46-47.

²⁸⁵ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1699-1701, B.24-666, fol. 6b.

²⁸⁶ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1706-11, B.24-670, fol.9b.

²⁸⁷ Trap: Danmark, 5. udg., Viborg amt, 1962, s. 285.

²⁸⁸ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1720-24, B.24-676, fol. 280.

²⁸⁹ Trap: Danmark, 5. udg., Viborg amt, 1962, s. 274

²⁹⁰ Samme, s.285.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Som nævnt ovenfor uddøde Christopher Rosenørn gren af slægten i mandslinjen med sønnen Peder i 1775. - Christophers yngste bror Mathias Rosenørn var farfar til Hersomgaards nye ejer Christian Rosenørn-Teilmann, 1747-1872, ritmester og kammerherre. Han giftede sig 1777 med arvingen til stamhuset Nørholm ved Varde, mens hans søn igen Henrik Christian Rosenørn, 1782-1847, i 1820 giftede sig til baroniet Guldborgland og blev baron Rosenørn-Lehn; han blev altså stamfar til slægtens endnu levende hovedgren, baronerne Rosenørn-Lehn.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 304 Peder Jensen Grøn, f. Ca. 1650

Ane 305 Inger Christensdatter, f. 1669

Peder Jensen Grøn (ca. 1650 -?) gift 1. gang med Inger Nielsdatter, trolovet 27.06. 1675 og viet 14.11.1675. Inger Nielsdatter døde 20.01. 1690.

Derefter gift 2. gang med Inger Christensdatter, trolovelse 16.04. 1690 vielse 21.09. 1690 i Aars kirke. Hun var datter af Chr. Pedersen og Mette Therkildsdatter i Vester Oustrup.

Børn:

1. Jens, døbt 05.april 1690, **ane 152**.
2. Ane, døbt 1694. Døde efter en uge.
3. Anne, døbt 19. oktober 1704. Gift i 1725 med Niels Mortensen af Krogstrup.

Peder Jensen Grøn, nævnt i Tingbøgerne: 02.03. 1680, 11.05. 1680, 30. 11. 1680, 14.12. 1680.

Markbogen 1683 viser at han fæstede gården på 4-2-0-0 tdr. efter Niels Tommasen. Og 1688 Matr. Aars by, grd. nr. 4 og hartkornet ændres til 4-1-2-2. Ejer var Casper Brochenhuus, Sebber Kloster.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 306 Christen Nielsen, f. ca. 1662, d. 1706.

Ane 307 Karen Nielsdatter, f. ca. 1665, d. 1739.

Christen Nielsen boede i Stenild i Aars sogn.

Christen Nielsen blev født ca. 1662 og døde 1706 i Stenild i Aars sogn, 44 år gl., begr. 17. oktober.

Christen Nielsen blev gift med Karen Nielsdatter, født ca. 1665, død 1739 i Stenild i Aars sogn, 74 år gl., begr. 14. januar.

Børn

Parret fik flg. 4 børn:

1. Niels Christensen, født 1690.
2. Karen Christensdatter, født ca. 1699, **ane 153**.
3. Kirsten Christensdatter, født 1702.
4. Jørgen Christensen, født 1703.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 308 Jens Christensen (Knudsen), f. før 1660, d. efter 1704.

Ane 309 N. N., f. 1654-70, d. efter 1704.

Fra senest 1680 var Jens Christensen, kaldet Knudsen, medfæster og fra før 1688 enefæster af fødegården, præstens anneksgård, i St. Binderup i Binderup sogn på knap 5 tdr. hartkorn. - Sønnen Jens Jensen, kaldet Knudsen, afløste ham senere som fæster af gården, ane 154.

Jens Christensen, kaldet Knudsen, må være født før 1660 - vel snarest senest 1655 i St. Binderup i Binderup sogn som søn af den Christen Jensen, der var hans medfæster i anneksgården 1680, se iøvrigt under ane 56-57.

Jens Christensen, kaldet Knudsen, døde efter 1704, måske efter 1724, se under gårdhistorien.

Han blev gift senest 1688, men konens navn og herkomst er ukendt; hun var født 1654-70 og døde efter 1704.

Børn

Parret fik 7 levedygtige børn, hvilket fremgår af det desværre noget ufuldkomne skifte 1781 efter den barnløse datter Kirsten Jensdatter i Trend Mølle²⁹¹.

1. Maren Jensdatter, født ca. 1688, død 1757 i Morum i Vognsild sogn. Gift før 1716 med Willum Christensen, nævnt 1717-42 i Fredbjerg i Farsø sogn, og parret fik 7 børn, men flyttede før 1757 til Morum. - Parrets ældste datter Karen blev født senest 1716 og gift 1742 i Farsø med Thomas Lauridsen fra Strandby sogn.
2. Jens Jensen, kaldet Knudsen, født omkring 1700, **ane 154**.
3. Karen Jensdatter, født omkring 1700, død før 1781 i Kallestrup i Hvam sogn. Gift før 1725 med Jens Jensen, fæster af Kallestrup. – Af parrets børn blev Anders Jensen, født ca. 1723-30, død 1799 i Møldrups i Roum sogn, fra 1760 fæster og sidst ejer af gården Møldrups²⁹², mens Jens Jensen, kaldet Kallestrup, født senest 1725, død 1779 i Troelstrup i Tostrup sogn, fra sit 1. giftermål 1749 i Gedsted var gårdmand i Troelstrup.
4. Kirsten Jensdatter, født ca. 1704, død 1781 i Trend Mølle i Strandby sogn, 77 år gl. Gift 1. gang før 1745 med Christen Christensen, død senest 1745-46 som fæster af Højslev Mølle i Binderup sogn. Gift 2. gang ca. 1746 med broderen Jens' svoger Niels Madsen, født 1717 i Sjøstrup i Aars sogn som søn af Mads Laursen og hustru Maren Nielsdatter, ane 310-311; Niels Madsen overtog 1746 Højslev Mølle²⁹³, hvor Kirsten nævnes 1750, 56 og 58 som fadder hos søstersønnen Jens Kallestrup i Troelstrup samt hos svogrene Hans og Laurids Madsen i Sjøstrup.

Da Kirsten døde barnløs 1781, havde hun i 17 år, altså fra ca. 1764 opholdt sig hos søsterdatteren Dorthe Pedersdatter og hendes mand Lars eller Laurids Jacobsen, der 1765-68 overtog Højslev Mølle, men senere flyttede til Trend Mølle. Som Lars Jacobsens hustru i Løgstør frembar hun 1765 sin nylig afdøde svoger Mads Jacobsen i Stistrup Mølle i Fovlum sogn's barn til dåben, mens Laurids Jacobsen i Højslev Mølle og hustru Dorthe Pedersdatter 1768 var faddere hos hendes søster Karen og svoger Jørgen Jensen Dahl i Nyrup i Gislum sogn.

²⁹¹ Gunderupgaard skifteprotokol 1722-83, G.174-1, fol.184.

²⁹² Anton Blaabjerg: Bidrag til Møldrupsgårds ældre historie i Årsskrift 1982 for Møldrups Kommunes Lokalhistoriske Arkiv, s.15.

²⁹³ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol. 94.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

5. Anne Jensdatter, født før 1710, død før 1781. Gift efter 1724 med Mogens Andersen i Ll. Binderup i Binderup sogn. - som pige i St. Binderup var hun 1724 fadder hos søsteren Maren.
6. Thomas Jensen, død før 1781 i St. Binderup.
7. Mette Jensdatter, boede 1781 i Vognsild by og sogn.

Jens Christensen, kaldet Knudsen

Uden tilnavnet Knudsen nævnes han første gang i matriklen 1680 sammen med (faderen) Christen Jensen, men 1688²⁹⁴ som enefæster af anneksgården i St. Binderup, nemlig gård nr. 5. - Gårdens bondeskyld tilhørte præsteembedet Tisted-Binderup som aneksskyld - indtil 1688, 4 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 2 3/5 alb., mens herligheden - indtil 1688 1 td. 2 skpr. 1688 tilhørte baron Jens Juel (bror til den berømte søhelt); fra 1688 udgjorde gårdens samlede hartkorn 4 tdr. 7 skpr. 2 fjk.

Som Jens Knudsen nævnes han 1682 og 83 i mandtallet til konsumtions- og folkeskatten²⁹⁵.

Stiftsbogen 1690²⁹⁶ giver nøje besked om anneksgården i Binderup, beboet af Jens Christensen; de ydre mål på gården angives som 30 favne i længden og 34 favne i bredden. Bygningerne bestod af 4længer, "hel brøstfældig og forhafuet", nemlig sønderlængen, rålingen (stuehuset) 8 bindinger, østerlængen, fæhuset 13 bindinger, nørrelængen, ladehuset 8 bindinger og vesterlængen, endnu et fæhus 6 binding, ialt behøvede bygningerne til reparation 33 sldr. 1 mk. - Den årlige skyld til præsten (bondeskylden) var på 7 ørte (ørtug) af hver af kornsorterne rug, byg og havre samt 1 pd. smør; herligheden tilhørte da "de Gyldenroner".

Den årlige udsæd blev angivet med 4½ td. rug, 3½ td. byg og 6 td. havre, mens hø-avlingen udgjorde 8 læs årligen. - Gårdens jordtilliggende blev nærmere beskrevet og bestod af en kålhave sønden til gården, 15 favne lang og 10 favne bred; til gården hørte 9 års "giøde" og 2 stykker eng. Det er uvist, om den Jens Knudsen, der 1724 var fæster af gården²⁹⁷, var identisk med Jens Christensen, kaldet Knudsen, eller med sønnen Jens Jensen, kaldet Knudsen, ane 154.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

²⁹⁴ Dronningborg, Silkeborg og Mariager Kloster amters matrikel 1680, Z.6-4, fol.282 og 285, samt Mariager Kloster amts matrikel 1688, Z.9-7, fol. 13b.

²⁹⁵ Rentekammerets ekstraskatteregnskab for Dronningborg, Silkeborg og Mariager Kloster amter 1681-83.

²⁹⁶ Viborg bispearkivs stiftsbog over præstekaldene 1690, C.2-99, fol.986.

²⁹⁷ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.50.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 310 Mads Laursen, f. 1675, d.1752.

Ane 311 Maren Nielsdatter, f. 1687, d.1756.

Efter forældrenes død 1703 og 05 overtog Mads Laursen fødegården nr. 8 i Sjøstrup i Aars sogn på knap 5 tdr. hartkorn under ryttergodset. 1717 kom alle gårdene i Sjøstrup under Testrupgaard, og efter Mads' død blev gården overtaget af sønnen Laurs Madsen.

Mads Laursen/Laustsen - eller Madtz, som han egentlig blev døbt, blev født 1675 i Sjøstrup i Aars sogn, døbt 27. juni, som søn af Laurs Madsen (Las Madtzøn) og hustru (Anne Sørensdatter); han blev båret til dåben af (fasteren) Gertrud Madsdatter i Sjøstrup, faddere var Anders Thomsen ibidem, Kirsten Dahlsdatter og Karen Rasmusdatter i Dronningholm.

Han - Mads Lausten af sjøstrup - døde 1752, begr. 27. februar, 77 år mindre 3 mdr. 3 uger og nogle dage.

Mads Laursen i Sjøstrup blev gift 1706 i Aars, trolovet 26. juli og viet 24. oktober, med Maren Nielsdatter i Gundestrup; - og stod deres bryllup til Niels Jensens i Gundestrup.

Maren blev født 1687 i Gundestrup i Aars sogn, døbt 1. november, som datter af Niels Terkildsen (Terckilsøn) og hustru; faddere ved hendes dåb var Anne Pedersdatter i Østrup og hendes datter, Anders Sørensen i Gundestrup, Hans Therkildsen, Jens Andersen og ... Andersen ibidem.

Hun - Lars Madsens gamle moder i Sjøstrup - døde 1777, begr. 1. juni, 90 år gl.

Børn

Også efter 1700 synes Aars sogns kirkebog at være mangelfuld, men følgende er fundet om parrets børn:

1. Anne Madsdatter, født 1707, død 1708, godt 11 uger gl.
2. Laurids Madsen, født ca. 1709, død 1710, knap 1 år gl.
3. Niels Madsen, født 1711, må, være død som barn senest 1717.
4. Anne Madsdatter, født 1712-16(?), **ane 155**.
5. Laurids (kaldet Laurs eller Lars) Madsen, født 1717, død 1776 i Sjøstrup, 55 år gl., overtog slægtsgården ved faderens død. Gift 1748-53 med Sidsel Sørensdatter, død 1787, 56 år gl. - parret fik i årene 1753-72 ialt 9 børn, hvoraf sønnen Søren fra 1756 stod for gårdens drift ved folketællingen 1787.
6. Niels Madsen, født 1717, (Niels og Laurids blev ifølge kirkebogen døbt med 4 måneders mellemrum, så et af årstallene må være forkert), død efter 1758 i Højslev Mølle i Binderup sogn, som han fæstede 1746²⁹⁸, og giftede sig med Christen Christens enke Kirsten Jensdatter (søster til hans søster Annes mand Jens Jensen, kaldet Knudsen), se under ane 308-309; Niels og Kirsten var 1758 fadder hos hans bror Laurs.
7. Hans Madsen, født 1724, død 1801 i Sjøstrup, 80 år gl., overtog senest 1750 en gård i Sjøstrup. Gift senest 1750 med Kirsten Andersdatter, født ca. 1723-24, død 1787-1801. Parret fik 8 børn i årene 1750-65.

²⁹⁸ Rinds og Gislum herreders skøde- og panteprotokol 1740-1803, B.48.C-SP.7, fol.94.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Mads Laursen

Da hans far og mor døde 1703 og 05 overtog Mads fæstet af fødegården, een af byens 9 lige store gårde på 4 tdr.5 skpr. 1 alb. hartkorn; hele byen hørte til det gods, der var udlagt som underholdning for 5. rytterregiment²⁹⁹.

Ved inkquisitionerne 1709 og 13 betegnes Mads Laursens tilstand som mådelig, gårdens hartkorn var - afgiftsmæssigt - reduceret til 1½ td., rålingen (stuehuset) bestod af 6-7 fag, nybygget 1709, laden og fæhuset var på 10 og 17 fag; gårdens besætning bestod af 4 heste og 3 køer samt opdræt og 10-12 får, og den årlige udsæd blev angivet til 3 tdr. rug, 2 tdr. byg og 6 tdr. havre.

27. december 1717³⁰⁰ fik Hans Mathiassen Wassard til Testrupgaard skøde på en del ryttergods, bl.a. alle Sjøstrup bys 9 gårde på hver 4 tdr. 5 skpr. 1 alb. hartkorn, så fra da af var Mads Laursen fæster under Testrupgaard. - Da Johanne Marie, salig Hans Mathiassen Wassards enke udstede skøde 4. maj 1751, læst 5. maj³⁰¹, på Testrupgaard med underliggende gods til sr. Jacob Colding var Mads Lauridsen endnu fæster i gården, men afløst af sønnen Laurids Madsen da Jacob Colding solgte godset 3. maj 1754 til Hans Christopher Rosencrone til Nøragergaard.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

²⁹⁹ Aalborghus amts matrikel 1688, Z.9-4, fol.209, sammenholdt med 5. regiments forskellige sager 1682-1775, sagligt ordnet, G.ryt.3-3 (inkvisitionsforretninger 1709 og 13).

³⁰⁰ Kronens Skøder, 3.bd., 1689-1719, 1941, s.648ff.

³⁰¹ Viborg Landstings skøde- og panteprotokol 42, 1745-52, B.24-686, fol. 692b, og protokollerede breve 1754, B.24-692, maj 1754, nr.82.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 312 **Peder Mortensen, f. 1646, d. 1724.**

Ane 313 **Karen Christensdatter Grøn, f. sen. 1658, d. 1710.**

Peder Mortensen var efter nedennævnt nu forsvunden mindetavle på Livø siden giftermålet ca. 1676 bosat to år på Kastrupgaard i Testrup sogn og derpå fra ca. 1678 bosat på Livø i Bjørnsholm (nu Ranum) sogn som fæster af halvdelen af øen under godset Bjørnsholm.

Peder Mortensen blev født ca. 1646 i Sønderlade i Bjørnsholm (nu Overlade) sogn og døde 1724 på Livø i Bjørnsholm sogn, begr. 7. maj, 78 år gl. Han var søn af Morten Bertelsen og Johanne Andersdatter.

Peder Mortensen blev gift ca. 1676 i Bjørnsholm med Karen Christensdatter Grøn, født senest 1658 i Rønbjerg i Bjørnsholm (nu Ranum) sogn, død 1710 på Livø i Bjørnsholm sogn, begr. 19. marts. (uden aldersangivelse). Hun var datter af Christen Madsen Grøn og hustru. Karen nævnes 1699 og 1702 som fadder hos (broderen) Christen Christensen Grøn i Haldrup i Vildsted sogn.

Børn

Parret fik mindst 7 børn:

1. Johanne Pedersdatter, ca. 1679-1756. Gift 1. g. 1716 med Hans Jørgensen i V. Falde i Bjørnsholm sogn, død 1720. Gift 2. g. 1727 med Hans Christensen i Ø. Falde i Bjørnsholm sogn, død 1739. Hun nød sit ophold hos Jens Christensen i Østerfald. Hendes søskende og søskendebørn gav afkald på arv 5. apr 1756.³⁰²
2. Hans Pedersen, født ca. 1683, **ane 156**.
3. Morten Pedersen, født senest 1690, nævnt i Gaardsted i Vildsted/-Vindblæs, en datter f. 1711 i Farstrup sogn.
4. Hans Pedersen, ca. 1689-1753, overtog 1724-25 faderens halvdel af Livø. Gift 1. g. senest 1725 med Kirsten Nielsdatter, ca. 1694-1729, datter af Niels Pedersen i Mølgaard i Lundby sogn og hustru Anne Nielsdatter. Gift 2. g. med Bodil Jensdatter (fra Østergaard i Malle); hun blev måske gift 2. eller 3. g. 1754 med Niels Nielsen.
5. Christen Pedersen Grøn, ca. 1696-1746, nævnt 1727-34 i V. Falde og fra 1736 på Livø. Gift 1727 i Fovlum med Mette Laursdatter, ca. 1704-1754, steddatter af Ole Hosum i Fovlum. Mette blev gift 2. g. med Christen Møller, død efter 1754.
6. Christen Pedersen, boende i Stistrup.
7. Bertel Pedersen, nævnt 1728 i Mølgaard, Lundby sogn, død 1755 i Møgaard. Gift i Sebber 1705 med Anne Pedersdatter. Efterlader sig Mette, boede i Lundby, Karen gift med Peder Christensen ved Sebbersund. 1756 giver hans børn Peder, Mette og Karen afkald på arv efter hans søster Johanne.

Peder Mortensen

En meget væsentlig kilde til oplysninger om ham og hustru på, Livø er eller rettere var den nu forsvundne tavle fra 1724 i det ligeledes forsvundne kapel på øen. - Herom har historikeren Adam (Christoffer) Fabricius, 1822-1902, der efter at have været adjunkt ved Aalborg Katedralskole i 1859 blev sognepræst i Bjørnsholm-Malle og forstander for Ranum Seminarium, skrevet følgende i det nævnte præsteembedes Liber daticus³⁰³:

Ved et besøg på Livø i sommeren 1861 fandt jeg i det lille kapel næsten alt ruineret injuria temporum, navnlig ved forpagternes vandalisme.

³⁰² Vaar skifteprotokol 1717-75, G.169-2, fol.37.

³⁰³ Bjørnsholm-Malle pastorats Liber daticus 1835-61, C. 183.A-27, fol. 352.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Imidlertid var endnu ikke få vidnesbyrd tilstede om grundlæggernes omsorg for det hellige. På den gamle altertavle så man på midten Kristus på korset med Maria på den ene [højre] og Johannes på den venstre side.

Til venstre derfor såes vore første forældre ved kundskabens træ, og til højre 6 personer med foldede hænder under en sol (menigheden eller måske familien på øen) vistnok modsætninger mellem synden og nåden. -

Endvidere fandtes en stamtavle af Frederik 4. og hans slægt, samt brudstykker af en tavle med den danske kongerække (indtil Frederik 1.). Alt lige indtil bjælkerne under loftet har været bedækket med indskrifter.

Mærkelig var følgende om kapellets grundlæggelse:

"Den salige Mand Peder Mortensøn, som lod bygge dette Beedehuus, er barnefødt i Synderlade anno 1646, er så blefven hjem hos sine forældre, til hand var 30 aar [1676], kom saa i egteskab med Karen Christensdatter Grøn og boede i Castrup 2 aar, derfra drog hand til Liføe [1678] og lefvede i egteskab 34 aar [indtil 1710] og siden i Enkestand 74 aar og døde i sit alders 78 aar. Gud giffve hannem en gledelig opstandelse. Anno 1724."

Fabricius har tilføjet årstallene i parentes samt bemærkningen: Kapellet er vel opført 1680-90. - Hans efterfølger A. Fibiger tilføjede 1895 flg.: Endnu i 70'erne fandtes kapellet; men ødelagt og derangeret, dog holdtes der hver morgen andagt og gudstjeneste om søndagen; - senere forfaldt det aldeles, en ugudelig bestyrer lod svinene gå derinde, og nu er det sporløst forsvundet.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 314 Christen Mortensen, f. ca. 1643, d. 1728.

Ane 315 Mette Christensdatter, f. ca. 1648, d. 1714.

Christen Mortensen var fæstegårdmand i Stavn i Farstrup sogn.

Christen Mortensen blev født ca. 1643 og døde 1728 i Stavn i Farstrup sogn, begr. 18. april, 85 år gl. Han var af ukendt herkomst.

Christen Mortensen blev gift ca. 1685 med Mette Christensdatter, født ca. 1648, død 1714 i Stavn i Farstrup sogn, begr. 10. maj, 65 år gl.

Børn

Parret havde mindst flg. 6 børn:

1. Lars Christensen, bor i Stavn.
2. Søren Christensen, bor i Stavn
3. Elisabeth Christensdatter, bor i Valsted.
4. Karen Christensdatter, bor i Beltoft.
5. Pernelle/Petronella Christensdatter, **ane 157**.
6. Else Christensdatter, tjener i Aalborg.

Christen Mortensen

Vaars ejer afholdt skifte 12. maj 1728³⁰⁴ efter Christen Mortensen, som havde ovenstående 6 børn; alle var mødt undtagen Else Christensdatter.

Besætningen bestod af 1 brun blisset hest, 13 år, 1 brun blisset hest, 10 år gl., 1 brun stjernet hest, 11 år, 1 sortstjernet hest, 5 år, 1 brun hoppe, 12 år, 1 sort og brun hoppe, 11 år, 1 sort mærplag, 3 år, 1 sort og brun l mærføl, 1 sort hoppe, 20 år, 1 sort hjelmet ko, 1 sort hjelmet ko, 1 broget ditto, 1 ravnsort ko, 1 sort hjelmet kvie uden kalv, 1 sort ditto med kalv, 1 sortbroget stud, 1 ravnsort stud, 1 sort hjelmet stud, 1 sort grimet kvie, 3de åringer, 4 gl. får, 7 gl. vædder, 1 svin.

Boets gæld overstiger indtægterne, så der blev intet at arve.

³⁰⁴ Vaar skifteprotokol, 1777-75, G.169-2, fol.90.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 316 Ægidius Andersen, f. senest 1680, d. 1718.

Ane 317 Anne Poulsdatter, f. senest 1685, d. 1726.

Ægidius Andersen var fæster af fødegården i Vandsted i Malle sogn.

Ægidius Andersen blev født senest 1680 i Vandsted i Malle sogn og døde sst. 1718, begr. 19. april. Han var søn af Anders Mortensen Mølgaard og hustru Else Eskesdatter.

Ægidius Andersen blev gift før 1704 med Anne Poulsdatter, født senest 1685 i Sønderlade i Bjørnsholm sogn, død 1726 i Vandsted i Malle sogn, begr. 23. juni. Hun var datter af Poul Nielsen og hustru Rigborg Mortensdatter.

Anne Poulsdatter blev gift anden gang 22. oktober 1719 i Malle med Christen Jørgensen. - Christen Jørgensen blev gift anden gang med N.N., der døde 1731, hvorefter han blev gift tredje gang 23. marts 1732 med Maren Jensdatter af Lemdrup.

Børn

Ægidius Andersen og Anne Poulsdatter fik flg. 6 børn og i ægteskab med Christen Jørgensen fik hun 2 børn:

1. Morten, Ægidiussen, født 1704, **ane 158**.
2. Unavngivent barn 1707.
3. Maren Ægidiusdatter, født 1710.
4. Axel Ægidiussen, født 1713.
5. Poul Ægidiussen, født 1715.
6. Anders Ægidiussen, født og død 1718.
7. Dødfødt barn 1721.
8. Lene Ægidiusdatter, født 1722.

Ægidius Andersen

I årene 1690-98 nævnes Ægidius Andersen som fadder for børn af Jens Jacobsen og Maren Andersdatter i Hyllested, og Anne Poulsdatter nævnes 1704 som fadder hos Poul Nielsen og Maren Poulsdatter i Vilsted.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bernhard, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 318 Peder Gregersen, f. ca. 1665, d. 1751.

Ane 319 Johanne Pedersdatter, f. 1682, d. 1737.

Peder Gregersen var fæster i Holmgaard i Hyllebjerg sogn ved Farsø.

Han havde overtaget fæstet efter faderen og havde gården til 1741, da fæstet blev overdraget til sønnen Jens.

Peder Gregersen blev født ca. 1665 i Holmgård i Hyllebjerg og døde sst. 1751 i Holmgaard i Hyllebjerg sogn, begr. 25. september, 85 år gl. Han var søn af Gregers Sørensen og hustru Bodil.

Peder Gregersen blev gift 25. september 1701 i Hyllebjerg med Johanne Pedersdatter, født 1682 i Boltrup i Hyllebjerg sogn, død 1737 i Holmgaard i Hyllebjerg sogn, begr. 7. april, 54 år 5 mdr. 2 uger og 3 dage 91. Hun var datter af Peder Jensen og hustru Kirsten Mortensdatter.

Børn

Parret fik flg. 8 børn: (+ *Bodil og Hans, som er nævnt i skiftet*).

1. Kirsten Pedersdatter, født 1707, **ane 159**.
2. Anne Pedersdatter, født 1709-1710.
3. Gregers Pedersen, født 1711.
4. Peder Pedersen, født 1713-1717.
5. Jens Pedersen, født 1716-1781. (*Gift m. Kirsten Christensdatter*).
6. Riborre (Rigborg) Pedersdatter, født 1723.
7. Riborre (Rigborg) Pedersdatter, født 1726.
8. Søren Pedersen, født 1726-1752.

Peder Gregersen

Bjørnsholms ejer udstedte fæstebrev³⁰⁵ 10. november ~~1757~~ 1741 til sønnen Jens Pedersen på den gård af hartkorn 4 tdr. 3 skpr. 3 fjk. 3¼ alb. i Holmgaard i Hyllebjerg sogn, som hans fader Peder Gregersen havde haft.

Bjørnsholms ejer afholdt skifte³⁰⁶ 16. oktober 1751 efter Peder Gregersen arvingerne var børnene:

- Anne Pedersdatter, gift med Peder Pedersen i Hyllebjerg.
- Bodil Pedersdatter, gift med Peder Mortensen (*Jensen?*) i Hyllebjerg.
- Hans Pedersen, boende i Hyllebjerg.
- Jens Pedersen, her ved stedet.
- Søren Pedersen, samme sted.
- Gregers Pedersen, som for 20 år siden efter en ham på 2de år givet rejsepas var bortrejst, og som ingen havde hørt eller spurgt til de sidste 19 år.

Kilde: Slægtsarkivet; Viborg: Slægten Bernhard, 1985.

³⁰⁵ Bjørnsholm fæsteprotokol 1738-1834, G.166-1, fol.7.

³⁰⁶ Bjørnsholm skifteprotokol 1750-69, G.166-12, fol.50b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 322 Jens Nielsen (Brun), f. før 1660, d.1730-35(?).

Ane 323 Birgitte Eriksdatter, f. ca. 1660, d. 1236.

Jens Nielsen Brun eller Bruun boede fra giftermålet senest 1693 andetsteds, hvorpå han 1695-96 overtog fæstet af en gård på knap 7 tdr. hartkorn i Østerbølle by og sogn. - Endnu i 1724 havde han denne gård i fæste.

Jens Nielsen blev født før 1660 og døde 1730-35. Han må være død mellem 1725, da sønnen Morten døde, og 1736, da enken døde; han døde sikkert 1730-35, hvor Østerbølle sogns kirkebog mangler oplysninger om døde og begravede. Han var af ukendt herkomst.

Jens Nielsen blev gift senest 1693 med enken Birgitte Eriksdatter, født ca. 1660, død 1736 i Østerbølle sogn, begr. 6. januar, 76 år gl. Hendes efternavn nævnes 1706, da hun stod fadder hos Jens Christensen skrædder i Østerbølle. Hendes herkomst og første mand kendes ikke (*Jens?*).

Børn

Birgitte ~~Jensdatter~~ Eriksdatter havde mindst 6 børn:

Af første ægteskab

1. Mette Jensdatter, født senest omkring 1690. Gift 1715 med Jens Christensen, bosat i Østerbølle, søn af Christen Jacobsen i Østerbølle.

Af andet ægteskab:

2. Margrethe Jensdatter, født ca. 1692, **ane 167**.
3. Morten Jensen, født ca. 1695, d. 1725, vist ugift.
4. Johanne Jensdatter, født 1696 i Østerbølle. Vel identisk med Jens Nielsen Bruuns datter, der blev gift den 20. maj ~~1700~~ 1720 med Niels Jørgensen af Skals.
5. Maren Jensdatter, født 1700. *Gift 1724 med Jens Christensen Skinnerup.*
6. Karen Jensdatter, født 1704. Gift senest 1738 med Søren Christensen Storgaard, gårdmand i Østerbølle.

Jens Nielsen Brun

Der kendes desværre intet til hans bopæl før 1695-96, da han overtog fæstet af "den norderste og vesterste gård"³⁰⁷ i Østerbølle by og sogn, nemlig nr.7, hvis hartkorn i 1688³⁰⁸ var blevet ansat til 6 tdr. 6 skpr. 1 fjk. Her efterfulgte han som fæster ungkarlen Jacob Christophersen, ca. 1668. 1695, der igen havde efterfulgt sine forældre Christopher Jacobsen, ca. 1608-1686, og hustru Maren Nielsdatter, ca. 1626-1689. Jens Nielsen Brun nævnes 1724³⁰⁹ som fæster af gården, der da tilhørte Hans Wassard til Testrupgaard - eller rettere hans enke Johanne Marie Christensdatter.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bertelsen, 1982.

³⁰⁷ Jfr. Jacob Christophersens død 1695.

³⁰⁸ Hald amts matrikel 1688, Z.10-6, fol.10.

³⁰⁹ Rinds og Gislum herreds matrikel 1724, B.48C-99, fol.25.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 352/1.000 Niels Mortensen, f. ca. 1650, d. 1712.

Ane 353/1.001 Karen Madsdatter, f. ca. 1652, d. 1728.

Niels Mortensen var - vel fra giftermålet 1670-80 - forpagter af Aastrup i Roum sogn på 5½ td. hartkorn under Lynderupgaard. Efter hans død 1712 blev forpagtningen overtaget af sønnerne Morten, ane 500, og Christen, ane 176, i fællesskab.

Niels Mortensen blev født før 1655 og døde 1712 i Aastrup i Roum sogn, begr. 19. juni. Han var af ukendt herkomst, men hans søster var vel den Elisabet Mortensdatter, der 1772 var fadder hos sønnen Morten Nielsen.

Niels Mortensen blev gift 1670-80 med Karen Madsdatter, født ca. 1652, død 1728 i Aastrup i Roum sogn, 76 år og nogle måneder, begr. 23. juli. Hun var ligeledes af ukendt herkomst og kendes kun fra kop- og kvægskattemandtallet 1687-88³¹⁰.

Børn

1. Morten Nielsen, født ca. 1680, **ane 500**.
2. Hans Nielsen, født ca. 1684, død 1762 i Roum sogn.
3. Christen Nielsen, født ca. 1688, **ane 176**.
4. Mads Nielsen, død 1754.
5. Carsten Nielsen, født ca. 1694. Gift 1719 i Asmild med Maren Christensdatter.
6. Maren Nielsdatter, død 1742 uden livsarvinger. Gift med Christen Nielsen i Sundstrup i Ulbjerg sogn.

Niels Mortensen

Aastrup hørte fra gammel tid under Lynderupgaard og var underlagt godsets skattefri hovedgårdsjord, altså hovedgårdstaksten; gårdens beboere var således ikke fæstere, men forpagtere³¹¹. I matriklen 1662³¹² nævnes således Christen Lauridsen som forpagter af Aastrup.

Niels Mortensen var som anført forpagter af gården - vel fra giftermålet 1670-80; han nævnes som sådan i matriklen 1688³¹³, da Aastrup ses indført sammen med Lynderupgaard. Gården, der da betegnes Aastrupgaard, blev nysat til 5 tdr. 4 skpr. 3 fjk. hartkorn.

Efter Niels Mortensen død 1712 blev forpagtningen af Aastrup overtaget af sønnerne Morten, ane 500 og Christen, ane 176, i fælleskab.

Af Trap: "Danmark" fremgår det, at Aastrup oprindeligt var to gårde, hvoraf den ene allerede i 1553 hørte under Lynderupgaard. Senere blev begge gårde afbrudt og lagt under samme hovedgårds takst. I 1663 oplyses imidlertid, at Aastrupgaard var en forpagtergård under Lynderupgaard med et hartkorn på ikke mindre end 12 tdr.

Den 16. marts 1742 ses brødrene Mads, Morten, Hans, Carsten og Christen Aastrup at have udstedt et arveafkald til deres kære svoger Christen Nielsen i Sundstrup for al videre arv efter hans afdøde hustru, deres søster Maren Nielsdatter.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Bagger, 1993.

³¹⁰ Rentekammerets ekstraskattemandtalt for Hals og skivehus amter 1682-88.

³¹¹ Trap: Danmark, 5 udg. Viborg amt, 1962, s.283.

³¹² Rentekammerets matrikel 1662 for Hald og Skivehus amter, 311.91, fol. 179b

³¹³ Hald amts matrikel 1688, Z.9-6, fol.96b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 354 Peder Nielsen (Søkbæk), f. 1658, d. 1742.

Ane 355 Maren Nielsdatter, f. ca. 1667, d. 1747.

Peder Nielsen, kaldet Søkbæk (Sykbek, Søbchbæch og lignende) overtog 1689 moderens fødegård, den gamle selvejergård i Glerup i Vesterbølle sogn, som havde været i slægtens besiddelse siden 1400-tallet; men gården hørte i hans tid under Lerkenfeld. - Efter 1724 flyttede Peder Nielsen (Søkbæk) og hustru på aftægt hos datteren og svigersønnen på Aastrupgaard i Roum sogn.

Peder Nielsen blev født 1658 i Søkbæk i Ullits sogn, døbt 14. marts, og døde 1742 på Aastrupgaard i Roum sogn hos datteren og svigersønnen, begr. 24. januar. Han var søn af Niels Pedersen og hustru Gertrud Sørensdatter.

Peder Nielsen blev gift ca. 1690 med Maren Nielsdatter, født ca. 1667 i Gedsted by og sogn, død 1747 på Aastrupgaard i Roum sogn, begr. 11. maj, 80 år 4 mdr. 4 dage gl. Hun var datter af Niels Eskesen (Ca. 1600-1674) og hustru (*Inger Christensdatter Schiøning?* (1622-?).

Børn

Parret synes blot at have haft datteren (opkaldt efter moderens faster i Ullits Præstegaard):

1. Apollonie Pedersdatter, født 1691-92, **ane 177**.

Peder Nielsen (Søkbæk)

Af Lerkenfelds ejer fik Peder Nielsen 6. maj 1689³¹⁴ fæstebrev på den gård i Glerup i Vesterbølle sogn, som var hans mors fødegård. Af fæstebrevet fremgår det, at Lerkenfelds ejer overdrog Peder Nielsen (Søkbech) gården efter "hans egen indstændige begæring". Endvidere fremgår det, at den tidligere fæster var [hans morbrors enkes anden mand] Anders Sørensen, som var frakommet gården. I indfæstning skulle Peder Nielsen (Søkbech) betale 40 slettedaler, og herudover var han forpligtet til at betale alle kongelige skatter og landgilde samt yde hoveriarbejde til godset, forbedre gårdens bygninger og dyrke jorderne forsvarlig. Endelig skulle han "være Kongen, Husbonden og han befuldmægtig lydige og sig i alle maader efterloven og alle kongl. Mandater forholder som lydige og tro Tjener under fuldkommen straf "

I 1724³¹⁵ nævnes Peder Nielsen (Søkbech) på gården i Glerup i Vesterbølle nr. 2 med hartkorn 5 tdr.4 skpr. 1 fjk. under Lerkenfeld.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

³¹⁴ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.21.

³¹⁵ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48C-99, fol.28.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 360 Laurids Pedersen, f. ca. 1650, d. ca. 1693.

Ane 361 Anne Christensdatter, f. ca. 1655, d. 1725.

Laurids Pedersen var fæstegårdmand i Skals by og sogn.

Laurids Pedersen blev født ca. 1650 og døde ca. 1693 i Skals sogn. Han var af ukendt herkomst.

Laurids Pedersen blev gift senest ca. 1680 med Anne Christensdatter, født ca. 1655, død 1725 i Skals by og sogn. Hun var ligeledes af ukendt herkomst.

Anne Christensdatter blev gift anden gang ca. 1694 med, Mads Sørensen, død 1711 i Skals sogn, begr. 26. april, 48 år gl.

Børn

Anne Christensdatter fik i sit første ægteskab 3 børn og i andet 1 barn:

1. Peder Lauridsen, født ca.1680.
2. Villum Lauridsen, født ca. 1686.
3. Christen Lauridsen, født ca.1693, **ane 180**.
4. Laurits/Laust Madsen, født ca. 1695, død 1778³¹⁶ i Skals. Han efterlod sig enken Kirsten Pedersdatter, men ingen børn, så hans tre halvsøskende arvede ham.

Laurids Pedersen

28. november 1687 ses "hæderlige og meget højlerde mand" magister Søren Pauludan fra Viborg at have stævnet nogle fæstebønder fra Skals og Laastrup for Rinds Herredsting, fordi de skyldte tiendepenge og havde undladt at deltage i arbejdet med Laastrup Kirkes istandsættelse. -

Blandt de personer, der var indstævnet, nævnes Laurids Pedersen og dennes hustru Anne Christensdatter fra Skals, som dog blot skyldte at udføre noget arbejde på Laastrup Kirke for året 1687.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

³¹⁶ Asmildkloster skifteprotokol 1778-1808, G.211-15, for.21.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 362 Anders Christensen Storgaard, f. ca. 1650, d. ca. 1730.

Ane 363 Maren Eriksdatter, f. ca. 1664, d. 1240.

Anders Christensen Storgaard nævnes 1724³¹⁷ som fæster af en gård i Troelstrup i Tostrup sogn.

Anders Christensen Storgaard blev født ca. 1650 og døde ca. 1730 i Troelstrup i Tostrup sogn. Han var af ukendt herkomst.

Anders Christensen Storgaard blev gift ca. 1690 med Maren Eriksdatter, født ca. 1664 i Skravadgaard i Roum sogn, død 1740 i Troelstrup i Tostrup sogn, begr. 20. juli i en fyrrekiste, 76 år 3 mdr. gl. Hun var datter af Erik Mortensen, bosat i Skravadgaard og senere i Møldrupsgaard, ligeledes i Roum sogn, og hustru Anne Madsdatter.

Anders Christensen Storgaard nævnes i 1724³¹⁷ sammen med en evt. bror Christen Christensen som beboer og fæster af en gård i Troelstrup i Tostrup sogn, der havde et hartkorn på 5 tdr. 3 skpr. 1 alb. og sammen med nabogården, beboet af Søren Nonboe, ejedes af amtsforvalter Lund i Skive.

Børn

1. Anne Andersdatter, født 1702, **ane 181**.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Ane 372/376 Jens Sørensen Thorsgaard, f. ca. 1670, d. 1730.

Ane 271/373/377/767 Anne Henriksdatter, f. ca. 1658, d. 1736.

Jens Sørensen Thorsgaard var gårdmand i Morum i Vognsild sogn, forekommer flere gange på anetavlen og er omtalt foran under ane 270-71.

³¹⁷ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.16.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 374/378 Knud Christensen, f. ca. 1680, 1734.

Ane 375/379 Anne Christensdatter, f. ca. 1681, d. 1748.

Knud Christensen var - vel fra omkr. 1700 - fæster af sin fødegård nr. 2 i Giver by og sogn på 7½ tdr. hartkorn under Torstedlund.

I 1737 fik enkens anden mand Mads Pedersen fæstebrev på gården, der i 1748 blev overtaget af Knuds søn Hans Knudsen.

Knud Christensen, der vel var født omkr. 1680, var født i Giver by og sogn, og døde 1734 i Giver sogn, begr. 15. september, 54 år gl. Han var søn af Knud Christensen og hustru Else Therkildsdatter.

Knud Christensen blev gift senest 1713 med Anne Christensdatter (Jensdatter), født ca. 1681, død 1748 i Giver, begr. 16. juli, 67 år gl. Hun var af ukendt herkomst.

Anne Christensdatter blev gift anden gang 29. oktober 1738 i Giver med Mads Pedersen af Volstrup, død 1748 i Giver, begr. 22. december, 44 år gl.

Børn

Knud Christensen og Anne Pedersdatter fik flg. 3 børn:

1. Else Knudsdatter, født 1773, **ane 187/189**.
2. Christen Knudsen, 1774-1763, overtog fødegården i Giver, men døde barnløs. Gift 1. gang med Anne Jensdatter, 1 søn. Knud i 1743. Gift 2. gang med Else Jacobsdatter, der blev gift 2. gang med Simon Sørensen, der overtog gården 1763.
3. Hans Knudsen, 1723-1753, overtog fødegården 1748, men døde barnløs. Gift med Karen Nielsdatter, død efter 1753.

Knud Christensen

Han må - vel omkr. 1700 - have overtaget fæstet af sin fødegård nr. 2 i Giver by i sogn af hartkorn 7 tdr. 4 skpr. 1 fjk. 1 alb.³¹⁸, der senere forandredes til 7 tdr. 5 skpr. 3 fjk. 1 alb. (1737 og -48) og atter senere til 7 tdr. 4 skpr. 2 fjk. 1½ alb. (1763) under Torstedlund.

Efter Knud Christensens død fik Mads Pedersen, født i Volstrup, 12. juli 1737³¹⁹ fæstebrev på gård nr. 2 i Giver af hartkorn 7 tdr. 5 skpr. 3 fjk. 1 alb.; det nævnes i fæstebrevet, at Mads Pedersen skulle ægte Knud Christensens enke.

Torstedlunds ejer afholdt skifte 7. august 1748³²⁰ efter Anne Christensdatter, Mads Pedersens afdøde hustru i Giver, mellem enkemanden og den salig kones børn: Christen Knudsen, 35 år, Hans Knudsen, 26 år, og Else Knudsdatter, gift med Søren Jensen i Morum.

Besætningen bestod af: 1 sortbrun hest, 16 år, 1 sort ditto, 5 år, 1 gul hoppe, 12 år, 1 sort med føl, 9 år, 3 sorte hopper, den ene 7 år, den anden 8 år gl., 1 sort hestplag, 2 år, 1 brun ditto, 2 år, 1 blakket mærplag, 4 år, 1 brun årings-hestplag, 3 køer, 1 gråhjelmet, 1 ditto broget og 1 sorthjelmet, 0, 2 grå stud-nød, det ene 2, det andet 3 år gl., 1 sorthjelmet do., 2 år gl., 2 grå kvier, 60 stk. vinterfødte fårekreaturer, 24 stk. lam, 3 stk. so-svin, 2 stk. galt-svin og 2 ænder. - Aktiverne beløb sig til 237 rdlr. 3 mk. 12 sk. og passiverne til 259 rdlr., så boet gav altså underskud og der blev intet at arve.

³¹⁸ Aalborghus amts matrikel 1688, Z.9-4, fol.205b.

³¹⁹ Torstedlund fæsteprotokol, 1722-77, G.142-3, fol.45b.

³²⁰ Torstedlund skifteprotokol, 1719-1777, G.142-11, fol.135b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Torstedlunds ejer afholdt 26. juni 1753³²¹ skifte efter Hans Knudsen i Giver mellem enken Karen Nielsdatter og den salig mands helbroder Christen Knudsen i Giver, og helsøster Else Knudsdatter, gift med Søren Jensen, boende i Morum.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten fra Hole i Lovns sogn, 1985.

³²¹ Torstedlund skifteprotokol, 1719-1777, G.142-11, fol .166b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 380 Niels Mikkelsen, f. ca. 1666, d. 1748.

Ane 381 Kirsten Jepsdatter, f. 1660-75, d. 1731.

Niels Mikkelsen blev ved giftermålet ca. 1700 fæster under Lerkenfeld af halvdelen af gård nr. 2 i Østrup i Vognsild sogn med 3½ tdr. hartkorn. - Gården havde fra senest 1688 været fæstet af Kirsten Jepsdatters første mand Søren Andersen, død 1695-99, og derpå af hendes anden mand Gravers Pedersen, død ca. 1699. - Niels Mikkelsen overlod 1733 gården til sønnen Jep, ane 190.

Niels Mikkelsen blev født ca. 1666 - ifølge nedennævnte fæstebrev - i Hvilsom by og sogn og døde 1748 i Østrup i Vognsild sogn, begr. 20. oktober, 82 år gl. Han var måske søn af den Mikkel Nielsen, der ved matrikuleringen 1688³²² nævnes som medfæster af gårdene 6 og 7 i Hvilsom, hver på godt 6 tdr. nyt hartkorn og begge ejet af jomfru Margrethe Sehested.

Niels Mikkelsen blev gift 1699-1700 i Vognsild med enken Kirsten Jepsdatter, født 1660-75 i Vestrup i Vognsild sogn, død - ifølge skiftet - 2. eller 3. januar 1731 i Østrup i Vognsild sogn. Hun var datter af Jeppe Christensen og hustru.

Kirsten Jepsdatter blev gift første gang senest ca. 1694 med Søren Andersen, død 1695-99 i Østrup. - Derefter blev hun gift anden gang 1695-99 med Gravers Pedersen, født før 1675, død senest 1699 i Østrup ifølge fæstebrevet til Kirstens tredje mand.

Børn

Kirsten Jepsdatter fik i sine tre ægteskaber 8 levedygtige børn, 2 i første, 1 i andet og 5 i tredje:

1. Anders Sørensen, ca. 1691-1758, fæster af gården V. Elkær i Alstrup sogn. Gift 1723 med enken Sidsel Nielsdatter fra Langdal i Blære sogn, ca. 1686-1737/49.
2. Anne Sørensdatter, ca. 1695-1728. Gift senest 1719 med Søren Andersen i Hestbæk i Alstrup sogn, se ane 94-95 i Slægtsbog for Aage Elkjær, født 1911, død 1965.
3. Else Graversdatter, ca. 1699-1748. Gift 1723 med Christen Sørensen, kaldet Østrup/Kirkegaard, ca. 1692-1766, fæster af præstens anneksgård i Vognsild by og sogn.
4. Søren Nielsen, født 1701(?), tjente 1732 i Ulstrup i Rinds herred. *Gift med Kirstine Olesdatter i Vognsild 15-2-1736.*
5. Maren Nielsdatter, født 1703, død samme år.
6. Jep Nielsen, født 1704, **ane 190**.
7. Mikkel Nielsen, født 1708, tjente 1732 i Elkær.
8. Christen Nielsen (Østrup), 1712-1770, gårdmand i Svoldrup i Vognsild sogn. Gift 1745 med enken Elisabeth Christensdatter, 1709-1794, se ane 124-25 i Slægtsbog for Aage Elkjær, født 1911, død 1965.

Kirsten Jepsdatter og hendes 3 mænd

Hendes første mand Søren Andersen nævnes sammen med Peder Pedersen som fæster af gård nr.2 i Østrup i Vognsild sogn i matriklen 1688³²³, da dens hartkorn blev sat op fra 5 tdr. 3 skpr. 2 fjkr. 2 3/5 alb. til 7 tdr. 1 skp. 3 fjkr. 2 alb: gården tilhørte justitsråd Lerche (ejer af Lerkenfeld); og fæsterne havde hver 3 tdr. 4 skpr. 3 fjkr. 2½ alb. hartkorn i fæste.

Søren Andersen døde som nævnt i 1690erne, hvorpå Kirsten Jepsdatter giftede sig med Gravers Pedersen, som døde senest 1699, - Derpå udstedte Lerkenfelds ejer 14. november 1699³²⁴ fæstebrev til Niels Mikkelsen, barnefødt i Hvilsom på den halve gård i Østrup, som Gravers Pedersen var fradød,

³²² Hald amts matrikel 1688, Z.9-6, fol. 134b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

gården var på 3 tdr. 4 skpr. 3 fjk. 2½ alb. hartkorn, hvoraf han skulle svare 24 rdlr. i stedsmål. I 1779 blev fæstebrevet fornyet.

Skiftet efter Kirsten Jepsdatter blev påbegyndt 1. februar 1732³²⁵, som betragtes for rette 30te dagen efter dødsfaldet. Arvingerne var ægtemanden Niels Mikkelsen samt den afdødes børn: Af første ægteskab med Søren Andersen (rettet fra Nielsen): Sønnen Anders Sørensen, boende i Elkær, Anne Sørensdatter, død, var gift med Søren Andersen i Hestbæk, havde følgende børn: Anne Sørensdatter, 13 år, Anders Sørensen, 12 år, Niels Sørensen, 9 år, Maren Sørensdatter, 7 år, og Kirsten Sørensdatter, 5 år.

- Af andet ægteskab med Gravers Pedersen: Else Graversdatter, gift med Christen Sørensen i Anneks gården i Vognsild. - Af tredje ægteskab med enkemanden Niels Mikkelsen: Sønnerne Søren Nielsen, tjenende i Ulstrup i Rinds herred, Mikkel Nielsen, tjenende i Elkær, Jep Nielsen og Christen Nielsen, begge hjemme i Østrup.

I stuehuset nævnes blot almindeligt indbo. –

I stalden var: 1 sort hoppe, 17 år, 5 rdlr. 2 mk. 1 sort hoppe ifolet, 8 år 10 rdlr., 1 brun hest 6 rdlr. 4 mk. 1hoppe, 9 år, 6 rdlr. 4 mk. 1 sortebrun blisset hoppe, 8 år, 5 rdlr. 2mk. 1 sort hesteplag i 3^{die} år 3 rdlr. 1 mk. 1 hakkelses kiste med skærekniv 2 mk. 8 sk.

I kohuset: 1 hvid ko, 9 år 2 rdlr. 4 mk. 1 sort ditto, 10 år 2 rdlr. 3 mk. 1 sort ditto, 11år 2 rdlr. 4mk. 1 sorthjelmet ditto, 8 år 2 rdlr. 2 mk. 7 gråhjelmet kvie, 4 år 1 rdl. 2 mk. 1 sort kalv 1 rdl . 2 mk. 1 grå og 1 sortkalv 1 rdl . 2mk.

I ungfæhuset: 1 sorthjelmet stud, 5 år 4 rdlr. 4 mk. 1 sort grimet ditto, 5 år 4 rdlr. 4 mk. 1 hvidstud, 4 år 4 rdlr., 1 sorthjelmet ditto, 3 år 4 rdlr., 1 grå ditto, 1½ rdlr. 2 mk. 1 sorthjelmet ditto, 3 år 1 rdl. 4 mk.

Får: 24 gl. får 10 rdlr., 72 lam 2 rdlr., 1 vædder 2 mk.

Svin: 5 svine-polte 1 rdl. 4 mk. 1 toårs svin på sti 3 rdlr.4 mk.7 høns og 1 hane 1 mk. 12 sk., 2 spæde kalve 2 mk.

Passiverne blev indledt med den nødvendige besætning:

4 dygtige bæster 40 rdlr., 1 vogn, harve og plov 7 rdlr. 4 mk. sønnen Søren Nielsen havde løn tilgode 10 rdlr. 4 mk. sønnen Mikkel Nielsen 8 rdlr., sønnen Jep Nielsen 10 rdlr.4 sk., sønnen Christen Nielsen blev tillagt 4 rdlr., den afdøde kones jordefærd 7 rdlr. 5 mk. 12 sk., enkemandens lige derimod 7 rdlr. 5 mk. 12 sk., mindre gældsposter til forskellige (ialt) 4 rdlr. 2 mk.

Gårdens brøstfældighed blev ansat således:

Rolingshuset (stuehuset) sønden i gården, 9 bindinger og 2 kuer 18 rdlr. 2 mk. ladehuset norden i gården 13 bindinger og 2 kuer 20 rdlr., fæhuset og stalden 12 bindinger samt 1 vognskjul 2 bindinger 74 rdlr. –

Efter at skifteomkostningerne (ialt) 3 rdlr. 5 mk. var tillagt passiverne 157 rdlr. 2 mk. 8 sk. beløb aktiverne sig til 193 rdlr. 2 mk. 14 sk., så der var et overskud i boet på 36 rdlr. 6 sk. - Heraf tilkom enkemanden halvdelen 18 rdlr. 3 sk., mens den anden halvdel blev fordelt med 3 rdlr. ½ sk. til hver af

³²³ Matriklen 1688 for Mariager Kloster amt, Z.9-7, fol.6b.

³²⁴ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.70.

³²⁵ Lerkenfeld skifteprotokol 1719-37, G.206-58, fol. 264.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

sønnerne og 1 rdlr. $\frac{3}{4}$ sk. til datteren Else Graversdatter; den afdøde datter Anne Sørensdatters sønner fik hver lige godt 2 mk. 8 sk. og døtrene godt 1 mk. 4 sk.

Året efter afstod Niels Mikkelsen 22. december 1733³²⁶ fæstet til sønnen Jep Nielsen, der som indfæstning betalte 20 rdlr. - 3. januar 1756³²⁷ fik Jeppe Nielsen fornyet sit fæstebrev, efter at han var dømt fra gården - vel på grund af restancer.

Kilde: Slægtsarkivet: Slægten fra Hole, 1985.

Ane 382/134 Christen Sørensen Thorsgaard, f. før 1680, d. efter 1736.

Ane 383/135 Maren Christensdatter, f. ca. 1679, d. 1736.

Christen Sørensen var gårdmand i Morum i Vognsild sogn, forekommer to gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 134-35.

Ane 416/456/464 Ambrus Pedersen, f. ca. 1670, d. ca. 1740.

Ane 417/457/465 N.N.

Ambrus Pedersen* nævnes 1724 som fæster af et sted i Sundstrup i Ulbjerg sogn.

Ambrus Pedersen blev født ca. 1670 og døde ca. 1740. Han var søn af Ambrosius.

Barn

1. Christen Ambrusen, født ca. 1694, **ane 208/228/232**.

Ambrus Pedersen

Han var 1724³²⁸ fæster af et sted af hartkorn 0-7-2-1½ i Sundstrup i Ulbjerg sogn, som ejedes af Hersomgaard.

*) Hans Martin Laustsen har renskrevet Matriklen 1724, Gislum Rinds herred.

Her er Ambruses efternavn **Christensen**. - Eftersom hans søn kaldes Christen, kunne det godt tyde på, at hans far hed Christen?

Matriklen 1724, Ulbjerg sogn, Sundstrup:

Juncher Rosenørn til Hersomgaard.

Fæster: Ambrus Christensen.

Hartkorn: 0-7-2-1 $\frac{1}{3}$,

Gaard: $\frac{1}{2}$ [3]

Kilde: <http://ustsen.com/aalborgamt/mt/ulbjerg.htm>

³²⁶ Lerkenfeld fæsteprotokol 1779-94, G.206-72, fol.105b.

³²⁷ Lerkenfeld fæsteprotokol 1779-94, G.206-72, fol. 180.

³²⁸ Rinds Gislum herreds matrikel 1724, B.48C-99, fol.2.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 432/728/960 Christoffer Jacobsen, f. ca. 1608, d. 1686.

Ane 433/729/961 Maren Nielsdatter, f. ca. 1629, d. 1689.

Christoffer Jacobsen boede i Østerbølle by og sogn.

Christoffer Jacobsen blev født ca. 1608 i Østerbølle by og sogn og døde sst. 1686, begr. 16. september, 78 år gl. Han var søn af Jacob Christensen og hustru.

Christoffer Jacobsen blev gift omkr. 1650 med Maren Nielsdatter, født ca. 1629, død 1689 i Østerbølle by og sogn, begr. 9. september, 60 år gl. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Parrets havde mindst 2 børn, sønnerne:

1. Søren Christoffersen, født ca. 1660, **ane 216/364/480**.
2. Jacob Christoffersen.

Christoffer Jacobsen

Ifølge Ejner Jensen: Registreres i Hald Lens Skattemandtal 1635, for Østerbølle Sogn: Christoffer Piersen og Christoffer Jacobsen.

I Hald Slots Jordebog 1645 anføres han. "Den tredie Part Christen Andersen, denn halfue Part Christoffer Jacobsen. 1 ørte rug, 1 ørte byg, 2 pd. smør, 1 gaas, 2 høns, 1 svin, 1 dl. i gæsteri.

Efter Torstensons krigen blev han stævnet for skatterestancer 12.01. 1647 - nævnt i Hald lens regnskab.

I 1650 i Hald Lens Skattemandtal, vedr. Union Skatten, nævnes han 2 gange.

1550, I Kirke og Præstekalds Indtægter er anført: " Øster-Bøllens Kirkes aarlige Indkomst: En Gaard udi øster-Bølle Bye. Der paa boer to mænd, Jens Nielsøn och Christoffer Jacobsøn, som aarlig giffer til Skyllde: 3 tdr. Rug, 3 tdr. Byg, 24 skp. Auer (havre). Ibm et boel som Christoffer Jacobsøn hafuer fæstet, oc gifuer der aff aarlig: 9 skp. Rug, 9 skp. Byg. Og under Tiendeydelser bl.a. " Christoffer Jacobsøn 5 skp. Rug. (blandt tiendeyderne i Østerbølle findes: Laurids Jacobsøn, og i Bygum: Peder Jacobsøn - men ingen Jens Jacobsøn).

1651, i fortegnelsen over hele og halve gårde i Vester - &, Øster-Bølle, nævnes bl.a. Christoffer Jacobsøn, 1½ gaard Kronens Tjener til Hald Slot, Laurids Jacobsøn 1 gaard, Welb. Knud Ulfeldt (Østerbølle bestod da af 6 hel - og 2 halvandengårde).

1652 vedBådsmændsskatten - er han kun beskattet af een gaard.

1652-54 i Hald lens Regnskab over Rente Pending's Contribution - reg. Christoffer Jacobsøn for 50 Sdr. (?) og Jens Jacobsøn samme sted for 200 Sdr.

1655 i Hald Lens Regnskab Vedr. Bådsmændsskatten, reg. på en helgaard Christoffer Jacobsøn og Christen Andersen - og ved Korn - og Pengeskatten i 1655 reg. han 2 gange.

I 1657 i februar er han anført under personer: " Der ej Skat kan udgive " - og i listen 25.03 samme år, er han end ikke nævnt (hvilket nok kan undre).

I 1657 i en fortegnelse over Kronens, Adlens, Canikernes og Hospitalstjenerne udi Øster-Bølle Sogn, er Christoffer Jacobsøn anført som Kronens tjener. Laurids Jacobsøn fæster af et boel, som Canikens tjener - som giver Landgilde til Kirken udi Vin og brød - Bonde derpaa hedder Jens Jacobsøn.

I 1660 i en fortegnelse over dem der betaler: " Brokorn af Gislum og Rinds herreder " - anføres Christoffer Jacobsøn med 2 skp. byg. og Jacob Christensen, Øster Bølle, ligeledes med 2 skp. byg.

I Sivert Brokkenhus Skattemandtal 1660, reg. i Øster-Bølle, bl.a. Christoffer Jacobsøn med 4 personer.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

I Jordbogen 1660, reg. Christoffer Jacobsøn med: ½ pd.smør, ½ svin, ½ ørte rug, ½ ørtebyg, ½ ørte aure (havre) ... Jens Jacobsøn ½ svin.... osv.

I 1661 den 10.12 - fik Christoffer Jacobsøn og Søren Mogensen, Ålestrup - af ridefoged Jens Clausen, Skriver og foged i Hald Len - Fæstebrev på halvdelen af Kirkens anpart af Østerbølles Korntiende.

I Jordbogen 1662/63, reg. følgende i Øster-Bølle sogn. - (desværre noget indviklet da Christoffer tilsyneladende har fæstet anparter i flere gårde).

Ogge Christensen (Øde) og Christoffer Jacobsøn, af een gård. 1 pd smør, 2 MK. i Gæsteri, 1 svin, ¼ koe.

Jens Jacobsøn af een gård. 1 Mk. i Gæsteri, ½ svin, 1/16 del koe.

Christoffer Jacobsen, af en halv-øde-gård: 1 ørte rug, 1 ørte havre, - af den gård som Christen Andersen forlod af armod, som nu er bortfæstet til Christen Jacobsøn, som er bevilget fri for 1 års Landgilde og ægt og arbejde til 1665 (antagelig på grund af Svenskerkrigen).

I Skattelisten til Prinsessestyr 1664, anføres Christen Jacobsøn og Jens Jacobsøn til et hartkornph 4½ tdr.- samt 1 Rdl. 12 skl. - yderligere ansættes Christen Jacobsøn til. 1½ td. 2 skp. 3 fjk. og 2 Mk. 12 skl.

I 1664 Matriklen reg. i Øster-Bølle: Jens Jacobsøn: 1 gård - skylder til Kirken, og findes i Kirkebogen for et Boel (Kirkeboel). 2½ td. 2½ skp. 2 2/5 alb. Herligheden til Hald Slot. Christoffer Jacobsøn, Jens Lauridsen: 1 gård. skylder til Kirken: 5½ tdr. 3 skp. 1 fjk. 1 alb. 2 skp. byg, 2 skp. rug.

Herligheden til Hald Slot: 1 pd. smør, 1 svin, 2 mk. Gæsteri, ¼ koe. Hans Kongelige Mayestæts tjener til Hald: Christoffer Jacobsøn: 1 grd. 6 tdr. 2 skp. 1 3/5 alb. 4 ørte byg, 1 ørte havre, 2 pd. smør, 1 gås, 1 svin, 2 høns, 1 dl. i Gæsteri.

1674: "Relation om Kirkernes tilstand og Præstegårdes rentepenge" nævnes. En gaard i Østerbølle beboes af Christoffer Jacobsøn og Jens Lauridsen - Skylder til Kirken årligt: 2 tdr. rug, 2 tdr. byg, - desuden et Boels Jord besiddes af Jens Jacobsøn. Skylder årligt til Kirken: 9 skp. rug 9 skp. byg.

Af det foregående kan udledes, at han faktisk sad på 1½ gård, hvilket i dag måske lyder mærkeligt, men skal forstås som en målestok, for hans andel af hans dyrkningsret af markerne i byfællesskabet. Helgården hørte under Kronen, og overgik senere til Holmgaard. Halvgården hørte under Østerbølle Kirke, samme halvgård " Oplod " han tilsyneladende på sine gamle dage - med undtagelse af en enkelt ager (se tingbøgerne, hvor enken Maren Nielsdatter forsvarer samme ager). Og det omtalte Boel, havde han tilsyneladende overladt til Jens Jacobsen (Broderen?) før 1657.

Krigsstakseringen 1676, skulle Christoffer svare 91 Rdl., (hvilket var den trediestørste taksering i Rindfs Herred) Valdemar Daa på Bonderup (Lerkenfeld) var sat til 45 Rdl. Jens Jacobsen Selvejer i Øster Bølle til 30½ Rdl. Christen Sørensen Selvejer i Vesterbølle til 30½ Rdl. Jørgen Pors i Roum Sogn til 7 Rdl. Da (Valdemar Daa samtidig skulle svare anden form for bidrag til Krigen og militærvæsenet, er en sammenligning nok ikke helt retfærdig. - men han ejede faktisk intet uden gæld).

Krigsstyr 1677 - blev Christoffer Jacobsen sat til 10 Rdl. og Jens Jacobsen til 4 Rdl. (Og i årene 1678 og 79 var det nedsat til 5 & 2 rdl.)

I 1687 i Skattelisten for Kopf - & Kvægskat, reg. for Holmgaards Gods:

Christoffer Jacobsøns enke, nafnlig Maren Nielsdatter, 1 dreng Søren Christoffersøn, 1 dreng Jacob Christoffersøn, en pige: Maren Jensdatter.

Kvæghold: 2 heste, 2 køer, 2 åringsnød, 7 får, 1 svin, I Christoffer Jacobsøns hus (kirkebolet), som skattes af. 2 får, her havde Poul Christensen og hustruen Anne Christensdatter til huse, de var et par gamle Stakler og har intet."

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Af Matriklen 1688 fremgår, at Christoffer Jacobsen, eller hans arvinger ejede følgende.

- a) – 1/6 del af bondeskylden af den største gård i Glerup, den resterende del var ejet af beboeren Søren Fandrup- og Herligheden af sal. Niels Urbansens enke.
- b) - sammen med Jens Andersen i Glerup ejede de bondeskylden på 6 tdr. hartkorn af en gård i St. Torup, i Ulbjerg sogn, (hartkorn: 2 tdr. 3 skp. 3 fjk. 1 1/6 alb.). Samme gård blev senere fæstet af Søren Christoffersen - herligheden var ejet af von Platens arvinger.
- c) - ejede både Herligheden og bondeskylden i en gård i Jelstrup, Haubro sogn: hartkorn: 5 tdr. 5 skp. 3 fjk. 1 6/7 alb.
- d) - ejede Herligheden og bondeskylden af en gård i Bygum, hartkorn: 1 tdr. 5 skp.

1695 beskrives gården - den " norderste og vesterske gaard i Østerbølle ".

I Gislum Herreds Tingbog, har Christoffer Jacobsen dels selv ført mange sager, og dels været sagfører for andre. ref. 1671, 1675, 1676, 1678 og 1686. Og hans enke: Maren Nielsdatter var anklaget 5 gange ved Rinds herredsting i 1687. Tingbøger viser, at Christoffer faktisk var pengeudlåner, og der var tale om mange og anseelige beløb.

Han var fæstegårdmand i Østerbølle, og skønt han var død i 1686, er han nævnet i matriklen 1688 som fæster af gård nr. 7 af hartkorn 6 tdr. 6 skp. 1 fjk., ejet af velbyrdige Holger Reedtz. I matriklen er gjort en anmærkning om, at en til gården i 1683 udvist ager nu havde afstedkommet en del diskussioner, idet det hævdes, at denne ager slet ikke hørte til gård nr. 7 i Østerbølle men derimod til Østerbølle Anneks gård.

Hvem der egentlig havde lagt denne ager under gård nr. 7 ses ikke klart af sagen, men efter Christoffer Jacobsens død blev hans enke og sønnerne Jacob og Søren af herskabet på Lerkenfeld sagsøgt vedrørende den omstridte ager, som herskabet hævdede, at Christoffer Jacobsen uretmæssig havde inddraget fra Østerbølle Anneks gård.

Foruden at være fæstegårdmand var Christoffer Jacobsen endvidere bondeskyldsejer. Således fremgår det af matriklen 1688, at han ejede bondeskylden i en gård i St. Thorup i Ulbjerg sogn, som sønnen Søren omkring 1694 fik fæste på. Endvidere oplyses i matriklen om gård nr. 1 i Glerup, at den var bortfæstet til Søren Fandrup med et hartkorn på 9 tdr. 7 skpr. Selve gårdens bondeskyld på 3 tdr. 2 skpr. angives imidlertid at være ejet af afdøde Niels Urbansens arvinger, nemlig Christoffer Jacobsen i Østerbølle og Søren Fandrup selv.

Kilder:

Nordisk slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Thomas Elkjær: Tillæg 2000.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 442 Jens Lauritsen, f. ca. 1635, d. 1719.

Ane 443 Gertrud Mogensdatter, f. ca. 1634, d. 1703.

Jens Lauritsen boede i Østerbølle by og sogn.

Jens Lauritsen blev født ca. 1635 og døde 1719 i Østerbølle by og sogn, begr. 7. maj, 84 år gl.

Jens Lauritsen blev gift med Gertrud Mogensdatter, født ca. 1634, død 1703 i Østerbølle by og sogn, begr. 12. december, 69 år gl.

Børn

1. Gertrud, født ca. 1672, **ane 221**.

Jens Lauritsen

Fæster under Hald Slot: Jens Laursen & Gertrud Mogensdatter, skulle svare skat af 1 hest, 1 ko og 2 får.

Ane 490 Michel Christensen Bak, f. ca. 1680, d. 1764.

Ane 491 Maren Sørensdatter, f. før 1698, d. efter 1715.

Michel Christensen var 1724 fæster af en gård i Gørup i Ulbjerg sogn.

Michel Christensen blev født ca. 1680 og døde 1764 i Gørup i Ulbjerg sogn hos sønnen Chr. Michelsen, begr. 30. marts, 84 år gl.

Michel Christensen blev gift 5. marts 1713 i Skals med Maren Sørensdatter.

Børn

1. Mette Michelsdatter, født ca. 1715, **se ane 245**.
2. *Christen Michelsen, født ca. 1710.*

Michel Christensen Bak

Han var 1724³²⁹ fæster af en gård af hartkorn 4 tdr. 1½ alb. i Gørup i Ulbjerg sogn under Willestrup gods.

³²⁹ Rinds Gislum herreds matrikel 1724, B.48C-99, fol.2.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 492 Niels Justesen, f. 1695-1700, d. 1763.

Ane 493 Maren Thomasdatter, f. ca. 1695, d. 1769.

Niels Justesen overtog 1753 fæstet af faderens gård i Munksjørup i Bjørnsholm sogn.

Niels Justesen blev født 1695-1700 i Munksjørup i Bjørnsholm sogn og døde sst. 1763, begr. 23. januar. Han var søn af Just Jensen og hustru.

Niels Justesen blev gift 22. september 1720 i Bjørnsholm med Maren Thomasdatter, født ca. 1695 i Overlade i Bjørnsholm sogn, død 1769 i Munksjørup i Bjørnsholm sogn, begr. 12. februar, 74 år gl. Hun var datter af Thomas Pedersen og hustru Anne Gundesdatter.

Børn

Parret fik flg. 7 børn:

1. Jens Nielsen, født 1722, **ane 246**.
2. Thomas Nielsen, 1723-1803, overtog 1753 halvdelen og senere hele fødegården i Munksjørup.
3. Peder Nielsen, født 1726, boede 1781 i Tønder (ved skiftet efter broderen Gunde).
4. Christen Nielsen, 1728-1755.
5. Christen Nielsen, 1731-1794, fæster af den østligste af de 4 Strandbygaarde - vist efter broderen Jens.
6. Gunde Nielsen, 1734-1781, gårdfæster i Hyllebjerg by og sogn under Bjørnsholm, hvis ejer afholdt skifte efter ham 1781.
7. Just Nielsen, født 1736, udvandret/rømt til Holland.

Niels Justesen

Gunderupgaards ejer udstedte 3. december 1753³³⁰ fæstebrev til Thomas Nielsen på halvdelen af faderen Niels Justesens gård i Munksjørup med i alt 1 td. 7 skpr. 1 fjk. 2t/z alb. hartkorn.

Kilde: Strandbygaardslægten, udarbejdet af J.B. Strandbygaard, 1951.

³³⁰ Mærkeligt nok indført i Bjørnsholm fæsteprotokol 1738-1834, G. 166-1, fol.91.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 494 Christen Knudsen, f. ca. 1668, d. 1747.

Ane 495 Mette Christensdatter, f. 1673-88, d. 1748.

Christen Knudsen var gårdfæster - vel i fødegården - i Strandbygaard i Strandby sogn.

Christen Knudsen blev født ca. 1668 i Tandrup i Strandby sogn og døde sst. 1747 i Strandby, begr. 31. december, 79 år gl. Han var søn af Knud Madsen, bosat i Tandrup, senere i Strandbygaard, og hustru Maren Christensdatter.

Christen Knudsen blev gift senest 1706 med Mette Christensdatter, født 1673-88, død 1748 i Strandbygaard i Strandby sogn, begr. 17. februar. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Parret 7 børn:

1. Maren Christensdatter, født 1706.
2. Anne Christensdatter, født 1708.
3. Kirsten Christensdatter, født 1709.
4. Anne Christensdatter, født 1713.
5. Knud Christensen, født 1717.
6. Karen Christensdatter, født 1721, **ane 247**.
7. Else Christensdatter, født 1723.

Kilde: Strandbygaard slægten, udarbejdet af J.B. Strandbygaard, 1951.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 498 Jens Vognsen, f. ca. 1690, d. 1736.

Ane 499 Bendit Christensdatter, f. ca. 1689, d. 1747.

Jens Vognsen var fra omkring 1710 fæster af Dalsgaard i Bystrup i Gedsted under Gunderupgaard.

Jens Vognsen blev født før 1690 i Hvilsom by og sogn og døde (ifølge skiftet) 14. marts 1736 i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn. Han var søn af Vogn Pedersen og hustru Kirsten Jensdatter.

Jens Vognsen blev gift ca. 1710 med Bendid (Bendit) Christensdatter, født ca. 1689, død 1747, 58 år gl., begr. 12. november. Hun var datter af Christen Prebensen og hustru Anne Poulsdatter³³¹.

Børn

Parret fik flg. 7 børn:

1. Kirsten Jensdatter, ca. 1710-1748. Gift 1. gang 1728-33 med Christen Nielsen, kaldet Ladefoged), ca. 1691-1746 gårdmand i Bystrup, og 2. gang 1747 med Peder Mikkelsen fra Overlade, ca. 1715-1749, der overtog gården i Bystrup³³², som derpå blev overtaget af hans trolovede Inger Nielsdatter, og hendes 2. mand fra 1749, Jacob Christensen.
2. Jens Jensen, født ca. 1717-1776. Gift senest 1748 med Anne Marie Sørensdatter, ca.1709-1760, var fæster af fødegården Dalsgaard.
3. Peder Jensen Dalsgaard, ca. 1721 (ca. 1719-21) -1782, gårdmand i Bystrup. Gift 1747 med Kirsten Nielsdatter.
4. Anne Jensdatter, født ca. 1723, **ane 249**.
5. Bendid Jensdatter, ca. 1725/26-1767. Gift 1749 med Jens Jensen, kaldet Kallestrup, død 1779 som gårdmand i Troelstrup i Tostrup sogn.
6. Inger Jensdatter, ca. 1728 (ca. 1726-28) -1796. Gift 1748 med Christen Nielsen, kaldet Botsen, ca. 1718-1803, gårdmand i Bystrup.
7. Appolone Jensdatter, født ca. 1735, død 1736-47.

Jens Vognsen

Han overtog 1707-24 - vel ved giftermålet ca. 1710 - fæstet af svigerfaderen Christen Prebensens gård Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn med 7 tdr. 2 fjk. hartkorn; 1707³³³ nævnes Christen Prebensen som beboer heraf, men ifølge matriklen 1724³³⁴ var Jens Wognsen fæster heraf under Gunderupgaard.

Godsets ejer lod allerede 22. marts 1736 afholde skifte³³⁵ efter Jens Vognsen i Dalsgaard, død 14. marts samme år, mellem arvingerne, som var - foruden enken Bendit Christensdatter - parrets børn: Jens, 79 år, Peder, 15 år, Kirsten, gift med Christen Nielsen i Bystrup, Anne, 13 år, Bendit, 11 år, Inger, 8 år, og Appolone, 1 år. Som både lavværge for enken og formynder for de umyndige børn nævnes (svigersønnen) Christen Nielsen i Bystrup.

Registreringen viser, at der i hjemmet i Dalsgaard foruden de sædvanlige borde af fyr var både egeskabe og en stor egekiste med jernbeslag til hele 3 rdrl., husets dyreste møbel. –

³³¹ Skifte efter salig Anne Pedersdatter, Giested, afg. Rasmus Dybvads enke i Nibe, begynder 11. februar og sluttet 2. oktober 1737, efter Vilh. Marstrands personalhistoriske samlinger i Erhvervsarkivet i Århus (originalkilden er forgæves søgt), jfr. C. Klitgaard: Himmerlandske Slægter (bl.a. Klitgaard), i Personalhistorisk Tidsskrift 8-4. 1925, s. 147. Desuden skøde på en gård i Fjelsø 4. november 1707, læst 27. januar 1708, Viborg landstings skøde og panteprotokol 1706-11, B.24-670, fol.253.

³³² Gunderupgaard skifteprotokol 1722-89, G.174-1, fol. 42 og 52.

³³³ Note 1 (skøde 1707).

³³⁴ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48C-99, fol. 30.

³³⁵ Gunderupgaard skifteprotokol 1722-89, G.174-1, fol.12b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Gårdens besætning blev beskrevet således:

1 sort udskåren plag, 2 år, 6 rdlr. 4 mk. 1 sort hoppe, 6 år, 7 rdlr. 2 mk. 1 brun ditto, 4 år, 6 rdlr. 4 mk. 1 brun hoppe, 13 år, 6 rdlr., 1 ditto gammel 2 rdlr. 4 mk. ialt 5 heste samt følgende fæhøveder: 2de sorthjelmede studenød, 2 år, 4 rdlr. 4 mk. 1 sort og grå ditto 4 rdlr., 1 sort kvie, 2 år, 1 rdlr. 2 mk. 4re åringsnød, 3de stude og 1 kvie 4 rdlr.- 3de spæde kalve 3 mk. 1 sort ko, 10 år, 2 rdlr. 2 mk. i sorthjelmet ditto, 9 år, 2 rdlr. 2 mk. 2de ditto, 7 år. 6 rdlr., 2de ditto, 4 år, 4 rdlr. 2 mk. og endelig 4re åringsssvin 1 rdlr., 30 fårehøveder, 10 rdlr.

Aktiverne beløb sig til 101 rdlr. 3 mk. 12 sk., men passiverne til 124 rdlr., så der blev et underskud på 22 rdlr. 2 mk. 4 sk. - Blandt passiverne reserveredes midler til reparation af brøstfældigheder på stue- eller "rallingshusets" 10 bindinger, et "sylhus" vesten i gården, ladehusets 7 bindinger, endnu et ladehus' 12 bindinger samt fæhusets 9 bindinger.

8. november 1747 og 29. januar 1748 lod Gunderupgaards ejer afholde skifte³³⁶ efter Bendit Christensdatter i "Bystrup Dalsgaard" mellem hendes 2 sønner og 4 døtre: Jens, Peder, Kirsten, gift med Peder Mikkelsen i Bystrup, Anne, boende i Tostrup, Bendit og Inger.

Blandt aktiverne, der denne gang blev sammentalt til 109 rdlr. 5 mk. 7 sk, var der 5 heste, 3 køer, 3 kvier, 2 stude og ? små kalve, 2 svin og 4 smågrise, 16 får, 6 lam og 2 væddere, 6 unge og 2 gamle gæs samt 1 bistade. Også denne gang blev aktiverne overgået af passiverne, 167 rdlr. 2 mk.; stuehuset bestod af 9 fag, fæhuset i "sønder og nord med enderne" 9 fag, 1 ladehus "i øster og vester med enderne" 14 fag og endnu i et ladehus på 7 fag samt "et lidet hus vesten i gården, bygget 1746 og altså uden brøstfældigheder.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup.

³³⁶ Gunderupgaard skifteprotokol 1722-89, G.174-1, fol. 47b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 500 Morten Nielsen, f. ca. 1680, d.1755.

Ane 501 Karen Erichsdatter, f. ca. 1691, d. 1721.

Fra giftermålet 1700-10 boede Morten Nielsen i gården Aastrup i Roum sogn på 5½ td. hartkorn; gården hørte under Lynderupgaard, og Morten og broderen Christen overtog i fællesskab ikke fæstet, men forpagtningen af gården efter faderens død 1712, måske snarere 1714. Morten Nielsens halvdel blev overtaget af sønnen Niels Mortensen, der havde den til sin død 1772.

Morten Nielsen blev født ca. 1680 i Aastrup i Roum sogn og døde sst. 1755, begr. 13. april, 75 år gl. Han var søn af Niels Mortensen og hustru Karen Madsdatter.

Morten Nielsen blev gift første gang 1700-10 i Løvel med Karen Eriksdatter, født ca. 1691 i Aastrup i Løvel sogn, død 1721 Aastrup i Roum sogn, begr. 2. juni, 30 år gl. Hun var datter af Erich Madsen og hustru Birgitte, der 1717, 1723 og 1725 nævnes som fadder hos henholdsvis datteren samt svigersønnen og dennes anden kone.

Morten Nielsen blev gift anden gang 1. januar 1722 med Birgitte Andersdatter, født ca. 1697, død 1755 på Aastrup i Roum sogn, 63 år gl., begr. 26. februar.

Børn

Morten Nielsen fik i sine to ægteskaber 13 børn, 7 i første og 6 i andet ægteskab:

1. Kirsten Mortensdatter, 1706-11 til 1746-87. Gift 1733 med Jens Bertelsen, ca. 1704-1756, fæster af en del af Klejtrupgaard i Klejtrup by og sogn.
2. Niels Mortensen, født 1712, **ane 250**.
3. Cathrine Mortensdatter, født 1714.
4. Dødfødt søn 1716.
5. Anne Mortensdatter, født 1717.
6. Karen Mortensdatter, født 1720. Gift 1745 i Klejtrup med Peder Mortensen af Fristrup i Klejtrup sogn.
7. En dødfødt datter 1721.
8. Erich Mortensen, født 1722, død samme år.
9. Karen Mortensdatter, født 1723. Gift 1748 med enkemand Jørgen Jensen i Nørris i Roum sogn.
10. Erich Mortensen, 1725-1731.
11. Anders Mortensen, 1727-1731.
12. Maren Mortensdatter, 1729-1731.
13. Erich, født 1734, boede i Bjerregrav på Taarupgaards stav 1772, da han nævnes ved skiftet efter broderen Niels.

Morten Nielsen

Ved matrikuleringen 1688³³⁷ fik gården Aastrup i Roum - her betegnet Aastrupgaard - sit hartkorn nyansat til hartkorn 5 tdr.4 skpr. 3 fjk., og det nævnes, at gården lå under Lynderupgaards skattefri hovedgårdstakst; dette indebar, at bonden på gården ikke var fæster, men forpagter af gården. - Som forpagter nævnes 1688 Niels Mortensen, død 1712.

Efter Niels Mortensens død blev gården forpagtet af sønnerne Morten og Christen Nielsen i fælleskab, men kontrakten herom er ikke bevaret.

³³⁷ Hald amts matrikel 1688, Z9-6, fol.96b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Overtagelsen af gården fandt sikkert først sted 1774, idet de to følgende forpagtningskontrakter hver løb over 27 år, nemlig fra 1735 og 1756. -

Brødrenes første kontrakt, der altså må antages udstedt 1713-14, omfattede de 21 år 1721-35, mindede sikkert meget om den ældst bevarede kontrakt dateret 18. oktober 1734 omfattende de 21 år fra 1. maj 1735 til 1. maj 1756³³⁸.

Forpagtningskontrakten blev udstedt af den fælles ejer af Lynderupgaard og Gunderupgaard og lyder lettere normaliseret således:

Kendes jeg underskrevne Niels Poulsen til Gunderupgaard at have forpagtet til Morten Nielsen og Christen Nielsen "Aastrupgaard" udi Roum sogn, så at de den skal beholde til forpagtning udi een og tyve år, hvoraf det første år begynder fra Phillippo dag (1. maj) 1735 og kontinuerlig indtil Phillipo Jacobi, da man skrivendes vorder 1756.

Og skal de imidlertid bruge og beholde al den af den til bemeldte gård liggende ejendom, være sig ager, eng, mark og hede, som der hidindtil haver været brugt, og de selv ved deres egne folk og arbejde haver at bruge og drive. Og må de ej bruge jorden til upligt, heller (=eller) flere kærve deraf tage end sædvanlig haver været og ejendommen tilbørligen kan tåle, ej heller må de noget af jordens tilliggende ejendom eller herlighed bortleje eller af andre lade bruge heller lade fra gården komme - den skade.

Avlingen skal de drive, som forsvarligt er, og de på gården værende huse og værelser forsvarligen vedligeholde.

Når de gården kvittere, eller den på anden måde ledig vorder, da skal de den og fra sig levere forsvarligen drevet med alt hvis (= hvad) arbejde, som bør at gøres, til den Phillippi Jacobi dag, som de gården, men rug, byg, havre og boghved til sæden forskaffer jeg selv uden noget af dem derfor at fordre, så som de selv haver sået ved gården tiltrædelse.

Særlig må de ej bortleje eller af andre bruge heller sælge hø af den eng, som ligger ved Løvel Bro, men de selv skal den indhegne og på gården lade udtære og have indseende, at den ikke nedtrædes, og holde "digen og gråben" vedlige. - Til gården skal de beholde den sædvanlige fiskeri i åen samt den ålegård ved Løvel Bro. - Hvorimod de årligen før omslaget i Viborg skal betale her på Lynderupgaard til forpagtningen fyrretyve rigsdaler udi grov courant dansk klingende mønt.

Og om de med bemeldte forpagtning at udgive finder dem brøsthølden, da at have magt forpagtningen i lovlig tid at opsiges, som eragtes tre fjerdingår før Valborgdag, de ville kvittere, men mig eller den, som da gården ejendes vorder, ingen magt have, sålænge de i rette tid svarer den akkorderede afgift 40 rdlr. og efterlever kontrakten, dem gården at opsiges eller forpagtningen at forhøje.

Hvorimod jeg skal dennem friholde for alle kongelige "påbuder", som enten er eller herefter påbuden vorder af gårdens hartkorn og ejendom, men konge-, kvæg- og andre personelskatter betaler de selv; dog angående konsumtionen og familieskatten skal jeg svare den halve, som af dem begge kan fordres, og de selv betaler den anden halve del. -

Men skulle ved nogen påbud og hænde, at de formedelst denne gårds brug og forpagtningen skulle bebyrdes med andres kontributioner, som nu ikke kan vides, så at de dem udlovede forpagtning ej kunne betale eller tåle at udgive, da haver jeg derudi lovet at bruge billig moderation, om de og for indfalden fejde i landet ej kunne bruge gården, da skal jeg med dem billig handle, som på andre steder billigt og brugeligt er.

³³⁸ Lynderupgaard godsarkivs forskellige sager 1716-1882, G.207-23.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Og hvis bemeldte Morten og Christen Nielsen eller deres arvinger ej længere end bemeldte 27 år gården ville beholde til forpagtning, da skal de mig eller mine arvinger herom tretjendingår tilforn advare og gården lovligen opsige eller den fremdeles beholde, indtil den vorder tre fjerdingår tilforn lovligen opsat, hvorimod jeg lover, at sålænge de eller deres arvinger den lyster at beholde over de 21 år, da skal den ej nogen anden bortforpagtes.

Når og gården kvitteres eller ledig vorder, skal lades i gården 1 års gøde til markens konservation.

Og som denne forpagtning på så mange år er given – fornemmeligen for de skal have indseende med "Astrup heede og Ejendom," at den ikke bliver ruineret af fremmede, som derudi haver gravet tørv og slået lyng, så er særlig hermed dennem forbundet, at de eller deres folk ingen må tillade derudi at have nogen brug, ihvo det endog måtte være, med mindre de leverer dem mig skriftlig tilladelse straks på stedet, og skal de derfor have dermed sådan opsyn, at om ved eftersyn nogen tid befindes derudi at være, enten slået lyng eller bjærget tørv, da skal de selv svare til sådan ulovlig medfart, ligesom de selv det haver gjort, og derforuden forpagtningen virkelig at være forbrudt, hvorfor de må have magt at pante alle dem, som derudi antræffes med sådan ulovlig brug, og om nogen antræffes med lyng- og tørvelæs udi heden, da må de efter loven opføre samme læs med heste og vogn til de af den skyldige vorder fornøjet.

At således på begge sider ubrydeligen skal holdes forskrevet står, haver vi til stadfæstelse denne kontrakt med egne hænder og signeter bekræftet.

Datum Lynderupgaard den 18. oktober anno 1734

N. Poulsen

(L.S)

Da den foranførte forpagtningskontrakt udløb 1. maj 1756, var både Morten Nielsen og hans anden kone døde, så da Maria Cathrina Poulson, salig Juulsons til Lynderupgaard, 8. januar 1756 oprettede en lignende kontrakt på 21 år, nemlig fra 1. maj 1756 til 1. maj 1777, var det for den afdøde Morten Nielsens stadig levende broder Christen Nielsen og

brodersønnen Niels Mortensen, der som anført døde i Aastrup 1772.

Den nævnte Christen Nielsen døde 1765 og blev som forpagter afløst af sønnen Niels Christensen, født 1721, - Men han blev den sidste forpagter af Aastrup af den gamle slægt, idet Lynderupgaards ejer Ole Secher 6. august 1777 udstedte forpagtningskontrakt på Aastrup til Mads Randrup fra Mariager Kloster; derefter sad Randrupslægten på Aastrup i flere generationer.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: Slægten Bagger, 1993.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 502 Søren Olufsen, f. senest 1680, d. 1730.

Ane 503 Anne Pedersdatter, f. 1675-85, d. 1748.

Søren Olufsen nævnes fra 1704 til sin død 1730 som boende i Asmild sogn, ved datterens fødsel 1721 i Skyttehuset og ved sin død 1730 i Pinhus.

Søren Olufsen blev født senest 1680 og døde 1730 i Skyttehuset i Asmild sogn, begr. 23. april. Han var af ukendt herkomst, sikkert fra sognet, da hans mor - uden navns nævnelse - stod fadder hos ham 1712 og -16.

Søren Olufsen blev gift senest 1704 - forgæves søgt i Asmild sogns kirkebog. Hans kones navn nævnes ikke i kirkebogen, men hed vist Anne Pedersdatter, født 1675-85, og var identisk med kvinden af samme navn, der døde 1748 i Aale Mølle, nu Bruunshåb i Asmild sogn, begr. 4. oktober, uden aldersangivelse. Hun kunne tænkes at have været datter af Peder Jensen i Aale Mølle, død senest 1686, hvis formentlige enke Mette Erichsdatter, ca. 1647-1731, blev gift 1687 med Poul Nielsen, død 1708 i Aale Mølle, 63 år gl.

Børn

1. Mette Marie - også kaldet Kirsten Marie - Sørensdatter, f. 1704. Gift 1. gang 1736 med Morten Larsen, død 1738, 37 år gl., og 2. gang 1739 med Jens Larsen/Lassen, begge møllere i Aale Mølle.
2. Peder Sørensen, født 1706.
3. Sidsel Sørensdatter, 1709-1712.
4. Sidsel Sørensdatter, 1712-1716.
5. Hans Sørensen, født 1716.
6. Kirsten Sørensdatter, født 1721, **ane 251**.
7. Oluf Sørensen, f. 1725, d. samme år.

Kilder:

Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klotrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klotrup Mark, 1977.

Kr. Vestergaard: Vandmøller i Viborg amt, 1975.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 504 Søren Pedersen, f. ca. 1662, d. 1752.

Ane 505 Kirsten Knudsdatter, f. ca. 1685, d. 1750.

Søren Pedersen var gårdmand i Ørris i Hersom sogn.

Søren Pedersen (Ørris) blev født ca. 1662 i Ørris i Hersom sogn og døde sst. 1752, begr. 3. december, 90 år gl. Han var søn af Peder Sørensen i Ørris.

Søren Pedersen blev gift 1703-08 med Kirsten Knudsdatter, født ca. 1685, død 1750 i Ørris i Hersom sogn, begr. 8. maj, 65 år gl.

Børn

Parret fik 10 levedygtige børn:

1. Peder Sørensen, født ca. 1708, **ane 252**.
2. Christen Sørensen.
3. Knud Sørensen.
4. Niels Sørensen, død 1750-53.
5. Christen Sørensen.
6. Kirsten Sørensdatter.
7. Anne Sørensdatter, boende i Salling.
8. Maren Sørensdatter. Gift 1736 med Christen Thomsen, Kællingtand i Gislum sogn.
9. Karen Sørensdatter.
10. Else Sørensdatter, begge hjemme.

Alle er nævnt i Hersomgaarders skifteprotokol, da der blev afholdt skifte 9. maj 1750³³⁹ efter Kirsten Knudsdatter i Ørris. Besætningen på gården bestod af 7 heste, 3 køer, 2 kvier, 1 stud, 3 kalve, 21 får, 10 lam og 2 svin. Aktiver og passiver blev sammentalt til henholdsvis 124 rdlr. 7 sk. og 156 rdlr. 2 mk. så boet gav et underskud på 32 rdlr. 1 mk. 9 sk.

Hersomgaarders ejer holdt skifte 3. januar 1753³⁴⁰ efter Søren Pedersen (Ørris), da var sønnen Niels død, og sønnen Christen havde overtaget gården. Kun de to yngste piger var umyndige, deres formynder var deres ældste broder Peder. Besætningen var på 8 heste, 3 køer, 4 kvier, 3 stude, et par kalve, 12 får, 6 lam og nogle svin. Aktiverne var på 128 rdlr. 4 mk. 2 sk. og passiverne var på 111 rdlr. 3 mk. og der var et overskud på 17 rdlr. 3 mk. der var 2 rdlr. 3 mk. til sønnerne og 1 rdlr. 1 mk. 8 sk. til døtrene.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klotrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klotrup Mark, 1977.

³³⁹ Hersomgaard skifteprotokol 1719-88, G.202-1, fol.74.

³⁴⁰ Hersomgaard skifteprotokol 1719-88, G.202-1, fol.82.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 506 Niels Jensen, f. ca. 1677, d. 1740.

Ane 507 Maren Nielsdatter, f. ca. 1692, d. 1740.

Niels Jensen var 1724 fæster af en gård i Tostrup by og sogn.

Niels Jensen blev født ca. 1677 og døde 1740 i Tostrup by og sogn, 63 år gl., begr. 10. maj. Han var søn af Jens N. N. og hustru Maren Clementsdatter.

Niels Jensen var gift første gang med Gertrud Sørensdatter, født ca. 1664, død 1712 i Tostrup by og sogn, begr. 2. søndag i advent, 48 år gl.

Niels Jensen blev gift anden gang 10. maj 1713 i Tostrup med Maren Nielsdatter, født ca. 1692 i Troelstrup i Tostrup sogn, død 1740 i Tostrup by og sogn, begr. 4. september, 48 år gl. Hun var af Niels Jensen og hustru Maren Christensdatter.

Børn

1. Gertrud Nielsdatter, født 1714, **ane 253**.
2. Else Nielsdatter, født 1716.
3. Maren Nielsdatter, født 1719.
4. Jens Nielsen, født 1720.
5. Et barn, født 1725.
6. Maren Nielsdatter, født 1728.
7. Maren Nielsdatter, født 1732.

Niels Jensen

Han var 1724³⁴¹ fæster af en gård på 4 tdr. 6 skpr. 2 fjk. 2 alb. i Tostrup by og sogn under Hersomgaard.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klostrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klostrup Mark, 1977.

³⁴¹ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, fol.16.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 508 Christen Madsen Tyboe, f. senest 1 690, d. 1761.

Ane 509 Kirsten Andersdatter, f. ca. 1682, d. 1751.

Christen Madsen Tyboe boede - vel fra giftermålet senest 1710 - i Hørup i Bjerregrav sogn, hvor han mellem matriklerne 1688 og 1724 efterfulgte sin formentlige svigerfar Anders Nielsen som fæster af en gård 4 tdr. 4 skpr. 3 fjk. 1 alb. hartkorn under Holmgaard.

Christen Madsen Tyboe blev født senest 1690 og døde 1761 i Hørup i Bjerregrav sogn, begr. 28. juni. Han var vel søn af den Mads Tyboe, hvis enke nævnes i matriklen 1724 som fæster af en gård på knap 3 tdr. hartkorn i Navndrup i Bjerregrav sogn.

Christen Madsen Tyboe blev gift 1700-10 med Kirsten Andersdatter, født ca.1682, død 1751 i Hørup i Bjerregrav sogn, begr. 14. november. Hun var vel datter af ovennævnte Anders Nielsen i Hørup.

Børn

Af parrets børn kendes sønnen:

1. Jens Christensen Tyboe, f. ca. 1710, **ane 254**.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klotrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klotrup Mark, 1977.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 510 Morten Jensen (Sychbech), f. 1681, d. 1750.

Ane 511 Anne Byrialsdatter, f. senest 1680, d. 17...

Morten Jensen, også kaldet Sychbech, giftede sig senest 1717 til fæstet af en gård i Ettrup i Fjelsø sogn under Holmgaard med enken efter en Jens N.N. - Gården var på 3 tdr. hartkorn og blev vist senere overtaget af Mortens svigersøn Jens Christensen Tyboe, ane 254-55.

Morten Jensen blev født 1. marts 1681 i Ø. Søkbæk i Ullits sogn og døde 1750 i Ettrup i Fjelsø sogn, begr. 22.november. Han var søn af Jens Rasmussen Smed og hustru Anne Mortensdatter.

Morten Jensen blev gift senest 1717 med enken Anne Byrialsdatter, født senest 1680, død efter 1720 i Ettrup i Fjelsø sogn. Hun nævnes 1717 som moster - vel rettere halvmoster - til et barn af Bertel Christensen i Aalestrup og hustru Kirsten Jensdatter, ca. 1695-1730, se ane 144-45. En helbror til Anne var vel den Niels Byrialsen i Ettrup, ca. 1675- 1759, der 1717 blev gift i Østerbølle med den nævnte Bertel Christensens søster Johanne Christensdatter. En bror var vel Christen Byrialsen af Ettrup i Fjelsø sogn, der blev gift 1715 i Ullits med Zander Mortensens enke Maren Jepsdatter, der 1716 og -19 fødte ham 2 døtre. Anne Byrialsdatter havde tidligere været gift med Jens N.N. i Ettrup, men om ham vides intet.

Børn

Anne Byrialsdatter fik i sine 2 ægteskaber 6 levedygtige børn, 3 sønner i første og 3 døtre i andet ægteskab, alt ifølge skiftet 1762³⁴² efter den barnløse søn Byrial:

1. Niels Jensen, boede 1762 i St. Rørbæk i Rørbæk sogn.
2. Christen Jensen, født før 1700, død før 1741 i Fjelsø by og sogn. - 2 børn: sønnen Jens i Simested og datteren Maren Christensdatter, ca. 1720-1788, gift 1756 med Niels Rold i Fjelsø.
3. Byrial Jensen, ca. 1701-1762, gårdmand i Ettrup, gift, men barnløs.
4. Maren Mortensdatter, født ca. 1718, **ane 255**.
5. Inger Mortensdatter. Gift senest 1740 med Søren Christensen i Ulbjerg by og sogn. - 4 børn: Christen, f. ca. 1740, N.N., gift med Niels Christensen i Ulbjerg, Maren og Anne.
6. Anne Marie [Mortensdatter], opholdt sig 1762 i København.

Morten Jensen

Han var 1724³⁴³ fæster af en gård af hartkorn 3 tdr. 3 skpr. 1 fjk. i Ettrup i Fjelsø sogn under Holmgaard.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klotrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klotrup Mark, 1977.

³⁴² Holmgaard skifteprotokol 1737-1803, G.203-2, fol.69.

³⁴³ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.32.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

9. generation: Tip⁶oldeforældre: Ane 512-1.023:

Ane 520 Poul Nielsen, f. 1606, d. 1688

Ane 521 Ingeborg Jensdatter, f. 1616, d. 1684.

Poul Nielsen var gårdfæster i Pisselhøj i Aars sogn, hvor han nævnes 1664 og 1680.

Poul Nielsen blev født ca. 1606 og døde 1688 i Pisselhøj i Aars sogn, begr. 14. juni, 82 år gl.

Poul Nielsen blev gift med Ingeborg Jensdatter, født ca. 1616, død 1684 i Pisselhøj i Aars sogn, 68 år gl., begr. 20. november.

Børn

Parret havde mindst et barn:

1. Laurits Poulsen, født 1648, **ane 260**.
2. *Karen Povelsdatter, ca. 1648-1709. Gift i 1668 med Søren Dahlsen, Sjøstrup, Aars.*
3. *Jens Povelsen, ca. 1661-1743. Gift i 1691 med Karen Lauridsdatter, Sjøstrup, Aars.*

Poul Nielsen

Ved matrikuleringen 1664 anføres hans fæstegård med 2 tdr. 1 skp. 3 fjk. 1 6/7 alb. hartkorn.

Ved matrikuleringen 1680, da gården ejedes af oberst Holger Trolle anføres hartkornet uændret.

Poul Nielsen og Ingeborg Jensdatter nævnes i Aalborghus amts ekstra skatte regnskaber 1684.

Ane 526 Dal Jensen, f. sen. 1605, d. 1668.

Ane 527 Maren Nielsdatter, f. sen. 1610, d. 1677.

Dal Jensen boede - vel fra giftermålet senest 1630 - i Sjøstrup i Aars sogn, hvor han vel var gårdmand.

Dal Jensen i Sjøstrup, født senest 1605 af ukendt herkomst, død 8. april 1668 (uden aldersangivelse).

Han blev gift senest 1630 med Maren Nielsdatter, født senest 1610 af ukendt herkomst, død 13. januar 1677.

Børn

Parret fik mindst flg. 6 børn:

4. Niels Dalsen, født senest 1630. Gift senest 1654 med N.N. død 1681. Parret fik 3 børn 1654-57 i Aarsvad i Aars sogn, men flyttede senere til Sjøstrup i Aars sogn, hvor konen døde.
5. Elle Dalsdatter, født ca. 1637, **ane 263**.
6. Søren Dalsen, født senest 1643. - Gift 1668 i Aars med Karen Poulsdatter, der fødte ham 8 børn 1669-90 i Sjøstrup i Aars sogn.
7. Kirsten Dalsdatter, født 1629-44. - Gift 1661 med Christen Jensen (Grøn) af Binderup; parret fik 7 børn, født 1666-79 i Sjøstrup i Aars sogn.
8. Jens Dalsen, født senest 1645. - Gift 1670 i Aars med Mette Poulsdatter; parret fik 10 børn 1671-90, 1671 i Sjøstrup og 1672-90 i Slemstrup, ligeledes i Aars sogn.
9. Inger Dalsdatter, nævnt 1666 i Gislum, da hun var fadder hos søsteren Kirsten.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 542/746/754/1534 Henrik Jensen, f. sen. 1630, d. efter 1688(?).

Ane 543/747/755/1535 N. N. (Anne Lauridsdatter).

Henrik Jensen må fra 1650erne have været fæster af den senere gård nr. 5 i Morum i Vognsild sogn. - Svigersønnen Christen Jensen var 1688 sammen med Henrik Jensen fæster af gården, som senere blev overtaget af Christen Jensens eftermand i ægteskabet, Jens Sørensen Thorsgaard, se under ane 270-71.

Henrik Jensen blev født senest 1630 og døde efter 1688. Han var af ukendt herkomst.

Henrik Jensen var vel den mand af samme navn, der blev gift 31. maj 1653 i Havbro med Anna Lauridsdatter.

Børn

1. Anne Henriksdatter, født ca. 1658, **ane 277/373/377/767**.

Henrik Jensen

Ved matrikuleringen 1688³⁴⁴, da var Henrik Jensen og svigersønnen Christen Jensen var fæstere i fælleskab, fik gården nr. 5 og sit hartkorn forandret fra 9 tdr. 3 skpr. 3 fjk. 3/5 alb. til 6 tdr. 1 alb. Gården der tilhørte ryttergodset, blev senere overtaget af datteren anden mand Jens Sørensen Thorsgaard, se under ane 270-71.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

³⁴⁴ Aalborghus m.fl. amters matrikel 1688, Z.9-7, fol.7.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 578 Gravers Jensen, f. før 1620, d. 1657-60.

Ane 579 N. N. (Else Terkildsdatter?)

Fra omkr. 1638 var Gravers Jensen fæster af gården Mejlstrup i Vognsild sogn, hvor sønnerne Jens og Jacob senere boede.

Gravers Jensen, der var født før 1620, var af ukendt herkomst. Han døde 1657-60³⁴⁵ i Mejlstrup, mindst 40 år gl.

Gravers Jensen blev gift senest 1638, men om han var gift flere gange vides ikke. - Hans enke Else Terkildsdatter nævnes 1673 sammen med døtrene Maren, Else og Karen Graversdøtre³⁴⁶ i Mejlstrup.

Børn

Gravers Jensen fik mindst 7 børn:

1. Margrethe Graversdatter, født ca. 1638, **ane 289**.
2. Jens Graversen, født senest 1640, død 1699, overtog fødegården Mejlstrup. Gift omkr. 1685 med Dorthe Christensdatter, ca. 1658-1728. Efter Jens' død blev hun gift anden gang 1699-1700 med Anders Nielsen, ca. 1672-1735, der overtog Mejlstrup³⁴⁷.
3. Jacob Graversen, født senest 1655, død senest 1700, nævnes 1680 og 82 (fadder hos søsteren Margrethe) i fødegården Mejlstrup, men fæstede senere gården Øster Aarup i Vognsild sogn. Gift senest 1690 med Karen Nielsdatter, ca. 1662-1726; hun blev gift 2. gang 1705 med Peder Jensen, ca. 1676-1746, der i 1704³⁴⁸ fæstede Øster Aarup. - Efter Karens død blev Peder Jensen gift endnu to gange.
4. Anne Graversdatter, ca. 1657-1735³⁴⁹; hun nævnes 1713 som fadder hos søsteren Margrethes søn Berthel Christensen i Aalestrup. Gift senest 1688³⁵⁰ med Niels Jensen, ca. 1651-1745, der fra omkr. 1720 var fæster af gården Kastrup i Testrup sogn.
5. Maren Graversdatter, nævnt 1673.
6. Else Graversdatter, nævnt 1673.
7. Karen Graversdatter, nævnt 1673. Måske identisk med Karen Graversdatter, ca. 1650-1710, gift senest 1683 med Peder Jensen Smed, ca. 1645-1713, gårdmand i Østrup i Vognsild sogn. Sønnen Niels Pedersen Smed, ca. 1683-1735, overtog gården 1703³⁵¹

³⁴⁵ Præstens indberetning om gårde og bol 1657 i Viborg bispearkiv, Gislum provstipakke, C.2-187, sammenholdt med to mandtal fra 1660 i Rigsarkivet, nemlig i Hald amtsregnskaber, jordebogsregnskaber 1661-63, samt mandtalsregnskab for den til Jørgen Kruse indbetalte hovedskat til jul 1660 af Århus stift (udtaget af lens regnskaberne) i militærregnskaber IV-d, 40d.

³⁴⁶ Rigsarkivets amtsregnskab for Dronningborg, Silkeborg og Mariager amter 1672-73, prot. 3, fol.104b.

³⁴⁷ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.71.

³⁴⁸ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.73.

³⁴⁹ Skifter 1741, 42 og 45 efter Anne og Niels Jensen i Kastrup, Gunderupgaard skifteprotokol 1722-89, G.174-1, fol.27, 37 og 38, samt skifte 1723 efter sønnen Gravers Nielsen i Knudstrup, samme kilde, fol.4b.

³⁵⁰ Sønnen Gravers Nielsen døde 1723, 35 år gl.

³⁵¹ Lerkenfeld fæsteprotokol 1719-94, G.206-12, fol.70b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Gravers Jensen

Han overtog - vel ved giftermålet senest 1638 - fæstet af gården Mejlstrup, hvor han endnu boede 1657, mens gården i to skattemandtal fra 1660 var fæstet af henholdsvis Gravers Jensen og (sønnen) Jens Graversen med tre søskende³⁵².

Ved matrikuleringen 1664³⁵³, da gården tilhørte Valdemar Daa til Bonderup (Lerkenfeld), nævnes Gravers Jensens enke som fæster af Mejlstrup, hvoraf der i landgilde årligt skulle svares 1 ørte rug, 1 ørte byg, 7 ørte havre, 3 pd. smør, 1 svin, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 20 æg og 1 daler gæsteri, alt omregnet til 7 tdr. 1 skp. 3/5 alb. hartkorn.

Omr. 1680³⁵⁴ havde brødrene Jacob og Jens Graversen i fællesskab gården i fæste. - Men fra før 1688³⁵⁵ var Jens enefæster af Mejlstrup, hvis hartkorn da blev ansat til 7 tdr. 3 skpr. 2 fjk., - årligt dyrkedes der da 67½ td. land under gården.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen-Familien, 1982.

³⁵² Præstens indberetning om gårde og bol 1657 i Viborg bispearkiv, Gislum provstipakke, C.2-187, sammenholdt med to mandtal fra 1660 i Rigsarkivet, nemlig i Hald amtsregnskaber, jordebogsregnskaber 1661-63, samt mandtalsregnskab for den til Jørgen Kruse indbetalte hovedskat til jul 1660 af Århus stift (udtaget af lens regnskaberne) i militærregnskaber IV-d,40d.

³⁵³ Rigsarkivets matrikel 1664 for Dronningborg og Mariager Kloster amter i Rentekammeret 311.137 (spec. 1827-28c), fol. 317b.

³⁵⁴ Landsarkivets matrikel 1680 (1664) for Mariager amt, Z.6-4, fol.

³⁵⁵ Matriklen 1688 for Mariager amt, Z.9-7, fol.6b, samt Henrik Pedersen: De danske Landbrug (1688), 1928, s. 240.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 588 Peder Mathiasen, adlet Rosenørn, f.1635, d.1706.

Ane 589 Anne de Hemmer, f. 1637, d. 1703.

Peder Mathiesen boede fra giftermålet 1664 i Randers - vel som købmand, hvorpå han 1676 blev medlem (assessor) af Kammerkollegiet eller rettere assessor i Kommercekollegiet. Senest 1679 overtog han hovedparten af faderens gods Tvilumgaard i Tvilum sogn mellem Viborg og Århus. - Samtidig blev han 1679 adlet med våbenbrev med navnet Rosenørn; - i 1689 blev han kancelliråd. Godset Tvilumgaard blev overtaget af sønnen Poul Rosenørn.

Peder Mathiesen (egl. Madsen) blev født 10. oktober 1635³⁵⁶ i Randers, søn af Mads Poulsen, senere rådmand og borgmester i Randers samt ejer af Tvilumgaard, og hustru Anne Nielsdatter.

Han døde 26. august 1706 på Tvilumgaard³⁵⁷, 70 år gl. - Han blev begravet i Tvilum Kirke, hvor der endnu findes gravminder over ham, men kirkebogen meddeler intet om hans død og begravelse.

Han - Peder Madtzen af Randers - blev gift 20. november 1664 (Dom. 24. Trinit.) i Aalborg Budolfi Kirke uden foregående trolovelse og lysning efter hans kgl. majestæts brev, dateret 5. april, med Anne Christophersdatter de Hemmer.

Anne blev født 23. februar 1637³⁵⁸ i Aalborg Budolfi sogn, døbt 26. februar i Budolfi Kirke, datter af (borgmester) Christopher de Hemmer og hustru Karen Lauritsdatter (Sur). - Faddere ved hendes dåb var Jens Hansen, Thomas Lauritsen, hr. Jacob Hansens hustru og Gregers Thomsens hustru.

Hun døde 5. april 1703 på Tvilumgaard³⁵⁹, 66 år gl. - ligeledes begravet i Tvilum Kirke, men kirkebogen oplyser intet herom.

Børn

Peder Mathiesen, senere Rosenørn og Anne de Hemmer fik 6 børn³⁶⁰:

1. Christopher Pedersen, 1665-1671.
2. Anne Pedersdatter Rosenørn, 1667-1714, ugift.
3. Poul Rosenørn, 1670-1737, officer - oberst, brigader og sidst generalmajor, ejede Tvilumgaard 1706-20, derpå Mejlgaard og Katholm på Djursland fra henholdsvis 1720 og 24 til sin død. Gift 1708 med sit næstsøskendebarn Mette Benzon, 1693-1752, datter af kancelliråd Peder Benzon til Havnø og Korsøgaard og hustru Margrethe Rantzau. - Mettes far Peder Benzon var dattersøn af Poul Rosenørns farfars far Poul Nielsen i Randers.
4. Christopher Rosenørn, født 1672, **ane 294**.
5. Niels Pedersen, født 1673-75, død 1676.
6. Mathias Rosenørn, 1676-1725, officer - oberst og oberstløjtnant i tjeneste hos den tysk-romerske kejser 1700-09, derpå oberst i dansk tjeneste 1710-15, ejer af Damsgaard på Mors og Aakjær ved Odder fra henholdsvis 1709 og 18 til sin død. Gift første gang 1704 med Antoinette Lisbeth Friis, 1676-1716, datter af Otto Friis til Astrup og hustru Birgitte Lykke. Gift anden gang 1718 med Hedevig Margrethe Bornemann, 1679-1749, datter af biskop Henrik Bornemann i Aalborg og hustru Johanne Würger; hun var enke efter etatsråd Bendix Lassen til Aakjær, død 1717.

³⁵⁶ Fødselsdato på gravmindet i Tvilum Kirke, Heilskovs afskrift Landsarkivets håndskriftsamling, H.1(9)-18, hæfte V, s.15 og 19-20, samt Danmarks Adels Aarbog 1932, II, s. 146.

³⁵⁷ Samme kilde.

³⁵⁸ Gravmindet.

³⁵⁹ Samme kilde.

³⁶⁰ Adelsaarbogen i kilde 1.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Mens Poul Rosenørns gren af slægten uddøde på mandssiden efter nogle generationer, blev Mathias Rosenørns søn af første ægteskab konferensråd Peder Otto Rosenørn, 1708-1751, stamfar til slægtens endnu levende hovedlinje, som stammer fra sønnesønnen Henrik Christian Rosenørn, 1782-1847, der i 1820 giftede sig med arvingen til baroniet Guldborgland og i 1826 fik friherre-patent med navnet baron Rosenørn Lehn; slægtens nuværende overhoved ejer godserne Oreby og Berritsgaard på Lolland.

Peder Mathiesen, senere Rosenørn

Han blev efter at have modtaget privatundervisning indskrevet eller immatrikuleret ved Københavns Universitet 1656 med det latiniserede navn Petrus Matthiæ Rhandrusius³⁶¹(6). - Hvor meget han fik ud af sine studier ved universitetet er ukendt, men på grund af disse studier benævnes han senere i de mange pantebreve og skøder vellærd - og en enkelt gang i 1673 høj Lærd.

Ifølge gravmindet i Tvillum Kirke beså han i sin ungdom før 1663 "de fornemste Steder udi Europa", hvilket passer med at en dansk student Petrus Matthison, Peter Mathiesen eller Petrus Mathiesen 1. januar 1660, 7. november 1660 og 28. januar 1662 blev indskrevet ved de tyske universiteter i henholdsvis Heidelberg, Tübingen og Strassburg³⁶².

I 1660erne og -70erne boede Peder Mathiesen i Randers, hvor han som velhavende købmand kunne låne penge ud til fattige adelsmænd med pant i jordegods.

Jørgen Rosenkrantz til Kjeldgaard udstedte 29. januar 1667, læst 4. februar³⁶³, to pantebreve hver på 1000 erkende rdlr. in specie til hæderlig og vellærd mand Peder Mathiesen udi Randers med pant i, seks bønder gårde i Salling; pantet blev udsløtt 13. marts 1672.

Peder Mathiesen underskrev sammen med sine to søstres mænd Clement Clementsen og Jens Poulsen (Kolding) faderen Mads Poulsens overdragelsesdokument af 25. januar 1668, læst 31. januar³⁶⁴, på godset Oksholm på Øland i Limfjorden til Hans Friderich Levetzau.

Frederik Gjedde til Skivehus udstedte 29. januar 1671, læst 1. marts,³⁶⁵ et pantebrev til Peder Mathiesen udi Randers på 300 rdlr. med pant i gods i Oddense sogn i Salling. - Og 3. marts 1672, læst 13. marts³⁶⁶, udstedte Jacob Lindenov til Hundslund Kloster (Dronninglund) et pantebrev på 400 rdlr. i kroner med pant i gårde i Allerup i Hellevad sogn til Peder Mathiesen udi Randers, stadig tituleret hæderlig og vellærd mand.

11. august 1672, læst 6. november³⁶⁷, udstedte Hans Brochmann i Århus et pantebrev på 200 rdlr. til hæderlig og højtlærde mand Peder Mathiesen af Randers med pant i gods i Ørsted by og sogn ved Randers. -

³⁶¹ Københavns Universitets Matrikel v. S. Birket Smith, bd. 1,1611-67, 1890, s. 266.

³⁶² Kirkehistoriske Samlinger 5-5, 1909-11, s. 151 og 252, Personalhistorisk Tidsskrift 5-6, 1909, s. 154. - Studenten i Tübingen og Strassburg kunne måske være Peder Madsen Lerche, 1642-1699, student 1660 - jfr. Friis-Petersens studentersamling, H.1(12) - 29.

³⁶³ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1667, B.24-639, fol.28b og 29.

³⁶⁴ Samme 1667-68, B.24-640, fol.269b.

³⁶⁵ Viborg landstings protokollerede breve 1671A, B.24-637.

³⁶⁶ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1671-73, B.24-642, afd.2, fol.41 b.

³⁶⁷ Samme, fol.141b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Og 5. maj 1673, læst 7. maj³⁶⁸ udstedte Christence Lindenov til Ørslevkloster, salig Claus Sehesteds efterleverske, et pantebrev på 900 rdlr. med pant i gods i Granslev sogn i Hovlbjerg herred til hæderlig og vellærde mand Peder Mathiesen af Randers.

Mens Peder Mathiesen endnu i marts 1672 nævnes "udi Randers", anføres han i august samme år og året efter med betegnelsen "af Randers". Sønnen Poul, født 1670, angives i stamtavlen i adelsårbogen at være født på Tvilumgaard, hvor sønnen Christopher angives født 1672. -

Tvilum sogns kirkebog går ikke så langt tilbage, ligesom kirkebogen for Randers er meget mangelfuld for disse år. Men Poul er tydeligt nok født i Randers 1670, hvor Christopher vel også blev født 1672.

Ifølge et dokument af 7. april 1674, læst 20. maj³⁶⁹, havde Peder Mathiesen 900 rdlr. til gode hos jomfru Maren Seefeld til Refsnæs ifølge en obligation udstedt af hendes far Viffert Seefeld. - Peder Mathiesens svoger Christopher de Hemmer, se ane 78-79, fik i 1679 hele godset Refsnæs udlagt til dækning for sine tilgodehavender hos jomfru Maren.

I 1676³⁷⁰ skal Peder Mathiesen være blevet medlem af eller assessor i Kammerkollegiet - eller rettere Kommercekollegiet. - Han afgik fra denne bestilling senest 1680. Men om betegnelsen kun var en tom titel er uklart - også efter 1680 nævnes han som assessor.

11. marts 1677, læst 11 april³⁷¹, udstedte Jørgen Due til Halkær et pantebrev til hans kgl. majestæts assessor udi Kommercekollegiet Peder Mathiesen på 500 rdlr. in specie med pant i Hedegaarde i Bislev sogn ved Nibe. - Og 22. september 1677, læst 13. marts 1678³⁷², udstedte Peder Mathiesen, hans kgl. majestæts til betroede assessor Kommercekollegiet, til Ejler Ejlersen Holm på Stensbæk et skøde, dateret i Randers, på ejendommen Skarvad i Ø. Brønderslev sogn.

21. november 1677 læst 22. november³⁷³, udstedte hr. Peder Ægidisen, sognepræst for Ø. og V. Hassing menigheder, en obligation til sin højtærede fætter, hans kgl. majestæts assessor i Kommercekollegiet Peder Mathiesen på 350 rdlr. med pant i halvdelen af Hassing Hovgaard i V. Hassing. - Og 26. marts 1678, læst 12. oktober³⁷⁴, nævnes Peder Mathiesens tilgodehavende på 1200 rdlr. hos Otto Pogwisch. Efter faderen Mads Poulsens død 1677-78 overtog Peder Mathiesen godset Tvilumgaard i Tvilum sogn ved Faarvang. -Og omtrent ved tiltrædelsen af godset blev han og søsteren Kirsten, gift med landsdommer Peder Lerche, af kong Christian V benådet med våbenbrev af 20. marts 1679 med navnet Rosenørn.

³⁶⁸ Samme, fol.258.

³⁶⁹ Samme 1674, B.24-643, fol.102.

³⁷⁰ Stamtavlen i note 1.

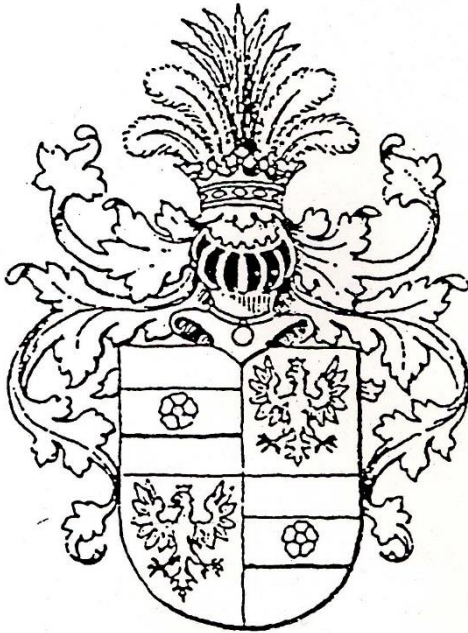
³⁷¹ Viborg landstings skøde- og panteprot. 1677-78, B.24-645, fol.45.

³⁷² Samme, fol.124b.

³⁷³ Samme, fol.98.

³⁷⁴ Samme 1678-79, B.24-646, fol.156b

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Det tildelte slægtsvåben er firdelt, 1. og 4. felt er blå, deri en med en rød rose belagt sølvbjælke, 2. og 3. felt er sort, deri en kronet guld-ørn. - På den kronede hjelm en busk hvide hejrefjer mellem to røde strudsfer og yderst to sorte strudsefjer³⁷⁵.

Peder Rosenørns efterslægt blev anset som adelige, ligesom familien da også selv betragtede sig som sådanne - jfr. gravminderne i Tvilum Kirke. Men spørgsmålet er, om de af Christian V tildelte våbenbreve også indebar adelskab³⁷⁶.

I al fald måtte Peder Rosenørn ved kgl. resolution af 14. oktober 1682 have sædegårdsfrihed 28. oktober³⁷⁷ for Tvilum Ladegaard med 50½ td. hartkorn, skovene til samme gård 14 tdr. og Aalegaarden 22 tdr., ialt 86 tdr. 6 skpr. hartkorn, som betaltes med 2826 rdlr. 1 mk. 6 sk.

Jægermester Hans Arenfeldt til Rugaard udstedte 29. oktober 1679, læst 19. november³⁷⁸, et pantebrev på

2602 rdlr. til hans kgl. Majestæts assessor i Kommercekollegiet, velædle Peder Mathiesen til Tvilum med pant i Rugaard. - Pantet slettedes 16. marts 1688.

19. marts 1680, læst 24. marts³⁷⁹, udstedte Karen Madsdatter, salig borgmester Niels Mogensens i Randers, og Jens Poulsen Colding til Søbygaard (på sin hustru Maren Madsdatters vegne) skøde til deres højtærede kære broder (og svoger), ædle og velbårne mand Peder Mathiesen til Tvilumgaard, hans kgl. majestæts assessor i Kommercekollegiet, på dele af skoven vest for vejen fra Tvilum til Sminge Bro i Gjern Skov og Søkilde, som de havde arvet efter deres gode far (og svigerfar), borgmester Mads Poulsen til Tvilum.

Peder Mathiesen lod 22. marts 1680, læst 24. marts³⁸⁰, sin gæld på 600 rdlr. indmane hos Axel Sehested til Timgaard. - Og 14. april 1681³⁸¹ lod Peder Rosenørn til Tvilum tinglæse sin indførsel i Jørgen Dues ejendomme Hedegaarde i Bislev sogn.

Den 11. marts 1682, læst 18 marts³⁸², udstedte Niels Ægidisen til Torp et pantebrev til (fætteren) kgl. majestæts assessor i Kommercekollegiet, velædle og velbårne Peder Rosenørn til Tvilum på 700 rdlr. med pant i gods i Malle sogn. - 11. marts 1683, læst 28. marts³⁸³, udstedte Henrik Nielsen Holst i København et pantebrev på 200 rdlr. til Peder Rosenørn med pant i gods i Davgaard by og sogn; pantet blev udslettet 16. marts 1696.

³⁷⁵ Sven Tito Achen: Danske adelsvåbener - En heraldisk nøgle, 1973, 21, s.503

³⁷⁶ P.B. Grandjean: Vaabenbrev, Salmonsens Konversations Leksikon, 2. udg., bd. 24, 1928, s. 368.

³⁷⁷ Kronens Skøder, 2. bd., 1648-88, 1908, s.510.

³⁷⁸ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1679-81, B.24-647, fol. 156 og 157b.

³⁷⁹ Samme, fol.246.

³⁸⁰ Samme, fol.240b.

³⁸¹ Samme 1681-82, B.24-648, fol.89b

³⁸² Samme, fol.321.

³⁸³ Samme 1683-84, B.24-649, fol. 135b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Landsdommer Peder Lerche udstedte 12. september 1684, læst 1. oktober³⁸⁴, skøde til "min kære broder" (svoger) Peder Rosenørn på Kongensbro i Grønbæk sogn med tilhørende hus, der var købt af kongen. -

Den 20. september 1684, læst 1. oktober³⁸⁵, udstedte Niels Gregersen i Gjern, herredsfoged i Gjern herred og Tvilum birk, skøde til assessor Peder Rosenørn på en enghave ved Gjern, kaldet Simmens Have.

Til Tvilumgaard var knyttet Tvilum Klosters gamle birk, der i 1650 var blevet forenet med Vejerslev birk, idet de to birker skulle betjenes på een dag i ugen med fælles tingsted³⁸⁶. - 20. december 1687 blev forenet med Gjern og Framlev herreder samt to sogne af Sabro herred.

6. december 1684, læst 12. december³⁸⁷, udstedte Karen Madsdatter, salig borgmester Niels Mogensens i Randers, skøde til sin bror assessor Peder Rosenørn på to stykker eng ved Gjern by, kaldet Møllekær og Studehave, som hun havde arvet efter faderen Mads Poulsen til Tvilum.

Steen Bille til Jungetgaard udstedte 18. marts 1685, læst 26. marts³⁸⁸ et pantebrev på 1000 rdlr. til assessor Peder Rosenørn med pant i gods i Salling. - Og 11. marts 1686, læst 24. marts³⁸⁹, udstedte han endnu et pantebrev på 500 rdlr. til Peder Rosenørn med pant i gods i Salling; begge pante blev først udslettede 14. juli 1724.

16. marts 1686, læst 24. marts³⁹⁰, udstedte Karen Reedtz til Krabbesholm, salig Jens Kaas ' efterleverske, et pantebrev til assessor Peder Rosenørn på 300 rdlr. med pant i gods i Salling. - Og 17. marts 1687, læst 30. marts³⁹¹, udstedte amtmand Henrik Müller til Lønborggaard et pantebrev til assessor Peder Rosenørn på 1 200 rdlr. med pant i vestjysk gods. - Pantet blev udslettet 27. marts 1692.

Niels Ægidisen til Vansted udstedte 30. august 1687, læst 19. oktober³⁹², et pantebrev på 142 rdlr. til (fætter) assessor Peder Rosenørn med pant i Østergaard i Malle sogn. - Og 14. november 1687, læst 14. december³⁹³, udstedte Frederik Carisius til Palstrup skøde til Peder Rosenørn på gods i Jetsmark sogn, der var arv efter Peder Rosenørns moster Maren Nielsdatter.

Den 16. marts 1688, læst 21. marts³⁹⁴, udstedte Steen Bille til Jungetgaard et pantebrev til Peder Rosenørn på 1200 rdlr. med pant i gods i Salling. Samtidig udstedte han endnu et pantebrev på 3000 rdlr. til Peder Rosenørn; begge panter blev udslettet 14. juli 1724.

Otto Friis til Astrup, der i 1704 blev svigerfar til Mathias Rosenørn, udstedte 16. marts 1688, læst 21. marts³⁹⁵, et pantebrev på 300 rdlr. til Peder Rosenørn med pant i gods i Salling; pantet blev udslettet 5. december 1702.

³⁸⁴ Samme, fol.506b

³⁸⁵ Samme, fol.507.

³⁸⁶ Trap: Danmark, 5. udg., Skanderborg amt, 1964, s. 568.

³⁸⁷ Kilde 28, fol.550.

³⁸⁸ Viborg landstings skøde- og panteprot. 1684-86, B.24-650, fol. 87.

³⁸⁹ Samme, fol.354.

³⁹⁰ Samme, fol.355.

³⁹¹ Samme 1686-87, B.24-651, fol.242b.

³⁹² Samme 1687-89, B.24-652, fol.61b.

³⁹³ Samme, fol.83b.

³⁹⁴ Samme, fol.132 og 132b.

³⁹⁵ Samme, fol.133b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Den 19. marts 1688, læst 8. april³⁹⁶, udstedte Niels Benzon til Vaar og Mørkegaard skøde til (fætter) assessor Peder Rosenørn til Tvilumgaard på halvgården Sdr. Risager i Jetsmark sogn.

Peder Rosenørn interesserede sig også for kirkerne omkring Tvilumgaard. - 7. maj 1689, læst 15. maj³⁹⁷, udstedte Caspar Schøller til Lellinge- og Spanagergaarde skøde til Peder Rosenørn på jus patronatus til Grønbæk og Svostrup kirker, og 25. maj 1689, læst 7. august³⁹⁸, udstedte kong Christian V skøde til Peder Rosenørn på jus patronatus et vocatus samt tiender til Hinge Kirke.

Samme år - altså 1689 - blev Peder Rosenørn udnævnt til kancelliråd. I årene forud havde han været kommissær ved ryttergodset og matriklens indretning.

I 1691 lod han altertavlen i Tvilum Kirke restaurere, hvor han bl.a. lod baldakinen ovenover udsmykke med våbener for sig og sin hustru, - disse blev igen fremdraget 1942³⁹⁹. Til kirken i annekssoget Skorup skal han have skænket både kalk og disk; men den nuværende alterkalk i Skorup er identisk med den, som hans forældre i 1667 skænkede til kirken i Tvilum⁴⁰⁰.

Den 26. oktober 1695⁴⁰¹ fik kancelliråd Peder Rosenørn til Tvilumgaard skøde af Kronen - kongen eller staten - på jus patronatus et vocatus samt tiender til Gassum Kirke ved Randers. Og til denne kirke skænkede Peder Rosenørn den endnu eksisterende udskårne barok-altertavle⁴⁰².

Med sine mange pengetransaktioner ved landstinget i Viborg var det praktisk med en bolig der i byen, så 17. februar 1697, læst 22. februar⁴⁰³, udstedte Herman Rafn i København skøde til kancelliråd Peder Rosenørn til Tvilumgaard på sin kone Abel Cathrine Jacobsdatters andel af hendes fader, salig borgmester Jacob Sørensen i Århus hans gård i Viborg - nemlig et hjørnehus i Sct. Hansgade, hvor borgmester Henrik Jen sen tidligere havde boet.

Selv efter en snes års forløb på Tvilumgaard var Peder Rosenørn ikke eneejer af godset. - 30. november 1701, læst 8. december⁴⁰⁴, udstedte Oluf Lassen, søn af salig Peder Lassen (Madsen), skøde til sin kære farbror Peder Rosenørn på sin del af Tvilum, nemlig 22½ td. hartkorn hovedgårdstakst.

De boligmæssige forhold på Tvilumgaard synes ikke at have været imponerende i Peder Rosenørns tid. - Efter krigen 1658-60 var gårdens huse ganske brøstfældige på tømmer og tag⁴⁰⁵. Hverken Mads Poulsen eller senere sønnen Peder Rosenørn synes at have opført nye, solide bygninger, men må have nøjedes med at lappe på de gamle, for i 1720, da gården atter var overtaget af Kronen og udlagt til rytterhærens underholdning, var anlægget så brøstfældigt, at man opgav at indrette barakker i bygningerne, der nogle år efter delvis blæste omkuld.

I Tvilum Kirke findes gravminder over familien Rosenørn – nemlig et stenepitafium og et par kisteplader på korets nordvæg. Epitafiet bærer en svulstig indskrift om "Rosenørns Stamme fik adelig Ære o.s.v."

³⁹⁶ Samme, fol.167b.

³⁹⁷ Samme 1689-90, 8.24-653, fol.67b.

³⁹⁸ Samme, fol.110.

³⁹⁹ Kilde 31, s. 566.

⁴⁰⁰ Samme, s. 564.

⁴⁰¹ Kronens Skøder, bd. 3, 1689-1719, 1941, s. 179.

⁴⁰² Trap: Danmark, 5. udg., Randers amt, 1963, s. 758.

⁴⁰³ Viborg købstads skøde- og panteprot. 1696-1740, B.45-SP .2, fol. 8.

⁴⁰⁴ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1699-1701, B.24-666, fol. 468.

⁴⁰⁵ Kilde 31.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Pladen fra Anne de Hemmers kiste oplyser bl.a., at ærlig og velbyrdig frue Anne Hemmer var født 1637 den 23. februar, gift 1664 den 20. november og død 1703 den 5. april. - Hun døde på sin gård Tvilum træet af dage med længsel til Himmelen, da hun havde levet i Verden 66 år 13 dage, i ægteskab 38 år 4 måneder 16 dage. - Hendes fader var ærlig og velbyrdig Christopher Hemmer til Refsnæs, hendes moder ærlig og velbyrdig Karen Sur.

Over Peder Rosenørn findes den mere fyldige og oplysende tekst:

Her under hviler ærlig og velbyrdig Peder Rosenørn til Tvilum, fordem hans kgl. majestæts kancelliråd, som efter at han havde beset de fornemste steder udi Europa, hjemkom år 1663, blev siden brugt adskillige kgl. kommissioner landet til tjeneste, indtil han af svaghed hindret sig måtte til stilhed begive.

Den salig mands fødselstid varden 10. oktober år 1635 af ærlige og velbyrdige forældre, faderen Mads Poulsen von Rosenørn, herre til Tvilum, moderen Anne Vestenie Nielsdatter. Under deres direktion han sine ungdomsår fuldbragte, begav sig i ægteskab med hans forhen i Herren hensovede salig frue Anna Hemmers år 1664 og levede med hende et kærligt ægteskab 38 år 16 dage, efter den tid han måtte se hende bortkaldes, da de havde avlet sammen seks børn, en datter, fem sønner, deraf de to sønner alt forhen med deres salig fru moder har beredt ham indgangen til Himmelen de igen levende må tage mod den hårde skilsmisse som en erindring om deres egen dødelighed.

Han beskikkede sit hus, forrettede selv skifte og deling mellem sine efterladte børn og overgav enhver sin del, satte så alt verdsligt til side og med betragtning over det himmelske forventede Guds time, som så påfulgte fire uger derefter, da det behagede Gud efter tre dages sengeleje at forflytte ham fra dette jordiske til sin himmelske herlighed og overgav han med god fornuft og velberedt sin ånd i sin Frelsers hånd år 1706 torsdagen den 26. august ved middagstid, efter at han havde levet i Verden et og halvfjerdssindstve år mindre seks uger og tre dage.

I forbindelse med stamtavlen over slægten Rosenørn 1932 bringer adelsårbogen gengivelser af malerier af kancelliråd Peder Rosenørn og hustru Anne de Hemmer.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

Anne de Hemmer, ane 589 og Peder Mathiasen, adlet Rosenørn. ane 588

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 590 Christopher de Hemmer, f. 1634, d. 1684

Ane 591 Magdalena von Ginchel, f. 1644, d. 1703

Fra giftermålet 1661 var Christopher de Hemmer købmand i Aalborg, hvor han ved sin død ejede byens største købmandsgård i Jomfru Anegade ned mod fjorden.

Christopher blev født 1634 i Aalborg Budolfi sogn, døbt 16. november, søn af borgmester Christopher de Hemmer og hustru Karen Laursdatter (Sur). - faddere ved hans dåb var Hans Sørensen Skriver, Peter Røring, mag. Nielses hustru og Søren Andersen Skribers hustru.

Christopher de Hemmer døde 1684 i Aalborg Budolfi sogn, begr. 13. marts, 49 år 3 måneder 2 uger 2 dage gl.

Han - Christopher de Hemmer - blev gift 13. oktober 1661 i Aalborg Budolfi Kirke, trolovet 22. september (Dom. Miser.) og viet 13. oktober (Dom. 18. Trinit.), med Magdalena von Ginchels.

Magdalena blev født 1644 i Aalborg Budolfi sogn, døbt 17. februar, datter af borgmester Christen von Ginchel og hustru Sidsel Jørgensdatter. - Faddere ved hendes dåb var Peter Røring, Thomas(?) Poulsen, velbårne fru Anne Krabbe og Karen Laursdatter.

Hun - velædle frue Magdalena von Ginchels - døde 5. april (Skærtorsdag) på Klarupgaard i Klarup sogn, begr. 26. april, 59 år gl.

Efter Christopher de Hemmers død blev Malene van Ginkels gift anden gang 27. oktober 1685 i Aalborg Budolfi Kirke med (enkemand) assessor Tøger Lassen (hvis tredje kone hun blev).

Han - assessor Thøger Lassen - døde 1689 i Aalborg Budolfi sogn, begr. 8. november, 66 år 3 dage gl.

Thøger eller Tøger Lassen eller Lassen⁴⁰⁶, der antagelig var født 1623 i Viborg som søn af Peder Lassen, der nævnes 1639-42 som slotsskriver på Hald og 1652 som landstingsskriver og hospitalsforstander i Viborg, startede sin karriere som slotsskriver på Aalborghus, hvor han nævnes 1656-57, men fra før 1661 borger og købmand i Aalborg. - Sidst i 1660'erne boede han nogle år på herregården Rødslet, som han ejede fra 1665 til sin død; fra 1674 ejede han tillige Vester Ladegaard ved Aalborg. 1674 blev han krigskommissær og 1685 assessor i Kommercekollegiet, samt 1687-89 fungerende stiftamtmand.

Han blev gift første gang 1660 med Elsebeth Hansdatter, 1641-1671, datter af borgmester Hans Sørensen (den yngre) og hustru Elsebeth Laursdatter. - Efter hendes død blev han gift anden gang 1673 med Magdalene Foss, død 1675, søster til biskop Mathias Foss i Aalborg og datter dr. med. Niels Foss i Lund og hustru Karen Mathiasdatter Jacobæa.

Af Tøger Lassons 7 børn blev sønnen Peder Tøgersen Lassen adlet 1731, mens datteren Maren i 1686 blev gift med sin "sammenbragte bror" Christopher de Hemmer.

Børn

Magdalena von Ginchel fik kun børn med sin første mand Christopher de Hemmer, nemlig følgende 6:

1. Christopher de Hemmer, 1662-1704, blev senest 1686 udnævnt til assessor i Kommercekollegiet, medejer og sidst enejer af godset Refsnæs. - Han boede endnu ved konens død 1695 i Aalborg Budolfi sogn, men døde på Refsnæs. Gift 1686 med Maren Tøgersdatter Lassen, 1662-1695, datter af Tøger Lassen og hustru Elsebeth Hansdatter. - Christopher og Maren var således sammenbragte børn, idet hendes far jo var hans stedfar.
2. Jørgen (kaldtes også George) de Hemmer, 1665-1724, fra senest 1690 sekretær i Danske Kancelli, men død i Aalborg Budolfi sogn og begr. i Vor Frue Kirke.
3. Bente de Hemmer, født 1667, død samme år.

⁴⁰⁶ 1 Danmarks Adels Aarbog 1951, II, s.111-13.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

4. Bente Maria de Hemmer, 1669-1697. Gift 1685 med Frands Reenberg⁴⁰⁷, 1652-1727, søn af Claus Christensen (Skriver), borgmester i Viborg, og hustru Mette Pedersdatter. - Efter Bente Marias død blev han gift 2. gang med enken Karen Hahn, født Luia, 1666-1731. Frands Reenberg blev dr. med. 1683, nedsatte sig derefter som praktiserende læge i Aalborg, hvor han fra 1692 blev stadsfysikus og provinsialmedikus. - Han ejede herregården Holmgaard i Skals sogn 1696-1715.
5. Karen de Hemmer, født 1673, **ane 295**.
6. Christian van Ginckel (Ginchel) de Hemmer, 1680-1702, medejer af Refsnæs og Klarupgaard, hvor han døde ugift.

Christopher de Hemmer

Både han og hans hustru Magdalena von Ginchel var børn af borgmestre i Aalborg, men Christopher blev hverken rådmand eller borgmester i byen, hvor han dog efterhånden blev uhyre velhavende. - Flere steder⁴⁰⁸ anføres, at Christopher de Hemmer var assessor i Kommercekollegiet, men dette passer ikke. Sønnen af samme navn nævnes 1686 ved sit giftermål som assessor, ligesom han ved skiftet efter stedfaderen og svigerfaderen

Tøger Lasson nævnes som assessor; i et moderens dokumenter fra 1692 nævnes han som assessor i Kommercekollegiet.

Som velhavende købmand kunne Christopher de Hemmer låne penge ud til omegnens adelige og andre. - 11. marts 1677, læst 28. marts⁴⁰⁹, udstedte Anna Teklen (Tekla) v. Baumgarten, salig Peter Rislers til Buderupholm et pantebrev til ærlig mand Chrisopher de Hemmer, borger udi Aalborg, på 600 rdlr. med pant i Buderupholm gods.

15. maj 1678, læst 9. oktober⁴¹⁰, udstedte Elsebe Axelsdatter Biørn, salig hr. Gert Nielsen Bech, fordum sognepræst i Hjørring hans efterleverske på egne og Laurids Nielsen Bech, forpagter på Kærsgaard, på sin salig brors umyndige børn, nemlig Niels og Henrik Gertssønner, deres vegne skøde til ærlig mand Christopher de Hemmer, indvåner og handelsmand i Aalborg, på en gård i Jelstrup by og sogn, for 200 sldr. 3 mk. 10 sk., som var fordret af boet efter salig dr. Hans de Hemmer efter obligation af 8. marts 1672. - Christopher de Hemmer og broderen Hans var fætre til brødrene Bech, hvis far Niels Lauridsen Bech var bror til den gamle borgmester Christopher de Hemmers hustru Karen Lauridsdatter (Sur).

22. marts 1679⁴¹¹ udstedte centraladministrationen åbent brev om, at Christopher de Hemmer, indvåner i Aalborg, måtte for sig, hustru og ægte børn og descendenter eller efterkommere nyde det gods, han nu eller herefter tilforhandlede sig, med samme rettigheder som adelen eller Københavns indvånere efter 4. artikel i stadens privilegier.

Denne kgl. bevilling fik han hurtig brug for, idet Christopher de Hemmer, borger og købmand i Aalborg, 29. marts 1679, læst 31. marts⁴¹², fik kommissionsudlæg i salig jomfru Maren Seefelds gods, nemlig herregården Refsnæs i Komdrup sogn (egl. Nr. Kongerslev sogn) med 56 tdr. hartkorn hovedgårdstakst og meget bøndergods for 40 rdlr. pr. td. hartkorn til ialt 4.596 rdlr. - Umiddelbart herefter samlede han endnu yderligere bøndergods sammen, som før havde hørt under Refsnæs i Maren Seefelds tid.

⁴⁰⁷ Ehrencron-Müllers Forfatterlexikon, bd.6, 1929, s.430.

⁴⁰⁸ Fra standardværket Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg v. Tauber og A. H. Nielsen, 1879-80, s.101, har fejlen bredt sig.

⁴⁰⁹ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1677-78, B.24-645, fol. 10b.

⁴¹⁰ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1678-79, B.24-646, fol.117.

⁴¹¹ Kronens Skøder 1648-88, bd. 2, 1908, s.470.

⁴¹² Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1678-79, B.24-646, fol.338.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

29. oktober 1679, læst 6. november⁴¹³, fik han skøde af dr. med. Niels Jespersen i Aalborg på en gård i Svanfolk i Skibsted sogn, ligesom Eske Lauritsen, født i Hobro, men residerende på Lundsgaard, samtidig solgte sin nævnte gård Lundsgaard i Lyngby sogn til ærlig, højagtbar og velfornemme Christopher de Hemmer til Refsnæs, vonhaftig udi Aalborg.

Ove Juul til Villestrup overdrog ved skøde af 20. november 1679, læst 17. december⁴¹⁴ til Christopher de Hemmer jordegods i Nr. Kongerslev sogn, som tidligere havde tilhørt Maren Seefeld.

11. marts 1680, læst 24. marts⁴¹⁵, udstedte Torben Nielsen, residerende på Hammelse, et pantebrev til Christopher de Hemmer, indvåner i Aalborg, på 1.000 rdlr. med pant i gods i Vendsyssel. - Og 13. marts 1680, læst 24. marts⁴¹⁶, solgte borgmester Jacob Urbansen i Aalborg en gård i Skibsted by og sogn til Christopher de Hemmer, der 15. marts 1680, læst 24. marts⁴¹⁷, fik skøde af Laurids Lassen Aalborg på gods i Haverslev by og sogn i Hanherred.

Claus Svan, borger i Vejle, solgte ved to skøder af 18. og 19. marts 1681, læst 22. marts⁴¹⁸, gods i Skibsted, Nr. Kongerslev og Komdrup til ærlig og velfornemme mand Christopher de Hemmer, indvåner i Aalborg-, ligesom Claus Unger til Sø ved skøde af 30. marts 1681, læst 14. april⁴¹⁹, solgte gods i Korndrup og Nr. Kongerslev til ham.

Endelig overdrog Rasmus Rasmussen, residerende på Bjørum i Vend syssel, ved skøde af 24. februar 1683, læst 14. marts⁴²⁰, gods i Nr. Kongerslev til Christopher de Hemmer til Refsnæs.

I de sidste fem år af sit liv fra 1679 var Christopher de Hemmer ivrigt optaget af at fe bøndergods samlet under Refsnæs, så godset kunne blive komplet med 200 tdr. hartkorn bøndergods indenfor 2 miles afstand. - Han måtte have fæstebønder for at få gården drevet, thi uden hoveri var dette utænkeligt⁴²¹.

Samlingen af godset var også væsentligt, om end ikke helt, lykkedes for ham, inden han døde 1684. Han vedblev - også som godsejer - at bo i Aalborg, men holdt en bestyrer ude på Refsnæs. Folkeholdet var 1682 syv karle og to piger; karlenes antal var forholdsvis stort, fordi fuldt hoveri foreløbig ikke kunne ydes. Da var gårdens besætning på 5 heste og hopper samt 4 føl, 80 kreaturer over fire år, 11 stude fra to til fire år, 6 yngre nød og kalve, 7 kvier, 44 får og væddere og 8 svin.

På Refsnæs findes endnu en mægtig 100 m. lang stråttækt lade af svært bindingsværk fra begyndelsen af 1600-tallet⁴²².

I Aalborg by ejede Christopher de Hemmer efter grundtaksten 1682⁴²³ 30 gårde og huse, så han var den største grundejer i byen - efterfulgt af Herman Werchmester og Jacob Panch med henholdsvis 16 og 13 ejendomme. - Peter Riismøller har udregnet, at gennemsnitsværdien af byens 800 lejligheder var 12 rdlr., men de 52 lejligheder, som de Hemmer ejede, var kun vurderet til gennemsnitligt 9 rdlr. - Hans egen gård var vurderet til hele 300 rdlr., byens værdifuldeste gård, efterfulgt af Tøger Lassons

⁴¹³ Viborg landstings skøde- og panteprotokol, 1679-81, B.24-647, fol.146 og 146b.

⁴¹⁴ Viborg landstings skøde- og panteprotokol, 1679-81, B.24-647, fol. 178.

⁴¹⁵ Viborg landstings skøde- og panteprotokol, 1679-81, B.24-647, fol.269b.

⁴¹⁶ Viborg landstings skøde- og panteprotokol, 1679-81, B.24-647, fol.268b.

⁴¹⁷ Viborg landstings skøde- og panteprotokol, 1679-81, B.24-647, fol.268.

⁴¹⁸ Viborg landstings skøde- og panteprotokol, 1681-83, B.24-648, fol.66 og 66b.

⁴¹⁹ Viborg landstings skøde- og panteprotokol, 1681-83, B.24-648, fol.92.

⁴²⁰ Viborg landstings skøde- og panteprotokol, 1683-84, B.24-649, fol.64.

⁴²¹ Alexander Rasmussen: Kondrup Sogns Beskrivelse og Historie, s. 209, i Fra Himmerland og Kjær Herred 1925, s.173ff.

⁴²² Trap: Danmark, 5. udg., Aalborg amt, 1961, s.1084.

⁴²³ P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd.2, 1932, s.88ff, samt Peter Riismøller: Aalborg - Historie og Hverdag, 1942, s.151-52.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

gård ved Østerå til 280 rdlr., nemlig hjørnegården ved Østerå og Stranden hvorfra den kendte "Aalborgstue" på byens museum stammer⁴²⁴.

Christopher de Hemmers iboende gård beskrives i takseringen 1682 som liggende langs stranden til tre gader, mens den i skiftet 1684⁴²⁵ nævnes med huse, gårdsrum og haver ned til fjorden, vurderet til 5.000 sldr.

Peter Riismøller⁴²⁶ identificerede Christopher de Hemmers hovedejendom ved fjorden med Kjellerups eller Klingenberges gård mellem Jomfru Anegade, Grotumsgade og Vesteraagade; gården er nu flyttet til Den gamle By i Århus - Aalborggården eller Jacob Kjellerups gård. – Men denne identifikation kan vist ikke passe, idet Kr. Værnfelt og Svend B. Olesen samstemmende⁴²⁷ oplyser, at Christopher de Hemmers hovedejendom var byens største købmandsgård mellem Jomfru Anegade, Stormgade, Lauget og fjorden - senere kaldet Spritgaarden.

Af denne gård - den største af alle Aalborgs købmandsgårde - står intet tilbage⁴²⁸. I 1930'erne blev fløjen mod Stormgade nedbrudt for at udvide denne gade, siden er hele komplekset jævnet med jorden, og på stedet ligger nu den kontorbygning, der rummer Nordjyllands amtsadministration. - Af gården, hvoraf de ældste dele var opført omkr. 1600 eller før, er en enkelt to-stokværks lagerbygning genrejst i Den gamle By i Århus, hvor den er ramme om dette museums brændevinsbrænderi.

I 1682 ejede Christopher de Hemmer bl.a. den store gård ved Østeraa, Østeraagade 23-25, som hans kones morfar Jørgen Olufsen havde bygget 1616⁴²⁹. - Jørgen Olufsens gård kaldes nu fejlagtigt Ellen Marsvins hus. - Gården bestod af det grundmurede gavlhus, vurderet til 126 rdlr. og udlejet til Peter Harding, mens langhuset af bindingsværk, vurderet til 83 rdlr., var lejet af Morten Thrane.

Desuden ejede Christopher de Hemmer tre vandmøller i Aalborg⁴³⁰, nemlig Gammel Mølle, Miels eller Kiers Mølle og Stampemøllen syd for Miels Mølle; mens han havde arvet de to første efter svigerfaderen Christen van Ginchel, havde han købt den tredje af fru Vibeke Thott.

Skiftet efter ærlig, højagtbar og velfornemme nu salige Christopher de Hemmer, fordom borger og fornemme handelsmand i Aalborg, blev påbegyndt 15. juli 1684, men først sluttet året efter, er indført i to tykke læderbind og fylder i hundredvis af sider.

Arvingerne var hans efterleverske, den hæder lige, dydædle og meget Gudelskende matrone Magdalene von Ginchel, der mærkeligt nok ved skiftemødet 14. januar 1685 var myndig uden lavvæрге og selv påtog sig værgemålet for sine tre yngste børn. - Børnene var:

Christopher de Hemmer i 22. år, Jørgen de Hemmer i 20. år, Bente Marie de Hemmer i 16. år, Karen de Hemmer i 12. år og Christian von Ginchel de Hemmer i 5. år.

Det store skifte indledes med en vurdering af boets ejendomme:

Den salig mands hovedejendom, som han selv iboede, med alle tilhørende huse, gårdsrum og haver ned til fjorden vurderedes til 5.000 sldr.

Den anden ejendom næst sønden til Jens Thiels ved Østerå, som Peter Harding nu iboer (Jørgen Olufsens gård) til 1.650 sldr. En ledig plads østen til åen ved Slotsgraven til 50 sldr. Dertil kom bl.a.

⁴²⁴ Riismøller: Et Hjørne af Aalborgs Historie, 1948.

⁴²⁵ Aalborgs originale skiftebreve 1684, B.37-550, nr.119.

⁴²⁶ Riismøller i note 18, s.152, samt Svend B. Olesen: Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd. 2, Aalborg-bogen 1973, s.65-66.

⁴²⁷ Kr. Værnfelt: Ved hestemarked og søboder (s.24) i Fra Himmerland og Kjær Herred 1962, s.21ff, og Svend B. Olesen: Thøger Lassen (s.96) i Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd.1, Aalborg-bogen 1972, s. 91ff.

⁴²⁸ Svend B. Olesen: Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd.2, Aalborgbogen 1973, s.87, samt Trap: Danmark, 5. udg., Aalborg Amt, 1961, s. 868 og 74.

⁴²⁹ Riismøller i note 19, s. 50, samt Olesen i note 22, s. 38ff.

⁴³⁰ Knudsen i note 18, s.27.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

en ejendom i Rykindgyde og en i Bispensgade m.fl. ialt 36 ejendomme i Aalborg, i alt vurderet til 12.723 sldr.

I fællesskab med Hans Pedersen Naschouf ejede han et skib – nemlig en kreje - og en pram til ialt 2.350 sldr., hvoraf boet altså ejede halvdelen 1.175 sldr.

Dertil kom mængder af værdigenstande såsom guldsmykker - en del med diamanter - for 579 sldr., hvoraf det dyreste var en guldkæde på 35½ lod til 426 sldr. og en guldring med 72 små og 1 stor diamant til 36 sldr. Desuden var der forgyldt og almindelig sølv til ialt 1.341 sldr. - bl.a. en forgyldt pokal på 120 lod til 97 sldr. og en ud- og indvendig forgyldt kande på 95 lod til 77 sldr.; der nævnes ialt 58 sølvkander og pokaler.

Af husgeråd vurderedes kobber for 288 sldr., malm for 47, messing for 90 og tin for 212 sldr. - Der var lindklæder, bl.a. to 8 alen lange damaskduge, til ialt 485 sldr., samt sengeklæder for 338 sldr., spærlagner, sengedækkener, borddækkener og bænkedynner og hynder for i alt 373 sldr.

Registreringen og vurderingen af den salig mands gangklæder til i alt 287 sldr. 1 mk. 8 sk. lyder:

	sldr.	mk.	sk.
1 sort silke " grofgrøns" klædning, kjole og bukser, kjolen underforet med silketobin	12	0	0
1 sort klædes kjole, underforet med sobelsnakker	22	0	0
1 sort klædes klædning, kjole og bukser, kjolen underforet med mår	18	0	0
1 sort klædes kjole med kattefoer under	6	0	0
1 ny moskus klædes klædning, kjole og bukser, kjolen med 11 dusin sølvknapper og udi bukserne 35 små knapper, kjolen underforet med gråværk	54	0	0
1 lysegrå klædes klædning, kjole og bukser med rævefoer under kjolen og 60 sølvknapper, udi bukserne 22 sølvknapper	27	0	0
1 gl. grå klædes kjole med 45 sølvknapper og 1 par bukkeskindsbukser med 4 dusin små sølvknapper	22	0	0
1 sort sarses nattrøje med rødt farvet rulamsskind under og 3 dusinsølvknapper udi	5	0	0
1 brun sarses brystdug, stoppet med rød sardug under	1	0	0
1 par røde sarses underbukser	1	0	0
1 par hvide "ruderit" linned underbukser	1	0	0
1 ilderfor	4	0	0
1 sort lang sørgekappe	16	0	0
1 sort klædes kappe, stakket	8	0	0
7 grå... "groffgrøns" kappe	12	0	0
1 grå klædes rejsekappe	6	0	0
1 sort fløjels hue med sobelsfor	4	0	0
1 sort hat	0	3	0
1 brun hat	0	3	0
1 grå do.	1	0	0
1 sort akselgehæng med sorte frynser	5	0	0

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1 grå rejsekasket	1	0	0
1 blå tafes nathue	0	2	0
1 par brandgule og blå silkestrømper	2	0	0
1 par "inspringt" do.	1	2	0
1 par lodne moskus strømper	0	2	8
1 par gule semslæder do.	0	2	0
1 par moskus engelske stripstrømper	1	0	0
1 par grå støvlestrømper	0	3	0
1 par moskus do.	0	2	0
1 par gamle lysegrå med sorte "snichler" bagpå	0	1	8
15 alen sort fibskaft	4	0	14
1 par sorte sko	1	1	0
1 par brune do.	1	1	0
1 par gule safians tøfler	1	1	0
1 par støvler af ryslæder	3	0	0
Den salig mands livskårne lindklæder:			
1 fin tæt kammerdugs skjorte med udskær i brystet	9	0	0
1 kammerdugs do.	4	2	0
6 hørgarns skjorter	9	0	0
6 do.	7	2	0
3 halsduge med hollandske kniplinger	3	3	0
4lærreds do.	3	0	0
2 klosterlærreds håndduge med "Echer" udi	0	3	0
1 dusin slesviger(?) lærreds håndduge med "Ercher" udi	2	1	0
1 broget kattuns halsklud	0	3	0
3 klosterlærreds nathatte	0	2	4
Derpå følger den afdødes imponerende våbensamling, vurderet til i alt 66 sldr. 3 mk. 12 sk.			
7 gøngebøsse indlagt på skæftet med elfenben	3	0	0
1 musket indlagt på skæftet med perlemor	3	0	0
1 fyrbøsse med ny stok	1	3	0
1 gl. do. med 1 søndret stok	1	0	0
1 liden karabin	0	3	0
1 do. med 1 gl. stok	0	3	0
1 par pistoler med sorte kapper og benknap på enden	4	2	0
1 par gamle do. med messingkapper på enden	1	2	0
1 par "commis" do. med jernkapper	1	2	0
1 par pistoler - flint med jernkapper, den ene uden lås	0	3	0

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1 puffert med fyrslås	0	2	0
1 do. med flintlås, liden benknap på enden	0	1	8
1 do. uden benknap med sønderbruden vandskrue	0	1	0
3 metalpiber, støbt udi et	0	3	0
3 små metal stykker (saut-kanoner) på lavetter	0	3	0
1 musket med sort stok, messing blik for enden	1	0	0
1 do. med jernblik	0	3	8
1 stor musket med rød stok	1	0	0
1 liden musket, litra H	0	3	0
1 gl. musket med 8 bogstaver på musket med C.V.G. på	1	0	0
1 do., gl., med brøden stok	0	2	0
1 kårde med sølvfæste, forgyldt med filigranarbejde belagt	15	0	0
1 do. med jernfæste, indlagt med sølv, sølv håndgreb og sølv dupsko på	7	2	0
1 gl. hugkårde med gammeldags fæste	1	0	0
1 gammeldags kårde med forgyldt fæste	1	0	1
1 liden kårde med flammet kling	1	1	0
1 liden slet do.	1	0	0
1 liden "landtely" kårde	0	3	0
1 liden krumsabel med messing fæste	0	3	0
1 "plommed poldiret" kling med træskede uden fæste	0	1	0
1 spanskrør med sølvknap forgyldt med filigranarbejde belagt	4	2	0
1 "japon rect" med gl. sølvknap på	3	0	0
1 do. med benknap på	1	2	0
1 hellebard med jernskinner på stokken	0	2	0
4 piker med jernbeslag	0	3	0
1 halv do.	0	0	4
1 "Embter biill" med træskæft	0	2	0

Boets fine bibliotek bestod af hele 282 værker, som blev vurderet til 98 sldr.; - fordelingen på formaterne folio, kvart, oktav og duodecimo var henholdsvis 30, 88,74 og 90. - Mange af bøgerne var religiøse med både Christian IIIs og Frederik IIs bibel i spidsen sammen med både en tysk bibel og en huspostil.

Der var værker på dansk, tysk, hollandsk, engelsk og fransk samt latin og italiensk. Saxo Grammaticus på latin, en hebræisk og italiensk grammatik, samt en hollandsk matematikbog viser spændvidden sammen med frisiske, tyske, danske og norske lovbøger. - Desuden nævnes et gammelt søkort.

Masser af møbler - store udskårne skabe m.v. nævnes i hovedgårdens mange rum, enkelte på Refsnæs. Til købmandsgården hørte flere pak- og kramboder med varer, samt en del korn såsom 159 tdr. malt til 298 sldr., 60 tdr. rug til 150 sldr. samt ialt 580 tdr. havre. - Desuden kornet på Refsnæs.

I gården i Aalborg var der en besætning på 2 par heste, 2 køer og 2 små svin, mens der på Refsnæs - foruden mange fedestude - nævnes 10 køer og 60 får, samt heste.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Refsnæs med 72 tdr. hartkorn blev vurderet til 3.240 sldlr., mens gårdens bygninger blev ansat til yderligere 600 sldlr. - Godset Refsnæs med tilhørende bøndergods blev vurderet til ialt 11.609 sldlr.

Desuden nævnes en smule strøgods i Kær herred, Vendsyssel, Hanherred og i Thy, samt masser af tilstående gæld - bl.a. en obligation på 1.740 sldlr. udstedt af Kongen.

Da boet blev gjort op, blev der 75.162 sldlr. til deling mellem enken og børnene.

Efter halvandet års enkestand giftede Magdalena von Ginchel sig i efteråret 1685 med den ligeledes velhavende assessor Tøger Lasson til Rødslet og Vester Ladegaard, hvortil han i 1680'erne fjøede herregården Klarupgaard i Klarup sogn syd for Aalborg⁴³¹ (26). - I Aalborg ejede Tøger Lasson bl.a. hjørnegården ved Østeraagade og Stranden med den kendte panelstue - "Aalborgstuen"⁴³².

Men allerede 1689 døde Tøger Lasson, hvorpå Magdalena atter var enke. - Først 12. august 1690⁴³³ påbegyndtes det 337 sider lange skifte efter Tøger Lasson til Rødslet, assessor i Kammerkollegiet og landkommissær, mellem arvingerne, nemlig enken, den velædle og velbyrdige frue, fru Magdalena von Ginchel og den salig mands børn: De ædle seigneurer Hans, Laurids og Peder Tøgersønner Lassønner, såvel som velædle madame Maren Tøgersdatter Lasson, velædle assessor Christopher Christophersøn de Hemmers kæreste, og ædle mø Elsebeth Tøgersdatter Lasson.

Til stede var tillige enkens lavværge, sønnen sekretær George de Hemmer, der sammen med broderen Christopher var født værge for deres søskende ædle Karen de Hemmer og ædle Christian von Ginchel (datteren Bente Maria og svigersønnen Frands Reenberg nævnes mærkeligt nok ikke, men det var vel også kun de umyndige børn, der havde arv til gode i boet).

På skiftet blev bl.a. fremlagt et testamente oprettet 27. maj 1687 mellem Tøger Lasson og hans velædle kæreste, fru Magdalena von Ginchel, hvoraf det fremgår, at ægtefællerne havde særeje.

Desuden fremlagdes en kontrakt affattet 1. juli 1690, fordi der på trods af testamentets bestemmelser alligevel var blevet stridigheder mellem de to kuld børn. - Heri bestemtes, at enken forlods skulle have 224 tdr. hartkorn, nemlig Klarupgaard samt dele af Refsnæs, hvorimod hendes stedbørn skulle have hendes iboende gård i Aalborg, som hun ellers efter testamentet selv skulle have haft.

Af aktiver, der angik familien de Hemmer, nævnes Kongens obligation af 11. juli 1678 til Christopher de Hemmer på 1.000 rdlr., samt 515 rdlr. i renter der af, og desuden baron Fuirens obligation af 11. marts 1685 til Magdalena von Ginchel på 4.000 rdlr. med 480 rdlr. i rente.

Tøger Lassons økonomiske forhold var - til trods for de store jordegodser - ikke alt for gode ved hans død; hjørnegården på Øster Aagade, hvor familien boede, var ikke i god stand og blev forgæves sat på auktion 1697, hvorefter Magdalena først i 1693 fik den solgt.

Som enke flyttede Magdalena von Ginchel til sin herregård Klarupgaard, hvor hun opholdt sig, da hun 11. marts 1692, læst 30. marts⁴³⁴, til Hans Benzon til Skærsø transporterede sin obligation, som baron Diderich Fuiren friherre til Fuirendal havde udstedt til hende 11. marts 1685 på 4.000 rdlr. - Dokumentet blev underskrevet til vitterlighed af hendes sønner Christopher de Hemmer, assessor i Kommercekollegiet, og Georg de Hemmer, sekretær i Danske Kancelli.

Til kirken i Klarup skænkede hun en gitterdør af smedjærn med sine initialer - døren adskiller nu kirkens skib og våbenhus⁴³⁵.

Ved skøde af 11. marts 1695, læst 27. marts⁴³⁶, overdrog Magdalena von Ginchel, salig assessor Thøger Lassens efterleverske, sine andele af hovedgården Refsnæs til sin søn Christopher de Hemmer.

⁴³¹ Kilde 17, s.1016.

⁴³² Kilde 19, s.50-51, samt Olesen i note 22.

⁴³³ Aalborgs originale skiftebreve 1690, B.37-555, nr.218.

⁴³⁴ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1692, B.24-656, fol.55b.

⁴³⁵ Kilde 17, s.1015.

⁴³⁶ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1694-96, B.24-660, fol. 108b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Han blev eneejer af godset, da han ved skøde, dateret Aarupgaard 30. juni 1702, læst 29. juli⁴³⁷, erhvervede sig broderen Christian (von Ginchel) de Hemmers andele af Refsnæs.

Klarupgaard ejede Magdalena von Ginchel til sin død 1703, men hun synes ikke at have været eneejer deraf, idet hendes afdøde mand Tøger Lassons arvinger samt Peder Hofmann ejede andele af gården til 1705. -

Den del af gården, som svigersønnen Frands Reenbergs børn arvede efter hende, deres mormor, overdrog Frands Reenberg ved skøde af 4. april 1705 til Hans Benzon til Sohngaardsholm m.m., som 4. maj 1705 læst 17. juni⁴³⁸, transporterede dels sine egne andele, dels Tøger Lassons arvingers og Peder Hofmanns andele til oberst Heinrich Rosenauer sammen med de andele af godset, som var arvet af salig assessor Christopher de Hemmers søn Christopher de Hemmer til Refsnæs (arveladerens sønnesøn) og madame Rosenørn (datteren) og Georg de Hemmer (sønnen).

Ifølge Hofmanns Foundationer⁴³⁹ testamenterede Magdalena von Ginchel 100 rdlr. til Vor Frue Kirke i Aalborg, samt 100 rdlr. til de fattige i fattighuset udenfor Vesterport, men legaterne er mærkeligt nok dateret 22. marts 1709 - seks år efter stifterens død.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁴³⁷ Samme 1702-05, B.24-668, fol.128b.

⁴³⁸ Samme, fol.502b.

⁴³⁹ Hiort-Lorenzen og Salicath: Repertorium over Legater og milde Stiftelser i Danmark, bd. 5, 1899, s.22 og 39.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 610 **Christen Pedersen, f. 1618, d. 1703**

Ane 611 **Mette Terkelsdatter, f. 1631, d. 1708**

Christen Pedersen er født ca. 1618 i Vester Ougstrup, forældrene var: Peder Christensen og Inger Andersdatter (måske Maren Nielsdatter eller Anne Pedersdatter - iflg. "Hansen & Lyngsøe").

Gift med Mette Terkelsdatter i Aars Kirke 27. juli 1656.

Mette Terkildsdatter var født i Gundestrup ca. 1632, forældrene var: Terkild Hansen og Maren Nielsdatter i Gundestrup (se **ane 1222**). Mette døde i en alder af 76 år, og blev begravet i Aars 7. november 1708.

Følgende børn er fundet, alle døbt i Aars kirke:

1. Peder Christensen, døbt 13. september 1657.
2. Niels Christensen Ougstrup, døbt 21. januar 1666. Død ca. 1738 i Ll. Binderup gm. Maren Davidsdatter, datter af David Hansen Skrædder og hustru Margrethe Christensdatter, Gislum.
3. Inger Christensdatter, døbt 24. januar 1669, **ane 305**, gm. Peder Jensen Grøn.
4. Kirsten Christensdatter, døbt 1. juni 1671.
5. Anders Christensen, døbt 26. oktober 1673, død i 1763 i Vester Oustrup, gm. Mette Pedersdatter.
6. Maren Christensdatter, døbt 20. august 1676, gm. Niels Andersen Fisker i Aars 1703.

Christen Pedersen

Nævnes i Vester Ougstrup: 1656, 1661, 1666, 1669, 1671, 1673, 1676, 1688, 1702 og 1703.

I Aalborghus Jordbog 1661, (som Ryttergods) var fæsterne: Anders Pedersen og Christen Pedersen, hvilket også var tilfældet i 1680 & 1688, hvor gårdens hartkorn opgives til: 13-2-1-2 5/7 tdr. og det nye hartkom.

Aars KB 1703 opslag 97-98:

Dominica 2. post Pasca, den 22. april, blev Christen Pedersen af Vester Oustrup begravet, som alder var 84 aar, nogle måneder og dage.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 616 Christen Jensen, vel kaldet Knudsen, f. før 1640, d. efter 1680.

Ane 617 N.N.

Christen Jensen, der vel som sin far og søn tillige blev kaldt Knudsen, var 1680 sammen med sønnen Jens fæster af slægtsgården, præstens anneksgård i St. Binderup i Binderup sogn på ca. 5 td. hartkorn. – Mellem 1680 og 1688, blev sønnen Jens Christensen, kaldet Knudsen, enefæster af gården.

Christen Jensen må være født før 1640 - vel snarest senest 1635 i St. Binderup som søn af Jens Jensen, kaldet Knudsen, og hustru Edel Bertelsdatter, se ane 1.232. - Christen Jensen (Knudsen) døde som nævnt efter 1680, vel før 1688.

Christen Jensen blev gift før 1660 - vel senest 1655, men konens navn og herkomst er ukendt. - Af børn kendes kun sønnen Jens Christensen, kaldet Knudsen, født før 1660 - vel senest 1655, ane 308.

Barn

Parret havde mindst 1 barn:

1. Jens, født før 1660, ane 308.

Anneksgården i St. Binderup

Vor viden om Christen Jensen (Knudsen) er udledt af matriklerne 1664, 1680 og 1688⁴⁴⁰. - 1664 var Jens Knudsen fæster af annekspæstegården, hvis hartkorn var delt i en herlighedsdel på 1 td. 2 skpr. og en bondeskyldsdel på 4½ td. 3 skpr. 1½ fjk. 1½ alb. (eller normaliseret 4 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 2½ alb.).

1680 var Christen Jensen og (faderen) Jens Christensen i fællesskab fæstere af gården, hvis herlighed på 1 td. 2 skpr. da hævdes at tilhøre Klingenberg, og hvis bondeskyld på 4 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 2 3/5 alb. var aneksskyld til præsteembedet Tisted-Binderup. - 1688 var Jens Christensen, se under ane28, enefæster af gården, hvis herlighed da tilhørte baron Jens Juel, mens bondeskylden stadig var aneksskyld; gårdens samlede nye hartkorn blev da ansat til 4 tdr.7 skpr. 2 fjk.

Gårdens herlighed hørte oprindeligt under Mariager Kloster og blev med dette gods af kronen solgt 14. juni 1664⁴⁴¹ til Albert Baltzer Berens' arvinger og Leonhard Marselis i Hamborg; den i 1680 nævnte Klingenberg var generalpostmester Poul v. Klingenberg, gift med en datter af A.B. Berens og Elisabeth Marselis. - Herligheden må dog være overgået til fru Klingenberg's morbror Gabriel Marselis' søn friherre Vilhelm Guldencrone til Vilhelmsborg, død 1683, hvis enke 1686 blev gift anden gang med baron Jens Juel, død 1700; han nævnes jo som ejer 1688 og skal have solgt herligheden 1697, se under omtalen af ane 154 og 308.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

⁴⁴⁰ Rentekammerets matrikel 1664 for Mariager Kloster amt, fol.301b, Dronningborg, Silkeborg og Mariager Kloster amters matrikel 1680, 2.6-4, fo1.282 og 285, og Mariager Kloster amts matrikel 1688, Z .9-7, fol. 13b.

⁴⁴¹ Kronens Skøder, 2.bd., 1648-88, 1908, s.175-77.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 620 Laurs Madsen, f. ca. 1639-40, d.1703.

Ane 621 Anne Sørensdatter, f. ca. 1651, d. 1705.

Laurs Madsen var - vel fra giftermålet 1668-75 - fæster af halvdelen og senere af hele den gård i Sjøstrup i Aars sogn, der ved matrikuleringen

1688 fik matr.nr. 8 og blev ansat til knap 5 tdr. hartkorn; de 9 lige store gårde i Sjøstrup hørte oprindeligt under Aalborghus len, men blev før 1680 ryttergods, nemlig udlagt til underholdning for 5. jyske rytterregiment. - Efter Laurs' død blev gården overtaget af sønnen Mads, ane 310.

Laurs, Laurids eller blot Lars/Las blev født ca.1639-40 og må have været søn af Mads Laursen og hustru i Sjøstrup i Aars sogn; - Laurs' søster Gertrud Madsdatter var fadder hos ham baade 1675 og 81.

Han - Laurids Madsen udi Sjøstrup - døde 1703, begr. 9. maj; hans alder var 63 år, nogle måneder og dage.

Laurs Madsen må være blevet gift 1668-75 - synes hverken gift i Aars eller Havbro sogne - med Anne Sørensdatter, født ca. 1651 af ukendt herkomst.

Anne Sørensdatter, afgangne Laurs Madsens i Sjøstrup døde 1705, begr. 27. december; hendes alder var 54 år, nogle måneder og dage.

Børn

1. Mads Laursen, født 1675, **ane 310**.
2. Gertrud Laursdatter, født 1681.
3. Til børneflokket hørte sikkert også Søren Laursen, født senest 1690, nævnt 1707 i Sjøstrup som fadder hos Mads, samt Christen Laursen, Niels Laursen og Jens Laursen, alle i Sjøstrup, ligeledes faddere hos Mads 1711 og -17.

Laurs Madsen

Mellem matriklerne 1664 og 80⁴⁴² - vel ved giftermålet 1668-75 - efterfulgte Laurs Madsen og Thomas Mortensen i fællesskab Christen Mortensen som fæster af den gård i Sjøstrup, der ved matrikuleringen 1688 fik matr.nr. 8 og sit hartkorn forandret fra 5 tdr. 6 skpr. 1 fjk. 1 4/7 alb. til 4 tdr. 5 skpr. 1 alb.; af gårdens gamle landgildeafgift ses, at der svaredes ledingsafgift, så gården var en senmiddelalderlig selvejergård. - 1664 hørte gården under Aalborghus len, men blev før 1680 udlagt til underhold for 5. jyske rytterregiment; hertil hørte gården til 1717.

Laurs Madsen blev efterfulgt som fæster i gården af sønnen Mads Laursen, se ane 310.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

⁴⁴² Aalborghus amts matrikel 1664, Z.5-1, fol.576, samme 1680, Z.6-3, fol.141b, og samme 1688, Z.9-4, fol.209.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 622 Niels Terkildsen, f. før 1650, d. 1692-1700.

Ane 623 N. N.

Niels Terkildsen efterfulgte 1680-88 broderen Hans som fæster af fødegården i Gundestrup i Aars sogn, der ved matrikuleringen 1688 fik nr. 1 og sit hartkorn ansat til godt 5 tdr.; 1688 var han tillige fæster af en fjerdedel eller godt 1 td. hartkorn af gård nr. 2 i Gundestrup på ialt 4 tdr. hartkorn.

Niels Terkildsen blev født før 1650 i Gundestrup i Aars sogn som søn af Terkild Hansen og hustru Maren Nielsdatter.

Niels Terkildsen må være død 1692-1701; han nævnes sidste gang ved datteren Annes fødsel 1692, men døde før kirkebogens begyndelse 1701.

Niels Terkildsen blev gift senest 1687, men konens navn kendes ikke. - Hun kunne tænkes at have været datter af den Anne Pedersdatter i Østrup (i Vognsild sogn), der sammen med sin datter (uden navns nævnelser) stod fadder hos Niels Terkildsen 1687, hvor der 1692 nævnes en Gissel Nielsdatter i Østrup som fadder.

Niels Terkildsens formentlige svigermor Anne Pedersdatter var 1660 gift med Niels Mikkelsen i Østrup og havde da 2 børn⁴⁴³. Hun synes gift anden gang senest 1664 med Børge eller Byrge Pedersen fra Fjelsø, men med afstamning fra Spanggaard i Tostrup sogn, hvor navnet Gissel kendes fra gammel tid⁴⁴⁴. - Den hos Niels Terkildsen 1692 nævnte Gissel Nielsdatter kunne vel være Gissel Byrgesdatter, en yngre halvsøster til Niels Terkildsens hustru N.N. Nielsdatter; - da præsten vidste, at Gissel var søster til konen i Gundestrup, har han fejlagtigt givet dem samme efternavn. Gissel Byrgesdatter var vel kvinden af samme navn, født 1665-83, død 1706, gift før 1700 med Christen Laursen i Svoldrup i Vognsild sogn, født ca. 1660, død 1705, 45 år gl.; dette par fik 3 børn 1701-05.

Niels Terkildsens kones dødsår kendes ikke.

Børn: Af børn kendes med sikkerhed 3:

1. Maren Nielsdatter, født 1687, **ane 311**.
2. Terket/Terkild Nielsen, født 1690, nævnt i Gundestrup 1707 som fadder hos Maren.
3. Anne Nielsdatter, født 1692, nævnt 1707, 11, 17 og 24 i Gundestrup som fadder hos Maren. Hun blev vist gift 1713 med Christen Christensen, der vist overtog hendes fødehjem i Gundestrup.
4. Til flokken hørte måske: Niels Nielsen, nævnt 1724 i Gundestrup som fadder hos Maren.

Niels Terkildsen

Ifølge matriklerne 1680 og 88⁴⁴⁵ efterfulgte "Niels Terckildsen" mellem nævnte årstal (broderen) Hans som fæster af fødegården nr. 4 i Gundestrup, hvis hartkorn 1688 blev forandret fra 6 tdr. 4 skpr. 2 fjk. 617 alb. til 5 tdr. 1 skp. 2 fjk. 1 alb., hvortil han fjøede en tjerdedel af gård nr. 2's 4 tdr. 3 skpr. 2 fjk. 2 alb. hartkorn. - Af Gundestrups 8 gårde hørte de 6 i 1688 til ryttergodset, men 25. september 1717⁴⁴⁶ solgte kongen gårdene i Gundestrup til major Albert Due til Torstedlund.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

⁴⁴³ Mandtalsregnskab på den til Jørgen Kruse indbetalte hovedskat til jul 1660 af Arhus stift, Militære regnskaber IVd, 40d.

⁴⁴⁴ Viborg landstings dombøger 1635B, B.24-546, fol. 99b, og samme 1664B, B.24-554, fol. 167.

⁴⁴⁵ Aalborghus amts matrikel 1680, Z.6-3, fol.142, og samme 1688, Z.9-4, fol.207.

⁴⁴⁶ Kronens Skøder, 3.bd., 1689-1719, 1941, s.617-18.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 624/1.270 Morten Bertelsen, f. senest 1620, d. efter 1682.

Ane 625/1.271 Johanne Andersdatter, f. senest 1625, d. efter 1682.

Morten Bertelsen boede - vel fra giftermålet senest 1646 - i gården Sønderlade i Bjørnsholm, nu i Overlade sogn; her nævnes han i al fald fra 1651 til 1682: 1656 nævnes Morten Berthelsen som foged (eller dommer) ved Aal birketing. - Gården var på 11-12 tdr. hartkorn og blev delt mellem Morten Bertelsens to svigersønner Poul Nielsen og Hans Jensen.

Morten Bertelsen blev født senest 1620 og døde efter 1682 - vel i Sønderlade i det daværende Bjørnsholm sogn, hvis kirkebog begynder 1709.

Morten Bertelsen blev gift senest 1646 med Johanne Andersdatter, født senest 1625, død efter 1682, idet parret nævnes i kop- og kvægskattemandtallet 1682-83.

Børn

Parret havde mindst flg. 3 børn:

1. Peder Mortensen, født ca. 1646 i Sønderlade, **ane 312**.
2. Rigborg Mortensen, født før 1655, **ane 635**.
3. Anne Mortensdatter, født før 1665, gift før 1682-83 med Hans Jensen i Sønderlade.

Morten Bertelsen

Han blev som anført gift senest 1646 og boede vel allerede fra da af i gården Sønderlade i Bjørnsholm, nu Overlade sogn. - Blandt tiendeyderne 1651⁴⁴⁷ nævnes i Sønderlade Morten Bertelsen og Berette Christensdatter, åbenbart som fæstere af hver sin part af gården, der tilhørte Axel Juul (ejer af godset Bjørnsholm).

Morten Bertelsen må have været en anset mand, for han var et kort i 1650'erne birkedommer; blandt Strandby præstekalds breve fandtes tidligere et tingsvidne dateret 22. februar 1656 af Morten Bertelsen i Sønderlade, foged til Aale birketing; men tillige et dateret 10. april 1657, hvor Anders Madsen i Ranum havde afløst ham som foged⁴⁴⁸. - Aale birk var det birketing, der hørte under godset Bjørnsholm, middelalderens Vitskøl Kloster.

Ved matrikuleringen 1664⁴⁴⁹ nævnes Morten Bertelsen i gården "Sønder Lae" tilhørende dr. Niels Benzen; hans årlige afgift eller landgilde af gården var 3 ørte rug, 2 ørte byg, 30(?) skpr. havre, 2 pd. smør, 1 svin, 11 får, 1 lam, 1 gås, 3 høns, 1 fødenød, 10 mk. 10 sk. 2 alb. gæsteri, alt omregnet til 12 tdr. 1 skp. 1 5/7 alb. hartkorn. - I 1680 var hartkorn reguleret til 11 tdr. 5 skpr. 15/7 alb., og Morten Bertelsen havde fået svigersønnen Poul Nielsen, som rnedfæster.

Ved matrikuleringen 1688, da gårdens hartkorn blev nyansat til 12 tdr. 7 skpr. 1 fjk., var fæsteren af "Sønder Ladegaard" Morten Bertelsen nævnte to svigersønner Poul Nielsen og Hans Jensen.

I amtsregnskabet kop- og kvægskattemandtal 1682⁴⁵⁰ nævnes Poul Nielsen og hustru Rigborrig Mortensdatter samt Hans Jensen og hustru Anna Mortensdatter som fæstere af gården, medens Morten Bertelsen og hustru Johanne Andersdatter da var indsiddere eller aftægtsfolk i Sønderlade.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: En slægt fra Hornbæk i Oudrup sogn, 1992.

⁴⁴⁷ Viborg Bispearkiv herredspakke for Slet herred, 1647-1792, Z.212.

⁴⁴⁸ Viborg Bispearkivs stiftsbog overpræstearkiv 1690, C.2-99, fol.1070 og 1072.

⁴⁴⁹ Aalborghus amts matrikel 1664, Z.5-1. fol.655, samme 1680, Z.6-3, fol. 106, og samme 1688, Z.9-fol.1b.

⁴⁵⁰ Rigsarkivets amtsregnskaber for Aalborghus amt, ekstraskatteregnskabet 1682-83.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 626 Christen (Madsen) Grøn, f. før 1635, d. efter 1688.

Ane 627 N.N.

Christen (Madsen) Grøn boede i Rønbjerg i Bjørnsholm (nu Ranum) sogn.

Christen Madsen Grøn må være født før 1635, måske før 1625, stammede vel fra gården Grønning i Vilsted sogn. - Han døde efter 1688 i Rønbjerg.

Han var gift flere gange, men om hans første kone vides intet.

Christen Madsen Grøn blev gift - vel anden eller tredje gang - 1688 i Vindblæs, trolovet 22.juli og viet 14. oktober, med Maren Christensdatter af Vilsted.

Børn

1. ?Mads Christensen Grøn, født ca. 1645.
2. Karen Christensdatter Grøn, født sen. 1658, **ane 313**.
3. Terchild/Terkild Christensen Grøn, født før 1680, nævnt 1699 i Rønbjerg.
4. Jens Christensen Grøn, født før 1685, nævnt 1702 i Rønbjerg.
5. Christen Christensen Grøn, født senest 1675, nævnt 1698-1705 i Haldrup i Vilsted sogn, hvor hans kone Maren Hansdatter da fødte ham 4 børn. Ved disses dåb nævnes 1699 Terkild Christensen Grøn i Rønbjerg, 1699 og 1702 både Karen Christensdatter Grøn på Livø og Anne Christensdatter Grøn i Løgsted; tilnavnet Grøn nævnes blot 1699. Og endelig 1702 Jens Christensen i Rønbjerg.
6. Anne Christensdatter Grøn, født før 1680, nævnt 1699 og 1702 i Løgsted.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 632 Anders Mortensen Mølgaard, f. før 1660, d. 1685-87.

Ane 633 Else Eskesdatter, f.? d. efter 1687.

Anders Mortensen Mølgaard var gårdfæster i Vandsted i Malle sogn. Gården blev overtaget af sønnen Ægidius, ane 316.

Anders Mortensen blev født før 1660 i Mølgaard i Lundby sogn og døde 1685-87 i Vandsted i Malle sogn. Han var søn af Morten Pedersen i Mølgaard og hustru.

Anders Mortensen Mølgaard blev gift senest 1680 med Else Eskesdatter, født senest 1660, død efter 1687. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Af parrets børn kendes flg. 2:

1. Ægidius Andersen, f. senest 1680, **ane 316**.
2. Mette Andersdatter, nævnt hjemme 1682.

Anders Mortensen Mølgaard

I matriklen 1664 nævnes Anders Mortensen som fæster i Vandsted i Malle sogn af en lørger Seefeldt tilhørende gård med hartkorn 16 tdr. 5 skpr. 2 fjk. 2 4/7 alb.

I ekstra skatteregnskaber 1682 nævnes Anders Mortensen og hustru Else Eskesdatter samt datteren Mette. Og ved ekstraskatteregnskabet 1687 nævnes Else Eskesdatter (Eggisdatter) som enke i Vandsted.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bernhard, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 634 Poul Nielsen, f. senest 1650, d. efter 1688.

Ane 635 Rigborg Mortensdatter, f. før 1655, d. efter 1682.

Poul Nielsen var fra senest 1674 i fæster sammen med svigerfaderen af gården Sønderlade på 11-12 tdr. hartkorn i Bjørnsholm, nu Overlade sogn. Fæstet overgik til sønnen Hans Poulsen.

Poul Nielsen blev født senest 1650 og døde efter 1688 i Sønderlade i det daværende Bjørnsholm sogn, hvor kirkebogen først begynder 1709. Han var af ukendt herkomst.

Poul Nielsen blev gift senest 1676 med Rigborg (Rigborrig) Mortensdatter, født før 1655 i Sønderlade i Bjørnsholm, nu i Overlade sogn, død sst. efter 1682: ægtefolkene nævnes i kop- og kvægskattemandtallet 1682-83.⁴⁵¹ Hun var datter af Morten Bertelsen og hustru Johanne Andersdatter.

Børn

Af parrets børn, der kendes fra fadderskabslisterne og de gentagne opkaldelser med navnene Rigborg og Axel, kendes flg.7:

1. Karen Poulsdatter, ca. 1674-1750. Gift 1692-1702 med Poul Nielsen, ca. 1666-1723, fæster af gården Hyllested i Vilsted sogn.
2. Johanne Poulsdatter, født før 1680. Gift senest 1700 med Just Christensen i Lemdrup i Malle sogn, født ca.1688, død 1747.
3. Anne Poulsdatter. Født før 1680. Gift 1697 [*Løgsted KB opslag 372*] i Løgsted med søsteren Johannes svoger, Jens Christensen Lemdrup, født ca.1668, død 1716, handelsmand i Løgstør; fra parret⁴⁵² stammer bl.a. adelslægten Hegermann-Lindencrone.
4. Mette Poulsdatter, født før 1685. Gift før 1705 med Mads Nielsen i Vandsted i Malle sogn.
5. Anne Poulsdatter, født senest 1685, **ane 317**.
6. Hans Poulsen, født før 1685, overtog fødegården i Sønderlade og fik en lang række børn ca. 1705-27.
7. Niels Poulsen, født før 1690, død 1722 på Livø i Bjørnsholm sogn, bosat der fra før 1710.

Poul Nielsen

Ifølge matriklerne 1664 og 1680⁴⁵³ blev Poul Nielsen mellem de to årstal svigerfaderen Morten Bertelsens medfæster i den store gård på 11 tdr. 5 skpr. 1 5/7 alb. hartkorn, der ejedes af Niels Benzon. Og mellem 1680 og matrikuleringen 1688 blev Morten Bertelsens halvdel overtaget af hans anden svigersøn Hans Jensen; 1688 blev gårdens nye hartkorn ansat til 12 tdr.7 skpr. 1 fjk.

Amtsregnskabet kop- og kvægskattemandtallet 1682-83 nævner i Sønderlade, dels Poul Nielsen og hustru Rigborrig Mortensdatter og dels Hans Jensen og hustru Anne Mortensdatter; blandt mandtallets indsidere og gamle blev Morten Bertelsen og hustru Johanne Andersdatter anført.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning: En slægt fra Hornbæk i Oudrup sogn, 1992.

⁴⁵¹ Rigsarkivets reviderede amtsregnskaber, Aalborghus amts ekstra regnskab 1682-83.

⁴⁵² Grosserer og Etatsraad Christian Lindencrones borgerlige slægt Lintrup, af Nanna Lange i Personalhistorisk Tidsskrift, 7-3. 1917, s.333f.

⁴⁵³ Aalborghus amts matrikel 1664, Z.5-1, fol .655, samme 1680, Z.6-3. fol.206, og samme 1688, Z.9-4. fol.1b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 636 Gregers Sørensen, f. ca. 1622, d.1701.

Ane 637 Bodil(?), f. før 1640, d. efter 1665.

Gregers Sørensen blev før 1688 fæster af en del af Holmgaard i Hyllebjerg sogn, den blev senere overtaget af sønnen Peder Gregersen.

Gregers Sørensen blev født ca. 1622, og døde 1701 i Holmgård i Hyllebjerg sogn, begr. 8. juni, 79 år 8 uger gl. Han var af ukendt herkomst.

Gregers Sørensen blev gift 1645-58. og hans kone hed sikkert Bodil, idet sønnerne Christen, Peder og Laurids alle lod deres ældste eller næstældste datter døbe, Bodil. (*Anna Støttrup?*)

Børn:

Parret havde mindst flg. 4 børn:

1. Christen Gregersen, ca. 1658-1743, gårdmand i Rise i V. Hornum sogn, sidst bosat i Aarup Mølle i Vindblæs sogn. Gift ca. 1690 med Gertrud Nielsdatter, ca. 1667 -1745.
2. Søren Gregersen, ca. 1663-1735, gårdmand i v. Hornum by og sogn. Gift senest 1712 med Sophie Andersdatter, ca. 1670-1738.
3. Peder Gregersen, født ca. 1665, **ane 318**.
4. Laurits Gregersen.

Gregers Sørensen

Han synes ikke at have boet i Holmgård i Hyllebjerg fra giftermålet 1645-58. Ved sammenligning af matriklerne 1664 og 1688⁴⁵⁴ ses, at Jørgen Nielsen, der var enefæster 1664, før 1688 blev afløst af Christen Laursen, Gregers (egl. Greis) Sørensen og Christen Vinther som fæster i fælleskab. Gårdens samlede hartkorn blev 1688, da Gregers Sørensen altså nævnes første gang nedsat fra 15½ tdr. til 14tdr. 7 skpr. 2 fjk. 1 alb.; Holmgård ejedes af 1664 af arvingerne efter Samuel Meyer (hof- og stadsapoteker i København Samuel Meier, død 1658) og 1688 af stiftamtmand Meiercrone (nemlig Henning Meiercrone, død 1707, stiftamtmand i Aalborg fra 1687). Den del af Holmgård som Gregers Sørensen var fæster af, må være identisk med de 4tdr. 3 skpr. 3 fjk. 3¼ alb. hartkorn, som sønnen Peder Gregersen var fæster af til 1741, da gårdsparten blev overtaget af dennes søn Jens Pedersen. Fra før 1741 hørte Holmgaard under Bjørnsholm gods.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning: En slægt fra Hornbæk i Oudrup sogn, 1992.

⁴⁵⁴ Aalborghus amts matrikel 1664, Z.5-1, fol.615, og samme 1688, 2.9-4, fol.226.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 638 Peder Jensen, f. ca. 1640. d. 1718-

Ane 639 Kirsten Mortensdatter, f. ca. 1651, d. 1706.

Peder Jensen var 1680 fæster af gården Boltrup i Hyllebjerg sogn.

Peder Jensen blev født ca. 1640 og døde 1718 i Boltrup i Hyllebjerg sogn, begr. 15. maj, 78 år 2 uger 4 dage gl. Han var af ukendt herkomst.

Peder Jensen blev gift 1670-79 med Kirsten Mortensdatter, født ca. 1651, død 1706 i Boltrup i Hyllebjerg sogn, begr. 7. juni, 55 år gl.

Børn

Parret havde mindst flg 4 børn:

1. Bertel Pedersen, ca.1679-1751. Gift med Else Madsdatter. Skifte 19. juni 1751⁴⁵⁵, hvor brødrene Morten og Christen nævnes.
2. Johanne Pedersdatter, f. ca. 1682, **ane 319**.
3. Morten Pedersen, født ca. 1684-1751. Boede i Fredbjerg i Farsø sogn. Gift 1713 med Karen Thomasdatter, ca. 1685-1753. Se ane 74-75 i Slægtsbog for Aage Elkjær, født 1911, død 1965.
4. Christen Pedersen i Holmgaard i Hyllebjerg sogn.

Peder Jensen

Han var ved matrikuleringen 1680 fæster af Boltrup, som ejedes af velbyrdige frue Eline Rosenkrantz. Gårdens hartkorn var 13 tdr. 5 skpr. 2 fjk. 2/7 alb., som ved matrikuleringen 1688 nedsattes til 8 tdr. 4 skpr. 1 fjk. 2 alb.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bernhard, 1985.

⁴⁵⁵ Furland skifteprotokol 1748-91, G.181-1, fol.7.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 708 Niels Pedersen, f. senest 1603, d. 1699.

Ane 709 Gertrud Sørensdatter, f. 1614-35, d. efter 1687.

Niels Pedersen var fra før 1653 fæster af gården Vester Søkbæk i Ullits sogn.

Niels Pedersen blev født senest 1603 og døde i december 1699 i V. Søkbæk i Ullits sogn, over 96 år gl. Han var af ukendt herkomst.

Niels Pedersen blev gift senest 1653 (før 1648?) med Gertrud Sørensdatter, født 1614-35 (senest 1630?) i Glerup i Vesterbølle sogn, død efter 12. december 1687. Hun var datter af Søren Mortensen og hustru Anne Christensdatter.

Børn

Af parrets børn kendes sønnen:

1. Søren Nielsen, født senest 1648(? - før kirkebogens begyndelse), nævnt i mandtallet 1681.
2. Ingeborg Nielsdatter, født 1653, død samme år.
3. Peder Nielsen, født 1658, **ane 354**.
4. Christen Nielsen, født 1661, nævnt i mandtallet 1681.

Niels Pedersen

Han var i matriklen 1664 fæster af gården Vester Søkbæk i Ullits sogn på 5 tdr. 1 skp. hartkorn, som 1688 blev ændret til 5 tdr. 2 skpr. 1 fjk. 1 alb. Gården ejedes da af justitsråd Lercke til Lerkenfeld.

Niels Pedersens død kendes ikke fra kirkebogen, som er gået tabt for denne periode. Oplysningerne stammer derimod fra en indførsel i nogle gamle dagbøger eller kalender-optegnelser, Farstrup og Axelsens dagbøger, hvor der ellers normalt kun findes oplysninger om familiære begivenheder vedrørende egnens gejstlighed. I øvrigt fremgår det endvidere heraf, at Niels Pedersen i sine unge dage var ladefoged på Bonderup, det senere Lerkenfeld.

Gertrud Sørensdatter nævnes 12. december 1687 som arveberettiget til bondeskylden i sin fødegård i Glerup tillige med de da levende søskende og søskendes børn, der blev indstævnet til herredstinget i anledning af hendes bror Christen Sørensens død.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 710 Niels Eskesen, f. senest 1625, d. efter 1688.

Ane 711 N.N.

Niels Eskesen var 1649 ladefoged på Ll. Restrup og fra senest 1660 gårdmand i Gedsted by og sogn. Fra senest 1661 var han delefoged under Hald gods og senere sandemand i Rinds herred.

Niels Eskesen blev født senest 1625 i Gedsted by og sogn og døde sst. efter 1688. Han var søn af Eske Ibsen og hustru.

Niels Eskesen blev gift senest 1665, men om hans kone vides intet bestemt. Hun hed måske Dorthe Jensdatter. (*Inger Christensdatter Schiøning, f. 1622 i Lille Binderup*).

Børn

Parret havde mindst 2 børn:

1. Eske Nielsen, ca. 1666-1707, ugift. Ved hans død oplyser Vesterbølle kirkebog: "var barnefødt i Gedsted, havde længe været i Ullits Præstegaard [hos fasteren, præstekonen Appolone Eskesdatter], men var nu kommet til Glerup til sin svoger Peder Nielsen Sykkbek. "
2. Maren Nielsdatter, født ca. 1667, **ane 355**.

Niels Eskesen

Vi ved ikke sikkert, hvem Niels Eskesen var gift med, men vi formoder, at han var identisk med Niels Ladefoged fra Gedsted, der henholdsvis 1667 og 1669 optrådte som fadder for præsten i Ullits' børn, førstnævnte år sammen med hustruen Dorthe Jensdatter. Hvis Niels Eskesen er identisk med den her nævnte Niels Ladefoged, hvilket passer udmærket sammen med den omstændighed, at han rent faktisk som ung havde været ladefoged på Ll. Restrup, har hans hustru således heddet Dorthe Jensdatter, og det er da sandsynligt, at hun har været en datter af Jens Nielsen Brasen, fra 1626 og indtil sin død 1680 var sognepræst for Gedsted, og som i øvrigt var gift med en Mette Mortensdatter.

Denne Jens Nielsen Brasen var søn af præsten i Gedsted Niels Jacobsen Brasen, der døde 1626, og hvis far var præst i Gedsted Jacob Pedersen Brasen, gift med Mette Eskesdatter Brock, en datter af rådmand Eske Brock i Viborg. Endelig kan oplyses, at Jacob Pedersen Brasen var en søn af pastoratets ældst kendte præst og sjælesørger Peder Jacobsen Brasen, der allerede omkring 1543 var afløst i embedet af sønnen.

30. april 1649 blev afholdt skifte efter afdøde Karen Baltzersdatter i Aalborg, og her fremlagdes bl.a. et gælds-brev underskrevet af afdøde, i henhold til hvilket hun skyldte ladefogeden på Ll. Restrup Gods Niels Eskesen 200 rdlr.

I det Brochenhuus'ske skattemandtalt fra december 1660 er Niels Eskesen opført i Gedsted sammen med moderen, 3børn og 3 tjenestefolk samt "en sløv och dum pige, som han giver føden for Guds Skyld".

Året efter fremgår det af et bilag i en regnskabsbog fra Hald Len, at Niels Eskesen i Gedsted, delefoged på Hald Slot, mandag den 11. marts 1661 havde fået tinglyst et tingsvidne angående, hvor mange ødegårde og bol der var i herredet, og angående hvem, der skyldte brobyg til Hald Slot.

Af matriklen 1664 for Gedsted fremgår det, at Niels Eskesen var fæster af to forskellige gårde. Den ene gård havde et hartkorn på 5 tdr.2 fjk. 2 1/5 alb., hvoraf den årlige landgilde bestod af 7 ørtug rug, 2lam, 8 sk. leding, 10 hestes gæsteri, 2 svin, 11 kander honning og 1 td. 1 skp. 1 fjk. 1 alb.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

"Kalø-yding". Den anden gård var blot en halvgård på 2 tdr. 5½ skp. 4/5 alb. hartkorn, og heraf svarede Niels Eskesen afgift på ½ ørtug rug, ½ ørtug byg, 1 gås, 2 høns, 2 sk. leding, 3½ hestes gæsteri samt 2½ kande honning og 6 skpr. Kalø-yding.

I øvrigt kaldes Niels Eskesen i matriklen for sandemand, og ved matrikuleringen over de to Herredsmøller i Tostrup sogn ses selve matriklen at være underskrevet af ham "med egen hånd".

25. oktober 1664 solgte Kongen, Frederik III, til jøderne Jacob, Isak og Samuel de Lima på Hald bl.a. 2 gårde i Gedsted, og det var netop disse to, der var bortfæstet til Niels Eskesen.

Udover disse to gårde var Niels Eskesen endvidere fæster af en større gård i Gedsted af hartkorn 10-6-3-2, og det må formodes at det var den gård, han selv beboede. Denne gård ses senere at have været ejet af proprietær Hans Knudsen, og i mandtallet over folke- familie og konsumtionsskatter fra 1681 figurerer Niels Eskesen her med en voksen hjemmевærende datter samt en tjenestekarl og en tjenestepige.

Umiddelbart herefter, vi ved ikke hvorfor, fraflyttede Niels Eskesen den store gård i Gedsted, og samtidig har han antageligt også opgivet fæstet på de øvrige gårde. I hvert fald nævnes han i mark- og modelbogen 1681-83 som beboer af et hus i Gedsted, og i matriklen 1688 er han atter opført her. Det hedder her, at huset var ejet af proprietær Hans Knudsen.

Kilde: Nordisk slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 726 Erik Mortensen, f. før 1640, d. efter 1700.

Ane 727 Anne Madsdatter, f. ca. 1644, d. 1722.

Erik Mortensen nævnes 1660-64 som fæster af fødegården Skravad og senere 1683-1700 som fæster af Møldrugaard, begge beliggende i Roum sogn. Møldrugaard blev overtaget af sønnen Morten.

Erik Mortensen blev født før 1640 på gården Skravad i Roum sogn og døde efter 1700. Han levede 1700, da han opføres i skattemandtallet.

Han må således enten være død før kirkebogens begyndelse 1701 eller i perioden 1706-72, hvor kirkebogen mangler dødsindførsler. Han var søn af Morten Pedersen og hustru.

Erik Mortensen blev gift senest 1664 med Anne Madsdatter, født ca. 1644, død 1722 på Møldrugaard i Roum sogn, begr. 9. august, 78 år 2 mdr. og nogle dage gl.

Børn

Parret havde mindst 6 børn, der ofte nævnes som faddere hos hinanden:

1. Maren Eriksdatter, født ca. 1664, **ane 363**.
2. Morten Eriksen, ca. 1672-1742, overtog Møldrugaard efter faderen.
3. Peder Eriksen Møldrup, ca. 1678-1749, gårdmand i Bygum i Østerbølle sogn.
4. Mette Eriksdatter, ca. 1682-1750, død ugift hos broderen Jens i Møldrugaard.
5. Maren Eriksdatter, født senest omkr. 1690, død 1738. Gift 1712 med Anders Sørensen, ca. 1682-1723, fæster af gården Skamris i Roumsogn.
6. Jens Eriksen Møldrup, født før 1700, død efter 1750, boede 1750 i Møldrugaard.

Til søskendeflokken hørte måske også:

7. 7 Kirsten Eriksdatter, nævnt 1702.
8. 8 Anne Eriksdatter, nævnt 1702.

Erik Mortensen

Han var 1660 fæster af fødegården Skravad, hvor han opføres i matriklen 1664. Gården havde et hartkorn på 6 tdr. 3 fjk. 2 3/5 alb. og de årlige ydelser til ejeren fru Regitze Parsberg bestod af 10 skpr. rug, 12 skpr. havre, 4 pund smør, 6 sk. leding og 1 rd. gæsteri.

1660 ses Erik Mortensen endvidere af Jens Clausen, ridefoged over Hald Len, på dennes herskab, lensmanden, admiral Ove Giedes vegne, at have fået fæstebrev på kirkens anpart af korntienden af Roum sogn, som Erik Mortensen herefter på sognemændenes vegne måtte nyde, bruge og beholde på livstid på den betingelse, at han årlig til kirkeværgen svarede 4 tdr. rug, 4 tdr. byg og 2 tdr. havre samt 9 rdr. Fæstebrevet, der er dateret Viborg den 23. juni 1660, er underskrevet af Erik Mortensen med egen hånd.

5. marts 1662 ses Erik Mortensen derpå sammen med Jens Andersen i Bygum at have købt en gård i Fjelsø af Jørgen Lykke til Søgaard, således at de hver fik en halvpart af gården. Øjensynlig købte de 6 år senere endnu en gård i fælleskab, hvorefter de to lavede et indbyrdes mageskifte, således at de hver fik en helgård ud af det.

Omkring 1670 flyttede Erik Mortensen med familie derpå til den store gård Møldrup, ligeledes i Roum sogn, en gård der hørte under Hersomgaard, og som ved matrikuleringen i 1664 havde et tilliggende

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

hartkorn på 9 tdr. 6 skpr. - 1683 opføres Erik Mortensen i skattemandtallet på gården, og i matriklen 1688 er han ligeledes opført her. Møldrup havde da et hartkorn på 7 tdr. 1 fjk. og ejedes af Herluf Trolle til Hersomgaard. Erik Mortensen nævnes sidste gang 1700 i skattemandtallet, da han betegnes som "forarmet", hvilket man dog ikke skal tage særligt bogstaveligt. Han svarede da termin i skat 1 mk. B sk. af sig selv samt 12 sk. i hver termin af en datter Anne.

I 1692 udstedte Hersomgaards ejer et pantebrev til etatsråd Niels Benzon med pant i bl.a. Møldrup, og her nævnes Erik Mortensen ligeledes som fæster af gården. Endelig nævnes han i et skøde af 1699 fra Herluf Trolle til Christoffer Rosenørn, hvori det oplyses, at Erik Mortensen som fæster af Møldrup i årlig landgilde svarede 4 tdr. og 6 skpr. rug, 1 fjerding smør, 1 fjerding honning, 1 skovsvin og 2 mk. gæsteri penge.

Før 1724⁴⁵⁶ ses sønnen Morten at have afløst faderen som fæster af Møldrup, som nu var blevet forøget med den ved gården liggende øde Møldrup Mølle, således at det totale hartkorn var 7 tdr.7 skpr. 1 fjk. 2 alb.

Endnu ved folketællingen 1801 var Møldrup en gård, men før 1834 blev jorden fordelt mellem flere, således at der ved matrikuleringen i 1844 var hele 10 matrikelnumre i ejerlauget Møldrupgaarde.

Erik Mortensen og Marie Grubbes elsker

Erik Mortensens hustru Anne Madsdatter var faster til Søren Sørensen Møller, født senest 1660 (søn af Søren Madsen Møller på Skinderup Mølle), der som kusk og senere ladefoged på Tjele fra omkring 1685 blev Marie Grubbes elsker og senere hendes tredie mand, forhold som vist blot bragte svogeren på Møldrup Erik Mortensen problemer. I 1660 var Erik Grubbe til Tjeles datter Marie blevet gift med statholder i Norge Ulrik Frederik Gyldenløve, men ægteskabet ophævedes ved skilsmisse i 1670, og 3 år senere fik Erik Grubbe sin datter gift anden gang med den jævne adelsmand Palle Dyre. I medgift fik parret gårdene Trinderup og Nørbækgaard, og de boede nu på Trinderup indtil årsskiftet 1684-85, da Palle Dyre fik Tjele i forpagtning.

Marie Grubbe synes at have stået i forhold til flere forskellige, men fra 1685 samledes al hendes attrå om den langt yngre kusk og senere ladefoged på Tjele Søren Sørensen Møller. Sidst på året 1689 bar ladefogeden helt ude af sig selv. Drillet og spottet var han blevet hver eneste dag af sine medtjenere, og beruset har han sandsynligvis også været, men givet er det, at han i sin fuldskab greb en gammel bøsse og fyrede et skud af mod kniplepige Anne Trinderup, der dog ikke blev dødelig såret. Dette skud vakte så stor røre, at Palle Dyre mistede tålmodigheden med sin hustru, der snart efter alene flyttede til Nørbækgaard, mens Søren Sørensen Møller flygtede over hals og hoved, for derefter et blive pågrebet og sat i arresteret i Skanderborg. Herfra flygtede han imidlertid snart, og han havde derefter stadig kontakt med Marie Grubbe under hendes ophold på Nørbækgaard det meste af året 1690. I denne periode opholdt sig iøvrigt desuden på Nørbækgaard som tjenestefolk for Marie Grubbe Søren Sørensen Møllers 2 søskendebørn Mads Mortensen, født ca. 1672 og Maren Mortensdatter.

I efteråret 1690 ansøgte Erik Grubbe kongen for egen regning at måtte lade sin datter indsætte på Bornholm, og umiddelbart efter søgte Palle Dyre skilsmisse. Samtidigt blev, mens Marie Grubbe fra december 1690 holdt under arrest på Tjele, nedsat en kommission efter kongelig ordre for nærmere at undersøge forholdene.

⁴⁵⁶ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48.C-99, fol.15.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Under skilsmisssagen vidnede mange om Marie Grubbes usømmelige forhold til Søren Sørensen Møller. Således oplyste tjenestepigen Maren Mortensdatter, at Marie Grubbe ikke generede sig for at klæde sig af og gå i seng i både Søren Sørensen Møllers og hendes nærværelse.

Når lyset var slukket, og Maren lagt sig, gik Søren Sørensen Møller i seng hos fru, uden at de skammede sig over, at de ikke var alene. Til Maren Mortensdatter bror Mads havde Marie Grubbe desuden en dag sagt: "Jeg ville ønske, jeg var skilt fra Palle Dyre og havde Søren Ladefoged igen; han er sådan en køn og let karl. Jeg gider så gerne lugte tjære og heste-gøde. Der er ingen, jeg ville hellere have end hannem, om han ikke har mere, end han står og går udi".

Palle Dyre var kommen undervejs med, at Søren Sørensen Møller havde skjult Marie Grubbes gaver til sig hos fasteren Anne og dennes mand Erik Mortensen på gården Møldrup, hvorfor herredsfogeden 19. februar 1691 mødte på gården, hvor folkene dog nægtede alt. Herredsfogeden fandt dog i en stor jernbunden kiste et pudevår, som var forseglet, og som indeholdt en del værdifulde effekter, heriblandt en hue med guldbrodering på grøn atlask, en rød skarlagenshue med guldbrodering, en sort elfenbenskam besat med guld og sølv, en pung vævet med guld og sølv, en stor fin lærredshåndduk med fine kniplinger, et elfenbens tobakshus, et stykke sølvknipling og nogle bøger. Desuden fandt herredsfogeden i en stor kiste i Erik Mortensens dagligstue bl.a. et sengedækket af rød og gul atlask, tre lange fine damaskduge, elleve store fine damaskservietter, fem drejlsduge, nogle lagner, en kostbart syet kniplingskrave ect.

23. marts 1691 opløstes ægteskabet mellem Palle Dyre og Marie Grubbe, og hun rejste nu straks bort med Søren Sørensen Møller. Parret skal være blevet gift i udlandet, men boede fra sidst i 1690'erne på Møn.

I 1706 blev Søren Sørensen Møller skovfoged i Borrehuset ved Grønsund færgested på Falster med ret til færgefart og lidt krohold. Skønt Søren Sørensen Møller skal have mishandlet Marie Grubbe, skønt han fik et barn med en pige fra egnen og måtte stå offentligt skrifte herfor i 1709, og skønt han i 1711 blev dømt til 3 år på jern på Bremerholm for et vådeskud, som havde dræbt en skipper, var Marie Grubbe dog - således som hun i 1711 udtalte det til den undrende Ludvig Holberg - langt lykkeligere i ægteskabet med ham, end da hun var statsholderens fornemme gemalinde.

Kilder:

1. Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.
2. Slægtsarkivet: Slægten fra Fjelsø, 1981.
3. Anton Blaabjerg: Omkring Marie Grubbe, i Slægten, nr. 1. januar 1990.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 728/432/960 Christoffer Jacobsen, f. ca.1608, d.1686.

Ane 729/433/961 Maren Nielsdatter, f. ca. 1629, d. 1689.

Christoffer Jacobsen var gårdmand i Østerbølle by og sogn, forekommer 3 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 432-33.

Ane 744/268/752/774 Søren Christensen Thorsgaard, f. senest 1645, d. 1699-1701.

Ane 745/269/753/775 N. N., f. 1630-50,

Søren Christensen Thorsgaard var gårdmand i Morum i Vognsild sogn, forekommer 4 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 268-69.

Ane 746/ 542/754/1.534 Henrik Jensen, f. ca. 1630, d. efter 1688(?).

Ane 747/543/755/1.535 N. N. (Anne Lauridsdatter).

Henrik Jensen var gårdmand i Morum i Vognsild, forekommer 4 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 542-43.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 748/756 Christen Knudsen, f. senest 1620, d. 1688-1701.

Ane 749/757 Else Therkildsdatter, f. 1622-34, d. 1706.

Efter giftermålet 1651 overtog Christen Knudsen før 1664 fæstet af en gård - vel fødegården i Giver by og sogn, som sønnen Knud, ane 374, senere overtog.

Christen Knudsen blev født senest 1620 og døde 1688-1701 sst. Levede ved matriklen 1688, men døde før kirkebogens begyndelse 1701. Han var søn af Knud Nielsen og hustru Bodil Nielsdatter⁴⁵⁷.

Christen Knudsen blev gift 26. oktober 1651 i Aars med Else Terkildsdatter, født 1622-34 i Gundestrup i Aars sogn, død 1706 i Giver, 86 år gl., begr. 5. november. Hun var datter af Terkild Hansen og hustru Maren Nielsdatter.

Børn

Parret fik mindst flg. 7 børn:

1. Bodil Christensdatter, ca. 1654-1728. Gift 1679-80 med enkemand Niels Pallesen, ca. 1635 - 1722, fæster af halvdelen af Langdal i Blære sogn under Torstedlund; i skifte 1723 efter Niels Pallesen nævnes enkens broder Terkild Christensen i Blære.
2. Terchel/Terkild Christensen, født ca. 1655.
3. Knud Christensen 1652/85-1734, overtog fødegården i Giver, **ane 374**.
4. Gertrud Christensdatter 1652-90, død efter 1714, boede i moderens fødeby Gundestrup i Aars sogn, nævnt 1711, 1713 og 1714 som fadder hos sine søskende.
5. Peder Christensen i Giver.
6. Søren Christensen, død 1702.
7. Kirsten Christensdatter, ca. 1672-1758. Gift 1705 med Søren Nielsen i Veggergård i Giver sogn.

Christen Knudsen

Han boede som nævnt fra giftermålet 1661 i fødebyen Giver, hvor han ved matrikuleringen 1664⁴⁵⁸ var fæster af en gård - vel fødegården, der ejedes af Mogens Kruse; af gården, hvis hartkorn blev udregnet til 9 tdr., skulle han svare en landgilde på 6 ørte rug, 2 ørte byg, 1 ørte havre, 2½ pd. smør, 1 svin, 7 fødenød, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 4 mk. 6 sk. Penge og ½ skp. havre i gæsteri.

I 1680 var han ligeledes fæster af gården samt ved matrikuleringen 1688⁴⁵⁹, da gårdens hartkorn blev forandret til 4 tdr. 4 skpr. 1 fjk. 1 alb., matr.nr.2. - Gården, der hørte under Torstedlund blev senere overtaget af sønnen Knud, ane 374.

Kilder: Nordisk slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992 og Slægtsarkivet, Viborg: Slægten fra Hole i Lovns sogn, 1985.

⁴⁵⁷ Aars herreds tingbog 1639, B.41.D-9, fol.115.

⁴⁵⁸ Aalborghus amts matrikel 1664, Z.5-1, fol.563.

⁴⁵⁹ Aalborghus m.fl. amters matrikel 1680 og 1688, Z.6-3, fol.137 og 2.9-4, fol.205b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 762 Jeppe Christensen, f. ca. 1635, d. før 1701.

Ane 763 N. N., f. ca. 1637, d. 1704.

Jeppe eller Jep Christensen var - vel fra giftermålet 1655-65 - fæster af den gård i Vestrup i Vognsild sogn, der ved matrikuleringen 1688⁴⁶⁰ fik nr. 1 og sit hartkorn ændret fra 3 tdr. 6 skpr. 2 fjk.2 alb. til 3 tdr. 2 skpr. 3 fjk. 2alb.

Jeppe Christensen blev født ca. 1635 og døde før Vognsild sogns kirkebogs begyndelse 1701. Han var af ukendt herkomst.

Han blev gift 1655-65 med N.N., født ca. 1637, død 1704 i Vestrup i Vognsild sogn (uden navns nævnelse), begr. 4. maj, 67 år gl.

Børn

Af parrets børn kendes blot datteren:

1. Anne Jepsdatter. 1654-1735. Gift med Jens Nielsen i Vognsild.
2. Kirsten Jepsdatter, født ca. 1665, **ane 381**.

Ane 864/1.456/1.920 Jacob Christensen, f. senest 1585, d. 16...

Ane 865/1.457/ 1.921 N. N.

Jacob Christensen var gårdfæster i Østerbølle by og sogn sammen med Christen Nielsen.

Jacob Christensen blev født senest 1585, muligvis i Vesterbølle Præstegaard som søn af præsten Christen Christensen og hustru Maren Jacobsdatter Brasen fra Gedsted Præstegaard, men dette lader sig ikke påvise.

Jacob Christensens kone er ukendt.

Børn

Parret havde mindst flg. 3 børn:

3. Jens Jacobsen.
4. Christen Jacobsen.
5. Christoffer Jacobsen, født ca. 1608, **ane 432/728/960**.

Jacob Christensen

I Viborg Landstings skøde- og panteprotokol er Jacob Christensen opført 19. april 1657 som beboer af en gård i Østerbølle sammen med en Christen Nielsen. På denne dag blev deres gård nemlig af kongen mageskiftet, således at den kom under Viborg Hospital.

Jacob Christensen vides ud fra Rinds herreds tingbøger at have haft 3 sønner boende i Østerbølle, nemlig Jens, Christen og Christoffer, se ane 432, der alle 3 nævnes i matriklen 1688.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

⁴⁶⁰ Mariager Kloster amts matrikel 1688, Z.9-7, fol.6.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 984 Just Jensen, f. ca. 1670, d. 1737.

Ane 985 N.N. (Maren?), f. 1670-82, d. 1725.

Just Jensen var fra ca. 1696 fæstebonde i Munksjørup i Bjørnsholm sogn under Gunderupgaard.

Just Jensen blev født ca. 1670 i Overlade i Bjørnsholm sogn og døde 1737 i Munksjørup i Bjørnsholm sogn, begr. 24. juni. Han var søn af Jens Jensen Lundgaard og hustru Kirsten Lauritsdatter.

Han var gift to gange, men om hans første kone, født 1670-82, der var mor til sønnen Niels, ane 492, vides intet. Som Just Jensens hustru døde hun 1725 i Munksjørup i Bjørnsholm sogn, begr. 16. september.

Hun hed måske Maren, idet hans ældste datter af andet ægteskab blev døbt sådan.

Derefter blev han gift anden gang med en Andersdatter, hvis fornavn ikke kendes. Hun overlevede ham.

Børn

~~Parret~~ Han havde flg. 5 børn:

Med Maren:

1. Niels Justesen, født 1695-1700, **ane 492**.

Med nn Andersdatter:

2. Maren Justdatter, født ca. 1728.
3. Karen Justdatter, født ca. 1729.
4. Jens Justesen, født ca. 1733.
5. Christen Justesen, født 1737.

Just Jensen

Han var ifølge amtsregnskabets folkeskat 1683 da tjenestedreng hjemme hos faderen i Overlade i Bjørnsholm sogn. - Og ca. 1696 fæstede han gård i Munksjørup i fødesognet under Gunderupgaard.

Gunderupgaards ejer afholdt 25. juli 1737⁴⁶¹ skifte efter Just Jensen mellem enken nn Andersdatter og afdødes børn, nemlig enkens stedsøn Niels Justesen, boende i Munksjørup, og hendes egne børn: Maren, 9 år, Karen, 8 år, Jens, 4 år, og Christen, 4 uger. - Gælden blev opgjort til 52 rdl. og indtægten til 23 rdl., så der kunne ikke blive noget at arve.

Kilde: Strandbygaardslægten, udarbejdet af J.B. Strandbygaard, 1951.

⁴⁶¹ Gunderupgaard skifteprotokol 1722-83, G.174-1, fol. 13b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 986 Thomas Pedersen, f. senest 1660, d. 1714.

Ane 987 Anne Gundesdatter, f. 1642-65, d. 1731.

Thomas Pedersen var fra før 1683 bosat i Overlade i Bjørnsholm sogn.

Thomas Pedersen blev født senest 1660 i Overlade i Bjørnsholm sogn og døde sst. 1714, begr. 3. oktober. Han var søn af Peder Jensen og hustru Karen Troelsdatter.

Thomas Pedersen blev gift før 1683 (ifølge kop- og kvægskatten) med Anne Gundesdatter, født 1642-65 i Overlade i Bjørnsholm sogn, død sst. 1731, begr. 15. maj. Hun var datter af Gunde Simonsen og Maren Sørensdatter.

Børn

Parret havde 6 børn ifølge skiftet efter farbroderen Christen Pedersen Overlade⁴⁶², død 1715 i Viborg:

1. Jens Thomsen, født ca. 1691, bosat i Overlade.
2. Gunde Thomsen, født ca. 1695, bosat i Overlade.
3. Anne Thomasdatter, gift med Laurids Simonsen, bosat i Malle.
4. Karen Thomasdatter, gift med Hans Poulsen, bosat i Sønderlade.
5. Maren Thomasdatter, født ca. 1695, **ane 493**.
6. Kirsten Thomasdatter, født ca. 1699.

Kilde: Strandbygaardslægten, udarbejdet af J.B. Strandbygaard, 1951.

Ane 988 Knud Madsen, f. ca. 1633, d. 1714.

Ane 989 Maren Christensdatter, d 1709.

Knud Madsen nævnes 1660-1672 i Tandrup og fra 1682 til sin død i Strandbygaard, ligeledes i Strandby sogn.

Knud Madsen blev født ca. 1633 i Tandrup i Strandby sogn og døde 1714 i Strandbygaard i Strandby sogn, begr. 30. december. Han var søn af Mads N.N. og hustru Karen Knudsdatter.

Knud Madsen blev gift senest 1663 med Maren Christensdatter, født senest 1645, død 1709 i Strandbygaard i Strandby sogn, begr. 1. november. Hun var af ukendt herkomst.

Barn

Parret fik mindst 3 sønner:

1. Mads Knudsen, ca. 1663-1748, gårdmand i Støttrupgaard i Farsø sogn. Gift 1. gang 1696 i Strandby med Kirsten Jensdatter/Munch fra Grynderup i Strandby sogn, ca. 1622-1725. Gift 2. gang med N.N., ca. 1700-1760.
2. Christen Knudsen, født ca. 1668, **ane 494**.
3. Jens Knudsen, nævnt 1705-27 i Vestergaard i Strandby sogn, hvor han kone i disse år fødte ham 7 børn.
4. *Karen Knudsdatter. 1670-1744.*

Kilder:

Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bernhard, 1985.

Strandbygaardslægten, udarbejdet af J.B. Strandbygaard, 1951.

⁴⁶² Viborg skifteprotokol, 1708-1717, B.45-251, s.626 og 662.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 996 Vogn Pedersen, f. senest 1645, d. efter 1724.

Ane 997 Kirsten Jensdatter, f. 1630-50, d. efter 1687.

Vogn Pedersen boede - vel fra giftermålet senest 1670 - i Hvilsom by og sogn, hvorpå han 1688- 1724 nævnes som fæster af halvdelen af gård nr. 1, byens største.

Vogn Pedersen blev født senest 1645 og døde efter 1724 i Hvilsom, hvor kirkebogen ikke går langt tilbage.

Vogn Pedersen blev gift senest 1670 med Kirsten Jensdatter, født 1630-50, død efter 1687⁴⁶³.

Børn

1. Niels Vognsen, ca. 1670-1746, fæster af gården v. Aarup i Vognsild sogn, fra 1696. Gift 1. gang 1690-95 med Else Christensdatter (Basse?), ca. 1671-1703, og 2. gang 1704 med Inger Sørensdatter, ca. 1680-1750, datter af Søren Pedersen i Østrup.
2. Christen Vognsen, ca. 1680-1761, nævnt 1715 i Østrup og fra 1716 gårdfæster i Vognsild. Gift 1715 med Anne Sørensdatter, ca. 1684-1762, søster til hans broder Niels' kone.
3. Jens Vognsen, født før 1690, **ane 498**.
4. *Peder Vognsen. 1678- Før 1754.*

Vogn Pedersen

Niels og Christen Vognsen angives i deres fæstebreve 1696 og 1716 i Lerkenfeld fæsteprotokol som fødte i Hvilsom by og sogn, 1724 bar Jens Vognsens kone af Bystrup Christen Vognsens søn Vogn til dåben i Vognsild Kirke, og da nævnes Vogn Christensen af Vognsild blev voksen, stod han 1750 fadder hos Christen Nielsen (Botsen) i Bystrup, gift med Inger Jensdatter (Vogns kusine), altså datter af Jens Vognsen.

Vogn Pedersen og Niels Poulsen var ved matrikuleringen 1688 fæstere af den største gård i Hvilsom, nr. 1, hvis hartkorn blev sat til 6 tdr. 6 skpr. 1 fjk. 2 alb. Gården hørte fra gammel tid under Nøragergaard, og Vogn Pedersen var ifølge pantebrev på Nøragergaard med bøndergods 13. april 1723, læst 15. april, skøder på samme 12. april 1724, læst 26. april og 13. april 1725, læst 20. april, endnu 1724-25⁴⁶⁴ fæster af halvparten af gård nr. 1.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

⁴⁶³ Hun nævnes i ekstraskattemandtallet 1687 for Hald amt, Rentekammeret, afskrift ved Hans Gjedsted.

⁴⁶⁴ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1720-24, B.24-676, fol.515 og 649, samme 1724-27, B.24-678, fol. 189

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 998 Christen Prebensen, f. senest 1665, d. 1723.

Ane 999 Anne Poulsdatter, f. 1662-70, d. 1707-23.

Christen Prebensen må ved giftermålet 1680/88 have overtaget Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn efter svigerforældrene, der da flyttede til Glerup i Vesterbølle sogn. - Christen Prebensen afstod Dalsgaard til svigersønnen Jens Vognsen ane 498, efter 1707, hvorefter han var gårdmand i Bystrup til sin død 1723.

Christen Prebensen blev født senest 1665 og døde 1723 (ifølge skifte) i Bystrup i Gedsted sogn.

Christen Prebensen blev gift 1680-88 med Anne Poulsdatter, født 1662-70 i Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn, død 1707-23 i Dalsgaard eller i Bystrup. Hun var datter af Poul Jensen (Dalsgaard) og hustru Inger Nielsdatter.

Børn

Parret fik flg. 6 levedygtige børn⁴⁶⁵:

1. Bendit/Bendid Christensdatter, født ca. 1689, **ane 499**.
2. Ellen Christensdatter, født 1680/88, død efter 1727. Gift med enkemand i Troelstrup i Tollestrup (*Tostrup?*) sogn Kjeld Jensen, ca. 1675-1705.
3. Jens Christensen, opholdt sig 1737 i København.
4. Christen Christensen, til stede 1723 ved faderes skifte, opholdt sig 1737 i København.
5. Preben Christensen, opholdt sig 1737 i København.
6. Poul Christensen (Skrædder), født 1680/1710, død efter 1744, til stede ved faderes skifte 1723, nævnt 1732-44 i Knudstrup i Vesterbølle sogn. Gift 1. gang 1732 i Strandby med Karen Jensdatter fra Vestergaard, død 1734 (skifte i Gunderupgaard skifteprotokol), og 2. gang 1734-36 med Kirsten Andersdatter, der 1744 fødte ham det 4. barn. VB kirkebog mangler optegnelser 1731-1734.

Christen Prebensen

Han må som nævnt ved giftermålet 1680-88 have overtaget konens fødegård Dalsgaard i Bystrup efter svigerforældrene, der da flyttede til Glerup; flytningen må have fundet sted senest 1687, da svogeren "Niels Poulsen af Glerup" dette år stod fadder hos sin morbroder Christen Nielsen (Svier) i Glerup. - Dog ses Poul Jensen endnu ved matrikuleringen 1688 opført som fæster af Dalsgaard, hvis hartkorn da blev forandret fra 5 tdr. 2 skpr. 1 fjk. 1 alb. til 5 tdr. 5 skpr. 2 fik.; gården tilhørte da baron Gyldencrone.

Anne Poulsdatter af Dalsgaard (altså Christen Prebensens kone) nævnes 1689 blandt fadderne hos morbroderen Christen Nielsen (Svier) i Glerup, og 1704 nævnes Christen Prebensen i Dalsgaard selv blandt fadderne hos svogeren Jens Poulsen Dalsgaard i Glerup.

Christen Prebensen af Dalsgaards hustru Anne Poulsdatter nævnes i det skøde af 4. november 1701, læst 28. januar 1708⁴⁶⁶, som hans svigermoder og hendes øvrige arvinger udstedte til Jens Andersen af Glerup på en halvgård i Fjelsø.

⁴⁶⁵ Skifte efter børnenes mormoders slægting Anne Pedersdatter Giedsted, afgangne Rasmus Dybvads enke i Nibe, begyndt 11. februar og sluttes 2. oktober 1737, efter Vilhelm Marstrands personalhistoriske samlinger i Erhvervsarkivet i Århus (originalkilden forgæves søgt), Jfr. C. Klitgaard: Himmerlandske slægter (bl.a. Klitgaard) i Personal-historisk tidsskrift 8-4, 1925, s.147.

⁴⁶⁶ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1706-11. B.24-670, fol. 352.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Vel omkring 1710 overlod Christen Prebensen fæstet af Dalsgaard til svigersønnen Jens Vognsen, ane 498, og overtog selv fæstet af en gård nr.7, i Bystrup med 3 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 1 alb. hartkorn, der fra senest omkring 1720 ligesom Dalsgaard hørte under Gunderupgaard, jf. matriklen 1724⁴⁶⁷.

I gården i Bystrup døde Christen Prebensen 1723 som en halvfattig enkemand; 15. november 1723 lod Gunderupgaards ejer afholde skifte efter ham i nærværelse af sønnerne Christen og Poul Christensen.

I stuehuset fandtes et meget beskedent indbo samt "den salige mands klæder", der blev beskrevet således: 1 grå vadmels kjortel 4 mk. 1 par gl. skindklæder ..., 1 kabus 8 sk., 1 par sorte bukser 12 sk., 1 par strømper 12 sk., 1 par sko 6 sk. og 1 par skjorter 1 mk. 8 sk.

- Gårdens besætning bestod af 4 heste, 1føl, 2 køer, 2 kvier, 1 stud, 2 kalve, 20 får, 3 svin og 3 grise. - Aktiverne beløb sig til 62 rdlr. 3 mk. 7 sk., men passiverne til 77 rdlr. 2 mk. så der blev absolut intet at arve.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

Ane 1.000/352 Niels Mortensen, f. før 1655, d. 1712.

Ane 1.001/353 Karen Madsdatter, f. ca. 1652, d. 1728.

Niels Mortensen var forpagter af gården Aastrup i Roum sogn, forekommer 2 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 352-53.

⁴⁶⁷ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48C-99.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.002 Erich Madsen, f. før 1660, d. 1707-30(?).

Ane 1.003 Birgitte N.N., f. før 1664, d. 1725-30(?).

Efter giftermålet senest 1681 må Erich Madsen - vist efter 1688 – have overtaget fæstet af halvdelen af gården gl. nr. 2 i Aastrup i Løvel sogn med i alt 6 tdr. 2 alb. hartkorn under Sødal. Gården blev overtaget af sønnen Jens Erichsen.

Erich Madsen blev født senest 1660 og døde 1707-30(?) i Aastrup i Løvel sogn; han nævnes i en jordebog 1707, se nedenfor, men døde vist før kirkebogens begyndelse 1730.

Erich Madsen blev gift senest 1681 med Birgitte N.N., født før 1664, død 1725-30(?); hun nævnes 1717, 1723 og 1725 som fadder hos datteren Karen, ane 501, og sidst hos svigersønnen og dennes nye kone.

Børn

Parret fik mindst flg. 3 børn:

1. Karen Erichsdatter, født ca. 1691, **ane 501**.
2. Peder Erichsen, ca. 1687-1761, bosat i Løvel by og sogn.
3. Jens Erichsen, ca. 1696-1771, overtog fødegården i Aastrup.

Erich Madsen

Aastrup i Løvel sogn bestod af to gårde, der hver var delt mellem to fæstere; begge gårde hørte under Sødal gods. - Ved matrikuleringen 1688⁴⁶⁸ fik gården gl. nr.2 sit hartkorn ændret fra 4½ td. til 6 tdr. 2 alb., der da var delt mellem de to fæstere Jens Villumsen og Anne Christensdatter, salig hr. Knuds (nemlig Anne Christensdatter Bering, enke efter Knud Nielsen Auning, død-1682 som kapellan for Rødding, Løvel og Pederstrup menigheder)⁴⁶⁹.

Iflg. Sødals jordebog 1701⁴⁷⁰ var gård nr.2 delt mellem fæsterne Peder Villumsen og Erich Madsen med 3 tdr. 1 alb. hartkorn til hver, hvoraf de hver skulle yde 16 skpr. rug, ½ svin og 5 mk. landgildepeng.

Før 1749⁴⁷¹ (4) var Erich Madsen som fæster blevet afløst af sønnen Jens Erichsen.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Bagger, 1992.

⁴⁶⁸ Hald amts matrikel 1688, Z.9-6, fol.146b.

⁴⁶⁹ Alm. dansk Præstehistorie, v. S.V. Wiberg, bd.2, 1870, s.679.

⁴⁷⁰ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 34, 1706-11, B.24-670, fol.198.

⁴⁷¹ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 42, 1745-52, B.24-686, fol.406.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.008 Peder Sørensen, f. før 1640, d. efter 1687.

Ane 1.009 N.N.

Peder Sørensen boede i Ørrisgaarde i Hersom sogn, hvor han som fæster formodes at være blevet efterfulgt af sønnen Søren, ane 504.

Peder Sørensen blev født før 1640 og døde efter 1687 i Ørris i Hersom sogn. Han var af ukendt herkomst.

Peder Sørensen blev gift senest 1662, men hans kone er ganske ukendt.

Børn

Af parrets børn kendes sønnen:

1. Søren Pedersen, født ca. 1662, **ane 504**.

Peder Sørensen

Ifølge matriklen 1688 var Peder Sørensen, Peder Thomsen og Jens Laursen i fællesskab fæstere af en gård i Ørris, hvis hartkorn da blev ændret fra 13 tdr. 1 skp. 2 fjk. 1 1/5 alb. til 10 tdr. 2 skpr. 1 fjk. 1 alb.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Brødrene Søren Pedersen (Snedker), Krogaarden i Klotrup, og Christen Pedersen (Snedker), Klotrup Mark, 1977.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.012 Jens N.N.

Ane 1.013 Maren Clementsdatter, f. ca.1648, d. 1731.

Jens N.N. må formodes at have været gårdmand i Tostrup by og sogn.

Jens N.N. blev født før 1655 og død efter 1677 - vel i Tostrup by og sogn.

Han blev gift før 1677 med Maren Clementsdatter, født ca. 1648, død 1731 i Tostrup by og sogn, begr. 19. marts, 83 år gl. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Af parrets børn kendes sønnen:

1. Niels Jensen, født ca.1677, **ane 506**.

Ane 1.014 Niels Jensen, f. ca. 1656, d. 1728.

Ane 1.015 Maren Christensdatter, f. ca. 1657, d. 1732.

Niels Jensen var gårdmand i Troelstrup i Tostrup sogn.

Niels Jensen blev født ca. 1656 og døde 1728 i Troelstrup i Tostrup sogn, begr. 14. januar, 72 år gl.

Niels Jensen blev gift senest 1692 med Maren Christensdatter, født ca. 1657, død 1732 i Troelstrup i Tostrup sogn, begr. 22. juni, 75 år gl.

Børn

Af parrets børn kendes datteren:

1. Maren Nielsdatter, født ca. 1692, **ane 507**.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.020 Jens Rasmussen Smed, f. senest 1650, d. 1723.

Ane 1.021 Anne Mortensdatter, f. senest 1655, d. efter 1681.

Jens Rasmussen Smed boede i Ullits sogn fra før 1675, fra før mandtallet 1681 i gården Øster Søkbæk i Ullits sogn.

Jens Rasmussen Smed blev født senest 1650 og døde 1723 i Ø. Søkbæk i Ullits sogn, begr. 27. december. Han var af ukendt herkomst.

Jens Rasmussen Smed blev gift første gang før 1675 - ikke i Ullits - med Anne Mortensdatter, født senest 1655, død efter 1681, vist efter 1687. Hun var af ukendt herkomst.

Jens Rasmussen Smed blev gift anden gang efter 1681 - vist efter 1687 - med Karen Christensdatter, død 17. februar 1726.

Børn

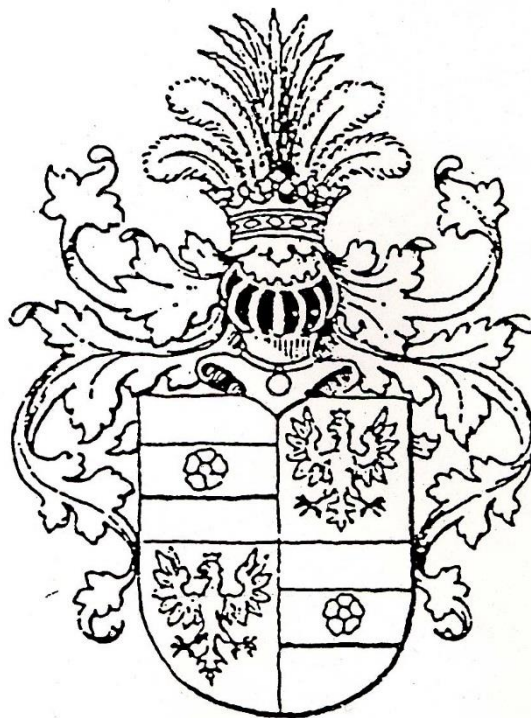
Parret fik mindst 6 børn:

1. Else Jensdatter, født senest 1673(?) - måske ikke i Ullits sogn, levede 1681.
2. Maren Jensdatter, født 1675, levede 1681.
3. Johanne Jensdatter, født 1676-80(?), levede 1681.
4. Morten Jensen, født 1681, **ane 510**.
5. Rasmus Jensen, født 1684, død samme år.
6. Karen Jensdatter, født 1686.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda M. Elkjær, født Thomasen, født 1915,
Gennem kvindeled ætling af den adelige slægt Rosenørn.

Bind 3

Udarbejdet af sønnen Thomas Elkjær, Aars.
1996

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

10. generation: Tip⁷:oldeforældre: Ane 1.024 - 2.047:

Ane 1.176 Mads Poulsen, f. 1600, d. 1678.

Ane 1.177 Anne Nielsdatter, f. 1601, d. 1663 (?).

Mads Poulsen var storkøbmand i Randers, hvor han fra 1638 var rådmand og fra omkr. 1655 borgmester. Han fratrådte vist stillingen som borgmester 1664, nævnes 1668 som tolder i Randers og ejede fra 1661 godset Tvilumgaard ved Faarvang.

Mads Poulsen blev født 20. juni 1600 i Randers⁴⁷², søn af Poul Nielsen, rådmand og senere borgmester i Randers, og hustru Kirsten Madsdatter.

Han døde 1678 - vel på Tvilumgaard i Tvilum sogn⁴⁷³. - Han blev vel begravet i Tvilum Kirke, men 1715 lod datteren Maren sine forældre overflytte til Skt. Mortens Kirke i Randers⁴⁷⁴.

Han blev gift 1621 med Anne Nielsdatter; hendes påstående mellemnavn Vestenie kendes kun fra sønnen Peder Rosenørns gravminde i Tvilum Kirke, hvor han ligeledes udsmykkede faderens navn med tilføjelsen von Rosenørn⁴⁷⁵.

Anne blev født 17. september 1601 i Randers, datter af Niels Jacobsen, senere rådmand og sidst borgmester i Randers, og hustru Maren Pedersdatter. - Faderen skrev da i sin stambog⁴⁷⁶ (5).

Anne Nielsdatter blev født den 17. september om tirsdag morgen, der klokken var to efter midnat udi vægtens tegn anno 1601.

Hun døde 1663 eller senere. Adelsårbogen angiver, at hun døde 1653 i Randers - født 1591, altså 62 år gl. - Stamtavlen i Tycho de Hofmans bog om Peder Lasson fra 1753 hævder, at hun døde 1663, 62 år gl., hvilket passer med bedre med hensyn til fødselsåret. Sidstnævnte sted oplyses om hende: Var udi sin tid meget bekendt af hendes forstand.

Børn

Anne og Mads Poulsen fik 6 børn⁴⁷⁷:

1. Poul Madsen (Ørn!), ca. 1623-1659. Hans tilnavn Ørn kendes kun fra Hofmans stamtavle 1753; han blev student 1642 fra Viborg Katedralskole⁴⁷⁸, studerede 1652 i Padua i Italien. Tavlen fra 1753 siger, at han fulgte krigen udenlands i 12 år og vovede sin trøje så yderlig i Københavns belejring, at han blev skudt i et udfald 1659, 36 år gl.
2. Peder Madsen Lassen, 1624-1676, land- og krigskommissær: i Jylland. Gift 1671 med Marie Worm, 1649-1715, datter af professor, dr.med. Ole Worm og Magdalene Motzfeldt. Marie Worm, der fra 1678 ejede Brusgaard i Galten herred, blev gift anden gang 1680 med generalmajor Mathias Numsen, 1646-1731, ejer af Fuglebjerg og Saltø.

⁴⁷² Danmarks Adels Aarbog 1967, 11, s. 21.

⁴⁷³ Stamtavle over slægten Rosenørn i Danmarks Adels Aarbog 1932, II, s. 144ff, samt stamtavlen i Tycho de Hofmann: Foundationer paa de Legata, som ere stiftede af Peder Lasson, 1753.

⁴⁷⁴ S. A. Stadfeldt: Randers Bys Diplornatarium, s.227, Landsarkivets håndskriftsamling n., (516) -1.

⁴⁷⁵ Afskrift af gravmindet i Heilskovs samling H.1(9) - 18, hæfte V, s. 20.

⁴⁷⁶ Borgmester Niels Jacobsens stambog, udgivet ved Albert Fabritius 1966, s. 15.

⁴⁷⁷ Stamtavlen 1932 i kilde 2, s. 144-45.

⁴⁷⁸ Sixhøj: Viborg Katedralskoles dimittender 1630-1879, 1968, s. 74, nr. 116.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

3. Kirsten Madsdatter, adlet Rosenørn 1679, 1628-1694. Gift første gang 1658 med Clement Clementsen, død 1672, amtsforvalter over Skanderborg og Aakjær amter. Gift anden gang 1677 med Peder Lerche, 1642-1699, landsdommer og ejer af Lerkenfeld.
4. Karen Madsdatter, 1630- 1710. Gift 1663 med Niels Mogensen, 1610-1666, borgmester i Randers fra 1664.
5. Peder Madsen (Mathiesen), adlet Rosenørn, født 1635, **ane 588**.
6. Maren Madsdatter, 1643-1723. Gift 1667 med Jens Poulsen (Kolding), 1635-1687, søn af rådmand Poul Bertelsen og hustru Johanne Mortensdatter i Koldings. Jens Poulsen var 1664-68 amtsforvalter over Møns Land, men fra 1668 over Havreballegaard amt, samt assessor i Kommercekollegiet, land- og krigskommissær, ejer af Søbygaard ved Hammel. Deres tre sønner, der blev adlede 1718, var landsdommer Mathias Poulson til Søbygaard, Niels Poulson til Gunderupgaard og Jochum Poulson til Vaar.

Mads Poulsen

Han var fra giftermålet 1621 med den hovedrige borgmester Niels Jacobsens datter Anne storkøbmand i Randers, hvor han måske boede i den store endnu bevarede bindingsværksgård på hjørnet af Houmeden og Rådhusortet, som sønnen Peder Rosenørn senere skal have ejet⁴⁷⁹. Denne gård, Houmeden 2-4, der nu er stærkt ombygget, skal være opført omkr. 1570 og havde gavnl mod torvet, to stokværk og 19 fag langs Houmeden. - Særlig karakteristisk er de krydsede skræstivere andreaskors, der peger på tysk byggeskik.

I 1627 havde Mads Poulsen købt en del rug på godserne Gl. Estrup og Sostrup af ejeren, rigsmarsk Jørgen Skeel, lensmand på Vestervig Kloster. Men på grund af modvind og tjendernes hastige indfald i Jylland, der i efteråret 1627 blev besat af den kejserlige feltmarskal Wallenstein, fik Mads Poulsen ikke sin rug - eller kun en mindre del deraf - hentet. Efter krigens afslutning 1629 lod Jørgen Skeel ham tiltale for hele betalingen for kornet. - Mads Poulsen lod sagen indanke for kongen, der 31. marts 1630⁴⁸⁰ udbad sig Christopher Gersdorffs erklæring om forholdene.

På grund af besættelsen af Jylland flygtede de velhavende borgere fra de jyske købstæder over Kattgat til de nuværende svenske lande Halland og Skåne. - Mads Poulsens kone flygtede sammen med sin mor Maren Pedersdatter⁴⁸¹ til Marstrand, hvor hun i januar 1628 fødte datteren Kirsten.

Mads Poulsen, borger i Randers, og broderen Thomas Poulsen, rådmann samme sted, nævnes 28. september 1630⁴⁸² blandt de 24 dannemænd i Randers, der skulle have tilsyn med byens hospital eller fattiggård. - Ligeledes sammen med broderen underskrev han til vitterlighed 28. januar 1631⁴⁸³ sin svigermor, Maren Pedersdatter, salig Niels Jacobsens efterleverske, hendes handel med Kronen.

I 1632 kunne Mads Poulsen låne 1.000 speciedaler til adelsdamen Berte Stygge, der 12. oktober 1632, læst 20. oktober⁴⁸⁴, som pant overdrog ham et pantebrev på 2.580 speciedaler, som hun igen 18. december 1629 havde modtaget af Iver Dyre med pant i jordegods i Taars og Ugilt sogne i Vendsyssel.

⁴⁷⁹ Povl v. Spreckelsen: Randers bys gamle gader og gadenavne, 1966, s.27, Trap: Danmark, 5. udg., Randers amt 1966, s. 60709, samt Aage Brunoe: Randers, historisk-topografisk Beskrivelse med Biografier, 1924, s. 319.

⁴⁸⁰ Kancelliets Brev bøger 1630-32, 1932, s. 127.

⁴⁸¹ Tycho de Hofmans bog i note 2, s. 14, samt stamtavlen 1932 i adelsårbogen.

⁴⁸² Kilde 10, s. 246.

⁴⁸³ Kronens Skøder, bd. 1, 1535-1648, 1892, s. 448.

⁴⁸⁴ Viborg landstings skøde- og pantebøger (trykt) 1624-37, 1966-70, s. 177-78.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Sammen med sin svigermor Maren, Niels Jacobsens efterleverske, borgerske i Randers, fik Mads Poulsen via borgmestre og råd i Randers 20. april 1633⁴⁸⁵ centraladministrationens ordre om at indsende deres jordebøger til Jørgen Urne til Alslev inden Skt. Hansdag. - Året efter nævnes Mads Poulsen blandt de voldgiftsmænd, der 13. marts 1634⁴⁸⁶ blev udset til at bedømme sagen mellem Peder Ankersen i Randers og Jens Bang i Aalborg, der havde købt et skib af førstnævnte.

5. april 1634, læst 26. april⁴⁸⁷, udstedte Valdemar Løkke til Grinderslev Kloster i Salling et pantebrev til Mads Poulsen i Randers og Hans Sørensen i Aalborg på 200 rdlr. med pant i en halvgård på Thyholm. - Og 13. juni samme år, læst 21. juni⁴⁸⁸, solgte Mads Poulsen ved skøde et par mindre ejendomme i Bovense sogn ved Nyborg til Mogens Kaas; han havde erhvervet sig godset ved indførsel. Samtidig skødede han to gårde i Ulbølle sogn på Sydfyn til Johan Friis til Ørritslevgaard.

7. juli 1634⁴⁸⁹ stævnedes Jens Bang i Aalborg Mads Poulsen i Randers til bytinget i Aalborg for 50 tdr. salt, fordi Mads havde sagt god for Jens Christensen i Nors (i Thy) for 5 sldlr. pr. td. - Mads Poulsen ønskede sagen behandlet ved sit værneting (bytinget i Randers), hvorfor intet videre skete i Aalborg.

Mads Poulsen i Randers og hans hustru Anne Nielsdatter fik 22. februar 1638⁴⁹⁰ kgl. stadfæstelsesbrev i begges levetid på Kronens part af korntienden af Borup og Raasted sogne i Støvring herred samt Hornbæk i Taanum birk, hvoraf de årligt skulle svare 40 tdr. rug, 24 tdr. byg og 24 tdr. havre til Randers Hospital inden Fastelavn. - Samme år ses Mads Poulsen at være taget i ed som rådmænd i Randers 13. august 1638⁴⁹¹; udnævnelsen til rådmænd viser hans position og anseelse i byen.

Til snapsting 1 639⁴⁹² ses Mads Poulsen at have modtaget 85 rdlr. som rente for 4 år 30 uger af 300 rdlr., som svigerinden Maren Nielsdatter havde udlånt til den lærde Holger Rosenkrantz til Rosenholm og fru Sophie Brahe. - Skyldnerne viste ikke hvem, der skulle have renterne af beløbet, derfor de 4½ års restance. Også til snapsting 1640 modtog han renter af beløbet, nemlig 24 rdlr. - 13. maj 1639⁴⁹³ bevilgedes Mads Poulsen - vel i anledning af en fest - fem dyr fra skovene i Hald len, men han skulle betale derfor.

I 1637 eller måske senest 1639 havde Mads Poulsen købt korn hos lensmanden på Vestervig Kloster, rigsmarsk Jørgen Urne, som derfor havde modtaget en obligation på 1.200 rdlr. - Denne obligation havde Mads Poulsen fået af Diderich Krefting i Bremen, som havde beløbet tilgode hos den danske konge. - Denne sag omtales i Kancelliets breve 4. november 1639, 26. april 1641 og 20. oktober samme år⁴⁹⁴, da sagen endnu ikke var ude af verden.

Mads Poulsen var en velhavende mand, der kunne låne 700 rdlr. til den fattige Palle Rosenkrantz til Vesløsgaard; sidstnævntes svoger Iver Krabbe havde kautioneret for beløbet, hvilket fremgår af to breve af 16. august 1651 og 29. september samme år, læst henholdsvis 27. august og 8. oktober ved Viborg landsting⁴⁹⁵ (25).

⁴⁸⁵ Kancelliets Brev bøger 1633-34, 1936, s. 127.

⁴⁸⁶ Samme, s. 519.

⁴⁸⁷ Kilde 14, s. 222.

⁴⁸⁸ Samme, s. 226.

⁴⁸⁹ D. H. Wulff: Jens Bang, 1885-86, s. 101-02.

⁴⁹⁰ Kancelliets Brev bøger 1637-39, 1944, s. 321.

⁴⁹¹ Randers bys bog fra ca. 1605, D.21-330, fo1 .26b.

⁴⁹² Sophie Brahes regnskabsbog 1627-40 v. Henning Paulsen; 1955, 195 og 212.

⁴⁹³ Kilde 20, s. 762.

⁴⁹⁴ Samme, s.927, samme 1640-41, 1950, s. 451-52 og 602-03.

⁴⁹⁵ Viborg landstings skøde- og pante bøger (trykt) 1645-52, 1969-73, s. 231 og 235.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Omr. 1655 overtog Mads Poulsen den ene af de to poster som borgmester i Randers, hvor han blev taget i ed af den kgl. lensmand på Dronningborg Henrik Thott til Boltinggaard; dette embede havde han vist indtil 31. oktober 1664, da to nye borgmestre blev taget i ed⁴⁹⁶ (26).

Mads Poulsen og Jacob Nielsen (bror til Mads' kone) underskrev til vitterlighed 29. september 1656⁴⁹⁷ en arveoverdragelse inden for den von Andersenske slægt, hvortil Jacobs kone hørte.

Som borgmester i Randers underskrev Mads Poulsen 10. januar 1661⁴⁹⁸ borgerstandens arvehyldningsakt sammen med tre rådmænd og to borgere fra byen. Hans segl indeholder navnet, et dødningshoved og neden under et bomærke, hvis grundelement er et andreaskors (kryds). - Akkurat samme bomærke havde faderen benyttet 1584, 1608 og 1609⁴⁹⁹.

Mads Poulsens bomærke kendes tillige fra en damaskdug, fremstillet i Harlem i Holland, nu i Kunstindustrimuseet i København; dugen, der har en vævet fremstilling af Jacobs historie, er desuden prydet med et broderi bestående af to borgerlige våbenskjolde, det ene med nævnte bomærke, det andet med et Jesus-monogram; over skjoldene initialerne M.P.S. og A.N.D. og neden under årstallet 1657.

På Nationalmuseet findes en malmlysestage med de samme skjolde og bogstaver, men med årstallet 1663. - Alene af denne grund kan Anne Nielsdatter ikke være død allerede 1653.

Borgmester Mads Poulsen i Randers må under Svenskekrigene 1657-59 eller før have forstrakt Kronen med store beløb, for 6. juli 1661⁵⁰⁰ fik han for 35.034 rdlr. 43½ sk. udlagt det middelalderlige Tvilum Kloster med tilhørende birk i Tvilum sogn ved Faarvang mellem Viborg og Århus. Selve hovedgården - Tvilum Ladegaard eller Tvilumgaard - var på 50 tdr. hartkorn, hvortil kom store skovstrækninger, flere ålegårde og 540 tdr. hartkorn bøndergods, samt jus patronatus og tienderne til Tvilum Kirke. - Blandt de største af bøndergårdene var Holmgaard i Serup sogn.

At eje jordegods - den mest ansete form for kapitalanbringelse - opfyldte et brændende ønske for alle borgermænd efter statsomvæltningen 1660, og ikke mindre end tre borgmestre i Randers⁵⁰¹ anbragte

⁴⁹⁶ Kilde 21, fol.4b-5a.

⁴⁹⁷ Viborg landstings skøde- og pantebøger, trykt 1653-57, 1978, s. 242.

⁴⁹⁸ S.A. Stadfeldt: Beskrivelse over Randers Købstad 1809, 2. udg., 1976, s. 121 og 138, samt Allan Tønnesen artikel Fra bomærke til adelsvåben - To Randersslægters sociale opstigen, Heraldisk Tidsskrift t marts 1981, s. 132ff.

⁴⁹⁹ Tønnesen i note 28, samt Randers bys vilkår og artikler 1609 v. John Kousgaard Sørensen, 1965, s.76.

⁵⁰⁰ Kronens Skøder, bd.2, 1648-88, 1908, s. 90f f.

⁵⁰¹ Randers Købstads historie v. P. v. Spreckelsen, bd.2, 1952, s. 394-95.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

efter 1660, da forbuddet mod, at borgerlige ejede jordegods, blev ophævet, hele deres formue i jordegods. De to af dem - borgmester Mads Poulsen og borgmester Johan Stenbech - fik endog bevilget deres afsked fra bestillingen og trak sig tilbage som godsejere. - Bl.a. dette forhold betød en tilbagegang for byen.

Også andre end kongen lånte penge af Mads Poulsen, - 14. februar 1662, læst 26. februar⁵⁰², udstedte Knud Seefeld til Oksholm på Øland i Limfjorden og hans hustru Karen Friis et pantebrev på 12.600 erkende rdlr. in specie til ærlig, vise og velfornemme mand Mads Poulsen, borgmester i Randers, med pant i godset Oksholm på 132 tdr. hartkorn samt bøndergods. - Dette gods overtog Mads Poulsen ved indførsel 21. marts 1667, læst 25. april⁵⁰³.

Men allerede 25. januar 1668, læst 31. januar⁵⁰⁴, transporterede Mads Poulsen, Clement Clementsen (svigersøn), Peder Mathiesen (sønnen) og (svigersønnen) Jens Poulsen (Kolding) godset til Hans Friderich Levetzaa. - Dog synes ærlig, højagtbar og velfornemme mand Mads Poulsen, kgl. majestæts tolder i Randers, og hans børn ved indførsel 4. marts 1668, læst 11. marts⁵⁰⁵, at have erhvervet sig rettigheder i Oksholm.

Sine sidste år synes Mads Poulsen at have tilbragt i ro på godset Tvillumgaard, til hvis sognekirke i Tvillum han og hustru skænkede både alterkalk og dåbsfad⁵⁰⁶. Kalken, der nu findes i annekssognet Skorups kirke, og som i 1898 har fået fornyet selve bægeret, skal være skænket 1667 og på fodtungerne have indgraveret bl.a. evangelisterne med deres tegn samt bomærkeskjold og initialerne M.P.S. og A.N.D. - Det sydtyske dåbsfad i Tvillum Kirke bærer ligeledes givernes bomærker og initialer.

Som nævnt lod parrets datter Maren sine forældre flytte til Skt. Mortens Kirke i Randers, hvor hun lod opsætte en tavle med indskriften:

Anno 1715 haver Maren Madsdatter, salig assessor Poulsens ladet dette epitafium og sin salig faders borgmester Mads Poulsens og moders Anne Nielsdatters lig nedsætte i dette sit begravelse, som siden 1565 familien tilhørt haver. - Tavlen findes vist ikke mere.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁵⁰² Viborg Landstings skøde- og panteprotokol 1662, B.24-630, fol. 113.

⁵⁰³ Samme 1667-68, B.24-640, fol.14b.

⁵⁰⁴ Samme, fol.269b.

⁵⁰⁵ Samme, fol.326b.

⁵⁰⁶ Trap: Danmark, 5. udg., Skanderborg amt, 1964, s. 564 og 566.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.178/1.180 Christopher de Hemmer, f. før 1590, d. 1658.

Ane 1.179/1.181 Karen Laursdatter (Sur), f. 1593-1606, d. 1671.

Fra 1610 var Christopher de Hemmer købmand i Aalborg, hvor han fra 1630 var rådmand og senere borgmester. - Hans købmandsgård lå ved Østeraa.

Christopher blev født før 1590 - vel omkr. 1585 - i Aalborg, søn af Henrik de Hemmer og hustru, hvis navn ikke kendes⁵⁰⁷

Han - borgmester Christopher de Hemmer - døde 22. maj 1658⁵⁰⁸ i Aalborg Budolfi sogn, begr. 27. maj (uden aldersangivelse). - Han og hans to hustruer blev begravet i Vor Frue Kirke under en nu forsvunden sten i kirkens sydside.

Han blev gift første gang - vel 1610-15 med Johanne Jørgensdatter, født før 1600 i Aalborg, datter af Jørgen Olufsen, rådmand og senere borgmester, og hustru Maren Poulsdatter Pop. Johanne Jørgensdatter døde 12. november 1620 i Aalborg ifølge indskriften på den nu forsvundne sten. Men skiftet efter hende afholdtes først 24. november 1622⁵⁰⁹.

Derpå blev Christopher de Hemmer gift anden gang tidligst 1622 med Karen Laursdatter (Sur).

Hun blev født mellem 1593 og 1606, vel omkr. 1600 i Aalborg, datter af Laurs Jensen Sur, senere rådmand, og hustru Johanne Laursdatter.

Hun - Karen Lauritsdatter, salig Christopher de Hemmers – døde 1671 i Aalborg Budolfi sogn, begr. 16. oktober (uden aldersangivelse). Dødsdagen var ifølge stenen i Vor Frue Kirke 5. oktober

Børn

Christopher de Hemmer fik i sine to ægteskaber mindst 12 børn (flere var i al fald ikke levedygtige):

Af første ægteskab:

1. Maren (Poppis) de Hemmer, født før 1620, død senest 1639⁵¹⁰. Gift 1635 med Jacob Hansen Brunov, død 1675-76, sognepræst ved Budolfi Kirke fra 1635, magister fra 1637; han blev gift 2. og 3. gang i henholdsvis 1639 og 49.
2. Henrik de Hemmer, død 1676, købmand i Aalborg, hvor han fra 1656 var rådmand og fra 1660 til sin død borgmester⁵¹¹. Gift ca. 1639 med Karen Hansdatter, død 1675. Fra deres datters datterdatter Johanne Marie Anchersen, 1706-1775, gift 1732 med Niels Sicher, senere Secher, 1704-1768, sognepræst i Udbyneder og ejer af godset Sødringholm, stammer slægten Secher, hvoraf rigsarkivar dr. jur. V.A. Secher i 1885 udsendte sin slægtsbog. Handelsmanden Hans Broge, 1822-1908, var dattersøn af præsten Henrik de Hemmer i Lyngby på Djursland, der var oldesøn af Karen og Henrik de Hemmer.

⁵⁰⁷ E. Tauber og A. H. Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s. 100, 101, 106, 107, 130-31, 139-40, 1.4. 11.5, 111.5.

⁵⁰⁸ C. Klitgaard: Gravskrifter fra gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard (s. 231-32) i Personalhistorisk Tidsskrift, 6-6, 1915, s. 223ff. Efter rektor Thomas Hopps Remarques ved Vor Frue Kirke udi Aalborg, opt. 1738, blandt kammerherre Frantz Thestrups Samlinger til Aalborg Bys historie i Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Saml., kvart, nr.747b, s.31.

⁵⁰⁹ Aalborg konceptskrifter 1584-7627, B.37-527, nr. 8.

⁵¹⁰ S.V. Wiberg: Alm. dansk Præstehistorie, bd. 1, 1870, s.24.

⁵¹¹ Meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlede af dr. jur. v.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.72.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

3. Poul de Hemmer, død i foråret 1658 i København, ugift⁵¹², købmand i Aalborg.

Af 2. ægteskab:

4. Johanne de Hemmer, født 1623-26, død efter 1681⁵¹³. Gift 1641 med Mads Hansen Benzon, død 1673, rådmand og fra 1666 borgmester i Randers, søn af rådmand Hans Bentsen og hustru Karen Mogensdatter (Skov). Johannes eneste barn landsdommer, justitsråd Hans Madsen Benzon (1650-1704) til Skærø blev adlet 1679.
5. Karen de Hemmer, 1627-1694⁵¹⁴. Gift 1. gang 1661 med enkemand Jesper Hansen (Havervad), 1608-1677, søn af Hans Andersen Havervad i Brøns sogn ved Ribe, herredsfoged i Hvidding herred. Jesper Hansen, der fra 1636 havde været gift med Jens Thomsens enke Maren Nielsdatter, død 1659, var herredsfoged i Frøs og Kalvslund herreder og bosat i Langetved til 1658-59, da han som stiftsskriver flyttede til Ribe. Her blev han 1659 rådmand og 1660 borgmester. Gift 2. gang 1681 med Thomas Friis, død 1689, landkrigskommisær i Jylland og kammerråd. Gift 3. gang 1691 i Århus (hvor Dronning Charlotte Amalie var så nådig at overvære vielsen) med enkemand Edvard Kruse, 1629 - 1695, justitsråd og tolddirektør (konsumtionsforvalter) i København.
6. Laurids de Hemmer, 1632-1668, bosat i Nykøbing Mors, hvor han var rådmand, derpå fra 1661 rådmand i Aalborg, hvor han var købmand i den maleriske gård på hjørnet af Nørregade (Algaden i Vor Frue sogn) og Fjordgade, nemlig Nørregade 1⁵¹⁵. Gift ca. 1659 med Maren Sørensdatter, ca. 1640-1712, vist datter af slotsskriver Søren Madsen i Aalborg. Efter Laurids de Hemmers død blev Maren gift 2. gang ca. 1671 med rådmand Jens Christensen, død 1684, og derpå 3. gang med Anders Nielsen Hebo, død 1692, sognepræst i Thisted.
7. Christopher de Hemmer, født 1634, **ane 590**.
8. Anne de Hemmer, født 1637, ane 589.
9. Hans de Hemmer, 1638-1677, student 1659 fra Viborg Katedralskole, immatrikuleret ved universiteterne i Giessen 1663 og 1666 i Harderwijk, begge i Holland, hvor han blev dr. jur. 1668; han døde ugift i Randers eller snarere i Aalborg⁵¹⁶.
10. Marine de Hemmer, født 1639, døde som barn.
11. Margrethe de Hemmer, 1643-1723⁵¹⁷. Gift 1. gang 1663 - efter kongebrev af 1660 - med enkemand Karsten Tønnesen, 1616-1667, købmand i Ribe fra 1652, tolder og tillige rådmand fra 1655 og fra 1657 borgmester. Hans første kone Mette Christensdatter, død 1659, havde tidligere været gift med slotsskriver Jørgen Pedersen i Ribe. Gift 2. gang med Mathias Worm 1636-1707, præsident i Ribe fra 1667 og justitsråd 1674, søn af professor, dr. med. Ole Worm og hustru Susanne Madsdatter.
12. Didrik de Hemmer, 1643-1662: han var tvilling med 11 og døde ugift i Amsterdam, hvor han vel var ansat hos en købmand⁵¹⁸.

⁵¹² Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1656-59, B.37-540, nr.12, fol. 57.

⁵¹³ Danmarks Adels Aarbog 1937, 11. s.9-10 og 42, stamtavlen over slægten Benzon.

⁵¹⁴ De borgerlige Rigsdagsmænd 1660, v. Barfod og la Cour, 7925, s. 248ff.

⁵¹⁵ Kr. værnfelt: Fruebyen i Aalborg herred, (s.3a) i Fra Himmerland og Kær 1971, s.27ff.

⁵¹⁶ Ehrencron-Mullers Forfatterlexikon, bd. 4, 1924, s.2, samt Aalborgs originale skiftebreve 1677-78, B.37-547, nr.2.

⁵¹⁷ Kilde 8, s.245ff.

⁵¹⁸ C. Klitgaard: Dr. med. Niels Jespersens Regnskabsbog 1661-68 (s. 215-16) i Fra Himmerland og Kær herred, 1912-14, s.201ff.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Christoffer de Hemmer

Efter at han 1. maj (Skt. Valborg dag) 1606 var optaget i det ansete købmandsgilde Guds Legems Lav i Aalborg⁵¹⁹, tog han 6. juli 1670⁵²⁰ borgerskab i byen, idet han - Christoffer de Hemmer, borgerfødt - den anførte dato aflagde sin borgerlige ed på byens rådhus.

Allerede omkr. 1620 var Christopher de Hemmer en velhavende mand, hvilket tydeligt fremgår af skiftet 24. november 1622 efter hans første kone Johanne Jørgensdatter. - Arvingerne var børnene Henrik, Poul og Maren, på hvis vegne (deres morfar) borgmester lørge Olufsen var til stede. De Hemmers hovedejendom blev vurderet til 2.000 dlr., hvortil kom 2 boder øster i Vor Frue sogn til 150 dlr. og et par mindre ejendomme. Kramboden var der allehånde varer til 3.832 dlr. - bl.a. mange alen stof, 10 jernkakkellovne samt alm. købmandsvarer som salt, humle og hamp m. v. Der nævnes guld for 52 dlr. og 521 2 lod sølv til 391 dlr. 2 mk. samt 359 dlr. i rede penge. Desuden tin, messing og kobbertøj for 162 dlr., sengeklæder for 172 dlr. samt træboskab og møbler m. m. - I gården var der en besætning på 2 køer og 3 svin. Boets aktiver beløb sig til 9.780 dlr., passiverne til 3.646 dlr., så der blev 6.134 dlr. til deling mellem enkemanden og børnene. Faderen lovede at beholde datteren Maren indtil Gud vil, hun bliver forset udi mands vold, og imidlertid holde hende til skolegang, tugt og lærdom og fri underholdning med sko og klæder. Ligeledes lovede han at underholde sine sønner til de blev så gamle, at de kunne være dygtige at holdes udi Tyskland, hvor han på egen bekostning skulle holde dem til skolegang i 2 samfulde år; til gengæld måtte børnenes morfar Jørgen Olufsen beholde børnenes arv uden rente, til de blev 20 år. Forinden skiftet havde Christopher de Hemmer udtaget af fællesboet og givet sin fæstemø til fæstengave værdier til 273 dlr., nemlig 28 rosenobler til 168 dlr., 14 ungariske gylden til 35 dlr., 1 portugaløser til 30 dlr. og 4 guldringe til 40 dlr.

Som en anset købmand i byen blev Christopher de Hemmer udset til at være skaffer i Guds Legems Lav fra Mortensdag 1625 og 1 år frem, i hvilken anledning⁵²¹ han modtog af den forrige skaffer 18 mk. samt 17 gamle tinstob, som han skulle sælge og gøre regnskab for. - Måske fortsatte han endnu et år som skaffer, for efter krigen 1627-29, hvor Jylland og bl.a. Aalborg var besat af fjendtlige tropper, så lavet ikke kunne fungere, nævnes han igen 1630 som skaffer i gildet⁵²².

19. februar 1630 blev han udnævnt til rådmand i Aalborg, hvor han allerede 20. december samme år overtog den ene af byens to borgmesterposter. Tauber og Nielsen nævner denne borgmesterudnævnelse, hvorimod P.C. Knudsen⁵²³ hævder, at han først i 1633 overtog Hans Sørensens post som borgmester. Allerede 16. september 1631⁵²⁴ nævnes han dog som borgmester, da der blev afsagt en dom mellem Christopher de Hemmer og Jens Bang angående et mindre beløb, ligesom sidstnævnte 5. juli 1634 ankede domme afsagt af borgmestrene Didrik Grubbe og Christopher de Hemmer 21. marts og 9. maj 1634 på Aalborg byting.

Som den ene af direktørerne for Saltkompagniet i Aalborg indstævnedes Jens Bang 11. marts 1636⁵²⁵ borgmester Christopher de Hemmer for rådstueretten, hvor han g jorde krav på 54 dlr. for 18 tdr. salt

⁵¹⁹ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, (s.334, opr. fol. 108a) Fra Himmerland og Kær herred 1918-20, s.309ff

⁵²⁰ Aalborg bys bog 1535-7652, D.1-327, fol.206.

⁵²¹ Kilde 1, med henvisning til gældsbogen, fol.71.

⁵²² C. Klitgaard: Aalborg Købmænd gennem 500 Aar, 1931, s.50-51.

⁵²³ Kilde 1, samt P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s. 159,163 og 194, kilde 48 med henvisning til Budolfi kærnerregnskaber 1633 og 46 og Tegnebøgerne 1635ff.

⁵²⁴ D.H. Wulff: Jens Bang, Købmand i Aalborg 1605-44,1885-86, s.72 og 98 med henvisning til rådstueprotokollen.

⁵²⁵ Samme, s.25 og 34.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

fra kompagniets skib Fortuna.- Da Christopher de Hemmer havde afhændet sit indlæg i kompagniet, havde han på ordinær vis købt saltet af Christen Nielsen Stubdrup, der erkendte at have fået betaling derfor.

Denne sag dukkede op igen, da borgmester de Hemmer 2. marts 1640 stævnedes Jens Bang for 104 dlr. 10 sk. For da hævdede Jens Bang derimod at borgmesteren skyldte ham dels 54 dlr. for 1 læst salt, samt 81 dlr. for 12 læst salt, som Iver Bertelsen havde fået, men som borgmesteren burde betale, da han havde købt Ivers indlæg i kompagniet. Samt dertil 30 dlr. for et skibsanker, som borgmesteren nogle år før havde lånt til sit skib. Men hertil svarede Christopher de Hemmer, at det ene læst salt, som han havde købt af Christen Stubdrup ikke vedkom kompagniet, og for Iver Bertelsens salt måtte Jens Bang sagsøge ham selv; og ankeret var leveret tilbage til vejerhuset i Aalborg, hvor det var lånt.

Efter opsættelse blev sagen pådømt 8. juni, hvorefter parterne skulle betale, hvad de skyldte hinanden, borgmesteren den salt, han havde fået, men Jens Bang måtte selv søge Iver Bertelsen for betalingen af denne salt. - Derefter blev Iver sagsøgt, og han svarede efter opsættelse til 6. juli, at han havde solgt sit indlæg i kompagniet for 200 dlr. til borgmester Christopher de Hemmer, der havde lovet at holde ham fri for tiltale. - Men alligevel blev Iver Bertelsen 17. august dømt til at betale Jens Bang for saltet.

10. oktober 1636⁵²⁶ vidnede Thomas Hansen, at han havde været Christopher de Hemmers bod (vist ved Østerå) og set, at rådmand Hybert Snitlach og Jens Bang stod uden for på gaden og snakkede med hinanden, og straks derefter, som han (Thomas) gik ud af boden, lå Jens Bang på ryggen på bryggen, kaldet Slotsbro, og han og Hybert havde nogen tumult med hinanden - og Hybert havde en dragen kniv i hånden.

I sin klage hævdede Jens Bang, at havde godtfolk ikke været til stede, var han ikke kommet derfra med livet i behold - sagen blev ikke pådømt.

Borgmestrene Didrik Grubbe og Christopher de Hemmer nævnes flere gange ved skiftet i efteråret 1639⁵²⁷ efter Jens Bangs kone, ligesom de underskrev samme 15. marts 1640. - Disse to mænd nævnes ligeledes som borgmestre i Aalborg i et skøde af 12. januar 1642⁵²⁸ til Jens Høg til Vang på en begravelsesplads i Vor Frue Kirke i Aalborg.

Christopher de Hemmer må have boet ved Østeraa, vel ved åens vestbred - måske i dele af hans første svigerfar Jørgen Olufsens gård, Østeraagade 23-25, (nemlig Hamborggaarden og den fejlagtige Ellen Marsvins hus) eller måske nr. 19 eller 21 (Lybækkegaarden). I al fald var de Hemmer interesseret i grundstykkerne på åens østside mellem åen og slottet. -Efter at lensmanden Erik Juel på Aalborghus 21. december 1650 havde fået kongens ordre om at "bortforunde" slottets grund langs den østre side af Østeraa, hvor kongens kornhus tidligere havde stået, udstedte han 30. maj 1651⁵²⁹ skøde til borgmester Christoffer de Hemmer på den plads mellem Hans Sørensens i nord og Christen v. Ginchels i syd med 44 alen langs åen, 24¼ alen bred i nørre og 19 2? alen bred i søndre ende. - Pladsen måtte han bebygge med huse - to loft høje - og bruge dem til kornlofter, saltboder, men ingen ild og arnested, skorsten og kakkelovn eller nogen våning eller tapperi, altså hverken til beboelse eller værtshus. Først hen i 1700-tal let blev det tilladt at omdanne husene på disse grundstykker til beboelse. - De Hemmers er identisk med nuv. Østeraagade 18, restaurant Limfjorden⁵³⁰. Ejendommen ejedes i 1682 af Jens Jensen Thiil i

⁵²⁶ Samme, s. 123.

⁵²⁷ Samme, s.169-70 og 80.

⁵²⁸ Kancelliets Brevbøger 1642-43, 1957, s.88.

⁵²⁹ Bidrag til Aalborg Bys Historie v. D.H. Wulff (s.425-27) i Samlinger til Jydsk Historie og Topografi, 2-3, 1891-93, s.379ff.

⁵³⁰ K. Værnfelt: Ved hestemarked og søboder (s.39) i Fra Himmerland og Kær herred, 1962, s.21ff.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

"Jacob Himmerigs Gård", Østerågade 27; men denne gård kan Christopher de Hemmer ikke have ejet, men nok dele af Jørgen Olufsens gård lige syd for.

Som anført benævnes Christopher de Hemmer endnu 1651 som borgmester, hvilket ikke passer så godt med P.C. Knudsens oplysninger, hvorefter han kun skulle have været borgmester 1633-46. Hans enke Karen Laursdatter hævder da også, at han var borgmester i 27 år (altså fra 1630-31 til sin død 1658) i et brev af 19. marts 1660 til Jørgen Seefeld, landsdommer på Sjælland⁵³¹, angående trængslerne under krigen mod Karl Gustav 1657-59.

Hun bad ham hjælpe hende til lettelse i indkvartering og skat, da hun var meget hårdt pålagt. Hun fremhævede, at hendes salig mand døde i den liden fred, Gud gav os, og da hun havde stedbørn, måtte selv det ringeste skiftes. Hun ønskede at nyde godt at hendes salig mands lange og tro tjeneste, idet han havde tjent kgl. majestæt 27 år som borgmester med stor troskab og ikke (som) den svenske borgmester. I den anden svenske fejde led (han) stor "tribulas" (skattetryk) og var aldrig fri for stor skat en dag, og nu i den tid fjenderne var her, da - når vores anden borgmester sad til de svenskes gæstebud - da blev vi "eksekverede" med stor ynke at høre og se, og, som Gud (ved) vi restede ikke en skilling skyld på vor "tribution" (skat), og som Gud (ved) min salig mand havde som Gud (ved) aldrig så meget, hvad han kunne lønne en dreng med om året for hans (sin) umage.

Skiftet, der fylder godt 150 sider, efter ærlig, vise og velfornemme mand Christopher de Hemmer, nu salig i Herren, fordm borgmester her (i Aalborg) påbegyndtes 16. juli 1658⁵³².

Arvingerne var hans kære efterleverske, ærlig, dyderige og Gud-frygtige kvinde Karen Laursdatter, hvis lavværge var borgmester Christen von Ginckel, og den afdødes børn: (Af første ægteskab) Henrik de Hemmer, rådmand i Aalborg, og den afdøde datter Maren, der i ægteskab med Jacob Hansen (Brunov), sognepræst ved Budolfi Kirke, havde efterladt sig børnene Maren Jacobsdatter, gift med Anders Olufsen, sognepræst i Aarup (Torslev sogn) og Johanne Jacobsdatter i 22. år. (Af andet ægteskab) Johanne Christophersdatter, gift med Mads Hansen, rådmand i Randers, Karen Christophersdatter i 29. år, Anne Christophersdatter i 21. år, Didrik de Hemmer i 15. år og Margrethe Christophersdatter i 15. år, hvis formynder var deres (ældste halvbroder) Henrik de Hemmer, samt desuden Laurids de Hemmer, Christopher de Hemmer, begge i Aalborg, og Hans de Hemmer i 20. år i Viborg skole, hvis formynder var (morbroderen) m. Niels Bech, sognepræst i Hjørring.

Siden skiftet 1622 var Christopher de Hemmers formue vokset betydeligt, så hans anden kone har vel også været et godt parti. - Boet ejede ejendomme til ialt 7.620 dlr. - Hovedgården vurderedes til 2.600 dlr, hvortil bl.a. kom 4 dobbelt våninger i Kattevad (Kachvad) til 390 dlr, flere mindre huse, 2 nye boder ved Peder Barches Gyde til 150 dlr, 2 våninger næst sønden haven med lysthuset udi til 140, 1 våning i Slotsgade til 250, 1 hus ved Slotsgraven til 160, 2 våninger i Brødregyde til 300, Staldgaarden sst. til 250, 1 nyt hus på Slotspladsen til hele 700 og 8 ejendomme Kattesund til 600 dlr., dertil ejendomme ved Vor Frue Kirke, ved Urbans Port, ved Svingelen og i Skolegade, samt 1 stk. jord i Nibe og 7 haver i Aalborg til ialt 930 dlr. Desuden pramme og kåge for 405 dlr.

Der nævnes guld og perler for godt 253 dlr. - bl.a. 1 portugaløser med liden guldøsken udi til 31, 1 liden kæde af rhinsk guld på 3 1/8 lod til godt 23 dlr. samt 8 lod perler til 96 dlr. Desuden nævnes Karen Lauridsdatters fæstensgave med 1 kæde med 28 rosenobler og 14 dukater, som og hænger en portugaløser udi samt en liden halskæde og 4 guldringe. Dertil kom 10.396 dlr. i rede penge og sølv for 729 dlr. - bl.a.: 1 sølvkande, som ikke var fuldfærdig, til 54, 1 do., som brugtes til daglig 66 lod, til 49, 1 sølvkande på 114 lod til 85, 1 do. på 102 lod til 76, 1 slet forgyldt kande på 76 lod til 66 og 1

⁵³¹ Kilde 5, s.47, med henvisning til Jyske indlæg 1661.

⁵³² Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1656-59, B.37-540, nr.16, fol.125-72, og nr. 23, fol.230-342.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

dreven forgyldt kande, 50 lod, til 43 dlr., samt desuden mange skeer og bægre. Der var husgeråd i tin for 247 dlr., i kobber for 340 dlr., og i messing for 87 dlr. - Sengedyner, hoveddyner og puder, samt bænkedyner, vår, hynder og hyndevår samt sperlagener og senge dækkener m. v. til ialt 520 dlr., linklæder til 168 og lærreds- og drejelsduge til 64 dlr., samt damaskesduge til 64, bl.a. 2 duge på 10¼ og 10 alen for 18 og 14 dlr. Desuden blågarnslagener og håndklæder, drejl og bolster, blågarnslærred, bolster og drej 1 til ialt 379 dlr. Den afdøde mands gangklæder til ialt 162 dlr. 12 skilling blev vurderet således:

	dlr	mk.	sk.
1 fin klædeskappe med en "udridset lykke", fløjlskrave og slet fløjlslag på	27	0	0
1 sort kappe r.led kaffa for ned	14	0	0
1 sort fin atlaskes trøje	10	0	0
1 lang svensk kjole af sort klæde med et par fine sorte bukser dertil	27	0	0
1 brokades trøje	6	0	0
1 gl. sort "polemetis" klædning	5	0	0
1 sort silke " groffgrøns" klædning	8	0	0
1 udhugget atlaskes trøje	4	0	0
1 gl. slidt "filisels" trøje	1	0	0
1 lædertrøje uden ærmer med blå taft under	3	0	0
1 par floret "trippes" bukser	4	0	0
7 nattrøje med gråværk under	3	0	0
1 par fillemort klædesbukser	2	0	0
1 gl. brystdug med små fade(?) under	0	2	0
1 sort fibskaftes trøje	2½	0	0
1 par stukne handsker med sorte frynser	1	0	0
1 par fillemort do.	0	1	0
1 par sorte klædesvanter med frynser	0	2	0
1 par sorte strikstrømper	1	0	0
1 sort "fildtegen"	2	0	0
1 sort klædes kabuds med fløjls under	2	0	0
1 liden ny sort atlaskes lue 1	1	0	0
1 liden sort fløjls do. med flos under	1	0	0
1 gl. fløjls lue med zobel	6	0	0
1 sort klædes do. med zobel	5	0	0
1 taftes lue med zobel	3½	0	0

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1 filletmort klædes rejsekjole	6	0	0
1 par nye smurte lædersko	0	5	0
1 par gamle korduans støvler	2	0	0
2 par korduans sko	2	0	0
2 sorte hatte med bånd	3	0	0
2 gamle do	0	6	0
1 sørgeslør 0 3 0	0	3	0
1 par knive med sølvskaft	3	0	0
1 par do. med sølv indlagt	0	3	0
1 kamfoer	0	1	0
1 tyk spanskrør med sølv på enden beslagen	0	3	0
1 smal do.	0	0	12

Her foruden den salig mands linklæder, som sønnerne forlods var bevilget og tillagt, nemlig:

5 hollandske skjorter, 15 hørgarns do., 75 tørklæder 5 par lærredscannoner, 11 kraver, 2 nathatte og 2 par lærredsunderbukser.

Hjemmets bøger, der blev vurderet til 17 dlr., bestod af 20 værker, hvoraf en hel del var tyske - således bl.a. en bibel, en bønnebog og en liden tysk sangbog.

Den afdødes våbensamling, til ialt 13 dlr., bestod af:

5 musketter	7½	0	0
2 bandoler-remme	0	3	0
1 degen med stor fæste	0	3	0
1 hug-degen	0	6	0
1 forgyldt degen	2	0	0
1 puffert med knap	0	1	4
1 pundertes	0	0	12
1 spyd	0	1	8

Boet ejede bl.a. en besætning på 2 køer, 9 får og 4 lam til i alt 23 dlr. 3 mk. Derpå blev adskilligt boskab, husgeråd og trævarer vurderede - i den nye stue fandtes bl.a. 1 rødt hjørneskab i billedværk til 4 dlr., flere kister, 4 store hjortehoveder med takker til 2 dlr. og 8 historiske tavler.

Desuden nævnes møbler i storstuen, lillestuen, børnenes kammer, overstuen, skriverkammeret og mange andre rum.

Af handelsvarer nævnes bl.a. godt 8.000 tagsten til 109 dlr. samt tømmer - f.eks. på Nytorvet Østen åen og i det nye hus på Slotspladsen.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Udi Staldgaarden var der bl.a. 3.000 hollandske glaserede gulvsten og klinker, nogle tønder tjære, 37 slibesten, trævarer og 132 tønder stenkul til 132 dlr.

Desuden kramvarer i massevis, klæde, handsker, knapper og lignende, men også glasvarer, islandske klipfisk for 113 dlr. og salt for 676 dlr. samt korn for 859 dlr. Af aktiver var selvfølgelig også tilstående gæld, efter "håndskrifter" obligationer eller pantebreve, nemlig ialt 2.301 dlr., samt 1.684 dlr., som sønnen Poul skyldte efter brev af 16. januar 1657, samt yderligere mængder af klatgæld hos forskellige. - Den tilstående gæld, både den visse og den uvisse, beløb sig til 10.603 dlr. Boets samlede aktiver var på 40.381 dlr., men passiverne kun 476 dlr., så der blev godt 39.842 dlr. til deling mellem enken og børnene.

Skiftet blev fortsat 4. september 1658 og følgende dage, hvor der både skiftedes efter faderen og sønnen Poul, der var død i København kort før faderen. Enken arvede 18.930 dlr. efter sin mand og 3.401 dlr. efter stedsønnen, ialt 22.331 dlr. 3 mk. 5 1/5 sk., mens sønnerne hver arvede 2.999 dlr. 9 1/3 sk. efter deres far og broderen og døtrene hver 1.499 dlr. 2 mk. 4 2/3 sk.

Enken Karen Laursdatter underskrev selv både skiftet efter manden og efter stedsønnen Poul⁵³³; hun brugte i sin signet et billede af Fortuna, en kvindeskikkelse med bånd over hovedet. Christopher de Hemmer selv brugte i sin signet et bomærke, som sønnen Henrik senere videreførte i næsten uændret skikkelse⁵³⁴. - Borgmester Christopher de Hemmers navn og bomærke ses endnu på det korpanel, der findes på begge sider af alteret i Budolfi Kirke; panelet er vist rester af et pulpitur.

Christopher de Hemmers segl

Værnfelts tegning.

Efter Christopher de Hemmers død følte enken Karen Laursdatter sig hårdt trængt, hvorfor hun allerede som nævnt henvendte sig til Jørgen Seefeld om hjælp. - Han sendte brevet videre til oversekretæren i Danske Kancelli med et par linjer for at erindre om den enke i Aalborg at hjælpe til

⁵³³ Kilde 6.

⁵³⁴ Kr. Værnfelt: Kær herreds knaber (s.48 og 80) i Fra Himmerland og Kær herred, 1967, s.5ff, her efter note 5, l. udg. 1885, s.35.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

rette med tilføjelsen: Jeg tjener altid sekretæren igen. Dette udvirkede, at lensmanden eller rettere stiftamtmanden på Aalborghus 19. juli 1664 fik ordre om, at byens borgmestre og råd skulle påse, at hun ej skete uret⁵³⁵.

Det ser dog ikke ud til, at Karen Laursdatter sad uvirksom tilbage i sin enkestand. - 12. september 1662, læst 28. januar 1663⁵³⁶, udstedte kgl. majestæts kommissær til Christen von Ginchel og ærlig og Gud-frygtig kvinde Karen Lauridsdatter udi Aalborg skøde på noget jordegods, som tilforn havde tilhørt "Key, som kaldtis Løche", nemlig "Haffring Mølle", beboet af Rasmus Pedersen. - Den tidligere ejer var Kaj Lykke, der 1661 in absentia blev henrettet for majestætsforbrydelse, idet han i et brev til en af sine kærester havde skrevet om dronning Sophie Amalies utroskab. 4. juli 1669 oprettede Karen Lauridsdatter, salig borgmester Christopher de Hemmers, kontrakt - læst 1. september⁵³⁷ med Peder Seefeld til Havnø, hvorefter hun skulle have 70 øksen - eller stude - på græsning og stald for 4 sldlr. pr. par på Havnø, hvor de skulle indbindes 14. oktober og stå til 15. marts 1670. - 30. august 1669, læst 1. september, lod hun kundgøre, at studene var brændemærket CH, nemlig hendes afdøde mands forbogstaver.

Året efter døde Karen Laursdatter i Aalborg og blev begravet i Vor Frue Kirke, hvor der endnu i 1738 fandtes en sten i kirkens sydside med indskriften: Her under hviler ærlig og velagt mand Christopher de Hemmer, borgmester i Aalborg, som hensov i Herren ao. 1658, den 22. maj, med sine 2. de kære hustruer, ærlig, dyderige og Gud-frygtige matrone Johanne Jørgensdatter, som hensov i Herre ao. 1620, den 12. november, og Karen Lauridsdatter, som hensov i Herren anno 1631 (fejllæsning for 1671) den 5. oktober. - Gud give dem o.s.v.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

Ane 1.180/1.178 Christopher de Hemmer, f. før 1590, d. 1658.

Ane 1. 181/1.179 Karen Laursdatter (Sur), f. omkr. 1600, d. 1671.

Christopher de Hemmer var købmand i Aalborg, forekommer 2 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 1.178-79.

⁵³⁵ Kilde 1, samt kilde 5, s.46-48.

⁵³⁶ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1663, B.24-631, fol.47.

⁵³⁷ Samme 1668-69, B.24-641, fol.344 og 343b

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.182 Christen van Ginchel, f. ca. 1598, d. 1673.

Ane 1.183 Sidsel Jørgensdatter, f. senest 1610. d. 1679.

Fra 1620erne var Christen van Ginchel købmand i Aalborg, hvor han 1630 blev rådmand og 1643 borgmester. Han ejede og beboede Toldergaarden - også kaldet Kong Hans' Gaard på Gammeltorv.

Christen blev født ca. 1598⁵³⁸ i Aalborg, søn af Herman van Ginchel og hustru Bente Frederiksdatter.

Han - borgmester Christen van Ginchel - døde 1673 i Budolfi sogn, begr. 25. marts (uden aldersangivelse).

Han blev gift - vel senest 1626 - med Sidsel Jørgensdatter, der blev født senest 1610 - vel omkr. 1600-05 - i Aalborg, datter af Jørgens Olufsen, senere borgmester, og hustru Maren Poulsdatter Pop⁵³⁹.

Hun - Sidsel Jørgensdatter, salig Christen van Ginchels - døde 1679 i Budolfi sogn, begr. 15. april (uden aldersangivelse).

Børn

Sidsel og Christen van Ginchel fik 7 børn:

1. Herman van Ginchel, født ca. 1628 (ikke i Budolfi sogn), død 1650 i Budolfi sogn, begr. i Vor Frue Kirke, under en sten, der også dækkede over hans fem små søskende⁵⁴⁰.
2. Bente v. Ginchel, født 1629, død samme år.
3. Poul v. Ginchel, født 1630, død samme år.
4. Poul v. Ginchel, 1633-34.
5. Frederik v. Ginchel, 1634-1636.
6. Karen v. Ginchel, født 1638, døde vel som barn (?).
7. Magdalena v. Ginchel, født 1644, **ane 597**.

Christen van Ginchel

Kun 20 år gl blev Chresten van Ginckell, salig Herman van Genckels søn, 1. maj 1618 (Skt. Valborg dag) optaget i det ansete købmandsgilde Guds Legems Lav i fødebyen Aalborg⁵⁴¹. - Christen van Ginchel synes ikke at have taget borgerskab i Aalborg før 1. november 1625, hvor alle borger skaberne synes indført i byens bog⁵⁴². Men sin borgered må han have aflagt senest 1626-27. I sine unge år skal han på købmandshandel til Portugal være blevet taget til fange af algierske sørøvere, som holdt ham fangen fra 1622 til 1624, da forældrene (faderen var død) udløste ham for 500 stk. v. acnten⁵⁴³. - Han kunne måske være taget til fange sammen med Aalborg-købmanden Henrik Koch, hvis kone Anne de Hemmer, se under ane 2.356, fik kgl. bevilling 9. juli 1624⁵⁴⁴ til at måtte indsamle penge til udløsning af sin mand frafangenskab hos tyrkerne, der havde opsnappet ham på en rejse til Spanien.

⁵³⁸ 15 år ved skiftedelingen efter faderen 23. november 1613, Aalborgs originale skiftebreve 1606-27, B.37-528, nr. 1.

⁵³⁹ E. Tauber og A.H. Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg 1879-80, s. 102-03.

⁵⁴⁰ C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard (s.231) efter rektor Thomas Hopps Remarques ved Vor Frue Kircke udi Aalborg, opt. 1738, i Personalhistorisk Tidsskrift, 6-6, 1915, s.223ff.

⁵⁴¹ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav i Aalborg (s.342) i Fra Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff med henvisning til orig. protokol, fol.119b.

⁵⁴² Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol.210-13.

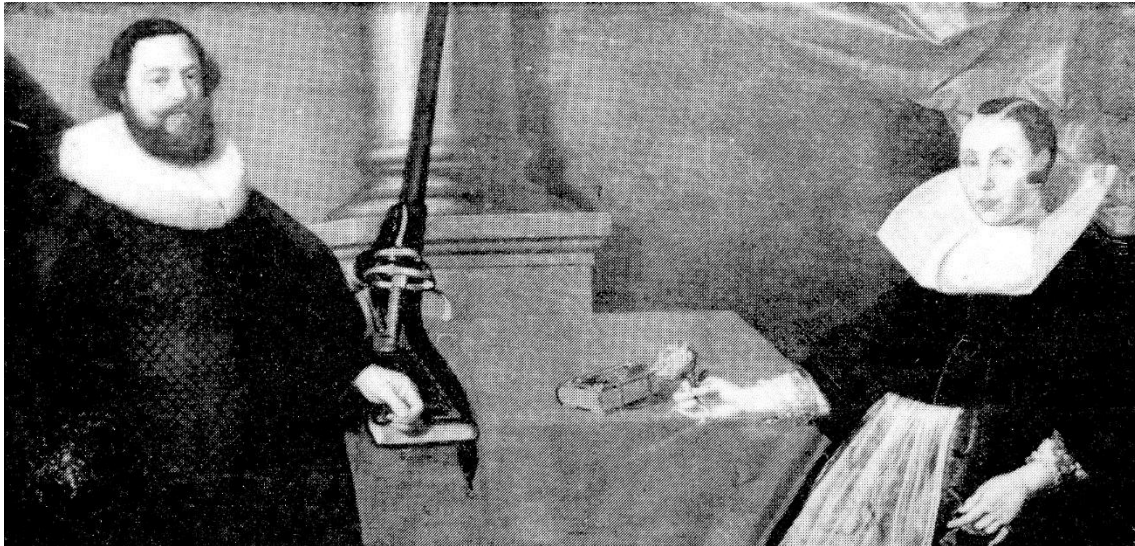
⁵⁴³ Beretningen kendes kun fra kilde 2.

⁵⁴⁴ Kancelliets Brevbøger 1624-26, 1925, s.170.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Som en anset købmand blev Christen v. Ginch el 20. december 1630⁵⁴⁵ udnævnt til rådmand i byen, hvor han 24. november 1643 blev borgmester. - Ifølge P.C. Knudsens oplysninger afgik han 1660 som borgmester, for atter at blive rådmand. - Men allerede 1651⁵⁴⁶ nævnes han som forrige borgmester, hvorimod han 1658⁵⁴⁷ igen besat embedet.

På Aalborg historiske Museum hænger et maleri af den hovedrige borgmester Christen v. Ginchel og hustru Sidsel Jørgensdatter⁵⁴⁸. - Hans værdighed som borgmester understreges af lovbogen og straffens sværd, mens hendes dyder symboliseres med salmebogen og rosen.

*Christen van Ginchel og Sidsel Jørgensdatter.
Maleri på Aalborg historiske museum. Ane 1182 og 1183.*

Christen von Ginchel og Hans Sørensen i Aalborg blev 4. marts 1631⁵⁴⁹ af centraladministrationen tilsagt at dømme i tvistigheder mellem direktører og partcipanter i Det Spanske Handelskompagni i Aarhus.

13. juni 1631⁵⁵⁰ var rådmand Christen v. Ginchel og broderen Arent, der da vist boede udenlands, på Aalborg byting, hvor Christen fik fuldmagt til at føre broderens sag vedrørende mellemværender med Aalborg Saltkompagni; 6. juni samme år havde Jens Bang stævnet Arent v. Ginchel for dennes andel af salg Baltser Rauchs gæld til Jens Bang helt fra 1620. - Arent blev krævet for 321 sldlr. ligesom broderen Christen 8. juli 1631 blev søgt for 321 sldlr., Karsten Wirkmester for 160 og Niels Jacobsen Ovid for 160 sldlr., alt efter salg Baltser Rauchs brev på 400 rdlr. eller 600 sldlr. (Wirkmester og Ovid var gift med søstre til Arent og Christen v. Ginchel, se under ane 2.364, alle arvinger efter Rauch).

⁵⁴⁵ Kilde 2, s.90, 102-03, 131, 1.4 og 11.5, samt P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd. 1, 1931, s.159, 763, 194 (48) og 197 (119) med henvisning til Budolfi kænnerregnskab 1633 og tegnebogen 1635ff, samt Aarsberetninger fra Geheimarkivet 11.239.

⁵⁴⁶ D.H. Wulff: Bidrag til Aalborg Bys Historie (s. 426) i samlinger til jydsk Historie og Topografi, 2-3, 1891-93, s.379ff.

⁵⁴⁷ Skifte 16. juli 1658 efter Christopher de Hemmer i Aalborg Skifteprotokol (orig. breve) 1656-59, D.37-540, nr.16. fol.125.

⁵⁴⁸ Svend B. Olesen: Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd.1, Aalborg-bogen 1972, s.43, samme: Om borgere og embedsmænd i fortidens Aalborg (s. 14) i Aalborg blev min by, 1973, s.9ff.

⁵⁴⁹ Kancelliets Brevbøger 1630-32, 1932, s.393.

⁵⁵⁰ D.H. Wulff: Jens Bang, Kjøbmand i Aalborg 1605-44, 1885-86, s.14 og 72-75.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

11. juli 1631 havde Christen v. Ginchel på sin broder Arents vegne tiltalt Jens Bang for 628 dlr. for salt, som Jens Bang og Jens Hals i 1623 havde fået udleveret af Baltser Rauch, der sammen med de to nævnte hørte til Aalborg Saltkompagnis oprindelige 6 direktører. - 18. juli samme år nævnes, at Arent v. Ginchel efter Rauch bl.a. havde arvet en Damhave, men desuden var ejer af en fjerdepart hus i Kattesund, dele af et skib, samt en ejendom ved Østerport. Hans hovedejendom lå i Jomfru Anegade ved fjorden øster imod borgmester Hans Sørensens ejendom.

Christen v. Ginchel solgte 15. august 1631 på (sin fætter) Herman Turesens vegne et hus på vestre side af Kattesund til Jens Bang. Som rådmand nævnes han 21. december 1632 og 21. marts 1634 i sager med Jens Bang⁵⁵¹. - 18. juli 1634 nævnes han i en sag mellem bl.a. (svogeren) Poul Pop (Jørgensen) og Jens Bang⁵⁵². - Og 12. januar 1635 opsagde rådmand Christen v. Ginchel det lejemål, som Jens Bang havde på en bod ved stranden.

Christen v. Ginchel nævnes 28. august 1635, 4. september, 19. oktober og 16. november samme år⁵⁵³ i en sag mellem sine fætre Christen, Frederik og Herman Turesønner i København og Jens Bang, der 1624 havde ladet Niels Turesen Munch, død ca. 1627, sejle til Marstrand med korn. - 3. oktober, 7. oktober og 10. oktober 1636 nævnes Christen v. Ginchel i den retssag, der efterfulgte rådmand Hybert Snitlachs overfald på Jens Bang 23. september samme år. Jens Bang stævnedes 24. juli 1637⁵⁵⁴ bl.a. Christen van Ginchel, der ligesom han selv havde indvisning (pant) i Laust Nielsens ejendom.

6. august, 7. september, 8. september, 12. september, 25. oktober og 4. november 1639⁵⁵⁵ var Christen v. Ginchel som rådmand til stede ved skiftet efter Jens Bangs kone, ligesom han 15. marts 1640 underskrev skiftet. - Sidsel Jørgensdatter, Christen v. Ginchel rådmands hustru var med til at vurdere den afdødes klæder.

Som rådmand underskrev Christen v. Ginchel 12. januar 1642⁵⁵⁶ skødet til adelsmanden Jens Høg til Vang på et begravelsessted i Vor Frue Kirke i Aalborg.

Under Torstenson-krigen 1643-45 var Christen v. Ginchel borgmester og ejede og beboede den store Toldergaard - eller Kong Hans' Gaard - på Gammeltorv, hvor han måtte have den svenske officer Helmuth Wrangel boende 1 år 1644, mens Jylland var besat. Senest 1643 - ved Diderik Grubbes død⁵⁵⁷ - overtog han Toldergården, der lå parallelt med Budolfi Kirke nord for denne med vest enden ud mod Gammeltorv. Gården, der tidligere havde tilhørt v. Ginchels kones morfar Poul Pop, var et stort stenhus i 3 etager med blændingsprydede gavle, 6 fag mod Gammeltorv og 14 fag lang. - I 1872 blev huset nedrevet og Den danske Provinsbanks Aalborg-afdeling ligger nu på stedet, hvor Toldergården lå fra omkr. 1520 til 1872.

I januar 1644 blev Jylland besat af den svenske general Torstensons tropper, hvoraf et regiment under oberst Helmuth Wrangels kommando 17. januar indtog Aalborghus. - Wrangel selv tog ikke ind på Slottet, men indkvarterede sig hos borgmester Christen v. Ginchel i Toldergaarden; v. Ginchel oplyste senere, at han alene havde oberst Wrangel med sine daglige tjenere og tjenestepiger, foruden stort

⁵⁵¹ Samme, s.75, 87 og 97.

⁵⁵² Samme, s. 100 og 102.

⁵⁵³ Samme, s. 109-11 og 122-23.

⁵⁵⁴ Samme, s.129.

⁵⁵⁵ Samme, s. 170, 175 og 180.

⁵⁵⁶ Kancelliets Brevbøger 1642-43, 1957, s.88.

²⁴ Note 11, Om borgere og embedsmænd, s. 11.

⁵⁵⁷ Svend B. Olesen: Didrik Grubbe, s.30-37, i kilde 11, samt C. Klitgaard: Aalborg Købmænd gennem 500 Aar, 1931, s.59, og Peter Riismøller: Aalborg, 1942, s.143.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

anhang dertil, fra den dag, han kom til Aalborg, og til den stund han drog derfra igen, som var 26 uger⁵⁵⁸.

Et sagn beretter⁵⁵⁹, at Christen v. Ginchels spaniefarer under besættelsen 1644 ankrede op på Limfjorden uden for slottet og fordrev med sine kanoner den svenske besætning, - de i muren indskudte kugler blev senere til en erindring forgyldte og skal endnu have været at se i begyndelse af 1800-tallet.

De historiske kilder⁵⁶⁰ oplyser, at svenskerne i sommeren 1644 trak hovedmassen af deres tropper mod syd ud af Jylland, men bl.a. Aalborghus forblev befæstet. 1. juli og august lykkedes det oberst Vogn Vognsen at fordrive svenskerne fra slottet ved hjælp af bl.a. et par små krigsskibe fra den danske flåde. - Der nævnes intet om v. Ginchels skibe, hvorimod det nævnes, at Wrangel efter besættelsen af slottet januar i foråret samme år havde lagt beslag på borgernes skibe og skuder, særlig 3 defensionsskibe (forsvarsskibe), og af sådanne havde borgmester Chresten van Ginckell en på 150 læster, bestykket med 18 kanoner og alt tilbehør dertil, foruden en jagt på 40 læster, forsynet med 9 kanoner.

Det siges, at v. Ginchels skib beskød slottet fra hans egen gård ved Lauget⁵⁶¹, hvilket må betyde, at Christen v. Ginchel foruden Toldergården var ejer af byens største købmandsgård nede ved fjorden mellem Jomfru Anegade, Stormgade og Lauget, altså den senere Spritgaard eller Brænderigaard, som svigersønnen Christopher de Hemmer, ane 590, senere ejede. Christens broder Arent v. Genchel ejede jo i 1631 en gård i Jomfru Anegade ved fjorden, så gården havde måske tidligere tilhørt deres far Herman van Ginchel.

Borgmester Christen von Ginckell fik 27. december 1645⁵⁶² kgl. konfirmation på at have fæstet kirketienden af Horsens i Kær herred, som svigerforældrene vel havde haft til deres død samme år; v. Ginchel havde fået fæstebrev derpå 20. august 1645 af kgl. majestæts tolder Hans Sørensen i Aalborg. - Og 23. februar 1646⁵⁶³ blev der udstedt tingsvidne om, at Johan Budtz tog sin svoger borgmester Christen van Ginchel i Aalborg udi hånd og tilskødede ham arven efter faderen, fordem borgmester Jørgen Olufsen; det drejede sig om ejendomme ifølge skiftebrev af 13. februar og skøde af 16. februar, nemlig 2/5 af hovedejendommen i Skt. Budolfi sogn ved Østerå (Jørgen Olufsens Gård - Ellen Marsvins hus, Østerå 23-25), et hus i Vor Frue sogn ved Rold Bro og et pantebrev fra salig Didrik Grubbe på 300 sldr.

Som ejer af - i al fald dele af - Jørgens Olufsens Gård ved Østeraas vest side, var v. Ginchel interesseret i grundene langs åens østside over mod slottets fæstningsanlæg - grunde, der var meget velegnede til lagerplads, idet skibe jo sejlede op af Østerå. Efter at Erik Juel, stiftsbefalingsmand på Aalborghus, 31. december 1650 havde fået kgl. ordre til at "bortunde" pladsen mellem slottet og åen, hvor kongens kornhus tidligere havde stået, udstedte han 30. maj 1651 skøde⁵⁶⁴ til Christen v. Ginchel,

⁵⁵⁸ Christen Christensen: Nogle Efter retninger om Slaget ved Nørresundby og Helm. Wrangels Indfald i Nordjylland 1644 (s.48) i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 4-1, 1911-14, s.43ff, Otto Smith: Aalborg, 1931, oplyser s.164 fejlagtigt, at v. Ginchel ejede hjørnegården ved Østerå og Stranden, berigtiget i Peter Riismøller: Et Hjørne af Aalborgs Historie, 1948, s. 41.

⁵⁵⁹ Kilde 2, henvisning til Aalborg Borgerven 1847, nr.34, samt Danske Atlas, V.172.

⁵⁶⁰ K.C. Rockstroh: Vogn Vognsøn til Stenshede, (s.158-60) i Personalhistorisk Tidsskrift, 5-7, 1904, s.137ff.

⁵⁶¹ Note 11, Om borgere og embedsmænd, s. 11.

⁵⁶² Kancelliets Brevbøger 1644-45, 1968, s.540.

⁵⁶³ Jyske købstadsarkiver i Rigsarkivet: Aalborg, tillæg, s.51 (Aalborg pergament 111) samt Meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlet af dr.jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.75

⁵⁶⁴ D.H. Wulff: Bidrag til Aalborg Bys Historie (s. 426) i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 2-3, 1891-93, s.389ff.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

forrige borgmester, på pladsen mellem borgmester Christopher de Hemmers mod nord og Bagge Lauridsens mod syd, nemlig 44 alen langs åen - 19 alen bred mod nord og 12 alen bred mod syd; grundstykket måtte vel som de andres bebygges i to etager til kornlofter og saltboder, men uden beboelse eller anvendelse til værtshus. Dette grundstykke, nuv. Østerå 16⁵⁶⁵, fulgtes med Jørgens Olufsens Gård (Østerå 23-25) til omkr. 1850. v. Ginchel var en velhavende mand, der ejende mange ejendomme i Aalborg. - 19. juni 1651⁵⁶⁶ fik Christen von Ginchel, forrige borgmester, kgl. bevilling til at måtte opføre en barkmølle til garveribrug ved et lille vandløb, der mod nord løb ud i slotsgraven, kaldet Lilleå eller Peder Barkes å. - Møllen blev opført ved v. Ginchels ejendom på hjørnet af Nytorv og Slotsgade, omfattende Nytorv 20 og Slotsgade 17 og 19, der i 1682 tilhørte svigersønnen Christopher de Hemmer.

Før 1660 måtte borgerlige ikke eje frit jordegods på landet, hvorfor dette jævnlige skulle tilbydes adelige. Christen van Ginchel lod 28. januar 1657, læst samme dag⁵⁶⁷, opbyde til den, der ville indløse, 2 bondegård, Torndal i Kær herred, beboet af Jens Hansen; v. Ginchel havde fået gården udlagt af salig Vogn Vognsen til Stenshede. - Samme opbudsseddel blev igen tinglæst 28. januar 1663⁵⁶⁸. Af et skøde af 13. februar 1660⁵⁶⁹ fremgår, at Christen v. Ginchel bl.a. ejede en have ved Vesterå.

v. Ginchel lånte penge ud til adelige omegnen, hvorpå de enten pantsatte eller solgte ham jordegods der for. - 4. maj 1661, læst 19. juni⁵⁷⁰ tilskødede fru Anne Skeel, salig Mandrup Dues til Krastrup, ham en gård i Salling, kaldet Vestergaard, foruden 9 tdr. hk. af herregården Højris på Mors. Og 4. august samme år⁵⁷¹ fik han skøde af fru Vibeke Thott, salig Holger Rosenkrantz' til Ørup, på en stampemølle i Budolfi sogn straks sønden om Aalborg by; denne mølle, som feldberederne i Aalborg havde i brug, ejedes i 1681 og 83 af svigersønnen Christopher de Hemmer.

12. september 1662, læst 28. januar 1663⁵⁷² udstedte kgl. Majestæts kommissær skøde til ærlig og velfornemme mand Christen v. Ginchel såvel som kvinden Karen Lauridsdatter i Aalborg på gods, der havde tilhørt "Key, som kaldtis Løche", nemlig dele af "Haffring Mølle", beboet af Rasmus Pedersen. - Den tidligere ejer var Kaj Lykke. 11. december 1662, læst 28. januar 1663⁵⁷³ transporterede eller overdrog Niels Auchsen (Aagesen?), handelsmand i København, til ærlig og velfornemme Christen v. Ginchel indvåner i Aalborg, 2 møller: Gl. Mølle i Aalborg by i sønder side (Vor Frue sogn), samt Mjels eller Kjers Mølle syd for byen (Budolfi sogn), som begge for 4.500 rdlr. var pantsat til Niels Auchsen af Frederik III. - Begge møllerne ejedes i 1681 og 83 af v. Ginchels svigersøn Christopher de Hemmer, hvis efterkommere ejede møllerne til omkr. 1720; P.C. Knudsens opfattelse af Niels Auchsen/Aagesen som svigersøn af v. Ginchel kan vist ikke passe.

I 1651 skal v. Ginchel have erhvervet sig dele af Jens Bangs stenhus, men i 1660erne var apoteker Friedenreich eneejer af gården, hvor han indrettede apotek⁵⁷⁴. 1. januar og 20. januar 1668, begge læst 30. januar⁵⁷⁵, udstedte Jørgen Kaas til Gudumlund 2 pantebreve på 500 og 200 rdlr. til Christen v. Ginckel med pant i gods i Gudum sogn; pantet blev udslettet 18. marts 1675. Og 22. januar 1668,

⁵⁶⁵ Kr. Værnfelt: Ved hestemarked og søboder (s.40) i Fra Himmerland og Kær herred 1962, s.21ff.

⁵⁶⁶ Kilde 27, s.440 samt kilde 28, s.30.

⁵⁶⁷ Viborg landstings skøde- og pantebøger (trykt), 1653-57, 1978, s. 253.

⁵⁶⁸ Samme 1663, B.24-631, fol.47.

⁵⁶⁹ Kilde 26, jyske købstadsarkiver, s.52.

⁵⁷⁰ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1661, B.24-629, fol.155.

⁵⁷¹ Kilde 27, s.437 samt P. C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd. 2, 1932, s.27.

⁵⁷² Kilde 37, fol. 47.

⁵⁷³ Samme, fol.46b, og note 34, Knudsen, s.26 og 104, samt kilde 27, s. 436-39.

⁵⁷⁴ Kilde 13, s. 252, samt Otto Smith: Aalborg, 1931, s.112.

⁵⁷⁵ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1667-68, B.24-640, fol. 254-56.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

ligeledes læst 30. januar, udstedte jomfruerne Anne og Birgitte Kruse, begge til Baggessvogn, et pantebrev på 1.000 rdlr. til v. Ginchel med pant i gods i Kær herred.

I disse år var v. Ginchel en af Aalborgs rigeste mænd; rigdommen var samlet på trods af krigen 1657-59, hvor Aalborg igen var besat af de svenske. - Men om v. Ginchel da var borgmester og evt. identisk med den borgmester, som borgmester de Hemmers enke hævdede fraterniserede med fjenden er uklart⁵⁷⁶. 1668 androg Christen v. Ginchel Kongen, om han ikke - på grund af den skade, han i fjendernes tid og på sønen havde lidt og for hans alderdoms skyld, der ingen synderlig næring og brug mere tilstedte - måtte være forskånet for den store "contribution" og i stedet betale 1/20 af alle skatter, der årligt blev pålagt hele Aalborg by⁵⁷⁷. Tilbudet var måske nok generøst, men af byens taksering 1662, ses at v. Ginchels ejendomme udgjorde 1/11 af hele byens takseringssum, og at hans indtjening var 1/12 af alle indbyggernes.

16. januar 1669, læst 3. februar⁵⁷⁸, udstedte Hans Bille til Jungetgaard i Salling et pantebrev på 1.500 at erkende rdlr. in specie til ærlig mand Christen von Ginchel udi Aalborg med pant i gods i Vendsyssel. - Og 3. juli 1671, læst 12. oktober⁵⁷⁹, udstedte Jørgen Kaas til Gudumlund igen et pantebrev på 300 rdlr. til ærlig, højagtbare, højvise og velfornemme mand Christen von Ginchel, forrige borgmester og indvåner udi Aalborg, med pant i gods i Gudum og Vaarst, samt 12. januar 1672, læst 31. januar⁵⁸⁰, endnu en obligation på 600 rdlr. med pant i gods Als sogn; begge panter blev udslettet 18. marts 1675. Ifølge et dokument af 10. juni 1672, læst 13. marts 1673⁵⁸¹, havde v. Ginchel efter 4 obligationer i alt 1.413 sldr. tilgode hos Jacob Lindenov og Christence Brahe. 10. december 1672, læst 18. december⁵⁸², udstedte Jørgen Kaas til Gudumlund et pantebrev på 300 rdlr. til Christen v. Ginchel med pant i gods i Gunderup sogn, udslettet 18. marts 1675. - Atter 7. februar 1673, læst 12. februar⁵⁸³, udstedte han et pantebrev på 250 rdlr. med pant i gods i Bælum sogn, slettet 18. marts 1675.

Valdemar Skram til Todbøl udstedte 11. marts 1673, læst 26. marts⁵⁸⁴, en panteobligation på 100 rdlr. in specie til Christen von Ginchel, indvåner i Aalborg, med pant i gods i Gersbøl i Snedsted sogn i Thy. Samtidig udstedte Henrik Juel til Lindbjerg et pantebrev på 300 at erkende rdlr. in specie med pant i gods i Vendsyssel. - Ligeledes samtidig udstedte fru Christence Lindenov til Ørslevkloster en obligation på 1.400 rdlr. med pant i gods i Vendsyssel.

Midt i februar 1673 døde Christen van Ginchel, hvorefter arvingerne 14. april samme år⁵⁸⁵ skænkede 100 rdlr. til Budolfi Kirkes reparation. -

Ved byens katedralskole fandtes et legat, indstiftet i maj 1673, med 66 rdlr. 6 mk. hvis renter tilfaldt fattige disciple. Desuden fandtes tidligere et legat, der skulle være dateret 5. april 1619 (!), hvorefter Christian [fejl for Christen] v. Ginchel havde skænket 66 rdlr. 4 mk. hvis renter tilfaldt de husarme i Aalborg.

⁵⁷⁶ Note 26, Secher, s.47, borgmesterrækkerne i 8, Knudsen, side 159, samt de ellers nævnte oplysninger om von Ginchels borgmester-tid

⁵⁷⁷ Note 8, Knudsen, s.130-31, med henvisning til rådstuekopibog 5, 1664-73, fol.21, samt note 11, Om borgere og embedsmænd, s.11.

⁵⁷⁸ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1668-69, B.24-641, fol. 140.

⁵⁷⁹ Samme 1671-73, B.24-642, afd. 1., fol. 111b.

⁵⁸⁰ Samme, afd.11, fol.18

⁵⁸¹ Samme, fol.235.

⁵⁸² Samme, fol. 162b.

⁵⁸³ Samme, fol.196.

⁵⁸⁴ Samme, fol.221-22

⁵⁸⁵ Repertorium over Legater og milde Stiftelser i Danmark v. Hiort Lorenzen og Salicath, bd. 5, 1899, s.16, 30 og 36.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Som enke fik ærlig, dyderige og Gudfrygtige matrone Sidsel Jørgensdatter, salig Christen v. Ginchels i Aalborg 29. marts 1679, læst 31. marts⁵⁸⁶, udlagt gods i Nr. Kongerslev sogn og by for gæld hos salig jomfru Maren Seefeld efter salig Viffert Seefelds brev af 21. januar 1662 til v. Ginchel.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

Noter:

1. 15 år ved skiftedelingen efter faderen 23. november 1613, Aalborgs originale skiftebreve 1606-27, B.37-528, nr. 1.
2. E. Tauber og A.H. Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg 1879-80, s. 102-03.
3. C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard (s.231) efter rektor Thomas Hopps Remarques ved Vor Frue Kirke udi Aalborg, opt. 1738, i Personalhistorisk Tidsskrift, 6-6, 1915, s.223ff.
4. C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav i Aalborg (s.342) i Fra Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff med henvisning til orig. protokol, fol.119b.
5. Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol.210-13.
6. Beretningen kendes kun fra kilde 2.
7. Kancelliets Brevbøger 1624-26, 1925, s.170.
8. Kilde 2, s.90, 102-03, 131, 1.4 og 11.5, samt P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd. 1, 1931, s.159, 763, 194 (48) og 197 (119) med henvisning til Budolfi kærnerregnskab 1633 og tegnebogen 1635ff, samt Aarsberetninger fra Geheimearkivet 11.239.
9. D.H. Wulff: Bidrag til Aalborg Bys Historie (s. 426) i samlinger til jydsk Historie og Topografi, 2-3, 1891-93, s.379ff.
10. Skifte 16. juli 1658 efter Christopher de Hemmer i Aalborg Skifteprotokol (orig. breve) 1656-59, D.37-540, nr.16. fol.125.
11. Svend B. Olesen: Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd. 1, Aalborg-bogen 1972, s.43, samme: Om borgere og embedsmænd i fortidens Aalborg (s.14) i Aalborg blev min by, 1973, s.9ff.
12. Kancelliets Brevbøger 1630-32, 1932, s.393.
13. D.H. Wulff: Jens Bang, Kjøbmand i Aalborg 1605-44, 1885-86, s.14 og 72-75.
14. Samme, s.75, 87 og 97.
15. Samme, s. 100 og 102.
16. Samme, s. 109-11 og 122-23.
17. Samme, s.129.
18. Samme, s. 170, 175 og 180.
19. Kancelliets Brevbøger 1642-43, 1957, s.88.
20. Svend B. Olesen: Didrik Grubbe, s.30-37, i kilde 11, samt C. Klitgaard: Aalborg Købmænd gennem 500 Aar, 1931, s.59, og Peter Riismøller: Aalborg, 1942, s.143.
21. Christen Christensen Nogle Efter retninger om Slaget ved Nørresundby og Helm. Wrangels Indfald i Nordjylland 1644 (s.48) i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 4-1, 1911-14, s.43ff, Otto Smith: Aalborg, 1931, oplyser s.164 fejlagtigt, at v. Ginchel ejede hjørnegården ved Østerå og Stranden, berigtiget i Peter Riismøller: Et Hjørne af Aalborgs Historie, 1948, s. 41.
22. Kilde 2, henvisning til Aalborg Borgerven 1847, nr.34, samt Danske Atlas, V.172.
23. K.C. Rockstroh: Vogn Vognsøn til Stenshede, (s.158-60) i Personalhistorisk Tidsskrift, 5-7, 1904, s.137ff.
24. Note 11, Om borgere og embedsmænd, s. 11.
25. Kancelliets Brevbøger 1644-45, 1968, s.540.

⁵⁸⁶ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1678-79, B.24-646, fol. 349.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

26. Jyske købstadsarkiver i Rigsarkivet: Aalborg, tillæg, s.51 (Aalborg pergament 111) samt Meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlet af dr.jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.75
27. D.H. Wulff: Bidrag til Aalborg Bys Historie (s. 426) i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 2-3, 1891-93, s.389ff.
28. Kr. Værnfelt: Ved hestemarked og søboder (s.40) i Fra Himmerland og Kær herred 1962, s.21ff.
29. Kilde 27, s.440 samt kilde 28, s.30.
30. Viborg landstings skøde- og pantebøger (trykt), 1653-57, 1978, s. 253.
31. Samme 1663, B.24-631, fol.47.
32. Kilde 26, jyske købstadsarkiver, s.52.
33. Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1661, B.24-629, fol.155.
34. Kilde 27, s.437 samt P. C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd. 2, 1932, s.27.
35. Kilde 37, fol. 47.
36. Samme, fol.46b, og note 34, Knudsen, s.26 og 104, samt kilde 27, s. 436-39.
37. Kilde 13, s .252, samt Otto Smith: Aalborg, 1931, s.112.
38. Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1667-68, B.24-640, fol. 254-56.
39. Note 26, Secher, s.47, borgmesterrækkerne i 8, Knudsen, side 159, samt de ellers nævnte oplysninger om von Ginchels borgmester-tid.
40. Note 8, Knudsen, s.130-31, med henvisning til rådstuekopibog 5, 1664-73, fol.21, samt note 11, Om borgere og embedsmænd, s.11.
41. Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1668-69, B.24-641, fol. 140.
42. Samme 1671-73, B.24-642, afd. 1., fol. 111b.
43. Samme, afd.11, fol.18.
44. Samme, fol.235.
45. Samme, fol. 162b.
46. Samme, fol.196.
47. Samme, fol.221-22.
48. Repertorium over Legater og milde Stiftelser i Danmark v. Hiort Lorenzen og Salicath, bd. 5, 1899, s.16, 30 og 36.
49. Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1678-79, B.24-646, fol. 349.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1220 Peder Christensen, f. ca. 1570, d. 1654.

Ane 1221 Inger Andersdatter, f. 1568, d. 1667.

Peder Christensen var fæster i V. Ougstrup, som var under Kronen, en såkaldt Ryttergård.

Peder Christensen var født omkring 1570, han døde 30. marts 1654 og blev begravet 3. april 1654.

Inger Andersdatter var født omkring 1569, hun døde i en alder af 99 år d. 17. maj 1667, og blev begravet 20. maj 1667.

Nævnes 1651 blandt Decimanterne (tiendeydeme): Peder Christensen og Anders Christensen, - Kgl. Mayst. tjenere på V. Ougstrup.

Børn:

1. Christen Pedersen, født ca. 1619, blev gårdfæster i V. Ougstrup, sammen med boderen Anders, **ane 610**.
2. Anders Pedersen (Slægtsbøger fortæller, at han også er søn af Peder Christensen og Inger Andersdatter, han blev viet 1647 i Aars kirke med Else Pedersdatter, de fik 5 børn).

Peder Christensen var så vidt vides fæster af hele gården V. Oustrup, der ved matrikuleringen i 1664 sattes til et hartkorn på 13 tdr. 2 skpr. 1 fjdkr. 2 5/7 alb.

Nævnte år var fæstet overgået til sønnen Anders Pedersen, og senere nævnes også dennes lillebroder Christen som medfæster.

Aars KB 1654 opslag 106:

Den 15. februar døde Peder Christensen i Oustrup. Begravet den 3. april.

Thomas Elkjær: Tillæg 2000.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1222 Terkild Hansen, f. ca. 1600, d. 1650

Ane 1223 Maren Nielsdatter, f. ca. 1600, d. 1675

Terkild eller Terkel Hansen var fra før 1625 til sin død 1650 fæster af den gård i Gundestrup i Aars sogn, der senere fik nr. 4 med 5-6 tønder hartkorn. Hans enke blev efterfulgt af sønnen Hans, der atter blev efterfulgt af broderen Niels Terkildsen.

Terkild/Terkel Hansen blev født senest 1600 og døde 1650 i Gundestrup i Aars sogn, begr. 25. december (uden aldersangivelse). Han var af ukendt herkomst.

Terkild Hansen blev gift senest 1630 med Maren Nielsdatter, født senest 1613. Hun var måske identisk med den Maren Nielsdatter i Gundestrup, der døde 24. maj 1682 (uden aldersangivelse). Også hun var af ukendt herkomst.

Børn

Af børn kendes:

1. Hans Terkildsen, født senest 1631, død efter 1692: han blev som fæster af fødegården 1680-88 afløst af broderen Niels, men nævnes dog i Gundestrup 1687, 90 og 92 som fadder hos broderen.
2. Else Terkildsdatter, født før 1622-34, død 1706 i Giver by og sogn. Gift senest 1651 med Christen Knudsen i Giver.
3. Mette Terkildsdatter, født ca. 1632, død 1708 i V. Oustrup i Aars sogn, 76 år gl. Gift 1656 med Christen Pedersen i Oustrup, **ane 611**.
4. Niels Terkildsen, født før 1650.
5. Maren Terkildsdatter, gift 1680 med Enevold Sørensen i Sjøstrup i Aars sogn; hun var 1690 fadder hos broderen Niels.

Terkild Hansen

Han var som nævnt fra før 1625 fæster af gården i Gundestrup, der fra gammel tid tilhørte Viborg domkapitel; ifølge jordebogen 1625 hørte gården til 7. præbende, Lihme præbende. - Den årlige af gift var 7 ørte af kornsorterne rug, byg og havre, 1 pd. smør, 1 svin, 7 fødenød, 1 lam, 1 gås, 2 høns og 6 hestes gæsteri.

I matriklen 1664 nævnes (hans enke) Maren Nielsdatter som fæster af gården med nævnte afgift, omregnet til 6 tdr. 4 skpr. 2 fjk. 6/7 alb. hartkorn; men allerede 1651 nævnes sønnen Hans Terkildsen som tiendeyder i Gundestrup.

Mellem 1664 og 80 blev Maren Nielsdatter afløst af (sønnen) Hans Terkildsen (Thorkildsøn), der 1680-88 blev afløst af Niels Terkildsen.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

Kilde: <http://www.bjarneandersen.net/andersen-gravesen/936.htm>

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.232 Jens Jensen, kaldet Knudsen, f. før 1615, d. efter 1664.

Ane 1.233 Edel Bertelsdatter, d. efter 1660.

Jens Jensen, kaldet Knudsen, var - vel fra giftermålet før 1640 – fæster af præstens anneksgård i St. Binderup i Binderup sogn, hvor han blev afløst af sønnen Christen, ane 616.

Jens Jensen, kaldet Knudsen, blev født før 1615 - snarest senest 1610 - og døde efter 1664, ifølge matriklen. Han var af ukendt herkomst; men allerede 1579 nævnes en Jens Knudsen i Binderup⁵⁸⁷.

Jens Jensen blev gift før 1640 - vel snarest senest 1635; ifølge skattemandtallet 1660⁵⁸⁸ hed hans kone Edel Bertelsdatter, og parret havde da et barn.

Børn

Af børn kendes blot sønnen:

1. Christen Jensen, vel kaldet Knudsen, født før 1610 - vel snarest senest 1635, **ane 616**.

Jens Jensen, kaldet Knudsen

Ifølge listen over tiendeyderne - decimanterne - boede Jens Knudsen 1651 i præstens gård i St. Binderup, hvor han 1657 nævnes som Jens Jensen⁵⁸⁹. Gårdens bondeskyld tilhørte altså præsten, mens herligheden oprindeligt hørte under Mariager Kloster, i hvis jordebog 1651-52⁵⁹⁰ Jens Jensen af en såkaldt kirkegård svarede 112 dlr. gæsteri, 1 svin og ¼ ko.

Ifølge matriklen 1664⁵⁹¹ var Jens Knudsen da fæster af annekspræstegården, hvoraf herlighedsafgiften blev omregnet til 1 td. 2 skpr. hartkorn og bondeskyldsafgiften til 4½ tdr. 3 skpr. 1½ fjk. 1 1/20 alb., normaliseret 4 tdr. 7 skpr. 1 fjk. 2 1/20 alb.

Mellem 1664 og 80 blev han efterfulgt af sønnen Christen, ane 616.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

⁵⁸⁷ Viborg bispearkivs herredspakke for Gislum herred, C.2-187.

⁵⁸⁸ Mandtalsregnskab på den til Jørgen Kruse indbetalte hovedskat til jul 1660 af Arhus Stift, Militære regnskaber IVd, 40d.

⁵⁸⁹ Kilde 1.

⁵⁹⁰ Mariager Kloster lens jordebog 1651/52, Z.1-7, fol.104.

⁵⁹¹ Rentekammerets matrikel 1664 for Mariager Kloster amt, fol. 301b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.240 Mads Laursen, f. senest 1615, d. 1669.

Ane 1.241 N.N.

Laurs- eller Lauridsen boede i Sjøstrup i Aars sogn, men om hans ejendomsforhold vides intet.

Mads Laursen, der blev født senest 1615, døde 27. juli 1669 (uden aldersangivelse) som "Madtz Lauridtzøn". Han var af ukendt herkomst.

Mads Laursen blev gift før 1640 - men om hans kone vides intet.

Børn

Af børn kendes:

1. Laurs Madsen, født ca. 1639-40, **ane 620**.
2. Gertrud Madsdatter, født ca. 1643, død 1710 i Sjøstrup, 67 år gl. Gift 1670 med Niels Jensen, der havde tjent i Torup Præstegaard i Farsø sogn. - Gertrud var 1675 og 81 fadder hos broderen Laurs.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.244 Terkild (Terkel) Hansen, f. senest 1600, d. 1650.

Ane 1.245 Maren Nielsdatter, f. før 1613, d. 1682(?).

Terkild eller Terkel Hansen var fra før 1625 til sin død 1650 fæster af den gård i Gundestrup i Aars sogn, der senere fik nr. 4 med 5-6 tønder hartkorn. Hans enke blev efterfulgt af sønnen Hans, der atter blev efterfulgt af broderen Niels Terkildsen, ane 622.

Terkild/Terkel Hansen blev født senest 1600 og døde 1650 i Gundestrup i Aars sogn, begr. 25. december (uden aldersangivelse). Han var af ukendt herkomst.

Terkild Hansen blev gift senest 1630 med Maren Nielsdatter, født senest 1613. Hun var måske identisk med den Maren Nielsdatter i Gundestrup, der døde 24. maj 1682 (uden aldersangivelse). Også hun var af ukendt herkomst.

Børn

Af børn kendes:

1. Hans Terkildsen, født senest 1631, død efter 1692: han blev som fæster af fødegården 1680-88 afløst af broderen Niels, men nævnes dog i Gundestrup 1687, 90 og 92 som fadder hos broderen.
2. Else Terkildsdatter, født før 1622-34, død 1706 i Giver by og sogn. Gift senest 1651 med Christen Knudsen i Giver⁵⁹².
3. Mette Terkildsdatter, født ca. 1632, død 1708 i V. Oustrup i Aars sogn, 76 år gl. Gift 1656 med Christen Pedersen i Oustrup.
4. Niels Terkildsen, født før 1650, **ane 622**.
5. Maren Terkildsdatter, gift 1680 med Enevold Sørensen i Sjøstrup i Aars sogn; hun var 1690 fadder hos broderen Niels.

Terkild Hansen

Han var som nævnt fra før 1625 fæster af gården i Gundestrup, der fra gammel tid tilhørte Viborg domkapitel; ifølge jordebogen 1625⁵⁹³ hørte gården til 7. præbende, Lihme præbende. - Den årlige af gift var 7 ørte af kornsorterne rug, byg og havre, 1 pd. smør, 1 svin, 7 fødenød, 1 lam, 1 gås, 2 høns og 6 hestes gæsteri.

I matriklen 1664⁵⁹⁴ nævnes (hans enke) Maren Nielsdatter som fæster af gården med nævnte afgift, omregnet til 6 tdr. 4 skpr. 2 fjk. 6/7 alb. hartkorn; men allerede 1651 nævnes sønnen Hans Terkildsen som tiendeyder i Gundestrup⁵⁹⁵.

Mellem 1664 og 80 blev Maren Nielsdatter afløst af (sønnen) Hans Terkildsen (Thorkildsøn), der 1680-88 blev afløst af Niels Terkildsen⁵⁹⁶.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: En slægt fra Støttrup i Hvilsom sogn, 1990.

⁵⁹² Slægtsarkivet: Slægten fra Hole, 1985, s. 484.

⁵⁹³ Domkapitlets adkomster 1200-1792, Viborg Bispearkiv, C .2-252.

⁵⁹⁴ Aalborg amts matrikel 1664, Z.5-1, fol. 578.

⁵⁹⁵ Viborg bispearkivs herredspakke for Aars herred.

⁵⁹⁶ Aalborg amts matrikel 1680, Z.6-2, fol. 142, og samme 1688, Z.9-4, fol. 207.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.264 Morten Pedersen (Mølgaard), f. før 1640, d. efter 1676.

Ane 1.265 N.N.

Morten Pedersen (Mølgaard) - i Mølgaard i Lundby sogn - nævnes 23. november 1676⁵⁹⁷ sammen med sønnen Anders Mortensen (Mølgaard), ane 632, i et tingsvidne udstedt på Slet herredsting.

Børn

Af parrets børn kendes blot sønnen:

1. Anders Mortensen Mølgaard, født før 1660, **ane 632**.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bennhard, 1982.

Ane 1.270/624 Morten Bertelsen, f. senest 1620, d. efter 1682.

Ane 1.271/625 Johanne Andersdatter, f. senest 1625, d. efter 1682.

Morten Bertelsen boede i gården Sønderlade i Bjørnsholm, nu i Overlade sogn, forekommer 2 gange på anetavlen og er omtalt foran som ane 624-25.

⁵⁹⁷ Slet herreds tingbog 1676, B. 41.E-34, fol. 87b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.418 Søren Mortensen f. før 1595, d. 1630-51.

Ane 1.419 Anne Christensdatter, f. ca. 1596, d. 1682.

Søren Mortensen, nævnes 1617-30 som selvejerbonde i fødegården i Glerup i Vesterbølle sogn.

Søren Mortensen blev født før 1595 i Glerup i Vesterbølle sogn og døde sst. 1630-51. Han var søn af Morten Sørensen og hustru.

Søren Mortensen blev gift 1614-30 med Anne Christensdatter, født ca. 1596, død 1682 i Glerup i Vesterbølle sogn, begr. 10. oktober, 86 år gl. Hun var af ukendt herkomst.

Børn

Parret havde mindst flg. 2 børn:

1. Gertrud Sørensdatter, født 1614-35 (senest 1630?), **ane 709**.
2. Christen Sørensen, ca. 1631-1685, gårdmand i fødegården i Glerup. Gift 1683 i Ulbjerg (Farstrup og Axelsens dagbøger) med Inger Andersdatter, ca. 1652-1687, datter af gårdmand i Gjørup i Ulbjerg sogn Anders Mogensen (gift 2. gang 1656 med præsten Mads Pedersen Farstrups søster Else). Inger blev gift 2. gang 1686 med Anders Sørensen.

Søren Mortensen

Han nævnes i ekstraskattemandtallene 1617, 1620, 1624 og 1630 som en af de jordegne bønder i Glerup i Vesterbølle sogn, hvor han vides at have været selvejerbonde i en gård på senere 5 tdr. 4 skpr. 1 alb. hartkorn, hvoraf han altså ejede bondeskylden, mens herligheden lå under det kgl. Len Hald ved Viborg. I øvrigt ses han i 1620 at have skullet betale 2 rdlr. i ekstraskat, og i 1630 skulle han betale en ekstra skat bestående af 1 fjerding gryn og 1 lispund flæsk.

I bispearkivets fortegnelse over Rinds herreds tiendeydere 1651 nævnes Søren Mortensens enke Anne Christensdatter på gården; det oplyses her, at hun årlig skulle svare 5 skpr. rug, 5 skpr. byg og 5 skpr. havre.

Kort efter afstod hun gården til sønnen Christen Sørensen, der som nævnt døde 1685, hvorefter man ifølge Rinds herreds tingbøger 12. december 1687 indkaldte arvingerne til bondeskylden i hans gård i Glerup.

Her indkaldtes Anders Christensen i Hyllebjerg, afdøde Søren Christensens enke og børn i Hyllebjerg, afdøde Christen Christensens datter Anne Christensdatter i Vandrup samt Niels Pedersen i V. Søkbæk på sin hustru Gertrud Sørensdatters vegne (**ane 709**). Gården blev efter Christen Sørensens død overtaget af enkens anden mand Anders Sørensen, der nævnes i matriklen 1688, men iøvrigt "frakom" gården i 1689, hvorefter Søren Mortensens dattersøn Peder Nielsen (Søkbæk), ane 354, overtog den.

Kilde:

Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.420 Eske Ibsen, f. før 1595, d. efter 1656.

Ane 1.421 N.N.

Eske Ibsen nævnes 1617-56 som gårdmand/selvejerbonde i Gedsted by og sogn. - Sandemand og delefoged.

Niels Eskesen blev født før 1595 - snarest i Gedsted by og sogn - og døde efter 1656 i Gedsted by og sogn. Han var måske søn af Jep (Ib) Nielsen og hustru Sophie Poulsdatter i Gedsted, men sikkerhed for hans afstamning savnes.

Eske Ibsen blev gift senest 1620, men hans kones navn og herkomst kendes ikke.

Børn

Parret fik mindst flg. 5 børn⁵⁹⁸:

1. Niels Eskesen, ca. 1620-ca. 1673, sognepræst for Sønderholm og Frejlev menigheder fra 1646, stamfar til præsteslægten Steenberg.
2. Niels Eskesen, født senest 1625, **ane 710**.
3. Bendit Eskesdatter, født før 1630, død efter 1686. Gift 1. gang med Christen Christensen, sikkert død 1654-55, nævnt 1623-54, 2. gang med Laurids Offersen, død 1676-78, nævnt 1667-76, efter hinanden besiddere af gården Volstrup i Rørbæk sogn.
4. Sophie Eskesdatter, ca. 1630-1687, sidst bosat i Klotrup i Fjelsø sogn. Gift med Christen Lauridsen, forpagter på Aastrupgaard i Roum sogn, senere bosat på Bustedgaard i Veggerby sogn.
5. Apollonie Eskesdatter, 1631-1689. Gift 1. gang 1662 med Poul Christensen Ullits, 1626-1676, og 2. gang 1677 med Christen Christensen Stistrup, 1651-1712, efter hinanden sognepræster for Ullits og Fovlum menigheder.

Eske Ibsen

Han var utvivlsomt bror til købmand og rådmann Jens Ibsen i Viborg, død 1671, og som i øvrigt første gang nævnes som rådmann 1649. Han var gift med Margrethe Ostefeld, en datter af borgmesteren i Viborg.

Desuden var Eske Ibsen givetvis bror til Poul Ibsen, der i 1651 nævnes som fæster en præstekaldet tillagt gård i Gedsted, og som endvidere nævnes på en anden gård i byen, hvoraf han svarede tiendeafgifter. I øvrigt ved vi, at Jørgen Lykke til Søgaard 3. december 1662 til rådmann Jens Ibsen i Viborg solgte den gård i Gedsted, som Poul Ibsen var fæster af. Endelig kan Eske Ibsen have været en bror til Niels Ibsen i Gedsted, der allerede nævnes i Hald Lens jordebog fra 1614, og som 1630 svarede 1 sldr. i forlovspenge for den arv, som han havde modtaget efter sin afdøde halvsøster Birthe Madsdatter, og som han nu udførte fra lenets område.

Desværre er det ikke muligt at fastslå, om nogle af de her nævnte personer var søskende til Eske Ibsen eller ej, idet det ikke lader sig gøre at fastslå, hvem Eske Ibsens forældre var. Det viser sig nemlig i Gedsted to muligheder. Den ene er Jep Eskesen på Gedsted Nørgård, der antagelig fødtes 1560 som søn af Eske Vognsen, og bl.a. nævnes 1624 i Hald Lens jordebog. Den anden er Jep Nielsen, selvejer og endvidere fæster af to gårde i Gedsted, født omkring 1550, antagelig som søn af Niels Eskesen i Torupgaard i Farsø sogn, og som vist nok var gift med en Sophie Poulsdatter, der muligvis tidligere havde været gift med en Mads Mortensen.

⁵⁹⁸ Farstrup og Axelsens dagbøger, Wibergs præstehistorie og Aage Brasks bog om Volstrup, 1950.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Det mest sandsynlige er dog nok, at Eske Ibsen var søn af Jep Nielsen og Sophie Poulsdatter, dels fordi dette er med til at forklare, hvorfor han fik to sønner opkaldt med navnet Niels og en datter med navnet Sophie, ligesom det forklarer, hvorfor Eske Ibsen senest 1630 havde overtaget fæstet på de to gårde, som Jep Nielsen havde været fæster af.

Vi kender heller ikke Eske Ibsens hustru, men formoder, at han var gift med en datter af præsten Niels Jacobsen Brasen i Gedsted, hvilket udmærket forklarer, hvorfor Eske Ibsens ældste søn blev præst og i øvrigt opkaldtes med navnet Niels.

I 1617 ses Eske Ibsen at have fået fæste på en gård og et gadehus i Fjelsø, som Anders Nielsen var fraflyttet. Året efter nævnes Eske Ibsen på Viborg Landsting, da han sagsøgte Mikkel Sørensen i Hvilsom, fordi denne ikke havde holdt sit løfte om at blive i tjeneste hos Eske Ibsen endnu i år. I øvrigt valgte Eske Ibsen endvidere at sagsøge Mikkel Sørensen, fordi han havde været uarbejdsdygtig en del af den tid, han havde tjent hos ham. Det kan så nok undre, hvorfor Eske Ibsen har været så ivrig efter at beholde den sagsøgte i sin tjeneste endnu 1 år.

Af Hald Lens jordebog fra 1625 fremgår det, at Eske Ibsen da havde overtaget fæstet på den ene af de to gårde, som Jep Nielsen i 1614 havde været fæster af, medens Jep Nielsen selv stod for den anden gård. I 1630 havde Eske Ibsen imidlertid også overtaget fæstet på denne, og af hver gård svarede han i landgilde $\frac{1}{2}$ ørt rug, to lam, 4 skilling leding, fem hestes gæsteri, et svin og seks kander honning.

Foruden at være fæster var Eske Ibsen endvidere selvejergårdmand og sandemand i Rinds herred. 12. juli 1647 ses han på sin husbond lensmanden på Halds vegne at have optaget et tingsvidne på Gislum herredsting angående kongens øde gods i herredet, og i løbet af 1652 nævnes han 3 gange på Rinds herredsting på lensmandens vegne, de to gange vedrørende tingsvidner omkring ødegårde, og den tredje gang i forbindelse med nogle restanter, der ikke havde betalt deres brokorn.

I Viborg Landstings skøde- og panteprotokol er gjort en indførsel 15. januar 1651. Det fremgår her, at Jens Ibsen, rådmand og købmand i Viborg, på landstinget den dag udbød til adelsfolk, som ville købslå med ham, det gods, som var blevet ham udlagt efter afdøde fru Anne Kaas, nemlig en gård i Sønderholm, Hornum herred. Det bemærkelsesværdige er, at samtidig udbød Eske Ibsen fra Gedsted til de nævnte adelsfolk det gods, som var blevet ham udlagt efter fru Anne Kaas. Her var ligeledes tale om en gård i Sønderholm, og mens Jens Ibsens gård var på hartkorn $4\frac{1}{2}$ td.

Endelig ses Eske Ibsens ældste søn præsten hr. Niels Eskesen at have udbudt sin gård i Sønderholm af hartkorn 2 tdr. 2 skpr. 1 fjk. 2 alb, ligeledes erhvervet af afdøde fru Anne Kaas. Desværre er det ikke muligt at fastslå, hvorfor og på hvilken måde de tre havde erhvervet de nævnte gårde i Sønderholm efter den adelige fru Anne Kaas.

I et skatteregnskab over renteindtægter fra 1653 findes Eske Ibsen i Gedsted opført med 20 rdr. i renteindtægt, hvilke 20 rdr. han skulle svare skat af. Han nævnes sidste gang den 12. marts 1656, da han i kraft af sin stilling, nu som delefoged for Rinds herred fik udstedt et tingsvidne angående kongens ødegårde i herredet.

Kilde:

Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.452 Morten Pedersen, f. før 1620, d. efter 1664.

Ane 1.453 N.N.

Morten Pedersen nævnes 1648-60 som fæster af gården Skravad i Roum sogn, som blev overtaget af sønnen Erik, ane 726.

Morten Pedersen blev født før 1620 og døde efter 1660. Han var muligvis søn af Peder Poulsen i Skravad i Roum sogn, der nævnes i et mandtal fra 1610 samt videre optrådte på herredstinget 14. september 1618, da han fik udstedt et tingsvidne om, at Rasmus Mikkelsen på Møldrup Mølle var så forarmet, at han ikke var i stand til at betale kongelige skatter.

Morten Pedersen blev gift før 1640, men om konen vides intet.

Børn

Parret havde mindst flg. 2 børn:

1. Erik Mortensen, født før 1640, **ane 726**.
2. N.N. Mortensdatter. Gift med Jens Andersen Brock i Glerup i Vesterbølle sogn, senere gårdmand i Fjelsø by og sogn. Deres søn Morten Jensen Brock i øvrigt ses at have optrådt som fadder ved barnedåbene hos sin fætter Peder Eriksen Møldrup i Bygum i Østerbølle sogn; Peder var søn af Erik Mortensen.

Morten Pedersen

Han ses 20. november 1648 at have været en af de 8 dannemænd på Rinds herredsting, der påhørte et tingsvidne vedrørende Hørup Mølle.

I det fra december 1660 udarbejdede skattemandtal for Aalborg og Viborg stifter ses han ligeledes opført som gårdmand i Skravad i Roum sogn. Han svarede da personskat af sig selv, af en ikke navngivet søn samt af to tjenestedrenge og en tjenestepige. - Før matrikuleringen 1664 havde sønnen Erik overtaget gården.

Kilde:

Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.496/1.512 Knud Nielsen, f. senest 1595, d. senest 1639.

Ane 1.497/1.513 N.N. (Bodil Nielsdatter?)

Knud Nielsen må fra giftermålet senest 1620 have boet i Giver by og sogn, vel i den gård som sønnen Christen Knudsen, ane 748, Senere overtog.

Knud Nielsen blev født senest 1595 og døde senest 1639 i Giver, se neden for nævnte afkald.

Knud Nielsen blev gift senest 1620, men hans kones navn kendes ikke. - Hun kunne være identisk med den Bodil Nielsdatter, der 1656, nævnes sammen med (sin mand) Christen Jacobsen i Pisselhøj i Aars sogn; sønnen Christen Knudsen lod jo sin formentlige ældste datter døbe Bodil.

Børn

Parret fik mindst flg. 4 børn:

1. Gertrud Knudsdatter, født senest 1620. Gift senest 1639 med Las Laustsen i Katby.
2. Niels Knudsen, født senest 1620, nævnt 1639 i Giver.
3. Peder Knudsen, død senest 1639 i Rebstrup i Sønderup sogn.
4. Christen Knudsen, født senest 1620, **ane 748**.

Knud Nielsen

Om ham vides blot, at hans arvinger, nemlig Las Laustsen i Katby på sin hustru Gertrud Knudsdatters vegne og Niels Knudsen i Giver på egne og sin broder Christen Knudsens vegne 10. december 1639⁵⁹⁹ udstedte afkald til Christen Jacobsen i Rebstrup på arv efter Knud Nielsen i Giver og Peder Knudsen i Rebstrup.

Christen Jacobsen, der fra senest 3. september 1633, da han nævnes som den ene af de 8 stokkemænd på Aars herredsting⁶⁰⁰, var gårdmand i Giver by (vel ved ægteskabet med Knud Nielsens enke), flyttede altså før 1639 til Rebstrup.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

⁵⁹⁹ Aars herreds tingbog 1639, B.41.D-9, fol.113.

⁶⁰⁰ Samme 1633-34, B.41.D, fol.80b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.968 Jens Jensen Lundgaard, f. ca. 1651, d. 1730.

Ane 1.969 Kirsten Lauritsdatter, f. senest 1653, d. ca. 1688.

Jens Jensen Lundgaard var fæster af halvparten af en gård i Overlade i Bjørnsholm sogn på 8 tdr. 7 skpr. 2 fjk. 3/7 alb. hartkorn under Gunderupgaard.

Jens Jensen Lundgaard blev født ca. 1651 og døde 1730 i Overlade i Bjørnsholm sogn, begr. 25. januar, 79 år gl. Han var måske søn af Jens Ibsen Lundgaard, nævnt 1660 i Hole i Lovns sogn.

Jens Jensen Lundgaard blev gift ca. 1670 med Kirsten Lauritsdatter, født senest 1653, død ca. 1688. Hun var måske datter af den Laurits Nielsen, der tidligere havde boet i gården i Overlade.

Børn

Parret havde mindst 1 barn:

1. Just Jensen, født ca. 1670, **ane 984**.

Kilde: Strandbygaardslægten, udarbejdet af J.B. Strandbygaard, 1951.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.972 Peder Jensen, f. før 1640, d. før 1672.

Ane 1.973 Karen Troelsdatter, f. før 1642, d. efter 1672.

Peder Jensen var fra senest 1660 gårdfæster i Overlade i Bjørnsholm sogn.

Peder Jensen blev født før 1640 og døde før 1672 i Overlade i Bjørnsholm sogn. Han var af ukendt herkomst.

Peder Jensen blev gift før 1660 med Karen Troelsdatter, født før 1642, død efter 1672. Også hun var af ukendt herkomst.

Børn

Parret havde 8 børn ifølge skiftet⁶⁰¹ efter sønnen Christen Pedersen Overlade, død 1715 i Viborg, nemlig foruden arveladeren:

1. Anne Pedersdatter, gift med Simon Pallesen, bosat i Hyllebjerg.
2. Thomas Pedersen, født senest 1660, **ane 986**.
3. Jens Pedersen, født senest 1660, død 1685-1715, overtog fødegården, efterlod sig sønnen Jens Jensen, født ca. 1685, 1715 bosat i Ebdrup i Farsø sogn.
4. Karen Pedersdatter, bosat i Risgaard, død, efterlod sig børnene: Christen Nielsen, bosat i Risgaard, Peder Nielsen, nu værende i Risgaard og Niels Nielsen, hjemme i Risgaard, alle 3 myndige, altså alle født senest 1690, Karen Nielsdatter, gift med Anders Poulsen, bosat i Holme i Farsø sogn, Anne Nielsdatter, gift med Jens Knudsen, bosat i Vestergaard i Strandby sogn, Maren Nielsdatter, gift med Anders Andersen i Fandrup i Farsø sogn.
5. Mette Pedersdatter, havde været gift med salig Søren Madsen, var enke og bosat i Grynderup.
6. Troels Pedersen, havde boet i Vestergaard i Strandby sogn, efterlod sig 4 børn: Peder Troelsen, født ca. 1695, rejst til København, Christen Troelsen, født ca. 1704, hjemme i Vestergaard, Karen Troelsdatter, født ca. 1697, i København, Anne Troelsdatter, født ca. 1706, hjemme i Vestergaard.
7. Gertrud Pedersdatter, død, efterlod sig 3 børn: Jens Christophersen, bosat i Malle, født senest 1690, Anne Christophersdatter, gift med Peder Jensen, bosat i Borregaard, Barbara Christophersdatter, født ca. 1699, hos søsteren i Borregaard.
8. *Christen Pedersen. Død 1715 i Overlade.*

Peder Jensen

Han og hustruen Karen Troelsdatter boede fra senest 1660 i Overlade, ifølge matriklen 1688 i en gård på 8 tdr.6 skpr. 1 fjk. 3/7 alb. hartkorn. Han var død 1672, da hans enke da besad gården.

Kilde: Strandbygaardslægten, udarbejdet af J. B. Strandbygaard, 1951.

⁶⁰¹ Viborg skifteprotokol 1708-1717, B.45-251, fol. 626 og 662.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.974 Gunde Simonsen, f. før 1635, d. efter 1688.

Ane 1.975 Maren Sørensdatter, f. ca. 1624, d. 1722.

Gunde Simonsen boede - vel fra giftermålet 1642-59 - i Overlade i Bjørnsholm, nu Overlade sogn, hvor han var fæster af en lille gård under Bjørnsholm gods, sønnen Niels overtog fæstet.

Gunde Simonsen (også betegnet Gunder Simmensen) blev født før 1635 og døde efter matrikuleringen 1688. Han var af ukendt herkomst.

Gunde Simonsen blev gift 1642-59 med Maren Sørensdatter, født ca. 1624, død 1722 (benævnt Niels Gundisøns moder) i Overlade i Bjørnsholm, nu Overlade sogn, begr. 22. november, 98 år gl.

Børn

Af parret kendes flg. 5 børn:

1. Anne Gundesdatter, født 1642-65, **ane 987**.
2. Kirsten Gundesdatter, født 1642-65. Gift før 1682-83 med Jens Pedersen i Overlade.
3. Maren Gundesdatter, ca. 1659-1726. Gift 1677-82 med Christen Nielsen lille Smed, ca. 1645-1719, gårdmand i Vilsted by og sogn.
4. Simon Gundersen, nævnt 1693 i Overlade som fadder hos søsteren Maren.
5. Niels Gundesen, nævnt i Overlade 1722, da moderen døde hos ham.

Gunde Simonsen

Han og hustru Maren Sørensdatter samt døtrene Anne og Kirsten med deres mænd i Overlade nævnes i kop- og kvægskattemandtallet 1682-83⁶⁰².

Ved sammenligning af matriklerne 1664 og 1688⁶⁰³ ses, at Gunde Simonsen 1664 var fæster af et boel i Overlade af hartkorn 3-3-1-2 1/7 alb. hartkorn tilhørende Axel Juul til Volstrup (og Bjørnsholm). - 1688 var han fæster, dels af et boel i Overlade under Bjørnsholm hovedgårdstakst og dels af et jordløst husmandssted.

Sønnen Niels Gundesen må have overtaget fæstet, da moderen døde hos ham.

Kilde:

Nordisk Slægtsforskning, Skals: En slægt fra Hornbæk i Oudrup sogn, 1992.

⁶⁰² Rigsarkivets reviderede amtsregnskaber, Aalborghus amts ekstraskatteregnskaber 1682-83.

⁶⁰³ Aalborghus amts matrikel 1664, Z.5-1, fol .1 og 2.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.976 Mads N.N. f. før 1610, d. efter 1633.

Ane 1.977 Karen Knudsdatter, f. ca. 1598, d. efter 1672.

Mads N.N. må antages at have været gårdmand i Tandrup i Strandby sogn, hvor enken nævnes 1660-72. - Enken Karen Knudsdatter ses⁶⁰⁴ 1660 at bo i Tandrup i Strandby sogn og nævnes sst. 1672 sammen med sønnen Knud Madsen, ane 988. Hun angives at være 74 år gl. og have en datter Maren.

Mads N.N. blev født før 1610 og døde efter 1633, men er ikke fundet nævnt i arkivalierne.

Han blev gift 1616-32 med Karen Knudsdatter, født ca. 1598, død efter 1672 - enten i Tandrup eller hos sønnen Knud i Strandbygaard.

Børn

Parret havde mindst to børn:

1. Knud Madsen, født ca. 1633, **ane 988**.
2. Maren Madsdatter, levede 1672.

Kilde: Slægtsarkivet; Viborg: Slægten Bernhard, 1985.

⁶⁰⁴ Strandbygaardslægten udarbejdet af J.B. Strandbygaard, 1957.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1.998 Poul Jensen, kaldet Dalsgaard, f. ca. 1627, d. 1702.

Ane 1.999 Inger Nielsdatter, f. ca. 1645, d. 1720.

Poul Jensen, sidst kaldet Dalsgaard, var - vel fra giftermålet 1662-70 - fæster af Dalsgaard i Bystrup i Gedsted sogn til 1683-87, da han flyttede til Glerup i Vesterbølle sogn. I Glerup boede familien i gård nr. 6, der blev overtaget af svigersønnen Simon Pedersen.

Poul Jensen (Dalsgaard) blev født ca.1627 og døde 1702 i Glerup i Vesterbølle sogn, 75 år 2 måneder gl., begr. 16. november, "en ærlig og trofast dannemand og god sognemand".

Poul Jensen blev gift (måske anden gang) 1662-70 med Inger Nielsdatter, født ca. 1645 i Glerup i Vesterbølle sogn, død 1721 sst., 75 år gl., begr. 25. september. Hun var datter af Niels Christensen og hustru (Bendid Pedersdatter).

Børn

Parret fik flg. 5 levedygtige børn⁶⁰⁵:

1. Niels Poulsen, født 1662-70, død efter 1737, nævnt 1787 i Glerup (fadder hos morbroderen Christen Nielsen Svier i Glerup), fra før 1704 bosat i Gedsted. Gift med Birgitte Pedersdatter (fadder 1704 hos hans broder Jens).
2. Jens Poulsen Dalsgaard, ca. 1677-1762, gårdmand i Glerup.
3. Bodil Poulsdatter, 1662-70 / 1707-37. Gift senest 1689 med Peder Thuresen i Gedsted. Blandt deres 5 børn datteren Maren Pedersdatter, ca. 1689-1740, gift med Anders Huus i Østerbølle, ca. 1689-1746.
4. Anne Poulsdatter, født 1662-70, **ane 999**.
5. Inger Poulsdatter, ca. 1685-1720 (barnløs). Gift 1707 med Simon Pedersen, ca. 1670-1749, overtog hendes forældres gård i Glerup.

Poul Jensen, sidst kaldet Dalsgaard

Han fæstede ved giftermålet 1662-70 Dalsgaard i Bystrup, hvor han endnu boede 1683, da hans kone bar et barn til dåben for sin søster Anne Nielsdatter og hendes mand Anders Jensen i Glerup.

Endnu ved matrikuleringen 1688 nævnes Poul Jensen som fæster af Dalsgaard, der da tilhørte baron Gyldenchrone og fik sit hartkorn forandret fra 5 tdr. 2 skpr. 1 fjk. 1 alb. til 5 tdr. 5 skpr. 2 fjk. Men oplysningen var sikkert forældet, idet gården da allerede var overtaget af svigersønnen Christen Prebensen, ane 998.

Mellem 1683 og 1687 må Poul Jensen (Dalsgaard) være flyttet til Glerup, hvor sønnen Niels Poulsen dette år nævnes som fadder. – Ved matrikuleringen 1688⁶⁰⁶ nævnes Poul Jensen da også som fæster af og bondeskyldsejer af gård nr. 6. i Glerup, hvis hartkorn da blev ansat til 4 tdr. 3 skpr. 3 fjk. 2 alb.; indtil 1688 var herligheden, der ejedes af borgmester Bruns enke (i Viborg) og bondeskylden udregnet til henholdsvis 11 td. 1 skp. 2 3/5 alb. og 2 tdr. hartkorn.

Gården i Glerup blev overtaget af svigersønnen Simon Pedersen, der nævnes her 1724⁶⁰⁷ med hartkorn 4 tdr. 3 skpr. 3 fjk. 2 alb. under Gunderupgaard.

⁶⁰⁵ Skifte efter børnenes moders Slægtning Anne Pedersdatter Giedsted, afgangne Rasmus Dybvads enke i Nibe, begyndt 11. februar og sluttet 2. oktober 1737, efter Vilhelm Marstrands personalhistoriske samlinger i erhvervsarkivet i Århus (originalkilden forgæves søgt).

⁶⁰⁶ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48C-99.

⁶⁰⁷ Rinds og Gislum herreders matrikel 1724, B.48C-99.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Efter sin fader Niels Christensen i Glerup arvede Inger Nielsdatter rettigheder i en gård i Fjelsø by og sogn, nr. 10; ved skøde af 4. november 1707, læst 28. januar⁶⁰⁸, overdrog Inger Nielsdatter i Glerup, hvis lavværge var (sønnen) Niels Poulsen i Gedsted og (hendes børn) Christen "Prevsen" af Dalsgaard på sin hustru Anne Poulsdatters vegne, Peder Turisen af Gedsted på sin hustru "Boel" Poulsdatters vegne, Niels Poulsen ibidem på egne vegne, Jens Poulsen af Glerup på egne vegne og Simon Pedersen ibidem på sin trolovede fæstemø Inger Poulsdatters vegne til "velagte unge karl" Jens Andersen af Glerup (Inger Nielsdatters søstersøn) den halve gård i Fjelsø by, som Knud Findsen påbor, med 1 tdr. 4 skpr. 2 fjk. ½ alb. samt 1/6 af et gadehus ved gården beboet af Anne Gregersdatter og Anne Nielsdatter.

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

⁶⁰⁸ Viborg landsting skøde- og panteprotokol 1706-11, B.24-670, fol. 253.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

11. generation: Tip⁸ oldeforældre: Ane 2.048-4.095:

Ane 2.352 Poul Nielsen, f. 1551-53, d. 1618.

Ane 2.353 Kirsten Madsdatter, f. omkr. 1555-60, d. 1626.

Poul Nielsen nævnes fra 1578 som købmand i Randers, hvor han blev rådmand 1590 og omkr. 1616 borgmester. Han skal have ejet og bygget ejendommen Houmeden 2-4 på hjørnet af Houmeden og Rådhusstrøvet.

Poul Nielsen blev ifølge sit nu forsvundne gravminde⁶⁰⁹ født 11. juli 1551, mens han ifølge sønnen⁶¹⁰ var født ca. 1553 i Randers som søn af Niels Poulsen og hustru Mette Pedersdatter. - Om forældrene vides intet ud over, at faderen i 1550 skal have været sandemand og 1552 blandt byens 24 såkaldte oldinge⁶¹¹; faderen angives født 1514 i Kvorning mellem Randers og Viborg, samt død 18. juni 1559 i Randers, hvor han skal være begravet i familiebegravelsen i Skt. Mortens Kirke Kong Hans' Kapel.

Poul Nielsen døde 1618, men sønnen og Stadfeldts afskrift af gravmindet angiver dødsdagen til henholdsvis 12. januar og 17. februar; sønnen siger tillige, at han døde Skt. Pouls dag, nemlig 25. januar.

Han blev gift senest 1585 - måske 1581⁶¹² - med Kirsten Madsdatter, der må være født 1551-65 - vel omkr. 1555-60.

Sønnen oplyser, at hun var datter af Mads Andersen og hustru Karen Bajsdatter i Randers. - Moderen tilhørte altså den kendte Bay-slægt i Randers, men ellers vides intet herom. Faderen nævnes vist i en dom fra 1562 i Kancelliets Brevbøger og 6. februar 1587 i Randers tingbog⁶¹³.

Kirsten Madsdatter døde - ifølge gravmindet - 5. september 1626 i Randers. - Sønnen nævner ingen dato, men hævder, at hun døde en søndag, men 5. september var en tirsdag i 1626.

Børn

Ifølge gravmindet fik Kirsten og Poul Nielsen 11 børn, nemlig 5 sønner og 6 døtre, hvoraf kun 2 sønner og 2 døtre var levedygtige. Ifølge adelsårbogens stamtavle over slægten Rosenørn kendes 9 børn:

1. Niels Poulsen, født senest 1586, død spæd.
2. Thomas Poulsen, født 1587, død samme år.
3. Thomas Poulsen, 1588-1669, storkøbmand i Randers, rådmand fra 1626 og senere borgmester⁶¹⁴. Gift med Margrethe v. Høveln. – Mon ikke deres datter var Karen (Kathrina) Thomasdatter, død 1694, gift 2. gang med dr. jur. Chr. Schiønning, 1620-1673, og gift 2. gang med Niels Ægidiesen (Nicolaj Egidiesen), død 1696. Fra Chr. Schiønnings klagesang over Thomas Poulsen 1669⁶¹⁵ stammer de ofte citerede linjer: Du fede Laxestad o.s.v.

⁶⁰⁹ S.A. Stadfeldt: Randers bys Diplomatarium i landsarkivets håndskriftsamling H.7 (516)-1, s.225-26.

⁶¹⁰ Mads Poulsens optegnelser, Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s.35.

⁶¹¹ Danmarks Adels Aarbog, 1932, 11, s. 144 (slægten Rosenørn).

⁶¹² samme kilde.

⁶¹³ Kancelliets Brevbøger 1561-65, 1893-95, s.170-71, og Steman: Randers Befæstning i Slutningen af det 16de Aarhundrede i Samling til jydsk Historie og Topografi, 3-2, 1899-1900, s.203ff. (s.206).

⁶¹⁴ Randers bys bog fra ca. 1606, D.21-330, fol.26, samt Randers købstads historie v. Povl v. Spreckelsen, 1952, bd.1, s.228.

⁶¹⁵ Randers købstads historie v. Povl v. Spreckelsen, 1952, bd. I-II, s. 152, 246, 334 og 542, samt 730, note 6, og 733, note 2-3, med henvisning til Lauritz Nielsøn Randrop: Randers March... Anno 1698, 1769.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

4. Mogens Schou Poulsen, død lille omkr. 1590.
5. Anne Hofmann Poulsdatter, født 1591, død samme år.
6. Anne Hofmann Poulsdatter, 1592-1602.
7. Anne Poulsdatter, født omkr. 1590(?), død 1649⁶¹⁶. Gift 1608 med enkemand, mag. Peder Tøgersen, 1582-1634, rektor i Randers fra 1605 og fra 1608 faderens efterfølger som sognepræst ved Skt. Mortens Kirke i Randers, samt senere tillige provst i Støvring herred. Han, der er kendt som forfatter til flere skuespil, var søn af mag. Tøger Lassen og hustru Gertrud Pedersdatter.
8. Kirsten Poulsdatter, 1598-1602.
9. Mads Poulsen, født 1600, **ane 1.176**.

Poul Nielsen

Som allerede faderen Niels Poulsen var en agtet mand i Randers, nævnes Poul Nielsen fra senest 1587⁶¹⁷ - måske allerede 1578, 82 og 83⁶¹⁸ – blandt byens såkaldte 24 oldinge, hvorefter han 27. oktober 1590 blev rådmand. - I 1584 skal han have været byens kæmner.

Omkr. 1570 eller lidt senere skal Poul Nielsen have bygget den endnu eksisterende ejendom Houmeden 2-4 på hjørnet ved Rådhusstorvet⁶¹⁹ med gavl mod torvet og 19 fag langs Houmeden, 2 stokværk høj; gården, der nu er ombygget, er karakteristisk ved sine krydsede skrånede - andreskors. - Skinderstræde mellem Rådhusstorvet og Snaregade hed tidligere Skidenstræde, men i 1600-tallet Poul Nielsensgyde⁶²⁰ Sin staldgård skal Poul Nielsen have haft i nærheden af Slynborggade⁶²¹.

⁶¹⁶ Meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlet af dr. jur. V. A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.44-46.

⁶¹⁷ Randers bys bog fra ca. 1605, D.21-330, fol.236-36b, samt fol.24.

⁶¹⁸ Kilde 8, s.30.

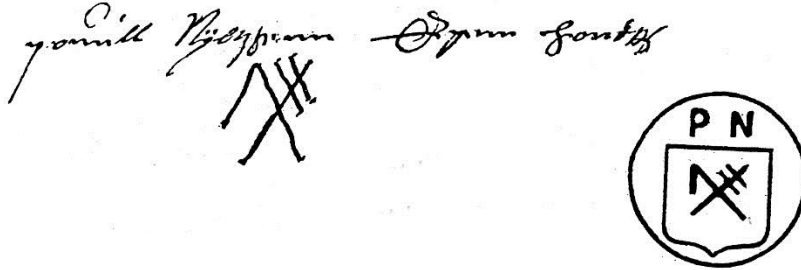
⁶¹⁹ Povl v. Spreckelsen: Randers bys gamle gader og gadenavne, 1966, s.27, Trap: Danmark, 5. udg., Randers amt, 1963, s.607-08, samt Aage Brunoe: Randers, historisk-topografisk Beskrivelse med Biografier, 1924, s. 319.

⁶²⁰ Spreckelsen i note 11, s.6.

⁶²¹ Note 7, Randers købstad, bd. 1, s.40.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Poul Nielsens bomærke, der uændret gik i arv til sønnen Mads, findes endnu under kongehyldingerne 1584 og 1608 af Christian IV. og dennes søn⁶²², ligesom hans bomærke findes under Randers bys vilkår og artikler, sammen med hans egenhændige underskrift.

Hans segl gengives her efter et brev fra 1595⁶²³

Poul Nielsen, der nævnes et par gange i en retssag fra 1599⁶²⁴, stod på en god fod med sin foresatte, lensmanden Eske Brok på Dronningborg, idet de havde forskellige pengemellemværender, ligesom lensmanden og flere andre adelige var til stede, da Poul Nielsen fejrede sin datter Annes bryllup på byens rådhus 1608⁶²⁵. - I 1608 kautionerede Eske Brok for et lån på 1.000 dlr. til Aksel Galt.

Under Christian IVs besøg i Randers 1609 var rådmand Poul Nielsen - sammen med rådmand Niels Jacobsen, ane 2.354, og borgmester Peder Lassen, ane 4.770, kongens gæst 15. februar hos lensmanden Eske Brok på Dronningborg, hvor kongen lovede at holde Randers Bro vedlige; både vært og gæster fik ved den lejlighed en god rus⁶²⁶.

Rådmand Poul Nielsen nævnes i et tingsvidne af Randers byting 5. maj 1606⁶²⁷ som værge for Karen Madsdatter (vel hans svigerinde), enke efter Peder Schou.

Henved 1616 blev Poul Nielsen borgmester⁶²⁸, men døde allerede 1618 han og konen, der døde 10 år senere, er begravet i Skt. Mortens Kirke, hvor der tidligere var et epitafium over dem med indskriften:

Her under hviler ærlig og velagte mand, salig Poul Nielsen, fordum borgmester og rådmand i Randers, som er født af ærlige forældre 1551, den 11. juli, og døde 1618, den 17. februar, med sin kære hustru Kirsten Madsdatter, som døde 1626, den 5. september, avlede til hobe 11 børn, 5 sønner og 6 døtre, hvilke alle ere hensovede, uden to sønner og to døtre. - Gud give dem en ærefuld opstandelse.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁶²² Allan Tønnesen: Fra Bomærke til adelsvåben - to Randersslægters sociale opstigen i Heraldisk Tidsskrift, bd. 5, marts 1981, s.132-33, med henvisning til hyldningerne i Rigsarkivet, samt Randers bys vilkår og artikler 1609 v. John Kousgaard Sørensen, 1965, s.76, original i rådstuearkivet, D.21-331.

⁶²³ Note 8, 1. udg. 1885, s.18, med henvisning til Vossiske Samlinger i Rigsarkivet, Randers nr. 18.

⁶²⁴ Stemann: Randers Befæstning i Slutningen af 16de Aarhundrede Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 3-2, 1899-1900, s.203ff. (s.212-13 og 216-17).

⁶²⁵ Kilde 8, s.30 og 46, med henvisning til Vedel Simonsens værk om Eske Brok, bd. 2, 1843, s.24, samt bd. 1, 1842, s.68.

⁶²⁶ F. Jørgensen: Kristian den 4. Besøg i Randers 1609 i Samling til jydsk Historie og Topografi, 4-7, 1911-14, s.527-30, med henvisning til Niels Jacobsens optegnelser på museet i Randers og Eske Broks dagbøger i Danske Samlinger, 2-2, 1872.

⁶²⁷ Jyske købstadsarkiver i Rigsarkivet, Randers by, tillæg, s.115.

⁶²⁸ S.A. Stadfeldt: Beskrivelse over Randers Købstad, 1804, s.120.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 2.354 Niels Jacobsen, f. 1556, d. 1624.

Ane 2.355 Maren Pedersdatter, f. 1575, d. 1635.

Fra 1589 var Niels Jacobsen slotsskriver på Skanderborg og fra senest 1592 bosat i Nygaard i Dover sogn. 1595-96 flyttede han til Randers, hvor han blev en rig købmand, rådmand 1604 og borgmester 1619.

Niels blev født 29. juli (Sct. Olaj dag) 1556 i Simested by og sogn i Rinds herred, søn af Jep Mogensen og hustru Karine Nielsdatter⁶²⁹.

Han - borgmester Niels Jacobsen - døde 10. juni 1624 i Randers i hans 68. år⁶³⁰.

Han blev - ifølge sine egne optegnelser - gift første gang 26. maj 1592 i Nygaard i Dover sogn ved Skanderborg med den adelige Margrethe Christoffersdatter (Udsen), datter af Christoffer Lauridsen (Udsen) til Overgaard i Ø. Lisbjerg herred og hustru Margrethe Lauridsdatter Vestenie. Margrethe Christoffersdatter (Udsen) døde 14. april 1595 i Nygaard og blev begravet foran alteret i Dover Kirke; hendes store portrætligsten findes endnu i kirken⁶³¹.

Derefter blev Niels Jacobsen gift 2. gang 3. oktober 1596 i Randers med enken Maren Pedersdatter. - Hun var blevet gift 1. gang 1592 med enkemand Søren Hofmann, borgmester i Randers, død 31. marts 1595. Søren Hofmann, der døde barnløs, og som tidligere havde været gift med Anne Jensdatter, død 1590, var søn af borgmester Jep Hofmann, død 1570, og hustru Anne Sørensdatter, død 1560.

Maren Pedersdatter blev født 12. oktober 1575 i Randers, datter af Peder Lassen⁶³², senere borgmester, og hustru Mette Andersdatter.

Maren Pedersdatter døde 22. eller 25. februar 1635 i Randers, 59 år gl.⁶³³

Børn

Niels Jacobsen fik i sit 1. ægteskab 3 døtre, der alle døde og ligger begravet hos moderen i Dover, samt 9 børn af 2. ægteskab, 6 døtre og 3 sønner, hvoraf kun 1 datter døde som barn⁶³⁴:

Af 1. ægteskab:

1. Karine Nielsdatter, født 1593-94, død 1594.
2. Margrethe Nielsdatter, født 1594-95, død 1595.
3. Dorthe Nielsdatter (vist tvilling med 2), født 1594-95, død 1596.

Af 2. ægteskab:

4. Margrethe Nielsdatter, 1597-1602.
5. Karine Nielsdatter, 1599-1675⁶³⁵. Gift 1. gang 1621 med Axel Christensen (Aand), død ca. 1627, forvalter på Dronningborg. Gift 2. gang ca. 1628 med Jesper Lauridsen, død 1659, borgmester Randers.

⁶²⁹ Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s.11.

⁶³⁰ Sønnen Peder Lassens optegnelser i kilde I, s. 19.

⁶³¹ Trap: Danmark, 5. udg., Skanderborg amt, 1964, s.140.

⁶³² Tycho de Hofmann: Foundationer paa de Legata, som ere stiftede af Peder Lasson, 1753, XIV -XV samt Meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.43, med henvisning til epitafieindskrift i Hans de Hofmans Samling af Foundationer, bd. 2, s.343 og 363.

⁶³³ Note 1, s.19, samt note 4, Secher, s.43.

⁶³⁴ Note 1, s.14-15 og s.19-21, samt note 4, Tycho de Hofmans Stamtavle.

⁶³⁵ C. Klitgaard: Af dr. med. Niels Jespersens Regnskabsbog 1661-68 i Fra Himmerland og Kær herred, 1912-14, s.201ff.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

6. Søren Nielsen Hofmann (Hoffmand), 1600-1649, dr. med. i Randers⁶³⁶. Gift 1639 med sit næstsøskendebarn Gertrud Pedersdatter, død 1658, datter af provsten, mag. Peder Tøgersen, sognepræst ved Skt. Mortens Kirke i Randers, og hustru Anne Poulsdatter. - Gertruds farfar Tøger Lassen var bror til Søren's farfar Peder Lassen.
7. Anne Nielsdatter, født 1601, **ane 1.177**.
8. Margrethe Nielsdatter, 1602-1676. Gift 1630 med Egidius (Gjøde) Jensen, død 1656, dr. med. i Randers, søn af biskop Jens Gjødese i Århus.
9. Jacob Nielsen, 1604-1664, kaptajn og ejer af herregården Ristrup. Gift 1634 med Cathrine v. Andersen.
10. Peder (Nielsen) Lassen, 1606-1631, kendt jurist og legatstifter⁶³⁷. Gift 1661 med Magdalene Pedersdatter, ca. 1637-1707, datter af rådmand Peder Pedersen (Ridermand) i København og hustru Agnete Svendsdatter.
11. Mette Nielsdatter, kaldet Andersdatter (efter mormoderen), 1609-1687, gift 1640 med Niels Benzon, 1609-1674, dr. med. og ejer af herregården Vaar.
12. Maren Nielsdatter, 1611-1687, ugift og bosat i Randers.

Niels Jacobsen

I en bog, som Niels Jacobsen fik foræret 1609, nedskrev han sin såkaldte stambog med selvbiografiske notater. - Han voksede op hjemme i Simested, men på grund af moderens sygdom og død 1566, opholdt han sig 1½ år hos moderens morbrors søn - og fostersøn - Anders Jensen i Rold, hvorfra faderen i 1566 satte ham i latinskolen i Aalborg. Efter 4 års forløb blev han på foranledning af sin morbror søn Mikkel Christensen Blick, slotsskriver på Riberhus, flyttet fra Aalborg til Ribe, hvor lensmanden Erik Lykkes fru Kirsten Nielsdatter (Rotfeld) i 4 år skænkede ham kost og logi på slottet; her i Ribe gik han i latinskole i 2½ år og i skriveskole 1½ år. - I 1574 blev han antaget som Erik Lykkes egen skriverdreng, men kom 1575 i tjeneste som skriver på Antvorskov Kloster og senere Sorø Kloster, hvor han var til 1577.

1577-80 var han i tjeneste hos slotsskriver Christen Jensen på det jyske Hald, hvor Niels Joensen (Vifferf) da var lensmand. - 1580-81 var Niels Jacobsen i Randers, hvor han under borgmester og hospitalsforstander Peder Pedersen havde dele af regnskabet for hospitalet. Fra 1581 til 1595-96 var han i tjeneste hos Manderup Parsberg til Hagsholm, først som ridefoged ved godset 1581-85, derpå som skriver ved Arhusgaard, hvor Parsberg var lensmand, samt fra 1589 i 4 år slotsskriver på Skanderborg og regnskabsskriver over stiftets og kirkernes rettigheder i Skanderborg og Bygholm len. Fra senest 1592, da han blev gift, boede Niels Jacobsen på Nygaard i Dover sogn ved Skanderborg, hvor han 25. juni 1593⁶³⁸ bevilgedes frihed for at svare landgilde og gøre ægt og arbejde. -

Til kirken i Dover, hvor hans første kone og 3 børn ligger begravet foran alteret, skænkede Niels Jacobsen i Nygaard, slotsskriver på Skanderborg, og hustru Margrethe Christoffersdatter juleaften 1592 to store malm-alterstager, hvorpå parrets navne endnu ses⁶³⁹ (11).

Efter sin første kones død flyttede han senest 1596-97 til Randers, hvor han fik borgerskab 1597⁶⁴⁰ og året efter nævnes som kæmner eller bysæde.

Allerede 1598⁶⁴¹ var Niels Jacobsen den største skatteyder i Randers, med 180 mk. - Hans hovedejendom, hvor han boede fra giftermålet 1596 til efter 1610, var det nuv. Løveapotek, Torvegade

⁶³⁶ Note 4, Secher, s.67-72.

⁶³⁷ Samme, s.53-57.

⁶³⁸ Kancelliets Brevbøger 1593-96, 1910, s.95 (Jyske Register, 5 ,293).

⁶³⁹ Note 3.

⁶⁴⁰ Note 4, Secher, s.41.

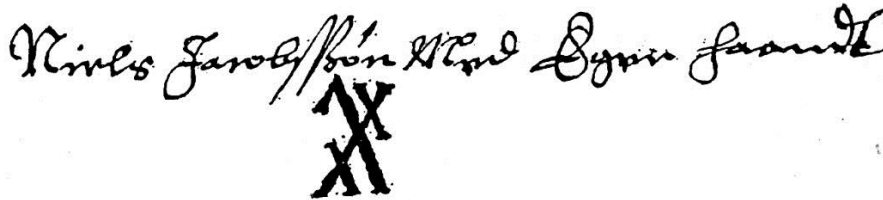
⁶⁴¹ Randers købstads historie v. Poul v. Spreckelsen, 1-2,1952, s.254-56.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

12, matr. nr. 345⁶⁴², hvor han sammenbyggede to gamle gavlhuse; men ved sin død boede han i stenhuset på hjørnet af Torvegade og Rådhusstræde. I 1599⁶⁴³ erhvervede han hele området mellem Kirkegade, V. Kirkestræde og St. Voldgade lige vest Skt. Mortens Kirke. – På hjørnet af Kirkegade og St. Voldgade opførte han en stor 2 etagers bindingsværksgård af solidt egetømmer; denne gård blev købt af kommunen 1820 og i 60'erne ombygget til grundmur, hvorefter den husede skolen. – Efter skattebogen 1625 efterlod Niels Jacobsen sig hele 34 ejendomme i Randers, hvor i blandt næsten alle de betydeligste.

Som en af byens indflydelsesrige mænd aflagde han 4. maj 1604 sin rådmands ed på byens rådhus, - og 1608 mødte han sammen med svigerfaderen borgmester Peder Lassen på herredagen i København i anledning af prins Christians valg⁶⁴⁴. 17. oktober 1608⁶⁴⁵ fik rådmand Niels Jacobsen skøde af Peder Lauridsen Hvidt på dele af hans (Hvidts) iboende gård, nemlig arven efter forældrene rådmand Laurids Snur og hustru Karine Pedersdatter samt søsteren Marine Lasdatter.

I årene omkr. 1605 skal Niels Jacobsen have været med til at få indført en bys bog i Randers med indførsel af embeds- og bestillingsmænd, ligesom han - måske som en af initiativtagerne - 1. januar 1609 underskrev Randers bys vilkår og artikler, hvorfra her gengives hans egenhændige underskrift og bomærke⁶⁴⁶:

Niels Jacobsen Rådmand Bys Bog Randers

Mærkeligt nok benyttede Niels Jacobsen ikke altid samme bomærke, idet han også benyttede 3 V'er⁶⁴⁷.

Her ses sidstnævnte mærke, som går igen i øverste venstre hjørne af portræt-stikket af Maren og Niels Jacobsen, samt i portrætet fra Torvegade 72⁶⁴⁸.

⁶⁴² Povl v. Sprechelsen: De gamle stenhuse i Randers, s.11-13, i Fra Randers amt, 1955, s.5ff, samt samme: Randers bys gamle gader og gadenavne 1966, s.26, og note 13, s.204.

⁶⁴³ Stemann: Randers Befæstning i Slutningen af det 16. de Aarhundrede, s.211, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi ,3-2, 1899-1900, s.203ff, med afskrifter af bytingbogen 18. juni 1599 samt Aage Brunoe: Randers, historisk topografisk Beskrivelse med Biografier, 1924, s.173.

⁶⁴⁴ Note 4, Secher, s.41, samt Randers bys bog fra ca. 1605, D.21-330, fol.24. b.

⁶⁴⁵ Jyske købstadsarkiver i Rigsarkivet, Randers, tillæg, s.115, Randers pergament 20.

⁶⁴⁶ Randers bys vilkår og artikler 1609 v. John Kousgård Sørensen, 1965, s.76.

⁶⁴⁷ Note 4, Secher, 1. udg. 1885, s.30.

⁶⁴⁸ Note 4, Tycho de Hofmann, samt Secher, s.40, og note 1, samt Johan Rohde: Gamle Gaarde i Randers (s.192-93) i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-8, 1880-81, s.193ff.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

I februar 1609 havde Niels Jacobsen besøg af selveste kong Christian IV, hvorm Niels selv beretter foran i en opbyggelsesbog, som nu findes på Museet i Randers⁶⁴⁹:

Anno 1609 den 14. Februarij læste Kong. May. Udi denne Bog och sagde att dette wor dett første hand haffde werrett udi nogen Mandtz Huss ij Randers. Och daa samme Tid haffde hans May. alle mine sex Børn och Peder Saxessen for sig forsamlet wid Kackelloffnen, och haffde den gode Herre hiel Skiembt om dennem for di vor saa mange och nestiende lige store, Gud beuare hans Naade euindelige.

Niels Jacossøn

Egenn haandt

2. Dagen som vor den 15. Februarij war Peder Lassen, Niels Korde, Poull Nielssen och jeg hos hans Mays. på Drottningborig. Och fick Kong May. breff, att hans Naade aff Kronens her epther will holde Randers Bro ferdige, der till medfick wij en god Ruuss. Rusens størrelse kan aflæses i lensmand Eske Broks dagbog, hvor den har fået de maksimale 3 kors.

Niels Jacobsen og Maren Pedersdatter skænkede i 1613 200 rdlr. in specie til Skt. Mortens Kirke, for at der hver lørdag eftermiddag skulle holdes aftensangsprædiken⁶⁵⁰. 19. oktober 1619⁶⁵¹ aflagde Niels Jacobsen sin ed som borgmester et embede, som han bestred til Gud Aller mægtigste bortkaldede hannem den 10. juni år 1624 udi sin alders 69. år.

Foruden købstadsgods i Randers ejede Niels Jacobsen gods på landet - bl.a. en bondegård i Testrup i Ning herred ved Aarhus, som han afhændede før 1620. - 3. januar 1620 anføres i Kancelliets Brevbøger⁶⁵², at Niels Sørensen i Testrup for år tilbage havde fæstet gården af Niels Jacobsen; men denne havde nu solgt gården, hvis nye ejer ville sætte ham ud, uden at tilbagebetale stedsmålet. Som velhaver kunne Niels Jacobsen mod pantebrev af 15. januar 1624, læst 31. januar⁶⁵³, udlåne 3.000 speciedaler til Falk Gøye, der gav ham pant i forskellige bøndergårde i Himmerland og Han herred.

Sønneren Peder Lassen tilføjer i faderens stambog vedrørende dennes død: Anno 1624 den 5. april om aftenen gående ud af stuen mod gården, neder på stentrappen faldt han på samme trappe og brød sit højre ben i Jacob Nielsens overværelse, blev straks forbunden af god bartskeer, siden fik bartskeer og doktor fra Viborg, lå så med stor tålmodighed hen til 20. juni samme år, Gud bortkaldte Hannem i sin alders 68. år.

Børnene lod ophænge et epitafium i Skt. Mortens Kirke over Maren og Niels Jacobsen med malerier af disse. Mindesmærket er af sandsten og marmor, men det kolde marmor ødelagde delvis malerierne, hvorfor Siegmundfeldt i 1870⁶⁵⁴ malede dem op på mahogni, dels efter resterne dels efter stikket i Tycho de Hofmans bog om Peder Lassen; heri findes stik af O. H. Lode efter tegning af Cramer af malerier af Maren og Niels Jacobsen.

Om Maren fortælles 1753⁶⁵⁴: Hans efterladte hustru sad enke på 11. år, og roses meget for sin Guds frygt, forstand og munterhed; først blev hun gift udi hendes alders 17. år og siden udi hendes 21. år.

Da Jylland år 1627 var oversvømmet af de kejserlige krigsfolk, forvarede hun sine midler, som kunne flyttes, så godt som muligt, hvoraf en del gik forloren, inden hendes tilbagekomst. - Selv flygtede hun med et uforsagt mod til søs, med sine børn til Marstrand, hvorfra, efter at hun med dem der havde været 2 år, begav sig til Halmstad i Halland, og der opholdt sig 1 års tid, indtil den Lübeckske fred

⁶⁴⁹ F. Jørgensen: Kristian den 4. s Besøg i Randers i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 4-1, 1911-14, s.527ff, samt Fra Randers Museums arbejdsmark i Fra Randers amt, 1952, s.61ff, gengivet i note 13.

⁶⁵⁰ Note 4, Secher, s.42, med henvisning til Hans de Hofmann: Samlinger af Fondationer, bd. 2, s.360-64.

⁶⁵¹ Randers bys bog fra ca. 1605, D.21-330, fol.3b.

⁶⁵² Kancelliets brevbøger 1616-20, 1919, s.754.

⁶⁵³ Viborg landstings skøde- og pantebøger (trykt) 1624-37, 1966-70, s.4.

⁶⁵⁴ Kirkehistoriske Samlinger, 4-4, 1895-97, s.203 (vedr. Sct. Mortens Kirke).

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1629 blev sluttet, da hun igen med sine kom tilbage til Randers, og ikke alene medens hendes flugt varede, med flid besørgede hendes opdragelse, men siden lod give sine tre sønner de bedste fundamenter udi studeringer, og selv besørgede deres udenlandsrejser. - Den ældste studerede medicin, den anden jura, den tredje militaria, hvorved de i sin tid gjorde sig bekendte, og er det ikke lidet at undre over, hvorledes en borgmester-enke i Randers, uagtet af krigen så nylig tilforn havde forårsaget hendes midlers forringelse, kunne formå at holde på en gang tre sønner på academier og til felds, og dog i sin tid efterlade dem og øvrige søskende anseelige midler. - Hun døde 22. februar 1635 udi hendes alders 60. år.

30. juli 1630⁶⁵⁵ handlede Maren Pedersdatter, borgerske i Randers, med Kronen (Kongen), idet hun mod at overlade Kronen en selvejergård i Ravnholt i Ning herred, sikrede sig, at hendes andre gårde, nemlig en i Stovby i Nørhald herred, en i Borup i Støvring herred, en i Hvidding i Sønderlyng herred og en ødegård i Vissing i Galten herred stedse ville forblive under Kronen og Dronningborg len. Maren, Niels Jacobsens efterleverske, og (svigersøn) Mads Poulsen fik 20. april 1633⁶⁵⁶ (28-29?) pålæg om at indsende deres jordebøger - åbenbart i forbindelse med skatter og afgifter eller lignende.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

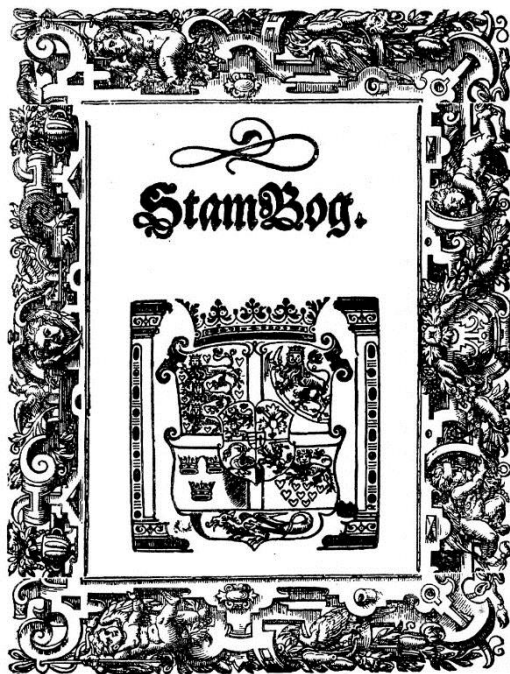
⁶⁵⁵ Note 4, Tycho de Hofmann, s. 14.

⁶⁵⁶ Kancelliets Brevbøger 1630-32, 1932, s.190 (og 537). 29 Samme 1633-34, 1936, s.127.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Niels Jacobsen og Maria Pedersdatter Lasson.

Enslangsmærke i sin Legata.

Titelblad til stambog

Niels Jacobsens håndskrift

Niels Jacobsens håndskrift.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 2.356/2.360 Henrik de Hemmer, f. før 1560, d. 1591.

Ane 2.357/2.361 N. N.

Før 1585 indvandrede Henrik de Hemmer fra det nuværende Holland til Aalborg, hvor han må have været købmand.

Henrik - måske rettere Hendrich - må være født før 1560, vel snarest omkr. 1550 eller lidt før; fødestedet var sikkert den frugtbare ø Bommeler-Waard (Boemel) mellem floderne Waal og Maas - måske den lille by Zalt-Bommel ved Waal, se nedenfor.

Han døde 24. november 1591, omkr. kl. 6 om aftenen, hvorom den daværende sognepræst ved Budolfi Kirke Christen Staphensen skrev i sin årbog⁶⁵⁷:

Thend 24. Nouembris circa sextam vespertinam døde Henrich de Hemer och bleff anden dag begraffuen i S. Bodels Kirke i Aalborg.

Han blev gift senest omkr. 1585, men der kendes intet til konen, hverken hendes navn eller dødsår.

Børn

Af børn kendes kun to:

1. Christopher de Hemmer, født senest 1585-90, indskrevet 1606 i Guds Legems Lav og borger 1610⁶⁵⁸, **ane 1.178/1.180**.
2. Anne de Hemmer, født senest 1592, død 1644⁶⁵⁹. Gift før 1624 med købmand Henrik Kock, død 1643 (?). Han, der i 1602 blev borger og samme år optaget Guds Legems Lav⁶⁶⁰, blev på en tur til Spanien taget til fange af tyrkiske sørøvere, hvorfor Anne 9. juli 1624⁶⁶¹ fik kgl. bevilling på at måtte indsamle løsepenge.

En slægtning var vel:

Knud Rasmussen Hemer eller Hemmer - og i skiftet en enkelt gang de Hemmer, født senest 1565, død 1622⁶⁶², optaget i Guds Legems Lav 1584⁶⁶³; ved skiftet efter ham 1623⁶⁶⁴, nævnes bl.a. Christopher de Hemmer som formynder.

Knuds kone - fra senest 1605 - Barbara Nielsdatter, død 1667, blev efter hans død gift 2. gang med enkemand Johan Ertmann, død 1631⁶⁶⁵.

Knud Rasmussen Hemer kunne måske være stedsøn af Henrik de Hemmer ældre halvbroder på mødrene side til Anne og Christopher de Hemmer.

⁶⁵⁷ Årbog skreven af Kristen Staphensen, præst ved Budolfi Kirke i Aalborg i det 16.de århundrede, med flere, (s.74) i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-5, 1874-75, s.68ff..

⁶⁵⁸ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav (s.334) i Fra Himmerland og Kær herred, 1920, s.309ff.

⁶⁵⁹ Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1641-43, B.37-532, nr. 49, fol. 483, samme 1643-46, B.37-533, nr.183, fol.64, hvor der findes skifter 15. juni 1643 og 8.oktober 1644 efter Henrik Kock og Anne Dehemer.

⁶⁶⁰ Kilde 2, s.332.

⁶⁶¹ Kancelliets Brevbøger 1624-26, 1925, s.170.

⁶⁶² C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard (s.235) efter rektor Thomas Poppes Remarques ved Vor Frue Kircke udi Aalborg, opt. 1738, i Personal-historisk Tidsskrift, 6-6, 7975, s.223ff.

⁶⁶³ Kilde 2, s.313.

⁶⁶⁴ Aalborg originale skifter 1606-27, B.37-528, nr.5.

⁶⁶⁵ Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1629-32, B.37-530, nr.47, fol. 391.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Henrik de Hemmer

Han, der desværre ikke er fundet optaget i Guds Legems Lav, ligesom han heller ikke er fundet som tagende borgerskab i Aalborg, nævnes første gang 26. september 1586⁶⁶⁶, da han og andre lovede for skat og tyngte i to år for Jens Christensen Skipper, Knud Christensen Skipper og Vildholt Tiskyr (Thor Skyre), som anførte dato aflagde deres borgered.

Henrik de Hemmer må vel have boet i byen mindst et par år før 1586, men allerede 1591 døde han. - Han har uden tvivl drevet købmandshandel i lidt større stil, så de to skippere sejlede måske med hans skibe.

De Hemmerter var af nederlandsk ypperlig stamme, ligesom de Gincheler, skriver den kendte vendelbo-genealog Peder Dyrskjøt i et brev af 2.juni 1702 til biskop Jens Bircherod i Aalborg⁶⁶⁷, men hverken han eller familien selv havde nogen egentlig stamtavle over slægten i Holland.

I sin Vendelbo Stifts Antikvitetsbog⁶⁶⁸ oplyser Peder Dyrskjøt imidlertid:

Hemmerts Feste ved Heusdan mellem Maas og Waal flod, hvor Floris, greve i Holland, blev dræbt, er blevet opført af en fordreven konge fra England; hans afkom har siden floreret der og er kaldet de Hemmer og var en stor slægt. - Derfra er Hemmer i Aalborg kommen hid i købmandshandel.

Henrik de Hemmer brugte - vel som sønnen og sønnesønnen - et almindeligt bomærke i sit segl, men både sønndatteren Anne de Hemmer, 1637-1706, ane 589, og hendes broders sønnesøn Christopher de Hemmer, født 1686-95, ejer af godset Refsnæs, førte et firdelt våbenskjold med løver. Anne de Hemmers våben⁶⁶⁹, der altså stammer fra sidste tjerdedel af 1600-tallet har i 1. og 4. felt en oprejst løve med en krum stav i poterne, mens 2. og 3. felt igen er vandret delt; i øverste - mindste - halvfelt en gående løve og i nederste - største - felt 3 pæle. Hjelmtegnet er en hue. - Det segl, som hendes grandnevø i 1716 satte under Komdrup granderet⁶⁷⁰, er beskadiget, men synes at være identisk med Annes; i hvert fald ses løven i alle 4 felter. På venstre side af Tycho de Hofmans stamtavle 1753 over borgmester Niels Jacobsens slægt⁶⁷¹ findes den indgiftede familie de Hemmers våben gengivet. Hjelmtegnet er dog her en sort opspringende løve og 1. og 4. felts oprejste sorte løve i sølv har ikke den krumme stav i poterne. 2. og 3. felts øverste halvdel viser en sort løve i guld, mens nederste halvdel viser 3 sorte pæle i sølv.

Slægten var ikke adelig, men alligevel er dens våben optaget i den gamle adelsleksikon fra 1700-tallet⁶⁷² med samme våben, som den tyske heraldiker Siebmacher tillagde den nederrhinske slægt von Hemmer, nemlig et firdelt skjold, 1. og 4. felt ulige tværdelt, i den øverste og mindste part, som er guld, en halv opspringende sort løve, i den nederste, som er rød, 3 blå pæle, hver belagt med 3 sølv antoniuskors (et T); og 2. og 3. felt sølv, deri en oprejst sort løve med udslået tunge. - På hjelmen en halv opspringende sort løve som i skjoldet.

Siebmachers våben for den adelige slægt v. Hemmer fra Rhinens nedre løb (Holland) svarer altså stort set til Aalborg-slægtens, hvor felterne dog er placeret i en anden rækkefølge - men med stort set samme indhold. Våbenet - med tillæg af en kvindelignende hjelmfigur - førtes i 1800tallet af en slægt

⁶⁶⁶ Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol.385a-b.

⁶⁶⁷ Peder Dyrskjøts Breve til Biskop Jens Bircherod i Aalborg v. N. Hancke, s.254, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-3, 1870-71, s.225ff, med henvisning til Det kgl. Biblioteks samling Addit nr. 17, folio.

⁶⁶⁸ Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Saml., kvart, 746, gengivet i meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.30-31.

⁶⁶⁹ Danmarks Adels Aarbog, 1932, 11 (slægten Rosenørn).

⁶⁷⁰ Alexander Rasmussen: Komdrup Sogns Beskrivelse og Historie (s. 135) i trra Himmerland og Kær herred, 1924, s.102ff.

⁶⁷¹ Tycho de Hofmann: Foundationer paa de Legata, som ere stiftede af Peder Lasson, 1753.

⁶⁷² Lexicon over Adelige Familier i Danmark, Norge og Hertugdømmene, bd. 1, s.234, samt tavle XLI, nr. 111.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

v. Hemert i Paris⁶⁷³, som må være identisk med den slægt van Hemert, der fra sidst i 1600-tallet til 1830 også havde en gren boende i København.

Denne slægtsgrens kendteste mand var etatsråd Peter v. Hemert, 1734- 1810⁶⁷⁴, direktør for Asiatisk Kompagni og en overgang en af landets rigeste mænd, men falledede 1805; han ejede bl.a. kobberværket Brede Mølle i Nordsjælland, hvor han i 1795 byggede den endnu eksisterende hovedbygning, i dag en del af Nationalmuseet⁶⁷⁵.

Peter v. Hemert var søn af etatsråd Joost v. Hemert, 1696-1775, ligeledes storkøbmand i København, der igen var søn af den indvandrede vinhandler Peter v. Hemert, 1648-1703. - Sidstnævnte Peter eller egl. Pieter van Hemert⁶⁷⁶ var søn af Gysbert (Gisbert) v. Hemert, født 1610-20, død 1664 i Bommel (Zalt-Bommel), der igen var søn af Cornelis v. Hemert, 1583-1665, og hustru Gertje Gerrick van der Lidt (Lieth?).

Aalborg-slægten de Hemmer stammede altså efter traditionen fra landet mellem Waal og Maas og Københavner-slægten van Hemert bevisligt fra byen Zalt-Bommel på den lille, men frugtbare ø Bommeler-Waard (Boemel) knap 30 km lang og knap 10 km bred⁶⁷⁷ mellem Nijmegen og Rotterdam. - Landet mellem Waal og Maas hører til provinsen Gelderland eller Geldern, nemlig middelalderens hertugdømme Geldern.

Familierne de Hemmer og van Hemert, der efter den gamle adelsleksikon og stamtavlerne fra Genealogisk Heraldisk Selskab altså var en og samme slægt, stammede fra Bommeler-Waard, hvor landsbyen Hemert ligger.

Nedre eller hollandsk Geldern er den sydligste provins af Holland (Nederlandene), mens provinsen Holland ligger langs Nordsøen og Utrecht ved Zuidersøen. - En del af provinsen ligger nord for Rhinen, nemlig Veluwe (dårligt land) med fyrreplantager, heder og magre marker.

Vidt forskelligt herfra er den sydlige del af Geldern, der gennemstrømmes af Rhinen (Lek og Waal) og Maas, og som hovedsagelig består af marsk. Eggen ved Waal kaldes Betuwe (godt land).

Hertugdømmet Geldern, der siden 1200-tallet omfattede Nijmegen, købt i 1200-tallet af den tysk-romerske kejser Vilhelm af Holland, kom i 1472 under Karl den Dristige af Burgunds herredømme (Burgund var landskabet nord for Geneve mellem Tyskland og Frankrig), men var delvis selvstændigt fra 1492-93 under fyrsterne af Egmont og Kleve, hvorpå landet fra 1543 tilhørte den tysk-romerske kejser Karl V (den danske Christian IIs svigerfar) i hans egenskab af hersker over de burgundiske lande.

Allerede fra 1520erne havde kejser Karl indflydelse i nedre eller hollandsk Geldern, hvor han som nævnt fra 1543 havde det fuldstændige herredømme.

Landskaberne blev i disse år styret hårdt, men dygtigt, så handelen blomstrede og landbruget blev mønsterværdigt - jfr. vor egen Christian IIs indkaldelse af hollænderne til Amager. Men i de enkelte af kejserens 17 Nederlande fandtes selvstændighedstrang og særfølelser; i Karl Vs tid holdtes landene dog samlede - på trods af det kirkelige røre, som Reformationen vakte.

⁶⁷³ Note 12, Secher.

⁶⁷⁴ Dansk biografiske Leksikon v. Engelstoft og Dahl, bd.10, 1936, s. 49-51, og samme v. Cedergreen Bech, bd. 6, 1980, s.243-45, samt J.C.L. Lengnick: Genealogier over adelige og borgerlige Familier, 2-2, 1851, s.73-77.

⁶⁷⁵ Trap: Danmark, 5. udg., Københavns amt, 1960, s.970.

⁶⁷⁶ Louis Bobe: Personlige Forbindelser (bd.2, s.411-12) i Holland Danmark, Forbindelserne mellem de to Lande gennem Tiderne, 1-2, 1945, nemlig bd. 2, s. 357ff, samt Genealogisk Heraldisk Selskabs stamtavler over adelige slægter 11 i Landsarkivets håndskriftssam-ling H.6 (41) -2.

⁶⁷⁷ Salmonsens Konversations Leksikon, 2. udg., bd.3, 1915, s.614.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Under Karls søn Filip II af Spanien, der regerede 1555-98, gik statsdannelsen i opløsning. Kampene mod det spansk-prægede styre brusede op, særligt i 1560'erne, hvor mange udvandrede.

En særlig skat på 10 % ved salg af rørligt gods forbitrede sindene i Nederlandene, hvor handelen jo spillede en vigtig rolle.

De sydlige delstater, hvor katolikerne havde overmagt, forblev foreløbigt under Spanien, mens de nordlige, hvor calvinisterne var i overtal, gjorde åbent oprør. - De nordlige provinser bl.a. nedre Geldern sluttede sig sammen ved unionen i Utrecht 1579, hvis leder var prinsen af Oranje, Vilhelm. - Hans søn, den store hærfører Mourits af Oranje fik inden 1594 hele unionens område rensat for spanske tropper.

Men under disse utroligt blodige oprør mod spanierne i 1560'erne og 70'erne udvandrede Henrik de Hemmer altså til Aalborg, hvor en anden nederländer, Herman van Ginchel eller Ginckel, omtrent samtidig nedsatte sig.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 2.358/2.362 Laurs Jensen Sur, f. omkr. 1560, d. 1632.

Ane 2.359/2.363 Johanne Laursdatter, f. senest 1575, d. 1652.

Laurs Jensen Sur eller Suur nævnes fra 1584 som købmand i Aalborg, hvor han fra 1606 deltog i bystyret som rådmand.

Laurs Jensen Sur/Suur var født omkr. 1560 eller lidt før - vel i Aalborg, men hans forældre kendes ikke. Slægtsnavnet Sur kendes fra Aalborg tidligere i 1500-tallet, og den ansete vendelbo-genealog Peder Dyrskjøt, død 1707, 78 år gl., hævdede i et brev fra ca. 1702 til biskop Jens Bircherod i Aalborg⁶⁷⁸, at slægten Sur stammede fra skipper Klement Andersen, ca. 1480/85-1536, hvis moder var af stor slægt af de Kjerulfer.

Men han forrådte både sig og dem ved dårlige krigsanslag. - Kronologisk kunne Laurs Sur være oldesøn af skipperen.

Laurs Jensen (Sur) døde 1. marts 1632 i Aalborg - vel i Vor Frue sogn, begravet der i kirken, hvor der 1738⁶⁷⁹ endnu hang en trætavle eller epitafium over ham og konen.

Han var måske gift to gange, idet hans kone Johanne Laursdatter skal være død 1591⁶⁸⁰. - Men hans sidste kone hed i al fald også Johanne Laursdatter.

Hun var født senest 1575 og var - ifølge gravmindet - datter af Laurs Guldsmed. Hendes forældre må have været Laurs (Laursen?) Guldsmed og hustru Johanne Thomasdatter i Aalborg⁶⁸¹.

Johanne Laursdatter døde 28. juni 1652 i Aalborg Vor Frue sogn.

Børn

Johanne og Laurs Jensen Sur fik mindst fem børn:

1. Johanne Laursdatter (Sur), født omkr. 1600 eller før, død 1659⁶⁸². Gift senest 1625 med Poul Pop (Jørgensen), død 1650, søn af borgmester Jørgen Olufsen og hustru Maren Poulsdatter Pop i Aalborg.
2. Karen Laursdatter (Sur), 1593/1606-1671. Gift 1621-22 med enkemand Christopher de Hemmer, født i 1580'erne, død 1658, søn af Henrik de Hemmer i Aalborg. Christopher de Hemmer, der først havde været gift med Johanne Jørgensdatter, var storkøbmand, rådmand og sidst tillige borgmester i Aalborg⁶⁸³, **ane 1.179/1.181**.

⁶⁷⁸ Peder Dyrskjøts Breve til biskop Jens Bircherod i Aalborg v. N. Hancke, s. 258, i samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1,-3, 1870-71, s.225ff. Brevene findes i Det kgl. Biblioteks samling Addit. nr.17, folio.

⁶⁷⁹ C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegård, s.226, i Personhistorisk Tidsskrift, 6-6. s. 223ff, efter rektor Thomas Hopps Remarques ved Vor Frue Kirke udi Aalborg. opt. 1738, Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samlinger, kvart, 747b (kammerherre Frantz Thestrups samlinger Aalborg bys historie).

⁶⁸⁰ P.C.Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s.163 og 197, note 121, note 12? med henvisning til den egentlige kilde Ny kgl. Samlinger, kvart, 747b.

⁶⁸¹ Vedr. de egentlige beviser, se under ane 12.908/12.916.

⁶⁸² Tauber og Nielsen: Embedsmænd- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.98 og 127, samt skifte efter ham i Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1649-5111, B.37-536, nr.34, fol.353, og nr. 35, fol.357, og efter hende 1661, B.37-541, nr. 39, fol.526.

⁶⁸³ E. Tauber og A. H. Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.100-01, 106-07, 130-31.139-40, tillæg I, s.4, II, s.5 og III, s.5.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

3. Laurs Laursen (Sur), vel født omkr. 1605 eller før, død 1649, købmand i Aalborg og rådmand fra 1636 til sin død⁶⁸⁴. Gift 1. gang 1630 i Ribe med Else Baggessdatter, død 1648, datter af rådmand Bagge Pedersen og hustru Margrethe Laursdatter i Ribe. Gift 2. gang 1648 med enken Margrethe Christensdatter, død 1662, enke efter rådmand Rasmus Jensen Holst, død 1647 i Aalborg.

Fra datteren Margrethes datter Else Hansdatter, født 1661, stammer hele den store proprietærslægt Gleerup, idet hun blev gift 1683 med Jørgen Jensen Gleerup på Sebbeklosters⁶⁸⁵.

4. Thomas Laursen (Sur), født før 1615, død 1654, købmand i Aalborg og rådmand fra 1643 til sin død⁶⁸⁶. Gift 1. gang senest 1638 med Sidsel Baggessdatter, død 1651, søster til hans broder Laurs 1. kone. Gift 2. gang med Maren Hansdatter, 1635-1654, datter af borgmester Hans Sørensen (den ældre) og hustru Anne Bendtsdatter i Aalborg.
5. Niels Laursen Bech, født ca. 1611-12.

Laurs Jensen Sur

Han, der flere gange nævnes med tilnavnet Sur, Suer eller Suur, men oftest blot Laurs, Lars eller Las Jensen, udstyres af Tauber og Nielsen tillige med navnet Seehuus, som ikke kendes andetsteds fra. - Han var født omkr. 1560 eller lidt før og skulle efter traditionen stamme fra skipper Klement Andersen, ca. 1480/85-1536, hvorom Peder Dyrskjøt, ca. 1629-1707, skrev 1702:

Min moders morbroder salig Bertel Kjerulf i Aslund, som døde 1672 over 90 år gl., fortalte engang i min ungdom dette til min salig fader om skipper Klement: Samme skipper Klement var født i Vedsted i Aaby sogn og var en rig og bosiddende mand i Aalborg, havde selv både skibe, gårde og gods og besejlede både Østersøen, Lübeck, Riga, Reval og vidt om, og i Vestersøen ad England, Nederland, Frankrig og Spanien, og konvojerede mange og var en meget fornem og agtet mand, før han indgav sig i den lübske rebellion. Det vides ikke, om han af børn havde sønner, men af døtre berettes det, at en af slægten Pop havde en, så og at en skulle være oldemoder i de Rhusers og Surs slægter i Aalborg.

Som Las Jensen Suer blev han 28. maj 1584 (Kristi Himmelfartsdag) optaget i Guds Legems Lav i Aalborg⁶⁸⁷, hvor der 1586 blev optaget en Laurits Russ. - Dyrskjøts udsagn in mente må disse to vel opfattes som fætre; og deres fælles bedste fader kunne have heddet Lars Sur eller Russ og have været gift med skipperens datter. Laurs Sur, født omkr. 1560, var vel brodersøn af Christopher Sur, hvis søn Lars fik borgerskab allerede 1562, mens Christophers sønner Peder og Jost Sur begge blev optaget i Guds Legems Lav 1574, og Peder tog borgerskab 1577⁶⁸⁸.

⁶⁸⁴ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.132, og tillæg I, s.6, samt Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1647-48, B.37-534, nr.269, fol.284 (Else), samme 1649-51, B.37-536, nr.19, fol.142, nr. 20, fol.208, og nr. 21, fol.248 (Laurs).

⁶⁸⁵ Anna Rosenstand Christensen, gift Myrhøj: Nogle Oplysninger om en hidtil ukendt Gren af Slægten Suhhr fra Aalborg i Personalhistorisk Tidsskrift, 11-1.1940, s.62ff.

⁶⁸⁶ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.100, 134 og tillæg I, s.6, samt Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1649-51, B.37-536, nr. 58, fol.478 (Sidsel), samme 1650-55, B.37-537, nr.122, fol.471, nr. 123, fol.517 og 561 (Thomas), samme 1650-57, B.37-538, nr.12, fol.41 (Thomas).

⁶⁸⁷ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, 313 i fra Himmerland og Kær herred, 1920, s.309ff., orig. fol.82, og s.315 (fol.84b).

⁶⁸⁸ Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol.375, samt C. Klitgaard: Gildesbrødre i Guds Legems Lav, s.301, i Fra Himmerland og Kær herred, 1920.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Som formentlig velhavende købmand i Aalborg tog Laurs Jensen Sur del i aktiviteterne i Guds Legems Lav eller Pappegøje-Gildet, som det blev kaldt til daglig. - Han var således skaffer, d.v.s. regnskabsfører ved gildet 1597-98 og blev 1. maj 1617 maj-greve⁶⁸⁹.

Fra 1606 til sin død nævnes Laurs Jensen Sur som rådmand i Aalborg. - Som sådan bevidnede bl.a. han 15. maj 1620, at jomfru Christence Krukow var en heks⁶⁹⁰.

De sidste år og gravmindet

Laurs Jensen (Sur), rådmand, døde 1632 og blev begravet i Vor Frue Kirke, hvor gravstedet blev betalt med 3 dlr. og klokkeringningen med 2 mk.⁶⁹¹. Gravstedet lå sikkert i kirkens nordre side, hvor der endnu 1738 hang en trætavle med den latinske indskrift:

Anno Domini 1632 die 1. Martii pie obiit honestus ac prudens vir Laurentius Johannis, Senator hujus Urbis primarius, cum casta sua dilecta honesta pia ac pudica Matrona Johanna, Laurentii Aurifabri Filia, qvæ placide in Christo expiravit Anno Christi 1652 die 28. Junii.

Johanne Laursdatter nævnes som Laurids Suurs hustru og Laurs Surs hustru, da hun 1627 og 31 stod fadder til børn af døtrene Karen og Johanne, samt som salig Laurits Suurs hustru 1636 ved sognepræsten Jacob Hansen (Brunov)s barns dåb.

Johanne Laursdatter, salig Laurs Jensen rådmands, var blandt de kvinder, der 1639⁶⁹² vurderede Maren Jørgensdatter, Jens Bangs afdøde kones klæder. - Ligesom hun 1648 var med til at vurdere svigerdatteren Else Baggesdatters klæder.

Johanne døde - ifølge gravmindet - 1652, og hun blev som Thomas Lauridsens moder begravet i Vor Frue Kirke, hvor graven betaltes med 6 sldr. og klokkeringningen med 1½ dlr. - Dette sidste kunne tyde på, at sønnen Thomas Laursen havde overtaget faderens hovedgård i Aalborg; - og dette bestyrkes af, at der ved skiftet 1654 efter Thomas tales om mester Niels Bechs kammer, altså et værelse reserveret broderen, der da i knap 20 år havde været præst i Hjørring. Thomas Laursens gård lå langs Brødregyde og Østerå og var udstyret med to porte. Denne betydelige gård kan ikke være andre, end den såkaldte Svalegaard - Østeraagade 12, Nytorv 2, 4 og 6, der først blev nedrevet 1873. Nu ligger Aalborg Bys og Omegns Sparekasse på stedet, men et gammelt fotografi haves af Svalegaarden⁶⁹³.

Kilder:

Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

Slægtsarkivet, Viborg: Slægten fra Tøving, 1988.

⁶⁸⁹Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s. 98 og tillæg II, s.7.

⁶⁹⁰Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.98 og 127, samt C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd. 1, 1931, s. 163 og 197, note 109 med henvisning til Frue kærnerregnskab 1606 og tegnebogen 1614 og 1615.

⁶⁹¹Vor Frue Kirkes regnskaber 1568-1690, C.608-24. 1631-32.

⁶⁹²Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1633-40, B.37-537. nr. 112, fol.369ff (fol.3B3b).

⁶⁹³Kr. Værnfeldt: Ved Hestemarked og Søboder, s.23-24. i Fra Himmerland og Kær herred.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 2.364 Herman van Ginckel, f. sen. 1560, d. 1605.

Ane 2.365 Bente Frederiksdatter, f. sen. 1560, d. 1628.

Fra før 1585 var Herman van Ginckel købmand i Aalborg, hvor han senere blev rådmand.

Herman van Ginckel eller Ginchel, der var født senest 1560, stammede fra Holland, hvor han endnu ved sin død ejede jordegods⁶⁹⁴.

Han døde 1605 - måske først i 1606, da skifter påbegyndtes 21. juli 1606. - Han blev begravet i Vor Frue kirke i en familiegravelse, hvor også hans kones bedsteforældre Christen Mikkelsen og Maren Turis var begravet⁶⁹⁵.

Herman van Ginckel blev gift omkr. 1580, idet en søn var sin egen værge 1606, med Bente Frederiksdatter.

Hun var født senest 1560 i Aalborg, datter af Frederik Christensen, senere borgmester, og hustru Anne Munk.

Bente Frederiksdatter skal - ifølge gravmindet - være død 1628, men Budolfi kirkebog indeholder ingen oplysninger om døde og begravede under Kejserkrigen 1627-29.

Senest 1614 blev Bente gift 2. gang med Baltzar (Baltzer) Rauch eller Ruck⁶⁹⁶. - Baldtzer Rauch nævnes 1626 som formynder for steddatteren Maren Hermansdatters søn Frederik⁶⁹⁷. Men han døde før 1631, da Jens Bang krævede Christen og Arent van Ginchel og svogrene Karsten Verchmester og Niels Jacobsen Ovid for gæld fra Baltzer Rauchs tid⁶⁹⁸.

Børn

Bente og Herman van Ginckel fik 7 levedygtige børn:

1. Dirick van Ginckel, født senest 1581, sin egen værge 1606, optaget i Guds Legems Lav 1606⁶⁹⁹, men død senest 1613, sikkert ugift.
2. Niels van Ginckel, født senest 1588, død efter 1618, sin egen værge 1613, optaget 1615 i Guds legems Lav⁷⁰⁰, var endnu 1618 borger i Aalborg⁷⁰¹. - Mon ikke han døde før 1631 (?).
3. Marine van Ginckel (Maren Hermansdatter), født senest 1590, død efter 1642⁷⁰². Gift 1. gang 1606-08 med Poul Knudsen, død 1626⁷⁰³, søn af rådmand Knud Poulsen og hustru Dorthe Jørgensdatter. Gift 2. gang 1626 med Niels Jacobsen Ovid, død 1640. Gift 3. gang 1642 med Simon Rasmussen fra Kongeløv.
4. Christen van Ginckel/Ginchel, født ca. 1598, **ane 1.182**.

⁶⁹⁴ Aalborg Skiftebreve 1606-27, B.37-528, nr. 1.

⁶⁹⁵ C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i og fra dennes nedlagte Kirkegaard, s.230, efter Thomas Hopps Remarques v. Vor Frue Kircke udi Aalborg, opt. 1738, Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samlinger, kvart, nr.747b (kammerherre Frantz Thestrups samlinger til Aalborg bys historie) i Personalhistorisk Tidsskrift, 6-6, 1915, s.323ff.

⁶⁹⁶ Baltzar Rauch underskrev - ifølge skiftet 1606 og 1613 - Bentes kvittering 14. februar 1614 på sønnerne Herman og Arents arv, ligesom Rauch indgik på sin frues forpligtelser over for børnene.

⁶⁹⁷ Aalborg konceptskiftebreve 1584-1627, B.37-527, nr.21.

⁶⁹⁸ D.H. Wulff: Jens Bang, Kjøbmand i Aalborg 1605-44, 1885-86, s.14 og 72-75, med henvisninger til tingbogen 6. og 13. juni, 11. og 18. juli og 1. august 1631.

⁶⁹⁹ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, s.334, i Fra Himmerland og Kær herred, 1920, s.309ff.

⁷⁰⁰ Samme, s.340.

⁷⁰¹ Viborg Landstings dombøger 1618, 1981, s.127, nr.230.

⁷⁰² Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, tillæg 1, s.5 (ad s.126).

⁷⁰³ Kilde 4 og kilde 6, s.334.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

5. Johanne (fejlagtigt kaldet Karen) van Ginckel, født senest 1600, død 1636⁷⁰⁴. Gift 1613-18 med Karsten Verchmester (Werkmester), født senest 1590, død 1658; han tjente Poul Pop, da han tog borgerskab i Aalborg 1609⁷⁰⁵.
6. Herman van Ginckel, ca. 1602-1627⁷⁰⁶. Han kom 1619 fra Aalborg Katedralskole til universitetet i Rostock og 1621 til Københavns Universitet, senere ansat ved latinskolen i Vejle. I 1626 blev han magister og udnævnt til rektor ved latinskolen i Vordingborg, men død samme år i Vejle, begravet i familiegravstedet i Vor Frue Kirke i Aalborg.
7. Arent van Ginckel, født ca. 1605, død efter 1635. Han opholdt sig 1631 udenlands⁷⁰⁷ - vel i Hamburg, hvor han boede 1635.

Herman van Ginckel

Han, der var født senest 1560, var fra Holland, hvor han ejede gods ved sin død. - I skiftet 1613 hedder det: Hvad det gods i Holland er anbelangendes, som moderen og børnene haver til skifte, haver hun efterladt hendes børn hendes anpart derudi at må lade annamme og beholde, og hver broder og søster derudi at være lige rige.

Peder Dyrskjødt siger da også i et brev af 2. juni 1702 til biskop Jens Bircherod i Aalborg⁷⁰⁸ (15), at slægterne de Hemmer og van Ginckel begge var af nederlandsk ypperlig stamme. - Fra Dyrskjødt stammer ligeledes et udsagn om, at slægten under krigen mellem England og Holland blev adlet⁷⁰⁹. Dette sidste må sigte til officeren Godard van Reede, heer van Ginkel, 1644-1703⁷¹⁰. Han fulgte 1688 Vilhelm af Oranje til England og blev 1691 chef for hærstyrkerne i Irland, hvor han tog Athlone med storm og hvor kapitulationen til ham ved Limerick samme år fuldbyrdede erobringen af Irland.

Som tak for indsatsen udnævntes han til Jarl af Athlone og Baron af Aghrim; titlen Earl of Athlone forsvandt ved den niende jarls død uden arvinger 1844. Denne engelske jarl var født i Amerongen i provinsen Utrecht og må have været beslægtet med diplomaten Godaert Adrian van Rheede tot Amerungen, Ginckel en Eelst, Ridder af den danske Elefantorden, der 1671 fik dansk adelspatent som Baron Amerongen⁷¹¹.

Efter dette at dømmen var - eller er - Ginckel et gods i provinsen Utrecht. - Angående de meget vanskelige år i Nederlandene i 1560'erne og -70'erne, hvor slægten van Ginckel i Aalborg forlod hjemstavnen, se under Henrik de Hemmer, ane 2.356/2.360.

Herman van Ginckel blev 24. maj 1582 (Kristi Himmelfartsdag) optaget Guds Legems Lav⁷¹² (19) i Aalborg, hvor han - Herman van Genckel 15. marts 1585⁷¹³ blev borger mod at betale 20 dlr., mens andre nøjedes med 24 mark.

1580'erne havde Herman van Ginckel og andre borgere i Aalborg fællesskab sendt en ladning malt til Emden i Ostfriesland ved Ems' munding, men skibet blev taget af en kaper eller sørøver fra

⁷⁰⁴ Meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlet af dr.jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med Knud Secher, 1939, s.75, skifte efter hende i Aalborg skifteprotokol (orig. skifter) 1633-40, B.37-531, nr.96, fol.275.

⁷⁰⁵ Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol.205b.

⁷⁰⁶ Samling af biografiske Notitser om nogle af de fra Aalborg Katedralskole til Universitetet dimitterede Disciple, 1840-44, s.41, og Københavns Universitets Matrikel v. Birker Smith, bd.1, 1611-67, 1890, s.48.

⁷⁰⁷ Note 5, samt Kancelliets Brevbøger 1635-36, 1940, s.72-73.

⁷⁰⁸ Peder Dyrskjøts breve til Biskop Jens Bircherod i Aalborg v. N. Hancke, s.254, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-3, 1870-71, s.225ff., Det kgl. Biblioteks samling Addit. 117, folio.

⁷⁰⁹ Note 11, s.70, med henvisning til Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samling, Kwart, 746.

⁷¹⁰ Encyclopædia Britannica, bd.2, 1972, s.683.

⁷¹¹ Louis Bobé: Personlige Forbindelser, s.408, i værket Holland-Danmark, Forbindelserne mellem de to Lande gennem Tiderne, 7-2, 1945, bd. 2, s.357ff.

⁷¹² Note 6, s.312.

⁷¹³ Note 12, fol.384.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Dunkerque i Frankrig; de Aalborg-borgere havde forgæves søgt prinsen af Parma for at få deres gods tilbage.

Men da der i 1587 kom et skib fra Dunkerque til Aalborg, ansøgte Christen Knudsen, Dirick Brinck, Herman van Gingell og Biritte Diricks og deres medredere kongen om at måtte beslaglægge dette skib. - 14. april 1587⁷¹⁴ sendte kongen ordre til lensmanden på Aalborghus, at da venlige og gode midler ikke havde hjulpet, skulle han beslaglægge skibet.

Både dette brev og kreditorer i Lübeck, Amsterdam og Køln, der nævnes i skiftet 1606, vidner om Herman van Ginckels udstrakte handel.

Flere af hans medarbejdere blev optaget i Guds Legems Lav, således 1594 Herman Wacker og Jørgen Turisen, der begge tjente Herman van Gynckell, og i 1608 Mads Andersen, der havde tjent salig Herman van Genckel⁷¹⁵; sidstnævnte blev borger 1607⁷¹⁶.

Da Guds Legems Lavs gildehus i 1601 stod under bygning, hvortil man på een gang tog på regning hos slotsskriver Anders Jensen 16.800 mursten m.m. og dermed kom i stor gæld, krympede den ene af gildebørdrerne efter den anden sig for at være skaffer og købte sig fri. - Således blev Herman van Ginckel 18. juni 1601⁷¹⁷ forskånet for at overtage skafferdommet, imod at løse sig med 3 tdr. tysk øl til gildet. Herman van Ginckel blev rådmand i Aalborg, vist i 1604⁷¹⁸, men døde altså snart efter.

21. juli 1606 påbegyndtes skiftet efter Herman van Ginckel mellem enken Bente Frederiksdatter og parrets 7 børn: Dirick van Ginckel, der var sin egen værge efter loven, Niels, Christen, Herman, Arent, Marine og Johan (Johanne), hvis formynder var deres morfar ærlig og velagt mand Frederik Christensen, borgmester i Aalborg.

Skiftet vidner om van Ginckels handel - bl.a. havde han købt byg af Peder Munk til Estvad gaard, ligesom han skyldte penge til andre adelsfolk, samt købmænd i Lübeck, Amsterdam og Køln. - Men han havde også penge til gode hos omegnens adelige.

Han opkøbte landets produkter - smør og korn - og handlede med allehånde varer; lageret bestod af stoffer i mange alen, papir, 13 skibskompasser, salt, korn, slibesten og møllesten, franske glas og vin for hele 851 dlr., samt bygningstømmer m. v.

Han var velhavende og ejer af en hel del guld, rede penge og sølv, hvoraf børnenes andel bestod af mere end 184 lod. - Salig Hermans sølvdaggert nævnes.

Boet var ejer af gods i Halland - i det nuv. Sverige - men da Bente Frederiksdatters andel af sin mors arvegods ikke var endeligt skiftet, forblev dette gods uskiftet.

Herman van Ginckel ejede en gård ved Færgebroen ved Limfjorden, som han selv beboede, og som vurderedes til 3.500 dlr.; til forretningen hørte 2 lagerkældre i Jomfru Anegade, 2 boder i Nibe samt skibe og både til et beløb af 384 dlr. - Desuden havde han selv bygget en gård i Jomfru Anegade til værdi 2.000 dlr., som blev overdraget svigersønnen Poul Knudsen, og han ejede desuden en stor kålgård og et hus ved Østerport.

Van Ginckel efterlod sig faste ejendomme til 6.140 dlr., 521 lod sølv til 170 dlr. samt 231 lod guld, linklæder til 135 dlr., gangklæder til 140 dlr., sengeklæder, dyner og omhæng til 315 dlr., tin, messing og kobber til 168 dlr., købmandsvarer til 1681 dlr., korn til 535 dlr., salt, lægter m.v. til 410 dlr., slibe- og møllesten til 361 dlr., udestående fordringer til 1.113 dlr. -Aktiverne beløb sig til godt 12.600 dlr.,

⁷¹⁴ Kancelliets Brevbøger 1584-88, 1906, s.715 i

⁷¹⁵ Note 6, s.326 og 335.

⁷¹⁶ Note 12, fol.204b.

⁷¹⁷ Note 9, s.126, med henvisning til gildets gældsboek, fol.36.

⁷¹⁸ P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s.163 og 197, note 106, med henvisning til Rådhusbogen 1604 og 05, Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-1, 1866-67, s.331, men Tauber og Nielsen nævner han som rådmand fra 1598 (note 11, s.51-52, med henvisning til Ny kgl. Samlinger, kvart, 747b).

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

foruden guld og sølv , medens gælden var på godt 1 .400 dlr.; beholdningen var altså over 12.000 dlr., en formue , som på den tid var meget betydelig.

23. november 1613 afholdtes endnu en deling af boet mellem enken Bente Frederiksdatter og hendes dalevende 6 børn, idet sønnen Dirick var død. Børnene var da: Niels van Ginckel, sin egen værge, Christen, 15 år, Herman, 11 år, Arent, 8 år, Johan (Johanne) og Maren, gift med Poul Knudsen. Gården i Jomfru Anegade til 2000 dlr. betegnedes som hovedgården, men var beboet af Poul Knudsen. Ved denne lejlighed taltes både om Herman van Ginckels gods i Holland, samt Bente Frederiksdatters arvegods Halland, nemlig arven efter moderen Anne Munksdatter. Dette skifte blev påtegnet af Baltzer Rauch, der lovede at holde sin frues forpligtelser over for børnene.

Mod tidens sædvane fortsatte Bente Frederiksdatter driften af købmandshandelen i 9 år fra 1605 til 1614, uden at gifte sig igen. - I 1613 blev Anders Christensen, som tjente Bente Frederiksdatter, medlem af Guds Legems Lav⁷¹⁹. Senest 1614 giftede hun sig imidlertid igen, nemlig med Baltzer Ruck (Rauck) fra Schonebeck ved Magdeburg, der i 1614 tog borgerskab og blev medlem af Guds Legems Lav⁷²⁰. – Salthandelen forbandt Aalborg med hans hjemby. Baltzer Rauck eller Ruck døde 1626-31 efter at have fortsat forretningen, hvorpå den vist blev overtaget af stedsønnen Christen van Ginckel.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁷¹⁹ Note 6, s.338.

⁷²⁰ Samme kilde.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 2.366 Jørgen Olufsen, f. sen. 1565, d. 1645.

Ane 2.367 Maren Poulsdatter Pop, f. i 1560'erne, d. 1645.

Fra 1588 var Jørgen Olufsen købmand i Aalborg, hvor han 1598 blev rådmand og 1618-25 var borgmester. - I 1616 byggede han sit statelige stenhus ved Østerå.

Jørgen Olufsen var født senest 1565 i købstaden Horsens, søn af Anders Olufsen (Bang?) og hustru Sidsel Jørgensdatter, hvis far var borgmesteren Jørgen Olufsen i Horsens. - Ang. beviserne for denne afstamning se nedenfor.

Jørgen Olufsen døde - ifølge et forsvundet epitafium 2. oktober⁷²¹ 1645 i Budolfi sogn, begr. 5. oktober i Vor Frue Kirke, mindst 80 år gl.

Han blev gift senest 1587, da han - Jørgen Olufsen af Horsens, Poul Poppes svoger (svigersøn) - blev optaget i Guds Legems Lav i Aalborg 6. januar (Hellig 3 Kongers dag) 1588⁷²².

Hans kone Maren Pop var født i 1560'erne i Aalborg, datter af Poul Pop, senere rådmand og sidst borgmester, og hustru Marine Jørgensdatter.

Maren Pop døde - ifølge epitafieteksten 26. februar - 1645 i Budolfi sogn, begr. 2. marts i Vor Frue Kirke.

Børn

Jørgen Olufsen og Maren fik mindst 9 børn:

1. Johanne Jørgensdatter, født i 1590'erne (?), død 1620⁷²³. Gift senest 1617 med Christopher de Hemmer, død 1658, borgmester Aalborg, der med sin anden kone omtales som **ane 1.178/1.182**.
2. Maren Jørgensdatter, født senest 1600, død 1652⁷²⁴. Hendes trolovelse med Hans Tideke eller Titke (Tidke eller Thitke), født i Flensborg, men som havde tjent sin broder Simon i Horsens i 15 år, blev ophævet 19. juli 1677⁷²⁵. Derpå blev hun gift senest 1620⁷²⁶ med Hybert Snitlach eller Snetlach, død 1640 i Aalborg, hvor han 1606 (af Aschendorff) var blevet borger, 1609 medlem af Guds Legems Lav og 1625 rådmand⁷²⁷. Hybert Snitlach overfaldt 1636 den rige Jens Bang, der for øvrigt var broder til Snitlachs svigerfader; havde bl.a. Snitlachs svoger Hans Borthus ikke lagt sig imellem, havde han sikkert såret Jens Bang alvorligt.

⁷²¹ C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard, s.228 og 233, i Personalhistorisk Tidsskrift, 6-6, 1915, s.223ff, efter rektor Thomas Hopps Remarques ved Vor Frue Kirke udi Aalborg, opt. 1738, Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samlinger, kvart, 747b, kammerherre Frantz Thestrups Samlinger til Aalborg bys historie. - Hans endnu bevarede gravsten er gengivet og beskrevet af Svend B. Olesen: Vor Frue Kirke i Aalborg, s.134-35, i Fra Himmerland og Kær herred, 1978, s.5ff.

⁷²² C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, s.318, i Fra Himmerland og Kær herred, 1920, s.299 ff.

⁷²³ Note 1, s.231-32, samt skifte 1622 i Aalborg konceptskifter 1584-1627, B.37-527, nr. 8.

⁷²⁴ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.98 og 129, skifte efter hende i Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1650-55, B.37-537, nr.91, fol.275.

⁷²⁵ C. Klitgaard: To Storkøbmænd i Aalborg, Jørgen Olufsen og Jens Bang, s.15, i Personalhistorisk Tidsskrift, 8-5, 1926, s.13ff.

⁷²⁶ Poul Enemark: En købmandsskæbne i Aalborg i begyndelsen af 17. århundrede, s.9 i Erhvervshistorisk Årbog, IX, 1957, samt note 4, s. 98, 129 og 1. 6.

⁷²⁷ Note 2, s.336 samt P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd. 1, 1931, s.163 samt D.H. Wulff: Jens Bang, Kjøbmand i Aalborg 1605-44, 1885-86, s.122ff.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

3. Poul Jørgensen Pop (eller Poppe), født senest 1605, død 1650⁷²⁸, optaget i Guds Legems Lav 1624, købmand i Aalborg. Gift før 1625 med Johanne Laursdatter (Sur), død 1659, datter af rådmænd Laurs Jensen Sur og hustru Johanne Laursdatter, ane 2.358/2.362.
4. Sidsel Jørgensdatter, født senest 1610. Gift senest 1626 (?) med Christen van Ginchel, ane 1.182.
5. Margrethe Jørgensdatter, født senest 1610, død 1680(?). Gift 1627, trolovet i Aalborg, men viet i Norge på grund af de Kejsertiliges besættelse af Jylland⁷²⁹, med Hans Borthus. død 1643 som købmand i Aalborg, hvor han 1616 kom i Guds Legems Lav og 1618 blev borger; han var søn af Hans Borthus fra Lübeck, der i 1586 blev optaget i lavet.
6. Johan (Jørgensen) Budtz, født senest 1621⁷³⁰, død 1667, købmand ved Østeraa i Aalborg. Gift senest 1647 med Maren Brandt, efter hvem broen over Østeraa udfør Bispensgade fik sit navn, født 1626, død 1684, datter af rådmænd Johan Brandt og hustru Mette Christensdatter.
7. Hans Jørgensen, født omkr. 1620, snarere før, død 1652 i Aalborg, ugift købmand; skiftet efter ham⁷³¹ giver gode oplysninger om søskende m.m.
8. 8 Anders Jørgensen, født 16... (?), død 1630.
9. 9 Jens Jørgensen. Hans eksistens kendes kun fra Tauber og Nielsen, der om ham citerer en eller anden kilde: Gav sig i jesuitter-ordenen. Han var i al fald død før broderen Hans' død 1652.

Jørgen Olufsen

Jørgen Olufsens af Horsens, Poul Poppes svoger (svigersøn), blev som nævnt optaget 1588 i Guds Legems Lav i Aalborg, hvor han - Jørgen Olufsen af Horsens - fik borgerskab samme år⁷³².

Han var født senest 1565 - og ikke mange år før, da han så ville være langt over 80 år ved sin død. Fødebyen var ikke Horsens sogn i Vendsyssel, men købstaden Horsens, hvor hans søster Else Bang boede og datteren Maren blev trolovet 1616-17; dette fremgår af Viborg landstings dombog 1617. B⁷³³. Ved retsmødet 16. august 1617 havde Jørgen Olufsen stævnet Hans Tideke (Titke, Thitke eller Titke), født i Flensborg, for injurier, men sagen blev opsat en måned. - Og 27. september blev samme mand tillige af Søren Christenseh, tidligere ridefoged på Bygholm, sagsøgt for injurier efter et tingsvidne af Horsens byting 8. juli 1617.

Dommen påpeger Hans Titkes melankoliske sygdom.

Samme dag kom rådmænd Jørgen Olufsens sag mod Hans Tidke for retten, hvor Jørgen Olufsen ønskede at bevise, at Hans var sindssyg og ikke kunne forsørge en kone, således at trolovelsen med Jørgen Olufsens datter kunne hæves. - Beviserne på sindssygen, nogle tingsvidner, blev dog erklæret uden magt, men af sagen fremgår, at Jørgen Olufsens "egen søster" var Else Bang, gift med Otto Wildstock i Horsens.

Desuden krævede Jørgen Olufsen modparten dømt for injurier, hvor Hans Titkes melankoli igen blev fastslået. - I sagen blev der bl.a. fremlagt en erklæring om, at Titke selv 9. juli 1617 på grund af

⁷²⁸ Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1649-51, B.37-536, nr. 34, fol. 353, nr.35, fol.357, samme 1661, B.37-541, nr.39, fol.526, samt note 2, s. 343 og A.H. Nielsen: Inscriptioner paa Epitaphier og Budolphi Kirke i Aalborg, s.69-70, i Samlinger til jydsk og Topografi, 1-10, 1884-85, s.55ff.

⁷²⁹ Note 2, s.316 og 340, Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1643-46, B.37-533, nr. 179, fol.1.

⁷³⁰ Fuldmyndig 1646, Meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlet af dr. jur. V.A. Secher. 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.75, Skifte 1667 i Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1664-68, B.37 -542, nr.69, fol.533. Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1650-55, B.37-537, nr.135, fol. 626.

⁷³¹ ?

⁷³² Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol.387.

⁷³³ Viborg landstings dombøger 1617. B. og C., udtog af dommene ved Poul Rasmussen, 1980, s.78, 99, 101 og 104, den originale protokol, B. 24-534, fol. 245a-b, 322a-23b, 329 a-32a, samt 340a-43b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

sygdommen havde hævet trolovelsen. Det nævnes, at Hans havde tjent sin broder Simon Titke eller Tideke i Horsens i 15 år, samt at Simon var gift med Margrethe Bang, der dog ikke siges at være søster til Else Bang og Jørgen Olufsen, som ifølge forrige sag vitterligt var søskende.

Da den rige Jens Bang i Aalborgs kone Maren Jørgensdatter døde 1639, arvede hendes brodersøn Jens Thøgersen i Ostindien, Just Rasmussens stedsøn, store værdier⁷³⁴. - Disse værdier skulle deles, da Jens døde i Ostindien i begyndelsen af 1640'erne efter at moderen Maren Juel var død i februar 1641 og stedefaderen Just Rasmussen i 1643⁷³⁵.

Jens Thøgersens arvinger på fædrene side var en lille halvbroder Dirich Justsen, mens dem på den mødrene, nemlig Maren Juels søskende eller deres børn, nævnes i en oversigt fra februar 1645 samt tillige i en ældre liste. –

I 1645 var arvingerne disse:

1. Hans Felthus på egne og sin moders søster Margrethe Bangs udi Horsens.
2. Daniel Kalou, apoteker, på sin kære hustrus moder Anne Juels, salig Didrich Grubbes.
3. Johan Buds (Budtz) på sin kjære fader Jørgen Olufsen, fordum borgmesters vegne.

Den ældre liste omfatter navnene Jørgen Olufsen, Anne Juels, Jens Bang, Margrethe Bangs og Hans Felthus og stammer altså fra tiden før Jens Bangs død 1644.

Hermed stemmer, at den barnløse Jens Bangs arvinger i 1635⁷³⁶ var Else Bangs og Margrethe Bangs, begge i Horsens, Jørgen Olufsen Felthus (tilnavnet vist en tilsnigelse), borger i Aalborg, samt Anne Juels og Maren Juels, begge i Aalborg.

Ved at sammenligne disse lister fra 1635 og 45 ses, at Hans Felthus ikke var broder til de øvrige, men søn af Else Bangs i Horsens, der i 1617 var gift med Otto Wildstock, men han var måske hendes anden mand.

⁷³⁴ Note 7, Wulff, s.169.

⁷³⁵ Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1641-43, B.37-532, nr.47, fol. 455, og nr.52, fol.505, samme 1643-46, B.37-533, nr.185, fol.78, spec. fol.79b.

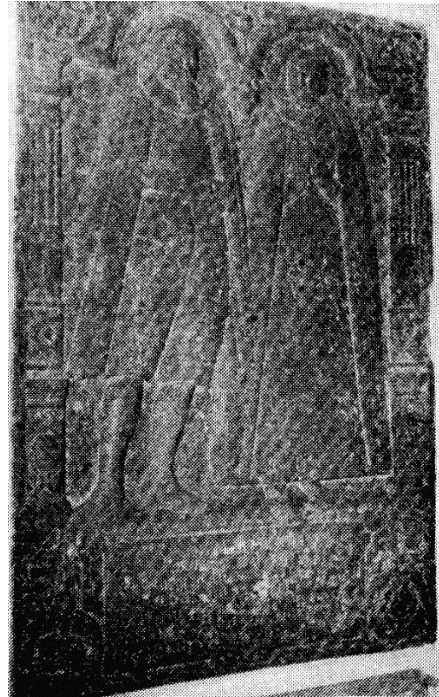
⁷³⁶ Note 5, s.17, efter Jerslev herreds tingbog 1635, foråret, datoen kunne Klitgaard ikke fastslå.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

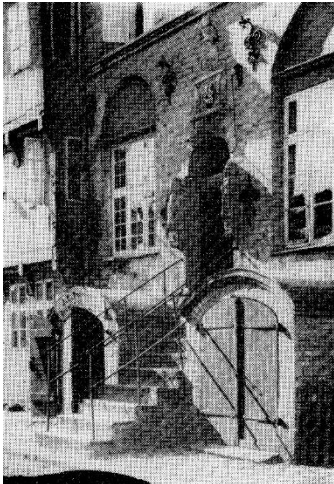
Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

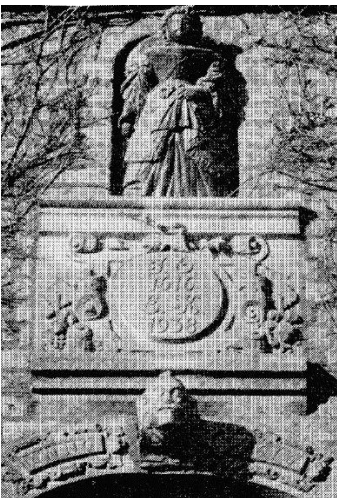
Jørgen Olufsen's gård. Østergade 23-25. Opført 1616

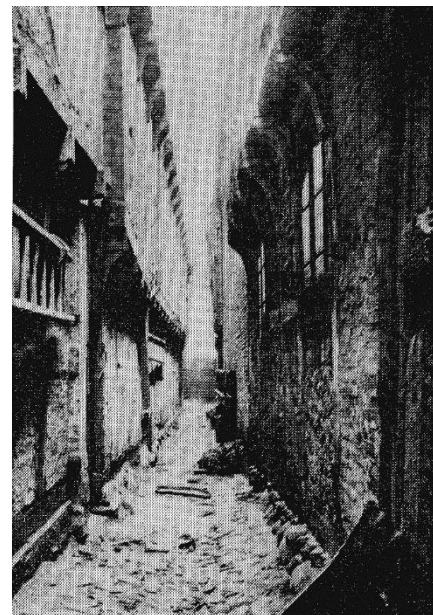
Jørgen Olufsen og Maren Pops gravsten i Vor Frue Kirke.

Trappeportal og portalen. Jørgen Olufsen's gavlhus.

Indskrifttavlen over portalen.

Den mørke gang ved Jørgen Olufsen's gård.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Jørgen Olufsen var således morbroder til Hans Felthus, født i Horsens, der i 1609 blev borger i Aalborg, hvor han i 1606 var blevet medlem af Guds Legems Lav⁷³⁷. - Hans Felthus, født senest 1585 i Horsens, var broder til Anders Bang, der havde penge tilgode hos Karen Pedersdatter Sur, hvorfor rådmænd Hans Felthus stævnedes hende 28. marts 1623 for borgmestre og råd i Aalborg og 26. april samme år for landstinget i Viborg⁷³⁸.

Anders Olufsen Bang, der i 1618 fik borgerskab i Aalborg, blev ihjelslået ved Nørgård i Slet herred ved Løgstør senest 1622⁷³⁹ og Jens Bang repræsenterede åbenbart da familien; det nævnes her, at Anders Olufsen Bang havde et skrin stående hos Just Rasmussen (altså mosterens mand).

Den ansete personalhistoriker Carl Klitgaard, der måske ikke kendte arvesagen efter Jens Tøgersen i 1640'erne⁷⁴⁰ lod Anders Olufsen Bangs mellemnavn overføres til broderen Hans Felthus, hvorefter han gjorde begge disse til yngre halvbrødre til deres virkelige morbroder Jørgen Olufsen, som han lod være søn af en konstrueret Hans Felthus og opkaldt efter sin morfar borgmester Jørgen Olufsen i Horsens.

Jørgen Olufsen var ganske rigtigt opkaldt efter sin morfar af samme navn, hvis søn Oluf Jørgensen, 1532-1586, blev morfar den lærde Ole Worm, 1588-1654. - Denne sidste gjorde i 1611 nogle slægtshistoriske optegnelser, hvorefter en af hans efterkommere, litteraten Jens Worm i 1767 udarbejdede en stamtavle over Ole Worms mødrene slægt fra Horsens⁷⁴¹.

Ifølge denne stamtavle havde borgmester Jørgen Olufsen og hustru Maren, Jens Juuls datter, kun 3 børn, der blev voksne, nemlig sønnen borgmester i Horsens Oluf Jørgensen, 1532-1586, og de to døtre Sidsel Jørgensdatter, gift med Anders Olufsen Bang, og Anne Jørgensdatter, gift med Hans Juul.

Den gamle stamtavles overlevering bekræftes til fulde af samtidige kilder, hvor Jørgen Olufsen og hustru Marine Julsdatter nævnes 1537⁷⁴², og parrets datter Sidsel Jørgensdatter, gift med Anders Olufsen, nævnes i Kancelliets Brevbøger 1589 og 92⁷⁴³, hvor hun i 1589 nævnes som svigermor til Johan Butzius.

Johan Butzius eller Budtz døde vist senest 1600, da Margrethe Johan Bussis eller Budtzens nævnes i Kancelliets Brevbøger 1600 og 1601⁷⁴⁴.

Efter Johan Budtz' død må Margrethe være blevet gift med Simon Tideke eller Titke, hvis kone i 1617 jo netop hed Margrethe Bang.

Simon Titke, borger i Horsens, og Jørgen Olufsen, borger i Aalborg, havde i fællesskab købt Kronens korn af Skanderborg og Aakjær amter 1608⁷⁴⁵. - Margrethe Bangs to mænd Johan Budtz og Simon Titke sammenblandes pudsigt nok til Simon Budtz, da Ditlev Hansen Guldsmed skal berette om Kongens herredag eller retterting i Horsens i januar 1609⁷⁴⁶.

⁷³⁷ Note 2, s.333 samt note 12, fol.205.

⁷³⁸ Viborg landstings dombog 1623. A, B.24-518, fol.160b.

⁷³⁹ Note 7, Wulff, s.6-7, med henvisning til Aalborg Bys Tingbog (?) 26. juli og 23. august 1622.

⁷⁴⁰ Note 5, samt derefter citeret mange gange henvisninger til dette vigtige skifte fra 1645 skyldes J. Jeppesen Jensen og Kr. Værnfeldt.

⁷⁴¹ Jens Worms stamtavle tilhørte i 1800-tallet præsten Jørgen Otto Fabricius, der i 1879 fik udgivet sin Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie, hvor han udnyttede de Worm'ske stamtavler. - I 1851 havde personalhistorikeren, apoteker Johann Gottfried Burman Becker hos Fabricius fået hovedindholdet af stamtavlen, og Burman Beckers tavle findes nu i landsarkivets del af slægten Worms samlinger, H.1 (1) -2.

⁷⁴² Det kgl. Rettertings domme og Rigens Forfølgninger fra Christian III's tid ved Troels Dahlerup, bd.1, 1959, s.194.

⁷⁴³ Kancelliets Brevbøger 1588-92, 1908, s.287 og 749.

⁷⁴⁴ Samme 1596-1602, 1913, s.528 og 678.

⁷⁴⁵ Samme 1603-08, 1915, s.776.

⁷⁴⁶ Ole Degn: Livet i Ribe 1560-1700 i samtidiges optegnelser, 1971, s. 148, hvor Ditlev Hansen Guldsmeds optegnelser meddeles s.145ff, med henvisning til Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samlinger, kvart, 1353b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Jørgen Olufsen lod altså sin søn Johan Budtz opkalde efter sin søsters afdøde mand. - Jørgens søster Anne Andersdatter Juels mellemnavn⁷⁴⁷ bekræfter ligesom søsteren Else Bangs søn Anders Olufsen Bangs fulde navn, at Jørgen Olufsen og hans søskende var børn af Anders Olufsen (Bang?) i Horsens og hustru Sidsel Jørgensdatter.

Jørgen Olufsen af Horsens, Poul Poppis svoger (svigersøn), blev 6. januar 1588 (Hellig tre Kongers dag) optaget i Guds Legems Lav i Aalborg⁷⁴⁸ sammen med bl.a. den opr. færøske fribytter Mogens Heinesen, som i disse år havde samarbejde med Poul Pop. - Og 15. januar samme år⁷⁴⁹ tog Jørgen Olufsen af Horsens borgerskab i Aalborg mod at betale 6 dlr.

Som anset købmand blev Jørgen Olufsen og to andre 15. maj 1598⁷⁵⁰ udnævnt til rådmænd.

20. maj 1608⁷⁵¹ fik Jørgen Olufsen, borger i Aalborg, kgl. stadfæstelsesbrev på kirkens part af korntienden af Horsens sogn i Kær herred. - Denne tiende beholdt han vist til sin død, da tienden 27. december 1645⁷⁵² blev overtaget af svigersønnen borgmester Christen van Ginchel.

Sammen med (svogeren) Sirnon Titke, borger i Horsens, havde Jørgen Olufsen, borger i Aalborg, 1608 opkøbt Kronens kornindkomst af Skanderborg og Aakjær len for en pris af 2 rdlr. for hver tønne rug og 12 rdlr. for hver tønne byg eller malt, således som de med Hans Majestæt selv havde akkorderet, hvorfor lensmanden 27. december 1608⁷⁵³ fik ordre om at udlevere kornet.

Selv-fjerde var han 1608 fuldmægtig for Aalborg by ved valget af prins Christian på herredagen i København⁷⁵⁴. 22. november 1610⁷⁵⁵ fik Jørgen Olufsen, rådmand i Aalborg, og hans medredere kgl. pas til deres skipper jørgen Jensen, som de havde sendt til Riga eller andet steds hen i Østersøen for at sælge og bytte varer.

Han var en rig mand, der kunne låne penge ud til adelige; i 1608 havde således Mikkell Nielsen (Tornekrans) til Falde i Overlade sogn udstedt en obligation til rådmand Jørgen Olufsen på 200 rdlr., hvorfor Iver Juul til Villestrup havde kautioneret⁷⁵⁶. Endnu i 1618 var sagen ikke ude af verden.

I disse år - angiveligt 1616 - byggede Jørgen Olufsen ved Østerå sin endnu stående gård, Østerågade 23-25, som nu fejlagtigt kaldes Ellen Marsvins hus⁷⁵⁷. - En kedelig lapsus i Danmarks illustrerede Almanak 1856 bærer skylden, idet professor Edv. Erslev heri skrev en lille artikel om 4 gamle huse i Aalborg illustreret med tegninger; men i stedet for den virkelige Ellen Marsvins gård ved Gammeltorv blev et billede af Jørgen Olufsens gård bragt.

Gården består nu dels af en bindingsværksbygning langs Østerågade, nr.23, og dels af et stensat gavlhus, nr.25, hvor to store kælderporte flankerer en 9-trins stentrappe op til hovedindgangen med sandstensportal.

Retssagen fra 1617, hvor den tidligere svigersøn Hans Titke i Horsens havde kaldt Jørgen Olufsen for en skælm og en Guds ords foragter, er allerede omtalt. I 1618 avancerede Jørgen Olufsen fra rådmand

⁷⁴⁷ Skifte 1649 efter hende i Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1649, B.37-536, nr.13, fol.99, samt gravmindetekst i note 1, s.325-26.

⁷⁴⁸ Note 2, s.317-20.

⁷⁴⁹ Note 12, fol. 387.

⁷⁵⁰ Årbog skreven af Kristen Staphensen, præst ved Budolfi Kirke i Aalborg i det 16de arhundrede med flere v. V.A. Secher, s.70, i Samlinger til Jydsk Historie og Topografi, 1-5, 1874-75, s.68ff., samt note 4, s.98, 125 og 111.5.

⁷⁵¹ Kancelliets Brevbøger 1603-08, 1915, s.685.

⁷⁵² Samme 1644-45, 1968, s.540.

⁷⁵³ Note 31, s.776.

⁷⁵⁴ Note 10, Secher, s.31.

⁷⁵⁵ Kancelliets Brevbøger 1609-15, 1916, s.305.

⁷⁵⁶ Viborg Landstings dombøger 1618, v. Poul Rasmussen, 1981, s.161.

⁷⁵⁷ Svend B. Olesen: Jørgen Olufsen, s.38ff., i Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd.1, Aalborg-bogen 1972.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

til borgmester⁷⁵⁸ i Niels Iversen Skrivers sted. - Men 7 år senere måtte han 1625 nødtvungen opgive posten⁷⁵⁹ efter trætten med embedsmændene (i betydning håndværkerne).

I begyndelsen af 1620'erne var der misvækst og fare for hungersnød, hvorfor det blev forbudt at udføre korn før den nye høst. - 1. juni 1624 udløb forbuddet og småborgerne/håndværkerne i Aalborg frygtede at hollandske skibe skulle sejle bort med korn, så snart forbuddet udløb.

Håndværkerne - under ledelse af skomageren Jørgen Pøller - klagede til borgmestre og råd på rådhuset, men senere udviklede sagen sig til et formeligt oprør, som førsteborgmesteren Jørgen Olufsen ikke magtede at holde i ave. Blandt andet blev han opsøgt hjemme i sit eget hus i Maren Turis Gade "ved siden af det sted, der kaldes Rykind" hvor han altså må have boet endnu i 1624.

Da sagen skulle pådømmes af by styrelsen optrådte Jørgen Olufsen vagt, så lensmanden klagede over ham til kongen. Først måtte han fra 27. november 1624 vige retten, mens sagen stod på, og endelig blev han mere eller mindre nødtvungen fritaget for borgmesterembedet 6. maj 1625⁷⁶⁰.

I 1622 havde Peder Poulsen fremsat ærerørige beskyldninger - vist for trolddom - om borgmester Jørgen Olufsens hustru Maren Pop og rådmand Didrik Grubbes hustru Anne Juul og Maren Juul (altså Jørgen Olufsens søstre), hvorfor han i 1623 lod sagen komme for landstinget i Viborg⁷⁶¹. - Denne sag var ikke afsluttet i 1625, hvor Jørgen Olufsen ville have Peder Poulsen fængslet og straffet på livet; lensmanden fik 21. januar 1625⁷⁶² ordre om at sørge for, at Peder Poulsen vederfaredes.

Nok afgang Jørgen Olufsen som borgmester, men han må alligevel være den "borgmester Georg Holessen", der ved de kejserliges troppers besættelse af Aalborg i 1627 hemmeligt om natten flygtede bort fra byen med hustru og barn via Sæby til Norge⁷⁶³. - På grund af denne flugt, noget mange af de velhavende borgere greb til, synes det vanskeligt at indpasse en beretning om, at Jørgen Olufsen sammen med rådmændene skal have foræret oberst Ferari Guds Legems Lavs store sølvbæger⁷⁶⁴.

Sammen med (rådmand) Carsten Andersen underskrev Jørgen Olufsen 9. maj 1632 i Viborg (svogeren) Didrik Grubbes opladelsesbrev, læst 19. maj⁷⁶⁵, til Verner Parsberg på Iver Dyres tidligere gods i Sal sogn. -

1631 og 33⁷⁶⁶ lod Jørgen Olufsen et par mindre retssager ordne i Guds Legems Lavs gildehus.

I 1637⁷⁶⁷ havde Jørgen Olufsen en ganske morsom og tidstypisk retssag med sin nabo ved Østerå mod nord, nemlig (søsterdatterens mand) Peter Røring, der havde bygget den senere såkaldte Jacob Himmerrigs gård, Østerågade 27, lige ved siden af Jørgen Olufsens gård. - Nogle år efter at huset var færdigt, lod Peter Røring opsætte en "skrue" over indgangen, altså et stort vindfang eller trapperum til sit hus. Denne skrue, som naboen havde haft den frækhed at fastgøre ved Jørgen Olufsens nordligste hjørnestolpe ødelagde fuldstændig Jørgen Olufsens udsigt til Færgebroen og Hovedet ved Skibsbroen, så han skulle helt ned på trappens 7.ende trin for at opnå denne for en Aalborg-købmand så vigtige udsigt. - Rådstueretten gav Jørgen Olufsen medhold, så skruen blev fjernet.

⁷⁵⁸ P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s.159.

⁷⁵⁹ Note 30, s.70.

⁷⁶⁰ Fr. Meidel: Et Par Oprør iAalborg i Perioden mellem Kalmar-krigen og den tyske Krig, s.232-40, i Samlinger til jydsk Historie og Topografie, 2-3, 1891-93, s.223ff., samt Kancelliets Brevbøger 3. august. 26. oktober, 25. november. 27. november 1624, 3. marts, og 6. maj 1625, samt 2. juni 1626.

⁷⁶¹ C. Klitgaard: Den store nordjydske Hekseforfølgelse, s.152, i Fra Himmerland og Kær Herred, 1915-17, s.90ff., med henvisning til Viborg Landstings dombog 1623. A, fol. 167.

⁷⁶² Kancelliets Brevbøger 1624-26, 1925, s.311.

⁷⁶³ Note 2, s.318, med henvisning til I. Krebs: Aus dem Leben Melchiors von Hatzfeldt, s.128.

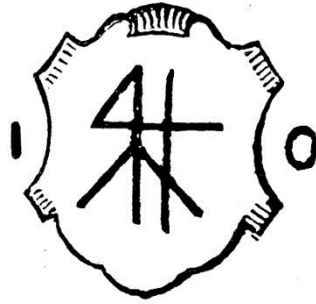
⁷⁶⁴ Otto Smith: Aalborg, 1931, s.120.

⁷⁶⁵ Viborg landstings skøde- og pantebøger (trykt) 1624-37, 1966-70, s. 168.

⁷⁶⁶ Note 44, s.122, med henvisning til Rådstuebogen 11. marts 1631 og 22. februar 1633.

⁷⁶⁷ Samme, s.130, med henvisning til Rådstuebogen 5. maj 1637.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Jørgen Olufsens bomærke gengives her efter hans signet⁷⁶⁸.

Som nævnt nåede Jørgen Olufsen at flygte ud af byen ved besættelsen 1627, men i 1644 kunne ingen komme afsted. Jørgen Olufsen sikrede sig dog et salvegarde-brev hos besættelsesmagten, så hans ejendom ikke måtte forulempes. - Til soldaternes orientering blev der slået en lille metalplade fast over porten til hans gård, og da denne i 1938 gennemgik en større restaurering, fandt man pladen under et tykt lag maling⁷⁶⁹.

Jørgen Olufsen og hustru Maren Pop døde begge 1645 med få måneders mellemrum og blev begravet i Vor Frue Kirke under en prægtig, endnu bevaret ligsten, 2,2 meter høj og 1¾ meter bred, med legemsstore portrætfigurer⁷⁷⁰.

Stenens lidt slidte indskrift lyder:

Her under hviler den ærlige mand Jørgen Olufsen, borger i Aalborg, som hedensov i Herren år 1645, med sin kære hustru Marine Poppis, som hedensov i Herren år 1645. - Gud give dem en glædelig og ærefuld opstandelse.

Tidligere hang der desuden et epitafium af træ over parret med en latinsk tekst, der oplyser, at han døde 2. oktober og hun 26. februar 1645.

Efter ægtefællernes død tog sønnen Johan Budtz 23. februar 1646⁷⁷¹ sin svoger borgmester Christen van Ginchel i Aalborg udi hand og tilskødede ham arven efter faderen, fordem borgmester Jørgen Olufsen, nemlig ifølge skiftebrev af 13. februar og skøde af 16. februar 1646 2/5 af hoved ejendommen i Budolfi sogn ved Østerå, et hus ved Vor Frue sogn ved Rold Bro og et pantebrev fra salig Didrik Grubbe på 300 sldr.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁷⁶⁸ Note 10, Secher, 1. udg. 1885, s.21, efter segl i Vossiske Samlinger, Aalborg nr. 24.

⁷⁶⁹ Note 37, s.46.

⁷⁷⁰ Note 1.

⁷⁷¹ Jyske købstadsarkiver i Rigsarkivet, Aalborg tillæg s.51, perg.116.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 2.836 Morten Sørensen, f. før 1550, d. 1610-17.

Ane 2.837 N.N.

Morten Sørensen var selvejerbonde fødegården i Glerup i Vesterbølle sogn. Gården blev overtaget af sønnen Søren, ane 1.418.

Morten Sørensen blev født før 1550 i Glerup i Vesterbølle sogn og døde sst. 1610-77. Han var søn af Søren Mortensen og hustru.

Mortensen Sørensen blev gift før 1595, men hans kone er ganske ukendt.

Børn

Parret havde mindst et barn:

1. Søren Mortensen, født før 1595, ane **1.418**.

Morten Sørensen

Han ses 1575 og 1577 at have fået udstedt skøde af sine søskende på deres anparter i selvejergårdene i Glerup og Skerup(?) i Vesterbølle sogn.

Morten Sørensen nævnes endnu 1610 i det ældst bevarede ekstraskattemandtal. Her opføres indledningsvis de jordegne bønder i Rinds herred, som selv ejede deres bondegods, blandt disse Morten Sørensen i Glerup samt brødrene Vogn og Anders Jensen, ligeledes i Glerup.

Han synes at være død før 1617, fra hvilket år sønnen Søren, ane 1.418, havde overtaget selvejergården i Glerup.

Kilde:

Nordisk Slægtsforskning; Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 3.998 Niels Christensen (Svier?), f. senest 1 615, d. 1662-1681.

Ane 3.999 Bendid Pedersdatter, f. 1600-20, d. efter 1650.

Niels Christensen, måske kaldet Svier som sønnen, boede i Glerup i Vesterbølle sogn, sikkert fra giftermålet senest 1639.

Niels Christensen blev født senest 1615 og døde 1662-81 i Glerup i Vesterbølle sogn (modtog nedennævnte skøde 1662, men døde før kirkebogens begyndelse).

Niels Christensen blev gift senest 1639, men kones navn er ikke fundet. Opkaldelse i slægten viser, at hun må have heddet Bendid, født 1600-20, død efter 1650, og hun må have været søster til Peder Pedersen i Gedsted, død 1699⁷⁷²; Peder Pedersen blev gift (måske anden gang) senest 1683 med Johanne Jensdatter Klitgaard fra Nibe og fik kun et levedygtig barn, datteren Anne Pedersdatter Giedsted, ca. 1683-1737, gift med Rasmus Mikkelsen Dybvad, død 1734 som købmand i Nibe⁷⁷³. Sidst nævnte par var barnløs, og en formue på ca. 5.600 rdlr. blev fordelt mellem arvingerne, bl.a. efterkommere af Niels Christensen (Svier) og hustru (Bendid Pedersdatter) ved skifte, begyndt 11. februar og sluttet 2. oktober 1737⁷⁷⁴.

Børn

Parret fik efter skifte 1737 følgende 4 levedygtige børn:

1. Christen Nielsen Svier, ca. 1639-1715, gårdmand i Glerup. Gift 1657-85 med Mette Ibsdatter eller Jepsdatter, ca. 1658-1739, datter af Jep (Ib) Nielsen i Skinderup i Ulbjerg sogn og hustru Karen Villumsdatter (død 1711 i Glerup).- Af Christen Sviars 6 børn, født 1685-98, levede kun datteren Bendid Christensdatter, 1695-1765, gift 1. gang 1714 med Søren Christensen, død ca.1722-24 i ; Fjelsø, og 2. gang med Jens Jensen Beg, ca. 1686-1768; en datter af første ægteskab var Bendid Sørensdatter, ca. 1714/15-1769, gift 1737 i Vesterbølle med Anders Nielsen Steenild, ejer af Steenildmosegaard i Glerup, stamforældre til den kendte properitærslægt Steenild⁷⁷⁵.
2. Inger, født ca. 1645, **ane 1.999**.
3. Anne Nielsdatter, ca. 1649-1710. Gift 1668-76 med gårdmand i Glerup Anders Jensen, ca. 1643-1721. Af Parrets 8 børn, født ca. 1676-92, var den ældste datter Maren Andersdatter, ca. 1676-1750, gift 1701 med Jens Sørensen Ban- eller Baandrup i Klotrup i Fielsø sogn, død før 1737; dette pars eneste levedygtige barn; sønnen Anders Jensen Bandrup, ca. 1706-1750, døde barnløs⁷⁷⁶.
4. 4 Anne Nielsdatter, født 1650-70, død 1737-41 i Fjelsø (før kirkebogens begyndelse). Gift 1. gang 1768-81 (før kirkebogens begyndelse) med Laurids Jensen i Fjelsø, nævnt 1695 og 1704 (fadder hos Annes broder Christen og hendes søstersøn Jens Poulsen Dalsgaard, begge i Glerup), og 2. gang før 1737 med Christen Baarup/Borup i Fielsø.

⁷⁷² Hald amts skifteprotokol, 1698-1725, B.3. B-67, fol.25b.

⁷⁷³ C. Klitgaard: Himmerlandske slægter (bl.a. Klitgaard) Personalhistorisk tidskrift 8-4. 1925, s.147.

⁷⁷⁴ Uddrag af skiftet i Vilhelm Marstrands personalhistoriske samlinger i Erhvervsarkivet i Århus, men originalen forgæves søgt.

⁷⁷⁵ Torkild Baumgarten: Stamtavle over familierne Faurschou og Steenild, afd. II.

⁷⁷⁶ Arveafkald indført 8.3.1753 og 1.8.1754 i Rinds og Gislum herreders skøde og panteprotokol 1740-1803, B.48C-SP-1, fol.55b og 63b.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Niels Christensen (Svier?)

Han må fra senest 1639 have boet i Glerup, men blev tillige ejer af en gård i Fjelsø. Jørgen Lykke til Søgaard udstedte 4. februar 1662, læst 12. februar⁷⁷⁷, skøde til Niels Christensen i Glerup på en gård (med både bondeskyld og herlighed) i Fjelsø, beboet af Niels Poulsen, Jens Ibsen, Mads Nielsen og Erik Nielsen, hvortil kom et hus, beboet af Jep Hansen. - Ved matrikuleringen 1688 fik gården nr. 10 og sit hartkorn ansat til 3 tdr. 1 skp. 1 alb.; af gården, hvis fæstere da var Erik Nielsen, Jens Jensen og Jens Nielsen, nævnes som ejere af bondeskylden og herlighed "Christen Nielsen ibidem (vel fejl for Glerup), Anders Jensen i Glerup og Poul Jensen i Dalsgaard" efter landgilden udregnet til 2 tdr, 4/5 alb. hartkorn, mens Taxeire (en jøde) ejede den såkaldte Kalø yding af gården, 6 skpr. 1 1/3 alb. hartkorn.

Niels Christensens datter Inger Nielsdatter (gift med Poul Jensen i Dalsgaard) solgte sammen med sine børn halvdelen af gården 4. november 1707, læst 28. januar 1708⁷⁷⁸ halvdel på 1 td. 4 skp. 2 fjk. ½ alb. var beboet af Knud Findsen(?).

Kilde: Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Iversen fra Knudstrup, 1992.

⁷⁷⁷ Viborg landstings skøde- og panteprotokol 1662, B.24-630, fol.124.

⁷⁷⁸ Samme, 1706-11, B.24-670, fol.253.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

12. generation: Tip⁹ oldeforældre: Ane 4.096-8.191:

Ane 4.708 Jep Mogensen, f. sen. 1530, d. 1573.

Ane 4.709 Karina Nielsdatter, f. sen. 1535, d. 1566.

Fra ca. 1550 til efter 1566 boede Jep Mogensen i Simested by og sogn ved Aalestrup, hvorpå han flyttede til Oudrup by og sogn mellem Nibe og Løgstør.

Jep Mogensen var født senest 1530 i Skinderup i Ulbjerg sogn, søn af Mogens Pedersen og hustru Kirsten Christensdatter⁷⁷⁹.

Han - Jep Mogensen - døde 1573 i Oudrup by og sogn udi en pestilens⁷⁸⁰.

Han blev gift 1.gang omkring 1550 med Karine Nielsdatter, født senest 1535 i Guldager i Simested sogn, død 1566 - efter langvarig sygdom - i Simested by og sogn, datter af Niels Vognsen og hustru Maren Mortensdatter⁷⁸¹.

Derpå blev Jep Mogensen gift 2.og 3. gang, mens han boede i Oudrup. Men sønnen Niels Jacobsen kendte ikke navnene på sine stedmødre, lige så lidt som han kendte sine yngre halvøskendes navne; disse sidste døde dog vist alle. (*Ja mon ikke*).

Børn

Jep Mogensen havde i sit første ægteskab med Karine Nielsdatter fire børn⁷⁸², som sønnen kalder Jacobsdatter eller Jacobsen, idet navnene Jacob og Jep var det samme:

1. Maren Jacobsdatter, døde førend hun blev år gl.
2. Niels Jacobsen, født 1556, **ane 2.354**; om sig selv skrev han: Han er alene kommen til sin naturlige alder og udi ægteskabsstat efter Guds evige forsyn og nåde.
3. Kirsten Jacobsdatter, døde udi sin ungdom.
4. Mogens Jacobsen; han døde udi ungdoms opvækst udi en pestilens udi Randers, da han gik her til skole, og ligger begravet på Skt. Mortens kirkegård.

Jep Mogensen

Kenskabet til ham og hans hustru stammer udelukkende fra sønnen borgmester Niels Jacobsens stambog, hvori han 1609-16 nedskrev den ældste konsangvinitetstavle - kombineret ane- og efterslægtstavle - på dansk grund.

Om sin slægt siger han, at hans herkomst var af gode, ærlige selvegne (selvejere) bønderfolk, både på fædrene og mødrene, som i de dage kaldtes fri bønder.

Slægten mistede sit gods i Klements-fejden i 1530'erne, hvorom han siger:

Tranen eller Skipper Klement fløj hen med landgilden udi begge hans oldefædre (bedstefædre) deres tid, som mistede den tid meget bøndergods af den årsag, at de ikke ville købe det igen af (den kgl. lensmand) Peder Ebbesen på "Rigens vegne", som noksom var dem tilbuden for guld og penge, hvilket gods var beliggendes i Simested, Guldager, Rold, Lindum, Vesterskov, Gerlev, Helsted ved Randers og andet steds.

Som nævnt boede Jep Mogensen i Simested by og sogn i Rinds herred fra giftermålet omkring 1550 til efter sin første kones død 1566, hvorpå han flyttede mod nord til Oudrup by og sogn i Slet herred.

⁷⁷⁹ Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s.13.

⁷⁸⁰ Samme, s. 12.

⁷⁸¹ Samme, s. 11og 14.

⁷⁸² Samme, s. 15.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

At Jep Mogensen ikke har været helt uformuende ses af, at han i 1566 satte sønnen Niels i latinskole i Aalborg og købte hans kost hos en dannemand ved navn Rasmus Skomager, hos hvem sønnen var i 4 år, ligesom den anden søn Mogens kom i skole i Randers.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 4.710 Peder Lassen, f. 1546, d. 1618.

Ane 4.711 Mette Andersdatter, f. sen 1550, d. før 1619.

Fra giftermålet 1569 var Peder Lassen købmand i Randers, hvor han fra 1586 rådmand og fra 1590 borgmester.

Peder var født 1546⁷⁸³ i Randers, søn af Las Tøgersen og hustru Maren Nielsdatter⁷⁸⁴.

Han døde 25. maj - eller måske natten mellem 25. og 26. maj 1618 i Randers⁷⁸⁵, begravet i Skt. Mortens Kirke, hvor hans gravminde endnu findes.

Peder Lassen blev gift 9. oktober 1569⁷⁸⁶ med Mette Andersdatter.

Hun, der var født senest 1550, var af ukendt herkomst, ligesom hendes dødsår ej heller kendes; men hun døde sikkert før 1619.

Dattersønnen Peder Lassen oplyser, at de sammen avlede 3 sønner og 5 døtre, men datteren Maren alene kom til lovalder. Dette stemmer med, at svigersønnen Niels Jacobsen siger, at Maren var forældrenes eneste barn ved vielsen 1596⁷⁸⁷. - Vedr. datteren Maren Pedersdatter, født 1575, og svigersønnen Niels Jacobsen, **ane 2.355**.

Peder Lassen

Han nævnes 1573-76 og igen 1579-80 blandt de 24 såkaldt oldinge⁷⁸⁸, mens han i 1576 skal have været kæmner eller bysæde⁷⁸⁹. - I 1586 blev han rådmand og 28. november 1590 borgmester. Som borgmester nævnes Peder Lassen i en dom af 24. juli 1598⁷⁹⁰ ved Randers byting, hvor en tyvebande under ledelse af Jens Langkniv omtales. - Der har altså vitterligt været en jysk røverkarl med det navn, som Jeppe Aakjær senere gjorde udødelig.

Peder Lassen var en velhavende mand, der ejede flere gårde i byen. - 1587⁷⁹¹ ejede han en staldgård nær Nørreport. Han ejede og beboede gården på Provstegades sydside ned mod Rådhusortet, nuværende matr. nr. 729, som efter hans død betegnede Salig Peder Lassens gård ved Torvet eller ved Tårnet⁷⁹²; denne gård overtog svigersønnen borgmester Niels Jacobsen, men den ejedes 1646 af borgmester Peder Anchersen. Desuden ejede han gården mellem Nørreport og Provstegade, nuværende matr. nr. 710a, Nørregade 2-4, som omkr. 1600 blev kaldt David Prytz' gård næst østen inden Nørreport⁷⁹³. - Denne gård kom via svigersønnen Niels Jacobsen i dennes datter Anne Nielsdatter og svigersøn Mads Poulsens besiddelse. Det må være netop denne gård, som borgmester Peder Lassen fik skøde på 21. juli 1600⁷⁹⁴ af hr. Christen Nielsen, sognepræst i Spentrup og Gassum, idet den da blev beskrevet som gården næst inden for Nørreport Østen næst op til Hærstrædet

⁷⁸³ Dattersønnen Peder Lassens optegnelser i Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s.19.

⁷⁸⁴ Indskrift på gravminde fra 1679, Hans de Hofman: Samlinger af Publique og Private Stiftelser, Foundationer og Gavebreve, bd.2, 1757, s.343.

⁷⁸⁵ Note 1 siger 25. maj, Randers bys bog fra ca. 1605, D.21-330, fol. 24, siger natten mellem 25. og 26. maj.

⁷⁸⁶ Kilde 1.

⁷⁸⁷ Kilde 1, s.13, 14 og 19.

⁷⁸⁸ Randers bys bog fra ca. 1605, D.12-330. fol.233, 233b og 234b.

⁷⁸⁹ Meddelelser om Slægten Secher (Sikker), samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. V. dr. med Knud Secher, 1939, s.29, med henvisning til kilde 6.

⁷⁹⁰ Af Randers Tingbøger V. Hugo Mathiassen, s.521, i Samlinger til Jydsk Historie og Topografi, 4-1. 1911-14, s.520ff.

⁷⁹¹ Stemann: Randers Befæstning i Slutningen af det 16.de Aarhundrede, 2.206-07, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 3-2. 1899-1900, s.203ff.

⁷⁹² Povl v. Spreckelsen: De gamle Stenhuse i Randers, s. 9 og 15, i Fra Randers amt, 1955, s.5ff.

⁷⁹³ Samme.

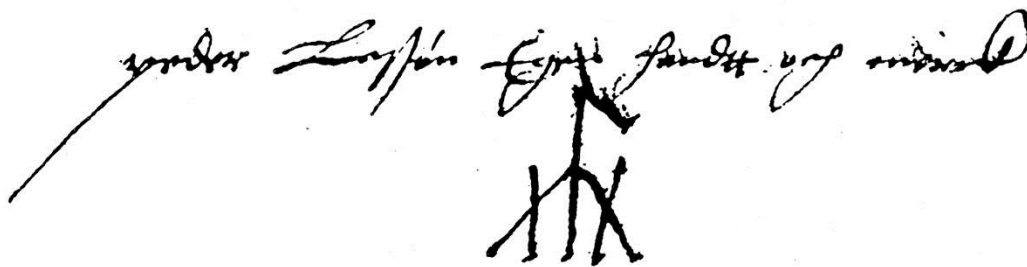
⁷⁹⁴ Jydsk Købstadsarkiver i Rigsarkivet, Randers by, tillæg, s.115.

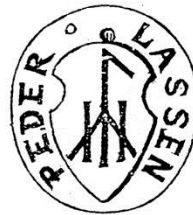
Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

(Nørregade), som strakte sig sønder fra Peder Lassens porthus og til Vor Frue kirketårn, nord og Øster ind til Peder Lassens port og til hans egen gård og vesten op til Peder Lassens gård; gården havde tidligere været beboet af salig Kjeld Jensen og hustru.

Okse- eller studeeksport interesserede også borgmester Peder Lassen, der 28. oktober 1600⁷⁹⁵ fik kgl. tilladelse til at uddrive 160 græsøksne til foder i fyrstedømmet Slesvig, imod at betale sædvanlig told. Han stod i stadig forretningsforbindelse med Eske Brok til Gl. Estrup, lensmand på Dronningborg, hvis stude han købte både i 1612 og 1617⁷⁹⁶; - i 1604 lånte Eske Brok 700 dlr. og i 1617, 400 rdlr. af Peder Lassen⁷⁹⁷.

1608 var Peder Lassen og svigersønnen Niels Jacobsen fuldmægtige ved valget af prins Christian på herredagen i København, ligesom han 15. februar 1609, ligeledes sammen med Niels Jacobsen, var gæst hos Christian IV på Dronningborg⁷⁹⁸. I 1609 underskrev Peder Lassen Randers bys vilkår og artikler og satte sit bomærke nedenunder⁷⁹⁹.

Peder Lassen Egent Landt og andel

Hans bomærke kendes også fra hans segl, hvormed han forseglede byens skrifter⁸⁰⁰.

Peder Lassen og hans kone blev begravet i Skt. Mortens Kirke, hvor datteren og svigersønnen lod opsætte et endnu bevaret epitafium med teksten:

Peder Lassen, borgmester i Randers, og hustru Mette Andersdatter, ligger her begravne hos hans fader Las Thøgersen og moder Maren Nielsdatter, og er denne tavle dem til ære oprettet ved hans svoger (svigersøn) borgmester Niels Jacobsen og datter Maren Pedersdatter år 1619.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁷⁹⁵ Kancelliets Brevbøger 1596-1602, 1913, s.550.

⁷⁹⁶ Note 7, med henvisning til Vedel Simonsen: Eske Brock, bd.2, 1843, s.26, samt Danske Magazin, 4-5. 305.

⁷⁹⁷ Samme, Danske Mag., 2-2. 274, samt 4-5. 293.

⁷⁹⁸ Note 7.

⁷⁹⁹ Randers bys vilkår og artikler 1609, v. John Kousgård Sørensen, 1965, s.76.

⁸⁰⁰ Note 7, 1. udg. 1885, s.17.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 4.718/4.726 Laurs Guldsmed, f. før 1515, d. efter 1574.

Ane 4.719/4.727 Johanne Thomasdatter, f. før 1540, d. efter 1580?

Fra omkr. 1560 var Laurs Guldsmed bosat - vel som guldsmed - i Aalborg, hvor han tog borgerskab enten 1569 eller 1563.

Laurs Guldsmed, der - hvis han var identisk med borgeren fra 1563 - hed Laurs Laursen, var født senest 1535, men der vides intet om hans slægt. - Han må være død engang i 1570erne - snarest ca. 1574.

Laurs Guldsmed, der blev borger 1559, siges da at være blevet gift med Hans Remsniders enke Barbara; men hun synes at være død senest 1561.

Laurs Guldsmed var før 8. august 1561 blevet gift med Johanne Thomasdatter, der var født senest 1540 som datter af Thomas Poulsen og hustru Marine Sørensdatter i Aalborg⁸⁰¹.

Johanne Thomasdatter, der som nævnt var født senest 1540, døde vel efter 1580.

Efter Laurs Guldsmeds død blev Johanne - vel ca. 1575-76 - gift anden gang med Niels Christensen Beck, der 1575 blev optaget i Guds Legems Lav og 1576 tog borgerskab⁸⁰². - Han var født omkr. 1550 af ukendt herkomst. Niels Beck eller Bech døde i Aalborg mellem 1608 og 1617⁸⁰³.

Vor viden om Laurs Guldsmed, Johanne Thomasdatter og Niels Beck er bygget op over en sammenstilling af oplysninger om en række ægtepar, der omkr. 1600 og derefter lod deres børn døbe med de tre navne Johanne, Laurs og Niels Beck; disse enkeltfamiliers medlemmer, der nævnes i forbindelse med hinanden, må alle stamme fra Johanne Thomasdatters to ægteskaber.

Børn

Hun må have fået mindst seks børn:

Af 1. ægteskab:

1. Thomas Laursen, født senest 1565, død 1613-20. Optaget i Guds Legems Lav 1587 og borger i Aalborg 1589, samt rådmænd 1598⁸⁰⁴.

Med sin kone fra senest 1593 havde han bl.a. sønnen Laurs Thomsen Guldsmed, født senest 1593, død 1630, optaget i lavet 1613 og borger 1618⁸⁰⁵. I skiftet efter ham nævnes mellemværender mellem Laurs Nielsen Guldsmed (faders halvbroder) og Niels Laursen Bech (dennes søn), Søren Madsen Skriver i Aalborg, gift med Birgitte Thomasdatter (søsteren), og arv efter broderen Hans Thomsen.

2. Johanne Laursdatter, født senest 1575, **ane 2.359/2.363**.

⁸⁰¹ Købstadsarkiver i Rigsarkivet, Jylland, Aalborg, tillægget s.42, Aalborg-pergament.

⁸⁰² Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol.383, samt C. Klitgaard: Gildesbrødre i Guds Legems Lav, s.302, i Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff.

⁸⁰³ Aalborg rådstueregistatur, D.1-2- fol.24 og 32, samt Repertoire, over Legater og mile Stiftelser i Danmark, v. Hiort-Lorentzen og Salicath, bd.5, 1899, s.34, Viborg landstings dombøger 1617A, v. Poul Rasmussen, 1971, s.156.

⁸⁰⁴ Aalborg bys bog 1535- 1652, D.1-327, fol.387b, C. Klitgaard: Gildesbrødre i Guds Legems Lav, s.317, i Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff, samt Aarbogen skreven af Kristen Stephensen, præst ved Budolfi Kirke i Aalborg i det 16de Aarhundrede v. V. A. Secher, s.70 i samlinger til Jydsk Historie og Topografi, 1-5. 1874-75, s.68ff, P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s.163, med henvisning til bl.a. skifter fra 1612 og 1613.

⁸⁰⁵ C. Klitgaard: Gildesbrødre i Guds Legems Lav, s.337, i fra Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff, samt i skifterne efter ham 1632 i Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1629-32, B.37-530, nr.55-56, fol.485.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

3. Anne Laursdatter, født senest 1575, død senest 1620 som enke⁸⁰⁶. Gift senest 1595 med Christen Laursen, død 1617-20, købmand i Aalborg. - Det kunne evt. være ham og ikke hende, der hørte til søskendeflokken.

Ved skiftet efter Anne 1620 nævnes Mogens Mikkelsen Skriver, Laurs Jensen (Sur) og Laurs Nielsen Guldsmed som formyndere for børnene. Boet havde penge til gode efter håndskrifter udstedt af salig Thomas Laursen, Ellin Thomasdatter, Mogens Skriver, Laurids Guldsmed og unge Laurids Thomsen Guldsmed.

Anne og Christen Laursen havde bl.a. datteren Maren Christensdatter, født senest 1595, død senest 1617⁸⁰⁷, gift med den senere rådmand Just eller Jost Nielsen. For hendes datter Anne Justdatter var morfaderen i 1617, men 1619 Laurs Jensen (Sur) og Laurs Nielsen Guldsmed formyndere.

Anne og Christen Laursens datter var desuden Mette Christensdatter, født senest 1600, død 1642, gift senest 1620 med Johan Brandt, der døde som rådmand; ved skiftet 1642⁸⁰⁸ efter Mette og Johan Brandt nævnes rådmændene Laurs og Thomas Laursen (sønner af Laurs Jensen Sur) som formyndere.

4. Laurs Nielsen Guldsmed, født senest 1580, død 1641 eller 52(?), optaget i lavet 1600 og borger 1604⁸⁰⁹. Han benævnes tyskeborgmesteren, idet han under Kejserkrigen 1627-29 af besættelsesmagten blev indsat som borgmester, hvorfor han efter krigen 1630 blev tiltalt for at have udnyttet situationen og beriget sig på Filsted Ladegaards (Sohngaardsholms) bekostning⁸¹⁰. Med sin kone Anne Knudsdatter, død 1670(?), datter af rådmand Knud Poulsen og hustru Dorte Jørgensdatter, havde han bl.a. sønnen Niels Laursen Bech eller Beck, født senest 1611, død 1674, prokurator i Aalborg⁸¹¹ (11).
5. Johanne Nielsdatter, født 1570-85 - vel omkr. 1580, død 1630⁸¹². Gift senest 1603 med Mogens Mikkelsen Skriver, født senest 1565, død 1620-30, slotsskriver for Aalborghus 1587, da han blev optaget i Guds Legems Lav, borger 1594 og fornyet borgerskab 1597, samt rådmand fra 1604 til ca. 1618⁸¹³.

Johanne og Mogens Mikkelsen havde bl.a. sønnen Niels Mogensen Bech, født senest 1605, død 1669, dansk skolemester i Aalborg⁸¹⁴, samt datteren Johanne Mogensdatter, hvis formynder 1630 var Søren Mogensen Skriver i Aalborg (gift med kusinen).

⁸⁰⁶ Aalborg skiftebreve 1606-27, B.37-528, nr. 3.

⁸⁰⁷ Skifter 1617 og 1619 i Aalborg skiftebreve 1603-20, B.37-529, nr. 29a, fol.322, sp. fol.354 (1617).

⁸⁰⁸ Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1641-43. B.37-532, nr.37, f o1. 263.

⁸⁰⁹ C. Klitgaard: Gildesbrødre i Guds Legems Lav, s.330, i Fra Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff.

⁸¹⁰ Kancelliets brevbøger 1630-32, 1932, s.10, 12-113 og 183, hvor han blot kaldes Laurs Guds med, samt Aalborg rådstuebog 1629-32, B.1-97, fol. 8 (19.2.1630), hvor han benævnes som Laurs Nielsen Guldsmed.

⁸¹¹ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.181, tillæg I, s.7-8, D.H. Wulff: Mr. Hans Ægidiiden, Rektor i Aalborg, s.685, i Kirkehistoriske Samlinger, 3-3. 1887-82, s.679 ff, samt Vor Frue Kirkes bog over lejesteder i kirken 1616-1754, C.608-17, fol.123.

⁸¹² Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1629-33, B.37-530, nr.14, fol.101, samt Aalborg rådstuebog 1604-05, D.1-92, fol.2b (27.1. 1604).

⁸¹³ C. Klitgaard: Gildesbrødre i Guds Legems Lav, s.3127, i Fra Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff. P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd. 1, 1931, s.163, samt Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingmænd i Aalborg, 1879-80, s.126.

⁸¹⁴ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingmænd i Aalborg, 1879-80, s.126 og tillæg I, s.6, samt Vor Frue Kirkes bog over lejersteder i kirken 1616-1754, C.608-17, fol.77.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

6. Barbara Nielsdatter, født 1575-85 - vel omkr. 1580, død 1667⁸¹⁵. Gift 1. gang senest 1605 med Knud Rasmussen Hemmer (de Hemmer), født senest 1565, død 1622, optaget i Guds Legems Lav 1584⁸¹⁶. Gift 2. gang 1624-26 med enkemand, rådmann Johan Ertmann, født senest 1570 i Lübeck, død 1631 i Aalborg, hvor han 1590 blev optaget i lavet og blev borger 1598⁸¹⁷. Hans 1. og 2. kone Marie Grubbe og Anne Johansdatter døde henholdsvis 1602 og 1624.

Barbara Nielsdatter havde bl.a. sønnen Niels Knudsen, født ca. 1610-11, død før stedfaderen, nævnes med tilnavnet Bech. Ved skiftet 1623 var Laurs Nielsen Guldsmed lavværge for sin søster Barbara, mens Laurs Jensen (Sur) og Christopher de Hemmer (sidstnævntes svigersøn) var formyndere for børnene sammen med bl.a. Gregers Thomsen, der vel også kunne være søn af Thomas Laursen. 1632 nævnes Johan Brandt som formynder for sønnen Thomas Knudsen.

Af disse seks, som må være halv- og helsøskende, havde Johanne Laursdatter, ane 2.359, Laurs Nielsen Guldsmed, Johanne Nielsdatter og Barbara Nielsdatter hver en søn med navnet Niels Bech/Beck, ligesom de alle fire havde en datter Johanne, selv de to, der selv hed Johanne. Thomas Laursen, der ikke selv ses at have brugt tilnavnet Guldsmed, havde en søn med dette tilnavn. Desuden kan det anføres, at Johanne Laursdatter og Barbara Nielsdatter begge havde sønner med navnet Thomas, der opkaldelsesmæssigt passer fint ind i billedet.

Laurs Guldsmed

Det er uafklaret, om Laurs Guldsmed er identisk med den Laurits Guldsmed, der fik salig Hans Remsniders efterleverske Barbara Remsniders, og som blev borger 3. februar (fredagen næst efter purificatio Mariæ) 1559 for 4 dlr., eller med den Laurits Laursen Guldsmed, der blev borger og svor sin borgered 15. februar 1563. Sidstnævnte oprettede 1562 en kontrakt med Simon Simonsen om deling af jord, ligesom han 1567 blev optaget i Guds Legems Lav⁸¹⁸. - Det kunne måske ikke udelukkes, at det drejede sig om een og samme mand, der af en eller anden grund fik sit borgerskab fra 1559 fornyet i 1563. - Ellers er intet fundet om Laurs Guldsmed, der vist levede endnu 1572⁸¹⁹.

Niels Beck (Bech)

Laurs Guldsmed må være død i 1570'erne - vel ca. 1574, hvorefter enken giftede sig med Niels Beck, der senest 1580 lod sin søn døbe Laurs Guldsmed. - Niels Christensen Beck blev som allerede nævnt 1575 optaget i Guds Legems Lav og året efter borger i Aalborg.

Borgeren Niels Beck (Bech) modtog 1587⁸²⁰ skøde af stiftsbefalingsmanden Ove Lunge på kongens vegne på to ejendomme, som (den i 1583 afdøde) tolder Niels Andersens arvinger havde udlagt for tolderens gæld.

⁸¹⁵ C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Thomas Hopps Remarques ved Vor Frue Kirke udi Aalborg, opt. 1738, Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samlinger, kvart, 747b, kammerherre Frantz Thestrups samlinger til Aalborg bys historie.

⁸¹⁶ C. Klitgaard: Gildesbrødre i Guds Legems Lav, s.313, i Fra Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff, skifte 1723 i originale skiftebreve 1606-27, B.37-528, nr.5.

⁸¹⁷ C. Klitgaard: Gildesbrødre i Guds Legems Lav, s.321, i Fra Himmerland og Kær herred 1920, s.299ff, C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard, s.226, i Personalhistorisk Tidsskrift, 6-6. 1915, s.223ff, samt skifte 1632 i Aalborg skifteprotokol (originale breve) 1629-32, B.37-530, nr.47, fol.391.

⁸¹⁸ Aalborg bys bog 1535-1652, D.7-327, fol.372,75 og392, samt note 3 i Fra Himmerland og Kær herred 1915-17, fol.350.

⁸¹⁹ Chr. A. Bøje: Danske guld og sølv smedemærker før 1870, 1946, s. 176, med henvisning til Aalborg bys bog.

⁸²⁰ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.221, med henvisning til Nordjyllands Folkeblad 1877, efter Langebech om Det danske Selskabs Skrifter, pag.233.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Jokum Steffensen udstedte 12. juni 1603 (Pinsedag) et gælds-brev til Niels Beck, borger i Aalborg, på 200 dlr.; (sønnen) Laurs Nielsen Guldsmed var 1617 ejer af gældsbeviset, der da endnu ikke var helt indfriet⁸²¹.

27. januar 1604 var en sag for rådstueretten⁸²², hvor Mogens Skriver optrådte på sin hustrus fader Niels Becks vegne kontra Niels Thomsen og Poul Olufsen på salig Jens Thomsens børns vegne, som de var værger for.

Niels Beck eller Bech nævnes sidste gang 1608, da han skænkede 66 rdlr. 4 mk. til en kirke at fundere på Sct. Jørgens kirkegård, samt 100 rdlr. til de fattige⁸²³.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Tøving, 1988.

⁸²¹ Viborg landstings dombøger 1617A, v. Poul Rasmussen, 1972, s. 156, samt den originale dombog 1617A, B.24-513, fol.386b, hvor Laurids dog ikke udtrykkelig siges at være søn, ligesom Niels Beck ej heller siges at være død.

⁸²² Aalborg rådstuebog 1604-05, D.1-92, fol. 2b.

⁸²³ Aalborg rådstueregistratur, D.1-2, fol.24 og 32, samt Repertorium over Legater og milde Stiftelser i Danmark v. Hiort-Lorenzen og Salicath, bd.5, 1899, s.34

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 4.730 Frederik Christensen, f. før 1545, d. 1616.

Ane 4.731 Anne Munk, f. før 1545, d. senest 1602.

Fra omkr. 1567 var Frederik Christensen bosat i fødebyen Aalborg, hvor han 1570 tog borgerskab og 1579 blev rådmand. Han efterfulgte allerede 1580 faderen som borgmester, en bestilling, som han bestred til ca. 1674.

Frederik var født før 1545, måske før 1540, i Aalborg som søn af Christen Mikkelsen, senere rådmand og borgmester, og hustru Maren Turis eller Turisdatter. - Han døde 1616 over 70 år gl.⁸²⁴

Frederik Christensen blev gift 1. gang senest 1567 med Anne Munk af den hallandske adelslægt Munk; hun var faster til den kendte søfarer Jens Munk 1579-1628, der som 9-årigopholdt sig hos hende i Aalborg⁸²⁵.

Anne Munk var født før 1545 - vel på gården Hjørne/Hørne ved Varberg i Halland, datter af Niels Munk og hustru; mens faderen var af adelig slægt, synes dette ikke at være tilfældet med moderen. - Anne døde senest 1602 i Aalborg - måske af pest, som netop dette år hærgede byen.

Derpå blev Frederik Christensen gift 2. gang 1603⁸²⁶ med Margrethe Jørgensdatter. - Hun døde først 1644, begr. 27. januar.

Efter Frederik Christensens død skal hun - tidligst 1624⁸²⁷ være blevet gift 2. gang med enkemand Christen Munk i gården V. Gettrup i Ulsted sogn, død før 1654⁸²⁸.

Børn: Frederik Christensen havde tre børn: Af første ægteskab:

1. Bente Frederiksdatter, født senest 1565, **ane 2.365**. Hendes ældste søn var sin egen værge 1606.
2. Turi (Thure) Frederiksen, født senest 1570, død 1614 i Aalborg, hvor han 1591 blev optaget i Guds Legems Lav og 1594 blev borger⁸²⁹. Med sin kone fra 1603 Ingeborg Hansdatter, datter af borgmester Hans Lambertsen i Aalborg, havde han 8 børn, 2 døtre og 6 sønner, hvoraf den næstyingste var den kendte Frederik Thuresen, 1613-1675, stadshauptmand i København⁸³⁰. En anden søn var Niels Thuresen Munk, død ca. 1627, der 1624 havde været Jens Bangs skipper⁸³¹.

Af andet ægteskab:

3. 3 Anne Frederiksdatter, født tidligst 1604, død 1640. Gift senest 1630 med Thomas Gertsen i Aalborg.

⁸²⁴ Skifte 18. september 1676 i Aalborg Skifteprotokol (orig. breve) 1603-20, B.37-529, nr.27, fol.256, samt Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.93, 96, 124, I.4 og II.5.

⁸²⁵ Dansk biografisk Leksikon v. Engelstoft og Dahl, bd.16, 1939, s.211, samt Jens Munks Navigatio Septentrionalis v. P. Lauridsen, 1883, s. XII, hvor kilden til bl.a. opholdet i Aalborg anføres som Jens Munks nu forsvundne "egenhændige journaler", hvoraf den anonyme udgiver af værket 1723 havde taget uddrag.

⁸²⁶ Kancelliets Brevbøger 1603-08, 1915, s.49.

⁸²⁷ Skiftede 2. december 1623 med datteren Anne Frederiksdatter, Aalborg konceptskrifter 1584-1627, B.37-527, nr. 15.

⁸²⁸ Kr. Værnfeldt: Af Ulsted sogns historie, s. 46ff, i Fra Himmerland og Kær herred, 1953, s. 25ff.

⁸²⁹ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, s. 322, i Fra Himmerland og Kær herred, 1920, s. 309ff, samt Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1603-20, B.37-529, nr. 26, fol.230.

⁸³⁰ Dansk biografisk Leksikon v. Engelstoft og Dahl, bd.24, 1943, s. 100.

⁸³¹ D.H. Wulff: Jens Bang, Kjøbmand i Aalborg 1605-44, 1885-86, s. 109 ff, med henvisning til tingbogen 28.8.1635.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Frederik Christensen

Han og broderen Peder Christensen, Christen Mikkelsens sønner, blev 1567 optaget i Guds Legems Lav, hvorpå Frederik Christensen i 1570 tog borgerskab i byen. - Det var på grund af sin adelige afstamning, at Anne Muncksdatter 11. december 1567⁸³² fik kgl. bevilling til at bosætte sig i Aalborg, drive næring der og være fri for skat, hold og al borgerlig tyngde. - Hendes og Frederik Christensens vielse må have fundet sted allersenest 1568 - ja snarest senest 1565, da de jo havde en fuldmyndig dattersøn 1606.

Ifølge tingsvidne af Aalborg byting 28.april 1572⁸³³ fik Frederik Christensen, borger i Aalborg, tilskødet Christen Pedersens ladehus med kålhav, jord og ejendom liggende i Vor Frue sogn uden Østerport på den søndre side af gaden.

Som hørende til byens pænere borgerskab deltog Frederik Christensen livligt i aktiviteterne i Guds Legems Lav, hvor han 1573 og 1575 blev papegøjekonge ved de pågældende års fugleskydning. Og senest 1579 blev han udnævnt til rådmand⁸³⁴.

Efter at faderen Christen Mikkelsen, borgmester i Aalborg, efter kongebrev af 10. januar 1580 formedelst alderdom og skrøbelighed⁸³⁵ havde fået lov til at trække sig tilbage fra sin borgmesterpost, må sønnen have overtaget posten. - Af et tingsvidne af Aalborg byting 1. august 1580 fremgår, at borgmester Frederik Christensen havde en ejendom i Vor Frue sogn uden Østerport i væge.

Efter tingsvidner af 2. april og 7. maj 1582⁸³⁶ erhvervede Frederik Christensen sig en ejendom i Budolfi sogn syd for afdøde rådmand Mikkel Sørensen's ejendom ved Helligånds Hoved; ejendommen havde tidligere været ejet og beboet af Las eller Laurits Torbensen Bødker og blev overdraget ham af Christen Pedersen og Christopher Pedersen samt Peter v. Achen på egne, Hans Maltesen og Gregers Jespersens vegne.

Vinteren 1582-83 fik Frederik Christensen en væmmelig trolddomssag ind på livet, idet hans mor Maren Thuris eller Thures blev anklaget og fængslet for trolddom⁸³⁷. Frederik prøvede forgæves at få moderen løsladt mod kaution, men sagen må være endt med frifindelse.

Frederik Christensen var tydeligt nok en velhavende mand med mange folk i sit brød, - og flere af disse blev optaget i Guds Legems Lav. Jens Sørensen og Niels Sørensen, der begge tjente borgmester Frederik Christensen, blev optaget henholdsvis 1585 og 90 i lavet, hvor Christen Jensen, ligeledes tjenede Frederik Christensen, blev optaget 1608⁸³⁸. - Den nævnte Niels Sørensen, der tjente borgmester Frederik Christensen, nævnes i Kancelliets Brevbøger 25. marts 1590, da hans farbror Niels Mortensen i Mejlbj by i Aars herred blev fængslet for tyveri.

I følge et tingsvidne af 2. november 1590⁸³⁹ lod borgmester Frederik Christensen vurdere en ejendom i Vor Frue sogn østen åen, ligesom han i forbindelse med ejendommen, som han i 1572 havde købt uden for Østerport, efter tingsvidner af 27. juni 1597 og 5. september samme år fik overdraget endnu to ejendomme samme steds. Af Vibeke Hansdatter fik borgmester Frederik Christensen overdraget hendes kålgårdsjord og ejendom i Vor Frues sogn uden Østerport på søndre side af Adelgaden (Nørregade) næst vesten op til den gyde, som løb fra Adelgade ud til Søndre Løkke, og Knud Rasmussen overdrog ham ligeledes sin kålgårdsjord med ladehus og ejendom sst. næst vesten op til

⁸³² Kancelliets Brevbøger 1566-70, 1896, s.269.

⁸³³ Jyske købstadsarkiver i Rigsarkivet, Aalborg, tillæg s.45, perg 94.

⁸³⁴ Årbog, skreven af Kristen Staphensen, præst ved Budolfi Kirke det 16. de århundrede, m. fl. v. V. A. Secher, s.70, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-5, 1874-75, s. 68ff, samt P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s.162.

⁸³⁵ Kancelliets Brevbøger 1580-83, 1903, s.8, samt note 11, s.47, perg. 99.

⁸³⁶ Note 11, s.48, perg. 202-03.

⁸³⁷ Kancelliets Brevbøger 1580-83, og 27.12, 1582, samt 13.2.1583.

⁸³⁸ Note 6, Klitgaard, s.314, 323 og 1588-92, 1908, s.363.

⁸³⁹ Note 11, s. 49, perg.108-10.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

salig Søren Brixes gård og næst østen op til Frederik Christensens egen jord og ejendom, som han havde købt af Vibeke Hansdatter.

Da borgmester Frederik Christensen fejrede sit andet bryllup 1603 i Guds Legems Lavs gildehus⁸⁴⁰ overtrådte han det mål af tarvelig hed, som efter anordning af lensmanden på Aalborghus skulle udvises af borgerfolk ved slige fester, idet han lod servere mere end et måltid om dagen; lensmanden indberettede sagen for kongen, der 30. juni 1603 gav ham ordre om at tiltale Frederik Christensen derfor.

15. februar 1605⁸⁴¹ var Frederik Christensen sammen med den anden borgmester Niels Iversen og 6 rådmænd i retten, da bl.a. deres navne blev fundet på et magisk stykke papir i Anders Jensen Guldsmeds besiddelse. - Også senere under den store nordjyske hekseforfølgelse blev Frederik Christensen nævnt, idet nogle af heksene havde spændt snarer og garn ud i hans have ved Vor Frue Kirke for at komme ham til livs⁸⁴².

Af skiftet 1614 efter sønnen Turi (Thure) Frederiksen fremgår, at hans hovedejendom ved fjorden var en arv efter moderen Anne Muncksdatter, men endnu ved skiftet 18. september 1616 efter Frederik Christensen selv var han ejer af store rigdomme, der da kom til deling mellem enken Margrethe Jørgensdatter, hvis lavværge var Søren Fransen, og de øvrige arvinger, nemlig døtrene Bente og Anne Frederiksdøtre, samt den afdøde søn Turis 8 børn: Christen, Barbara, Lambert, Maren, Niels, Herman, Frederik og Hans.

Boet var ejer af adskillige ejendomme i Aalborg, bl.a. afdødes iboende stenhus på Torvet til 1.500 sldr., et andet og mindre til 450 sldr., huset på hjørnet af Strandstien med haven ved Skydebanen til 800 sldr., et par huse i Vor Frue sogn, stenhuset ved Skakbroen til 400 sldr., et hus i Kattesund, Abildgården ved rakkerens til 50 dlr., Abildhaven og ladehuset uden Østerport til 150 dlr., ladehus og kålgårdsjord uden Vesterport, en vejrmølle ved Utrup og endnu flere mindre huse og boder.

Desuden et stort skib til 300 dlr., 118 lod guld, sølv og adskilligt løvsøre bl.a. en del bøger - så som en skreven dansk lovbog, en, tysk retsbog o.s.v. - Frederik Christensen må have drevet sildefiskeri ved Nibe og Klitgaard, hvor han ejede salterboder og redskaber. Til deling var der 3.000 dlr. - Endelig afholdtes der skifte 2. december 1623 mellem enken Margrethe Jørgensdatter og hendes datter Anne Frederiksdatter, vel i anledning af Margrethes nye giftermål.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁸⁴⁰ Meddelelser om Slægten Secher 1903, s.584, 600 og 629 (7.12 334, samt Kancelliets Brevbøger, (Siker) samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med Knud Secher, 1939, s.34-36, med henvisning til Gildebogen, samt Kancelliets Brevbøger 1603-08, 1915, s.49.

⁸⁴¹ Smaastykker v. D.H. Wulff, s.331ff, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-1, 1866-67, s.326ff.

⁸⁴² C. Klitgaard: Den store nordjyske Hekseforfølgelse, s.115, 122 og 132, i Fra Himmerland og Kær herred, 1915-17, s.90ff.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 4.732 Anders Olufsen (Bang?), f. senest 1530, d. 1580-88.

Ane 4.733 Sidsel Jørgensdatter, f. senest 1540, d. efter 1592.

Fra omkr. 1560 boede Anders Olufsen (Bang?) i Horsens, hvor han fra rådmand senest 1566 var rådmand.

Anders Olufsen nævnes kun med tilnavnet Bang i den stamtavle over den lærde Ole Worms mødrene slægt, som litteraten Jens Worm opstillede 1767 på grundlag af Oles optegnelser fra 1611⁸⁴³. - Af Anders Olufsens seks børn hed de tre Bang til efternavn. Anders Olufsen, der var født senest 1530, tilhørte antagelig en østjysk slægt Bang, men kunne dog måske også være søn af borgmester Oluf Bang i Middelfart, nævnt 1521⁸⁴⁴.

Anders nævnes dog ikke sammen med Oluf Bangs fire sønner 1547, men deres bomærker minder en smule om Anders' søn Jørgen Olufsens⁸⁴⁵. Anders Olufsen levede 1580, måske også 1586, men var død 1589⁸⁴⁶.

Han blev gift før 1565 - vel omkr. 1560 - med Sidsel Jørgensdatter, født senest 1540 i Horsens, datter af borgmester Jørgen Olufsen og hustru Maren Jensdatter Jul eller Juul, jfr. Worms stamtavle. Sidsel Jørgensdatter levede endnu 1592.

Børn

Anders Olufsen og Sidsel havde seks levedygtige børn, som ikke nævnes på Worms stamtavle!, jfr. bevisførelse under sønnen Jørgen Olufsen⁸⁴⁷.

Børnene var:

1. Jørgen Olufsen, født senest 1565, **ane 2.366**.
2. Else Bang, født senest 1565, død 1635-45. Hun var i 1617 gift med Otto Wildstock i Horsens, der i 1627 ejede den ene af byens to eneste stenhuse⁸⁴⁸. Hun havde - vel med en tidligere mand end Wildstock sønnen Hans Felthus, født senest 1585 i Horsens, død 1648 i Aalborg, hvor han 1606 blev optaget i Guds Legems Lav og 1609 blev borger og 1613 rådmand⁸⁴⁹. - Hans kone Maren Jørgensdatter skulle i 1611 udsættes for trolddomskunster⁸⁵⁰. Hans Felthus' broder Anders Olufsen Bang, født senest 1595, blev borger i Aalborg 1618, men dræbt senest 1622 ved Nørsgaard i Slet herred⁸⁵¹.

⁸⁴³ J.G. Burman Beckers afskrift fra 1851 af Jens Worms stamtavle fra 1767, som i 1300-tallet tilhørte præsten J.O. Fabricius. – Afskriften landsarkivets del af slægten Worms samlinger, H.1 (1) -8.

⁸⁴⁴ Fritz Schönwandt: Hans Bang i Bogense, død 1560, med et afsnit om den ældre Bang-slægt i Vends herred, s.31 og 36-37, Personalhistorisk Tidsskrift, årg.100, 1980, s.27ff.

⁸⁴⁵ Meddelelser om Slægten Secher (Siker) samlet af dr. jur. V.A. Secher, 1. udg. 1885, s.21.

⁸⁴⁶ O. Fabricius: Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie, 1879, s. 221-22, samt Kancelliets Brevbøger 1588-92, s.749.

⁸⁴⁷ Jens Bangs arvinger i Jerslev herreds tingbog i foråret 1635 jfr. C. Klitgaard: To Storkøbmænd i Aalborg, Jørgen Olufsen og Jens Bang, s.17, i Personalhistorisk Tidsskrift, 8-5, 1926, s.13ff. samt skifter efter Just Rasmussen og stedsønnen Jens Tøgersen 1643 og 45 i Aalborg Skifteprotokol (orig. breve) 1641-43, B.37-532, nr.47, fol.455, nr.52, fol.505, samme 1643- 46, B.37-533, nr.185, fol.78 (spec.79b).

⁸⁴⁸ Viborg landstings dombog 1617, B.24-534, samt note 4, Fabricius, s.36.

⁸⁴⁹ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems fol.329 (27.9.1617), Lav, s.333, i Fra Himmerland og Kær herred, 1920, s.309ff, samt P. C. Knudsen, Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s.163, Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.127 og 11.7.

⁸⁵⁰ C. Klitgaard: Den store nordjydske Hekseforfølgelse, s.99, i Fra Himmerland og Kær herred, 1915-17, s.90ff.

⁸⁵¹ Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol.210b, D.H. Wulff: Jens Bang, Kjøbmand i Aalborg 1605-44, 1885-86, s.6, med henvisning til Aalborg rådstuebog 23. august 1622, samt Viborg Landstings dombog 1623. A, B.24-518, fol. 160b (26.4 .1623).

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

3. Margrethe Bang, født senest 1570, død efter 1645. Gift første gang senest 1589 med Johan Budtz (Butzius el. Budtzen), født senest 1565, død 1592-1600, nævnes 1589 sammen med sin svigermor som stude-eksportør i Horsens, ligesom enken Margrethe nævnes 1600 og 01 som eksportør⁸⁵².

Johan Butzius nævnes 1592 som kirkeværgen i Horsens, mens enken vel var den Margrethe Bossis, der i 1600 skulle udbetale penge til Knud Brahe⁸⁵³.

Hun blev derpå gift anden gang ca. 1602⁸⁵⁴ med Simon Titke (Tideke, Tidke eller Thitke) fra Flensborg, der nævnes 1608-17 som stude-eksportør i Horsens⁸⁵⁵.

Margrethes to mænds navne sammenblandes til Simon Budtz, da Ditlev Hansen Guldsmed fra Ribe⁸⁵⁶ beretter om herredagen i Horsens i januar 1609, hvor Christian IV med 200 ryttere boede i "Simon Budtzis hus" og holdt retterting i byen. - Ved den lejlighed blev Albert Skeel dødsdømt 25. januar og halshugget på Torvet to dage senere, friherren på Herningsholm Sigfred Rindschat dømt til livsvarig anbringelse på Dragsholm og Christoffer Rosenkrantz til Høgsbro blev dømt æreløs for falskneri.

Simon Titke nævnes 1676, 37, 34 og 40 som rådmand⁸⁵⁷, ligesom han 1638 solgte stude til Jens Bang i Aalborg.

4. Maren Juel, født senest 1570(?), død 1641. Gift 1. gang senest 1593(?) med Tøger (Jørgensen Husum), broder til Jens Bangs kone. Gift 2. gang med Just Rasmussen, død 1643, optaget i Guds Legems Lav 1606⁸⁵⁸. Efter Marens død blev Just gift 2. gang 1642 med Bodil Weidemann, der i 1645 blev gift 2. gang med Peder Pedersen Løgstør. Maren Juel, der var opkaldt efter sin mormor, havde kun et barn, sønnen Jens Tøgersen, der døde 1643-45 eller før i Ostindien, vel identisk med skipper Tøger Husums søn, der 1613 blev optaget Guds Legems Lav. - Jens Tøgersens arvinger var moderens søskende.
5. Jens Bang, født før 1580 - ca. 1575(?), død 1644, optaget 1600 i Guds Legems Lav og 1605 borger i Aalborg⁸⁵⁹. Den stridbare, men rige Jens Bang byggede 1623 sit prægtige stenhus i Aalborg, der er enestående i Norden. Gift senest 1605 med Maren Jørgensdatter, død 1639, der sikkert var datter af Jørgen Jensen (Husum) og steddatter af Peder Nielsen Finde.
6. Anne Andersdatter Juel eller Juul, født før 1585, død 1649⁸⁶⁰. Gift før 1605 - vel omkr. 1600 - med Didrik Grubbe, født senest 1570, død 1643, optaget i Guds Legems Lav 1590, borger

⁸⁵² Kancelliets Brevbøger 1588-92, s.287 (20.11.1589), samme 1596 1608, 1913, s.528 og 678 (9.9.1600, 25.10.1601).

⁸⁵³ Horsens kirkers stolebog 1652, C.621-7, med kopi af en gl. kirkebog udskreven 1565, samt Knud Brahes Skrivkalender for Aaret 1600 ved A. Heise, s.222, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-5, 1874-75, s.207ff.

⁸⁵⁴ Hans Titke, født i Flensborg, havde 1617 tjent sin broder Simon i Horsens i 15 ar, Viborg Landstings dombog 1677. B, B.24-534, fol. 329 og 340 (27.9.1617).

⁸⁵⁵ Kancelliets Brevbøger 1603-08, 1915, s.737-38, 739 og 776 samt Poul Enemark: En Købmandsskæbne i Aalborg i begyndelsen af 17. aarhundrede, s.9, i Erhvervshistorisk Årbog, IX,1957.

⁸⁵⁶ Ole Degn: Livet i Ribe 1560-1700 i samtidiges optegnelser, 1971, s.148-49, hvor Ditlev Hansen Guldsmeds optegnelser, Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samling, kvart, 1353b, meddeles s.145ff.

⁸⁵⁷ Note 4, Fabricius, s.223, samt Bidrag til Horsens Bys Historie v. Vilhelm Bang, efter O. Fabricius' Samlinger, s.353, 55 og 58, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 2-3, 1889-90, s.351ff, med henvisning til tingbogen 23. august og 4.oktober 1631, 9. september 1641 og 30. juni 1640, note 9, Wulff, s.200, med henvisning til Aalborg Tingbog 12. marts 1641.

⁸⁵⁸ Note 7, s.333, skifter i note 5, samt note 7, s.337.

⁸⁵⁹ Note 7, s.329, samt Dansk biografisk Leksikon v. Cedergreen Bech, bd.1, 1979, s.410-11.

⁸⁶⁰ C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard, s.225-26, efter rektor Thomas Hopps Remarques v. Vor Frue Kirke udi Aalborg opt. 1738, Det kgl. Biblioteks Ny

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

1593 i Aalborg, rådmand fra 1606 og borgmester fra 1630⁸⁶¹. - Han var fra Lübeck og måske søn af Henrik Grubbe i Lübeck, der 1545 blev optaget i Guds Legems Lav. Anne og Didrik Grubbe blev stamforældre til en lang række kendte folk som politikeren Christian Colbjørnsen i 1749-1874, den norske historiker P. A. Munch, 1810-1863, maleren Edvard Munch, 1863-1944, digteren Edvard Storm, 1749-1794, og violinisten Ole Bull, 1810-1880, samt den danske historiker Jacob Langebeck, 1710-1775, og de svenske adelsslægter Grubbenfelt og Dahlcrona⁸⁶².

Anders Olufsen

Han nævnes 1566 som rådmand og kirkevæрге i Horsens, hvor han vel var den mand af samme navn, der til Vor Frelsers Kirke skænkede en prædikestol, hvoraf en del nu sidder i prædikestolen i Klosterkirken⁸⁶³.

I 1580 - og vist også i 86 - nævnes han som rådmand, ligesom han - Anders Olesen - og svogeren Oluf Jørgensen m.fl. 11. juli 1580 blev fritaget for at svare sise - af gift - af 30 læster Rostock-øl, som de efter Kongens skrivelse havde købt for det tilfælde, at Kongen og kurfyrsten (af Sachsen) var kommet til Horsens⁸⁶⁴. Men han må være død senest 1589, da Johans Butzius og hans hustrus moder Citzelle Jørgensdatter i Horsens fik kgl. bevilling til at udføre hundre øksne - stude - af landet, ligesom Sidtsele, Anders Olufsens borgerske i Horsens, sammen med andre 1. marts 1592 nævnes som havende udført 10 tdr. saltetkød på trods af Kongens forbud (7. december 1588); de ønskede forseelsen eftergivet, da de ikke kendte loven⁸⁶⁵.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

kgl. Samling, kvart, 747b, kammerherre Thestrups Samling til Aalborg Bys Historie, skifter Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1649, B.37-536, nr.13, fol.99, samt Svend B. Olesen: Om Didrik Grubbes epitafiebillede Fra Himmerland og Kær herred, 1962, s.229ff, og samme: Didrik Grubbe, s.30ff, i Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd.1, Aalborg-bogen 1972.

⁸⁶¹ Note 7, Tauber og Nielsen, s.100, 1.4og 11.5, samme note, P.C. Knudsen, s.159 og 63, samme note, Klitgaard, s.321.

⁸⁶² C. Klitgaard: Optegnelser vedrørende Familien Røring i Personalthistorisk tidsskrift, 7-6, 1921, s.151ff. H. Støvring-Nielsen: Slægten Schytte på Mors i Historisk årbog for Thisted amt, 1969, s.279ff.

⁸⁶³ Note 11, Stolebogens afskrift af kirkeregnskab 1566, samt Traps Danmark, 5. udg., Skanderborg amt, 1964, s.417.

⁸⁶⁴ Note 4, s.221-22, samt Kancelliets Brevbøger, 1580-83, 1903, s. 110.

⁸⁶⁵ Kancelliets Brevbøger 1588-92, s.287 og 749.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 4.734 Poul Pop, f. omkr. 1530(?), d. 1597.

Ane 4.735 Marine Jørgensdatter, f. før 1540, d. 1599.

Fra 1562-63 boede Poul Pop i Aalborg, hvor han fra 1573 var rådmand samt 1576-79 og igen 1591 borgmester.

Poul Pop, der af Tauber og Nielsen⁸⁶⁶ - måske efter Peder Dyrskjøt, er udstyret med mellemnavnet Poulsen, er ikke set nævnt således i originale kilder, hvor hans efternavn ofte er stavet Poppe, men også Popp og Pop.

Om familien oplyser den ansete vendelbo-genealog Peder Dyrskjøt i et brev fra 1702 til biskop Jens Bircherod i Aalborg⁸⁶⁷, at en af slægten Popp havde en af skipper Klements døtre, hvor efter Poul Pop således antagelig må antages at have været dattersøn af skipperen; men spørgsmålet kan desværre ikke belyses nærmere.

Poul Pop, der var født senest 1538 - vel omkr. 1530, var måske indvandret fra Lübeck⁸⁶⁸. - Slægtsnavnet er vist af frisisk oprindelse og kendes flere steder fra det nordvestlige Tyskland, således nævnes en skipper Anders Pop fra Emden ved Ems' udløb i 1569 i Kancelliets Brevbøger⁸⁶⁹, hvor en skipper Mouritz Pop nævnes 1564 og 1586 Barbert Pop, Kongens rustmester i København.

Poul Pop døde 27. november 1597 (første søndag i Advent) ved 2 slet om natten⁸⁷⁰ og blev begravet i Vor Frue Kirke, hvor der endnu 1738 hang en trætavle - et epitafium - over ham, hans kone og hendes første mand⁸⁷¹.

Han blev gift 1563 i Aalborg, hvorom Christiern Nielsen Juels årbog oplyser⁸⁷²:

Anno 1563, Dominica Septuagesima, som var 7. februar, stod Pouel Poppes "fæsten øl" i Aalborg med Jørgen Knudsens datter Maren, som var Peder Becks efterleverske.

Maren eller Marine Jørgensdatter, der var født før 1540, var datter af Jørgen Knudsen, senere rådmand i Aalborg, og hustru Johanne Hansdatter.

Marine havde været gift 1. gang med Peder Beck, der angives død allerede 5. oktober 1561⁸⁷³. Peder Beck, der havde været slotsskriver på Aalborghus, overtog 9. april 1554 toldvæsenet i Aalborg, forlenedes 5. juli 1556 med den lille herregård Tustrup i Fræer sogn ved Rold skov og endnu nævnes som tolder 28. oktober 1558, ligesom kgl. Majestæts tolder Peder Beck blev borger i Aalborg for 4 dlr. i 1557⁸⁷⁴.

⁸⁶⁶ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.90, 95-96, I.4 og II.5.

⁸⁶⁷ Peder Dyrskjøts Breve til Biskop Jens Bircherod i Aalborg v. N. Hancke, s.258, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-3, 1870-71, s.225ff, efter Det kgl. Biblioteks samling Addit. 117, folio.

⁸⁶⁸ Svend B. Olesen: Om Didrik Grubbes epitafiebillede, s.231, Fra Himmerland og Kær herred, 1962, s.229ff, samt samme: Povl Pop, s.10, i Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd.1, Aalborgbogen 1972.

⁸⁶⁹ Kancelliets Brevbøger 1566-70, 1896, s.487 (8.8.1569), samme 1561-65, 1893-95, s.383 (7.2.1564), samme 1584-88, s.514 (28.5.1586).

⁸⁷⁰ Årbog, skreven af Kristen Staphensen, præst ved Budolfi. Kirke i Aalborg i det 16.de århundrede, m.fl. v. V.A. Secher, s.78, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-5, 1874-75, s.68ff.

⁸⁷¹ C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard, s.223, i personallistorisk Tidsskrift, 6-6, 1975, s.223ff, efter rektor Thomas Hopps Remarques Ved Vor Frue Kirke udi Aalborg, opt. 1738, i Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samling, kvart, 747b, kammerherre Frantz Thestrups samlinger til Aalborg bys historie.

⁸⁷² Uddrag af Præsten Christiern Nielsen Juels Aarvog v. H. F. Rørdam, s.354, i Kirkehistoriske Samlinger, 2-5, 1869-71, s.342ff.

⁸⁷³ Kilde 1, s.95, med henvisning til note 6 ' s kilde; Klitgaard nævner ingen datoer, men måske disse nævnes i Marmora Danica, bd.2, s. 247, hvortil kilde 1 også henviser.

⁸⁷⁴ Kancelliets Brevbøger 1551-54, 1885-86, s.308, 1887-88, s.31 og 276, samt Aalborg bys bog 327, fol.370. samme 1556-60, 1535-1652, D.1-327, fol.370.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Maren Jørgensdatter døde 25. maj 1599.

Børn

Hun havde mindst 3 børn:

Af første ægteskab:

1. Mette Pedersdatter Beck, født omkr. 1560. Gift 1579⁸⁷⁵ med Henrich Dirichsen, søn af Dirich Lambertsen i Aalborg.

Af andet ægteskab:

2. Maren Poulsdatter Pop, født i 1560'erne, **ane 2.367**.
3. Poul Pop (Poppe), født før 1580, død 1630⁸⁷⁶, optaget Guds Legems Lav 1600, 1602 værge for Hvorup Kirke og 1610-11 bruger af gården Hvorupstorp, som familien havde haft i brug siden mor faderen Jørgen Knudsens tid⁸⁷⁷. Gift med Else (Elsebede) thor Smeden fra Flensborg, der overlevede ham.

Poul Pop

Allerede 1562 - 17. maj (pinsedag) - blev "Pouil Poppe" optaget i det ansete købmandsgilde Guds Legems Lav, hvorefter han Pouill Poppe - 11. juni 1563 (fredagen næst efter Trinitatis-søndag) fik borgerskab for den almindelige betaling 12 mk.⁸⁷⁸

Straks efter giftermålet var Poul Pop så velhavende, at han og svigerfaderen kunne forstrække Frederik II med penge i forbindelse med Den nordiske Syvårskrig; Kongen udstedte 3. august 1563 et gældsbrev til Hans Husom, Jørgen Knudsen og Pouil Poppe, borgere i Aalborg, på 650 jochimsdaler og 300 mk. i danske markstykker, som de skulle have tilbage efter 3 års forløb. Men så sent som 26. oktober 1587 indleverede Poul Pop brevet til Kongen på Koldinghus⁸⁷⁹, så da var sagen altså endnu ikke bragt ud af verden.

1571 byggede Poul Pop sit prægtige 2-etagers hus på nordsiden af Torvegade, der fra Brødregyde førte ned til Skakbroen over Østerå og over til Gammeltorv og Budolfi Kirke⁸⁸⁰. Husets pragtfulde dørparti findes nu på Museet i Aalborg, mens selve bygningen, der blev nedrevet 1909 i forbindelse med det store gadegennembrud Østerågade-Boulevarden, blev genrejst knap 30 år efter i købstadsmuseet Den gamle By i Århus, hvor det nu danner rammen om apoteket.

Dørtræet bærer bl.a. Poul Pops bomærke, der genfindes i Vor Frue Kirke på prædikestolen, som Poul Popp og hustru Maren Poppis skænkede sammen med en lysarm.

Desuden findes hans bomærke på en tykmavet tinkande, der har sin plads på bordet i det lokale museums Aalborgstue. Kanden blev fundet under 2. verdenskrig, da man gravede ud til

⁸⁷⁵ Peder Hegelunds almanakoptegnelser 1565-1613, v. Bue Kaae, 1976, s.134 samt C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, s. 303, i Fra Himmerland og Kær herred, 1919, s.299ff, sidst med henvisning til Gildebog, fol.77b.

⁸⁷⁶ Note 10, Klitgaard, årbogen 1920, s.330, Chr. Petresch Christensen: Hvorup Kirke i Kjør Herred, s.332-33, i Fra Himmerland og Kær herred, 1921-23, s.321ff, samt skifte i Aalborg skifteprotokol (orig. breve) 1629-32, B.37-530, nr.15/16, fol.135.

⁸⁷⁷ Kr. Værnfelt: Historien om de tre Torper, s.55, i Fra Himmerland og Kær herred, 1968, s. 5ff.

⁸⁷⁸ Note 10, Klitgaard, årg. 1915-17, s.347, samt note 9, Aalborg bys bog.

⁸⁷⁹ Kancelliets Brevbøger 1561-65, 1893-95, s.305-06.

⁸⁸⁰ Indskrifter på gamle Huse i Aalborg ved D.H. Wulff, s.182-83 i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-1, 1866-67, s.181ff, Bidrag til Aalborg Bys Historie v. D. H. Wulff, s.41 1 (Skakbroen), i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 23, 1891-93, s.379ff, samt Svend B. Olesen: Povl Pop, s.10ff, Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd.1, Aalborg-bogen 1972. Tegning af dørtræet af Haakon Spliid i Jydske Købstæder, Arkitektur og Kultur v. Harry Söiberg, H. Zangenberg og Helge Sögaard, - Bomærket alene er gengivet i Otto Smith: Aalborg, 1936, s. 49. 1931, s.146.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

beskyttelsesrum i bibliotekets have syd for Vor Frue Kirke. - Efter at museet havde givet kanden hæderspladsen på bordet, er det blevet påvist, at der slet ikke er tale om en drikkekande, men tvært imod om en natpote til flydende besøgelse. - Men kanden er siden forblevet stående på bordet.

Poul Pop ejede flere ejendomme i byen, hvor han således ejede den såkaldte Toldergaard på Gammeltorv, som han solgte 1596 til Didrik Grubbe⁸⁸¹ denne gård - byens anseeligste privatbygning før Jens Bang byggede sit stenhus - blev også kaldt Kong Hans' Gård, fordi denne konge efter traditionen skulle være død der 1513. Gården, der bar navnet Toldergaarden efter sin bygherre, kongerne Hans' og Christian II's tolder Hans Bartholomæusen, var et stenhus i 3 etager med 6 fag mod Gammeltorv og 14 fag langt; det blev først nedrevet 1872 og lå, hvor nu Den danske Provinsbank har sin Aalborg-afdeling.

Som en anset mand blev Poul Pop senest 1573⁸⁸² rådmand, hvorefter han 1575-76⁸⁸³ overtog den ene af byens to borgmester poster.

Ifølge et udateret brev fra 1576⁸⁸⁴ overdrog Kronen til Pouel Pop, borgmester i Aalborg, et lille forfaldent stenhus i Aalborg nord for hans eget hus og på østre side af Tinget (på Gammeltorv, altså ejede Poul Pop i 1576 Toldergaarden).

Huset skulle tidligere have tilhørt Børglum Kloster, men var i 76 så forfaldent, at ingen kunne bo deri; han skulle årligt svare 1 dlr. i jordskyld til Kronen og holde huset i stand med gode købstadsbygninger.

Hvervet som borgmester lagde åbenbart meget beslag på Poul Pop, for efter ansøgning udstedtes 22. februar 1579⁸⁸⁵ der åbent brev om, at Poul Pop, borgmester i Aalborg, der formedelst borgmesterbestillingen måtte forsømme sin egen næring meget, måtte blive kvit for stillingen til førstkommende maj, hvorfor lensmanden skulle udpege en anden i hans sted.

Da han nu var sluppet for hvervet, ville borgmestrene og råd åbenbart sætte ham højt i skat, for 25. maj 1586⁸⁸⁶ udgik der befaling om, at Poul Pop, borger i Aalborg, ikke herefter måtte besværes med større skat, told og anden kgl. og borgerlig tyngde, end den bedste mand i byen.

Poul Pop var en driftig mand, der havde mange i sit brød. - Således blev flere optaget i Guds Legems Lav, om hvem det hed, at de var i tjeneste hos Poul Pop eller rettere Poppe, som han i regelen kaldes. 1570 og 75 blev Peder Ibsen og Jens Jørgensen, begge tjenende Poul Poppe optaget⁸⁸⁷, ligesom der i 1584 blev optaget en Henrik Buckelmand, Poul Poppis skipper på det store skib, samt i 1585 Evert Strattmand, tjenende Poul Poppe. - I 1594 blev både Anders Poulsen, skipper på Poul Poppis skib, og Jens Andersen, tjenende Poul Pop, optaget i lavet.

6. januar 1588 (Hellig 3 Kongers Dag) blev både Jørgen Olufsen af Horsens, Poul Poppis svoger (svigersøn), og Mogens Heningsen optaget⁸⁸⁸. - Sidstnævnte var den berømte eller snarere berygtede færing Mogens Heinesen, 1545-1589, der efter en tid i hollandsk kaperfart i 1587 nedsatte sig i Aalborg, men som i 1589 blev henrettet i København.

⁸⁸¹ Svend B. Olesen: Didrik Grubbe, s.30ff, i Fra Povl Pop til Poul Pagh, bd.1, Aalborg-bogen 1972, samt Peder Dyrskjøts brev fra ca. 1704 til biskop Jens Bircherod i Aalborg, s.276, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-3, 1870-71, s.225ff, v. N. Hancke efter Det kgl. Biblioteks samling Addit. 117, folio.

⁸⁸² Note 5, s.70.

⁸⁸³ P.C. Knudsen, Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s.159 og 162.

⁸⁸⁴ Kancelliets Brevbøger 1576-79, 1900, s.125.

⁸⁸⁵ Samme, s.574.

⁸⁸⁶ Samme 1584-88, 1906, s.512.

⁸⁸⁷ Note 13, Klitgaard, s.352, samme i årbog 1920, s. 303, 312 og 314, samt s. 327 og 329.

⁸⁸⁸ Samme, årbog 1920, s.317-18 samt Dansk biografisk Leksikon v. Cedergreen Bech, bd. 6, 1980, s.192.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Poul Pop kom i 1587-89 i samarbejde med Mogens Heinesen, hvilket vist blot bragte fortrædeligheder. - I al fald nævnes den 30. juni 1597⁸⁸⁹ en trætte mellem Poul Poppe, der da igen en kort tid var borgmester, og Albert Lutter i Hamborg angående noget klæde, som skulle have tilhørt Mogens Heinesen, med hvem Poul Poppe havde været i kompagni eller "madskabi" (maskepi).

Poul Pop lånte penge ud mod pant i fast ejendom, hvilket kunne volde visse vanskeligheder. - Således fik han via Kongen udvirket, at det 10. oktober 1588⁸⁹⁰ henstilledes borgmestre og råd i Viborg at hjælpe Poul Poppe, borger i Aalborg, til lov og ret, idet han havde fået Niels Tranes gård i Viborg med 2 boder i pant for 600 dlr. samt renter; han ville nu enten have Niels Tranes arvinger til at indløse eller have ejendommen overdraget.

Det er også muligt, at han kunne være hård i pengesager, for ifølge Kancelliets Brevbøger 19. juni 1593⁸⁹¹ havde Marine Pedersdatter i Aalborg beklaget sig over, at hendes afdøde mand i stor nød og trang under sin sygdom havde pantsat sine huse og jord i Aalborg; disse panter var siden kommet i Poul Poppes besiddelse, hvorfor hun ønskede hjælp mod Poul Pop, hvilket blev pålagt borgmestre og råd.

Det sidste vi hører om Poul Pop er, at han af hertug Karl i Stockholm, den senere svenske konge Karl IX, havde fået et skib overdraget som betaling; men de danske toldere i Helsingør havde ikke villet lade skibet passere Øresund, fordi de havde instruks om, at anholde svenske skibe. - Poul Pop fik derfor 10. oktober 1597, 72 måned før sin død, udstedt kongelig fripas for skibet⁸⁹².

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁸⁸⁹ Kancelliets Brevbøger 1588-92, 1908, s.622.

⁸⁹⁰ Samme, s.102.

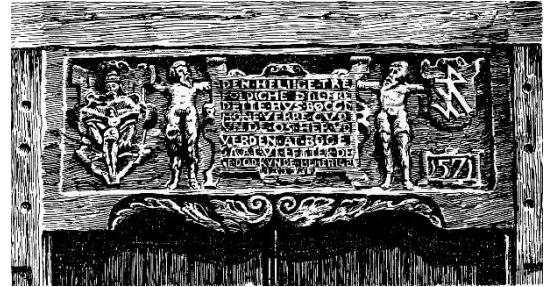
⁸⁹¹ Samme 1593-96, 1910, s.87.

⁸⁹² Samme 1596-1602, 1913, s.274.

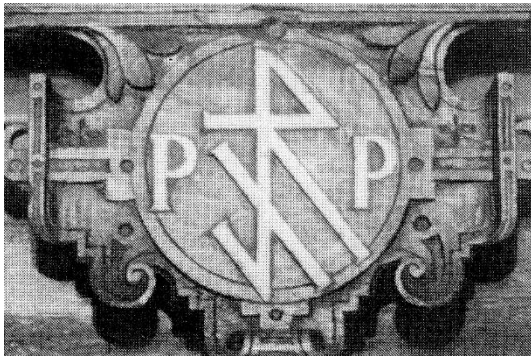
Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

*Poul Pops hus på hjørnet af Torvegade og Brødregade.
Nu i Den gamle by, Aarhus.*

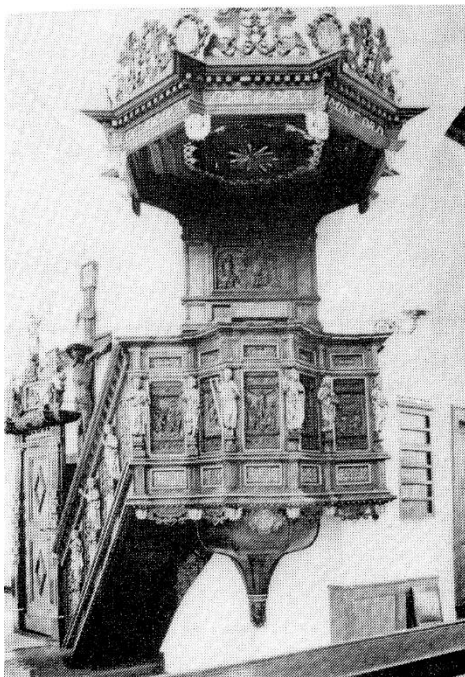
Dørtræet fra Poul Pops hus. 1571.

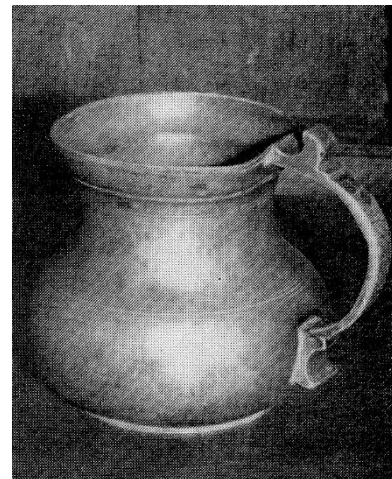
Poul Pops bomærke på prædikestolen.

Toldegaarden.

*Prædikestolen i Vor Frue kirke. Gave fra Poul Pop og
hustru 1581*

*Poul Pops natpote. Jordfund i Vor Frue kirke. Nu på
Aalborg historiske museum.*

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 5.672 Søren Mortensen f. før 1515, d. 1569-75.

Ane 5.673 N.N.

Søren Mortensen, nævnes 1544-69 som selvejerbonde i fødegården i Glerup i Vesterbølle sogn. Gården blev overtaget af sønnen Morten, ane 2.836.

Søren Mortensen blev født før 1515 i Glerup i Vesterbølle sogn og døde sst. 1569-75. Han var søn af Morten Byrialsen og hustru.

Søren Mortensen blev gift før 1550, men hans kone er ganske ukendt.

Børn

Parret havde mindst et barn:

1. Morten Sørensen, født før 1550, **ane 2.836**.

Søren Mortensen

Som de fleste andre storbønder synes også Søren Mortensen under den såkaldte Grevens Fejde at have holdt på den forkerte hest, nemlig Skipper Clement, med det resultat til følge, at han givetvis har mistet sine selvejerrettigheder, som han derpå en halv snes år senere generhvervede, idet Kong Kristian III 4. marts 1544 ses at have udstedt et skøde til ham på halvdelen af gården i Glerup samt på halvdelen af Skerup, som var en ødegård. Af skødet fremgår det, at Søren Mortensen kunne beholde disse ejendomme med samme rettigheder som tidligere, bl.a. mod et løfte om hulskab og troskab over for den danske Konge.

1569 ses Søren Mortensen i øvrigt at være blevet stævnet for Viborg Landsting af Thomas Svendsen i Spanggaard, som anklagede Søren Mortensen for nogle sår og skrammer, som denne havde givet Thomas Svendsens tjener Christen Pallesen.

Søren Mortensen, hans far og farfar samt deres søskende hørte til den kreds af personer, som man endnu i dag betegner som Rinds Herreds knaber, som er udførlig omtalt i herredsfoged Christen Sørensen Thestrups håndskrevne værk: "Rinds Herreds Krønike". Her hedder det indledningsvis:

"Rindsherreds Knaber kaldtes Folkene i denne egn eller, herres fordoms tid, hvilket denne da meget bekvemme del i henseende til deres stridbarhed og mandighed, så og at de meste vare rige selvejer bønder, men tabte en stor del heraf ved Skipper Clemens opløb Anno 1534, thi da Skipper Clemen havde vundet slaget i Leerå Sige, forfulgte han sin Victorie såvidt han kunde sønder på over hele landet og lod sig svære og hylde af bønderne kom i Kongens unåde, og miste alt deres selvejergods, de som vare formuende købte det igen af Kongen, men resten fik det aldrig mere, hvor overså og størstedelen siden er bleven til Propriertair slaver, ere de fleste indbyggere her herredet siden efterhånden bleven forarmede, som da er den der gjør forsagt så er dette navn Rindsherreds Knaber aflagt og forglemt som at det nu om stunder liget eller intet bruges."

1575 ses arvingerne at have handlet med deres arvelodder i Glerup og Skerup(?).

Kilde: Nordisk Slægtsforskning; Skals: Slægten Dalsgaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

13. generation: Tip¹⁰-oldeforældre: Ane 8.192-16.383:

Ane 9.416 Mogens Pedersen, f. senest 1500, d. 15...

Ane 9.417 Kirsten Christensdatter, f. senest 1500, d. 15...

Mogens Pedersen var - antagelig fra giftermålet før 1530 - bosat i Skinderup i Ulbjerg sogn⁸⁹³.

Mogens Pedersen blev født senest 1500 i Torup i Simested sogn som søn af Peder Oggesen (*Aagesen*) og hustru Gertrud, se nedenfor. - Hans dødsår kendes ikke, men må vel ligge omkr. midten af 1500-tallet eller senere.

Han blev gift før 1530 med Kirsten Christensdatter, der vel også var født senest 1500. Hun var datter af Christen Pedersen i Tostrup by og sogn og hustru Anne Ibs- eller Jepsdatter.

Børn

Om sin fars 7 søskende oplyste borgmester Niels Jacobsen i sine optegnelser fra 1609-16:

1. Jep Mogensen, født senest 1530, **ane 4.708**.
2. Peder Mogensen, bosat i Hverrestrup i Simested sogn, far til Christen Pedersen i Munke-Bjergby på Sjælland.
3. Gertrud Mogensdatter, bosat i Tostrup by og sogn.

Hun havde 3 børn, nemlig Mogens Andersen, død før 1676.

Anne Andersdatter, gift med Niels Andersen i Tostrup, samt Maren Andersdatter, gift med Jens Brock i Troelstrup i Tostrup.

4. Maren Mogensdatter, bosat i Bjerregrav by og sogn. Hun havde smukke voksne børn og blev død udi en skarp pestilens med mand og børn, - og godset henrøvet.
5. Anne Mogensdatter, gift med Christen Nielsen i Skinderup. De havde mandvoksne og gifte børn, dog alle døde.
6. Karine Mogensdatter, levede 1616, men var barnløs. Gift med Niels N.N. i Krogstrup (i V. Hornum sogn) i Aars herred.
7. Poul Mogensen, død uden livsarvinger.
8. Christen Mogensen, død uden livsarvinger.

Mogens Pedersen

Han boede ifølge sønnesønnen Niels Jacobsens optegnelser i Skinderup, som må være Skinderup i Ulbjerg sogn, hvor der i 1600-tallet lå 3 mindre gårde⁸⁹⁴ på, grænsen til Tostrup sogn, hvor Skinderup Mølle nu ligger ved Skindesbro. - Gården i Skinderup blev vel overtaget af datteren Anne og svigersønnen Christen Nielsen.

Ifølge sønnesønnen mistede Mogens Pedersen sine selvejerrettigheder i Klements-fejden i 1530'erne.

Vedr. Mogens Pedersens forældre Peder Oggesen i Torup i Simested sogn og hustru Gertrud vides blot, at Gertrud var gift 2 gange. - Af søskende havde Mogens Pedersen blot en halvbroder:

Erik Jensen i "Smidstrup", hvis søn Jens Eriksen i Tolstrup var far til Christen Jensen, skriver på Mariager Kloster og Dragsholm på Sjælland⁸⁹⁵. - Mon ikke Smidstrup er en skrive- eller læsefejl for Sundstrup, der ligesom Tolstrup ligger i Ulbjerg sogn?

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bertelsen, 1982.

⁸⁹³ Kendskabet til dette ægtepar stammer udelukkende fra sønnesønnen Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s. 13 og 16.

⁸⁹⁴ Henrik Pedersen: De danske Landbrug (1688), 1928, s.264.

⁸⁹⁵ Kilde 1 side 17.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.418 Niels Vognsen, f. før 1500, d. efter 1532.

Ane 9.419 Maren Mortensdatter, f. senest 1500, d. 15...

Fra omkr.1520 var Niels Vognsen bosat i fødebyen Guldager i Simested sogn⁸⁹⁶.

Niels Vognsen blev født før 1500 i Guldager i Simested sogn som søn af Vogn Kjeldsen og hustru Karine Nielsdatter.

Niels Vognsen døde efter 1532 - vel også efter 1550.

Han blev gift før 1535 - måske omkr. 1520 - med Maren Mortensdatter. Hun var født - vel senest 1500 - i Rold by og sogn i Himmerland, datter af Morten Mortensen og hustru Maren; dette ægtepar havde 3 børn, der var gift med 3 børn af Niels Vognsen i Guldager.

Maren Mortensdatter døde vel efter 1550.

Børn

Dattersønnen Niels Jacobsen oplyser 1609-16 følgende om sin moders søskende:

1. Kay Nielsdatter, bosat i Tollestrup, vel i Hvilsom sogn, døde uden børn.
2. Christen Nielsen, (født senest 1515?), bosat i Simested by og sogn. Han havde sønnen Mikkel Skriver (Blick) i Kællingtand i Gislum sogn, som også havde gifte børn (i 1616). Han var den Mikkel Christensen Blick, slotsskriver på Riberhus, der i 1570 fik fætterten Niels Jacobsen forflyttet fra latinskolen Aalborg til Ribe, hvor han kom i kost på Riberhus⁸⁹⁷. - Mikkel Christensen må være født senest 1540, hvis han er identisk med den Mikkel Skriver, hvis datter Kønne eller Kjøonne Mikkelsdatter, død tidligst 1620, blev gift 1578⁸⁹⁸ med Niels Krag, ca. 1550-1602, professor, diplomat og historiograf; parret blev skilt 1588. Mikkel Skriver, der altså i begyndelsen af 1600-tallet boede i Kællingtand, skal før 1634 være blevet afløst af sønnen Anders Mikkelsen⁸⁹⁹.
3. Tyge Nielsen; hans børn er alle døde.
4. Vogn Nielsen, haver mange gode børn.
5. Maren Nielsdatter, haver mange gode børn.
6. Kirsten Nielsdatter, havde også mange smukke børn og børnebørn.
7. Anne Nielsdatter, død i ungdommen, ugift.
8. Jortred Nielsdatter, død i ungdommen, ugift.
9. Morten Nielsen, ugift, tjente på Odensegaard (Odense Slot) som ride foged; han blev slået ihjel på Fyn og mand draberens dømt fredløs.
10. Karine Nielsdatter, født senest 1535, **ane 4.709**.

Niels Vognsen

Som dattersønnen Niels Jacobsen oplyser, tilhørte Niels Vognsen i Guldager - en landsby med 6 pæne store gårde i Simested sogn⁹⁰⁰- klassen af jordegne eller fribønder, der i Klements-fejden i 1530'erne mistede deres selvejergods.

Niels Vognsen var en af sin tids mest velstående bønder i hele Viborg stift. -Til den skat, som blev udskrevet 1524⁹⁰¹, betalte han 2 mk. medens den højeste skatteansættelse blandt bønderne i stiftet synes

⁸⁹⁶ Dattersønnen Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s.14 og 16-17.

⁸⁹⁷ Samme, s.11.

⁸⁹⁸ Dansk biografisk Leksikon v. Cedergreen Bech, bd. 8, 1981, s.235, samt Peder Hegelunds almanakoptegnelser 1565-1613, v. Bue Kaae, 1976, bd. 1, s.125, og bd. 2, s.78.

⁸⁹⁹ Gunnar Rebstrup: Kællingtand, s.134, i Fra Himmerland og Kær herred, 1974, s.127ff.

⁸⁹⁹ Samme, s.11.

⁹⁰⁰ Henrik Pedersen: De danske Landbrug (1688), 1928, s.265.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

at være 2 mk. og det overvejende flertal betalte under 2 mk. For 2 mk. Kunne man dengang købe omtr. 2½ td. byg.

Sammen med andre fremtrædende bønder blev det i 1532 pålagt Niels Vognsen i Guldager at dømme imellem Christen Mortensen og Niels Mortensen i Hessel i Gislum herred⁹⁰².

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bertelsen, 1982.

⁹⁰¹ Meddelelser om Slægten Secher (Siker) samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.19, med henvisning til Morten Hegelunds regnskab for Kongens skat af herrederne i Viborg Stift 1524-25 i Rentekammer-arkivet i Rigsarkivet.

⁹⁰² Kong Frederik den Førstes danske Registranter (1523-32), 1879, s. 449.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.420 Las Tøgersen, f. omkr. 1500, d. efter 1560(?).

Ane 9.421 Maren Nielsdatter, f. omkr. 1510, d. efter 1550(?).

Fra omkr. 1530 var Las Tøgersen bosat i Randers, hvor han fra senest 1558 var rådmand.

Las Tøgersen, der var født omkr. 1500, var antagelig født i Randers, som søn af den Tøger eller Thøger Andersen, der endnu i 1552 boede i Randers; afgiften af bl.a. hans jord uden byen skænkede Christian III 15. februar 1552 til Skt. Mortens Kirke⁹⁰³ - Las' sønnesøn Peder Thøgersen, født 1577, eller dennes søn igen hævdede dog, at Las, eller Laurits Thøgersen var søn af Thøger Nielsen, borger og drabelig håndteringsmand i Randers⁹⁰⁴.

Las Tøgersen levede 1558⁹⁰⁵ - måske også 1573⁹⁰⁶.

Han blev gift - vel omkr. 1530 - med Maren Nielsdatter, født omkr. 1510 eller før. Hun var af ukendt herkomst, og hendes dødsår er ukendt - vel efter 1560.

Børn

Las Tøgersen og Maren havde mindst 2 børn, sønnerne:

1. Thøger eller Tøger Lassen, født ca. 1531 (?), død 1608, 77 år gl., immatrikuleret 1558 ved universitetet i Wittenberg, rektor ved latinskolen i Randers, magister 1565, sognepræst ved Skt. Mortens Kirke i Randers og provst i Støvring herred⁹⁰⁷. Med sin kone Gertrud Pedersdatter, ca. 1548-1585, havde han bl.a. sønnen mag. Peder Thøgersen, 1577-1634, der ligesom sin søn igen var sognepræster ved Skt. Mortens Kirke i Randers.
2. Peder Lassen, født 1546, **ane 4.710**.

Las Tøgersen

Han, der altså må være blevet gift omkr. 1530 - måske lidt senere - nævnes ligesom faderen i Christian III's gavebrev af 15. februar 1552 som bruger af en gård i Randes, nemlig Søren Fedlers jord, hvoraf han årligt skulle svare 1 mk. - I 1558 var han rådmand i Randers, hvor han også skal være nævnt 1573.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten Bertelsen, 1982.

⁹⁰³ Kancelliets Brevbøger 1551-55, 1885-86, s.119, samt Hans de Hofman: Samlinger af Publiqve og Private Stiftelser, Fundationer og Gavebreve, bd. 2, 1756, s.343-44.

⁹⁰⁴ Mag. Peder Thøgersen i Randers og mag. Thøger Pedersen v. H. F. Rørdam, s.714, i Kirkehistoriske Samlinger, 3-6, 1887-89, s.713ff, efter Det kgl. Biblioteks Kallske Samling, folio 98.

⁹⁰⁵ Meddelelser om Slægten Secher (Siker) samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.19, med henvisning til Vossiske Samling, Randers, nr.3.

⁹⁰⁶ Samme med henvisning til note 1, Hofman, s.363 samt Randers Bys Bog fra ca. 1605, D.21-330, fol.23, men begge kilder er forgæves undersøgt.

⁹⁰⁷ Note 3, s.29-30, samt Hundrup: Lærerstanden ved Randers lærde Skole, 1871, s.4, hvor hans dødsalder refereres efter Støvring herreds provstebog. - Han var måske knap så gammel.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.438/9.452 Thomas Poulsen, f. før 1510, d. senest 1561.

Ane 9.439/9.453 Marine Sørensdatter, f. før 1520, død senest 1561.

Thomas Poulsen var fra før 1536 borger i Aalborg, hvor han som Thames Pouelsøn 1. maj 1536 blev optaget i det ansete Guds Legems Lav eller Papegøjegildet⁹⁰⁸.

Thomas Poulsen, der var født før 1510, var af delvis ukendt herkomst.

Om hans baggrund vides blot, at han var broder til Oluf Poulsen, der 1559 var rådmand i Skive⁹⁰⁹; Oluf, der snart efter blev borgmester i Skive, nævnes som sådan ved nedennævnte skifte efter Thomas Poulsen og dennes hustru 8. august 1561.

Thomas Poulsen, der blev gift før 1540, var ligesom sin kone Marine Sørensdatter, født før 1520, død før 8. august 1561.

Børn

Parret fik 5 levedygtige børn:

1. Johanne Thomasdatter, født senest 1540, **ane 4.719/4.723**.
2. Anne Thomasdatter, født senest 1540, død efter 1561. Gift før 1561 med Rasmus Lavesen (Lauesøn), der boede ved Løgsted (Løgstør) 1553, da han blev optaget i Guds Legems Lav, men i Aalborg 1586, da Niels Nielsen, der tjente ham, blev optaget i lavet⁹¹⁰.
3. Eline Thomasdatter nævnes 1561 som ugift. Hun var vel den Ellin Thomasdatter, der efter håndskrift af 1620 skyldte penge til Christen Laursens enke Anne Laursdatter (hendes søsterdatter), og som døde og blev begravet 1627-30 i Vor Frue Kirke⁹¹¹.
4. Berete Thomasdatter nævnes 1561 som ugift.
5. Marine Thomasdatter nævnes 1561 som ugift.

Skiftesagen 1561

Familien her kendes stort set udelukkende fra et pergaments brev af 8. august 1561⁹¹² sålydende:

Borgmester og rådmænd i Aalborg gøre vitterligt, at der vare skikkede for dem på deres rådhus Oluf Povelsen, borgmester i Skive, på sine broderbørns, salig Thomes Povelsens tre børns, Elines, Beretes og Marine Thomesdatters vegne, hvis myndige værge han er, Laurits Guldsmid, som har Thomes Povelsens datter Johanne Thomesdatter til hustru, og Rasmus Lavesen, som har sammes datter Anne Thomesdatter til hustru, og gav tilkende, at de have været til hobe over jævning og skifte om, hvad forskrevne 5 børn kunne tilfalde efter deres fader og moder, Marine Sørensdatter.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Slægten fra Tøving, 1988.

⁹⁰⁸ Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen v. C. Nyrop, bd. 1, 1895, s.701.

⁹⁰⁹ Danske Domme 1375-1662, de private domsamlinger, bd. 2, 1554-69, 1979, s. 212 (nr.282).

⁹¹⁰ C. Klitgaard, Gildebrødre i Guds Legems Lav, Fra Himmerland og Kær herred 1914, s.435.

⁹¹¹ Aalborg skiftebreve 1606-27, B.37-528, nr.3, samt Vor Frue Kirkes regnskab 1568- 1690, C.608-24.

⁹¹² Købstadsarkiver i Rigsarkivet, Jylland, Aalborg, tillægs.42, Aalborg pergament nr. 81.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.460 Christen Mikkelsen, f. senest 1515, d. 1 580/82(?).

Ane 9.461 Maren Turesdatter, f. senest 1520, d. 1597(?).

Fra 1538-40 var Christen Mikkelsen købmand i fødebyen Aalborg, hvor han fra senest 1553 var rådmand og 1569-80 var borgmester.

Christen Mikkelsen blev født senest 1515 i Aalborg, søn af den senere borgmester Mikkil Hansen og hustru, hvis navn ikke kendes⁹¹³.

Christen Mikkelsen levede endnu 10. januar 1580, da han fik lov til at afgå som borgmester, men var vel død 7. december 1582, da trolddomssagen mod Maren Thuris påbegyndtes⁹¹⁴.

Både han og senere enken blev begravet i Vor Frue kirke, hvor der endnu i 1738⁹¹⁵ lå en sten over borgmester Christen Mikkelsen og hustru Maren Turis samt sønnedatteren Bente Frederiksdatter og familien v. Ginchel, ane 6.461. - Ifølge afskriften af stenens tekst døde Christen Mikkelsen først 1696 (fejl for 1596?).

Han blev gift før 1545 - vel omkr. 1538-40 - med Maren Turesdatter, også kaldet Maren Thuris eller Thures, efter hvem Maren Turis Gade i Aalborg vel er opkaldt.

Hun var født senest 1520 af ukendt herkomst. Tauber og Nielsen lader hende - måske efter Peder Dyrskjøts angivelse - have tilknytning til den svenske adelige slægt Bielke, men herfor taler vist blot, at navnet Ture var udbredt i denne slægt.

Hun kunne vel være søster til den Jens Thuresen, hvis enke senest 1558 blev gift med Jens Laursen, der nævnte år blev optaget i Guds Legems Lav⁹¹⁶.

De kunne evt. være børnebørn af Mikkil Thuresen og hustru Else; han nævnes 1464 og 65 i Guds Legems Lav, 1477-81 som rådmand og 1489 som borgmester i Aalborg⁹¹⁷.

Maren Turesdatter levede 1583⁹¹⁸(6) og døde ifølge afskriften af gravstenen 1597 (fejlagtigt 1697).

Børn

Christen Mikkelsen og Maren havde mindst 3 børn, nemlig sønnerne:

1. Frederik Christensen, født før 1545, **ane 4.730**.
2. Peder Christensen, født senest 1545, død efter 1591 (tidligst 1593). Optaget i Guds Legems Lav 1567 sammen med broderen Frederik, måske den rådmand af samme navn, der nævnes 1591 -93⁹¹⁹. Hos ham tjente Mikkil Andersen, der 1590 blev optaget i Guds Legems Lav, hvor Peders søn Rasmus Pedersen blev optaget 1591 samt blev borger 1594⁹²⁰.
3. 3 Hans Christensen, født før 1555, død efter 1612, optaget i Guds Legems Lav 1574, nævnes fra 1591 (1587?) til 1672 som rådmand og var 1599 hospitalsforstander⁹²¹. - Han havde 1579

⁹¹³ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.95, 125, II.4 og III.5.

⁹¹⁴ Kancelliets Brevbøger 1580-83, 1903, s.8 og 584.

⁹¹⁵ C. Klitgaard: Gravskrifter fra den gamle "Vor Frue Kirke" i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard, s.230, i Personalhistorisk Tidsskrift, 6-6, 1915, s.223ff, efter rektor Thomas Hopps Remarques v. Vor Frue Kirke udi Aalborg, opt. 1738, Det kgl. Biblioteks Ny kgl. Samling, kvart, 747b, kammerherre Frantz Thestrups samling til Aalborg bys historie.

⁹¹⁶ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, s.342, i Fra Himmerland og Kær herred, 1915-17, s.339ff.

⁹¹⁷ Meddelelser om Slægten Secher (Siker) samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.21-23, samt P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd. I, 1931, s.158 og 160.

⁹¹⁸ Note 2, s. 629 (13.2.1583).

⁹¹⁹ Note 4, s. 349, samt note 5, P.C. Knudsen, s.162.

⁹²⁰ Note 4, årg. 1920, s. 321 og 323.

⁹²¹ Samme, s. 301, samt note 5, P.C. Knudsen, s.162.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

halvdelen af gården Gettrup i Ulsted sogn til leje af Kronen. Gift 1598⁹²² med Mette Christensdatter, datter af Christen Laugesen, rådmand i Ribe, og hustru Marine Baggessdatter.

Christen Mikkelsen

Han blev i Fastelavn 1538 optaget i Guds Legems Lav i Aalborg, hvor han 1540 (?) blev borger mod at betale 10 mk.⁹²³; i 1558 var Christen Mikkelsen skaffer i gildet.

9. juni 1542⁹²⁴ fik Christen Mikkelsen, borger i Aalborg, ejendomsbrev på et stykke jord på Skt. Peders øde kirkegård, hvor han skulle op sætte en god købstadsbygning. - Hans gård i Aalborg lå ved Aalborghus, der efter Klements-fejden 1536 blev opført på sin nuværende plads; da slottets befæstning blev udvidet blev bl.a. Christen Mikkelsens gård nedrevet, hvorfor han 6. december (?) 1547 sammen med Jørgen Kønning og Lambert Didriksen som erstatning fik udlagt jord udenfor Skave Port norden op til byens gamle grave⁹²⁵. - Enten var denne erstatning ikke nok, eller også har han måttet afstå yderligere ejendom, for 21. maj 1552⁹²⁶ (14) fik han - Christiern Mikkelsen - og medarvinger brev på jord på den gamle bispegårds plads til vederlag for en ejendom, som de havde udlagt til slottets bygnings behov.

Fra 1553⁹²⁷, nævnes Christen Mikkelsen som rådmand, men overtog 1569⁹²⁸ den ene af de to borgmesterposter efter Jørgen Kønning.

- Borgmester Christen Mikkelsen fik 14. januar 1572⁹²⁹ af Mette Christensdatter, salig Mikkel Skrædders efterleverske, pant for 140 dlr. i hendes iboende hus i Vor Frue sogn ved Østerport; gælden stammede fra hendes mands tid og Christen Mikkelsen havde eftergivet hende en del deraf.

10. januar⁹³⁰ havde Kongen bevilget, at Christen Mikkelsen, borgmester i Aalborg, formedelst alderdom og skrøbelighed blev fritaget for borgmester-værdigheden, hvorfor lensmanden på Aalborghus skulle udvælge en duelig mand af borgerne, tage ham i ed og siden lade dette forkynde på rådhuset. - Sønnen Frederik Christensen overtog samme år posten.

Maren Turesdatter kom - vist som enke - i ord for trolddomskunster⁹³¹ og da så en kvinde ved navn Maren Badekvinde, der var blevet grebet for trolddom og beskyldt derfor af en anden troldkvinde, som var blevet brændt ved Aalborg, udpint havde udlagt Maren Thuris som troldkvinde og bekendt, at de i forening med nogle andre havde forgjort og taget lensmand Axel Viffert på Aalborghus af dage (han døde 1580), fordi han havde ladet sætte et hus på Filsted Mark (Filsted Ladegaard, senere Sohngaardsholm) og derved forringet deres fæ drift. - Da Maren Thuris ofte var blevet beskyldt for trolddom, men det hidtil på et utilbørlig måde var blevet overset, befalede det lensmanden alvorligt at lade hende sætte i forvaring, samt lade et kirkenævn afsige kendelse i sagen, da man ikke kunne lade sagen gå ustraffet hen.

27. december 1582 oplyses det, at sønnen Frederik Christensen, borgmester i Aalborg, forgæves havde ansøgt om, at moderen måtte slippe fri fra fængslet mod kaution indtil dommen. - Men lensmanden pålagdes fortsat at holde hende i ærlig forvaring på slottet og sørge for, at lov og ret uden forhaling gik sin gang.

⁹²² Peder Hegelunds almanakoptegnelser 1565-1613 v. Bue Kaae, 1976, bd.1, s.307, og bd. 2, s.188, samt Familien Baggesen v. J. Kinch, s. 64, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-8, 1880-81, s. 44ff.

⁹²³ Note 4, årbøger 1912-14, s.424, samt Aalborg Bys Bog 1535-1652, D.1-327, fol.404.

⁹²⁴ Danske Kancelliregistranter 1535-50, 1881-82, s.228.

⁹²⁵ Samme, s. 367.

⁹²⁶ Kancelliets Brevbøger 1551-55, 1885-86, s.158.

⁹²⁷ Note 5, P.C. Knudsen, s.162, brev fra 8.8.1554 i Jyske købstadsarkiver i Rigsarkivet, Aalborg hospital nr. 22.

⁹²⁸ P.C. Knudsen, s. 159.

⁹²⁹ Jyske købstadsarkiver i Rigsarkivet, Aalborg, tillæg s.46, pera. 95.

⁹³⁰ Note 2, s.8, samt note 5, P.C. Knudsen, s.159.

⁹³¹ Note 2, s. 584, 600 og 629 (7. og 27.12.1582 samt 13.2.1583), samt H. F. Rørdam: Nogle Bidrag til Overtroens Historie i 16.de Aarhundrede i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 18, 1880-81, s.151ff.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

13. februar 1583 var man nået så langt i sagen mod Maren Thures, at kirkenævnet med det første skulle sværge over hende. Men da kvinden, som havde beskyldt Maren Thures for trolddom, den nærmeste fremtid skulle føde, og Kongen gerne så, at hun kom til at tale med Maren, førend nævningene gjorde deres ed, og at præster og andre godtfolk i hendes (Maren Badekvindes) fødselsnød skulle prøve, om hun fastholdt sin bekendelse og beskyldning, skulle lensmanden udsætte sagen, indtil kvinden havde født og talt med Maren Thures.

Udfaldet af sagen kendes ikke, men det ser bestemt ikke ud til, at Maren Turesdatter blev dømt til bålet, hun synes i al fald at være blevet begravet i Vor Frue Kirke sammen med sin mand.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.462 Niels Munk, f. omkr. 1500, d, 1565.

Ane 9.463 N. N.,

Fra omkr. 1540 eller før var adelsmanden Niels Munk ejer af gården Hjørne eller Hørne i Halland nord for Varberg.

Niels var født før 1510 - vel omkr. 1500 - som søn af Jens Munk og hustru⁹³².

Han - Niels Munck - døde i efteråret 1565, idet han blev "slagen på Varberg"⁹³³, enten da svenskerne erobrede borgen 15. september eller da danskerne under ledelse af Daniel Rantzau igen erobrede den.

Han blev gift i 1530'erne eller før, men hans kones navn og herkomst kendes ikke. - Hans kone var ikke adelig, så Niels mistede egentlig sit adelskab for sig og sine børn ved dette ægteskab.

Børn

Af børn kendes kun 2⁹³⁴:

1. Erik Munk, født omkr. 1530, død 1594 ved hængning i fængslet på Dragsholm⁹³⁵. Han nævnes 1562 som slotsfoged på Vardøhus i det nordligste Norge, tog aktiv del i Den nordiske Syvårskrig og var derefter 1570-85 lensmand i Nedernæs i det sydlige Norge med bopæl på gården Barbo ved Arendal; hans hensynsløse udsugning af befolkningen resulterede i, at han havnede i landets værste fængsel på Dragsholm på Sjælland, hvor han begik selvmord. - På grund af krigsdeltagelse blev han adlet 1580 med det gamle slægtsvåben i forbedret udgave.

Med den borgerlige Anne Bartholomæidatter, død 1623, som han vist ikke var gift med, havde han bl.a. sønnen Jens Munk, 1579-1628, den kendte søfarer, der 1621-22 udførte togtet til Hudson-bugten i håb om at finde Nordvestpassagen til Indien⁹³⁶.

2. Anne Munk, født før 1545, **ane 4.731**.

Niels Munk

Den Niels Munk, der nævnes 1519 i Skovløse i V. Gyngge herred i Skåne er vist en fejlskrivning for faderen Jens Munk. - Omkr. 1529 solgte han - Niels Munk - 3 gårde i Skovløse, 3 i Vinsløf og 2 i Ulstorp til abbeden i Bækkeskov-Bäckaskog.

Fra før 1542 boede han på gården Hørne (Hjørne) ved elven Viskan en halv snes km. nord for Varberg, idet Niels Munck til Hørne 20. november 1542⁹³⁷ fik kgl. brev på sit og hustruens bondegods, da han ved ridderen Trud Ulfstand havde bevist, at han ikke havde været i flok eller følge, i råd eller dåd med de oprørske bønder.

Mærkeligt nok havde denne slægt, der boede i Halland og Skåne, gods i det vestlige Jylland. - I al fald sendte han - Niels Munk i Hjørne, i 1548 en klage til kancelliet over, at præsten hr. Christen i Dybe havde taget nogle enebærtræer fra en af hans bøndergårde⁹³⁸.

⁹³² Danmarks Adels Aarbog, 1905, s.324.

⁹³³ En samtidig Fortegnelse over danske Adelsmænd, som døde i Aarene 1563-66, s.130, i Personalhistorisk Tidsskrift, 1-1, 1880, s.121ff.

⁹³⁴ Datteren Anne nævnes ikke i adelsårbogens stamtavle, men i Meddelelser om slægten Secher (Siker) samlet af dr. jur. V. A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s. 24 og 35. Hos Anne opholdt sig fra 1588 brodersønnen Jens Munk ifølge sine egne, nu forsvundne optegnelser, hvoraf den anonyme udgiver af Jens Munks Navigatio Septentrionalis i 1723 tog udtog, jft. P. Lauridsens udgave af værket 1883, s. XII.

⁹³⁵ Kilde 1, Thorkild Hansen: Jens Munk, 1965, s.23-38, s.48-54, s.61-65 og s.85-89 samt Johan Wikander: Admiral Jens Muncks (1579-1628) fedrenevåben i Norsk slekthistorisk Tidsskrift, bd.22, 1969-70, s. 227-32.

⁹³⁶ Dansk biografisk Leksikon v. Engelstoft og Dahl, bd. 16, 1939, s. 211.

⁹³⁷ Danske Kancelliregistranter 1535-50, 1881-82, s.249.

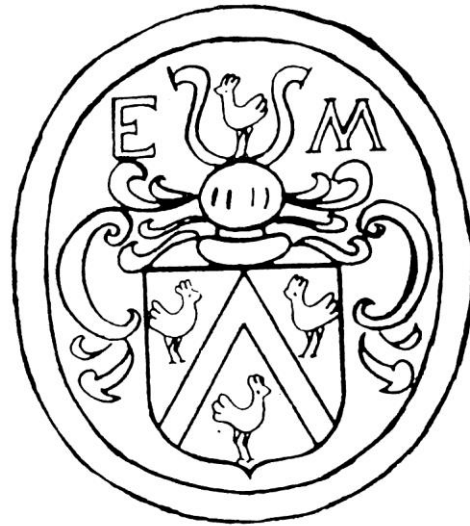
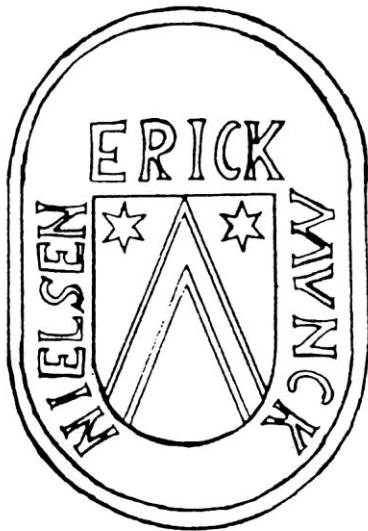
⁹³⁸ Danske Magazin, 4-2, s.98, ifl. note 1 og 3 (Secher).

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Han rangerede på grænsen mellem adelen og bønderne, idet "denne brevviser" - alm. formular til ufri - Niels Munck i Hiørnegaard 22. juli 1551⁹³⁹ fik livsbrev på færgestedet ved Aas Kloster Halland, som han allerede da havde i værge (len eller fæste). - Men i 1552⁹⁴⁰ nævnes han på en liste over den udrustning, som adelen i Halland skulle stille - nemlig for hans vedkommende een skytte.

Ifølge Kancelliets Brevbøger 4. juli 1557⁹⁴¹ havde borgerne i Varberg klaget over, at der ved "Aassebroe" - altså nær nævnte færgested ved Aas Kloster og i nærheden af Hjørne ved Viskan - blev drevet købmandskab, samt at en ved navn Niels Munk og andre knaber byggede store skibe der, drev købmandshandel og udførte egetømmer til Tyskland imod Kongens lov. - Og endnu 17. marts 1559 nævnes Niels Munck, da han og andre blev tilsagt" at dømme i en trætte mellem Mads Steen, landsdommer i Halland, og Erik Rosenkrantz, lensmand på Varberg, på Kongens vegne, angående ejendomme i Svinfos.

Erik Munks våben, før og efter, at han i 1580 havde fået slægtens adelskab igen. Det nye våben bestod af 3 røde haner og 1 guldsparre i blå felt.

Våbenet til venstre, som Erik førte før 1580, må være det samme, som hans far og farfar havde ført, men som ellers ikke kendes⁹⁴².

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁹³⁹ Kancelliets Brevbøger 1551-55, 1885-86, s.63.

⁹⁴⁰ Kilde 3, Secher, med henvisning til Møller: Hallands historia bd.1, s.362.

⁹⁴¹ Kancelliets Brevbøger 1556-60, 1887-88, s.114 og 259.

⁹⁴² Kilde 4, Wikander.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.466 Jørgen Olufsen, f. senest 1500, d. 1551.

Ane 9.467 Marine Julsdatter/Maren Jensdatter Juul, f. omkr. 1500? d. 1567.

Fra omkr. 1530 var Jørgen Olufsen bosat i Horsens, hvor han fra senest 1541 var borgmester.

Jørgen var født senest 1500 i Horsens, søn af rådmand Oluf Olufsen og hustru Inger Madsdatter⁹⁴³.

Han døde - ifølge stamtavlen fra 1767 - 8. april 1581, men årstallet må være fejl for 1551⁹⁴⁴.

Jørgen Olufsen blev gift senest 1532 - ifølge tavlen fra 1767 med Maren, Jens Juuls datter. Dette stemmer fint med, at Jørgen Olufsen ifølge en herredagsdom af 15. maj 1537⁹⁴⁵ da var gift med Marine Julsdatter.

Hun var ifølge stamtavlen enke efter Rasmus Jensen, mens hun ifølge professor Dahlerups tolkning af herredagsdommen var søster til Rasmus Jensen og datter af Jens Johansen (Jes Jehanssen) og hustru Mette. – Men det må nu have været hendes da afdøde mand Rasmus Jensen, der var søn af nævnte par. Af Rasmus' søstre var Anne Jensdatter gift med Knud Krogbag, mens to udnævnte søstre var gift med Knud Ottesen i Gedved og Sejer Andersen i Testrup, nemlig Gedved i Tolstrup sogn og Testrupgaard i Kattrup sogn, begge i Vor herred; Knud Krogbag boede i Morsholt i Odder sogn i Hads herred⁹⁴⁶, hvor svigerfaderen Jens Johansen rimeligvis også havde boet.

I dommen tales dels om Marine Julsdatters fæstensgave og om hendes barn, som Jørgen Olufsen altså ikke var far til. - Nok siges Jens Johansen at være "hendes fader", men da der udtrykkelig tales om fæstensgave og ikke om medgift, må han altså være hendes svigerfar. Af dommen fremgår, at den fæstensgave, hun i sin tid havde fået af sin første mand Rasmus Jensen, var finansieret ved, at svigerfaderen Jens Johansen havde lånt pengene hos Niels Knudsen, som senere var blevet dræbt af Marines broder.

Om Marine eller Maren Jensdatter Juuls far vides blot, at han – Jes eller Jens Juel - nævnes i Horsens 1490-1525 som studeeksportør⁹⁴⁷. – I 1491-92 nævnes han i toldregnskaberne fra Gottorp - 1509 og 24 fra Kolding. Hans søn - Marines broder - var vel Jep (Jacob) Juel i Horsens, der nævnes 1539-59⁹⁴⁸. Som studehandler nævnes også en Hans Juel i Horsens 1496.

Maren Jensdatter Juul døde - ifølge stamtavlen fra 1767 - i Horsens 10. november 1567.

Børn

Ifølge dommen 1537 havde hun også børn med sin første mand, hvorom ellers intet vides; med sin anden mand havde hun seks børn:

1. Oluf Jørgensen, 1532-1586. Han var fra senest 1565⁹⁴⁹ rådmand i Horsens, hvor han 1576-83 blev borgmester⁹⁵⁰. Han var også stude-eksportør og tilbød 1578 Kronen sin selvejergård i Gangsted for 350 dlr., som han skyldte for oksetold⁹⁵¹. - Gift senest 1562 med Kirsten Clementsdatter, ca. 1544-1605, datter af Clement Sørensen, sidst borgmester i Vejle, og hustru

⁹⁴³ Litteraten Jens Worms stamtavle fra 1757 på grundlag af den lærde Ole Worms optegnelser fra 1611. J.G. Burman Beckers afskrift fra 1851, da stamtavlen tilhørte Horsens-historikeren pastor Jørgen Otto Fabricius, landsarkivets håndskriftssamling, slægten Worms samlinger, H.1(1) -8.

⁹⁴⁴ Poul Enemark: Studier i toldregnskabsmateriale i begyndelsen af 16. århundrede, bd. 2, 1971, s. 176.

⁹⁴⁵ Det kgl. Rettertings domme og Rigens forfølgninger fra Christian III's tid v. Troels Dahlerup, bd.7, 1959, s.194.

⁹⁴⁶ Samme, bd. 2, 1969, s.345.

⁹⁴⁷ Kilde 2, s. 257.

⁹⁴⁸ Samme, årene 1539-56, samt 24.10.1559 i Jyske købstadsarkiver Rigsarkivet, Horsens, tillæg, s. 95.

⁹⁴⁹ Horsens kirkers stolebog 1652 med kopi af en gl. kirkebog udskreven 1565, C.621-7.

⁹⁵⁰ O. Fabricius: Horsens Købstads Beskrivelse og Historie, 1879, s.192-93 og 221 med henvisning til kilde 7 (1576) samt Peder Hegelunds almanakoptegnelser 1565-1613 ved Bue Kaae, 1976, bd.1, s.156 (1583).

⁹⁵¹ Kancelliets Brevbøger 1575-79, 1900, s.532-33.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Lene Christiernsdatter⁹⁵². - Efter Olufs død blev Kirsten gift 2. gang 1590⁹⁵³ med Morten Stridt (Streidt), der skal være fra Tübingen; han nævnes 1598-1617 som rådmand i Horsens.

Af Oluf Jørgensens 16 børn, født 1562-84, levede kun 6, hvoraf den ældste Inger Olufsdatter, 1568-1619, blev gift 1586 med Willom Worm, 1563- 1629, borgmester i Aarhus; deres søn var den lærde læge og oldforsker Ole Worm, 1588-1654⁹⁵⁴. - Oluf Jørgensens yngste søn Søren Olufsen, 1582-1636, sognepræst i Ørsted ved Randers blev med sin hustru Gertrud, datter af hans formand i embedet Niels Pedersen Ferslev, stamfader til slægten Ørsted⁹⁵⁵ med de berømte brødre Hans Chr. Ørsted, 1777-1851, og Anders Sandøe Ørsted, 1778-1860.

2. Jens Jørgensen, død som 4-årig.
3. Jens Jørgensen, død som 3-årig.
4. Anna Jørgensdatter, død som 6-årig.
5. Sidsel Jørgensdatter, født senest 1540, **ane 4.733**.
6. Anna Jørgensdatter. Gift med Hans Juul.

Jørgen Olufsen

Han, der altså blev gift senest 1532, nævnes som sagt 1537 i herredagsdommen. - Han eksporterede øksne - stude - sydpå i stor stil; således fik han 1539 fortoldet 405 okser i Haderslev⁹⁵⁶.

Mellem 1539 og 47 blev han borgmester i Horsens, hvor Hans Thygesen og Peder Mikkelsen var borgmestre 1539, mens Anders Skaaning og Jørgen Olufsen var det ved en herredagsdom fra januar 1542⁹⁵⁷. - Også fra 1543 haves et dokument, hvor han -Jørgen Olsen - nævnes som borgmester⁹⁵⁸.

Jørgen Olufsen nævnes i alle toldregnskaberne fra Gottorp for årene 1545-51 som eksportør af stude, men 1552 og 53 nævnes Marine Jurgens i Horsens som eksportør, så Jørgen må altså være død 1551. - I mønstringslisten 1556 fra Horsens nævnes både Marine Juls og sønnen Oluf Jørgensen⁹⁵⁹.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁹⁵² Meine Vorfahren und ihre Verwandtschaften ved dr. med. A. Halling, bd.1, 1905, s. 85 samt J. Vahl: Slægttebog over Afkommet efter Christiern Nielsen, hæfte 11, 1893.

⁹⁵³ Note 8, Hegelund, s.207, samme, Fabricius, s.187 og 222.

⁹⁵⁴ Dansk biografisk Leksikon v. Engelstoft og Dahl, bd.26, 1944, s.279.

⁹⁵⁵ Samme, s. 554.

⁹⁵⁶ Note 2.

⁹⁵⁷ Note 4, s.260-62 (28.1.1542), samt note 8, Fabricius, s.190.

⁹⁵⁸ Note 3, s.793.

⁹⁵⁹ Note 2.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.468 Poul Pop

Ane 9.469 Christence Clementsdatter. F. 1510, d. (?)

Poul Pop født?

Gift med Christence Clementsdatter, datter af Clement Andersen Munk og hustru Marine Søfrensdatter.

Christence Clementsdatter født 1510 i Kappelgaard, Aaby sogn, Aalborg amt og døde på en ukendt dato.

Børn:

1. Poul Poulsen Pop. 1533-1597. **Ane 4734.**

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.470 Jørgen Knudsen, f. omkr. 1500, d. efter 1580 (?).

Ane 9.471 Johanne Hansdatter, f. senest 1520, d. efter 1552.

Fra 1535-40 var Jørgen Knudsen bosat i Aalborg, hvor han fra senest 1563 var rådmand.

Jørgen Knudsen, der var født før 1515 - vel omkr. 1500, var fra Ribe⁹⁶⁰, men ellers vides intet om hans slægt.

Han levede 1574⁹⁶¹, måske også 1578 og 80⁹⁶².

Han blev gift senest 1540 med Johanne Hansdatter, der vel var født senest 1520, og som levede endnu 1552⁹⁶³.

Børn

Af børn kendes to:

1. Marine Jørgensdatter, født senest 1540, **ane 4.735**.
2. Hans Jørgensen, født før 1550, død efter 1571, da han dette år blev optaget i Guds Legems Lava⁹⁶⁴.

Jørgen Knudsen

Som Jørgen Knudsen af Ribe blev han 9. juni 1538 (Pentacoste, årstallet fejlagtigt 1537) optaget i Guds Legems Lav i Aalborg⁹⁶⁵, hvor han Jørgen Knudsen, som kom af Ribe - blev borger engang mellem 1535 og 40, hvor rækkefølgen af borgerskaberne synes tilfældig.

28. maj 1552 fik Jørgen Knudsen, borger i Aalborg, og hustru Johanne Hansdatter og deres barn Hans Jørgensen livsbrev på Kronens gård Hvorupstorp i Hvorup sogn i Kær herred⁹⁶⁶, som Jørgen Knudsen allerede da havde i værge (len eller fæste).

Og i 1563 kunne han sammen med bl.a. svigersønnen Poul Pop låne Kongen penge til finansiering af Den nordiske Syvårskrig; Frederik II udstedte 3. august 1563 gældsbevilling til Hans Husom, Jørgen Knudsen og Poul Poppe, borgere i Aalborg, på 650 jochimsdaler og 300 mk. i danske markstykker, som de skulle have tilbage efter 3 års forløb, men endnu i 1587 var lånet ikke ordnet.

Hos Jørgen Knudsen tjente Tøger Christensen (Riiber) i 1543, da han blev borger og 45 medlem af Guds Legems Lav⁹⁶⁷. - Som en agtet købmand blev Jørgen Knudsen senest 1563 rådmand i Aalborg. - Hvervet som rådmand var som regel livsvarigt, så endnu 1574 nævnes han som sådan, da Jens Christensen Haning dette år blev optaget i lavet⁹⁶⁸.

20. september 1567⁹⁶⁹ fik Jørgen Knudsen, rådmand i Aalborg, skøde af Kronen på en stenkælder med gårdsrum Øst for hans egen gård; kælderen var tilfaldet Kronen efter Anders Hellisen, der var henrettet ved Køge for misgerninger. - Og 1568 nævnes rådmand Jørgen Knudsen som indehaver af

⁹⁶⁰ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, s.423, i Fra Himmerland og Kær herred, 1912-74, s.420ff, samt Aalborg bys bog 1535-1652, D.1-327, fol. 406b.

⁹⁶¹ Note 1, Årbog en 1920, s.302.

⁹⁶² Kancelliets Brevbøger 1576-79,1900, s.352 (8.5.1578), samt Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.123 og II.6.

⁹⁶³ Kancelliets Brevbøger 1551-55, 1885-86, s.160 (28.5.1552).

⁹⁶⁴ Note 1, Klitgaard, årg.1915-17, s.354.

⁹⁶⁵ Note 1.

⁹⁶⁶ Note 4, samt Kancelliets Brevbøger 1561-65, 1893-95, s.305-06.

⁹⁶⁷ Note 1, Klitgaard, s. 430.

⁹⁶⁸ Note 2.

⁹⁶⁹ Kancelliets Brevbøger 1566-70, 1896, s. 244.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

forleningen Hvorupstorp⁹⁷⁰; endnu 1579 var han fæster af gården, der senere blev overtaget af svigersønnen Poul Pop.

Jørgen Knudsen nævnes 1573 - vist som ældste - rådmand i Aalborg⁹⁷¹; han havde rettighederne i en jordegen gård (selvejergård) i Hasseris, men overdrog disse rettigheder for gæld til Kronen, der 8. maj 1578⁹⁷² gav Jens Kaas, lensmand på Aalborghus, gavebrev derpå.

Som gildebroder i Guds Legems Lav eller Papegøjeeildet var Jørgen Knudsen med til fredagen efter Fastelavn 1561 sammen med 15 gildebrødre - sagtens på givnen foranledning Fastelavnsmandag - at foreslå en bøde for den broder, der "udaf drukkenskab handler sig her udi Gildehuset utilbørligen og spyer uden så er, at det sker ud af sygdom"; forslaget blev naturligvis vedtaget⁹⁷³. - Han nævnes første gang som rådmand i et brev fra 1563⁹⁷⁴.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁹⁷⁰ Præsteindberetninger om fæstegods m.v. i Vendelbo stift 1568 og 1599 v. C. Rise Hansen, 1964, s. 56, samt Kr. Værnfelt: Historien om de tre Torper, s.10 og 55, i Fra Himmerland og Kær herred, 1968, s.5ff.

⁹⁷¹ Årbog, skreven af Kristen Staphensen, præst ved Budolfi Kirke i Aalborg i det 16. århundrede, m. fl., s.70, i Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 1-5, 1874-75, s. 68ff.

⁹⁷² Kancelliets Brevbøger 1576-79, 1900, s. 352.

⁹⁷³ Danske Magazin, 3-1, s.123, efter Meddelelser om Slægten Secher (Siker) samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.15.

⁹⁷⁴ Note 13, Secher, s.15, efter Vossiske Samling, Aalborg nr.83.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 11.344 Morten Byrialsen, f. senest 1465, d. 1515.

Ane 11.345 N.N. f. før 1495, d. 15... (?).

Morten Byrialsen boede i Glerup i Vesterbølle sogn, hvor han blev født senest 1465; han blev dræbt 1515 på vej til eller fra kirke. Han var søn af Byrial Pedersen og hustru.

Børn

Parret havde mindst 2 sønner:

1. Søren Mortensen, født før 1515, **ane 5.672**.
2. Jens Mortensen, født før 1515, nævnt 1544-60 som herredsfoged i Rinds herred.

Morten Byrialsen

Han nævnes tidligst i et dokument af 29. august 1491, hvori han sammen med sine brødre Poul Byrialsen i Lund i Roum sogn, og Jens Byrialsen i Glerup, optrådte som sandemænd og i fællesskab med herredsfoged Niels Poulsen i Rinds herred foranledige udstedt et 24 mands vidne om, at Gedsted Aa såvel i deres som i deres forældres tid havde været det rigtige skel imellem Rinds og Gislum herreder, og at åen havde haft sit udløb og sin strømgang, der hvor den stadig løber.

Morten Byrialsen blev 1515 (måske året før) dræbt "på hans kirkevej". - Hans brødre, Poul Byrialsen i Lund og Jens Byrialsen i Glerup, må have fået drabsmanden, den lavadelige Thomas Skadeland dømt fredløs. Men da brødrene derpå ville pågribe drabsmanden, dræbte de ham. - Sagen kom for kongens retterting 5. november 1515 i Randers, hvor følgende dom blev afsagt:

Vi Christian etc. gør vitterligt, at år efter Guds byrd (Jesu fødsel) MDXV (1515) den mandag næst efter alle helgenes dag for os på vort retterting i Randers i vor egen nærværelse, nærværendes os elskelige hr. Niels Eriksen, hr. Niels Høg, hr. Mogens Gøye, hr. Jacob Andersen, hr. Thomas Nielsen, hr. Joachim Lykke, riddere, Niels Clementsen, vore mænd og råd, og Christen Andersen, vor landsdommer i Nørrejylland, var skikket os elskelige Poul Byrialsen og Jens Byrialsen, berettede og kærede, hvorledes Thomas Skadeland nogen tid siden slog, huggede og lemlæstede deres broder Morten Byrialsen, og begærede aldrig "dug" af hannem (= forlangte fred af ham) eller bad hannem nogen "vandel" (erstatning) for den skade, men siden på sin kirkevej, som han sad i sin vogn med sin husfrue, red samme Thomas Skadeland til hannem og slog hannem ihjel, og gik hannem derfor stimands tog og hærværk over og blev fredløs (Thomas Skadeland var altså blevet dømt fredløs for drabet); og derefter som han skulle pågribes for sagen, blev han ihjelslagen og så fremdeles ret (eller rettet) for sine gerninger, og sætte i rette, om dennem (brødrene Poul og Jens Byrialsen) bør at have bod for deres broders død, og havde derfor stævnet hid i rette for os Niels Skadeland og Jørgens Skadeland, som mødt var og svarede, at de havde mistet deres broder, og mente, at de skulle ingen anden bod pligtig være for Morten Byrialsens død, om hvilken sag de gav dennem i rette for os på både (begge) sider.

Der sagde vi så for rette, at Thomas Skadeland bør at ligge på sine egne værk og ej bødes for efter sådan lejlighed, som for er rørt (omtalt), og Poul Byrialsen, Jens Byrialsen og deres medfølgere at være kvitte, fri og angerløse for Thomas Skadelands død, fordi han greb til værge den tid, de ville gribe hannem, og blev så slagen (ihjel); og Niels Skadeland og Jørgen Skadeland og deres slægt og venner (vist fejl for frænder = slægtninge) at bøde for Morten Byrialsens død efter loven.

Datum ut supra nostro ad causas sub sigillo, teste Georgio (Jørgen) Marsvin, justitiario nostro dilicto.

Sønnen Jens Mortensen

Han nævnes 1544 som herredsfoged i Rinds herred, da han sammen med andre "gode" mænd udstedte åbent brev om, at 8 uvildige mænd havde vidnet om fiskerettigheder i Skals og Simested år. - Endnu 24. april 1560 nævnes Jens Mortensen som herredsfoged i Rinds herred. På denne dato ses han at have solgt Hans Stygge i Holbækgaard "et halv møllested, kaldet Tasdal Mølle, på Torup mark i Rinds

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

herred"; - Torsdals Mølle hørte altså dengang til Simested sogn, men er senere flyttet til den anden side åen - til Nørager mark i Durup sogn i Gislum herred.

Kilder:

Slægtsarkivet: Slægten Aarup fra Ullits og Kallestrup, 1980.

Nordisk Slægtsforskning, Skals: Slægten Dalsgaaard fra Bystrup i Gedsted sogn, 1985.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

14. generation: Tip¹¹. oldeforældre: Ane 16.384-32.767:

Ane 18.834 Christen Pedersen, f. før 1475, d. 15..

Ane 18.835 Anne Ibs- eller Jepsdatter, f. før 1480, d. 15..

Fra omkr. 1500 eller før boede Christen Pedersen i Tostrup by og sogn i Rinds herred i Himmerland. - Han var antagelig selvejerbonde.

Christen Pedersen, der var født før 1475, var af ukendt herkomst; hans oldesøn borgmester Niels Jacobsen kendte i al fald intet dertil.⁹⁷⁵ – Han døde engang i 1500-tallet.

Christen Pedersen blev gift før 1500 med Anne Ibs- eller Jepsdatter, født før 1480 i Fjelsø by og sogn, datter af Jep Oussen og hustru. - Hendes far må være identisk med den Jep Owesen i Fjelsø, der nævnes i et tingsvidne af 3. august 1478 (mandag efter Skt. Peders dag ad vincula), samt måske den Jes Awssen i Fjelsø, der nævnes i et tingsvidne af 16. maj 1491 (mandag efter Kristi Himmelfartsdag); hvis Jes (Jens) ikke er en fejlskrivning eller fejllæsning for Jep, kunne det vel være en broder.⁹⁷⁶

- Annes dødsår er ukendt.

Børn

Anne og Christen Pedersen havde fire eller fem børn⁹⁷⁷:

1. Gregers Christensen, boede i Spanggaard (i Tostrup sogn); hans børn døde uden livsarvinger før 1609-16.
2. Maren Christensdatter, gift med Thomas Jensen i Vesterfalde (i Vitkøl, senere Bjørnsholm, nu overlade sogn) i Slet herred. –

Hendes børn var;

- a. Peder Thomsen i Sjørup (Flejsborg sogn) i Slet herred.
 - b. Jens Thomsen sst.
 - c. Bodil (Boeld) Thomasdatter, gift med Christen Nielsen i Svenstrup.
 - d. Maren Thomasdatter, gift med Søren Pedersen i Flejsborg by og sogn.
 - e. Anne Thomasdatter og Simon Thomsen i Falde.
3. Anne Christensdatter, gift med Jens Thomsen i Mølle (Malle by og sogn i Slet herred?)
 4. Maren Christensdatter (måske identisk med 2), havde med Mads Givers (Gyffuers) i Ebdrup (Ebdrup i Farsø sogn eller Ettrup i Fjelsø sogn) datteren
 - a. Anne Madsdatter i Blære (by og sogn).
 5. 5 Kirsten Christensdatter, født senest 1500, **ane 9.417**.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁹⁷⁵ Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s.13-14.

⁹⁷⁶ Evald Tang Kristensen: Nogle Efterretninger om Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup's) ældre Historie, 1889, s.70, nr.5, og s.72, nr. 7.

⁹⁷⁷ Kilde 1, s.17.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 18.836 Vogn Kjeldsen, f. omkr. 1450, d. efter 1499.

Ane 18.837 Karine Nielsdatter, f. senest 1470, d. 15..

Fra senest 1478 boede Vogn Kjeldsen som selvejerbonde i Guldager i Simested sogn, Rinds herred.

Vogn, der var født omkr.1450, må have været søn af den Kjeld Vognsen (Keld Voghnssen) i Guldager, der nævnes i et tingsvidne af 3. juni 1447 fra Nørlyng herredsting, ligesom denne vel var identisk med Kield Woenssen, der uden bopæl nævnes i et tingsvidne af 17. februar 1452 af Hindsted herredsting⁹⁷⁸. - Vogn Kjeldsen døde efter 1499⁹⁷⁹.

Vogn Kjeldsen blev gift før 1500 med Karine Nielsdatter, der ifølge oldesønnen borgmester Niels Jacobsen⁹⁸⁰ var datter af Niels Pedersen i Hyllebjerg by og sogn i Aars herred. - Hun var født senest 1470 og døde engang i 1500-tallet, men ellers vides intet om hendes familie.

Børn

Karine og Vogn Kjeldsen havde 7 børn, hvoraf de 3, nemlig 2, 6 og7, var gift med 3 søskende fra Rold⁹⁸¹:

1. Christen Vognsen, bosat i Guldager. Han havde sønnerne Kjeld Christensen og Peder Christensen i Guldager, der begge havde gifte børn.
2. Jens Vognsen, bosat i Guldager. Gift med Karine Mortensdatter, datter af Morten Mortensen i Rold by og sogn og hustru Maren, ane ~~9.418~~ 18.838. - Jens Vognsen og Karine havde 8 børn: Maren Jensdatter i Ømark (i Durup sogn), Vogn Jensen i Guldager, Mads Jensen Vognsen i Rold, Niels Jensen i Snæbum (by og sogn), Anne Jensdatter i Hørby (sogn og by i Hindsted herred), Sophie Jensdatter, gift med Niels Jensen i Guldager, Mette Jensdatter i Bordup(?) og Tyge Jensen i Resse (Redsø i Valsgaard sogn i Hindsted herred). - Hver af disse havde igen mange børn.
3. Mads Vognsen, bosat i Hyllebjerg (by og sogn i Aars herred). Han havde sønnen Vogn Madsen i Skals.
4. Tyge Vognsen, bosat i Guldager. Han var gift med Jens Sæls datter fra Salling og havde 3 børn: Karine Tygesdatter i Hyllebjerg, Anne Tygesdatter i Hvidbjerg i Salling og Mette Tygesdatter i Ballinggaard i Salling.
5. Maren Vognsdatter; hun var gift med Peder Tygesen i Lindum by og sogn i Nørlyng herred), med hvem hun havde 3 børn: Christen Pedersen Vognsen i Svejstrup ved Randers (Raasted sogn) og Baltzer Pedersen i Kirketerp (Hørby sogn ved Hobro), samt Elle Pedersdatter, gift med Christen Stisen (Stigsen), i Kielstrup (i Ove sogn i Hindsted herred); hun var "oldemor" (bedstemor) til Christen Stisen i Aarhus.
6. Maren Vognsdatter. Gift med Jens Mortensen, bosat i Rold by og sogn, søn af Morten Mortensen og hustru Maren i Rold, ane 18.838. Maren og Jens havde 3 børn: Anders Jensen i Rold, Christen Jensen i Hørby og Mette Jensdatter, gift med Mikkel Black i Hørby; sidstnævnte må være Mikkel Block, nævnt 1541-72, der fra senest 1552 boede i Hørby⁹⁸².
7. Niels Vognsen, født før 1500, **ane 9.418**.

⁹⁷⁸ Diplomatarium Vibergense v. A. Heise, 1879, s.36, nr. 47, og s. 40, nr.52, samt Meddelelser om Slægtens Secher (Siker) samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.13.

⁹⁷⁹ Kilde 1, Heise, s.111, nr.154.

⁹⁸⁰ Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s.14.

⁹⁸¹ Kilde 1, s.17-18.

⁹⁸² Aage Brask: Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, 1947, s.15, 18-19 og 161.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Vogn Kjeldsen

Han nævnes første gang 1478⁹⁸³ i forbindelse med selvejergods i Lindum by og sogn i Nørlyng herred, senere underlagt Tjele. Dette passer udmærket med, at borgmester Niels Jacobsen netop omtaler slægtens tidligere gods i Lindum, ligesom også Vogns ovennævnte datter Maren boede i Lindum.

Vogn Kjeldsen levede endnu 1479, da han som sandemand i Rinds herred 11. maj 1499⁹⁸⁴ blev tilsagt til at fastsætte Viborg bys markskel.

Kilde:

Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁹⁸³ Repertorium... over Danmarks Breve fra Middelalderen, 2-2, 1929, s. 725, nr. 4364.

⁹⁸⁴ Kilde 1, s. 111, nr. 154.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 18.838 Morten Mortensen, f. før 1475, d. efter 1500(?).

Ane 18.839 Maren N. N.

Fra sidst i 1400-tallet og frem til omkr. 1500 boede Morten Mortensen - antagelig som selvejer - i Rold by og sogn i Himmerland.

Han var født før 1475 - måske noget før, men der vides intet om hans slægt⁹⁸⁵. - Han døde vel efter 1500 (?).

Han blev gift før 1500 med Maren, hvis efternavn ikke kendes⁹⁸⁶. Hun kunne måske være en Jensdatter og søster til herredsfoged i Hindsted herred Jens Jensen i Rold, hvis datter? måske kunne være herredsfoged - fra senest 1533 - Niels Blochs angivelige kone Kirsten Jensdatter⁹⁸⁷. - I al fald dukkede fornavnet Morten op i slægten Bloch. - Marens dødsår kendes ikke.

Børn

Hun og Morten Mortensen fik 3 børn:

1. Maren Mortensdatter, født før 1500, **ane 9.419**.
2. Karine Mortensdatter, gift med Jens Vognsen i Guldager, søn af Vogn Kjeldsen og hustru Karine Nielsdatter i Guldager, ane 18.836.
3. Jens Mortensen, bosat i Rold. Gift med Maren Vognsdatter, søster til hans søstre Maren og Karines mænd fra Guldager.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁹⁸⁵ Borgmester Niels Jacobsens stambog v. Albert Fabritius, 1966, s.14 og 18.

⁹⁸⁶ Ifølge Meddelelser om Slægten Secher (Siker) samlet af dr. jur. V.A. Secher, 2. udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.15, hed hun Maren Jesdatter, men oplysningen stammer fra en åbenbart fejlagtig udtog af stambogen til brug ved ligprædikenen over Niels Jacobsen.

⁹⁸⁷ Herredsfoged Jens Jensen i Rold nævnes 1527 i Diplomatarium Vibergense v. A. Heise, 1879, s.163-64, nr.279 samt Aage Brask: Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt, 1947, s.16.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 18.920 Mikkel Hansen, f. før 1490, d. efter 1562.

Ane 18.921 N. N.

Fra senest 1510 var Mikkel Hansen købmand i Aalborg, hvor han fra senest 1539 var rådmand og fra 1549-51 borgmester.

Mikkel Hansen, der var født før 1490, var af ukendt herkomst. - Han døde efter 1562.⁹⁸⁸

Han blev gift før 1515, men hans kones navn og herkomst kendes ikke.

Børn

De havde mindst 2 børn, sønnerne:

1. Christen Mikkelsen, født før 1515, **ane 9.460**.
2. Peder Mikkelsen; hans eksistens fremgår af, at borgmester Christen Mikkelsens brorsøn Niels Pedersen i 1578 blev optaget i Guds legems lav.⁹⁸⁹ Peder Mikkelsen kunne vel være manden af samme navn, hvis datter senest 1586 blev gift med Christen Laursen.⁹⁹⁰ Da Niels Pedersen i 1578 nævnes som borgmesterens brorsøn, kan faderen Peder Mikkelsen vel ikke være identisk med byfogeden af samme navn, nævnt 1570-90.⁹⁹¹

Mikkel Hansen

Han var vel borgeren af samme navn, der senest 1511 købte ejendom i Aalborg af Las Willemsen⁹⁹², samt borgeren af samme navn, der 21. april 1537 havde jord i nærheden af Jørgen Konning.

Ifølge Tauber og Nielsen blev Mikkel Hansen udnævnt til borgmester i Aalborg 1528 med bestalling, der blev konfirmeret 1533;⁹⁹³ men disse oplysninger ser mærkelige ud, idet han 1539, 42 og 49 udtrykkelig nævnes som rådmand. - Han kunne måske være blevet afsat som borgmester på grund af Klements-fejden 1536 (?).

Mærkeligt nok synes han - ifølge Aalborg Bys Bog - at være nævnt som borgmester 1540, men i al fald var han borgmester fra 1549-51 til sin død tidligst 1562.

Hans segl med bomærke kendes fra et brev fra 1562.

Kilde:

Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁹⁸⁸ Meddelelser om Slægten Secher (Siker), samlet af dr. jur. V.A. Secher, 1. udg. 1885, s.4, samt 2.udg. v. dr. med. Knud Secher, 1939, s.15, med henvisning til et brev fra 1562 med hans segl i Rigsarkivets Topografiske samling på papir, Aalborg fb 13.

⁹⁸⁹ C. Klitgaard: Gildebrødre i Guds Legems Lav, s.305, i Fra Himmerland og Kær herred, 1918-20.

⁹⁹⁰ Samme, s.315.

⁹⁹¹ P.C. Knudsen: Aalborg Bys Historie, bd.1, 1931, s.165.

⁹⁹² Repertorium ... over Danmarks Breve fra Middelalderen, 2-7, 1935, s.22, nr. 11780 (27 (?). 4.1511), samt Danske Kancelliregistranter 1535-50, 1881-82, s. 41-42.

⁹⁹³ Tauber og Nielsen: Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg, 1879-80, s.93, 95 og III.5, samt note 4, s.158 og 161 med noter.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 18.924 Jens Munk, f. senest omkring 1475, d. efter 1525.

Ane 18.925 N. N.

Den skånsk-hallandske adelsmand Jens Munk nævnes fra 1506 og var 1508-10 lensmand på Lyckaa i Blekinge i det nuv. Sverige. - Han stod i 1525 på Christian IIs side mod Frederik I.

Jens Munk, der var født senest 1475 - vel snarest før, var af ukendt herkomst.⁹⁹⁴ - Han døde efter 1525, uvist hvor.

Jens Munk blev gift før 1510 - vel omkr. 1500 eller lidt før, men hans kones navn og herkomst er ukendt.

Børn

Af børn kendes kun sønnen:

1. Niels Munk, født før 1510 - vel omkr. 1500, **ane 9.462.**

Jens Munk

Han er den ældst kendte stamfar til den lavadelige slægt Munk af Halland, hvis kendteste medlem var oldesønnen Jens Munk, 1579-1628, den kendte søfarer. - Nok benævnes slægten af Halland, men synes dog oprindeligt af stamme fra det magre V. Gynge herred i Skåne, hvor Jens Munk vist hørte hjemme Skovløse.

Jens Munk (Jess Munck) nævnes første gang 1506 i mandtallet over ridderskabet i Skåne⁹⁹⁵; han hørte langt fra til landsdelens rigeste adelsmænd, idet han i tilfælde af krig kun skulle stille selvfjerde, mens de rigeste skulle møde sammen med 11 bevæbnede mænd.

1508-10⁹⁹⁶ nævnes Jens Munk som kong Hans' lensmand på det stærke stenhus i byen Lyckå ved Lyckeby Å i det østlige Blekinge nær grænsen til Sverige, hvorfra han 1509-10 sendte 4 breve til kong Hans vedr. forholdene under Danmarks krig mod Sverige og Lybeck⁹⁹⁷.

25. november 1509(?) meddelte han Kongen, at han havde stillet 4 karle med heste og harnisk til rådighed, ligesom han havde sendt en hel del proviant til Kalmar Slot. Den 29. juli 1510 oplyste han om lybækkernes og den svenske hr. Svante (Nilsson) 's foretagender og planer, meddelte at den danske fæstning Borgholm på Øland var stærkt belejret og byen Avaskär i Blekinge var afbrændt, ligesom han forsvarede sig over en af Kongen fremsat bebrejdelse for, at han ikke havde været tilstede og meddelte, at befolkningen (i Blekinge) på Hjortsbjerg Landsting havde lovet at gå mand af huse med Kongen.

I 1510 - efter 3. august - kunne Jens Munk meddele, at han havde slået nogle Kalmar-borgere og købmænd ihjel og frataget dem en del gods, som de havde røvet, igesom han meddelte en fanges udtalelser om svenskernes og lybækkernes planer, samt om belejringen af Kalmar Slot og Borgholm. - I et brev, dateret Avaskär 15. august 1510, berettede han, at lybækkerne var sejlet fra Blekinge, og at forskellige svenskere havde fulgt dem til Lübeck, ligesom han udførligt skrev om Borgholms belejring og truede stilling; men desuden meddelte han, at beboerne i Blekinge havde vedtaget ingen skat at give, før de fik en stadig fred.

Tidligere på året havde Jens Munck, vor embedsmand (lensmand) i Lyckå len, 5. april 1510⁹⁹⁸ fået Kongens skøde på 4 gårde i Skovløse i Ønsted sogn i (Vester) Gynge herred og 1 gård i Vinsløf

⁹⁹⁴ Danmarks Adels Aarbog, 1905, s.324, samt 1923, s.553.

⁹⁹⁵ Danske middelalderlige Regnskaber, 1-1, Hof og Centralstyre, 1944, s.108.

⁹⁹⁶ Kilde 1, med henvisning til Danske Magazin, 4-2, s.159.

⁹⁹⁷ Repertorium... Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen, 2-6, 1934, s. 432 (11401), 487 (11587), 488 (11590) og 489 (17597), samt Missiver fra Kongerne Christiern I's og Hans' Tid, 1914, s.262, 294, 296 og 299 (nr. 213, 236, 238 og 241).

⁹⁹⁸ Note 4, Repertorium, s. 464 (11509)

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Kirkeby i samme herred, der alle 5 var tildømt Kronen efter hr. Niels Clausen i Sverige. - Bl.a. disse gårde, ialt 3 gårde i Skovløse, 3 i Vinsløf og 2 i Ulstorp, overdrog Jens Munk eller måske sønnen Niels omkr. 1529 til abbeden i Bäckaskog⁹⁹⁹.

I 1510 mistede Jens Munk - det svenske gods i Halland, som han havde haft i forsvar eller forlening.

Jens Munk hørte til de halvfattige lavadelige, der i 1525 holdt på den forkerte hest og sluttede sig til den fordrevne Christian II mod Frederik I. Således skal Jens Munk af Skovløse i slaget 28. april 1525 ved Bunktofte ved Landskrona have holdt med Søren Norby og de skånske bønder mod Frederik Is feltherre Johan Rantzau¹⁰⁰⁰; og før 9. juni samme år¹⁰⁰¹ forlod han Jens Munk af Gyngge herred - Danmark sammen med den højadelige Niels Brahe til Vanås (Vandås), der søgte tilflugt i Mecklenburg.

- Hvorvidt Jens Munk døde i landflygtighed eller ej vides ikke.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

⁹⁹⁹ Note 1, med henvisning til Rigsarkivets topografiske samling på pergament, Gyngge herred.

¹⁰⁰⁰ Thorkild Hansen: Jens Munk, 1965, s.23.

¹⁰⁰¹ Note 1, med henvisning til Indkomne skrivelser til Danske Kancelli 9.6.1525.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 18.932 Oluf Olufsen, f. senest 1475, d. 1511 (?).

Ane 18.933 Inger Madsdatter, f. senest 1480, d. 1567.

Fra før 1500 var Oluf Olufsen borger i Horsens, hvor han blev rådmand.

Oluf Olufsen var født senest 1475 i Horsens, søn af borgmester Oluf Nielsen, død 1488, og hustru Bege Henriksdatter, død 1498; Oluf Olufsens søskende, forældre og bedsteforældre kendes kun fra litteraten Jens Worms stamtavle fra 1767 efter Ole Worms optegnelser fra 1611¹⁰⁰².

Den nævnte borgmester Oluf Nielsen skal have været søn af en Niels Tøgsen (Tyge- eller Tøgersen) i Ustrup (i Ut sogn) i Bjerre herred, lige uden for Horsens, mens Bege var datter af en pommerskfødt Henrik Skrædder i Horsens og hustru Bege Nielsdatter, født i Kiel.

Oluf Olufsen skal have haft brødrene Thyge Olufsen, præst i Hatting og Ølsted (før Reformationen) og Mads Olufsen, der døde som 24-årig købmandskarl.

Ifølge Fabricius' udtog af Worms stamtavle¹⁰⁰³ havde borgmester Oluf Nielsen desuden en datter (en søster?) Kirsten Olufsdatter (Nielsdatter), der var gift med rådmand Peder Pors, og havde to døtre og en søn.

Oluf Olufsen døde - ifølge Worm - 13. maj 1511, men det kan vist ikke passe, idet han i 1520, 27 og 24 udførte stude¹⁰⁰⁴, hvis da ikke enken fortsatte med firmanavnet uændret.

Han blev gift før 1500 med Inger Madsdatter, der ifølge Worm, døde 3. januar 1567. - Efter Fabricius' udtog af Worms tavler var hun søster til Anne Madsdatter, gift med rådmand Las Basse Horsens¹⁰⁰⁵.

Børn

Inger og Oluf Olufsen fik 9 eller 10 børn:

1. Oluf Olufsen, født før 1500, død 1581, bosat i Horsens. Gift 1. gang med Anne Nielsdatter, datter af Niels Jensen i Vejle, vel den kendte borgmester Niels Jensen eller Jonsen, død 1528¹⁰⁰⁶. Gift 2. gang med Karen Pind, datter af Christen Pind i Århus. En søn af andet-ægteskab var Oluf Olufsen (Ole Olsen), født senest 1525, død 1565 eller 66¹⁰⁰⁷, magister, rektor ved Århus Katedralskole, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Århus fra 1557. Hans søn med Ture eller Tuve Nielsdatter fra Århus var Niels Olufsen, rektor ved latinskolen i Horsens.
2. Niels Olufsen, født før 1500, død 1546, fra senest 1541¹⁰⁰⁸ byfoged i Horsens.
3. Tyge Olufsen, død som 7-årig.
4. Mads Olufsen, død som 5-årig.
5. Jørgen Olufsen, født senest 1500, **ane 9.466**.
6. Anne Olufsdatter, død som 12-årig.
7. Kirsten Olufsdatter, død som 5-årig.
8. Bege Olufsdatter, død som 7-årig.
9. Kirsten Olufsdatter, død 8-årig.
10. Anne Olufsdatter, født omkr. 1525 eller snarest før, død efter 1579¹⁰⁰⁹. Gift senest 1550 med Christopher Skaaning, Skonning eller Schonning, død 1578 i Hamborg, borgmester i Horsens fra senest 1563¹⁰¹⁰.

¹⁰⁰² J.G. Burman Beckers afskrift fra 1851 af Jens Worms tavle fra 1567, der i 1800-tallet tilhørte Horsens-historikeren pastor J.O. Fabricius, som i sin bog om Horsens citerer Worm for mere, end der findes på Burman Beckers tavle i Landsarkivets håndskriftssamling, H.1(1) -8.

¹⁰⁰³ O. Fabricius: Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie, 1879, s. 190, 96 og 221-22.

¹⁰⁰⁴ Poul Enemark: Studier i toldregnskabsmateriale begyndelsen af 16. århundrede, bd. 2, 1971, s.176.

¹⁰⁰⁵ Note 2, s.221 (og 190).

¹⁰⁰⁶ Evald Tang Kristensen: Borgmestre fra 1423 til 1682, s.141-42, i Vejle Bys Historie v. C.V. Petersen, 1927.

¹⁰⁰⁷ S. V. Wiberg: Alm. dansk Præstehistorie, bd. 1, 1870, s. 48.

¹⁰⁰⁸ Herredagsdom fra januar 1542 i Det kgl. Rettertings domme og Rigens forfølgninger fra Christian III's tid v. Troels Dahlerup, bd. 2, 1969, s. 260-62.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Deres datter var Mette Pors¹⁰¹¹, født senest omkring 1550, død 1575, gift senest 1570 med Søren Clementsen i Vejle, ca. 1541-76, søn af Clement Sørensen, borgmester i Vejle, og hustru Lene Christiernsdatter. Christopher Skaanings datter Inger blev gift med Adser Sørensen, død 1580, borgmester i Horsens fra 1578.

Oluf Olufsen i Horsens

Han nævnes 1509 som eksportør af kvæg, ligesom han - rådmænd Oluf Olufsen - sammen med borgmester Ingel Esbernsen i 1511 fik kgl. bevilling på at måtte udføre 600 øksen, men disse skulle føres vesten om, for ikke at komme lybeckerne eller andre af Rigets tjener tilgode¹⁰¹². – I 1520, 21 og 24 udførte Oluf Olufsen i Horsens ligeledes kreaturer, hvis det da ikke var enken under hans navn.

Kilde: Slægtsarkivet, Viborg: Bertelsen Familien, 1982.

¹⁰⁰⁹ Nævnes ikke i kilde 1, men i kilde 2, s.190-92, med henvisning til Worms tavler.

¹⁰¹⁰ Meine Vorfahren und ihre Verwandtschaften v. dr. med. A. Halling, bd.1, 1905, s.94-101, samt Peder Hegelunds almanakoptegnelser 1565-1613, v. Bue Kaae, 1976, s.127.

¹⁰¹¹ Samme, Halling, s. 291-93, Hegelund, s.102 og 111 samt note 5, s. 143, med henvisning til Danske Atlas, hvor hendes gravsten nævner navnet Pors.

¹⁰¹² Kilde 2. s. 189-90, samt kilde 3 med henvisning til Danske Magazin, 4-2, s.286.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 22.688 Byrial Pedersen, f. senest 1425, d. efter 1475.

Ane 22.689 N.N., f. senest 1430, d. 14... (?).

Byrial Pedersen nævnes 1461-75 som selvejerbonde i Glerup i Vesterbølle sogn.

Byrial Pedersen blev født senest 1435 og døde efter 1470. Han var af ukendt herkomst. - Det forholdsvis sjældne fornavnet Byrial skal stamme fra angelsaksisk Burgweald eller oldtysk Burcwald og kendes næsten udelukkende fra Nørrejylland, hvor en Søren Byrialsen nævnes 1442 i Gislum herred og en Byrial Eriksen 1451 i Rinds herred.

Børn

Parret havde mindst 3 børn;

1. Poul Byrialsen, født omkr. 1450, død 1532, adlet 1492, ejer af gården Lund i Roum sogn, nævnt i dokumenter 1475-1532.
2. Morten Byrialsen, født senest 1465, **ane 11.344**.
3. Jens Byrialsen, født senest 1465, død efter 1515, nævnt 1491-1515 i Glerup.

Byrial Pedersen

Han var en anset selvejerbonde i Glerup i Vesterbølle sogn i Rinds herred, hvor han nævnes 1461-75. Angående hans herkomst og ægteskab vides desværre intet.

Arkivar Thiset skrev i adelsårbogen om den adlede Poul Byrialsen, at han stammede fra en halv-adelig slægt i Rinds herred og var vel søn af Byrial Pedersen i Glerup, som i 1464 beseglede et vidne af Rinds herreds ting og i 1468 blandt bønderne beseglede det skudsmål, som kong Christian I lod tage af Viborg landsting.

Thisets forbehold med hensyn til vished om Byrial Pedersens faderskab til Poul bortfalder, når vi af nedennævnte dom 1515 ved, at Poul Byrialsen vitterligt var bror til Morten og Jens Byrialsen, og at disse brødre i 1491 begge boede i Glerup, da de nævnes som vidner sammen med broderen Poul i Lund.

Foruden de anførte dokumenter fra 1464 og 1468 nævnes Byrial Pedersen i dokumenter fra 1461, 1465, 1470 og 1475 - i det sidste sammen med sønnen Poul Byrialsen.

Poul Byrialsen

Han nævnes første gang - uden angiven bopæl - i et tingsvidne af Rinds herreds ting 1475, både som sandemand og vidne (109). I 1476 købte han dele af Navndrup Mølle i Vester Bjerregrav sogn af Sct. Hans Kloster i Viborg, og i 1480 købte han resten af Anders Benderup til Hvidsten. Senest 1491 bosatte han sig i Lund i Roum sogn, da han og (broderen) Morten Byrialsen i Glerup nævnes i et tingsvidne af Rinds herreds ting angående hr. Erik Ottesen (Rosenkrantz)s fiskeret i Gedsted å.

Fra senest omkring 1490 må han være kommet i et tjenesteforhold vel som foged/fuldmægtig - til nævnte rigshovmester Erik Ottesen, død 1503, og senere sønnen Niels Eriksen, død 1516, af slægten Rosenkrantz, der efter hinanden ejede Skjern slot og hovedgård i Middelsom herred mellem Viborg og Randers; Erik Ottesen købte 1498 gården Kokholm i Vesterbølle sogn, der senere blev en del af det nuværende Lerkenfeld. - Poul Byrialsen nævnes 1503 som foged på Skjern slot, og han var 3. juni 1492 blevet adlet på forbøn af Erik Ottesen (Rosenkrantz) medfølgende adelsbrev, der i kopi i 1650 tilhørte en af efterkommerne, Ove Blik. - Brevet lyder:

Vi Hans med Guds nåde Danmarks, Norges, Venders og Goters konge, udvalgt til Sverige, hertug i Slesvig og hertug i Holsten, Stormarn og Ditmarsken, greve udi Oldenborg og Delmenhorst, gør alle vitterligt, at for troskab, tro og villig tjeneste, som denne brevviser Poul Byrialsen i Roumlund (Lund i Roum sogn) og hans rette ægte børn og afkom osv. vore arvinger og rette efterkommende konger i Danmark til evig tid gøre ville og skulle have vi af vor synderlige yndest og nåde undt og givet og med dette vort brev unde og give for Poul Byrialsen og hans sande, rette ægte børn og afkom frihed og

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

frølse til evig tid, som andre riddere og svende have i vort rige Danmark, med skjold og hjelm, som er et jomfruhoved udi et hvidt feldt og en grøn hat på, og til et hjelmtægn på hjelmen en rød rosenkrans, eftersom her udi malet stander (står), dog undtaget vor og kronens ret og rettigheder på købstadsgods og frit bondegods, thi forbyde vi alle enhver de helst (eller) er eller være kunne og særdeles vore fogeder og embedsmænd, forne Poul Byrialsen og hans sande, rette ægtebørn og afkom her imod at hindre eller lade, dele møde, pladse(?), umage eller i nogen måde at forurette under vor kongelige hævn og vrede.

Datum castro nostro Haffniensis (= vort slot København) feria tertia proxima post dominicam vocem Jucunditatis anno domini 1492.

Nostro sub signetis. Ad testimonium domini Erii Ottonis militis (= på forbøn af hr. Erik Ottesen, ridder).

Tegning af Poul Byrialsens adelsvåben fra 1492.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 18.938 Clement Andersen Munk, f. 1484. d. 1536

Ane 18.939 Marine Søfrendatter Munk, f. ca. 1490.

Clement Andersen Munk, Skipper Clement, født 1484 i Vedsted i Vendsyssel og døde den 9. september 1536 i Viborg.

~~Gift med Christense Clemensdatter født 1510 i Kappelgaard, Aaby sogn, Aalborg amt og døde på ubekendt dato.~~ Clement var gift med Marine Sørensdaughter Munk, født ca 1490 på Torngaard i Aaby Sogn, datter af Søren Pedersen Munk og Gertrud Pallisdatter.

Børn:

1. Christense Clementsdatter født 1510. Død ubekendt data, **ane 9.469.**
 2. Anne Clementsdatter, f. 1501
 3. Christen Clementsen. 1502-1534.
-

Ane 37.876 Anders Clementsen Munk

Ane 37.877 Anne Andersdatter Kjærulf. f. 1459. d. ?

Anders Clementsen Munk, født i Vedsted, Hvetbo herred, Hjørring amt og døde ubekendt dato.

Han giftede sig med Anne Andersdatter Kjærulf.

Anne Andersdatter Kjærulf født i Vadum, Kær herred, Aalborg amt og døde på ubekendt dato. Datter af Anders Andersen Kjærulf, 1420-1454.

Børn:

1. Clement Andersen Munk 1484-1536, **ane 18.938.**
 2. Jep Andersen, 1485-
-

Ane 75.754 Anders Andersen Kjærulf. f. 1420. d. 1454

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Bemærkninger til denne OCR-kopi:

Tak til Thomas Elkjær for lån af slægtsbogen og tilladelse til at kopiere den og vise indholdet på internettet.

Ved OCR kopiering er der desværre problemer med at skelne mellem l, 1 og 7, B og 8, s og 5, Z og 2 samt som altid brøker $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, æ, ø og å. Det gælder desværre også for denne kopi, så selvom jeg har rettet mange fejl, så er der helt sikkert flere ikke er rettet.

Rettelser til bind 1 og 2 der er vist i bind 2 og 3 er indført i denne version.

Endvidere er rettelser/tilføjelser i Thomas Elkjærs tillæg fra 2000 indført. Hjælp til Tillæg 2000: Jenny Larsen, Hals. Ejnar Jensen, Aarhus. Per Meldøgaard, Viborg. Frede Ørris, Møldrup. Flemming Aagaard Winther, Kronshagen, Tyskland. Dorethe Ramberg, Norge. Lone Andreasen, Thise. Lindy Kjær, Byrsted, Hans Gjedsted, m. fl.

Ved rettelser er teksten ~~overstreget~~ og ny tekst skrevet umiddelbart efter. Tilføjelser er skrevet i *kursiv*.

Jens P. Kragh

www.kragh.biz

15. marts 2015

Besøg hos Thomas februar 2014 – Thomas Elkjær, Jens P. Kragh og Thala Kragh.

Vi har alle tre Peder Jensen Grøn og Maren Jensdatter som fælles aner - se side 109.

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Indhold

Indhold	3
Forord af Thomas Elkjær.	4
Slægtsforskning af Anton Blaabjerg.	6
Slægtens udforskning - din Danmarkshistorie	7
Rigsarkivar Johan Hvidtfeldt (1908-1979) har udtalt:	7
Arkivvæsen og slægtsforskning	7
Arkivbesøg	8
Kilderne.....	8
Udforskningen af denne forslægt	9
Proband: Ane 1:	13
Ane 1 Gerda Margrethe Thomasen, f. 1915, d. 1996.....	13
Aage Elkjær, f. 1911, d. 1965.....	13
Børn	13
Gerda Margrethe Thomasen	14
Aage Elkjær	14
Lejlighedssange	15
Barndoms minder fra Rolsiggaard i Knudstrup	21
1. generation: Forældre: Ane 2-3:	31
Ane 2 Thomas Andersen Thomasen, f. 1888, d. 1937.....	31
Ane 3 Karen Margrethe Christensen, f. 1889, d. 1964.....	31
Børn	31
2. generation: Bedsteforældre: Ane 4-7:	37
Ane 4 Niels (Knudsen) Thomasen, f. 1848, d. 1899.....	37
Ane 5 Karen Margrethe Andersen, f. 1858, d. 1931.....	37
Ane 6 Jørgen Christensen, f. 1858, d. 1937.....	40
Ane 7 Gjertrud Marie Jensen, f. 1859, d. 1931.....	40
3. generation: Oldeforældre: Ane 8-15:	43
Ane 8 Thomas Nielsen, f. 1811, d. 1882.....	43
Ane 9 Sidsel Sørensdatter, f. 1824, d. 1895.....	43
Ane 10 Anders Mortensen (Dollerup), f. 1825, d. 1890.	45
Ane 11 Else Nielsdatter, f. 1822, d. 1910.	45
Ane 12 Christen Jensen, f. 1827, d. 1895.....	46
Ane 13 Karen Jørgensdatter, f. 1839, d. 1903.....	46
Ane 14 Jens Laustsen, f. 1825, d. 1871.....	48
Ane 15 Karen Christensdatter, f. 1837, d. 1894.....	48
4. generation: Tipoldeforældre: Ane 16-31:.....	51
Ane 16 Niels Knudsen, f. 1772, d. 1852.....	51
Ane 17 Mette Kirstine Thomasdatter, f. 1769, d. 1821.....	51

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 18	Søren Christensen, f. 1796, d. 1877.....	52
Ane 19	Maren Nielsdatter, f. 1802, d. 1874.....	52
Ane 20	Morten Nielsen (Østergaard), f. 1802, d. 1877.....	53
Ane 21	Karen Marie Nielsdatter, f. 1797, d. 1874.....	53
Ane 22	Niels Christensen Dalsgaard, f. 1797, d. 1889.....	54
Ane 23	Johanne Marie Sørensdatter, f. 1796, d. 1859.....	54
Ane 24	Jens Christensen, f. 1795, d. 1865.....	57
Ane 25	Madsine Pedersdatter, d. 1802, d. 1868.....	57
Ane 26	Jørgen Christensen, f. 1790, d. 1857.....	58
Ane 27	Dorthe Christensdatter, f. 1795, d. 1863.....	58
Ane 28	Laust Jensen (Hansen), f. 1795, 1867.....	59
Ane 29	Gertrud Marie Christensdatter, f. 1794, d. 1867.....	59
Ane 30	Christen Andersen Bak, f. 1811, d. 1900.....	60
Ane 31	Margrethe Nielsdatter, f. 1808, d. 1874.....	60
5. generation: Tip ² -oldeforældre: Ane 32-63:.....		61
Ane 32	Knud Nielsen, f. 1744, d. 1827.....	61
Ane 33	Gertrud Jepsdatter, f. 1743, d. 1812.....	61
Ane 34	Thomas Andersen Søkbæk, f. 1739, d. 1809.....	63
Ane 35	Mette Nielsdatter, f. 1742, d. 1810.....	63
Ane 36	Christen Christensen (Bertelsen), f. 1766, d. 1846.....	66
Ane 37	Maren Christensdatter (Nørgaard), f. 1760, d. 1832.....	66
Ane 38	Niels Pedersen (Grøn), f. 1770, d. 1805.....	71
Ane 39	Kirsten Christensdatter, f. 1763, d. 1846.....	71
Ane 40	Niels Mortensen, f. ca. 1764, d. 1840.....	72
Ane 41	Else Christensdatter, f. 1775, d. 1857.....	72
Ane 42	Niels Sørensen Schoue, f. ca. 1749, d. 1805.....	73
Ane 43	Else Johanne Christensdatter, f. ca. 1762, d. 1811.....	73
Ane 44	Christen Nielsen (Dalsgaard), f. 1768, d. 1839.....	75
Ane 45	Gertrud Laursdatter, f. 1773, d. 1868.....	75
Ane 46	Søren Nielsen (Olesen), f. 1768, d. 1851.....	78
Ane 47	Else Christensdatter, f. 1771, d. 1819.....	78
Ane 48	Christen Jensen Schoue, f. ca. 1750, d. 1817.....	79
Ane 49	Birgithe Kirstine Jørgensdatter, f. 1762, d. 1838.....	79
Ane 50	Peder Jensen Schoue, f. ca. 1756, d. 1815.....	80
Ane 51	Anne Marie Christensdatter, f. ca. 1760, d. 18J9.....	80
Ane 52/58	Christen Pedersen, f. ca. 1750, d. 1820.....	81

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 53/59	Karen Jørgensdatter, f. 1755, d. 1820.....	81
Ane 54/120	Christen Andersen, f. ca. 1738, d. 1823.....	83
Ane 55	Gertrud Larsdatter, f. 1755, d. 1806.....	83
Ane 56	Jens Hansen, f. ca. 1758, d. 1842.....	84
Ane 57	Anne Laursdatter, f. ca. 1767, d. 1809.....	84
Ane 58/52	Christen Pedersen, f. 1750, d. 1820.....	85
Ane 59/53	Karen Jørgensdatter, f. 1789, d. 1820.....	85
Ane 60	Anders Christensen (Bak), f. 1772, d. 1832.....	86
Ane 61	Mette Marie Mortensdatter, f. 1781, d. 1814.....	86
Ane 62	Niels Jensen (Vestergaard), f. 1779, d. 1842.....	88
Ane 63	Karen Sørensdatter (Ørris), f. 1783, d. 1863.....	88
6. generation: Tip ³ oldeforældre: Ane 64-127:.....		89
Ane 64	Niels Knudsen, f. 1719, d. 1796.....	89
Ane 65	Anne Poulsdatter, f. 1711, d. 1767.....	89
Ane 66/150	Jeppe Madsen, f. ca. 1705, d. 1760.....	90
Ane 67	Maren Christensdatter, f. 1712, d. 1760.....	90
Ane 68	Anders Jensen (Søkbæk), f. ca. 1706, d. 1769.....	92
Ane 69	Maren Laursdatter, f. ca. 1701, d. 1785.....	92
Ane 70	Niels Christensen (Nørgaard), f. ca. 1692, d. 1767.....	93
Ane 71	Mette Christensdatter f. ca. 1698, d. 1775.....	93
Ane 72	Christen Bertelsen, f. 1719, d. 1797.....	94
Ane 73	Sidsel eller Cecilie Busch, f. ca. 1723-30, d. 1779.....	94
Ane 74	Christen Nielsen Nørgaard, f. ca. 1730, d. 1784.....	97
Ane 75	Mette Jepsdatter, f. 1737, d. 1820.....	97
Ane 76	Peder Jensen Grøn, f. 1730, d. 1787.....	99
Ane 77	Maren Jensdatter, f. ca. 1740, d. 1816.....	99
Ane 78	Christen Hansen, f. 1721, d. 1795.....	100
Ane 79	Johanne Mortensdatter, f. 1733, d. 1816.....	100
Ane 80	Morten Christensen (Kallestrup), f. 1725, d. 1795.....	101
Ane 81	Anne Jensdatter, f. ca. 1723, d. 1801.....	101
Ane 82	Christen Rasmussen, f. ca. 1719, d. 1792.....	102
Ane 83	Maren Thomasdatter, f. ca. 1731, d. 1815.....	102
Ane 86	Christen Christensen Damsborg, f. ca. 1718, d. 1776.....	103
Ane 87	Kirsten Jacobsdatter, f. ca. 1731-37, d. 1814.....	103
Ane 88	Niels Christensen, f. 1721, d. 1807(?).....	103
Ane 89	Ane Kirstine Johansdatter, f. 1733, d. 1776.....	103

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 90	Laurits Christensen Hougaard, f. ca. 1732, d. 1816.	107
Ane 91	Maren Andersdatter, f. ca. 1731, d. 1800.	107
Ane 92	Niels Olufsen, f. ca. 1715, d. 1792.	109
Ane 93	Johanne Sørens datter, f. 1736, d. 1807.	109
Ane 94	Christen Sørensen Torsgaard, f. 1744, d. 1814.	110
Ane 95	Maren Jepsdatter, f. 1745, d. 1786.	110
Ane 96/100	Jens Nielsen, f. ca. 1723, d. 1795.	112
Ane 97/101	Maren Nielsdatter, f. ca. 1715, d. 1793.	112
Ane 98/106/118	Jørgen Jørgensen, f. 1720, d. 1779.	113
Ane 99/107/119	Mette Jensdatter, f. ca. 1730, d. 1792.	113
Ane 100/96	Jens Nielsen, f. ca. 1718, d. 1795.	113
Ane 101/97	Maren Nielsdatter, f. ca. 1715, d. 1793.	113
Ane 102	Christen Svenningsen, f. ca. 1719, d. 1782.	114
Ane 103	Maren Baltzersdatter, f. ca. 1728-29, d. 1801.	114
Ane 104/116	Peder Christensen Skræder/Ambrusen, f. ca. 1720, d. 1784.	115
Ane 105/117	Gertrud Lauridsdatter, f. ca. 1722, d. 1797.	115
Ane 106/118/98	Jørgen Jørgensen, f. 1720, d. 1779.	115
Ane 107/119/99	Mette Jensdatter, f. ca. 1730, d. 1792.	115
Ane 108/182/240	Anders Sørensen, f. senest 1710, d. senest 1762.	116
Ane 109/183/241	Mette Christensdatter, f. ca. 1714, d. 1779.	116
Ane 110	Lars Villumsen, f. 1715, d. 1792.	117
Ane 111	Inger Christensdatter, f. ca. 1728, d. 1793.	117
Ane 112	Hans Baltzersen, f. ca. 1727, d. 1804.	118
Ane 113	Elisabeth Jacobsdatter, f. ca. 1729-30, d. 1806.	118
Ane 114	Laurs Christensen (Ambrusen/Bruus), f. ca. 1733, d. 1790.	119
Ane 115	Karen Christensdatter, f. ca. 1730, d. 1804.	119
Ane 120/54	Christen Andersen, f. ca. 1738, g. 1769, d. 1823.	119
Ane 121	Dorthe Sørens datter, f. ca. 1739, d. 1779.	119
Ane 122	Morten Mortensen (Mikkelsen), f. ca. 1747, d. 1829.	120
Ane 123	Mette Jensdatter, f. 1754, d. 1808.	120
Ane 124	Jens Christensen Hylke, f. 1745, d. 1818.	121
Ane 125	Ane Cathrine Nielsdatter, f. 1754, d. 1831.	121
Ane 126	Søren Pedersen Ørris, f. 1746, d. 1829.	122
Ane 127	Anne Jensdatter, f. 1753, d. 1834.	122
7. Generation: Tip ⁴ oldeforældre: Ane 128-255:.....		123
Ane 128	Knud Jensen, f. senest 1680, d. efter 1728-54.	123

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 129	Mette Eriksdatter, f. senest 1685, d. efter 1754.....	123
Ane 130	Poul Laursen, f. 1674, d. 1739.....	130
Ane 131	Anne Laursdatter, f. 1673, d. 1756.....	130
Ane 132/300	Mads Jepsen, f. ca. 1666, d, 1740.	131
Ane 133/301	N. N., f. senest 1680, d. efter 1743.	131
Ane 134/382	Christen Sørensen Torsgaard, f. før 1680, d. efter 1736.....	132
Ane 135/383	Maren Christensdatter, f. ca. 1679, d. 1736.....	132
Ane 136	Jens Nielsen (Søkbæk), f. 1681, d. 1752.	134
Ane 137	Anne Nielsdatter, f. ca. 1684, d. 1747.....	134
Ane 138	Laust Andersen, f. ca. 1674, d. 1715.....	135
Ane 139	Kirsten Poulsdatter, f. før 1685, d. efter 1716.	135
Ane 142	Christen Christensen Øboel / Botsen f. ca. 1673, d. 1741.....	136
Ane 143	nn Jensdatter Skoning.....	136
Ane 144	Bertel Christensen, f. i 1670'erne, d. 1730'erne.....	137
Ane 145	Kirsten Jensdatter, f. ca. 1695, d. 1730.....	137
Ane 146	Friderich Busch, f. 1686, d. 1746.	139
Ane 147	Anne Rosenørn, f. 1701, d. 1758.....	139
Ane 150/66	Jeppe Madsen, f. omkr. 1700, d. 1760.	141
Ane 151	N.N. (Bodil N.N.), f. ca. 1701, d. 1737.	141
Ane 152	Jens Pedersen Grøn, f. 1691(?), d. 1770.....	142
Ane 153	Karen Christensdatter, f. ca. 1699, d. 1762.	142
Ane 154	Jens Jensen (Knudsen), f. omkr. 1700, d. 1771.....	143
Ane 155	Anne Madsdatter, f. 1712-16 (?), d. 1771-78.....	143
Ane 156	Hans Pedersen, f. ca. 1683, d. 1767.....	148
Ane 157	Pernelle/Petronella Christensdatter, f. 1681/85, d. 1781.	148
Ane 158	Morten Ægidiusen, f. ca. 1704, d. 1779.	150
Ane 159	Kirsten Pedersdatter, f. 1707, d. 1782/83.....	150
Ane 160	Christen Nielsen (Kallestrup), f. ca. 1647, d.1727.	151
Ane 161	Margrethe Jensdatter (Bruun), f. ca. 1692, d. 1741.....	151
Ane 174/226	Jacob Jensen, f. omkr. 1690-1700(?), d. 1758.	152
Ane 175/227	Else Catrine N.N, f. senest 1708, d. 1758-65.....	152
Ane 176	Christen Nielsen, f. ca. 1688, d. 1765.	153
Ane 177	Apolonie Pedersdatter, f. 1691-92, d. 1769.....	153
Ane 178	Johan Anboe, f. ca. 1700, d. 1781.	157
Ane 179	N.N., f. ca. 1700, d. 1751.	157
Ane 180	Christen Lauritsen Schaltz, f. ca. 1692, d. 1772.....	158

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 181	Anne Andersdatter (Storgaard), f. 1702, d. før 1769.....	158
Ane 182/108/240	Anders Sørensen, f. senest 1710, d. senest 1762.....	159
Ane 183/109/241	Mette Christensdatter, f. ea. 1714, d. 1779.....	159
Ane 184	Oluf Nielsen, f. 1667, d. 1747	159
Ane 186/188	Søren Jensen Thorsgaard, f. ca. 1699, d.1760.....	160
Ane 187/189	Else Knudsdatter, f. 1713, d. 1779.....	160
Ane 188/186	Søren Jensen Thorsgaard, f. ca. 1669, d. 1760.....	161
Ane 189/187	Else Knudsdatter, f. 1713, d. 1779.....	161
Ane 190	Jeppe Nielsen, f. 1704, d. 1782.	162
Ane 191	Johanne Christensdatter, f. 1704, d. 1778.....	162
Ane 196/212/236	Jørgen Jørgensen, f. ca. 1682, d. 1762.....	163
Ane 197/213/237	N.N., f. senest 1700, d. efter 1736 (?).	163
Ane 206/224	Baltzer Mortensen, f. senest 1700, d. senest 1762.	164
Ane 207/225	N.N. f. senest 1707, d. før 1769.	164
Ane 208/228/232	Christen Ambrusen, f. ca. 1694, d. 1773.	165
Ane 209/229/233	Anne Pedersdatter, f. 1695-1700, d. senest 1769.....	165
Ane 210/234	Laurits Christensen Sloth, f. ca. 1692, d. 1772.	166
Ane 211/235	N.N., f. senest 1700, d. senest 1769.....	166
Bind 2.....		167
Ane 216/364/480	Søren Christoffersen, f. ca. 1660, d. 1740.	169
Ane 217/365/481	N.N.....	169
Ane 220	Villum Christensen, f. ca. 1671, d. 1729.....	170
Ane 221	Gertrud Jensdatter, f. ca. 1672, d. 1756.....	170
Ane 222	Christen Christensen Vejrhøj, f. ca. 1689, d. 1770.....	171
Ane 223	Karen Christensdatter, f. ca. 1692, d. 1773.	171
Ane 224/206	Baltzer Mortensen, f. 1690-95, d. 1762 (?).	171
Ane 225/207	Maren Hansdatter, f., d. før 1269.....	171
Ane 226/174	Jacob Jensen, f. ca. 1690-1700, d. 1758.....	171
Ane 227/175	Else Catrine N.N., f. ..., d. efter 1758.....	171
Ane 228/232/208	Christen Ambrusen, f. ca. 1694, d. 1773.	171
Ane 229/233/209	N.N.....	171
Ane 244	Morten Christensen, f. ca. 1710, d. 1757.....	172
Ane 245	Mette Mikkelsdatter, f. ca. 1715, d. 1757.....	172
Ane 246	Jens Nielsen, kaldet Strandbygaard, f. 1722, d. 1801.....	173
Ane 247	Karen Christensdatter, f. 1721, d. 1766.....	173
Ane 248	Christen Nielsen (Hylke), f. sen. 1720, d. 1777.	176

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 249	Anne Jensdatter, f. ca. 1723, d. 1782.....	176
Ane 250	Niels Mortensen, f. 1712, d. 1772.....	177
Ane 251	Kirsten Sørensdatte, f. 1721, d. 1749.....	177
Ane 252	Peder Sørens (Ørris), f. ca. 1708, d. 1788.....	184
Ane 253	Gertrud Nielsdatter, f. 1714, d. 1786.....	184
Ane 254	Jens Christensen Thybo, f. ca. 1710, d. 1773.....	185
Ane 255	Maren Mortensdatter, f. ca. 1718, d. 1766.....	185
Ane 258	Erik Laursen, f. før 1660, d. 1688/1724.....	187
Ane 259	N.N., f. før 1670, d. 1708/35.....	187
8. generation: Tip ⁵	oldeforældre: Ane 256-511:.....	189
Ane 260	Laurits Poulsen, f. 1648, d. 1689.....	189
Ane 261	Anne Nielsdatter, f. ca. 1648, d. 1716.....	189
Ane 262	Laurids Andersen, f. ca. 1643, d. 1710.....	191
Ane 263	Elle Dalsdatter, f. ca. 1637, d. 1724.....	191
Ane 264/600	Jep Madsen, f. senest 1640, d. efter 1688.....	192
Ane 265/601	N.N.....	192
Ane 268/744/752/764	Søren Christensen Thorsgaard, f. sen. 1645, d. 1699-1701.....	193
Ane 269/745/753/765	N. N., f. 1630/50.....	193
Ane 270/766	Christen Jensen, f. før 1655, d. 1685/91.....	194
Ane 271/373/377/767	Anne Henriksdatter, f. ca. 1658, d. 1736.....	194
Ane 272	Niels Mogensen, f. ca. 1646, d. 1728.....	196
Ane 273	Mette Andersdatter, f. før 1647, d. efter 1720.....	196
Ane 276	Anders Jensen, f. før 1655, d. i 1690erne.....	197
Ane 277	Anne Christensdatter, f. senest 1657, d. 1720.....	197
Ane 284	Christen Christensen Øboel.....	199
Ane 286	Jens Andersen Skoning.....	200
Ane 287	Mette Pedersdatter.....	200
Ane 288	Christen Nielsen, f. ca. 1624, d. 1687.....	201
Ane 289	Margrethe Graversdatter, f. ca. 1638, d. 1705.....	201
Ane 290	Jens Nielsen, d. ca. 1695.....	205
Ane 291	Birgitte Nielsdatter.....	205
Ane 292	Damianus Busch, f. ca. 1652, d. efter 1702.....	206
Ane 293	Sidsel eller Cecilie N. N., f. sen. 1666, d. 1736.....	206
Ane 294	Christopher Rosenørn, f. 1672. d. 1745.....	208
Ane 295	Karen de Hemmer, f. 1673, d. 1746.....	208
Ane 304	Peder Jensen Grøn, f. Ca. 1650.....	211

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 305	Inger Christensdatter, f. 1669.....	211
Ane 306	Christen Nielsen, f. ca. 1662, d. 1706.	212
Ane 307	Karen Nielsdatter, f. ca. 1665, d. 1739.....	212
Ane 308	Jens Christensen (Knudsen), f. før 1660, d. efter 1704.	213
Ane 309	N. N., f. 1654-70, d. efter 1704.	213
Ane 310	Mads Laursen, f. 1675, d.1752.....	215
Ane 311	Maren Nielsdatter, f. 1687, d.1756.....	215
Ane 312	Peder Mortensen, f. 1646, d. 1724.....	217
Ane 313	Karen Christensdatter Grøn, f. sen. 1658, d. 1710.	217
Ane 314	Christen Mortensen, f. ca. 1643, d. 1728.....	219
Ane 315	Mette Christensdatter, f. ca. 1648, d. 1714.....	219
Ane 316	Ægidius Andersen, f. senest 1680, d. 1718.	220
Ane 317	Anne Poulsdatter, f. senest 1685, d. 1726.	220
Ane 318	Peder Gregersen, f. ca. 1665, d. 1751.....	221
Ane 319	Johanne Pedersdatter, f. 1682, d. 1737.....	221
Ane 322	Jens Nielsen (Brun), f. før 1660, d.1730-35(?).....	222
Ane 323	Birgitte Eriksdatter, f. ca. 1660, d. 1236.....	222
Ane 352/1.000	Niels Mortensen, f. ca. 1650, d. 1712.	223
Ane 353/1.001	Karen Madsdatter, f. ca. 1652, d. 1728.	223
Ane 354	Peder Nielsen (Søkbæk), f. 1658, d. 1742.....	224
Ane 355	Maren Nielsdatter, f. ca. 1667, d. 1747.	224
Ane 360	Laurids Pedersen, f. ca. 1650, d. ca. 1693.....	225
Ane 361	Anne Christensdatter, f. ca. 1655, d. 1725.	225
Ane 362	Anders Christensen Storgaard, f. ca. 1650, d. ca. 1730.....	226
Ane 363	Maren Eriksdatter, f. ca. 1664, d. 1240.	226
Ane 372/376	Jens Sørensen Thorsgaard, f. ca. 1670, d. 1730.....	226
Ane 271/373/377/767	Anne Henriksdatter, f. ca. 1658, d. 1736.....	226
Ane 374/378	Knud Christensen, f. ca. 1680, 1734.....	227
Ane 375/379	Anne Christensdatter, f. ca. 1681, d. 1748.....	227
Ane 380	Niels Mikkelsen, f. ca. 1666, d. 1748.....	229
Ane 381	Kirsten Jepsdatter, f. 1660-75, d. 1731.....	229
Ane 382/134	Christen Sørensen Thorsgaard, f. før 1680, d. efter 1736.....	231
Ane 383/135	Maren Christensdatter, f. ca. 1679, d. 1736.	231
Ane 416/456/464	Ambrus Pedersen, f. ca. 1670, d. ca. 1740.....	231
Ane 417/457/465	N.N.....	231
Ane 432/728/960	Christoffer Jacobsen, f. ca. 1608, d. 1686.....	232

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 433/729/961	Maren Nielsdatter, f. ca. 1629, d. 1689.....	232
Ane 442	Jens Lauritsen, f. ca. 1635, d. 1719.	235
Ane 443	Gertrud Mogensdatter, f. ca. 1634, d. 1703.....	235
Ane 490	Michel Christensen Bak, f. ca. 1680, d. 1764.....	235
Ane 491	Maren Sørensdatter, f. før 1698, d. efter 1715.	235
Ane 492	Niels Justesen, f. 1695-1700, d. 1763.....	236
Ane 493	Maren Thomasdatter, f. ca. 1695, d. 1769.....	236
Ane 494	Christen Knudsen, f. ca. 1668, d. 1747.....	237
Ane 495	Mette Christensdatter, f. 1673-88, d. 1748.....	237
Ane 498	Jens Vognsen, f. ca. 1690, d. 1736.	238
Ane 499	Bendit Christensdatter, f. ca. 1689, d. 1747.	238
Ane 500	Morten Nielsen, f. ca. 1680, d.1755.	240
Ane 501	Karen Erichsdatter, f. ca. 1691, d. 1721.	240
Ane 502	Søren Olufsen, f. senest 1680, d. 1730.	243
Ane 503	Anne Pedersdatter, f. 1675-85, d. 1748.....	243
Ane 504	Søren Pedersen, f. ca. 1662, d. 1752.	244
Ane 505	Kirsten Knudsdatter, f. ca. 1685, d. 1750.....	244
Ane 506	Niels Jensen, f. ca. 1677, d. 1740.	245
Ane 507	Maren Nielsdatter, f. ca. 1692, d. 1740.	245
Ane 508	Christen Madsen Tyboe, f. senest 1690, d. 1761.....	246
Ane 509	Kirsten Andersdatter, f. ca. 1682, d. 1751.....	246
Ane 510	Morten Jensen (Sychbech), f. 1681, d. 1750.	247
Ane 511	Anne Byrialsdatter, f. senest 1680, d. 17.....	247
9. generation: Tip ⁶ oldeforældre: Ane 512-1.023:.....		249
Ane 520	Poul Nielsen, f. 1606, d. 1688	249
Ane 521	Ingeborg Jensdatter, f. 1616, d. 1684.	249
Ane 526	Dal Jensen, f. sen. 1605, d. 1668.....	249
Ane 527	Maren Nielsdatter, f. sen. 1610, d. 1677.....	249
Ane 542/746/754/1534	Henrik Jensen, f. sen. 1630, d. efter 1688(?).	250
Ane 543/747/755/1535	N. N. (Anne Lauridsdatter).....	250
Ane 578	Gravers Jensen, f. før 1620, d. 1657-60.	251
Ane 579	N. N. (Else Terkildsdatter?).....	251
Ane 588	Peder Mathiasen, adlet Rosenørn, f.1635, d.1706.....	253
Ane 589	Anne de Hemmer, f. 1637, d. 1703.	253
Ane 590	Christopher de Hemmer, f. 1634, d. 1684	260
Ane 591	Magdalena von Ginchel, f. 1644, d. 1703	260

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 610	Christen Pedersen, f. 1618, d. 1703.....	269
Ane 611	Mette Terkelsdatter, f. 1631, d. 1708	269
Ane 616	Christen Jensen, vel kaldet Knudsen, f. før 1640, d. efter 1680.....	270
Ane 617	N.N.	270
Ane 620	Laurs Madsen, f. ca. 1639-40, d.1703.	271
Ane 621	Anne Sørensdatter, f. ca. 1651, d. 1705.....	271
Ane 622	Niels Terkildsen, f. før 1650, d. 1692-1700.	272
Ane 623	N. N.	272
Ane 624/1.270	Morten Bertelsen, f. senest 1620, d. efter 1682.	273
Ane 625/1.271	Johanne Andersdatter, f. senest 1625, d. efter 1682.....	273
Ane 626	Christen (Madsen) Grøn, f. før 1635, d. efter 1688.....	274
Ane 627	N.N.	274
Ane 632	Anders Mortensen Mølgaard, f. før 1660, d. 1685-87.....	275
Ane 633	Else Eskesdatter, f.? d. efter 1687.	275
Ane 634	Poul Nielsen, f. senest 1650, d. efter 1688.	276
Ane 635	Rigborg Mortensdatter, f. før 1655, d. efter 1682.	276
Ane 636	Gregers Sørensen, f. ca. 1622, d.1701.....	277
Ane 637	Bodil(?), f. før 1640, d. efter 1665.	277
Ane 638	Peder Jensen, f. ca. 1640. d. 1718-.....	278
Ane 639	Kirsten Mortensdatter, f. ca. 1651, d. 1706.	278
Ane 708	Niels Pedersen, f. senest 1603, d. 1699.	279
Ane 709	Gertrud Sørensdatter, f. 1614-35, d. efter 1687.....	279
Ane 710	Niels Eskesen, f. senest 1625, d. efter 1688.	280
Ane 711	N.N.	280
Ane 726	Erik Mortensen, f. før 1640, d. efter 1700.....	282
Ane 727	Anne Madsdatter, f. ca. 1644, d. 1722.....	282
Ane 728/432/960	Christoffer Jacobsen, f. ca.1608, d.1686.....	285
Ane 729/433/961	Maren Nielsdatter, f. ca. 1629, d. 1689.....	285
Ane 744/268/752/774	Søren Christensen Thorsgaard, f. senest 1645, d. 1699-1701.....	285
Ane 745/269/753/775	N. N., f. 1630-50,.....	285
Ane 746/ 542/754/1.534	Henrik Jensen, f. ca. 1630, d. efter 1688(?).....	285
Ane 747/543/755/1.535	N. N. (Anne Lauridsdatter).....	285
Ane 748/756	Christen Knudsen, f. senest 1620, d. 1688-1701.	286
Ane 749/757	Else Therkildsdatter, f. 1622-34, d. 1706.....	286
Ane 762	Jeppe Christensen, f. ca. 1635, d. før 1701.....	287
Ane 763	N. N., f. ca. 1637, d. 1704.	287

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 864/1.456/1.920	Jacob Christensen, f. senest 1585, d. 16.....	287
Ane 865/1.457/ 1.921	N. N.....	287
Ane 984	Just Jensen, f. ca. 1670, d. 1737.	288
Ane 985	N.N. (Maren?), f. 1670-82, d. 1725.....	288
Ane 986	Thomas Pedersen, f. senest 1660, d. 1714.....	289
Ane 987	Anne Gundesdatter, f. 1642-65, d. 1731.	289
Ane 988	Knud Madsen, f. ca. 1633, d. 1714.....	289
Ane 989	Maren Christensdatter, d 1709.	289
Ane 996	Vogn Pedersen, f. senest 1645, d. efter 1724.	290
Ane 997	Kirsten Jensdatter, f. 1630-50, d. efter 1687.	290
Ane 998	Christen Prebensen, f. senest 1665, d. 1723.....	291
Ane 999	Anne Poulsdatter, f. 1662-70, d. 1707-23.	291
Ane 1.000/352	Niels Mortensen, f. før 1655, d. 1712.....	292
Ane 1.001/353	Karen Madsdatter, f. ca. 1652, d. 1728.	292
Ane 1.002	Erich Madsen, f. før 1660, d. 1707-30(?).	293
Ane 1.003	Birgitte N.N., f. før 1664, d. 1725-30(?).	293
Ane 1.008	Peder Sørensen, f. før 1640, d. efter 1687.	294
Ane 1.009	N.N.	294
Ane 1.012	Jens N.N.	295
Ane 1.013	Maren Clementsdatter, f. ca.1648, d. 1731.....	295
Ane 1.014	Niels Jensen, f. ca. 1656, d. 1728.	295
Ane 1.015	Maren Christensdatter, f. ca. 1657, d. 1732.....	295
Ane 1.020	Jens Rasmussen Smed, f. senest 1650, d. 1723.	296
Ane 1.021	Anne Mortensdatter, f. senest 1655, d. efter 1681.....	296
Bind 3.....		297
10. generation: Tip ⁷ oldeforældre: Ane 1.024 - 2.047:.....		299
Ane 1.176	Mads Poulsen, f. 1600, d. 1678.	299
Ane 1.177	Anne Nielsdatter, f. 1601, d. 1663 (?).	299
Ane 1.178/1.180	Christopher de Hemmer, f. før 1590, d. 1658.	304
Ane 1.179/1.181	Karen Laursdatter (Sur), f. 1593-1606, d. 1671.....	304
Ane 1.180/1.178	Christopher de Hemmer, f. før 1590, d. 1658.	312
Ane 1.181/1.179	Karen Laursdatter (Sur), f. omkr. 1600, d. 1671.....	312
Ane 1.182	Christen van Ginchel, f. ca. 1598, d. 1673.	313
Ane 1.183	Sidsel Jørgensdatter, f. senest 1610. d. 1679.	313
Ane 1220	Peder Christensen, f. ca. 1570, d. 1654.	321
Ane 1221	Inger Andersdatter, f. 1568, d. 1667.....	321

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 1222	Terkild Hansen, f. ca. 1600, d. 1650.....	322
Ane 1223	Maren Nielsdatter, f. ca. 1600, d. 1675	322
Ane 1.232	Jens Jensen, kaldet Knudsen, f. før 1615, d. efter 1664.	323
Ane 1.233	Edel Bertelsdatter, d. efter 1660.	323
Ane 1.240	Mads Laursen, f. senest 1615, d. 1669.	324
Ane 1.241	N.N.	324
Ane 1.244	Terkild (Terkel) Hansen, f. senest 1600, d. 1650.	325
Ane 1.245	Maren Nielsdatter, f. før 1613, d. 1682(?).....	325
Ane 1.264	Morten Pedersen (Mølgaard), f. før 1640, d. efter 1676.....	326
Ane 1.265	N.N.	326
Ane 1.270/624	Morten Bertelsen, f. senest 1620, d. efter 1682.	326
Ane 1.271/625	Johanne Andersdatter, f. senest 1625, d. efter 1682.....	326
Ane 1.418	Søren Mortensen f. før 1595, d. 1630-51.	327
Ane 1.419	Anne Christensdatter, f. ca. 1596, d. 1682.	327
Ane 1.420	Eske Ibsen, f. før 1595, d. efter 1656.	328
Ane 1.421	N.N.	328
Ane 1.452	Morten Pedersen, f. før 1620, d. efter 1664.....	330
Ane 1.453	N.N.	330
Ane 1.496/1.512	Knud Nielsen, f. senest 1595, d. senest 1639.....	331
Ane 1.497/1.513	N.N. (Bodil Nielsdatter?).....	331
Ane 1.968	Jens Jensen Lundgaard, f. ca. 1651, d. 1730.	332
Ane 1.969	Kirsten Lauritsdatter, f. senest 1653, d. ca. 1688.	332
Ane 1.972	Peder Jensen, f. før 1640, d. før 1672.....	333
Ane 1.973	Karen Troelsdatter, f. før 1642, d. efter 1672.....	333
Ane 1.974	Gunde Simonsen, f. før 1635, d. efter 1688.	334
Ane 1.975	Maren Sørensdatter, f. ca. 1624, d. 1722.....	334
Ane 1.976	Mads N.N. f. før 1610, d. efter 1633.	335
Ane 1.977	Karen Knudsdatter, f. ca. 1598, d. efter 1672.....	335
Ane 1.998	Poul Jensen, kaldet Dalsgaard, f. ca. 1627, d. 1702.	336
Ane 1.999	Inger Nielsdatter, f. ca. 1645, d. 1720.	336
11. generation: Tip ⁸ -oldeforældre: Ane 2.048-4.095:.....		339
Ane 2.352	Poul Nielsen, f. 1551-53, d. 1618.....	339
Ane 2.353	Kirsten Madsdatter, f. omkr. 1555-60, d. 1626.	339
Ane 2.354	Niels Jacobsen, f. 1556, d. 1624.....	342
Ane 2.355	Maren Pedersdatter, f. 1575, d. 1635.....	342
Ane 2.356/2.360	Henrik de Hemmer, f. før 1560, d. 1591.....	348

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 2.357/2.361	N. N.....	348
Ane 2.358/2.362	Laurs Jensen Sur, f. omkr. 1560, d. 1632.....	352
Ane 2.359/2.363	Johanne Laursdatter, f. senest 1575, d. 1652.	352
Ane 2.364	Herman van Ginckel, f. sen. 1560, d. 1605.	355
Ane 2.365	Bente Frederiksdatter, f. sen. 1560, d. 1628.....	355
Ane 2.366	Jørgen Olufsen, f. sen. 1565, d. 1645.	359
Ane 2.367	Maren Poulsdatter Pop, f. i 1560erne, d. 1645.	359
Ane 2.836	Morten Sørensen, f. før 1550, d. 1610-17.	369
Ane 2.837	N.N.	369
Ane 3.998	Niels Christensen (Svier?), f. senest 1615, d. 1662-1681.....	370
Ane 3.999	Bendid Pedersdatter, f. 1600-20, d. efter 1650.....	370
12. generation: Tip ⁹ oldeforældre: Ane 4.096-8.191:.....		373
Ane 4.708	Jep Mogensen, f. sen. 1530, d. 1573.	373
Ane 4.709	Karina Nielsdatter, f. sen. 1535, d. 1566.	373
Ane 4.710	Peder Lassen, f. 1546, d. 1618.....	375
Ane 4.711	Mette Andersdatter, f. sen 1550, d. før 1619.....	375
Ane 4.718/4.726	Laurs Guldsmed, f. før 1515, d. efter 1574.....	377
Ane 4.719/4.727	Johanne Thomasdatter, f. før 1540, d. efter 1580?.....	377
Ane 4.730	Frederik Christensen, f. før 1545, d. 1616.....	381
Ane 4.731	Anne Munk, f. før 1545, d. senest 1602.	381
Ane 4.732	Anders Olufsen (Bang?), f. senest 1530, d. 1580-88.....	384
Ane 4.733	Sidsel Jørgensdatter, f. senest 1540, d. efter 1592.....	384
Ane 4.734	Poul Pop, f. omkr. 1530(?), d. 1597.	387
Ane 4.735	Marine Jørgensdatter, f. før 1540, d. 1599.	387
Ane 5.672	Søren Mortensen f. før 1515, d. 1569-75.	393
Ane 5.673	N.N.	393
13. generation: Tip ¹⁰ oldeforældre: Ane 8.192-16.383:		395
Ane 9.416	Mogens Pedersen, f. senest 1500, d. 15... ..	395
Ane 9.417	Kirsten Christensdatter, f. senest 1500, d. 15... ..	395
Ane 9.418	Niels Vognsen, f. før 1500, d. efter 1532.	396
Ane 9.419	Maren Mortensdatter, f. senest 1500, d. 15... ..	396
Ane 9.420	Las Tøgersen, f. omkr. 1500, d. efter 1560(?).....	398
Ane 9.421	Maren Nielsdatter, f. omkr. 1510, d. efter 1550(?).	398
Ane 9.438/9.452	Thomas Poulsen, f. før 1510, d. senest 1561.	399
Ane 9.439/9.453	Marine Sørensdatter, f. før 1520, død senest 1561.	399
Ane 9.460	Christen Mikkelsen, f. senest 1515, d. 1580/82(?).	400

Slægtsbog
for
Gerda Margrethe Elkjær, født Thomasen, født 1915

Ane 9.461	Maren Turesdatter, f. senest 1520, d. 1597(?).....	400
Ane 9.462	Niels Munk, f. omkr. 1500, d. 1565.	403
Ane 9.463	N. N.,	403
Ane 9.466	Jørgen Olufsen, f. senest 1500, d. 1551.....	405
Ane 9.467	Marine Julsdatter/Maren Jensdatter Juul, f. omkr. 1500? d. 1567.....	405
Ane 9.468	Poul Pop	407
Ane 9.469	Christence Clementsdatter. F. 1510, d. (?)	407
Ane 9.470	Jørgen Knudsen, f. omkr. 1500, d. efter 1580 (?).....	408
Ane 9.471	Johanne Hansdatter, f. senest 1520, d. efter 1552.	408
Ane 11.344	Morten Byrialsen, f. senest 1465, d. 1515.....	410
Ane 11.345	N.N. f. før 1495, d. 1 5... (?).....	410
14. generation: Tip ¹¹ .	oldeforældre: Ane 16.384-32.767:	413
Ane 18.834	Christen Pedersen, f. før 1475, d. 15.....	413
Ane 18.835	Anne Ibs- eller Jepsdatter, f. før 1480, d. 15.....	413
Ane 18.836	Vogn Kjeldsen, f. omkr. 1450, d. efter 1499.....	414
Ane 18.837	Karine Nielsdatter, f. senest 1470, d. 15..	414
Ane 18.838	Morten Mortensen, f. før 1475, d. efter 1500(?).....	416
Ane 18.839	Maren N. N.	416
Ane 18.920	Mikkel Hansen, f. før 1490, d. efter 1562.....	417
Ane 18.921	N. N.....	417
Ane 18.924	Jens Munk, f. senest omkring 1475, d. efter 1525.	418
Ane 18.925	N. N.....	418
Ane 18.932	Oluf Olufsen, f. senest 1475, d. 1511 (?).....	420
Ane 18.933	Inger Madsdatter, f. senest 1480, d. 1567.	420
Ane 22.688	Byrial Pedersen, f. senest 1425, d. efter 1475.....	422
Ane 22.689	N.N., f. senest 1430, d. 14... (?).....	422
Ane 18.938	Clement Andersen Munk, f. 1484. d. 1536	424
Ane 18.939	Marine Søfrensdatter Munk, f. ca. 1490.....	424
Ane 37.876	Anders Clementsen Munk	424
Ane 37.877	Anne Andersdatter Kjærulf. f. 1459. d. ?	424
Ane 75.754	Anders Andersen Kjærulf. f. 1420. d. 1454	424
Bemærkninger til denne OCR-kopi:.....		425
Anetavele for Gerda Margrethe Elkjær, født Thomsen.		427